2025

Výročné správy

- **o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025**
- **a o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2025**

CURIA RATIONUM

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

SK

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1
Otázky: eca.europa.eu/sk/contact
Webová stránka: eca.europa.eu
Sociálne siete:@EUauditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné cez server Európa (http://europa.eu).
Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026

Poznámka: Upozorňujeme, že z dôvodu zaokrúhlenia sa niektoré celkové sumy uvedené v dokumente nemusia rovnať súčtu jednotlivých položiek.

Podľa článku 287 ods. 1 a ods. 4 ZFEÚ, článku 264 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), a článku 42 ods. 2 a článku 43 nariadenia Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323, v spojení s článkom 279 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), a článkom 92 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 806/2014 z 15. júla 2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1093/2010

Dvor audítorov Európskej únie prijal na svojich zasadnutiach 2. a 9. júla 2026

VÝROČNÉ SPRÁVY
za rozpočtový rok 2025

Správy boli spolu s odpoveďami inštitúcií na pripomienky Dvora audítorov zaslané orgánom udeľujúcim absolutórium a ostatným inštitúciám.

V čase prijatia týchto správ boli členmi a členkami Dvora audítorov:

Tony Murphy (predseda), Nikolaos Milionis, Iliana Ivanova, Bettina Jakobsen, Jan Gregor, Mihails Kozlovs, Ildikó Gáll-Pelcz, Annemie Turtelboom, Ivana Maletić, Joëlle Elvinger, Helga Berger, Marek Opioła, Jorg Kristijan Petrovič, Stef Blok, George-Marius Hyzler, Lefteris Christoforou, Laima Liucija Andrikienė, Keit Pentus-Rosimannus, Katarína Kaszasová, João Leão, Alejandro Blanco Fernández, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad, Lucian Romașcanu, Pierre Moscovici, Daniel Caspary.

Obsah

Strana

Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025 5

Odpovede inštitúcií na výročnú správu o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025 435

Výročná správa o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2025 551

Odpovede Európskej komisie na výročnú správu o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2025 587

Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025

Prácu na výročnej správe o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025 viedol Jan Gregor, člen pre výročnú správu. Spravodajcami zodpovednými za jednotlivé kapitoly boli títo členovia a tieto členky: Jan Gregor (kapitoly 1 a 11), Lefteris Christoforou (kapitola 2), Hans Lindblad (kapitoly 3 a 12), Katarína Kaszasová (kapitola 4), Mihails Kozlovs (kapitola 5), Stef Blok (kapitola 6), Iliana Ivanova (kapitola 7), Marek Opioła (kapitola 8), Laima Liucija Andrikienė (kapitola 9), Pierre Moscovici (kapitola 10) a Petri Sarvamaa (dodatok).

Zľava doprava: Pierre Moscovici, Hans Lindblad, Petri Sarvamaa, Laima Liucija Andrikienė, Stef Blok, Katarína Kaszasová, Jan Gregor, Iliana Ivanova, Marek Opioła, Lefteris Christoforou a Mihails Kozlovs.

Obsah

		Strana
Všeobecný úvod		8
Kapitola 1	Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie	11
Kapitola 2	Rozpočtové a finančné riadenie	67
Kapitola 3	Rozpočet EÚ a výsledky	120
Kapitola 4	Príjmy	161
Kapitola 5	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	188
Kapitola 6	Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	210
Kapitola 7	Prírodné zdroje a životné prostredie	252
Kapitola 8	Migrácia a riadenie hraníc Bezpečnosť a obrana	274
Kapitola 9	Susedstvo a svet	298
Kapitola 10	Európska verejná správa	318
Kapitola 11	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	330
Kapitola 12	Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2022	375
Dodatok		429
Odpovede inštitúcií		435

Všeobecný úvod

0.1. Európsky dvor audítorov (EDA) je inštitúcia Európskej únie (EÚ) a externý audítor financií EÚ. V tejto funkcii pôsobíme ako nezávislý ochranca finančných záujmov všetkých občanov EÚ, a to predovšetkým zlepšovaním finančného riadenia EÚ.

0.2. V súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)[1] naša výročná správa o plnení rozpočtu EÚ zahŕňa informácie o príjmoch aj výdavkoch. Obsahuje naše *vyhlásenie o vierohodnosti*, ktoré odpovedá na otázku, či je účtovná závierka EÚ spoľahlivá a či bol rozpočet EÚ použitý v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi. Toto vyhlásenie dopĺňajú špecifické hodnotenia hlavných výdavkových oblastí rozpočtu EÚ. Samostatná výročná správa je venovaná Európskym rozvojovým fondom.

0.3. Všeobecný rozpočet EÚ prijíma každoročne Rada Európskej únie a Európsky parlament. V máji 2020 Rada Európskej únie prijala dočasný nástroj *NextGenerationEU (NGEU)*, ktorý bol zriadený v reakcii na sociálno-ekonomický vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a je financovaný prostredníctvom emisie dlhopisov. Z nástroja NGEU sa poskytujú finančné prostriedky na *Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)*[2], na ktorý pripadá približne 90 % financovania NGEU, ako aj na navýšenie prostriedkov v existujúcich programoch VFR na obdobie 2021 – 2027, ktoré sa musia vynaložiť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. K zákonnosti a správnosti výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti predkladáme samostatné stanovisko.

0.4. Na všeobecný rozpočet EÚ, ako aj na financovanie nástroja NGEU sa vzťahuje *postup udelenia absolutória*. Pomocou tohto postupu Parlament na základe odporúčania Rady rozhoduje, či Európska komisia uspokojivo plnila svoje rozpočtové povinnosti. Naša výročná správa je spolu s našimi ďalšími produktmi základom pre postup udelenia absolutória. Po uverejnení zasielame výročnú správu národným parlamentom členských štátov, Európskemu parlamentu a Rade.

---

[1] Články 285 až 287 ZFEÚ.

[2] Nariadenie (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

0.5. Výročná správa má túto štruktúru:

— v ***kapitole 1*** sa nachádza vyhlásenie o vierohodnosti, zhrnutie výsledkov auditu spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných príjmových a výdavkových transakcií, vrátane informácií Komisie o správnosti, a zhrnutie nášho audítorského prístupu. Ďalej v tejto výročnej správe používame pojem „správnosť“ v rovnakom význame ako „zákonnosť a správnosť“,

— v ***kapitole 2*** predkladáme analýzu rozpočtového a finančného riadenia EÚ,

— v ***kapitole 3*** prezentujeme výkonnostné aspekty (t. j. *hospodárnosť*, *efektívnosť* a *účinnosť*) plnenia rozpočtu so zameraním na analýzu a syntézu kľúčových informácií o výkonnosti z osobitných správ, ktoré sme uverejnili v roku 2025, a výkonnosť výdavkových programov v okruhu 2 VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“,

— v ***kapitole 4*** sú uvedené výsledky nášho testovania správnosti príjmových transakcií EÚ, preskúmania prvkov systémov riadenia a kontroly príjmov a preskúmania *výročných správ o činnosti* Komisie,

— v ***kapitolách 5 – 10*** uvádzame výsledky nášho testovania správnosti transakcií a preskúmania výročných správ o činnosti Komisie, prvkov jej systémov vnútornej kontroly a iných mechanizmov riadenia, rozdelené podľa jednotlivých okruhov VFR na obdobie 2021 – 2027,

— v ***kapitole 11*** posudzujeme súlad s podmienkami platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a prezentujeme naše preskúmanie *výročných správ o činnosti* Komisie, posúdenie vybraných systémov dohľadu a kontroly a náš audítorský prístup pri Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti,

— v ***kapitole 12*** prezentujeme kontrolu prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2022,

— v ***dodatku*** informujeme o podmienených záväzkoch vyplývajúcich z toho, ako Komisia a Rada plnili svoje úlohy podľa nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií.

0.6. Naším cieľom je prezentovať zistenia jasne a stručne. Nie vždy je možné vyhnúť sa používaniu termínov, ktoré sú špecifické pre EÚ, jej politiky a rozpočet či účtovníctvo a audit. Na našom webovom sídle sme preto uverejnili glosár s vysvetlením týchto špecifických termínov. Termíny definované v glosári sa v jednotlivých kapitolách pri prvej zmienke objavujú v *kurzíve*.

0.7. V tejto správe sa uvádzajú aj odpovede Komisie na naše zistenia (prípadne odpovede ostatných inštitúcií a orgánov EÚ).

Kapitola 1

Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie

Obsah

	Body
Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora	I. – XLVII.
Úvod	1.1. – 1.3.
Spoľahlivosť účtovnej závierky	1.4. – 1.19.
Hospodársky výsledok za rok je záporný, zatiaľ čo rozpočtový výsledok je kladný	1.6. – 1.8.
Pripomienky týkajúce sa konsolidovanej ročnej účtovnej závierky za rok 2025	1.9. – 1.16.
Pripomienky vyplývajúce z nášho IT auditu týkajúceho sa systému SUMMA	1.17. – 1.19.
Správnosť transakcií	1.20. – 1.37.
Naše stanovisko sa týka rozpočtových príjmových a výdavkových transakcií	1.21. – 1.23.
V príjmoch sa nevyskytujú významné chyby, no významnými chybami je ovplyvnená značná časť výdavkov	1.24. – 1.31.
Na odhadovanej chybovosti majú stále najväčší podiel chyby týkajúce sa oprávnenosti a zvýšil sa aj počet chýb v postupoch verejného obstarávania a udeľovania grantov	1.32. – 1.35.
V dôsledku zmien v našej metodike vyčíslenia chýb vo verejnom obstarávaní sa odhadovaná chybovosť mierne znížila	1.36. – 1.37.
Informácie Komisie o správnosti	1.38. – 1.48.
Chybovosť vykázaná Komisiou nie je priamo porovnateľná s naším odhadom chybovosti a pravdepodobne je podhodnotená	1.38. – 1.48.
Podozrenia z podvodu oznamujeme Európskej prokuratúre a úradu OLAF	1.49. – 1.57.

Závery a odporúčania **1.58. – 1.60.**

Prílohy

Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

a) konsolidovanú účtovnú závierku Európskej únie, ktorá pozostáva z konsolidovaných finančných výkazov[1] a správ o plnení rozpočtu[2] za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2025 a ktorú Komisia schválila 24. júna 2026;

b) zákonnosť a správnosť príslušných *transakcií* v súlade s článkom 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie (EÚ) za rok končiaci sa 31. decembra 2025 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ k 31. decembru 2025, ako aj výsledky jej operácií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami založenými na medzinárodne prijatých účtovných štandardoch pre verejný sektor.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie) – Ú. v. EÚ L 2024/2509, 26.9.2024, s. 1, článok 249.

[2] Tamže, článok 250.

Zdôraznenie skutočnosti – zavedenie systému SUMMA

III. Upozorňujeme na poznámku 1.4.3 v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke, v ktorej sa opisuje prechod na nový finančný IT systém Komisie – SUMMA. Konsolidovaná ročná účtovná závierka za rok 2025 je prvým súborom účtov zostavených na základe finančných informácií zaznamenaných v systéme SUMMA. Počas procesu koncoročnej uzávierky vedenie identifikovalo problémy vyplývajúce z nového systému, ktoré významne ovplyvnili prípravu účtovnej závierky. Ďalšie problémy neskôr v priebehu auditu zistil aj EDA. Vyžadovali si manuálne úpravy a postupy zosúladenia. Komisia plánuje nový systém a súvisiace kontroly v budúcich rokoch vylepšiť a ďalej ich rozvíjať. Táto záležitosť naše stanovisko nemení.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

IV. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

V. Aj za rok 2025 vydávame dve samostatné stanoviská k zákonnosti a správnosti výdavkov. Odráža to skutočnosť, že *Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)* je dočasný nástroj vytvorený a financovaný úplne odlišným spôsobom ako rozpočtové výdavky v rámci viacročných finančných rámcov (VFR).

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov

VI. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočnosti opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov sú rozpočtové výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 významne ovplyvnené chybami.

Výrok s výhradou k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci RRF

VII. Zastávame názor, že s výnimkou vplyvu a možného vplyvu záležitostí opísaných v bode o základe pre vyjadrenie výroku s výhradou k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci RRF sú výdavky RRF schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Základ pre vyjadrenie stanovísk

VIII. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) a etickými kódexmi Medzinárodnej federácie účtovníkov (IFAC) a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódexov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. V tejto časti poskytujeme aj viac informácií o základe pre naše stanovisko k príjmom (pozri bod ***XLII***) a výdavkom RRF (pozri bod ***XLIV***). Dodržali sme aj požiadavky týkajúce sa nezávislosti a splnili si etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy pre vyjadrenie svojich stanovísk.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov

IX. Náš odhad celkovej chybovosti rozpočtových výdavkov schválených v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 je 3,8 %. Podstatná časť týchto výdavkov je významne ovplyvnená chybami. Týka sa to výdavkov, na ktoré sa vzťahujú zložité pravidlá, najmä náhrad nákladov, v ktorých odhadovaná chybovosť dosiahla 5,6 %. Tieto výdavky dosiahli v roku 2025 výšku 75,8 mld. EUR, čo predstavuje 58,0 % nášho kontrolovaného súboru. Účinky chýb, ktoré sme zistili, sú teda vo výdavkoch schválených za daný rok významné aj rozšírené.

Základ pre vyjadrenie výroku s výhradou k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci RRF

X. Zistili sme nasledujúce kvantitatívne a kvalitatívne nedostatky:

- kvantitatívne zistenia sa týkali deviatich z 37 platieb z RRF členským štátom (a súvisiacich zúčtovaní predbežného financovania). Šesť z týchto platieb bolo ovplyvnených významnými chybami,
- nedostatky v *ex ante* posúdení vykonanom Komisiou,
- prípady nejasne vymedzených míľnikov a cieľov, čo prispelo k voľnejšiemu posúdeniu ich uspokojivého splnenia,
- pretrvávajúce nedostatky v systémoch kontroly členských štátov vrátane nezrovnalostí v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci,
- a problémy týkajúce sa spoľahlivosti informácií, ktoré členské štáty uviedli vo svojich žiadostiach o platbu.

XI. Minulý rok sme pri prvej platbe Poľsku[3] nedospeli k záveru o uspokojivom splnení dvoch kontrolných míľnikov, ktoré boli podmienkou platby z RRF Poľsku. Pred tým, ako vyvodíme záver o uspokojivom splnení týchto míľnikov a iného priamo súvisiaceho míľnika, preto počkáme na konečné rozsudky Súdneho dvora Európskej únie v týchto veciach.

XII. Na základe týchto nedostatkov sme dospeli k názoru, že celkové účinky našich zistení v schválených výdavkoch RRF za daný rok sú významné, ale nie rozšírené.

Hlavné záležitosti z hľadiska auditu

XIII. Hlavné záležitosti z hľadiska auditu sú tie, ktoré boli podľa nášho odborného úsudku najvýznamnejšie v rámci auditu konsolidovanej účtovnej závierky za príslušné obdobie. Týmto záležitostiam sme sa venovali v kontexte nášho auditu konsolidovanej účtovnej závierky ako celku a pri formulovaní stanoviska k tejto účtovnej závierke, no osobitné stanovisko k týmto záležitostiam nevyjadrujeme.

Posúdili sme záväzky týkajúce sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov

XIV. Súvaha EÚ zahŕňa záväzok týkajúci sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ktorý bol na konci roku 2025 vo výške 91,1 mld. EUR (2024: 93,1 mld. EUR).

XV. Väčšia časť tohto záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov súvisí so systémom dôchodkového zabezpečenia úradníkov a ostatných zamestnancov Európskej únie a tvorí 84,0 mld. EUR (2024: 84,8 mld. EUR). Záväzok zaznamenaný v účtovnej závierke predstavuje odhad súčasnej hodnoty očakávaných budúcich platieb, ktoré bude EÚ povinná uhradiť, aby vyrovnala dôchodkové záväzky.

[3] Výročná správa za rok 2024, bod 11.16.

XVI. Dávky uhrádzané v rámci dôchodkového systému sa účtujú na ťarchu rozpočtu EÚ. Hoci EÚ nevytvorila osobitný dôchodkový fond na pokrytie nákladov budúcich dôchodkových záväzkov, členské štáty spoločne ručia za vyplácanie dávok a úradníci prispievajú na jednu tretinu nákladov na financovanie systému. Eurostat vypočítava tento záväzok každoročne v mene účtovníka Komisie s použitím parametrov, ako je vekový profil a stredná dĺžka života úradníkov EÚ, a predpokladov o budúcich hospodárskych podmienkach. Tieto parametre a predpoklady posudzujú aj poistno-matematickí poradcovia Komisie.

XVII. V roku 2025 zostal záväzok týkajúci sa dôchodkov stabilný, pričom mierny pokles sa pripisuje očakávanému kariérnemu vývoju zamestnancov EÚ, úrokovým nákladom a zvýšeniu diskontnej sadzby o 0,5 %.

XVIII. Druhá najväčšia časť záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov je odhadovaný záväzok EÚ voči spoločnému systému zdravotného poistenia, ktorý na konci roka 2025 dosiahol 5,7 mld. EUR (2024: 6,9 mld. EUR). Tento záväzok sa týka nákladov na zdravotnú starostlivosť o zamestnancov EÚ vyplácaných v období po ich odchode do dôchodku (po odpočítaní ich príspevkov).

XIX. V rámci auditu posudzujeme poistno-matematické predpoklady súvisiace s týmito systémami a výsledné ocenenie. Naše hodnotenie sa zakladá na práci, ktorú vykonali externí nezávislí poistno-matematickí experti. Kontrolujeme základné údaje, na ktorých sú založené výpočty, poistno-matematické parametre a výpočet záväzku. Skúmame aj prezentáciu pasív v konsolidovanej súvahe a poznámky ku konsolidovanej účtovnej závierke.

XX. V tejto súvislosti sme preskúmali aj neuhradený záväzok Spojeného kráľovstva vo výške 9,4 mld. EUR týkajúci sa dôchodkového systému európskych úradníkov a spoločného systému zdravotného poistenia (2024: 9,9 mld. EUR). Overili sme presnosť údajov použitých na výpočet a to, že Spojenému kráľovstvu bol pridelený len príslušný podiel celkového záväzku.

XXI. Dospeli sme k záveru, že odhad celkového záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov a podiel Spojeného kráľovstva na tomto záväzku sú v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke uvedené verne.

Posúdili sme významné koncoročné odhady uvedené v účtovnej závierke

XXII. Na konci roka 2025 predstavovala odhadovaná hodnota vzniknutých oprávnených výdavkov, ktoré boli splatné prijímateľom, no ktoré ešte prijímatelia nedeklarovali, výšku 187,5 mld. EUR (2024: 160,7 mld. EUR). Tieto sumy boli zaznamenané ako časovo rozlíšené náklady[4].

XXIII. Zvýšenie odhadu vo všetkých programoch je spôsobené najmä tým, že predchádzajúce programové obdobie sa blíži ku koncu a že čerpanie finančných prostriedkov z VFR na obdobie 2021 – 2027 bolo pomalšie, ako sa očakávalo. Hodnota skutočne predložených žiadostí bola teda nižšia, ako sa očakávalo, a na konci roka sa musel odhadnúť vyšší podiel. Časové rozlíšené náklady zaznamenané v súvislosti s RRF, ktoré sú založené na prognózach budúcich platieb, predstavovali 16,1 mld. EUR (2024: 7,9 mld. EUR).

XXIV. S cieľom posúdiť tieto koncoročné odhady sme preskúmali systém, ktorý Komisia vytvorila na výpočet rozdelenia účtovných období, s cieľom preveriť jeho správnosť a úplnosť v generálnych riaditeľstvách, v ktorých vznikla väčšina výdavkov. Počas auditu vzorky faktúr a platieb v rámci predbežného financovania sme preskúmali príslušné výpočty rozdelenia účtovných období s cieľom riešiť riziko nesprávnosti časovo rozlíšených nákladov.

XXV. Dospeli sme k záveru, že odhad celkovej sumy časovo rozlíšených nákladov a iných záloh vyplatených členským štátom je v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke uvedený verne.

Posúdili sme vplyv útočnej vojny Ruska proti Ukrajine na účtovnú závierku

XXVI. Keďže EÚ poskytuje Ukrajine pomoc vo forme úverov a grantov, posúdili sme výpočty Komisie týkajúce sa súvisiacej finančnej expozície EÚ, ako aj ich príslušný základ s cieľom uistiť sa, že skutočné a potenciálne dôsledky boli v účtovnej závierke EÚ náležite zohľadnené. Spolu s nezávislým externým expertom sme posúdili výpočty Komisie s cieľom overiť, že sa zohľadnili všetky relevantné informácie.

XXVII. Dospeli sme k záveru, že vplyv útočnej vojny Ruska proti Ukrajine je v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke prezentovaný verne.

Posúdili sme vplyv nástroja NGEU na účtovnú závierku

XXVIII. Prostredníctvom nástroja NextGenerationEU (NGEU) zmobilizovala EÚ značné zdroje na zmiernenie sociálno-ekonomického vplyvu pandémie ochorenia COVID-19. Na financovanie NGEU si Európska komisia vypožičiava prostriedky na kapitálových trhoch. Najvýznamnejšia časť finančných prostriedkov NGEU sa

používa na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF), prostredníctvom ktorého sa členským štátom do konca roka 2025 vyplatila nenávratná podpora vo výške 237,5 mld. EUR a úvery vo výške 155,9 mld. EUR. Tieto činnosti majú na finančné výkazy významný vplyv.

XXIX. V rámci našich bežných audítorských postupov sme kontrolovali aktíva, pasíva, príjmy a výdavky EÚ vrátane tých, ktoré sa týkali nástroja NGEU. Dospeli sme k záveru, že sú v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke uvedené verne.

Posúdili sme vplyv zavedenia systému SUMMA

XXX. Komisia zaviedla 1. januára 2025 nový centrálny rozpočtový, pokladničný a účtovný informačný systém SUMMA, ktorý nahradil systém ABAC. Išlo o významnú zmenu prostredia finančného výkazníctva, ktorá ovplyvnila prenos údajov z lokálnych systémov do centrálneho účtovného systému, registráciu a zúčtovanie faktúr, postupy konsolidácie a koncoročnú uzávierku. Konsolidovaná ročná účtovná závierka za rok 2025 je teda prvým súborom účtov EÚ zostavených na základe finančných informácií zaznamenaných v systéme SUMMA.

XXXI. Vzhľadom na rozsah tejto zmeny a z toho vyplývajúce zvýšené riziko chýb pri príprave konsolidovanej účtovnej závierky sme k zavedeniu systému SUMMA pristupovali ako k hlavnej záležitosti z hľadiska auditu. Vykonali sme dodatočné audítorské postupy vrátane rozšíreného testovania vnútorných kontrol a dodatočnej práce na vecnej správnosti v oblastiach ovplyvnených novým systémom. Zapojili sme aj odborníkov na IT audit s cieľom preskúmať migráciu údajov zo systému ABAC do systému SUMMA, všeobecné IT kontroly a vybrané kontroly aplikácií relevantné pre finančné výkazníctvo.

XXXII. Pri tejto práci sme zistili niekoľko problémov súvisiacich s prechodom a novovytvoreným kontrolným prostredím. Patrili medzi ne funkčné nedostatky, ktoré viedli k používaniu dočasných pracovných postupov alebo manuálnych procesov, nedostatky v riadení prístupu používateľov a riadení zmien v IT, oneskorenia a nepresnosti pri prenose fakturačných údajov z miestneho systému a osobitné problémy ovplyvňujúce koncoročné časové rozlíšenie a konsolidáciu. Vedenie aj EDA zistili problémy, ktoré si pred finalizáciou účtovnej závierky vyžadovali manuálne úpravy a postupy zosúladenia.

[4] Tvoria ich časovo rozlíšené náklady vo výške 76,8 mld. EUR na strane pasív v súvahe a 110,7 mld. EUR, ktoré znižujú hodnotu predbežného financovania, na strane aktív.

XXXIII. Posúdili sme kumulatívny účinok týchto zistení spolu s nápravnými opatreniami a koncoročnými postupmi, ktoré vykonala Komisia. Hoci zo zistení vyplynulo, že prechodom na systém SUMMA sa zvýšilo riziko chýb pri príprave konsolidovanej ročnej účtovnej závierky za rok 2025, dospeli sme k záveru, že po vykonaní opráv nebol ich celkový vplyv na účtovnú závierku významný.

Ďalšie pripomienky

Informácie uvedené v časti Finančné udalosti roka

XXXIV. Komisia je zodpovedná za poskytovanie „ďalších informácií“. Ďalšie informácie zahŕňajú tzv. finančné udalosti roka, avšak konsolidovanú účtovnú závierku ani našu správu o nej už nie. Naše stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke sa na tieto ďalšie informácie nevzťahuje a nevyjadrujeme k nim žiadny záver s uistením. V súvislosti s auditom konsolidovanej účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámiť sa s týmito ďalšími informáciami a posúdiť, či sú vo významnej miere v rozpore s konsolidovanou účtovnou závierkou alebo so zisteniami, ku ktorým sme dospeli v priebehu auditu, alebo či vyvolávajú dojem, že sú inak významne nesprávne. Ak dospejeme k záveru, že tieto ďalšie informácie obsahujú významné nesprávnosti, sme povinní o tejto skutočnosti zodpovedajúcim spôsobom informovať. V tejto súvislosti nemáme žiadne pripomienky.

Zaobchádzanie s výnosmi z výpožičiek na financovanie NGEU

XXXV. Upozorňujeme, že sumy vypožičané na financovanie nenávratnej finančnej podpory NGEU sa v rozpočte a v konsolidovaných finančných výkazoch uvádzajú odlišne. Sumy vypožičané na financovanie nenávratnej finančnej podpory členským štátom v rámci NGEU, ktoré v roku 2025 predstavovali 18 % príjmov EÚ, sa v súlade s nariadením o RRF považujú za vonkajšie pripísané príjmy, ktoré dopĺňajú schválený rozpočet. Pri tomto nezvyčajnom rozpočtovom prístupe nemá vykonávanie NGEU formálny vplyv na zásadu, že príjmy a výdavky v ročnom rozpočte EÚ by mali byť v rovnováhe. Výkaz ziskov a strát nezahŕňa tieto sumy ako príjmy, ale zahŕňa výdavky súvisiace s nenávratnou finančnou podporou NGEU, čo vedie k zápornému vplyvu na hospodársky výsledok za daný rok. Záporné hospodárske výsledky zvyšujú deficit čistých aktív, ako vidno v súvahe EÚ, a preto sa musia financovať z budúcich rozpočtov.

Zmena metodiky na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní

XXXVI. Od tohto roku uplatňujeme upravenú metodiku vyčísľovania vplyvu chýb súvisiacich s verejným obstarávaním. Aktualizovaný prístup je v súlade s metodikou, ktorú Komisia uplatňuje v kontexte výdavkových programov v zdieľanom riadení. Odhadovaný vplyv tejto zmeny opisujeme v kapitole 1 výročnej správy.

Zodpovednosť vedenia

XXXVII. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a nariadením o rozpočtových pravidlách Komisia zodpovedá za vyhotovenie a predloženie konsolidovanej účtovnej závierky EÚ na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku *podvodu* alebo chyby. Vedenie zodpovedá za zabezpečenie toho, aby boli činnosti, finančné transakcie a informácie uvedené vo finančných výkazoch v súlade s predpismi (zákony, nariadenia, zásady, pravidlá a štandardy), ktoré sa na ne vzťahujú. Komisia nesie konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií zaznamenaných v účtovnej závierke EÚ (článok 317 ZFEÚ).

XXXVIII. Pri vyhotovovaní konsolidovanej účtovnej závierky je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti EÚ zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa subjekt zrušiť alebo ukončiť jeho činnosť, prípadne ak nemá inú reálnu možnosť, ako to urobiť.

XXXIX. Komisia zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva EÚ.

XL. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) je účtovník Komisie povinný predložiť konsolidovanú účtovnú závierku EÚ na audit najprv v predbežnej podobe do 31. marca nasledujúceho roka a v konečnej podobe do 31. júla. Už predbežná účtovná závierka by mala pravdivo a verne vyjadrovať finančnú situáciu EÚ. Preto je nevyhnutné, aby boli všetky položky v predbežnej účtovnej závierke uvedené ako konečné výpočty, čo nám umožní vykonať našu úlohu v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) a v stanovených lehotách. Akékoľvek zmeny medzi predbežnou a konečnou účtovnou závierkou by sa za bežných okolností mali robiť len na základe našich pripomienok.

Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky a príslušných transakcií

XLI. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v konsolidovanej účtovnej závierke EÚ nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že boli pri audite odhalené všetky významné nesprávnosti či porušenia pravidiel. Nesprávnosti a porušenia pravidiel môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene predpokladať, že jednotlivo alebo súhrnne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

XLII. Pri príjmoch sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na hrubom národnom dôchodku, dani z pridanej hodnoty a nerecyklovanom odpade z plastových obalov štatistiky a údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Posudzujeme aj systémy Komisie na spracovanie týchto údajov do okamihu prijatia príspevkov členských štátov a ich zaznamenania v konsolidovanej účtovnej závierke. Pri tradičných vlastných zdrojoch preskúmavame účtovné závierky colných orgánov a analyzujeme tok cla až po prijatie súm Komisiou a ich zaznamenanie v účtovnej závierke. Pri clách existuje riziko, že ich dovozcovia vnútroštátnym colným orgánom buď nedeklarujú, alebo ich deklarujú nesprávne. Skutočne vybrané dovozné clá preto pravdepodobne nedosahujú výšku, ktorá by sa teoreticky mala vybrať. Tento rozdiel sa označuje ako „výpadok ciel“. Tieto uniknuté sumy nie sú zachytené v účtovných systémoch členských štátov pre tradičné vlastné zdroje a naše audítorské stanovisko k príjmom sa na ne nevzťahuje.

XLIII. V súvislosti s výdavkami preskúmavame platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa týka všetkých kategórií platieb v momente, keď sa uhrádzajú, s výnimkou záloh. Zálohové platby skúmame, keď príjemca prostriedkov poskytne dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schváli zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XLIV. Pri výdavkoch v rámci RRF je, na rozdiel od iných rozpočtových výdavkov, podmienkou pre platbu uspokojivé splnenie vopred stanovených míľnikov alebo cieľov. Ďalšími požiadavkami sú, aby sa ciele alebo míľniky, ktoré boli predtým uspokojivo splnené, nezvrátili a aby nedošlo k porušeniu zásady dvojitého financovania. Podmienky oprávnenosti stanovené v nariadení zahŕňajú dodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a nenahrádzanie opakujúcich sa výdavkov štátneho rozpočtu. Náš audit sa preto zameriava na to, či boli splnené

tieto podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti. Keďže súlad výdavkov vynaložených konečnými príjemcami s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami nie je podmienkou pre platby z RRF, správnosť týchto výdavkov vo svojom audítorskom stanovisku neposudzujeme. V nariadení o RRF sa nestanovujú podrobnejšie kritériá výkladu pojmu „uspokojivo“, a Komisii sa preto pri posudzovaní uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov ponecháva široký priestor na voľné uváženie. Posúdenie kvalitatívnych výsledkov si vyžaduje vyvodenie niekoľkých záverov, čo môže viesť k rôznym výkladom. Toto riziko je obzvlášť veľké, keď sú míľniky alebo ciele sformulované neurčito.

XLV. Pri audite uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

a) identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako aj riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ pri príslušných transakciách, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. V reakcii na tieto riziká navrhujeme a vykonávame audítorské postupy a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ pre vyjadrenie nášho stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa odhaľujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. Riziko, že sa neodhalia, je preto v takýchto prípadoch väčšie,

b) oboznamujeme sa s vnútornou kontrolou, ktorá je relevantná pre audit. Nerobíme to preto, aby sme dospeli k stanovisku o účinnosti tejto vnútornej kontroly, ale aby sme mohli navrhnúť vhodné audítorské postupy,

c) hodnotíme vhodnosť účtovných postupov použitých vedením a primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich údajov zverejnených vedením,

d) vyjadrujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov posudzujeme aj to, či existuje významná neistota v podobe udalostí alebo okolností, ktoré môžu vyvolať vážne pochybnosti o schopnosti subjektu naďalej nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní upozorniť vo svojej správe na príslušné informácie zverejnené v konsolidovanej účtovnej závierke alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sú založené na audítorských dôkazoch, ktoré sme získali do dátumu našej správy. Udalosti či okolnosti, ktoré nastanú v budúcnosti, však môžu viesť k tomu, že subjekt prestane pokračovať v činnosti,

e) hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah konsolidovanej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či konsolidovaná účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti,

f) získavame dostatok primeraných audítorských dôkazov, pokiaľ ide o finančné informácie o subjektoch v rámci rozsahu konsolidácie EÚ, ktoré umožnia vyjadriť stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke a k príslušným transakciám. Zodpovedáme za riadenie auditu, dohľad nad ním a jeho vykonanie a za audítorské stanovisko nesieme výhradnú zodpovednosť.

XLVI. S Komisiou a ostatnými kontrolovanými subjektmi komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a načasovaní auditu a o významných kontrolných zisteniach vrátane zistení o závažných nedostatkoch vo vnútornej kontrole.

XLVII. Zo záležitostí, ktoré sme prediskutovali s Komisiou a ostatnými kontrolovanými subjektmi, vyberieme tie, ktoré boli pri audite konsolidovanej účtovnej závierky najvýznamnejšie a ktoré teda za súčasné obdobie predstavujú hlavné záležitosti z hľadiska auditu. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak ich zverejnenie nie je zakázané v zákone alebo právnom predpise alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch usúdime, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno odôvodnene predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia vo verejnom záujme.

9. júla 2026

Tony Murphy
predseda

Európsky dvor audítorov

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Úvod

1.1. V tejto kapitole výročnej správy sú uvedené:

a) informácie, z ktorých vychádza naše *vyhlásenie o vierohodnosti*, ako aj zhrnutie našich pripomienok a záverov o spoľahlivosti konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ (ďalej len „účtovná závierka“) a správnosti príslušných príjmových *transakcií* a výdavkových transakcií *viacročného finančného rámca* (VFR);

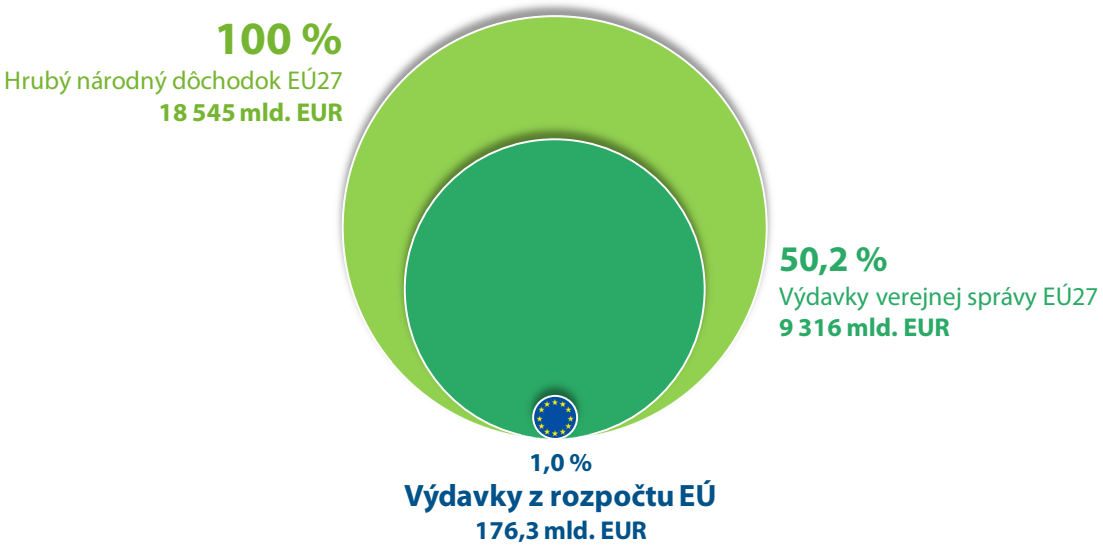
b) informácie o prípadoch podozrenia z podvodu, ktoré sme nahlásili Európskej prokuratúre (EPPO) a Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ako aj o našich auditoch zameraných na opatrenia EÚ v boji proti *podvodom*;

c) prehľad o našom audítorskom prístupe (pozri ***prílohu 1.1***).

1.2. Celkové výdavky verejnej správy členských štátov v roku 2025 (9 316 mld. EUR) tvorili 50,2 % ich *hrubého národného dôchodku (HND)* (18 545 mld. EUR). Výdavky z rozpočtu EÚ dosiahli 176,3 mld. EUR, čo predstavuje 1,9 % celkových výdavkov verejnej správy členských štátov EÚ a 1,0 % ich HND (pozri ***ilustráciu 1.1***).
Po zohľadnení dodatočných platieb z *pripísaných príjmov* na granty *Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti* (RRF) vo výške 40,1 mld. EUR (pozri bod ***2.20***) dosiahli platby v roku 2025 celkovú výšku 216,4 mld. EUR[5].

[5] Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ za rok 2025, správy o plnení rozpočtu a vysvetľujúce poznámky, oddiel 6.3 VFR: Plnenie *platobných rozpočtových prostriedkov*.

Ilustrácia 1.1 – Výdavky z rozpočtu EÚ a výdavky verejnej správy EÚ27 v roku 2025 ako podiel na HND

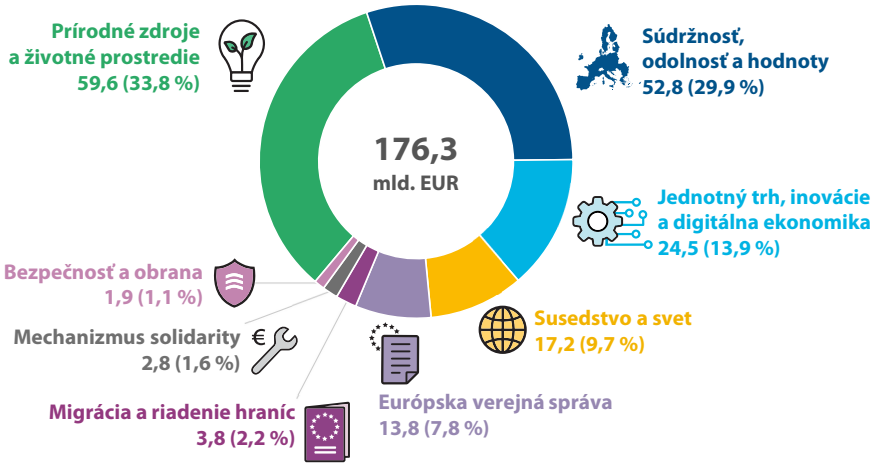

Zdroj: EDA na základe údajov o HND EÚ27 z konsolidovanej ročnej účtovnej závierky Európskej komisie za rok 2025 – príloha A – Príjmy; verejné výdavky členských štátov EÚ27: Databáza Eurostatu – Verejné príjmy, výdavky a hlavné súhrny (údaje extrahované 27. apríla 2026); výdavky z rozpočtu EÚ: Európska komisia – konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie za rok 2025.

1.3. Ako vyplýva z ***ilustrácie 1.2***, najväčší podiel rozpočtu EÚ bol pridelený na okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, za ktorými nasledoval okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“.

Ilustrácia 1.2 – Výdavky z rozpočtu EÚ(*) v roku 2025 podľa okruhov VFR

(mld. EUR)

VFR 1 (kapitola 5)	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
VFR 2 (kapitola 6)	Súdržnosť, odolnosť a hodnoty
VFR 3 (kapitola 7)	Prírodné zdroje a životné prostredie
VFR 4 (kapitola 8)	Migrácia a riadenie hraníc
VFR 5 (kapitola 8)	Bezpečnosť a obrana
VFR 6 (kapitola 9)	Susedstvo a svet
VFR 7 (kapitola 10)	Európska verejná správa
Mechanizmus solidarity	(mimo VFR)

(*) Výdavky z rozpočtu EÚ nezahŕňajú granty RRF.

Zdroj: EDA.

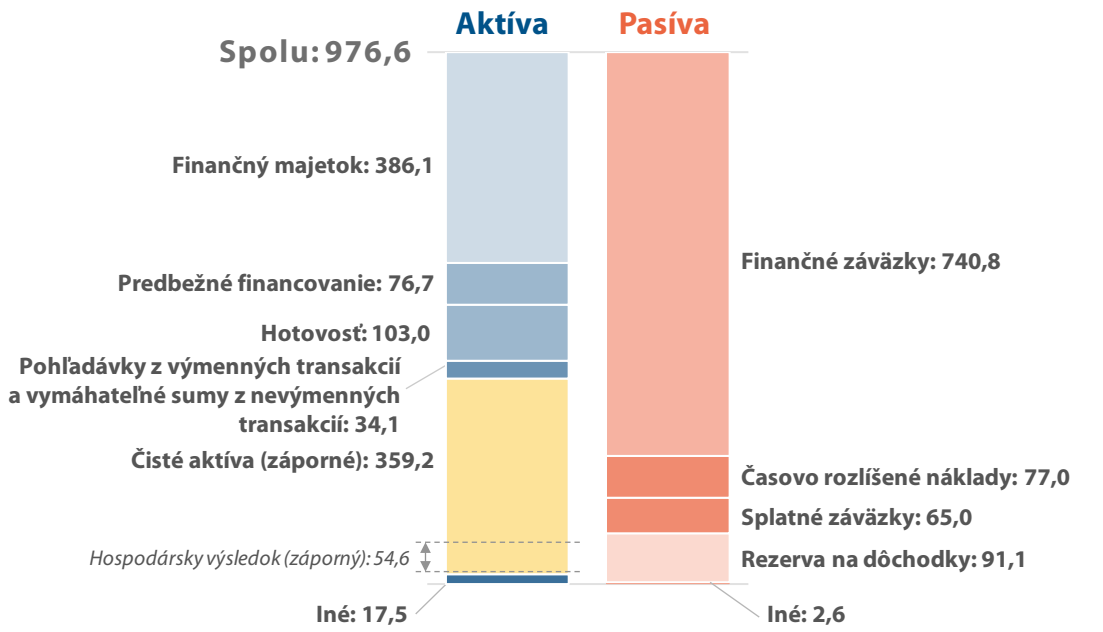
Spoľahlivosť účtovnej závierky

1.4. Naše zistenia sa týkajú *konsolidovanej ročnej účtovnej závierky*[6] EÚ (ďalej len „účtovná závierka“) za rozpočtový rok 2025. Účtovnú závierku sme dostali spolu s vyhlásením účtovníka 30. júna 2026, teda ku konečnému termínu na jej predloženie stanovenému v *nariadení o rozpočtových pravidlách*. K účtovnej závierke je pripojená časť s názvom Finančné udalosti roka[7], ktorej sa naše audítorské stanovisko netýka. V súlade s audítorskými štandardmi sme však posúdili, či je uvedená časť v súlade s informáciami v účtovnej závierke.

1.5. Z účtovnej závierky uverejnenej Komisiou vyplýva, že k 31. decembru 2025 dosiahli celkové pasíva výšku 976,6 mld. EUR a celkové aktíva výšku 617,4 mld. EUR. Rozdiel vo výške 359,2 mld. EUR predstavovali záporné čisté aktíva, ktoré pozostávali z rezerv a tej časti výdavkov, ktoré už Európskej únii vznikli do 31. decembra 2025 a ktoré musia byť financované z budúcich rozpočtov. Na ***ilustrácii 1.3*** je uvedené podrobné rozdelenie aktív a pasív. Záporný *hospodársky výsledok* za rok 2025 bol 54,6 mld. EUR.

Ilustrácia 1.3 – Aktíva a pasíva EÚ k 31. decembru 2025

(mld. EUR)

Zdroj: EDA.

[6] Článok 247 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

[7] Usmernenie k odporúčaným postupom č. 2 – Diskusia o finančných výkazoch a ich analýza, Rada pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor (IPSASB).

Hospodársky výsledok za rok je záporný, zatiaľ čo rozpočtový výsledok je kladný

1.6. Sumy vypožičané v rámci nástroja NGEU smerujú do grantov NGEU a navýšenia prostriedkov programov EÚ ako *vonkajšie pripísané príjmy*, ktoré dopĺňajú schválené prostriedky v rozpočte EÚ[8]. Pri tomto nezvyčajnom rozpočtovom prístupe nemá vykonávanie NGEU formálny vplyv na zásadu, že príjmy a výdavky v ročnom rozpočte EÚ by mali byť v rovnováhe (zásada vyrovnanosti)[9]. Výkaz ziskov a strát v ročnej účtovnej závierke EÚ však v súlade s medzinárodne prijatými účtovnými štandardmi nezahŕňa sumu vypožičanú pre NGEU ako príjmy, pričom ale zahŕňa súvisiace výdavky na granty, čo má záporný vplyv na hospodársky výsledok za daný rok. Tento odlišný prístup k vypožičaným prostriedkom medzi rozpočtom a ročnou účtovnou závierkou je dôvodom výrazného rozdielu medzi rozpočtovým a hospodárskym výsledkom.

1.7. Hlavným faktorom záporného hospodárskeho výsledku za rok 2025 sú výdavky súvisiace s nenávratnou podporou NGEU financovanou z výpožičiek (46,8 mld. EUR v roku 2025). Od roku 2022 bol výsledok ovplyvnený aj vykázaním opravných položiek zníženia hodnoty (očakávané úverové straty) v súvislosti s úvermi poskytnutými Ukrajine (čistý nárast o 7,3 mld. EUR v roku 2025), ktoré sú zaznamenané vo výkaze ziskov a strát.

1.8. Na ***ilustrácii 1.4*** je znázornený rozpočtový a hospodársky výsledok EÚ za jednotlivé roky od roku 2018 do roku 2025.

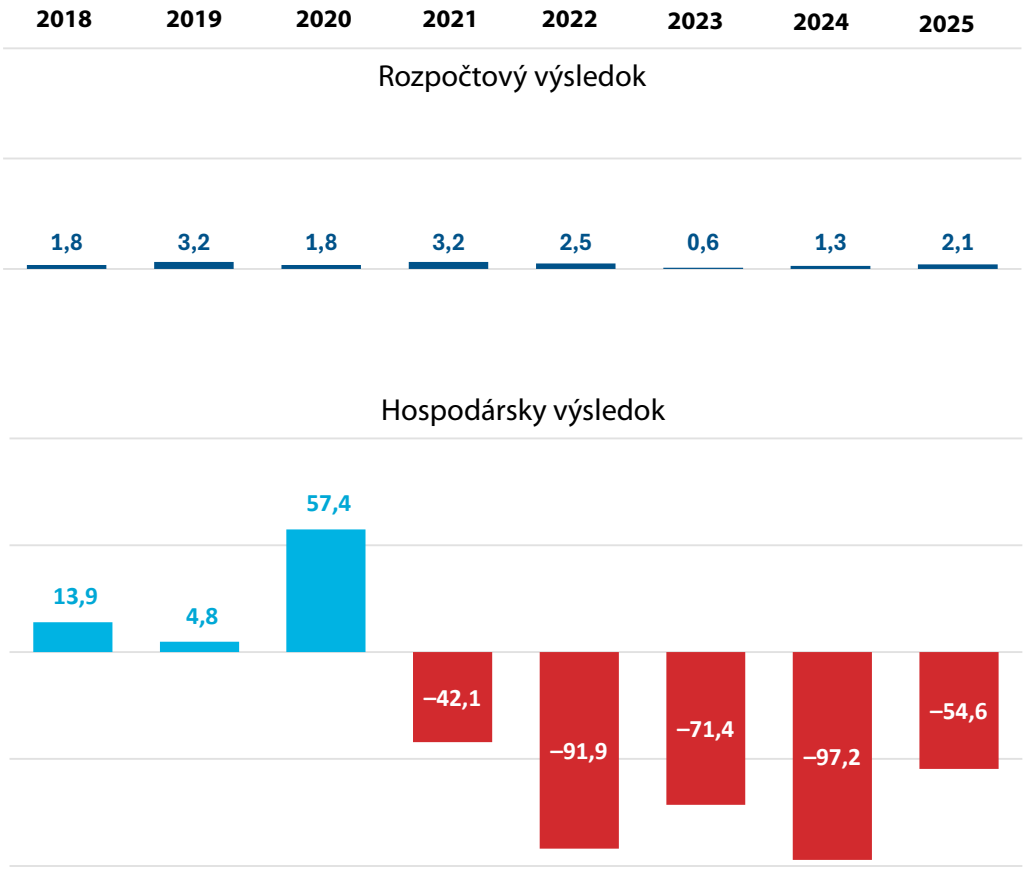
---

[8] Článok 22 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

[9] Odôvodnenie 34 stanoviska právneho servisu Rady v dokumente 9062/20.

Ilustrácia 1.4 – Rozpočtový a hospodársky výsledok za jednotlivé roky v období 2018 až 2025

(mld. EUR)

Poznámka: Údaj za rok 2020 zahŕňa príjmy vo výške 47,5 mld. EUR súvisiace s dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva.

Zdroj: EDA na základe konsolidovaných účtovných závierok EÚ za roky 2018 až 2025.

Pripomienky týkajúce sa konsolidovanej ročnej účtovnej závierky za rok 2025

1.9. Pri audite sme zistili, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami. Upozorňujeme používateľov účtovnej závierky na skutočnosť, ktorú Komisia zverejnila v poznámke 1.4.3.

1.10. Komisia 1. januára 2025 zaviedla nový centrálny rozpočtový, pokladničný a účtovný informačný systém SUMMA, ktorý nahradil systém ABAC. Migrácia na tento nový softvér priniesla významné zmeny v mnohých postupoch vrátane prenosu údajov z miestnych systémov do centrálneho účtovného systému, registrácie a zúčtovania faktúr a koncoročnej uzávierky. Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2025 bola prvým súborom účtov, ktoré boli spracované v systéme SUMMA. Vzhľadom na zvýšené riziko z hľadiska spoľahlivosti konsolidovanej účtovnej závierky vyplývajúce z tejto zmeny sme vykonali dodatočné audítorské postupy vrátane spracovania väčších vzoriek a rozšíreného testovania vnútorných kontrol. Do preskúmania všeobecných IT kontrol a vybraných kontrol aplikácií sme zapojili aj odborníkov na IT.

1.11. Na základe nášho testovania sme vo vzorke transakcií predbežného financovania zistili výrazne vyšší počet chýb ako v predchádzajúcich rokoch. Odhadujeme, že chybovosť ovplyvňujúca predbežné financovanie a faktúry je pod 2 % prahom významnosti.

1.12. Prácou na týchto transakciách predbežného financovania sme odhalili problém v koncepcii systému, ktorý nebol zachytený systémom vnútornej kontroly. Komisia odhadla časovo rozlíšené výdavky ku koncu roka na základe sumy viazanej ku koncu roka, a nie na základe celkového právneho záväzku. Táto chyba vznikla v dôsledku migrácie zo systému ABAC do systému SUMMA, počas ktorej sa v prípade viacročných programov preniesli len viazané sumy bez informácií o celkových hodnotách právnych záväzkov. Okrem toho používatelia pri nových zmluvách vytvorených priamo v systéme SUMMA nezaznamenávali údaje o sumách právnych záväzkov. V dôsledku toho boli časovo rozlíšené výdavky v prípade týchto zmlúv v predbežnej účtovnej závierke podhodnotené približne o 3,7 mld. EUR. Tento problém sa týkal predovšetkým zmlúv v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE), ktoré spravovala Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA) a v menšej miere Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO). Komisia túto chybu opravila v konečnej účtovnej závierke.

1.13. S cieľom vyriešiť oneskorenia pri prenose faktúr zo systému eGrants do systému SUMMA Komisia zaviedla provizórne technické riešenie, pomocou ktorého boli dotknuté faktúry prenesené do systému SUMMA so zástupnou sumou 1 EUR namiesto ich skutočnej hodnoty. Odhadovaná celková hodnota dotknutých faktúr je približne 2,6 mld. EUR. Hoci sa vplyv na účtovnú závierku do značnej miery napravil koncoročnými účtovnými zápismi, toto riešenie predstavuje nedostatok vo vnútornej kontrole, ktorým sa oslabuje spoľahlivosť a integrita fakturačných údajov v systéme SUMMA.

1.14. Pokiaľ ide o proces konsolidácie, vo finančných výkazoch sme identifikovali položku prezentovanú ako zostatok tretej strany, hoci sa týkala vnútroskupinovej pozície. Dôvodom bolo nesprávne nastavenie v nástroji na skupinové vykazovanie v rámci systému SUMMA. Keďže táto suma zodpovedala vnútroskupinovému zostatku, nebola odstránená. Peňažný vplyv tohto problému nebol významný (5 mil. EUR) a Komisia ho opravila.

1.15. Účtovník Komisie v roku 2025 nevykonal komplexné potvrdenie miestnych účtovných systémov Komisie (administratívne procesy a podporné IT systémy). Tento proces pomáha zmierňovať riziká pri prenose údajov medzi systémami a poskytuje uistenie o fungovaní miestnych systémov. Namiesto toho sa v roku 2025 vykonalo cielené preskúmanie troch systémov. Komplexným posúdením miestnych systémov by sa výrazne zvýšila úroveň uistenia o úplnosti a spoľahlivosti účtovných údajov a zlepšil súvisiaci rámec kontroly.

1.16. Zavedenie systému SUMMA viedlo k väčšiemu počtu účtovných chýb. Z našich zistení vyplývajú rozsiahle problémy spojené s týmto prechodom. Napriek tomu po zohľadnení kumulatívneho účinku oznámených zistení posúdených z hľadiska významnosti a opráv vykonaných Komisiou celkový vplyv na konsolidovanú účtovnú závierku nie je významný.

Pripomienky vyplývajúce z nášho IT auditu týkajúceho sa systému SUMMA

1.17. Vykonali sme aj nasledujúce audítorské postupy v oblasti IT s cieľom posúdiť riziká súvisiace so zmenou informačného systému a s novozavedeným kontrolným prostredím:

- IT preskúmanie migrácie údajov zo systému ABAC do systému SUMMA, ktoré zahŕňalo organizáciu projektu migrácie údajov, ako aj procesy migrácie údajov,
- preskúmanie všeobecných kontrol IT s cieľom poskytnúť uistenie, že kontrolné prostredie v systéme SUMMA bolo vytvorené v rozsahu potrebnom na zostavenie presných a úplných finančných výkazov,
- preskúmanie vybraných kontrol aplikácií systému SUMMA, ktoré sme určili počas posúdenia rizika.

1.18. S cieľom zabezpečiť, aby bol systém SUMMA k dispozícii od začiatku roka 2025, sa Komisia zamerala na základné funkcie systému. V rámci praktických opatrení sa preto rozhodla zaviesť systém SUMMA s určitými funkčnými nedostatkami a niekoľko pôvodne plánovaných funkcií odložiť na neskôr. Tým sa obmedzuje kapacita systému SUMMA, pokiaľ ide o plnú podporu finančného vykazovania podľa pôvodného plánu. Komisia prijala plán na odstránenie funkčných nedostatkov v systéme SUMMA do roku 2030. Kým sa tieto nedostatky neodstránia, bude sa spoliehať na dočasné riešenia alebo manuálne postupy, ktorými sa zvyšuje riziko chýb.

1.19. Z výsledkov nášho IT auditu vyplýva, že hoci boli v systéme SUMMA zavedené kontrolné postupy, niektoré významné nedostatky vo vnútornej kontrole by mohli zvýšiť riziko nepriaznivého vplyvu na spoľahlivosť finančných transakcií a fungovanie systému. Tieto nedostatky sa týkajú najmä riadenia prístupu používateľov a riadenia zmien v IT. Zistili sme aj nedostatky v riadení riešenia incidentov a v riadení kontinuity činnosti, ktoré by potenciálne mohli zvýšiť riziko narušenia činnosti.

Správnosť transakcií

1.20. Preskúmali sme príjmy a výdavky EÚ, aby sme posúdili, či sa vyberali a vynakladali v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi[10]. Nižšie uvádzame zhrnutie výsledkov našich auditov, ktoré sú podrobne uvedené za príjmy v ***kapitole 4*** a za výdavky v ***kapitolách 5 – 10***. Nasledujúci prehľad nezahŕňa výsledky našej audítorskej práce týkajúcej sa výdavkov z RRF, ktoré sú uvedené v ***kapitole 11***.

Naše stanovisko sa týka rozpočtových príjmových a výdavkových transakcií

1.21. V prípade príjmov sme získali primerané uistenie pre naše audítorské stanovisko posúdením vybraných hlavných systémov doplneným o testovanie transakcií. Vzorka 65 preskúmaných transakcií bola navrhnutá tak, aby reprezentovala všetky zdroje rozpočtových príjmov EÚ. V roku 2025 náš *kontrolovaný súbor* príjmov predstavoval 224,4 mld. EUR (pozri ***ilustráciu 4.1***).

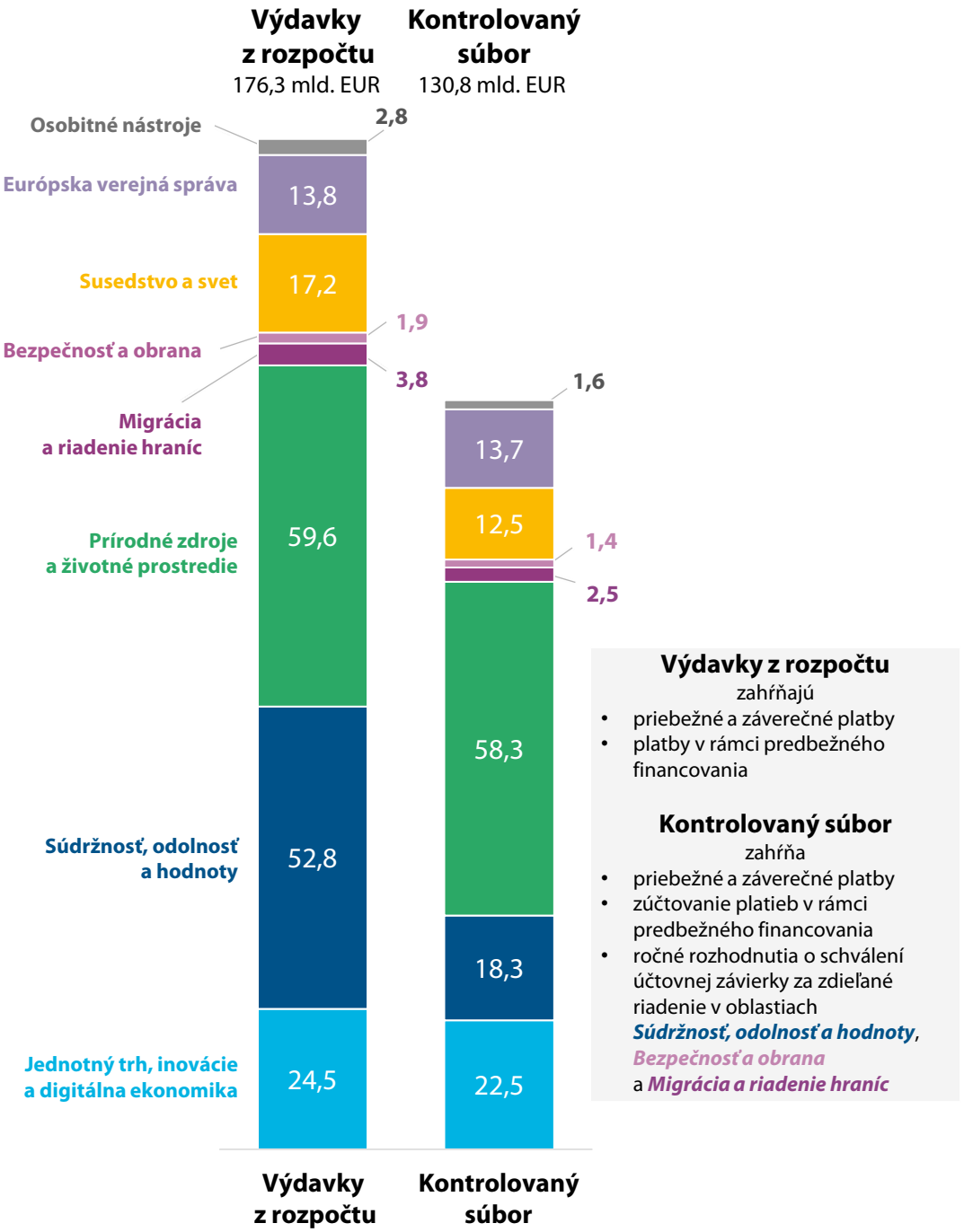
1.22. V prípade výdavkov sme z nášho kontrolovaného súboru vybrali reprezentatívnu vzorku 750 transakcií, ktoré zahŕňali *zúčtovanie* platieb v rámci predbežného financovania, ako aj priebežné a záverečné platby schválené Komisiou (alebo inou inštitúciou alebo orgánom spravujúcim finančné prostriedky EÚ) a vyplatené z rozpočtu EÚ *konečným príjemcom*. Naše testovanie týchto transakcií prispelo k nášmu vyhláseniu o vierohodnosti a odhadu podielu nesprávnych transakcií v celom kontrolovanom súbore, v tých častiach výdavkov, ktoré považujeme za výdavky ovplyvnené významnými chybami (pozri bod ***1.28***), a v každom okruhu VFR, za ktorý predkladáme špecifické posúdenie (okruhy 1, 2, 3, 6 a 7). Preskúmané transakcie a príklady uvedené v tejto správe neposkytujú základ pre vyvodenie záverov o konkrétnych členských štátoch, prijímateľských krajinách alebo regiónoch (pozri bod ***23) prílohy 1.1***).

[10] Vrátane transakcií z VFR na obdobie 2014 – 2020 a predchádzajúcich VFR.

1.23. Náš kontrolovaný súbor výdavkov dosiahol v roku 2025 celkovú výšku 130,8 mld. EUR vrátane navýšení prostriedkov v NGEU pre existujúce programy vo VFR na obdobie 2021 – 2027, ktoré sa musia vynaložiť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Táto suma zahŕňa platby v prospech Spojeného kráľovstva v súlade s podmienkami dohody o vystúpení[11]. Na ***ilustrácii 1.5*** sú uvedené výdavky z rozpočtu EÚ a náš kontrolovaný súbor výdavkov v členení podľa okruhov VFR (rozpočtová oblasť) a typu platby: *priebežné* a záverečné platby, *zúčtovanie* predbežného financovania a ročné rozhodnutia o schválení účtovnej závierky (pozri body ***20)*** a ***21) prílohy 1.1***).

[11] Články 136 a 138 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Ilustrácia 1.5 – Porovnanie nášho kontrolovaného súboru (130,8 mld. EUR) a výdavkov z rozpočtu EÚ (176,3 mld. EUR) podľa okruhov VFR v roku 2025

Zdroj: EDA.

V príjmoch sa nevyskytujú významné chyby, no významnými chybami je ovplyvnená značná časť výdavkov

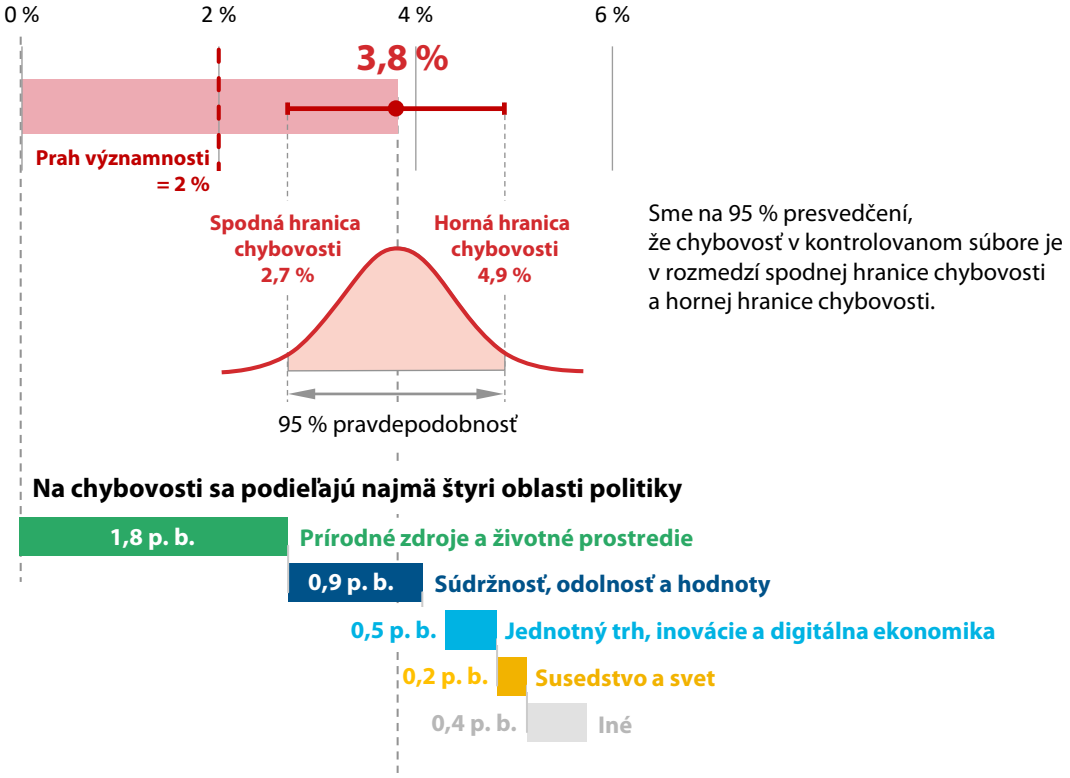
1.24. V súvislosti so správnosťou príjmov a výdavkov EÚ sme dospeli k týmto hlavným zisteniam:

a) **Príjmy:** z audítorských dôkazov vyplýva, že chybovosť v oblasti príjmov nebola významná. Systémy na riadenie príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Niektoré prvky systémov kontroly vzťahujúcich sa na správu výhrad k HND a otvorených bodov týkajúcich sa *tradičných vlastných zdrojov (TVZ)* však boli čiastočne účinné. Čiastočne účinné bolo okrem toho aj poskytovanie informácií o *výhradách k HND* a vykazovanie údajov o vlastnom zdroji založenom na plastoch, ako aj niektoré prvky kľúčových systémov riadenia a kontroly TVZ, ktoré sme posudzovali v troch členských štátoch (pozri ***kapitolu 4***).

b) **Výdavky:** z našich audítorských dôkazov vyplýva, že celková chybovosť[12] bola významná – na úrovni 3,8 %. Sme na 95 % presvedčení, že *chybovosť* v kontrolovanom súbore je v rozmedzí od 2,7 % (spodná hranica chybovosti) do 4,9 % (horná hranica chybovosti). Na chybovosti sa najviac podieľali okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, ako je znázornené na ***ilustrácii 1.6***.

[12] Vymedzenie pojmu „chybovosť“ v ***prílohe 1.1***, body ***26)*** a ***27)***.

Ilustrácia 1.6 – Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch a okruhy, ktoré k nej v roku 2025 najviac prispeli

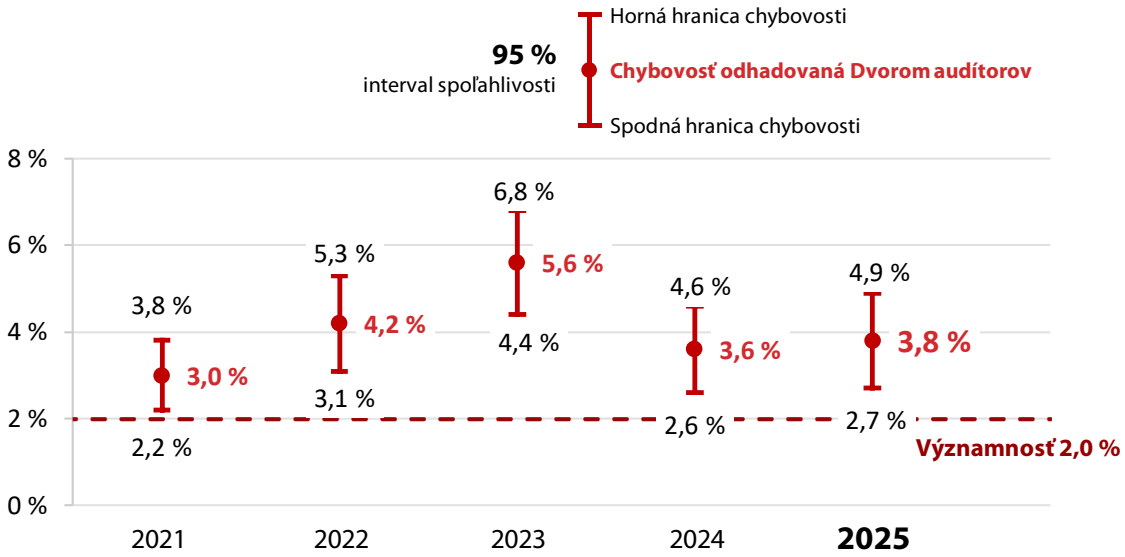
p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

1.25. Od roku 2021 zostáva spodná hranica nášho 95 % *intervalu spoľahlivosti*[13] pre odhadovanú chybovosť nad prahom významnosti 2,0 %. To znamená, že máme primerané uistenie, že chybovosť v kontrolovanom súbore presahuje *prah významnosti* v každom z týchto rokov. Na ***ilustrácii 1.7*** je porovnaná odhadovaná chybovosť v rokoch 2021 až 2025.

[13] Vysvetlenie 95 % intervalu spoľahlivosti pozri v bode ***28) prílohy 1.1***.

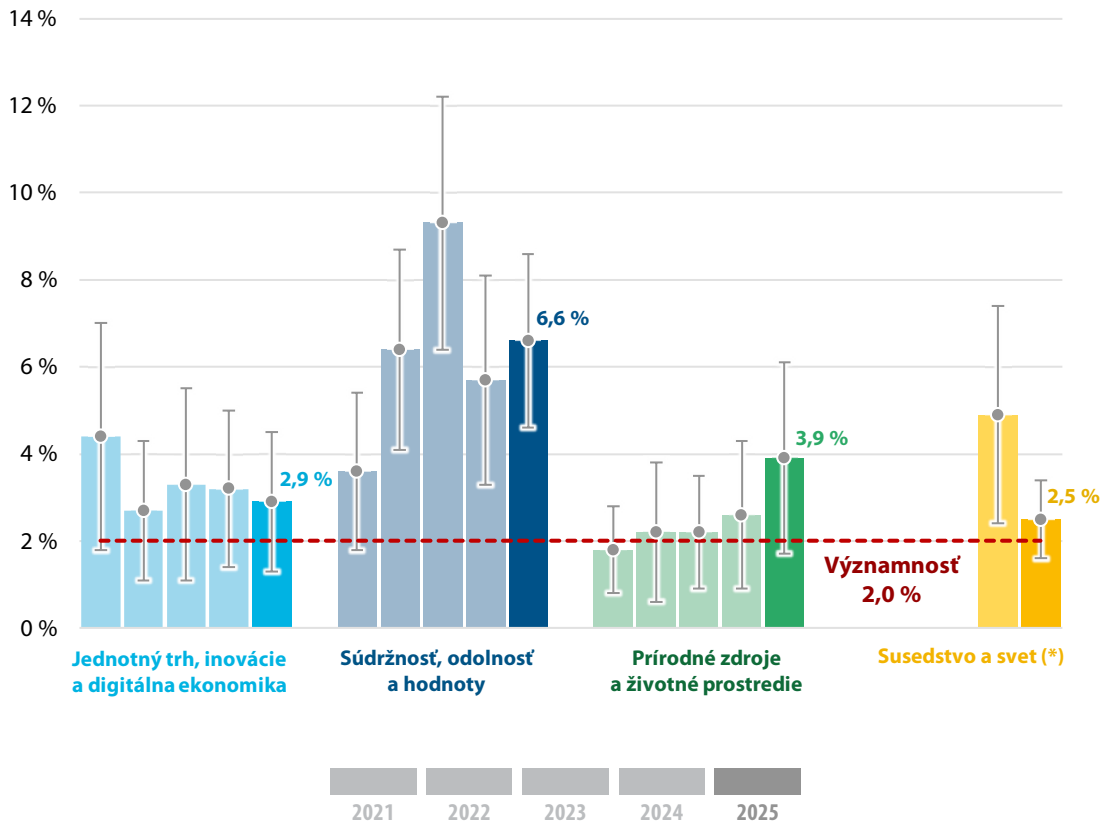
Ilustrácia 1.7 – Odhadovaná chybovosť (2021 – 2025)

Zdroj: EDA.

1.26. Na ***ilustrácii 1.8*** je porovnaná odhadovaná chybovosť v okruhoch „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Prírodné zdroje a životné prostredie“ v rokoch 2021 až 2025. V prípade okruhu „Susedstvo a svet“ je na ilustrácii uvedená len odhadovaná chybovosť v rokoch 2024 a 2025, keďže v predchádzajúcich rokoch sa nepočítala. Ďalšie informácie sú uvedené v bodoch ***1.27*** – ***1.31*** a ***kapitolách 5, 6, 7 a 9***.

Ilustrácia 1.8 – Odhadovaná chybovosť výdavkov v okruhoch 1, 2, 3 a 6 VFR (2021 – 2025)

(*) V rokoch 2021 až 2023 sme nepredložili špecifické posúdenie okruhu „Susedstvo a svet“.

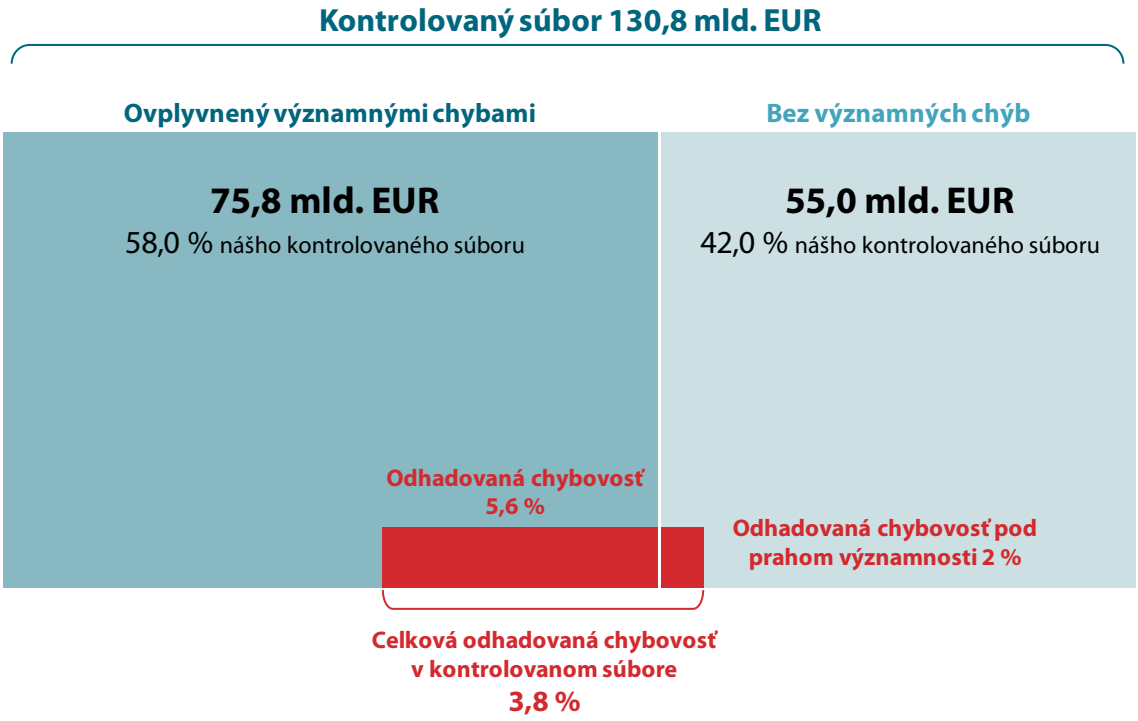
Zdroj: EDA.

1.27. Hodnota výdavkov, ktoré sme kontrolovali v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, predstavovala len tretinu sumy kontrolovanej v roku 2024. Dôvodom je to, že mnohé členské štáty využili pri fondoch politiky súdržnosti, z ktorých pochádza väčšina výdavkov v okruhu 2 VFR, flexibilitu, ktorú umožňuje nariadenie o Platforme strategických technológií pre Európu (STEP)[14], čo znamená, že v roku 2025 certifikovali a Komisia akceptovala len približne 20 % ukončených programov v rokoch 2014 – 2020. Okrem toho boli nízke aj výdavky deklarované členskými štátmi za obdobie 2021 – 2027 (ďalšie informácie sú uvedené v bode ***6.14***). Napriek tomu, že odhadovaná chybovosť v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ bola vysoká, jej podiel na celkovej chybovosti v roku 2025 bol nižší ako v predchádzajúcich rokoch, pretože podiel výdavkov na súdržnosť na celkových výdavkoch z rozpočtu EÚ bol nižší ako zvyčajne.

[14] Článok 14 ods. 4.

1.28. Výsledky našich auditov v roku 2025 opätovne potvrdzujú naše posúdenie z predchádzajúcich rokov, že spôsob úhrady finančných prostriedkov má vplyv na riziko chýb. Na ***ilustrácii 1.9*** je znázornené, že kontrolované okruhy ovplyvnené významnými chybami predstavujú 58,0 % nášho kontrolovaného súboru (2024: 68,9 %). So zreteľom na výsledky nášho testovania vo všetkých okruhoch VFR odhadujeme chybovosť v tejto časti kontrolovaného súboru na 5,6 % (2024: 5,2 %).

Ilustrácia 1.9 – Podiel nášho kontrolovaného súboru v roku 2025 ovplyvnený významnými chybami

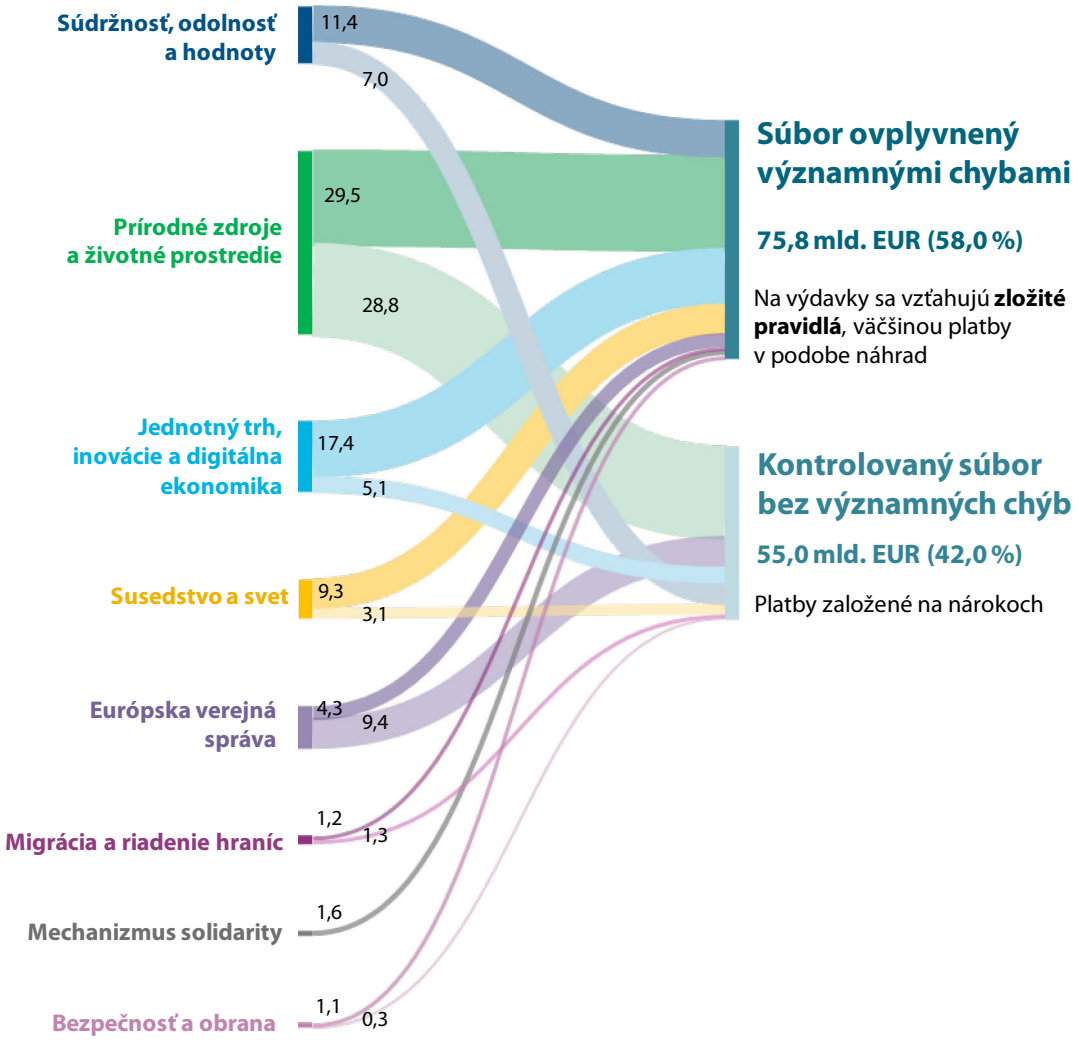
Zdroj: EDA.

1.29. Kontrolované oblasti ovplyvnené významnými chybami zahŕňali najmä **platby založené na náhrade nákladov**, pri ktorých musia prijímatelia predložiť žiadosti o náhradu oprávnených nákladov, ktoré im vznikli. Na tento účel musia okrem preukázania, že vykonávali činnosť oprávnenú na získanie podpory, predložiť aj dôkazy o vzniknutých nákladoch. Musia pri tom dodržiavať často zložité pravidlá, v ktorých sa stanovuje, o náhradu čoho možno žiadať (oprávnenosť) a ako môžu náklady vzniknúť (pravidlá v oblasti *verejného obstarávania* alebo *štátnej pomoci*).

1.30. Dospeli sme k záveru, že 42,0 % nášho kontrolovaného súboru neobsahuje významné chyby, čo znamená, že odhadovaná chybovosť v tejto časti je pod prahom významnosti 2 % (pozri ***ilustráciu 1.9***). Táto časť kontrolovaného súboru zahŕňa výdavky súvisiace s **platbami založenými na nárokoch**, v prípade ktorých musia prijímatelia splniť určité podmienky (napr. *priame platby* pre poľnohospodárov okrem *ekoschém*), ako aj časť administratívnych výdavkov (mzdy a dôchodky zamestnancov EÚ), rozpočtovú podporu pre krajiny mimo EÚ a študentské a iné akcie mobility v rámci programu *Erasmus+* (pozri ***ilustráciu 1.10***). Zistili sme však chyby v transakciách priamych platieb z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), a to najmä deklarovanie neoprávnenej pôdy vrátane chýbajúcich podporných dôkazov o tom, že prijímatelia, ktorí túto pôdu deklarovali, ňou aj právne disponujú.

1.31. Z ***ilustrácie 1.10*** vyplýva, že najväčšia časť nášho kontrolovaného súboru ovplyvnená významnými chybami je okruh „Prírodné zdroje a životné prostredie“, za ktorým nasledovali okruhy „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“.

Ilustrácia 1.10 – Rozdelenie nášho kontrolovaného súboru podľa chybovosti a okruhov VFR

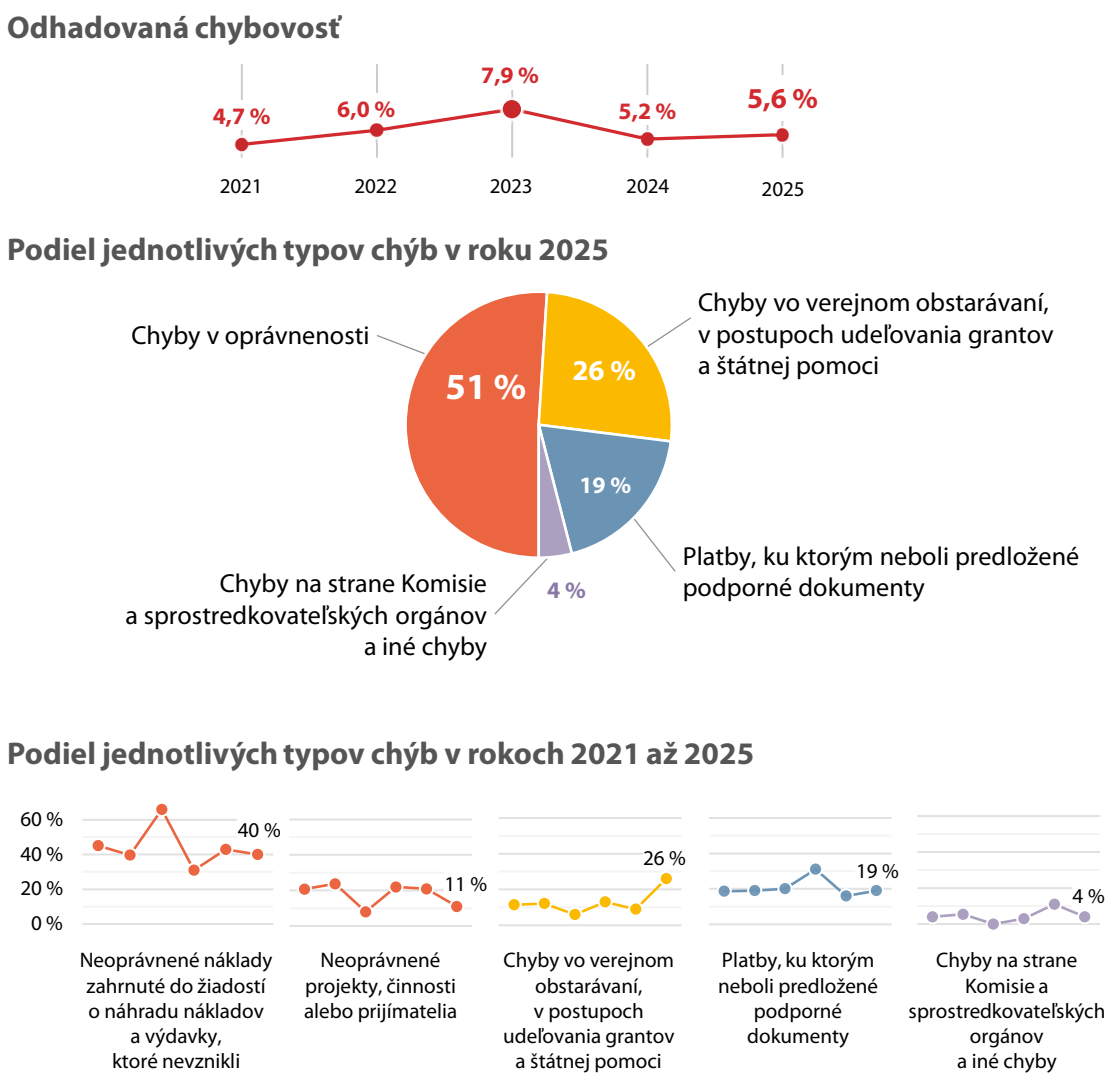

Zdroj: EDA.

Na odhadovanej chybovosti majú stále najväčší podiel chyby týkajúce sa oprávnenosti a zvýšil sa aj počet chýb v postupoch verejného obstarávania a udeľovania grantov

1.32. Preskúmali sme, aké typy chýb sú príznačné pre tú časť kontrolovaného súboru, v ktorej pretrvávajú významné chyby. Na ***ilustrácii 1.11*** je porovnaná odhadovaná chybovosť v tejto časti kontrolovaného súboru a podiel hlavných typov chýb v každom z rokov 2021 až 2025. Ilustrácia znázorňuje aj podiel jednotlivých typov chýb na odhadovanej chybovosti v roku 2025.

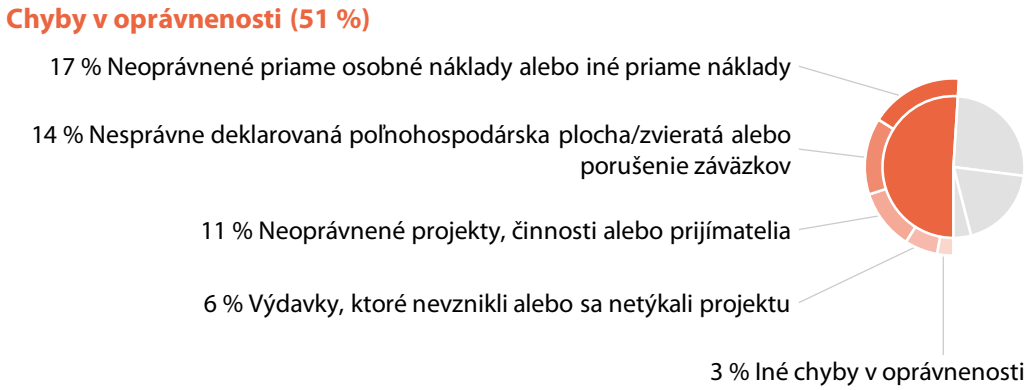
Ilustrácia 1.11 – Odhadovaná chybovosť v časti výdavkov ovplyvnenej významnými chybami a podiel jednotlivých typov chýb

Zdroj: EDA.

1.33. Aj v roku 2025 sme zistili, že chyby oprávnenosti, najmä v okruhoch „Prírodné zdroje a životné prostredie“, „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“, mali najväčší podiel na odhadovanej chybovosti v tej časti nášho kontrolovaného súboru, ktorá bola ovplyvnená významnými chybami, a to 51 % (2024: 64 %). Na ***ilustrácii 1.12*** je znázornené rozdelenie týchto chýb.

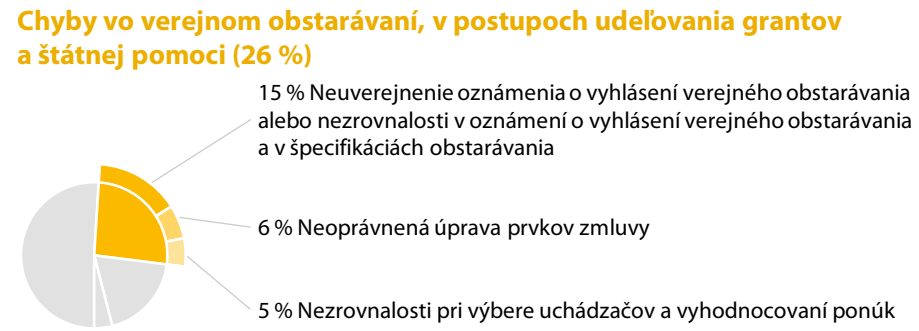
Ilustrácia 1.12 – Rozdelenie chýb oprávnenosti v roku 2025

Zdroj: EDA.

1.34. Chyby vyplývajúce z porušenia pravidiel verejného obstarávania a postupov udeľovania grantov, najmä v okruhoch „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, „Európska verejná správa“, „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Migrácia a riadenie hraníc“ tvorili 26 % (2024: 16 %) odhadovanej chybovosti v tejto časti kontrolovaného súboru v roku 2025. Hlavné typy chýb zistené vo verejnom obstarávaní sú znázornené na ***ilustrácii 1.13***.

Ilustrácia 1.13 – Rozdelenie chýb vo verejnom obstarávaní, v postupoch udeľovania grantov a štátnej pomoci v roku 2025

Zdroj: EDA.

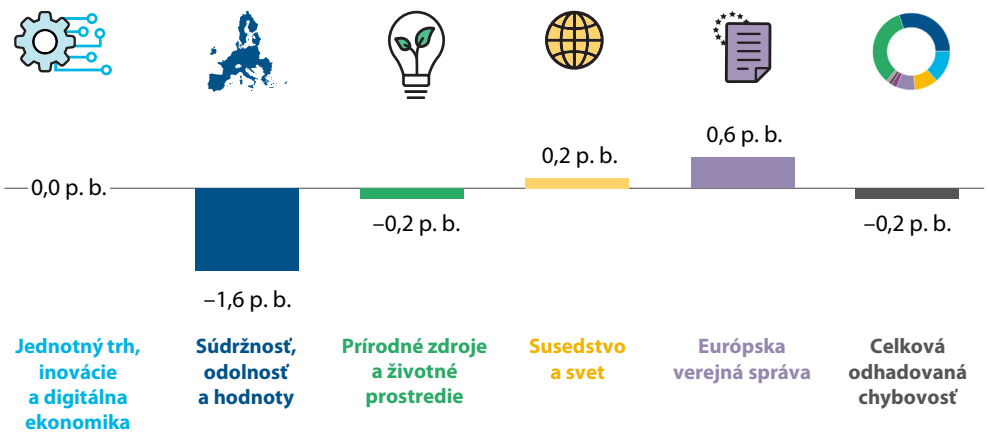
1.35. Platby, ku ktorým neboli predložené podporné dokumenty, tiež ovplyvnili chybovosť v tomto roku, a to najmä v okruhoch „Prírodné zdroje a životné prostredie“, „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“. Tieto chyby majú na nami odhadovanej chybovosti v tejto časti kontrolovanej vzorky podiel 19 % (2024: 9 %).

V dôsledku zmien v našej metodike vyčíslenia chýb vo verejnom obstarávaní sa odhadovaná chybovosť mierne znížila

1.36. Od roku 2025 uplatňujeme metodiku na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní, ktorá je zosúladená s metodikou, ktorú používa Komisia a členské štáty v oblastiach politiky v rámci zdieľaného riadenia (pozri bod ***30) prílohy 1.1***). Touto metodikou sa určuje finančný vplyv jednotlivých vopred vymedzených typov nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní. Rovnaký zoznam typov nezrovnalostí ako základ na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní používame pre všetky oblasti politiky VFR a spôsoby riadenia: priame, nepriame i zdieľané riadenie. Analogicky ho uplatňujeme na všetky postupy verejného obstarávania, ako aj na chyby zistené v postupoch udeľovania grantov.

1.37. V roku 2025 sme posúdili vplyv uplatňovania novej metodiky na všetky oblasti politiky, v ktorých vydávame špecifické posúdenia. Rozdiel je znázornený na ***ilustrácii 1.14***.

Ilustrácia 1.14 – Vplyv chýb vo verejnom obstarávaní na odhadovanú chybovosť v okruhov 1, 2, 3, 6, 7 VFR pri použití novej metodiky

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

Informácie Komisie o správnosti

Chybovosť vykázaná Komisiou nie je priamo porovnateľná s naším odhadom chybovosti a pravdepodobne je podhodnotená

1.38. Za plnenie rozpočtu EÚ bez ohľadu na spôsob riadenia (t. j. *priame, nepriame* alebo *zdieľané riadenie*) nesie zodpovednosť Komisia[15].

1.39. Vo svojej *výročnej správe o riadení a výkonnosti* Komisia predkladá hlavné súhrnné informácie o vnútornej kontrole a finančnom riadení, ktoré sú uvedené vo *výročných správach o činnosti* (VSČ) jednotlivých generálnych riaditeľstiev Komisie.

1.40. Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2025 Komisia uvádza odhad rizika pri platbe[16] za všetky okruhy VFR okrem okruhu 3 „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a okruhu 6 „Susedstvo a svet“. Na ***ilustrácii 1.15*** je uvedený odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v okruhoch VFR, za ktoré predkladáme špecifické posúdenie, spolu s rozmedzím nášho 95 % intervalu spoľahlivosti[17] odhadovanej chybovosti. Údaj Komisie za okruh 2 „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ je pod spodnou hranicou nášho intervalu spoľahlivosti a údaj za okruh 1 „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ do intervalu spadá, ale je nižší ako nami odhadovaná chybovosť.

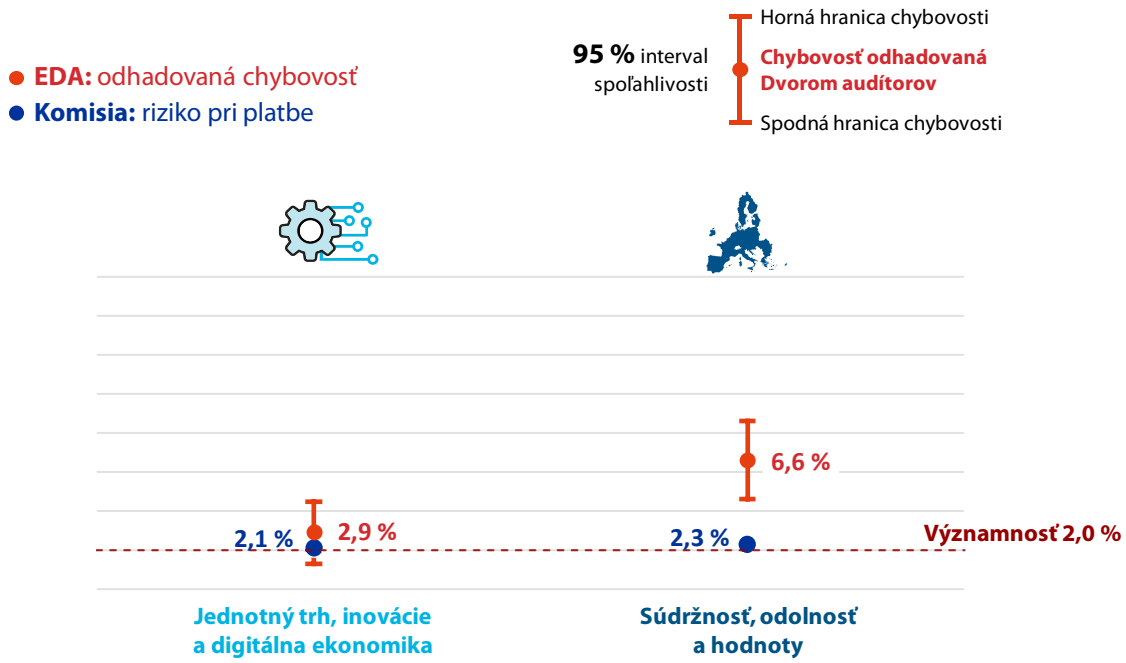
---

[15] Článok 317 ZFEÚ.

[16] Podľa článku 253 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia o rozpočtových pravidlách musí výročná správa o riadení a výkonnosti obsahovať odhad chybovosti vo výdavkoch EÚ.

[17] Vysvetlenie 95 % intervalu spoľahlivosti pozri v bode ***28) prílohy 1.1***.

Ilustrácia 1.15 – Náš odhad chybovosti za rok 2025 a riziko pri platbe odhadované Komisiou v okruhoch 1 a 2 VFR

Zdroj: EDA.

1.41. Existujú rôzne dôvody, prečo sú odhady Komisie nižšie ako nami odhadovaná chybovosť. Medzi tieto dôvody patria inherentné rozdiely medzi úlohami a mandátmi Komisie a EDA, ale aj obmedzenia *systémov riadenia a kontroly* (pozri bod ***1.45***).

1.42. EDA je externým audítorom EÚ a poskytuje nezávislé audítorské stanovisko k *zákonnosti a správnosti* finančných transakcií v danom roku. EDA je pritom povinný informovať o všetkých prípadoch nezrovnalostí bez ohľadu na to, či sa môže uplatniť *finančná oprava* alebo či sa suma môže vymáhať. Naopak Komisia sa zameriava na prípady nezrovnalostí, v ktorých vidí právne dôvody na finančnú opravu alebo vymáhanie príslušných súm. Komisia nevymáha sumy vždy – nerobí to napríklad vtedy, ak je zistená nezrovnalosť spôsobená nedostatkom v jej vlastných postupoch.

1.43. Odhad Komisie týkajúci sa „nezrovnalostí“ vychádza konkrétne z definície uvedenej v *nariadení o spoločných ustanoveniach*: „„nezrovnalosť“ je akékoľvek porušenie uplatniteľného práva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie rozpočtu Únie tým, že by bol zaťažený neoprávneným výdavkom“.

1.44. Za „chybu“ považujeme transakciu (alebo čiastočnú transakciu), ktorá nie je v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi. Naša definícia preto zahŕňa nielen porušenia uplatniteľného práva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskych subjektov, ale aj chyby poškodzujúce rozpočet EÚ, ktorých sa dopustili národné a regionálne správne orgány alebo samotná Komisia. Odhadovaná chybovosť, ktorú uvádzame, by sa nemala vykladať ako ekvivalent sumy finančných opráv, ktoré môže Komisia potenciálne uložiť v súlade s platnými pravidlami.

1.45. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zistili obmedzenia v systémoch riadenia a kontroly, ktoré ovplyvňujú odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v rôznych oblastiach politiky. Analýzu obmedzení, ktoré sme zistili v okruhoch 1 a 2 VFR, uvádzame v nasledujúcich bodoch.

1.46. V okruhu 1 „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ sme preskúmali prvky systémov riadenia a kontroly, ktoré Komisia používa na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu vo výskume. Konkrétne sme preskúmali IT systémy a zistili sme isté nedostatky (pozri bod ***5.32***).

1.47. V prípade fondov politiky súdržnosti v okruhu 2 „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ je chybovosť Komisie odvodená z mier vykázaných *orgánmi auditu*, ktoré Komisia overuje prostredníctvom administratívnych kontrol a auditov zhody založených na riziku. Jednako však:

- administratívne kontroly majú inherentné obmedzenia v tom, že nie sú navrhnuté na odhaľovanie neoprávnených výdavkov, ktoré neodhalili členské štáty[18]. Takisto sa nimi neodhaľujú systémové nedostatky v práci orgánov auditu,

- Komisia naďalej odhaľuje nezrovnalosti prostredníctvom svojich auditov zhody[19]. Keďže však vykonáva len obmedzený počet takýchto auditov a výsledky neextrapoluje na tú časť výdavkov v oblasti súdržnosti, ktorá nie je predmetom jej auditu, existuje vysoké riziko, že mnohé chyby zostanú neodhalené a následne sa nezohľadnia pri stanovovaní celkovej chybovosti. Navýšenia a paušálne miery za nekontrolované programy zahrnuté do maximálnej miery stanovenej Komisiou od roku 2021 riešia tento problém len čiastočne[20].

---

[18] Preskúmanie 03/2024: Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020, body VI a 65 – 66.

[19] Tamže, bod 68.

[20] Tamže, body 41 a 42.

1.48. V predchádzajúcich rokoch sme v prípade mnohých orgánov auditu kontrolujúcich fondy politiky súdržnosti zistili nedostatky v prístupoch, ktoré prijali, aj v spôsobe ich uplatňovania[21]. Z týchto dôvodov uplatňujeme od rozpočtového roku 2025 upravený audítorský prístup k okruhu 2 VFR tak, že sme sa vrátili k výberu vlastnej vzorky príslušných transakcií, ktoré testujeme priamo.

[21] Výročná správa za rok 2024, body 6.39 až 6.51, a preskúmanie 03/2024.

Podozrenia z podvodu oznamujeme Európskej prokuratúre a úradu OLAF

1.49. Podvod je akýkoľvek zámerný akt alebo opomenutie v súvislosti s používaním alebo predložením nepravdivých, nesprávnych alebo neúplných vyhlásení alebo dokumentov, neuvedením požadovaných informácií a nesprávnym použitím finančných prostriedkov EÚ[22]. Podvod poškodzuje alebo môže poškodzovať finančné záujmy EÚ.

1.50. Hlavnú zodpovednosť za predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie nesie vedenie subjektu a osoby poverené jeho riadením. V článku 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa vyžaduje, aby EÚ a jej členské štáty bojovali proti podvodom alebo inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy EÚ.

1.51. Ako externý audítor EÚ nemáme mandát na vyšetrovanie prípadov podozrenia z podvodu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. V rámci našej povinnosti podľa článku 287 ods. 2 ZFEÚ podávať správy o „každom prípade nezrovnalosti“, ktorý zistíme pri skúmaní zákonnosti, správnosti a správneho finančného riadenia všetkých príjmov a výdavkov EÚ, sme však povinní oznamovať takéto prípady príslušným orgánom. Ešte pred začatím auditov zohľadňujeme riziko podvodu (pozri body ***33)*** – ***35)*** v ***prílohe 1.1***) a svoje postupy pravidelne prehodnocujeme.

1.52. Európskej prokuratúre (EPPO) zasielame akékoľvek podozrenia z trestných činov, ktoré patria do jej právomoci a do ktorých sú zapojené zúčastnené členské štáty, a Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) postupujeme akékoľvek podozrenia z podvodu, korupcie alebo iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. Takéto podozrenia môžu vyplynúť buď z našej audítorskej práce (vrátane auditov výkonnosti) alebo z informácií, ktoré nám priamo oznámili tretie strany.

[22] Článok 3 smernice (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (smernica o ochrane finančných záujmov).

1.53. V roku 2025 sme úradu OLAF oznámili 17 prípadov (2024: 19 prípadov) podozrenia z podvodu, z ktorých 15 vyplynulo z audítorskej práce EDA: sedem bolo zistených počas nášho auditu výdavkov za rok 2024, sedem počas auditu výdavkov za rok 2023 a jeden v rámci auditu výkonnosti zameraného na nástroj predvstupovej pomoci (IPA). Jeden zo zvyšných dvoch prípadov nahlásil útvar EDA pre verejné obstarávanie a druhý nahlásila tretia strana. Na základe týchto oznámení úrad OLAF k júnu 2026 začal už päť vyšetrovaní. Zároveň sme 12 z týchto prípadov oznámili Európskej prokuratúre (2024: sedem prípadov), čo viedlo k začatiu vyšetrovania v ôsmich prípadoch.

1.54. Najčastejšími dôvodmi podozrenia z podvodu boli:

- úmyselné použitie alebo predloženie nepravdivých, nesprávnych alebo neúplných vyhlásení alebo dokumentov a/alebo nezverejnenie informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, čo malo za následok spreneveru alebo neoprávnené zadržiavanie finančných prostriedkov EÚ,
- umelé vytvorenie podmienok potrebných na získanie financovania EÚ,
- zneužitie finančných prostriedkov EÚ, t. j. na iné účely, ako na ktoré boli pôvodne poskytnuté.

V rokoch 2010 až 2025 sme úradu OLAF postúpili 267 prípadov. Na základe informácií, ktoré sme mu poskytli, úrad OLAF odporučil po uzavretí vyšetrovaní vymáhať sumu v celkovej výške 555,6 mil. EUR.

1.55. Okrem oznamovania prípadov Európskej prokuratúre a úradu OLAF uvádzame v tejto výročnej správe aj informácie o tom, ako Komisia a členské štáty vykonávali svoje politiky v oblasti rizika podvodov. V ***kapitole 6*** uvádzame, že Komisia v plnej miere vykonala odporúčanie 5.2 z našej výročnej správy za rok 2020 týkajúce sa sledovania rizika podvodu pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu a odporúčanie 6.6 z výročnej správy za rok 2022 o zlepšení informovanosti riadiacich orgánov o rizikách podvodov (pozri ***prílohu 6.2***).

1.56. Podvody sú predmetom aj iných samostatných auditov. V roku 2025 sme uverejnili osobitnú správu o podvodoch v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze[23], ktorej prehľad sme prezentovali vo výročnej správe za rok 2024 (pozri bod 1.45). Okrem toho sme uverejnili osobitnú správu o orgánoch EÚ v oblasti boja proti podvodom[24]. Celkovo sme dospeli k záveru, že hoci sú mandáty úradu OLAF, Európskej prokuratúry, Eurojustu a Europolu jasne vymedzené, pretrvávajú nedostatky, pokiaľ ide o výmenu informácií a administratívny dohľad zo strany Komisie. Z údajov, ktoré tieto orgány poskytli, vyplynuli rôzne počty oznámených prípadov údajného podvodu, čo Komisia neanalyzovala. Požiadavky na oznamovanie podvodov mohli viesť k duplicitnému nahláseniu obvinení, čím sa zvýšila administratívna záťaž. Zistili sme tiež, že Komisia nemala úplný prehľad o sumách, ktoré sa v dôsledku vyšetrovania podvodov majú vrátiť do rozpočtu EÚ, ani o sumách, ktoré boli skutočne vymožené.

1.57. Začiatkom roka 2026 sme uverejnili osobitnú správu o boji proti podvodom v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti[25]. Dospeli sme k záveru, že systémy RRF na ochranu záujmov EÚ pred podvodmi zavedené Komisiou a členskými štátmi nie sú úplne účinné. Zistili sme, že hoci Komisia prijala opatrenia na zlepšenie rámca na boj proti podvodom v RRF, rámec má nedostatky, pokiaľ ide o odhaľovanie, oznamovanie a nápravu podvodov. Neúplné a nejednotné údaje o podvodoch v RRF, chýbajúce štandardizované kritériá na oznamovanie prípadov podvodu a problémy týkajúce sa pravidiel vymáhania mohli Komisii sťažovať uplatňovanie včasných a účinných nápravných opatrení. 18. júna 2026 sme uverejnili osobitnú správu o stratégii Komisie pre boj proti podvodom[26]. Zistili sme, že stratégia Komisie pre boj proti podvodom je komplexná, ale navrhnuté opatrenia často neboli dostatočne ambiciózne. Hoci sa riadila osvedčenými postupmi v oblasti riadenia rizika podvodov, v procesoch – najmä v oblasti posúdenia rizika – sa vyskytovali nedostatky. A napokon sme zistili aj to, že Komisia sa pri monitorovaní a podávaní správ zameriavala predovšetkým na vykonávanie stratégie, pričom výsledkom a vplyvu venovala len obmedzenú pozornosť.

---

[23] Osobitná správa 08/2025: Podvody v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze – Finančné záujmy EÚ nie sú dostatočne chránené v rámci zjednodušených dovozných colných režimov.

[24] Osobitná správa 26/2025: Orgány EÚ v oblasti boja proti podvodom – Jasne vymedzené mandáty, ale výmena informácií a dohľad Komisie sú stále nedostatočné.

[25] Osobitná správa 06/2026: Boj proti podvodom v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti – Práca prebieha.

[26] Osobitná správa 18/2026: Stratégia Komisie pre boj proti podvodom – Komplexná, no nedostatočne ambiciózna.

Závery a odporúčania

1.58. Účelom tejto kapitoly je podporiť audítorské stanovisko uvedené vo vyhlásení o vierohodnosti. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

1.59. V rámci IT auditu týkajúceho sa nového centrálneho rozpočtového, pokladničného a účtovného informačného systému SUMMA sme zistili určité významné nedostatky vo vnútornej kontrole súvisiace s riadením prístupu používateľov a riadením zmien v IT. Kontrolné postupy boli síce zavedené, no tieto nedostatky by mohli potenciálne zvýšiť riziko negatívneho vplyvu na spoľahlivosť finančných transakcií a fungovanie systému. Zistili sme aj nedostatky v riadení riešenia incidentov a v riadení kontinuity činnosti, ktoré by potenciálne mohli zvýšiť riziko narušenia činnosti.

Odporúčanie 1.1 – Odstrániť funkčné nedostatky a posilniť kontroly systému SUMMA

Na základe nášho IT auditu týkajúceho sa systému SUMMA odporúčame Komisii:

a) identifikovať zostávajúce funkčné nedostatky, na základe ich potenciálneho vplyvu na spoľahlivosť finančných transakcií určiť, ktoré z nich sú prioritné, a odstrániť nedostatky s najvyššou prioritou;

b) zabezpečiť, aby dočasné riešenia boli účinné, zahŕňali kontroly potrebné na predchádzanie finančným chybám, boli dôkladne monitorované a sprevádzané plánom na včasné dokončenie trvalých riešení;

c) stanoviť za prioritu a riešiť nedostatky vo vnútornej kontrole v súvislosti so zavedením a fungovaním systému SUMMA.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

1.60. Pokiaľ ide o správnosť transakcií, dospeli sme k záveru, že v príjmových transakciách sa nevyskytli významné chyby. Pokiaľ ide o výdavky, z výsledkov nášho audítorského testovania reprezentatívnej vzorky 750 transakcií vyplýva, že odhadovaná chybovosť bola 3,8 %. Dospeli sme k záveru, že podstatná časť týchto výdavkov bola ovplyvnená významnými chybami. Týka sa to výdavkov, na ktoré sa vzťahujú zložité pravidlá, najmä náhrady nákladov, v ktorých odhadovaná chybovosť dosiahla 5,6 %. Tieto výdavky dosiahli v roku 2025 výšku 75,8 mld. EUR, čo predstavuje 58,0 % nášho kontrolovaného súboru (2024: 68,9 %). K nami odhadovanej chybovosti najviac prispeli chyby v oprávnenosti a vo verejnom obstarávaní, ako aj chýbajúce podporné dokumenty.

Prílohy

Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

1) V tejto prílohe je uvedený náš prístup a metodika auditu spoľahlivosti účtovnej závierky EÚ a správnosti príjmových a výdavkových transakcií (rozpočtových výdavkov) viacročných finančných rámcov (VFR). Náš prístup k auditu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF), ktorý sa riadi špecifickým audítorským prístupom, je opísaný v ***kapitole 11***.

2) Audítorský prístup navrhujeme tak, aby sme mohli predpokladaným používateľom poskytnúť primerané uistenie. Naša metodika auditu je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi vydanými Medzinárodnou federáciou účtovníkov (IFAC) a Medzinárodnou organizáciou najvyšších kontrolných inštitúcií (INTOSAI). To nám umožňuje získať dostatočné a primerané audítorské dôkazy na podporu našich záverov auditu.

3) Predkladáme audítorské stanovisko (vyhlásenie o vierohodnosti) k spoľahlivosti účtovnej závierky a správnosti príslušných transakcií, ktoré dopĺňa špecifické posúdenia hlavných oblastí činností EÚ. Tieto posúdenia poskytujú podrobné výsledky auditu spolu s odhadovanou chybovosťou a závery týkajúce sa príslušných transakcií a systémov v týchto oblastiach.

ČASŤ 1 – Audítorský prístup k spoľahlivosti účtovnej závierky

4) Preskúmavame konsolidovanú ročnú účtovnú závierku EÚ, aby sme zistili, či je spoľahlivá. Účtovná závierka EÚ pozostáva:

   a) z konsolidovaných finančných výkazov;

   b) zo správ o plnení rozpočtu.

5) Konsolidovaná účtovná závierka by mala zo všetkých významných hľadísk verne zobrazovať:

   a) finančnú situáciu Európskej únie na konci roka;

   b) výsledky jej operácií a peňažné toky;

   c) zmeny čistých aktív ku koncu roka.

6) V rámci auditu:

   a) sa oboznamujeme so zložkami vnútornej kontroly, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy, ktoré sú vhodné za daných okolností;

   b) hodnotíme účtovné kontrolné prostredie;

   c) kontrolujeme fungovanie hlavných účtovných postupov a postupu koncoročnej uzávierky;

   d) analyzujeme hlavné účtovné údaje z hľadiska konzistentnosti a primeranosti;

   e) analyzujeme a odsúhlasujeme účty a/alebo zostatky, ako aj súvisiace informácie;

   f) vykonávame kontroly vecnej správnosti záväzkov, platieb a špecifických položiek súvahy na základe reprezentatívnych vzoriek a zohľadnenia významnosti;

   g) hodnotíme, či je celková prezentácia finančných výkazov v súlade s platným rámcom finančného výkazníctva;

   h) ak je to možné, v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi využívame prácu iných audítorov, a to najmä pri audite činností súvisiacich s prijímaním a poskytovaním úverov riadených Komisiou, ku ktorým boli k dispozícii externé audítorské správy.

ČASŤ 2 – Audítorský prístup k správnosti transakcií

7) Príslušné transakcie sú prevody finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ ku konečným príjemcom alebo prevody príjmov z členských štátov a iných zdrojov do rozpočtu EÚ.

8) Pri posudzovaní toho, či boli pri príjmových transakciách dodržané pravidlá a právne predpisy EÚ, náš audítorský prístup spočíva najmä v preskúmaní vybraných systémov riadenia a kontroly na overovanie, výpočet a výber príjmov. Preskúmanie dopĺňa priame testovanie súladu na reprezentatívnej vzorke transakcií.

9) Náš prístup k posudzovaniu toho, či boli pri výdavkových transakciách, na ktorých je založená účtovná závierka, dodržané pravidlá a právne predpisy EÚ, spočíva najmä v tom, že sa spoliehame na priame testovanie súladu na reprezentatívnej vzorke transakcií. To môže byť doplnené preskúmaním vybraných systémov riadenia a kontroly.

10) Audítorskú prácu organizujeme a jej výsledky predkladáme podľa jednotlivých okruhov VFR v súlade so štruktúrou rozpočtu, o ktorej rozhodol zákonodarca.

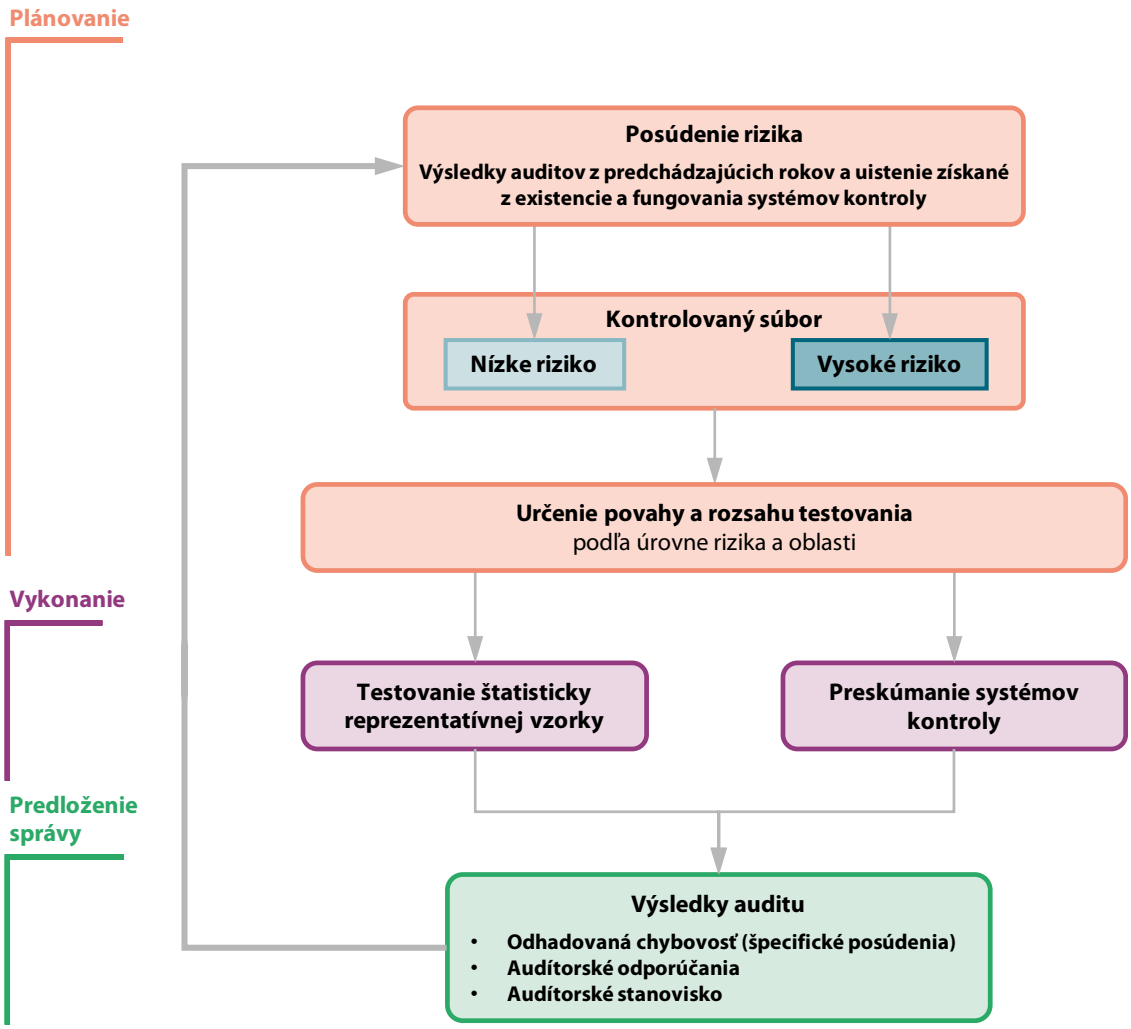
Preskúmanie systémov riadenia a kontroly

11) Komisia, iné inštitúcie a orgány EÚ, orgány členských štátov, prijímateľské krajiny a regióny zriaďujú systémy na riadenie rizík pre rozpočet a dohľad nad správnosťou transakcií a jej zaistenie. Každý rok skúmame vybrané systémy riadenia a kontroly a výsledky práce týkajúcej sa týchto systémov predkladáme spolu s odporúčaniami na zlepšenie v ***kapitolách 4 – 10***.

Testovanie transakcií

12) Po vykonaní ročnej analýzy rizika, ktorá sa zakladá na spôsobe vyplácania finančných prostriedkov, výsledkoch našich predchádzajúcich auditov a posúdení systémov riadenia a kontroly, sme kontrolovaný súbor príslušných transakcií rozdelili na výdavky s vysokým a nízkym rizikom s cieľom vybrať našu reprezentatívnu vzorku. Túto klasifikáciu používame aj vo fáze podávania správ, aby sme na základe výsledkov našich auditov určili podiel nášho kontrolovaného súboru ovplyvneného významnou chybovosťou. Na ***ilustrácii 1.16*** je znázornené, ako ročná analýza rizík nadväzuje na výsledky auditov z predchádzajúcich rokov.

Ilustrácia 1.16 – Proces ročného auditu výdavkov

Zdroj: EDA.

13) Najprv určíme celkovú veľkosť vzorky transakcií zo všetkých výdavkov EÚ na základe našej kategorizácie kontrolovaného súboru na výdavky s nízkym rizikom (najmä výdavky založené na nárokoch) a výdavky s vysokým rizikom (najmä výdavky založené na náhrade nákladov) a našich predpokladov týkajúcich sa odhadovanej chybovosti a štandardnej odchýlky. Hlavným dôvodom tohto prístupu je zefektívniť našu audítorskú prácu väčším zameraním sa na oblasti s vysokým rizikom a získať dostatočný základ na vyvodenie záveru o tom, či je významná chybovosť, ktorú sme pri audite zistili, rozšírená (pozri body ***38)*** a ***39)***).

14) Časti celkového súboru považujeme za nízkorizikové (pravdepodobne bez významných chýb), ak máme dostatočné dôkazy o tom, že odhadovaná chybovosť je pod prahom významnosti, a to na základe testovania vecnej správnosti, ktoré sme vykonali v predchádzajúcich rokoch, a prípadne na základe uistenia, ktoré možno vyvodiť z existencie a fungovania systémov kontroly. Výdavky považujeme za vysokorizikové (pravdepodobne ovplyvnené významnou chybovosťou), ak z výsledkov našej práce v predchádzajúcich rokoch vyplýva, že odhadovaná chybovosť je nad prahom významnosti a/alebo dôkazy zhromaždené k dnešnému dňu neumožňujú dospieť k inému záveru.

15) S cieľom určiť veľkosť vzorky za každý okruh VFR berieme do úvahy schválenú sumu výdavkov, naše rozdelenie súboru na výdavky s vysokým rizikom a nízkym rizikom a to, či poskytujeme alebo neposkytujeme špecifické posúdenie. Na tento účel používame model uistenia, ktorý vychádza z nášho kombinovaného posúdenia inherentného a kontrolného rizika a zohľadňuje uistenie, ktoré možno získať zo systémov riadenia a kontroly. V každom okruhu VFR, za ktorý predkladáme špecifické posúdenie (***kapitoly 5, 6, 7, 9*** a ***10***), testujeme reprezentatívnu vzorku transakcií, čo nám umožňuje odhadnúť chybovosť v danom okruhu.

16) Na určenie veľkosti vzorky príjmových transakcií používame aj kombinované posúdenie rizika.

17) Na výber žiadostí alebo platieb a na nižšej úrovni jednotlivých položiek v rámci transakcií používame stratifikovaný *výber podľa hodnoty peňažnej jednotky*). V prípade každej vybranej transakcie skúmame, ako sa vypočítala žiadosť alebo výška platby. To zahŕňa vysledovanie transakcií z rozpočtových účtov až po úroveň konečného príjemcu (napr. poľnohospodára, organizátora školenia či projektu rozvojovej pomoci), pričom sa na každej úrovni testuje súlad s pravidlami.

18) Určujeme, či sa žiadosť alebo platba uskutočnili na účely schválené v rozpočte a spresnené v právnych predpisoch a či boli v súlade s platnými zákonmi a predpismi EÚ. Patria medzi ne rozpočtové pravidlá (ZFEÚ, nariadenie o rozpočtových pravidlách), základné právne predpisy stanovujúce príslušnú politiku, program alebo činnosť, všetky pravidlá alebo nariadenia stanovené v súlade s týmito základnými právnymi predpismi a zmluvný rámec. V súlade so zásadou subsidiarity sa mnohé pravidlá stanovujú na vnútroštátnej úrovni. Patria medzi ne nielen smernice, ktorými sa transponuje právo EÚ do vnútroštátneho práva (napr. smernice o verejnom obstarávaní), ale aj kritériá oprávnenosti pre mnohé systémy zdieľaného riadenia. Pri našom posúdení náležite zohľadňujeme výklad právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov vnútroštátnymi súdmi alebo nezávislými vnútroštátnymi a rozhodujúcimi orgánmi a Súdnym dvorom Európskej únie.

19) Pri testovaní príjmových transakcií (***kapitola 4***) sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na hrubom národnom dôchodku, dani z pridanej hodnoty a nerecyklovanom odpade z plastových obalov štatistiky a údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Pri tradičných vlastných zdrojoch skúmame účty colných úradov a tok ciel, znovu až po ich prijatie a zaznamenanie Komisiou.

20) Výdavky preskúmavame v momente, keď vznikli konečným príjemcom finančných prostriedkov EÚ pri vykonávaní činností a následne, keď Komisia tieto výdavky schválila (tzv. *schválené výdavky*). To platí pre všetky kategórie platieb. V praxi to znamená, že v našom kontrolovanom súbore transakcií sú priebežné aj záverečné platby. Platby v rámci predbežného financovania (zálohy) neskúmame v čase ich uhradenia, ale vtedy, keď:

    a) konečný príjemca prostriedkov EÚ (napr. poľnohospodár, výskumná inštitúcia, spoločnosť realizujúca verejnú zákazku na práce alebo služby) predloží doklad o ich využití, t. j. keď sa dosiahol pokrok vo financovaných činnostiach a/alebo vznikli náklady;

    b) Komisia (alebo iná inštitúcia alebo orgán spravujúci finančné prostriedky EÚ) schválila konečné použitie finančných prostriedkov (dosiahnutý pokrok a/alebo súvisiace náklady) zúčtovaním zálohy. Napríklad náš kontrolovaný súbor za okruh 2 VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ pozostáva z výdavkov zahrnutých v účtovnej závierke, ktorú každoročne schvaľuje Komisia. V rámci nášho prístupu ako takého sme testovali transakcie, v súvislosti s ktorými mali mať členské štáty v súlade s právnymi predpismi vykonané všetky relevantné nápravné opatrenia na opravu chýb, ktoré samy zistili.

21) Od roku 2017 náš audítorský prístup k okruhu 2 VFR zahŕňa preskúmanie a opätovné vykonanie práce, ktorú už vykonali národné orgány auditu a Komisia, ale v ktorej sme zistili opakujúce sa nedostatky, ktoré nám neumožňujú sa na ich prácu spoľahnúť. Preto od roku 2025 uplatňujeme zmenený prístup k výberu vzoriek transakcií za tento okruh. Vzorku už nevyberáme z transakcií overených orgánmi auditu, ale zo všetkých transakcií zahrnutých v ročnej účtovnej závierke.

22) Naša audítorská vzorka je koncipovaná tak, aby poskytla odhad chybovosti za výdavky ako celok, a nie za jednotlivé transakcie (napr. konkrétny projekt). Chybovosť vykázaná za vybrané položky nákladov by sa nemala považovať za záver o súvisiacich transakciách, ale za priamy podiel na celkovej chybovosti vo výdavkoch EÚ.

23) Neskúmame transakcie v každom členskom štáte, prijímateľskom štáte a regióne každý rok. Ak uvádzame niektoré členské štáty, prijímateľské štáty a/alebo regióny, neznamená to, že podobné príklady sa inde nevyskytujú. Názorné príklady uvedené v tejto správe nepredstavujú základ na vyvodenie záverov o daných členských štátoch, prijímateľských krajinách alebo regiónoch.

24) Zvažujeme, či je možné efektívne využiť kontroly správnosti, ktoré už vykonali iní audítori. V prípade, že vo svojej audítorskej práci chceme v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi využiť výsledky týchto kontrol, posudzujeme nezávislosť a spôsobilosť príslušných audítorov, ako aj rozsah a adekvátnosť ich práce.

25) Pokiaľ ide o časť nášho kontrolovaného súboru týkajúceho sa agentúr a spoločných podnikov EÚ, využívame výsledky audítorskej práce vykonanej v súvislosti s našimi špecifickými ročnými správami o týchto agentúrach[27] a podnikoch[28].

[27] Výročná správa o agentúrach EÚ za rok 2024.

[28] Výročná správa o spoločných podnikoch EÚ za rok 2024.

Hodnotenie výsledkov testovania transakcií

26) Podľa nášho názoru k chybám dochádza vtedy, keď sa peniaze nepoužívajú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ alebo osobitnými vnútroštátnymi predpismi. Chyba sa môže týkať celej sumy jednotlivej transakcie alebo jej časti.

27) My posudzujeme, či sú chyby vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné, teda či je možné zmerať, aká časť kontrolovanej sumy bola ovplyvnená chybou. „Vyčísliteľná chyba“ je suma finančných prostriedkov, ktorá sa nemala z rozpočtu EÚ vyplatiť.

28) Celkový vplyv chýb určujeme zohľadnením kvalitatívnych aj kvantitatívnych aspektov. Pri kvalitatívnom hodnotení sa berie do úvahy dôležitosť porušených predpisov a závažnosť faktov a skutočné či potenciálne dôsledky. Kvantitatívne posúdenie je založené na vyčísliteľných chybách zistených testovaním vzorky transakcií, ktoré extrapolujeme, aby sme poskytli štatistický odhad – odhadovanú chybovosť. Okrem toho vypočítavame 95 % interval spoľahlivosti chybovosti v kontrolovanom súbore. To znamená rozpätie, v rámci ktorého sme na 95 % presvedčení, že sa nachádza chybovosť kontrolovaného súboru (medzi spodnou hranicou chybovosti a hornou hranicou chybovosti).

29) Chyby zistené a opravené pred našimi kontrolami a nezávisle od nich sa vylučujú z výpočtu chybovosti, pretože ich odhalenie a náprava sú dôkazom toho, že systémy dohľadu a kontroly fungujú účinne.

30) Od roku 2025 uplatňujeme metodiku na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní, ktorá je zosúladená s metodikou, ktorú používa Komisia v oblastiach politiky v rámci zdieľaného riadenia[29].

31) V prípade okruhov VFR, za ktoré poskytujeme špecifické posúdenie, ako aj v prípade príjmov a za rozpočet EÚ ako celok uvádzame odhadovanú chybovosť vyjadrenú v percentách, v ktorej sa zohľadňujú len vyčísliteľné chyby. Medzi vyčísliteľné chyby patria neoprávnené náklady a projekty, porušenie zmluvných alebo grantových podmienok, nedodržanie pravidiel verejného obstarávania a pravidiel štátnej pomoci a chýbajúce základné podporné dokumenty.

[29] Rozhodnutie C(2019)3452, ktoré zahŕňa prílohu, v ktorej sa stanovujú usmernenia na určovanie finančných opráv, ktoré sa majú vykonať v prípade výdavkov financovaných EÚ v prípade nedodržania uplatniteľných pravidiel verejného obstarávania

32) Náš prístup nie je určený na zber údajov o frekvencii chýb v celom kontrolovanom súbore. Údaje o počte chýb zistených v danom okruhu VFR, vo výdavkoch riadených určitým generálnym riaditeľstvom alebo výdavkoch v konkrétnom členskom štáte nie sú ukazovateľom frekvencie chýb v transakciách financovaných z prostriedkov EÚ ani v jednotlivých členských štátoch.

ČASŤ 3 – Audítorské postupy v súvislosti s podvodmi

33) Identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako aj riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ pri príslušných transakciách, či už z dôvodu podvodu alebo chyby.

34) V reakcii na tieto riziká navrhujeme a vykonávame audítorské postupy a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ pre vyjadrenie nášho stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa odhaľujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. Riziko, že sa neodhalia, je preto v takýchto prípadoch väčšie.

35) Ak máme dôvod na podozrenie, že došlo k podvodnej činnosti, oznámime to Európskej prokuratúre a Európskemu úradu pre boj proti podvodom na základe ich právomocí.

Časť 4 Vyhlásenie o vierohodnosti – sformulovanie nášho audítorského stanoviska

36) Svoje stanovisko opierame o dostatočné a náležité audítorské dôkazy, ktoré získavame preskúmaním systémov riadenia a kontroly a testovaním transakcií.

37) Na základe svojej práce môžeme zaujať informované stanovisko k otázke, či chyby v kontrolovanom súbore prekračujú prah významnosti alebo nie. Pri vydávaní stanoviska uplatňujeme 2,0 % prah významnosti. Do úvahy takisto berieme povahu, sumu a kontext chýb a ďalšie dostupné informácie (pozri bod ***28)***).

38) Ak zistíme významnú chybovosť a určíme jej vplyv na audítorské stanovisko, musíme určiť, či sú chyby v kontrolovanom súbore „rozšírené“[30]. V prípade, že sú chyby významné a rozšírené, predkladáme záporné stanovisko.

[30] Medzinárodné audítorské štandardy (ISA) 705 (revidované), Zmeny stanoviska v správe nezávislého audítora.

39) Chyby alebo absencia audítorských dôkazov sa považujú za „rozšírené“, ak sa podľa úsudku audítora neobmedzujú na konkrétne prvky, účty alebo položky finančných výkazov (t. j. vyskytujú sa na rôznych účtoch alebo v rôznych testovaných transakciách). Aj ak sú takto obmedzené, stále sú rozšírené, ak tvoria alebo môžu tvoriť značnú časť finančných výkazov alebo ak sa týkajú zverejnenia informácií, ktoré sú zásadné pre pochopenie finančných výkazov osobami, ktoré ich využívajú.

ČASŤ 5 – Súvislosť medzi audítorským stanoviskom k spoľahlivosti účtovnej závierky a audítorským stanoviskom k správnosti transakcií

40) V medzinárodných audítorských štandardoch[31] sa stanovuje, že ak audítori vydávajú audítorské stanoviská k spoľahlivosti účtovnej závierky aj k správnosti príslušných transakcií, tieto dve stanoviská by mali byť jasne oddelené. Z toho vyplýva, že pozmenené stanovisko k správnosti transakcií samo osebe nevedie k pozmenenému stanovisku k spoľahlivosti účtovnej závierky.

[31] ISSAI 4000, bod 16.

Kapitola 2

Rozpočtové a finančné riadenie

Obsah

	Body
Úvod	2.1.
Rozpočtové riadenie v roku 2025	2.2. – 2.29.
Vplyvom NGEU platby v roku 2025 prekročili záväzky	2.2. – 2.9.
Ročné viazané rozpočtové prostriedky EÚ boli v roku 2025 takmer úplne vyčerpané	2.5. – 2.6.
Platby boli v súlade s pôvodným plánovaním a nižšie ako strop VFR	2.7. – 2.8.
Pri väčšine okruhov sú profily platieb v priebehu času relatívne stabilné	2.9.
Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia: VFR na roky 2014 – 2020 sa uzatvára, zatiaľ čo VFR na roky 2021 – 2027 sa zrýchľuje z nízkeho základu	2.10. – 2.18.
Čerpanie EŠIF na obdobie 2014 – 2020 dosiahlo úroveň 98,6 %, pričom 26 členských štátov prekročilo 95 % mieru	2.10. – 2.12.
Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 v rámci nariadenia o spoločných ustanoveniach sa zrýchľuje, ale zostáva nižšie ako v predchádzajúcom VFR	2.13. – 2.17.
Platby z EPFRV v rámci novej SPP sa v roku 2025 významne zrýchlili	2.18.
Platby grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti boli v roku 2025 výrazne nižšie, ako sa očakávalo	2.19. – 2.24.
Neuhradené záväzky sa znižujú, ale stále sú značné	2.25. – 2.29.
Finančné riadenie v roku 2025	2.30. – 2.68.
Nesplatené prijaté úvery EÚ sa v roku 2025 zvýšili o viac ako 20 %	2.30. – 2.47.
Využívanie NGEU je nižšie, ako sa očakávalo	2.37. – 2.41.
Očakávané náklady na pôžičky NGEU pre súčasný VFR zostávajú dvojnásobné oproti pôvodným odhadom	2.42. – 2.44.
Oneskorené výplaty viedli k zvýšeniu zostatkov hotovosti	2.45. – 2.47.

Z rozpočtu EÚ sa naďalej poskytovala podpora pre Ukrajinu počas ruskej útočnej vojny 2.48. – 2.54.

Expozícia rozpočtu EÚ sa naďalej zvyšuje 2.55. – 2.68.

Rezerva v rozpočte EÚ poskytuje záruku pre pôžičky 2.60. – 2.65.

Kumulatívna finančná výkonnosť spoločného rezervného fondu je kladná, rovnako ako v roku 2024 2.66. – 2.68.

Závery a odporúčania 2.69. – 2.76.

Závery 2.69. – 2.74.

Odporúčania 2.75. – 2.76.

Úvod

2.1. V tejto kapitole prezentujeme hlavné záležitosti týkajúce sa rozpočtového a finančného riadenia v súvislosti s rozpočtom EÚ na rok 2025 a jeho dodatočného financovania. To zahŕňa aj podávanie správ o rizikách a výzvach, ktorým môže EÚ čeliť v budúcich rokoch. Táto kapitola vychádza z nášho preskúmania plnenia rozpočtu EÚ a z preskúmaní dokumentov uverejnených Komisiou a inými zainteresovanými stranami. Zohľadňuje sa v nej aj naša práca predstavená v osobitných správach a stanoviskách.

Rozpočtové riadenie v roku 2025

Vplyvom NGEU platby v roku 2025 prekročili záväzky

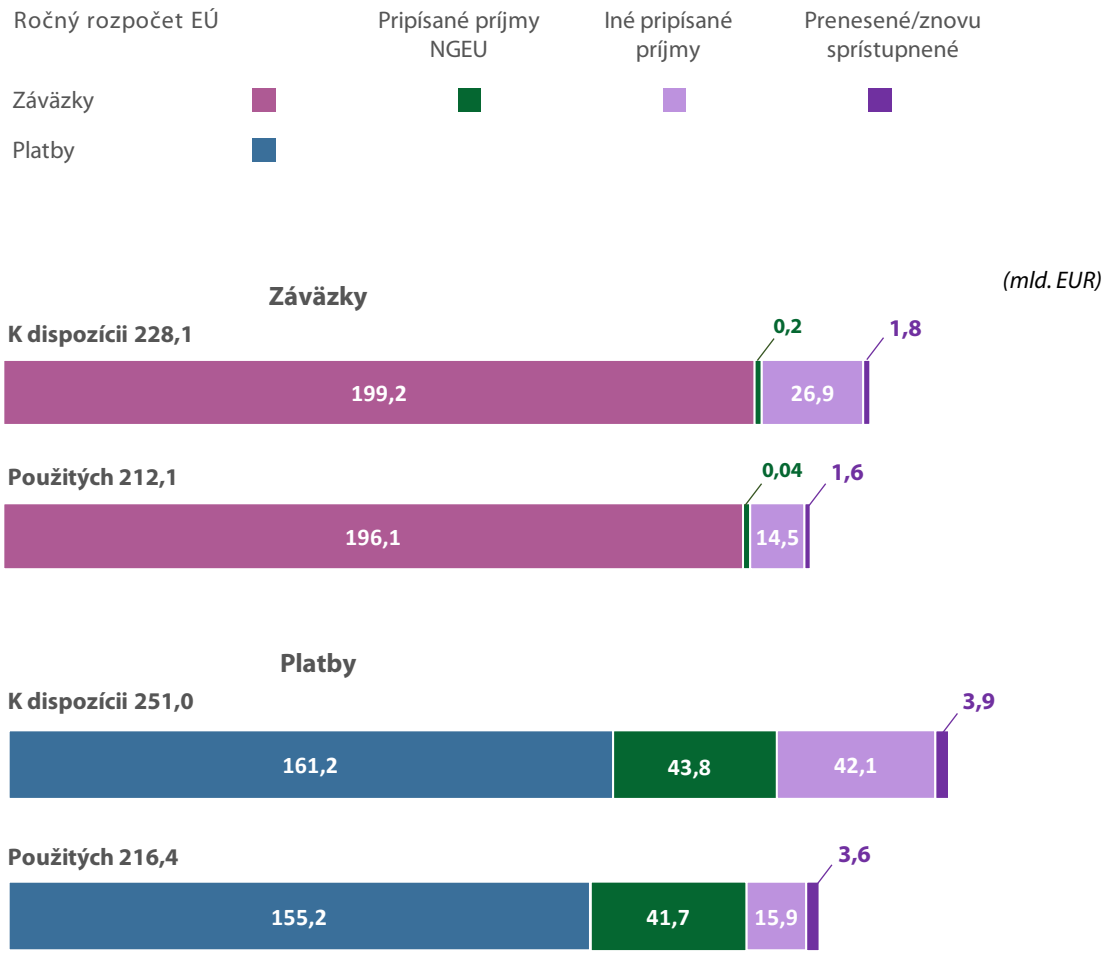
2.2. V tomto oddiele analyzujeme plnenie rozpočtu EÚ v roku 2025. Išlo o piaty rok vykonávania *VFR* na roky 2021 – 2027 a *NGEU*.

2.3. Od roku 2023 do našej analýzy zahŕňame všetky typy viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov (ročné rozpočtové prostriedky, *prenesené rozpočtové prostriedky* a opätovne sprístupnené sumy, pripísané príjmy NGEU a iné typy pripísaných príjmov). Úvery sú mimorozpočtové položky, a preto sa nezohľadňujú.

2.4. Na ***ilustrácii 2.1*** je znázornený celkový rozpočet EÚ na rok 2025, ktorý je k dispozícii a čerpaný pre viazané a platobné rozpočtové prostriedky. Ročný rozpočet EÚ predstavuje 87,3 % celkových dostupných viazaných rozpočtových prostriedkov a 64,2 % celkových dostupných platobných rozpočtových prostriedkov. Zostávajúcu časť tvoria pripísané príjmy NGEU, ostatné pripísané príjmy a prenesené rozpočtové prostriedky a opätovne sprístupnené sumy. Od roku 2024 sú záväzky z pripísaných príjmov NGEU obmedzené na administratívne výdavky Komisie[1].

[1] Článok 12 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2021/241.

Ilustrácia 2.1 – Celkové dostupné a čerpané rozpočtové prostriedky vrátane grantov NGEU v roku 2025

Poznámka: Z platobných rozpočtových prostriedkov NGEU vo výške 41,7 mld. EUR použitých v roku 2025 sa 33,2 mld. EUR použilo na financovanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a 8,5 mld. EUR na financovanie navýšenia prostriedkov na existujúce programy.

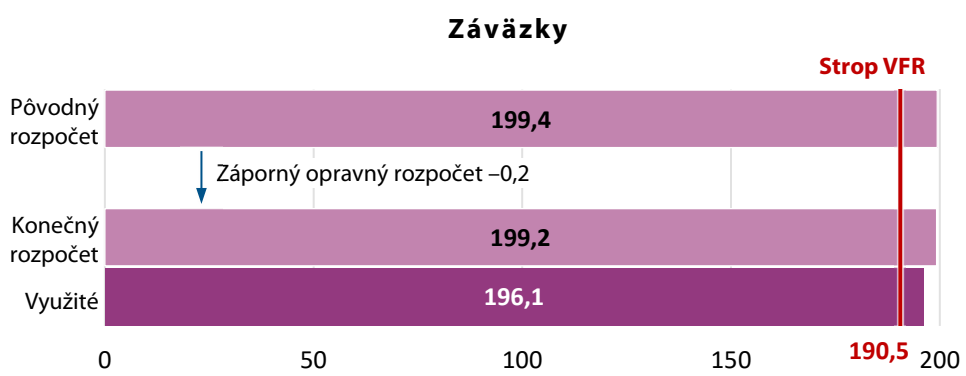
Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Ročné viazané rozpočtové prostriedky EÚ boli v roku 2025 takmer úplne vyčerpané

2.5. Rozpočtový orgán schválil pôvodný ročný rozpočet EÚ na rok 2025 vo výške 199,4 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov, pozri ***ilustráciu 2.2***. Opravnými rozpočtami sa znížili viazané rozpočtové prostriedky o 0,2 mld. EUR na 199,2 mld. EUR, čo je stále nad stropom VFR vo výške 190,5 mld. EUR. To bolo možné vďaka *osobitným nástrojom* VFR. Tieto nástroje poskytujú ďalšie finančné prostriedky nad rámec stropov VFR a sú určené na nové alebo nepredvídané udalosti.

2.6. Celkové záväzky využité v rámci konečného rozpočtu na rok 2025 dosiahli 196,1 mld. EUR, čo predstavovalo 98,4 % z dostupnej sumy. Nevyužité viazané rozpočtové prostriedky vo výške 3,1 mld. EUR pochádzali najmä z *Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)* (0,8 mld. EUR), *Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)* (0,6 mld. EUR) a *Kohézneho fondu (KF)* (0,3 mld. EUR). Z nevyužitých rozpočtových prostriedkov sa do roku 2026 preniesla 1,9 mld. EUR, z toho 0,6 mld. EUR pre NDICI a 1,0 mld. EUR pre *európsku rezervu na solidaritu*. Zostávajúce nevyužité rozpočtové prostriedky vo výške 1,2 mld. EUR prepadli, z toho 1,1 mld. EUR sa týka pozastavených viazaných rozpočtových prostriedkov po aktivácii režimu podmienenosti právneho štátu pre Maďarsko[2].

Ilustrácia 2.2 – Plnenie ročných rozpočtových záväzkov EÚ na rok 2025

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Platby boli v súlade s pôvodným plánovaním a nižšie ako strop VFR

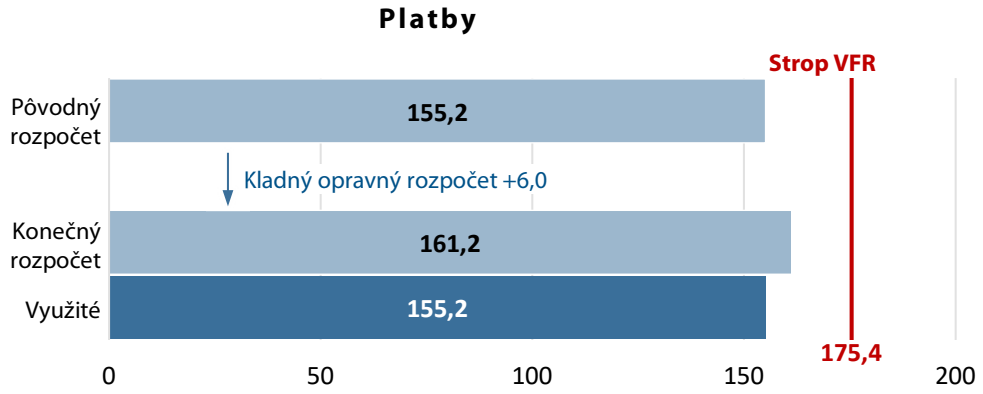
2.7. Rozpočtový orgán schválil pôvodný ročný rozpočet EÚ na rok 2025 vo výške 155,2 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov, pozri ***ilustráciu 2.3***.
V opravných rozpočtoch sa platobné rozpočtové prostriedky zvýšili o 6,0 mld. EUR, čím sa celkový konečný rozpočet zvýšil na 161,2 mld. EUR.

2.8. Celkové platby uskutočnené v rámci konečného rozpočtu dosiahli 155,2 mld. EUR, čo predstavovalo 96,3 % z dostupnej sumy. Z nevyužitých rozpočtových prostriedkov vo výške 6,0 mld. EUR sa do roku 2026 prenieslo 5,9 mld. EUR, z toho 1,9 mld. EUR bolo na prijaté úvery a pôžičky, pre 1,1 mld. EUR pre Nástroj pre Ukrajinu a 1,0 mld. EUR pre európsku rezervu na solidaritu. Nevyužité rozpočtové prostriedky vo výške 0,1 mld. EUR prepadli.

[2] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2506.

Ilustrácia 2.3 – Vykonávanie platieb z ročného rozpočtu EÚ na rok 2025

(mld. EUR)

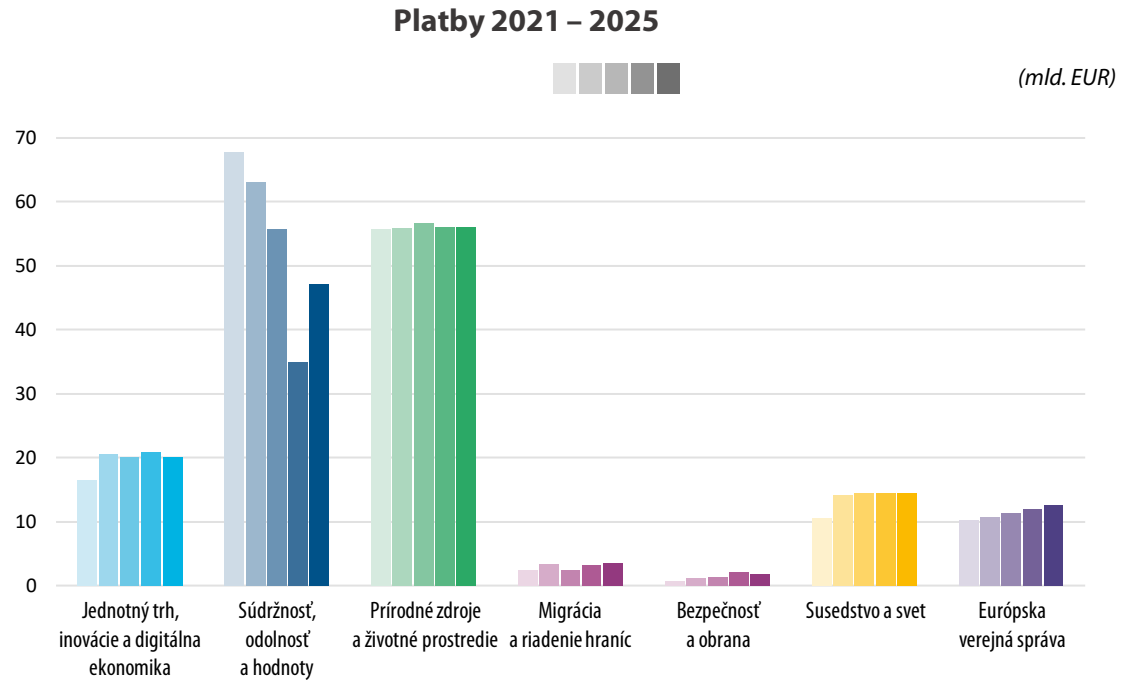

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Pri väčšine okruhov sú profily platieb v priebehu času relatívne stabilné

2.9. Na ***ilustrácii 2.4*** sú znázornené ročné platby bez pripísaných príjmov uskutočnené v rámci jednotlivých okruhov VFR od roku 2021. Poskytuje viacročný prehľad o tom, ako sa súčasný VFR realizoval. Profily platieb pre väčšinu okruhov sú v priebehu času relatívne stabilné, čo odráža kontinuálne a predvídateľné modely vykonávania počas celého obdobia VFR. Platby v rámci okruhu 2 „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ sú však viac ovplyvnené prechodom medzi programovými obdobiami. Vyššie úrovne platieb v prvých rokoch súvisia s ukončením programov súdržnosti v rámci VFR na roky 2014 – 2020, zatiaľ čo následný pokles platieb a následná stabilizácia odrážajú postupné vykonávanie programov v súčasnom VFR, čo je v súlade s viacročným životným cyklom politiky súdržnosti, pozri tiež ***ilustráciu 2.9***.

Ilustrácia 2.4 – Ročné platobné rozpočtové prostriedky podľa okruhov, 2021 až 2025

Poznámka: Bez započítania pripísaných príjmov.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za roky 2025 – 2025.

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia: VFR na roky 2014 – 2020 sa uzatvára, zatiaľ čo VFR na roky 2021 – 2027 sa zrýchľuje z nízkeho základu

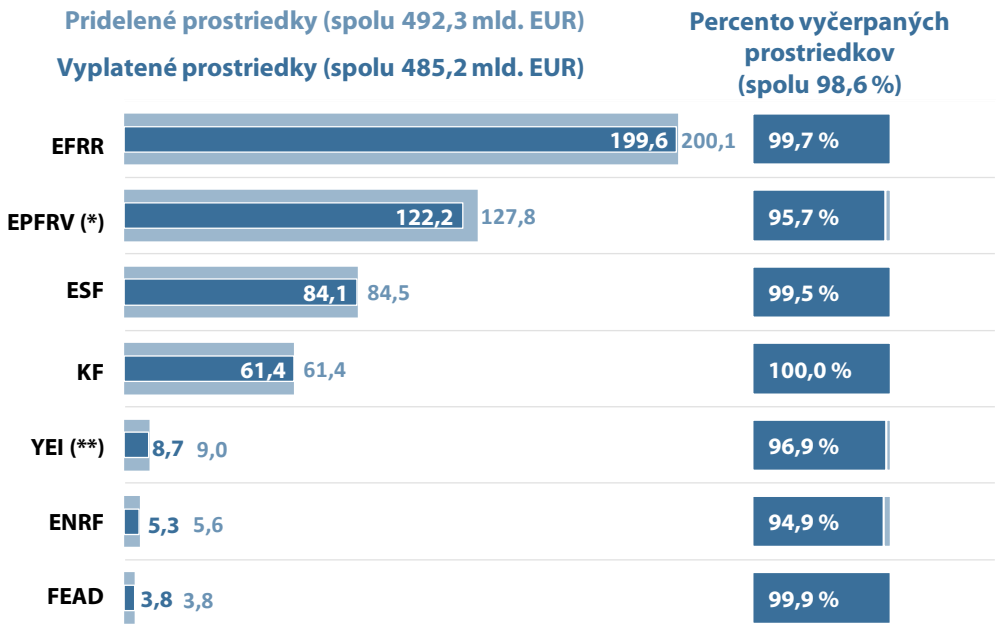
Čerpanie EŠIF na obdobie 2014 – 2020 dosiahlo úroveň 98,6 %, pričom 26 členských štátov prekročilo 95 % mieru

2.10. *Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)* spoločne riadi Komisia a členské štáty. Údaje sa vykazujú na platforme otvorených údajov. Na konci roka 2025 dosiahli všetky platby z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 výšku 485,2 mld. EUR alebo 98,6 % z celkovej pridelenej sumy (492,3 mld. EUR). Platby uskutočnené v roku 2025 predstavovali 7,4 mld. EUR.

2.11. Na ***Ilustrácii 2.5*** sú znázornené kumulatívne miery čerpania za každý EŠIF na konci roka 2025 s výnimkou zdrojov nástroja NGEU. Miera čerpania vyjadruje percentuálny podiel *platieb predbežného financovania* a *priebežných platieb* členským štátom z rozpočtu EÚ na vykázané výdavky v porovnaní s celkovou výškou pridelených súm na dané obdobie. Miera čerpania, ktorú uvádzame, nemusí ukazovať úplný pokrok v realizácii projektu, pretože sumy, ktoré už *prijímatelia* dostali, môžu byť vyššie ako výdavky vykázané členskými štátmi.

Ilustrácia 2.5 – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 (okrem NGEU) na konci roka 2025

(mld. EUR)

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV: Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ESF: Európsky sociálny fond
KF: Kohézny fond
YEI: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
ENRF: Európsky námorný a rybársky fond
FEAD: Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby

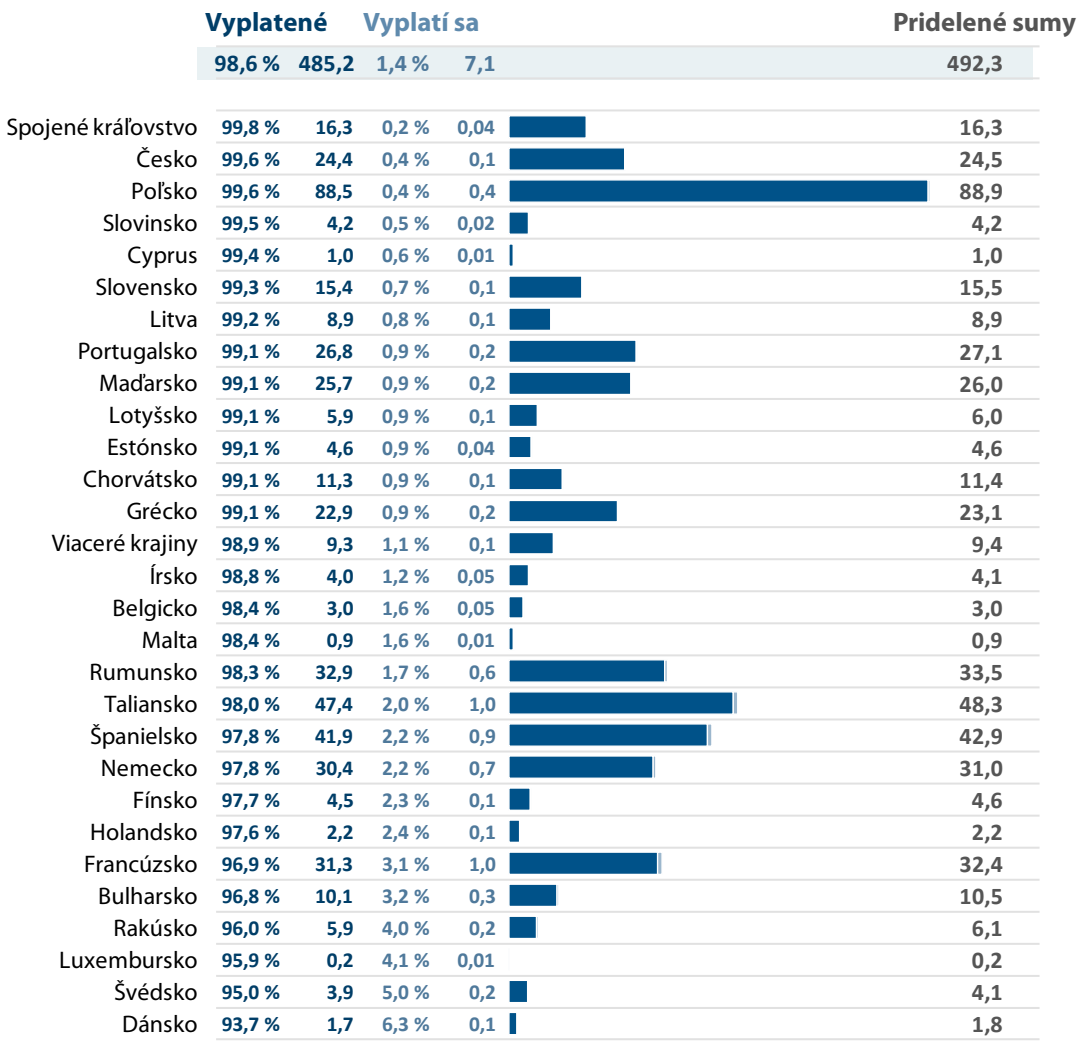
(*) EPFRV zahŕňa dodatočné prostriedky pridelené na roky 2021 a 2022 vo výške 28 mld. EUR z VFR na roky 2021 – 2027.
(**) YEI zahŕňa osobitné rozpočtové prostriedky pridelené z ESF.

Zdroj: EDA na základe platformy otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026 a ďalších údajov Komisie.

2.12. Ďalší pokrok v platbách z EŠIF v roku 2025 viedol k tomu, že 26 členských štátov čerpalo do konca roka 2025 viac ako 95 % svojich pridelených EŠIF, pozri ***ilustráciu 2.6***.

Ilustrácia 2.6 – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 (okrem NGEU) na konci roka 2025

(mld. EUR)

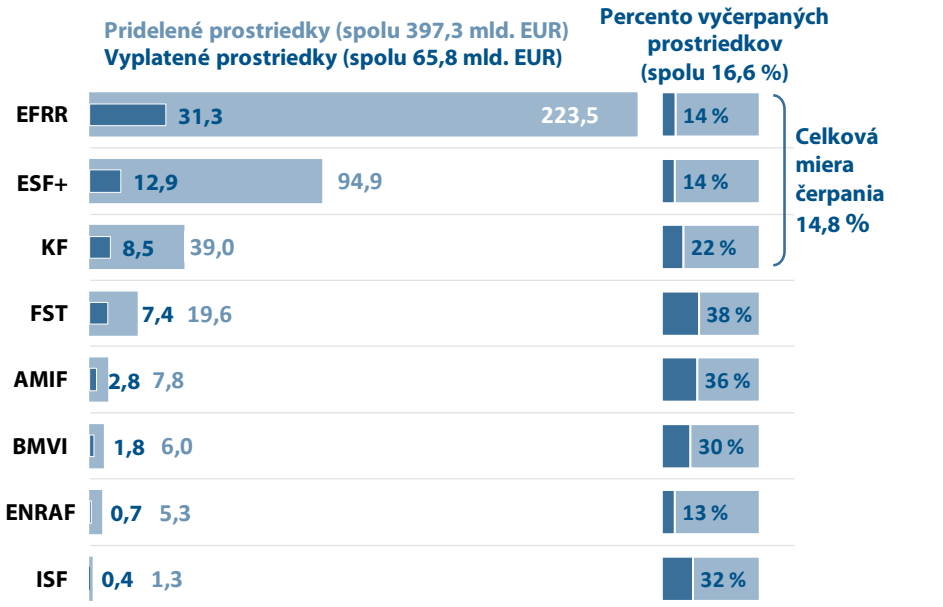
Zdroj: EDA na základe platformy otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 v rámci nariadenia o spoločných ustanoveniach sa zrýchľuje, ale zostáva nižšie ako v predchádzajúcom VFR

2.13. V roku 2025 dosiahli ročné platby pre fondy zdieľaného riadenia podľa *nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU)*[3] výšku 36,8 mld. EUR (2024: 14,7 mld. EUR). Na konci roka 2025[4] predstavovali celkové platby 65,8 mld. EUR, z toho 23,2 mld. EUR tvorili platby predbežného financovania a 42,6 mld. EUR priebežné platby. Celkové platby predstavovali 16,6 % sumy vyčlenenej na tieto fondy v rámci NSU vo VFR na roky 2021 – 2027 (2024: 7 %), pozri ***ilustráciu 2.7***. Miera čerpania, ktorú uvádzame, nemusí ukazovať úplný pokrok v realizácii projektu, pretože sumy, ktoré už prijímatelia dostali, môžu byť vyššie ako výdavky vykázané členskými štátmi.

Ilustrácia 2.7 – Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na obdobie 2021 – 2027 podľa NSU, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

EFRR:	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF+:	Európsky sociálny fond plus
KF:	Kohézny fond
FST:	Fond na spravodlivú transformáciu
AMIF:	Fond pre azyl, migráciu a integráciu
BMVI:	Nástroj na riadenie hraníc a víza
ENRAF:	Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond
ISF:	Fond pre vnútornú bezpečnosť

Poznámka: Sumy FST zahŕňajú údaje NGEU.

Zdroj: EDA na základe platformy otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

2.14. Na *ilustrácii 2.8* je znázornená miera čerpania pre každého príjemcu.

Ilustrácia 2.8 – Miery čerpania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na obdobie 2021 – 2027 podľa NSU, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

	Vyplatené		Vyplatí sa		Pridelené sumy
	16,6 %	65,8	83,4 %	331,4	397,3
Švajčiarsko	37,7 %	0,02	62,3 %	0,03	0,04
Nórsko	37,0 %	0,03	63,0 %	0,05	0,08
Švédsko	30,8 %	0,7	69,2 %	1,6	2,3
Luxembursko	30,0 %	0,03	70,0 %	0,06	0,09
Fínsko	29,1 %	0,7	70,9 %	1,7	2,4
Česko	26,1 %	5,6	73,9 %	15,8	21,3
Holandsko	26,1 %	0,5	73,9 %	1,5	2,0
Cyprus	23,9 %	0,3	76,1 %	0,9	1,2
Litva	23,6 %	1,6	76,4 %	5,2	6,8
Rumunsko	23,1 %	7,3	76,9 %	24,3	31,6
Estónsko	22,2 %	0,8	77,8 %	2,8	3,6
Island	22,0 %	0,01	78,0 %	0,02	0,03
Lotyšsko	21,7 %	1,0	78,3 %	3,7	4,8
Grécko	21,7 %	5,0	78,3 %	17,9	22,9
Dánsko	20,3 %	0,1	79,7 %	0,6	0,7
Medziregionálne	20,1 %	1,9	79,9 %	7,7	9,7
Francúzsko	19,2 %	3,6	80,8 %	15,1	18,6
Nemecko	17,3 %	3,9	82,7 %	18,8	22,7
Írsko	16,8 %	0,2	83,2 %	1,0	1,2
Maďarsko	15,8 %	3,4	84,2 %	17,9	21,3
Poľsko	15,7 %	12,0	84,3 %	64,5	76,5
Bulharsko	14,9 %	1,7	85,1 %	9,6	11,3
Malta	13,9 %	0,1	86,1 %	0,8	0,9
Slovensko	13,6 %	1,7	86,4 %	11,0	12,7
Rakúsko	13,3 %	0,2	86,7 %	1,2	1,4
Taliansko	12,7 %	5,6	87,3 %	38,6	44,2
Slovinsko	12,5 %	0,4	87,5 %	3,0	3,5
Chorvátsko	12,5 %	1,2	87,5 %	8,3	9,5
Portugalsko	12,4 %	2,9	87,6 %	20,4	23,3
Belgicko	11,9 %	0,3	88,1 %	2,5	2,8
Španielsko	7,6 %	2,9	92,4 %	34,9	37,7

Poznámka: Sumy týkajúce sa krajín mimo EÚ (Švajčiarsko, Nórsko a Island) sú spojené s BMVI. Celková suma pridelená krajinám mimo EÚ je 0,15 mld. EUR.
V prípade Maďarska suma, „ktorá sa má vyplatiť“, odráža údaje dostupné v čase čerpania a neodráža v plnej miere zrušenia viazanosti súvisiace s režimom podmienenosti právnym štátom.

Zdroj: EDA na základe platformy otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

[3] Nariadenie (EÚ) 2021/1060.

[4] Platforma otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

2.15. V roku 2022 Rada prijala opatrenia na ochranu rozpočtu EÚ pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku[5], čo viedlo k pozastaveniu financovania politiky súdržnosti tejto krajiny vo výške 6,4 mld. EUR. Opätovné posúdenie Komisie v rokoch 2023[6], 2024[7] a 2025[8] potvrdilo dôvody pozastavenia. Podľa platných ustanovení[9] sa na konci roka 2024 stratili pozastavené záväzky z roku 2022 (1,0 mld. EUR), zatiaľ čo na konci roka 2025 sa stratili pozastavené záväzky z roku 2023 (1,1 mld. EUR). Tieto sumy predstavujú trvalú stratu rozpočtových zdrojov pre Maďarsko.

---

5 Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2506.

6 Rozhodnutie Komisie C(2023) 8999.

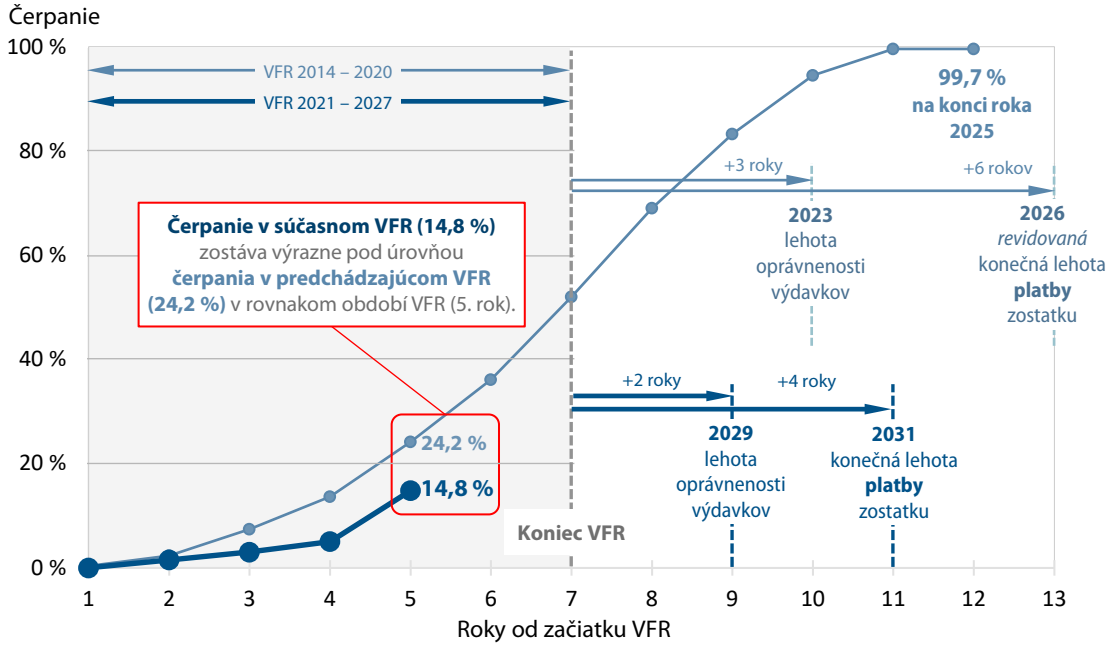
7 Oznámenie Komisie COM(2024) 800.

8 Oznámenie Komisie COM(2025) 900.

9 Článok 7 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2020/2092.

2.16. Čerpanie troch hlavných fondov politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF+), ktoré predstavujú 90 % finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia podľa NSU na roky 2021 – 2027, zostalo nižšie ako v rokoch 2014 – 2020. Celková miera čerpania týchto troch fondov bola na konci roka 2025 na úrovni 14,8 % v porovnaní s 24 % v ekvivalentnom bode predchádzajúceho VFR (koniec roka 2018), pozri ***ilustráciu 2.9***. Na konci roka sme zaznamenali vysokú sumu neuhradených žiadostí o platbu, pozri ***rámček 2.1***.

Ilustrácia 2.9 – Čerpanie kohéznych fondov v roku 5: súčasný VFR stále zaostáva za predchádzajúcim VFR

Poznámky: Zahŕňa predbežné financovanie a priebežné platby.
Nariadenia (EÚ) 2025/1913 a (EÚ) 2025/1914 umožňujú predĺžiť lehotu oprávnenosti do 31. decembra 2030 pre programy VFR na roky 2021 – 2027, ktorých zmeny týkajúce sa prerozdelenia zdrojov na nové priority boli schválené.

Zdroj: EDA na základe platformy otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

Rámček 2.1

Nevyriešené nahromadenie neuhradených platieb a jeho dôsledky pre nasledujúce roky

Výška platobných rozpočtových prostriedkov podlieha neistote, pretože závisí od prognóz členských štátov týkajúcich sa žiadostí o platbu, ktoré sú ovplyvnené tempom vykonávania programu a môžu sa v priebehu roka meniť. Komisia môže navrhnúť opravné rozpočty, aby reagovala na vyvíjajúce sa potreby. Takéto úpravy však podliehajú procesným obmedzeniam a časovým lehotám, ktoré môžu obmedziť ich účinnosť pri zosúlaďovaní rozpočtových prostriedkov so skutočnými žiadosťami o platbu, čo môže viesť k nezaplateným žiadostiam na konci roka.

Žiadosti o platbu neuhradené ku koncu roka možno na analytické účely rozdeliť do dvoch kategórií:

a) pohľadávky prijaté príliš neskoro na to, aby mohli byť spracované pred koncom roka; a

b) pohľadávky, ktoré nemožno uhradiť z dôvodu nedostatočných platobných rozpočtových prostriedkov v ročnom rozpočte.

V roku 2025 objem žiadostí o platbu pre tri fondy politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF+) prekročil platobné rozpočtové prostriedky dostupné v rozpočte. Do konca roka 2025 sa nahromadili neuhradené žiadosti o platbu vo výške 17 mld. EUR. Tieto žiadosti boli spracované začiatkom roka 2026.

Nezaplatené žiadosti o platbu prenesené do nasledujúcich rokov vytvárajú dodatočný tlak na dostupné platobné rozpočtové prostriedky a môžu obmedziť schopnosť pokryť nové žiadosti o platbu.

2.17. V roku 2025 Komisia odhadla riziko zrušenia záväzkov pre programy politiky súdržnosti v rámci súčasného VFR na nulu[10] (odhad na rok 2024: 2,7 mld. EUR[11]). Napriek tomu čerpanie kohéznych fondov EÚ zostáva pod historickou úrovňou (pozri ***ilustráciu 2.9***) a k zrušeniu záväzkov by mohlo dôjsť, ak sa platby nezrýchlia tak, ako sa predpokladalo. V septembri 2025 boli prijaté dve nové nariadenia[12] s cieľom urýchliť investície a uľahčiť ich realizáciu.

[10] COM(2025) 573, tabuľka 2, Spolu.

[11] COM(2024) 276, tabuľka 2, spolu.

[12] Nariadenia (EÚ) 2025/1913 a (EÚ) 2025/1914.

Platby z EPFRV v rámci novej SPP sa v roku 2025 významne zrýchlili

2.18. Na EPFRV sa od roku 2023 vzťahujú nové nariadenia o spoločnej poľnohospodárskej politike (SPP)[13]. Čerpanie prostriedkov z EPFRV na obdobie 2023 – 2027 sa začalo v roku 2023, teda po prechodnom období 2021 – 2022. Na konci roka 2025[14] platby z EPFRV dosiahli 14,2 mld. EUR (2024: 6,3 mld. EUR) s mierou čerpania 21,6 % (2024: 9,5 %).

Platby grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti boli v roku 2025 výrazne nižšie, ako sa očakávalo

2.19. Do konca roka 2025 obsahovali všetky revidované plány členských štátov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti kapitolu *REPowerEU*. Okrem NGEU bude Komisia financovať 27 schválených kapitol plánu REPowerEU z príjmov zo *systému obchodovania s emisiami (ETS)* vo výške až 20,0 mld. EUR a z pridelených prostriedkov z *pobrexitovej adaptačnej rezervy*[15] do výšky až 2,1 mld. EUR. Celková suma grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane programu REPowerEU by mohla dosiahnuť 359,9 mld. EUR.

2.20. Ročné platby na granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2025 predstavovali 40,1 mld. EUR, z toho 33,2 mld. EUR bolo financovaných z grantov NGEU, 6,3 mld. EUR z príjmov ETS a 0,6 mld. EUR z pobrexitovej adaptačnej rezervy. Ročné platby na granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financované z NGEU boli v júni 2024 len vo výške 62 % oproti očakávaniam Komisie (65 mld. EUR)[16]. Na konci roka 2025 však stále prebiehalo posudzovanie čistých žiadostí o platbu od 17 členských štátov na granty z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v celkovej výške 20,3 mld. EUR[17], z toho boli v decembri 2025 doručené žiadosti vo výške 17,4 mld. EUR.

---

[13] Nariadenia (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116.

[14] Platforma otvorených údajov Komisie k 19. januáru 2026.

[15] Článok 21 nariadenia (EÚ) 2021/241 v znení zmenenom nariadením (EÚ) 2023/435.

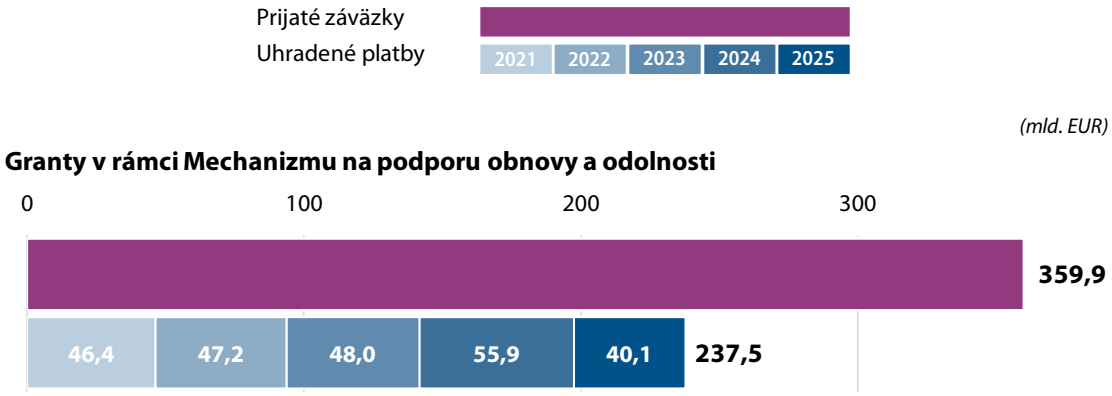
[16] COM(2024) 276, 2.4. “NextGenerationEU“.

[17] Hodnotiaca tabuľka obnovy a odolnosti vypracovaná Komisiou, časový prehľad

2.21. Granty z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vyplatené do konca roka 2025 predstavovali 237,5 mld. EUR (66 %) z 359,9 mld. EUR prijatých záväzkov, pozri ***ilustráciu 2.10***. Do konca roka 2026 je tak k dispozícii až 122,4 mld. EUR na vyplatenie. To je podstatne viac ako odhad Komisie z júla 2024, podľa ktorého sa predpokladali platby vo výške 70,1 mld. EUR na rok 2026[18].

2.22. Zatiaľ čo míľniky a ciele súvisiace s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti musia byť splnené do 31. augusta 2026, členské štáty musia predložiť svoje konečné žiadosti o platbu do 30. septembra 2026[19]. Komisia musí dokončiť všetky platby do 31. decembra 2026. Suma, ktorá sa má vyplatiť v roku 2026, je približne trikrát vyššia ako platby v roku 2025. Poskytnutie takého veľkého objemu platieb v krátkom čase zvýši tlak na členské štáty, aby využili svoje finančné prostriedky, a na Komisiu, aby posúdila a spracovala žiadosti o platby. Všetky nevyužité sumy príspevkov EÚ budú zrušené po splnení všetkých príslušných právnych a platobných povinností[20].

Ilustrácia 2.10 – Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa zdrojov, stav na konci roka 2025

Poznámka: S výnimkou administratívnych výdavkov.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

[18] COM(2024) 276, tabuľka 3.

[19] COM(2025) 310.

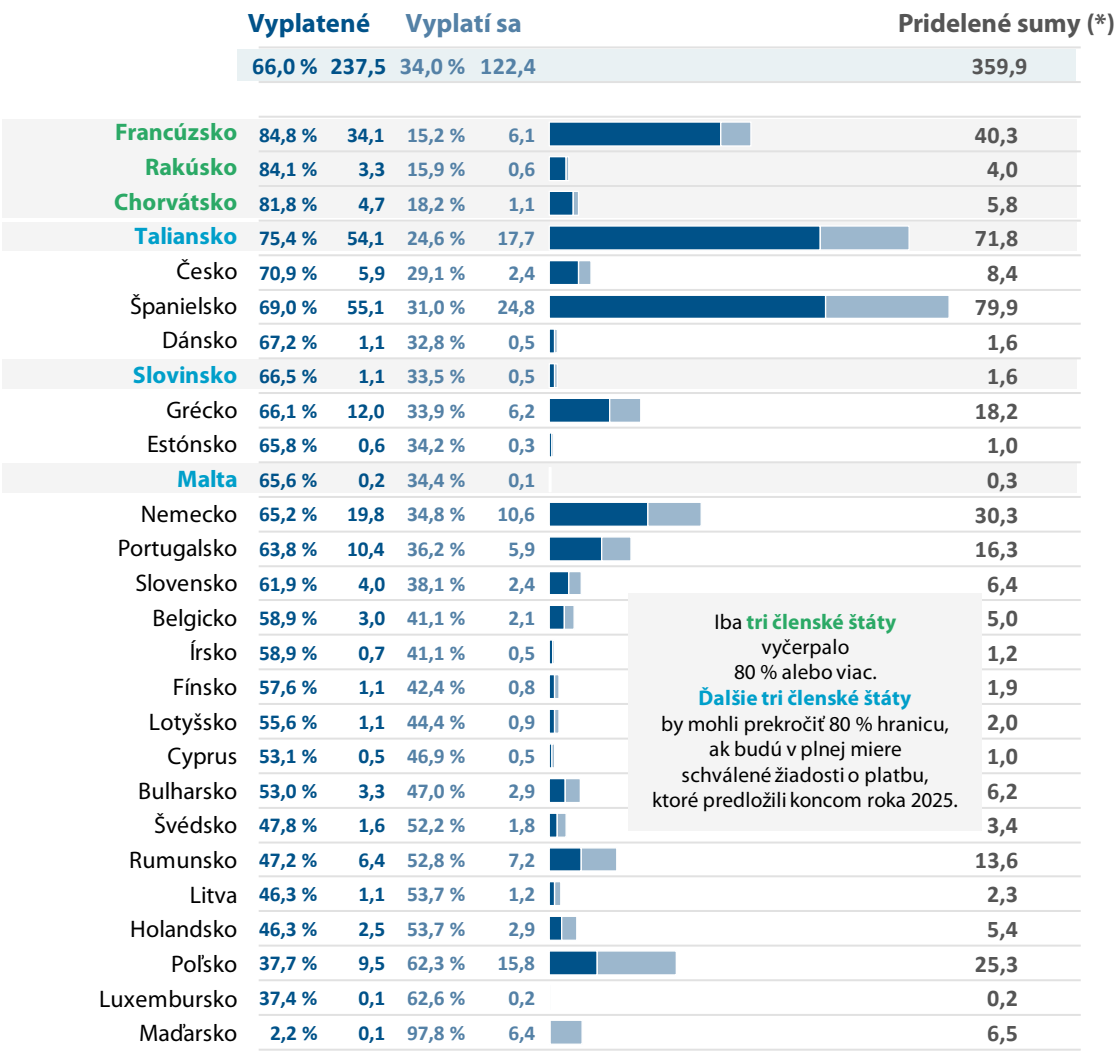
[20] C/2026/2614, 4.2. „Konečné zrušenia viazanosti z dôvodu nedostatočného plnenia na konci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti“.

2.23. Existujú značné rozdiely v rozsahu, v akom členské štáty doteraz čerpali granty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pozri ***ilustráciu 2.11***. Tieto platby sú založené na míľnikoch a cieľoch stanovených Radou pre každý členský štát. V osobitnej správe o čerpaní finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti[21] sme však dospeli k záveru, že výška finančných prostriedkov, ktoré členské štáty získali, nemusí nevyhnutne odrážať počet alebo význam dosiahnutých míľnikov a cieľov. Vzťah medzi získanými finančnými prostriedkami a dosiahnutými míľnikmi a cieľmi sa v jednotlivých členských štátoch líši.

[21] Osobitná správa 13/2024.

Ilustrácia 2.11 – Vyplatené granty z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a sumy, ktoré sa majú vyplatiť, na základe revidovaných pridelených prostriedkov podľa členských štátov, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

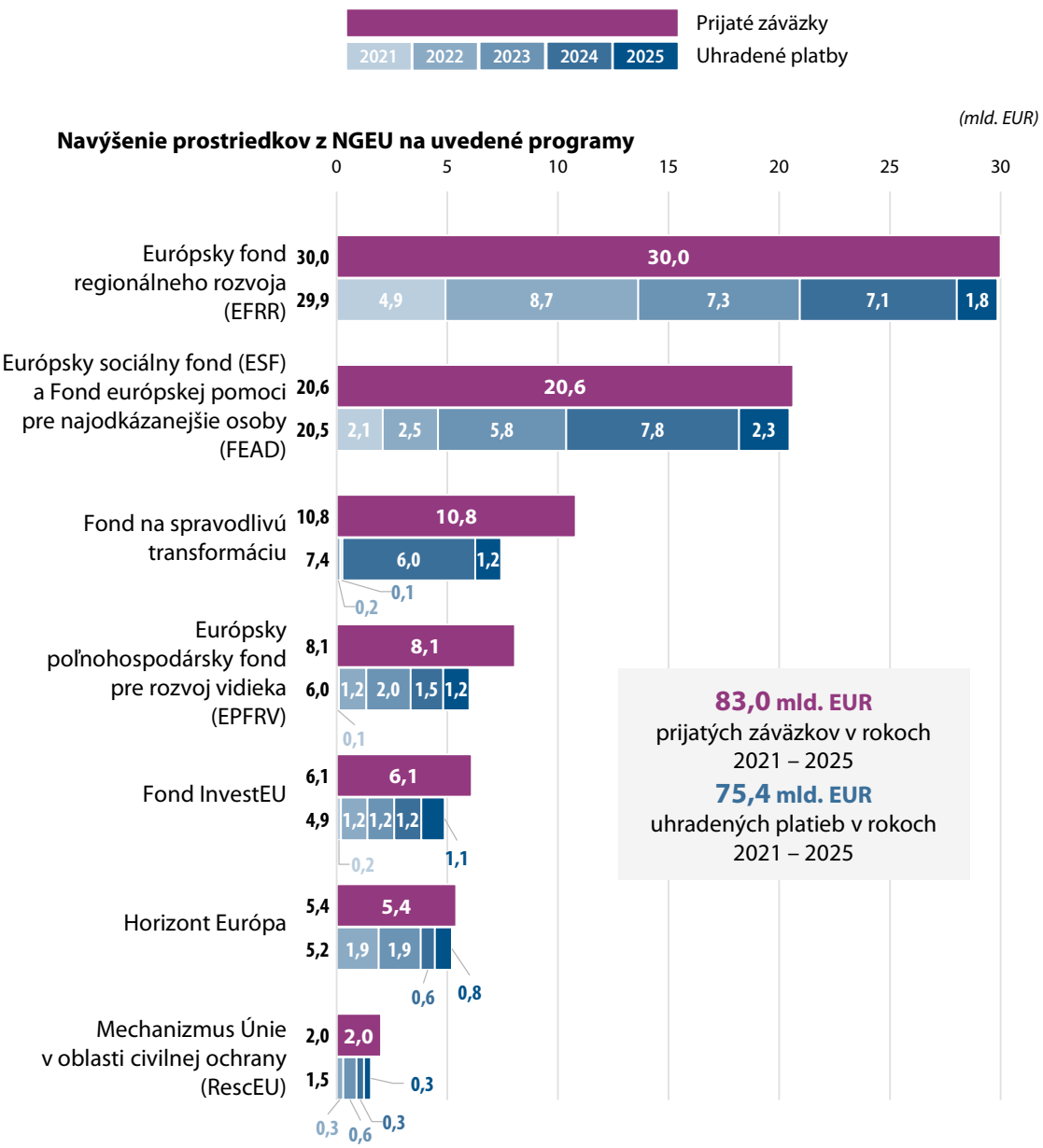
(*) na základe revidovaných pridelených prostriedkov.

Poznámky: S výnimkou administratívnych výdavkov.
Maďarsko dostalo len predbežné financovanie a zatiaľ nepredložilo žiadnu žiadosť o platbu.

Zdroj: EDA na základe hodnotiacej tabuľky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a údajov Komisie.

2.24. Záväzky z navýšenia prostriedkov NGEU na programy VFR predstavujú celkovú sumu 83,0 mld. EUR, pozri ***ilustráciu 2.12***. Ročné platby týchto doplatkov dosiahli v roku 2025 výšku 8,5 mld. EUR, pričom kumulatívne platby do konca roka 2025 dosiahli 75,4 mld. EUR. V dôsledku toho možno do konca roka 2026 uskutočniť platby do výšky 7,6 mld. EUR.

Ilustrácia 2.12 – Využívanie NGEU vo vzťahu k navýšeniam programov EÚ, stav na konci roka 2025

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Neuhradené záväzky sa znižujú, ale stále sú značné

2.25. *Neuhradené záväzky* predstavujú súčet záväzkov prijatých v bežnom a predchádzajúcich rokoch, ktoré ešte neboli uhradené. Sú spojené s viacročným charakterom rozpočtu EÚ a predstavujú budúce platobné záväzky, ktoré sa musia splniť, keď sa stanú splatnými, pokiaľ nie sú zrušené.

2.26. Kumulácia neuhradených záväzkov obmedzuje flexibilitu budúcich rozpočtov, pretože platobné rozpočtové prostriedky musia najprv pokryť existujúce právne záväzky a až potom môžu byť pridelené na nové alebo vznikajúce priority. Vysoká úroveň neuhradených záväzkov obmedzuje schopnosť rozpočtu EÚ reagovať na meniace sa okolnosti alebo financovať nové iniciatívy v rámci budúceho VFR. Okrem toho, ak sú platobné rozpočtové prostriedky v ročných rozpočtoch nedostatočné, môže to viesť k oneskoreniam pri vyrovnávaní žiadostí o platbu alebo k nahromadeniu neuhradených platieb, pozri ***rámček 2.1***.

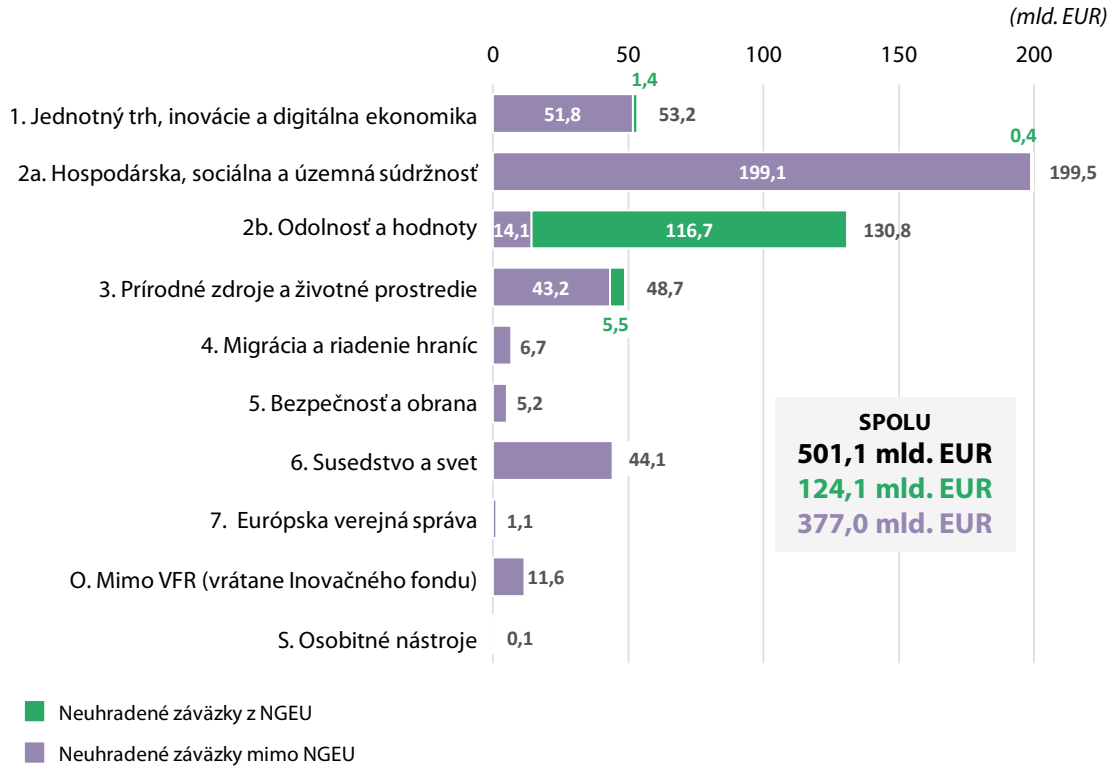
2.27. Komisia sa domnieva, že ročné stropy platieb na roky 2026 a 2027 sú celkovo dostatočné na to, aby pokryli očakávané platby[22]. Rezerva, ktorá je k dispozícii v rámci platobného stropu, je však v roku 2027 veľmi obmedzená (približne 1 mld. EUR)[23], čo ponecháva malý priestor na absorbovanie nepredvídaných platobných tlakov.

[22] COM(2025) 573, s. 4.

[23] Tamže, tabuľka 1.1.

2.28. Na konci roka 2025 predstavovali neuhradené záväzky, ktoré si vyžiadajú platby v budúcich rokoch, pokiaľ nebudú zrušené, celkovo 501,1 mld. EUR vrátane 124,1 mld. EUR na granty NGEU, pozri ***ilustráciu 2.13***.

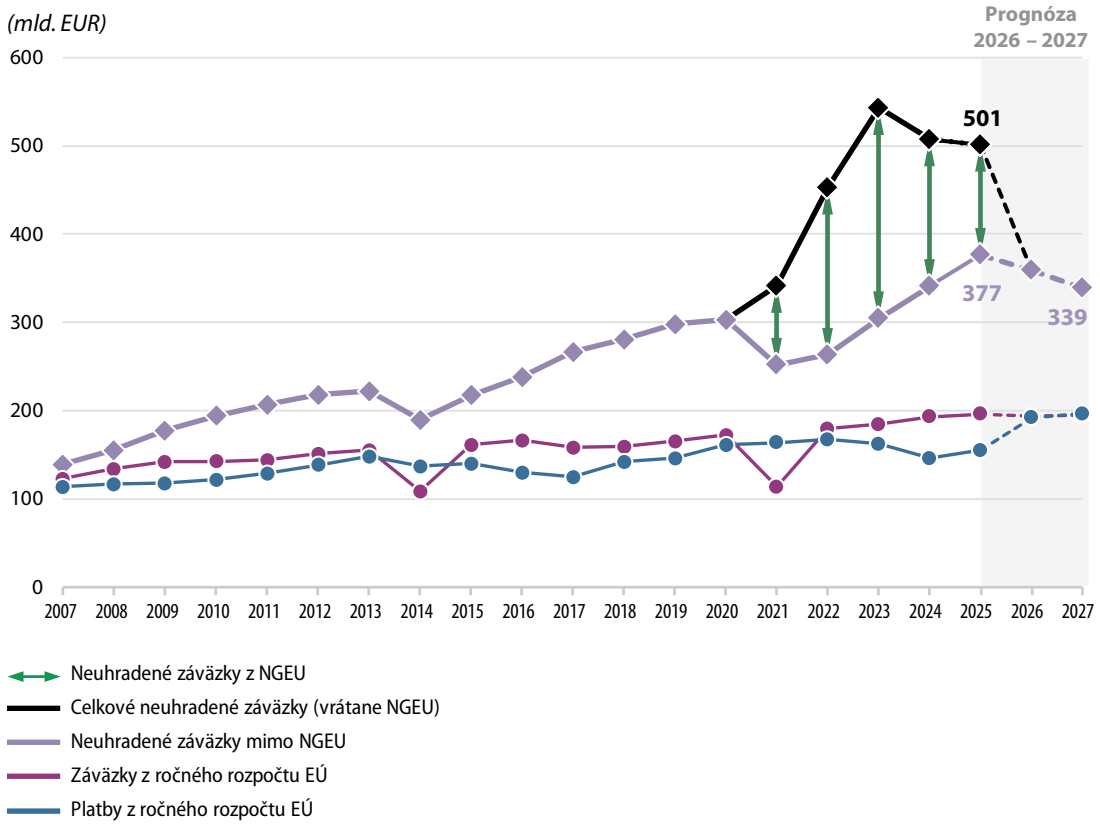
Ilustrácia 2.13 – Celkové zostávajúce záväzky podľa zdroja a okruhu VFR, stav na konci roka 2025

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.29. V roku 2025 Komisia znížila svoju prognózu nesplatených záväzkov na konci roka 2027 z 364,7 mld. EUR[24] na 339 mld. EUR[25]. Na ***ilustrácii 2.14*** sú uvedené nesplatené záväzky ku koncu každého roka od roku 2007 do roku 2027. Pokiaľ ide o nesplatené záväzky NGEU, všetky platby (okrem malých súm súvisiacich s výdavkami na administratívnu a technickú pomoc) musia byť vykonané do konca roka 2026.

Ilustrácia 2.14 – Neuhradené záväzky, záväzky a platby v období 2007 až 2025 a prognóza na obdobie 2026 až 2027

Poznámka: Prognózy od roku 2026 nezahŕňajú prenesené rozpočtové prostriedky ani pripísané príjmy.

Zdroj: EDA na základe konsolidovaných ročných účtovných závierok EÚ za roky 2007 – 2025 a COM(2025) 573.

[24] COM(2024) 276, tabuľka 4.

[25] COM(2025) 573, 2.6. „Vývoj výšky neuhradených záväzkov“.

Finančné riadenie v roku 2025

Nesplatené prijaté úvery EÚ sa v roku 2025 zvýšili o viac ako 20 %

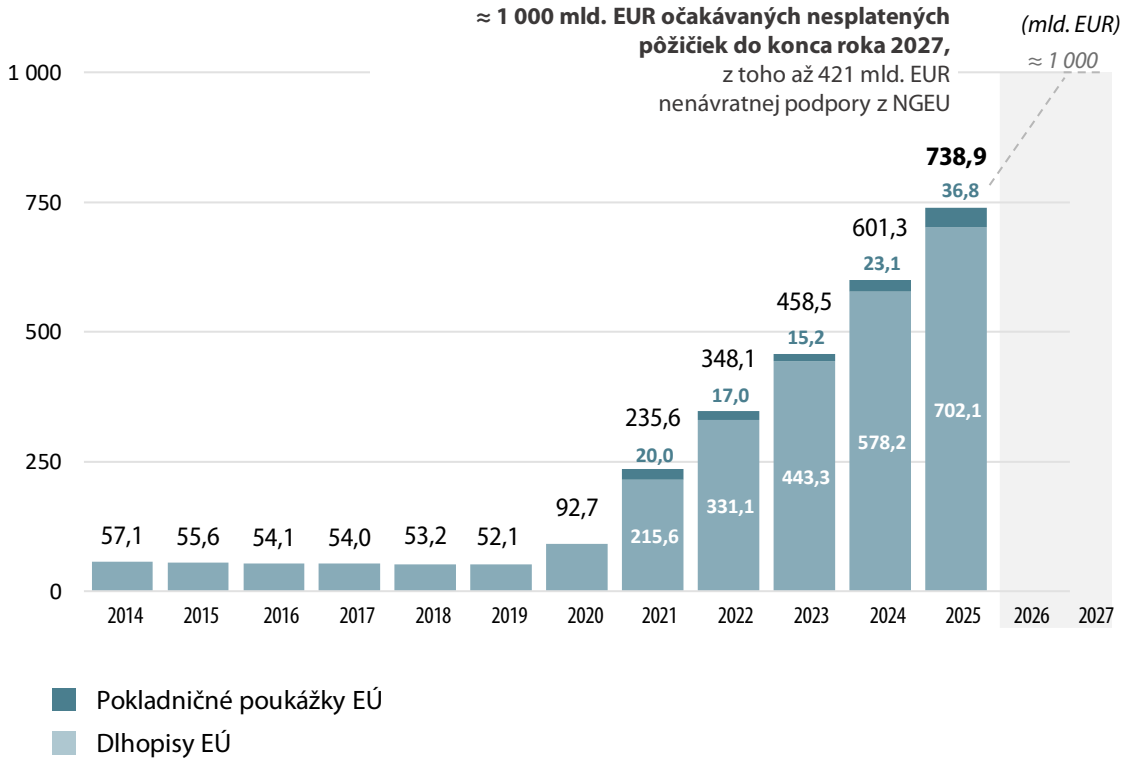
2.30. Od decembra 2022 Komisia prijala *diverzifikovanú stratégiu financovania*[26] ako svoj štandardný prístup k financovaniu finančnej pomoci prostredníctvom pôžičiek. Na konci roka 2025 bola nominálna hodnota nesplatených úverov EÚ viac ako 738,9 mld. EUR (2024: 601,3 mld. EUR). Zahŕňali pokladničné poukážky EÚ v nominálnej hodnote 36,8 mld. EUR (2024: 23,1 mld. EUR). Tie majú splatnosť kratšiu ako 1 rok a sú emitované na riadenie likvidity.

2.31. V posledných piatich rokoch sa Komisia pri financovaní väčších programov, ako sú SURE a NGEU, čoraz viac opierala o kapitálové trhy, pozri ***ilustráciu 2.15***. Do roku 2027 by nesplatené úvery EÚ mohli dosiahnuť 1 bil. EUR.

2.32. V roku 2025 Rada prijala nariadenie, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu (SAFE) na financovanie naliehavých a rozsiahlych investícií do európskej obrany. Komisia si môže na kapitálových trhoch požičať až 150 mld. EUR a na základe schválených národných plánov požičať tieto prostriedky na žiadosť členským štátom. Na konci roka 2025 sa finančné operácie ešte nezačali. Podľa Komisie by sa v závislosti od pokroku pri vykonávaní na vnútroštátnej úrovni mohla polovica týchto úverov vyplatiť v rokoch 2026 – 2027 a zvyšok do konca roka 2030.

[26] Výročná správa za rok 2023, bod 2.36.

Ilustrácia 2.15 – Nesplatené úvery EÚ od roku 2014

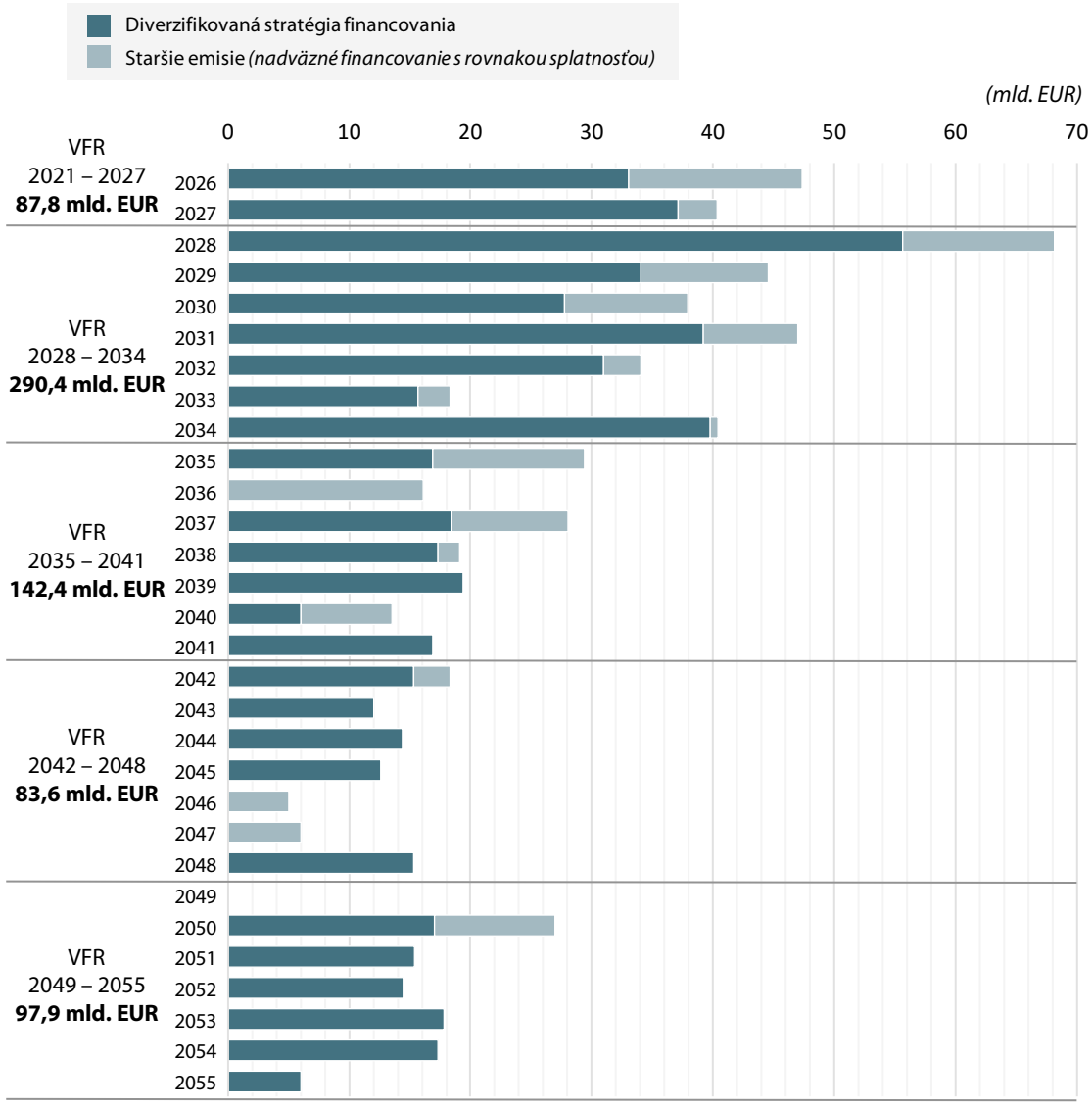

Poznámka: Emisie EÚ v nominálnej hodnote.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.33. Na ***ilustrácii 2.16*** je zobrazená splatnosť úverov EÚ okrem pokladničných poukážok EÚ podľa programového obdobia. Súčasná štruktúra splatnosti je rozdelená medzi súčasný a nasledujúci VFR. Splatné dlhopisy sa čiastočne obnovia, aby sa povinnosti splácania rozdelili medzi nasledujúce VFR v súlade s požiadavkami rozhodnutia o vlastných zdrojoch.

Ilustrácia 2.16 – Ročné objemy nesplatených dlhopisov EÚ so splatnosťou ku koncu roka 2025

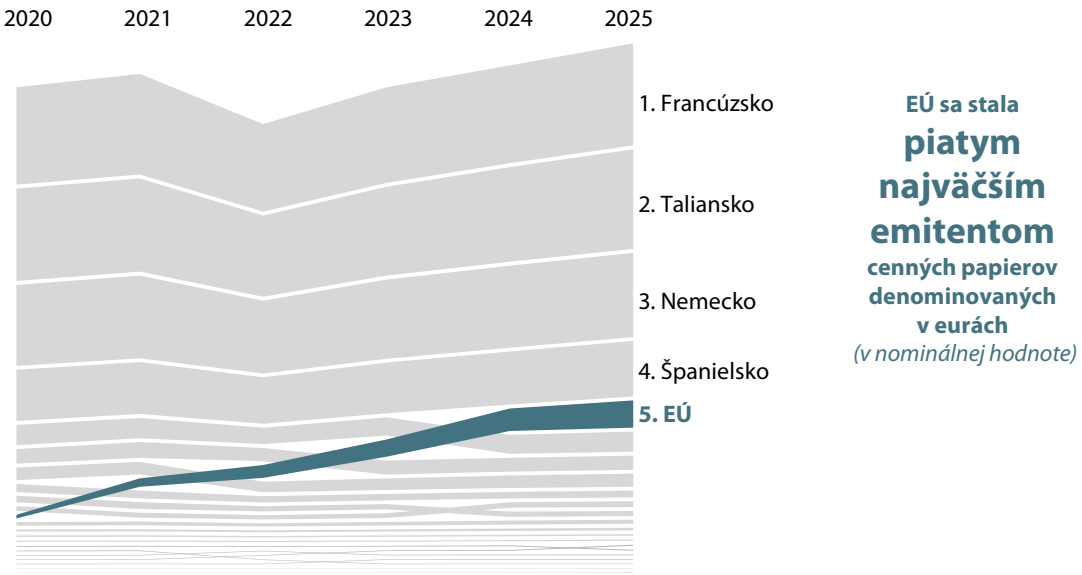

Poznámka: Sumy sú uvedené v nominálnej hodnote. Nezahŕňajú pokladničné poukážky EÚ.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

2.34. Vzhľadom na nesplatenú nominálnu hodnotu dlhodobých dlhových cenných papierov na konci roka 2025 sa EÚ radí medzi najväčších emitentov dlhu denominovaného v eurách. Na ***ilustrácii 2.17*** sa porovnávajú nesplatené dlhodobé dlhové cenné papiere členských štátov a EÚ v období 2020 – 2025.

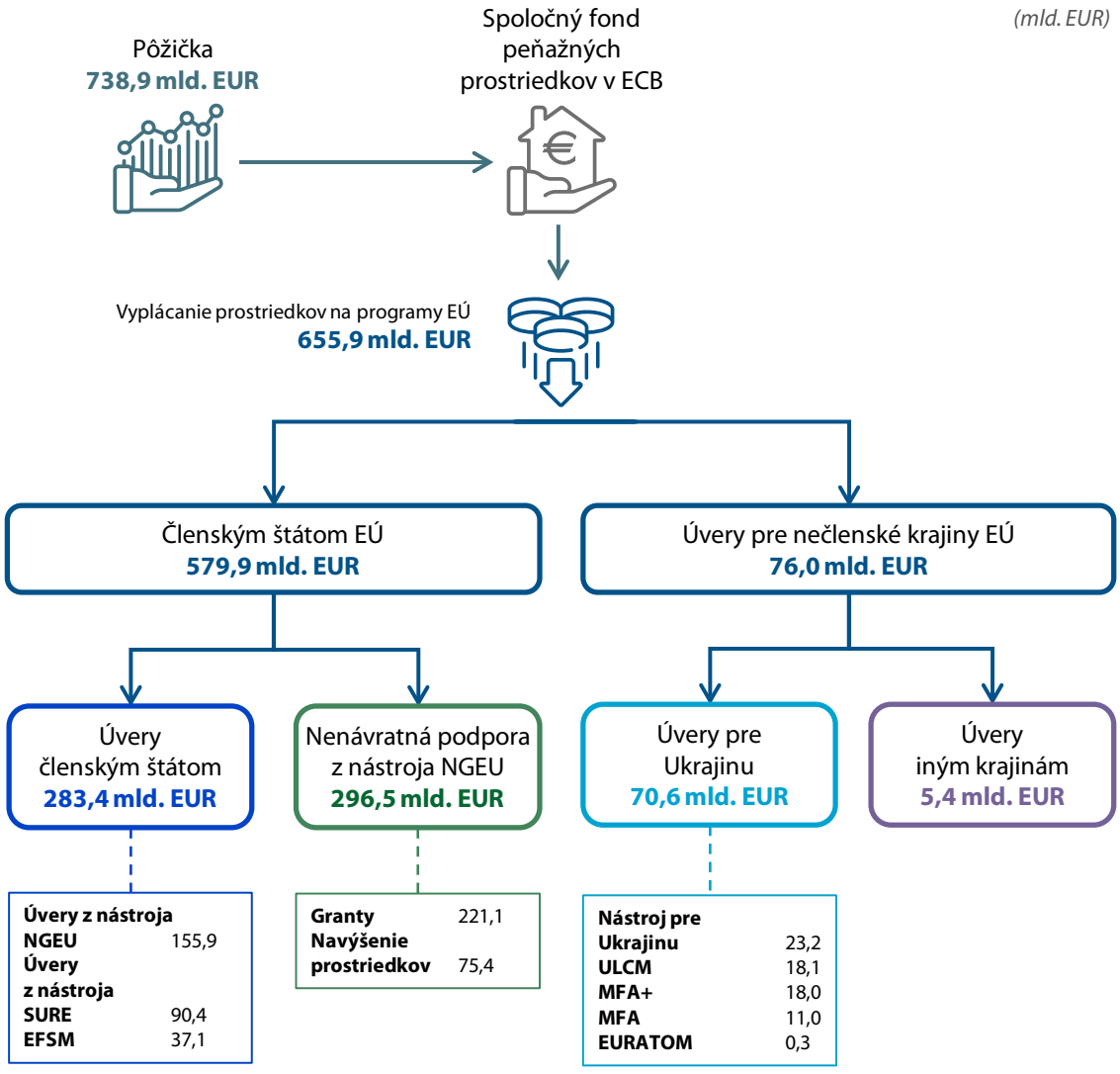
Ilustrácia 2.17 – Nesplatené sumy dlhodobých dlhových cenných papierov verejnej správy EÚ a EÚ

Zdroj: EDA na základe údajov ECB a konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

2.35. Z úverov EÚ sa financuje nástroj NGEU a finančná pomoc členským štátom aj krajinám mimo EÚ. ***Ilustrácia 2.18*** obsahuje rozpis programov EÚ financovaných z úverov EÚ.

Ilustrácia 2.18 – Programy financované z nesplatených úverov EÚ, stav na konci roka 2025

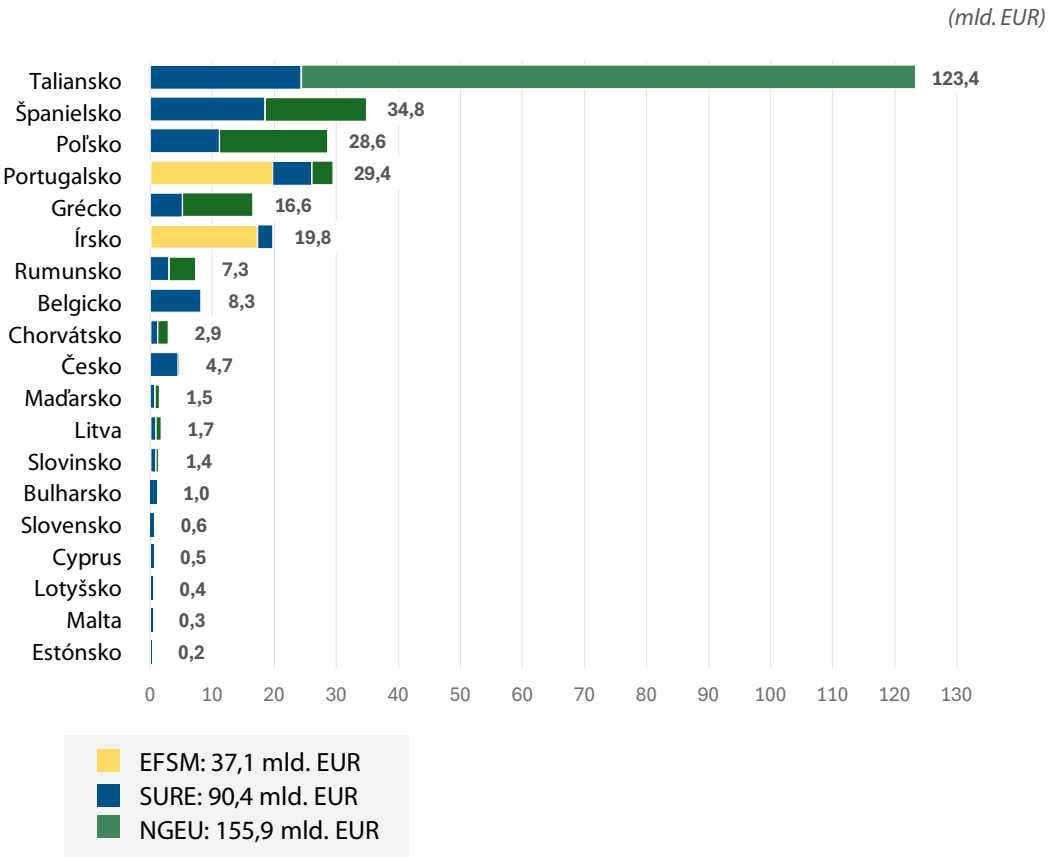
EFSM: Európsky finančný stabilizačný mechanizmus
MFA: Makrofinančná pomoc
NGEU: NextGenerationEU
SURE: Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii
ULCM: Makrofinančná pomoc v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu

Poznámky: Sumy sú uvedené v nominálnej hodnote. Tieto sumy nezahŕňajú časť grantov financovaných z pobrexitovej adaptačnej rezervy alebo ETS. Peňažné príjmy z pôžičiek EÚ sa môžu líšiť od ich nominálnych splátok, keďže cenné papiere môžu byť vydané za ceny vyššie alebo nižšie ako nominálna hodnota v závislosti od trhových podmienok.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.36. ***Ilustrácia 2.19*** obsahuje rozpis úverov členským štátom financovaných z prostriedkov, ktoré si vypožičala EÚ.

Ilustrácia 2.19 – Úvery vyplatené členským štátom EÚ financované z nesplatených úverov EÚ, stav na konci roka 2025

Poznámka: Sumy sú uvedené v nominálnej hodnote.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Využívanie NGEU je nižšie, ako sa očakávalo

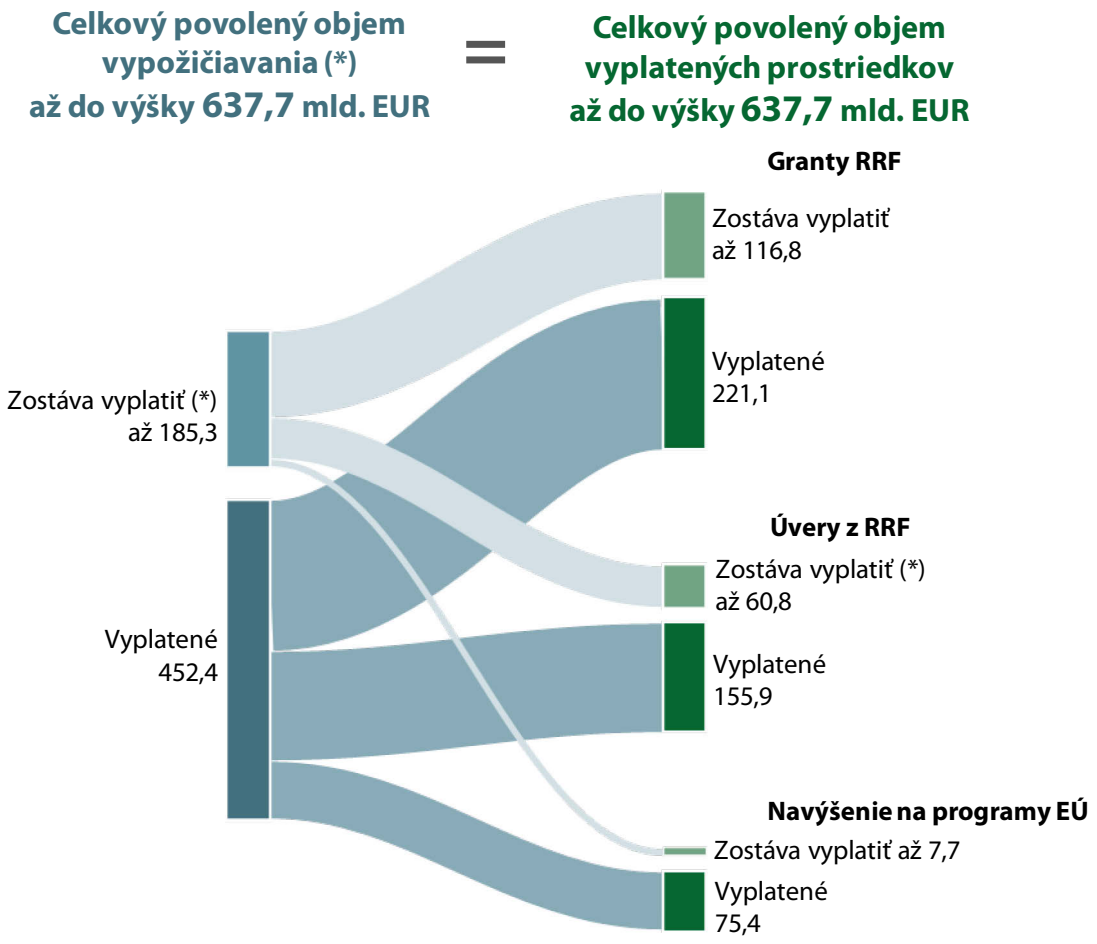
2.37. Pôvodná suma programu NGEU bola stanovená tak, aby poskytla členským štátom finančné prostriedky vo výške až 806,9 mld. EUR v bežných cenách (750 mld. EUR v cenách roku 2018). Keďže dopyt členských štátov po úveroch sa znížil, táto suma bola na konci roka 2025 upravená smerom nadol na 698 mld. EUR. Po zohľadnení zníženia pridelených prostriedkov na pôžičky Španielsku[27] v januári 2026 predstavujú aktualizované celkové dostupné finančné prostriedky 637,6 mld. EUR, z toho 216,7 mld. EUR na úvery a 421,0 mld. EUR na nenávratnú podporu.

[27] Článok 2 ods. 1 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 17031/25.

2.38. Do konca roka 2025 EÚ vyplatila 452,4 mld. EUR, pozri ***ilustráciu 2.20***. EÚ môže na NGEU do konca roka 2026 vyplatiť až 185,3 mld. EUR.

Ilustrácia 2.20 – Vyplácanie prostriedkov v rámci NGEU, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

(*) na základe revidovaných pridelených úverov z januára 2026.

Poznámka: Úvery vykázané pod NGEU predstavujú len tie finančné prostriedky, ktoré boli do NGEU osobitne pridelené ku koncu roka 2025. Tieto sumy nezahŕňajú administratívne výdavky ani časť grantov financovaných z pobrexitovej adaptačnej rezervy alebo ETS. Celková suma úverov zahŕňa revíziu smerom nadol o 60,4 mld. EUR schválenú v januári 2026.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.39. Splácanie pôžičiek NGEU sa musí začať v roku 2028 a skončiť najneskôr v roku 2058[28]. Ročné splátky istiny nesmú presiahnuť 7,5 % maximálnej výšky nenávratnej podpory NGEU[29] (t. j. 31,6 mld. EUR ročne).

2.40. Na to, aby sa dosiahlo stabilné a predvídateľné znižovanie pohľadávok[30], je možné, že Komisia bude musieť dlhové nástroje s končiacou platnosťou refinancovať vydaním nových dlhových nástrojov, ktorými splatí staré nástroje po ich splatnosti[31]. Zmeny trhových podmienok by mohli viesť k vyšším alebo nižším nákladom na prijaté úvery a pôžičky, ktoré sa v prípade úverov NGEU súvisiaceho s grantmi a navýšením prostriedkov NGEU[32] budú musieť hradiť z rozpočtu EÚ. Parlament a Rada sa dohodli s Komisiou, že výdavky z rozpočtu EÚ súvisiace so splácaním NGEU by nemali viesť k neprimeranému zníženiu programových výdavkov alebo investičných nástrojov v rámci súčasného VFR[33]. Bez toho, aby bola dotknutá výška budúcich VFR, by splátkový kalendár úverov a pôžičiek na nenávratnú podporu NGEU mohol ovplyvniť celkové platobné rozpočtové prostriedky budúcich VFR. Všetky náklady, ktoré vzniknú EÚ v súvislosti s vypožičiavaním si finančných prostriedkov na úvery NGEU, vrátane nákladov spojených s úrokovými sadzbami a iných finančných rizík, znášajú prijímajúce členské štáty.

---

[28] Článok 5 ods. 2 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053.

[29] Tamže.

[30] Tamže.

[31] COM(2024) 93, príloha.

[32] Článok 11 ods. 1 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2023/2825.

[33] Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020, príloha II.

2.41. Komisia nezverejnila celkovú stratégiu splácania NGEU do roku 2058. Pokiaľ ide o sumy požičané na nenávratnú podporu NGEU, Komisia vo svojom návrhu VFR na roky 2028 – 2034 navrhla pevnú ročnú sumu 24 mld. EUR v bežných cenách na pokrytie úrokov aj splátok istiny[34] počas tohto obdobia. Podľa návrhu majú prednosť splátky úrokov, pričom všetky zostávajúce prostriedky v rámci ročného prídelu 24 mld. EUR sa použijú na urýchlenie splácania istiny. Podľa Komisie tento prístup s pevnou anuitou poskytuje predvídateľnosť pri plánovaní rozpočtu a pôsobí ako prirodzené zabezpečenie proti kolísaniu úrokových sadzieb, aj keď v porovnaní s alternatívami, ktoré zahŕňajú lineárne splácanie istiny, môže mať za následok vyššie celkové úrokové náklady počas celého obdobia splácania (do roku 2058)[35]. Na základe informácií, ktoré zverejnila Komisia, by úrokové náklady súvisiace s nenávratnou podporou NGEU počas VFR na roky 2028 – 2034 mohli predstavovať približne 93 mld. EUR[36], za predpokladu úplného vyplatenia podpory.

[34] COM(2025) 573, 2.1. „Platby v súvislosti so záväzkami VFR na roky 2028 – 2034“.

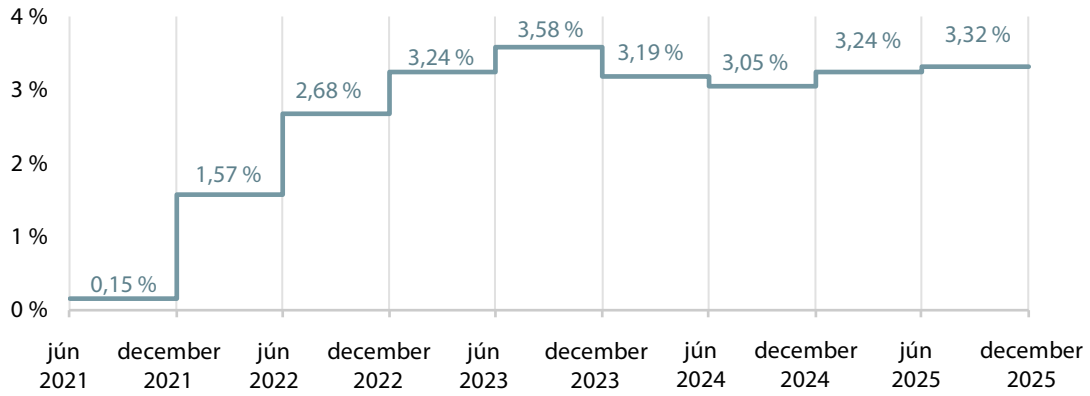
[35] SWD(2025) 570, 4.5 „Pripravenosť“.

[36] Odhad podľa ilustrácie 4.4, SWD(2025) 570 final/2.

Očakávané náklady na pôžičky NGEU pre súčasný VFR zostávajú dvojnásobné oproti pôvodným odhadom

2.42. V roku 2020 boli v rámci okruhu 2b („Odolnosť a hodnoty“) VFR na roky 2021 – 2027 schválené celkové pridelené rozpočtové prostriedky vo výške 14,9 mld. EUR na financovanie úrokov a kupónových platieb za pôžičky NGEU[37]. Odhady na rok 2020 vychádzali z očakávaných úrokových sadzieb úverov v rozmedzí od 0,55 % v roku 2021 do 1,15 % v roku 2027[38]. Skutočné úrokové sadzby však výrazne vzrástli[39], čo nepriaznivo ovplyvnilo hraničné náklady EÚ na financovanie, pozri ***ilustráciu 2.21***.

Ilustrácia 2.21 – Zmeny nákladov na financovanie NGEU

Poznámka: Náklady na financovanie jednotlivých časových úsekov vychádzajú zo sadzby v čase vykazovania, ale môžu sa meniť v dôsledku meniacich sa trhových podmienok.

Zdroj: EDA na základe COM(2026) 164.

[37] Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch) – bežné ceny, riadok 2.6. “Financovanie a splácanie – NextGenerationEU“.

[38] Briefing výskumnej služby Európskeho parlamentu: *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027*, s. 7.

[39] *Key ECB interest rates*.

2.43. Podľa Komisie dosiahli výdavky súvisiace s finančnými nákladmi na prijaté úvery na nenávratnú podporu z NGEU v rokoch 2021 – 2025 výšku 10,4 mld. EUR (v roku 2025 to bolo 5 mld. EUR). Táto suma bola takmer o 62 % vyššia ako pôvodná prognóza vo výške 3,7 mld. EUR[40]. Komisia očakáva, že v roku 2026 zaplatí na úrokoch približne 8 mld. EUR[41] a v roku 2027 vo výške 9,9 mld. EUR[42]. Celkové náklady na financovanie v súčasnom VFR by tak mohli dosiahnuť 28,3 mld. EUR, čo je pribižne dvojnásobok pôvodnej prognózy Komisie, ktorá predstavovala 14,9 mld. EUR[43]. Konflikt na Blízkom východe, ktorý sa začal koncom februára 2026, však vyvolal ďalšiu neistotu v súvislosti s infláciou a širšími rozhodnutiami menovej politiky[44]. V dôsledku toho sa budúce náklady na financovanie môžu líšiť od súčasných rozpočtových prognóz. Komisia zatiaľ nezverejnila aktualizované odhady potenciálnych dôsledkov na náklady na financovanie, hoci vplyv môže byť porovnateľný s vplyvom po vojnovej agresii Ruska voči Ukrajine.

2.44. V roku 2025 sa z rozpočtu EÚ mobilizoval osobitný nástroj EÚ na oživenie hospodárstva (EURI)[45], z ktorého sa poskytla suma 1,1 mld. EUR[46] na pokrytie časti nákladov na pôžičky NGEU. Toto bolo nad rámec 1,1 mld. EUR financovaných prostredníctvom nástroja flexibility[47].

---

40 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch) – bežné ceny, riadok 2.6. “Financovanie a splácanie – NextGenerationEU“.

41 Rozpočet EÚ na rok 2026, hlava 06 „Obnova a odolnosť“.

42 *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2027*, oddiel *Policy Highlights, 3.4.3 Recovery and resilience cluster, Financing cost of the European Union Recovery Instrument (EURI)*.

43 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch) – bežné ceny, riadok 2.6. “Financovanie a splácanie – NextGenerationEU“.

44 Prejav viceprezidenta ECB, 26.3.2026.

45 Výročná správa za rok 2023, bod 2.32.

46 Rozpočet EÚ na rok 2025, s. 15.

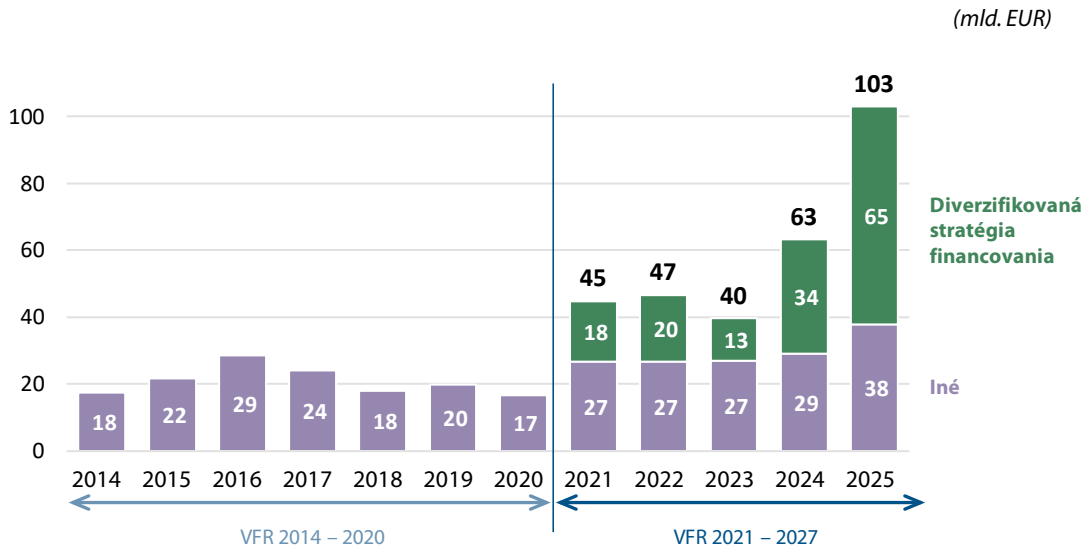
47 Tamže.

Oneskorené výplaty viedli k zvýšeniu zostatkov hotovosti

2.45. Komisia si požičiava vopred na základe predpokladaných potrieb čerpania prostriedkov v rámci rôznych programov, aby mohla včas plniť svoje záväzky. Komisia každoročne prijíma *ročné rozhodnutie o pôžičkách*, v ktorom stanovuje maximálny strop pre dlhodobé a krátkodobé pôžičky, pričom zohľadňuje predpokladané požiadavky na likviditu v rámci príslušných programov. V tomto rámci Komisia zverejňuje polročné *plány financovania*, v ktorých sú uvedené očakávané objemy a časový harmonogram emisií na nasledujúcich šesť mesiacov. Tým, že Komisia vopred oznámi svoju stratégiu financovania, zabezpečí vyššiu predvídateľnosť svojich emisií a zároveň zachová flexibilitu a transparentnosť na trhoch[48].

2.46. Komisia musí zabezpečiť, aby mala k dispozícii dostatok finančných prostriedkov na vyplácanie. V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti viedli nižšie ako predpokladané čerpania, ktoré vychádzajú z orientačného harmonogramu žiadostí členských štátov o platby, k zvýšeniu hotovostných prostriedkov, pozri ***ilustráciu 2.22***.

Ilustrácia 2.22 — Zostatky hotovosti EÚ na konci roka

Poznámka: Zostatky zahŕňajú aj peňažné ekvivalenty.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

[48] Odôvodnenie 8 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2023/2825.

2.47. V rámci stratégie diverzifikovaného financovania, pozri bod ***2.30***, Komisia drží výnosy z pôžičiek v spoločnom fonde likvidity v ECB a spravuje ho centrálne. Priaznivé úrokové podmienky znamenali, že od roku 2021 riadenie likvidity prinieslo kumulatívne čisté príjmy, ktoré podľa Komisie predstavovali 0,2 mld. EUR pre rozpočet EÚ. V roku 2025 však zmeny úrokových sadzieb znamenali, že hotovostné zostatky začali vytvárať čisté náklady na riadenie likvidity pre rozpočet EÚ[49]. Keďže náklady na likviditu sa fakturujú ročne, čisté náklady vzniknuté v roku 2025 sa premietnu až do rozpočtu EÚ na rok 2026[50].

[49] COM(2025) 310, 2.2. „Oneskorenie vykonávania spôsobuje Európskej únii náklady“.

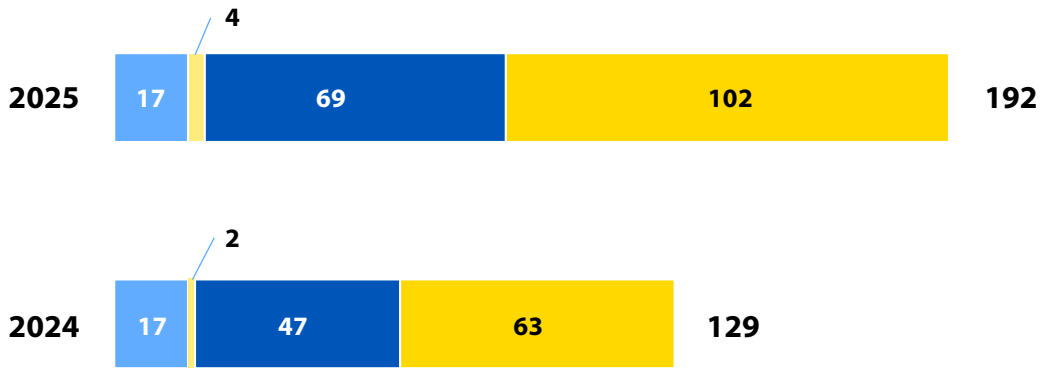
[50] Článok 17 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2024/1974.

Z rozpočtu EÚ sa naďalej poskytovala podpora pre Ukrajinu počas ruskej útočnej vojny

2.48. Podľa Komisie EÚ a jej členské štáty zmobilizovali na podporu Ukrajiny a jej obyvateľov od začiatku ruskej útočnej vojny do konca roka 2025 viac ako 192,1 mld. EUR, pozri ***ilustráciu 2.23***.

Ilustrácia 2.23 – EÚ a jej členské štáty podporujú Ukrajinu a Ukrajincov od začiatku ruskej útočnej vojny, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

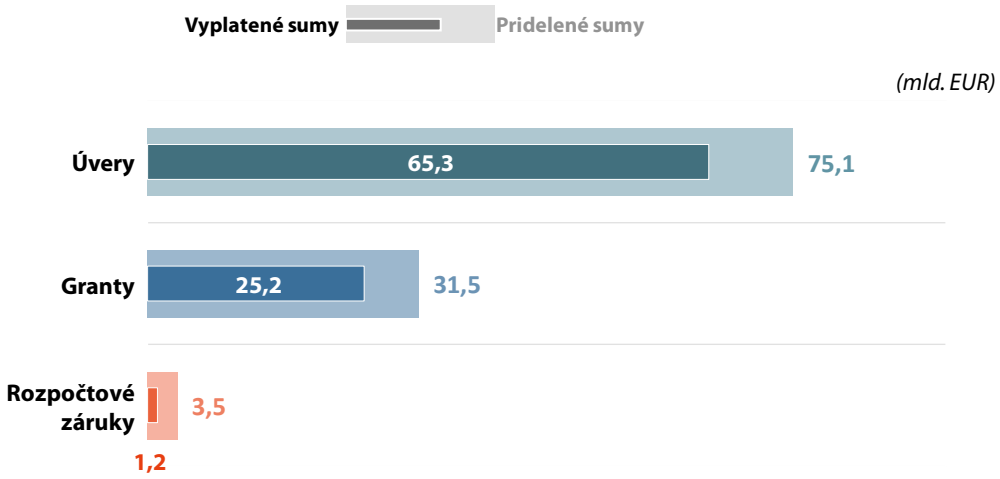
2.49. Zatiaľ čo na ***ilustrácii 2.23*** je znázornená celková suma mobilizovaná EÚ a jej členskými štátmi, na ***ilustrácii 2.24*** je uvedený doplnkový pohľad, ktorý sa zameriava len na podporu poskytnutú z rozpočtu EÚ. Rozpis vychádza z vyplatených a pridelených súm týchto prvkov:

a) úvery uvedené v nominálnej hodnote;

b) granty, ktorými sa poskytuje priama podpora Ukrajine a Ukrajincom (okrem rezerv na úvery a záruky); a

c) *rozpočtové záruky* poskytované len v rámci Záruky pre Ukrajinu.

Ilustrácia 2.24 – Pomoc Ukrajine a Ukrajincom financovaná z rozpočtu EÚ od začiatku ruskej útočnej vojny, stav na konci roka 2025

Poznámka: Úvery v nominálnej hodnote; granty v rámci schválených programov; rozpočtové záruky poskytované len v rámci Záruky pre Ukrajinu. Nezahŕňa tvorbu rezerv do spoločného rezervného fondu (SRF).

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.50. Pokiaľ ide o Nástroj pre Ukrajinu, do konca roka 2025 zmobilizoval 31,3 mld. EUR vrátane 23,2 mld. EUR poskytnutých vo forme úverov, pozri ***ilustráciu 2.18***. Cieľom nástroja, ktorý bol zriadený v roku 2024, je poskytnúť Ukrajine do roku 2027 finančnú podporu vo výške až 50 mld. EUR. V rámci nástroja môže EÚ dotovať náklady Ukrajiny na prijaté úvery a pôžičky počas súčasného VFR v prípade úverov v rámci nástroja pre Ukrajinu aj mimoriadnych úverov v rámci *makrofinančnej pomoci* poskytnutých v roku 2022. V roku 2025 tieto úrokové dotácie predstavovali 0,6 mld. EUR (kumulatívne od zriadenia Nástroja pre Ukrajinu 0,8 mld. EUR).

2.51. V roku 2025 bola v plnej výške vyplatená makrofinančná pomoc v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (ULCM)[51], ktorý bol vytvorený v rámci iniciatívy G7 „Úvery pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“ a dosiahol výšku 18,1 mld. EUR[52]. Očakáva sa, že splácanie istiny, úrokov a súvisiacich nákladov bude financované z budúcich mimoriadnych príjmov z imobilizovaných ruských štátnych aktív[53]. Berieme však na vedomie právne námietky voči imobilizácii ruských aktív[54]. Podľa Komisie vyčlenila EÚ v roku 2025 z týchto mimoriadnych príjmov 0,6 mld. EUR ako rezervu na pokrytie budúcich finančných nákladov spojených s ULCM.

2.52. Rada v decembri 2025 dosiahla politickú dohodu o dodatočnom úvere vo výške 90 mld. EUR[55] pre Ukrajinu na pokrytie finančných potrieb krajiny v rokoch 2026 a 2027 v rámci úveru na podporu Ukrajiny (USL), z čoho 30 mld. EUR je určených na makrofinančnú pomoc a rozpočtovú podporu poskytovanú prostredníctvom Nástroja pre Ukrajinu a 60 mld. EUR na podporu kapacity obranného priemyslu. Tento úver sa má financovať pôžičkami EÚ na kapitálových trhoch, ktoré budú kryté *manévrovacím priestorom* v rozpočte EÚ, pričom sa zabezpečí, že nebudú mať vplyv na finančné záväzky nezúčastnených členských štátov (Česko, Maďarsko a Slovensko). Úroky a súvisiace náklady na pôžičku by sa hradili z rozpočtu EÚ, zatiaľ čo Ukrajina by mala istinu splatiť až po prijatí vojnových reparácií od Ruska[56]. Európsky parlament dal v januári 2026 súhlas s použitím postupu posilnenej spolupráce[57] medzi členskými štátmi, ktoré podporujú pôžičku. Príslušné nariadenia boli prijaté vo februári 2026[58]. V apríli 2026 Rada dosiahla dohodu o zmene VFR s cieľom zaručiť emisiu dlhopisov EÚ a financovať náklady na dlhovú službu na rok 2027 v čase predloženia návrhu sa (odhadovali na približne 1 mld. EUR).

---

[51] Nariadenie (EÚ) 2024/2773.

[52] *Annex to the G7 Finance Ministers’ Statement on Extraordinary Revenue Acceleration (ERA) Loan initiative*.

[53] Článok 3 a článok 5 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 2024/2773.

[54] T-150/26 a C-186/26.

[55] EUCO 26/25.

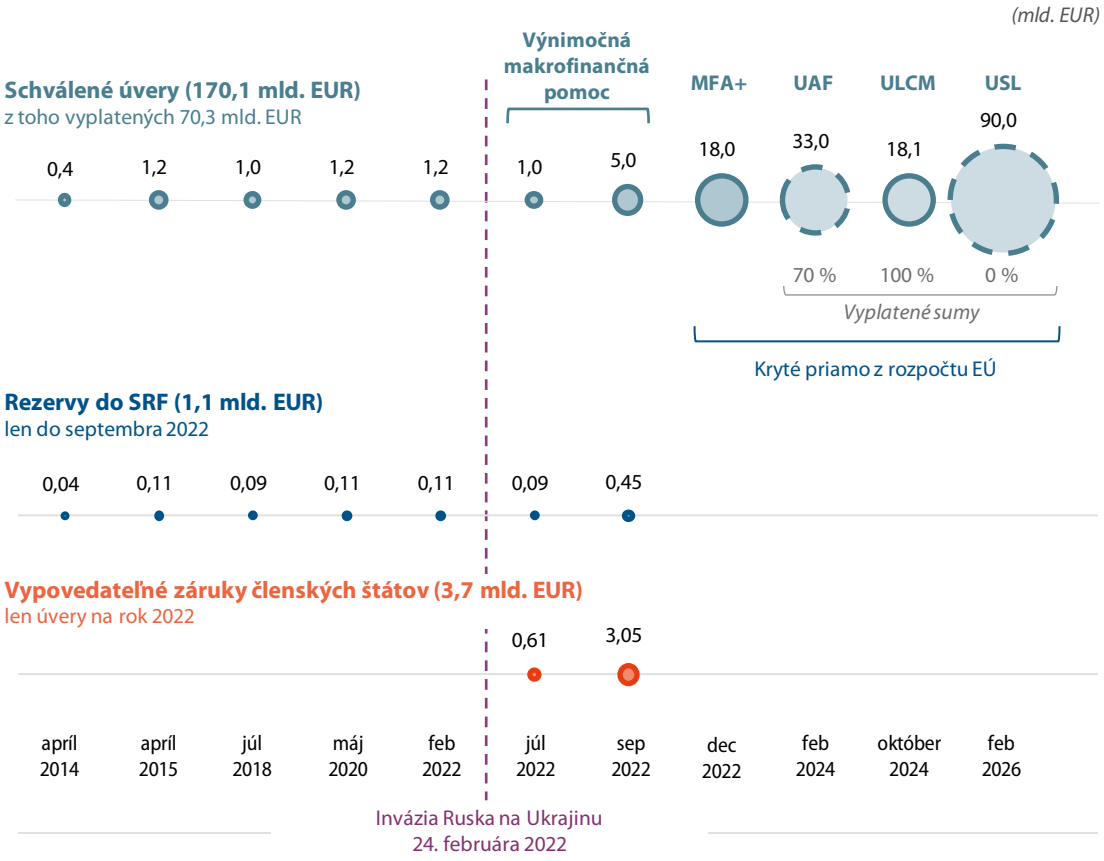
[56] Článok 20 nariadenia (EÚ) 2026/467.

[57] Článok 20 Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní EÚ.

[58] Nariadenia (EÚ) 2026/467 a (EÚ) 2026/468.

2.53. Do polovice roka 2026 predstavovali schválené alebo dohodnuté úvery Ukrajine od roku 2014, či už nesplatené, alebo ešte nevyplatené, sumu až 170,1 mld. EUR. Z tejto celkovej sumy už bolo do konca roka 2025 vyplatených 70,3 mld. EUR, pozri ***ilustráciu 2.25***.

Ilustrácia 2.25 – Harmonogram schválených úverov Ukrajine, ktoré neboli uhradené alebo sa majú vyplatiť, vrátane rezerv a záruk členských štátov

MFA:	Makrofinančná pomoc
MFA+:	Makrofinančná pomoc plus
UAF:	Nástroj pre Ukrajinu [revidovaný nariadením (EÚ) 2026/468]
ULCM:	Makrofinančná pomoc v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu
USL:	Makrofinančná pomoc v rámci úveru na podporu Ukrajiny

Poznámky: Sumy v nominálnej hodnote vyplatené na konci roka 2025.
Grafika nezahŕňa nesplatenú pôžičku 0,3 mld. EUR, ktorú Euratom vyplatil spoločnosti Energoatom.
Na konci roka 2025 bolo potrebné ešte uhradiť 0,05 mld. EUR rezerv do SRF na úvery z roku 2022.

Zdroj: EDA na základe platných právnych predpisov a konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

2.54. V ročnej účtovnej závierke EÚ za rok 2025[59] Komisia vykázala opravnú položku na zníženie hodnoty vo výške 30,2 mld. EUR (2024: 15,8 mld. EUR) pre všetky už vyplatené úvery v rámci nástroja makrofinančnej pomoci a Nástroja pre Ukrajinu, čo odráža očakávané straty počas trvania úverov.

Expozícia rozpočtu EÚ sa naďalej zvyšuje

2.55. Pri analýze vystavenia rozpočtu EÚ sme zohľadnili:

a) rozpočtové záruky EÚ na vypožičiavanie si prostriedkov na trhoch na úvery poskytnuté členským štátom alebo krajinám mimo EÚ, v prípade nesplácania týchto úverov;

b) záväzky, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti, ak nastane konkrétna udalosť, ktoré sa vykazujú v ročnej účtovnej závierke ako *podmienené záväzky* a tvoria ich rozpočtové záruky, ktoré už boli poskytnuté na vyplatené sumy[60].

2.56. Výsledná expozícia rozpočtu EÚ dosiahla na konci roka 2025 celkovú výšku 406,8 mld. EUR, čo bolo oproti 342 mld. EUR na konci roka 2024 zvýšenie o 19 %. Na ***ilustrácii 2.26*** sa zobrazuje súčasná expozícia rozpočtu EÚ a systém ochrany, ktorý je zavedený s cieľom zabezpečiť, aby EÚ mohla plniť svoje dlhové záväzky.

[59] Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ za rok 2025, poznámka 2.4.

[60] Tamže, poznámka 4.1.1.

Ilustrácia 2.26 – Celková expozícia rozpočtu EÚ na konci roka 2025 so zdrojom expozície a systémom ochrany

(mld. EUR)

Zdroj expozície	Expozícia rozpočtu EÚ 2024	Expozícia rozpočtu EÚ 2025	Systém ochrany PRED čerpaním prostriedkov z rozpočtu EÚ	Systém ochrany PO čerpaní prostriedkov z rozpočtu EÚ
Úvery NGEU	108,7	155,9	Neuvedené	Manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov (0,6 % HND EÚ)
Úvery SURE	98,4	90,4		Manévrovací priestor v rámci stáleho stropu vlastných zdrojov (1,4 % HND EÚ) + záruka členských štátov (25 %)
Úvery z EFSM	42,0	37,1		Manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov (1,4 % HND EÚ)
Úvery na podporu platobnej bilancie	0,2	–		
Úvery v rámci MFA+ *pre Ukrajinu*	18,0	18,0		
Úvery v rámci Nástroja pre Ukrajinu	13,1	23,2		
Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (ULCM)	–	18,1	Mimoriadne príjmy z imobilizovaných ruských štátnych aktív	
Úvery výnimočnej makrofinančnej pomoci *Ukrajine*	6,0	6,0	Spoločný rezervný fond (9 %) + Dobrovoľná záruka od členských štátov (61 %)	Neuvedené
Úvery v rámci MFA *pre Ukrajinu*	5,0	5,0	Spoločný rezervný fond (od 9 % do 70 %)	
Záruka pre Ukrajinu	0,1	1,2		
Úvery Euratomu pre *Energoatom*	0,3	0,3		
Záruka EFSI	21,0	20,0		
Záruka v rámci mandátu na poskytovanie vonkajších úverov	19,2	16,8		
Záruka EFSD	0,5	0,5		
Záruka NDICI-EFSD+	1,3	2,9		
Záruka InvestEU	3,5	6,0		
Úvery pre iné nečlenské krajiny EÚ	4,7	5,4		
Spolu	**342,0**	**406,8**		

Poznámky: Ilustrácia vychádza z prístupu uvedeného v bode ***2.55***.
Miery tvorby rezerv v zložkách v zodpovednosti členských štátov v rámci záruky InvestEU sa môžu líšiť od bežnej miery. Každá suma, ktorá nie je krytá rezervami, je krytá protizárukami poskytnutými členskými štátmi. V prípade záruky ELM sa angažovanosť EÚ pohybuje od 65 % do 100 % nesplatených zostatkov.

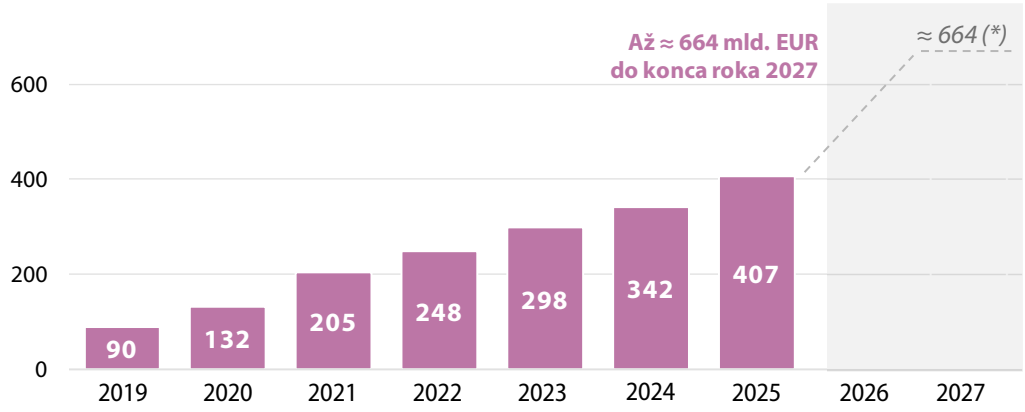
Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za roky 2024 a 2025.

2.57. V roku 2025 bol zriadený Nástroj na podporu reforiem a rastu pre Moldavsko. V rokoch 2025 až 2027 sa tak poskytne až 1,5 mld. EUR vo forme úverov, z čoho 0,3 mld. EUR bolo vyplatených v roku 2025.

2.58. Očakáva sa, že expozícia rozpočtu EÚ sa bude ďalej zvyšovať a do roku 2027 dosiahne až 664 mld. EUR, pozri ***ilustráciu 2.27***.

Ilustrácia 2.27 – Minulá a predpokladaná expozícia rozpočtu EÚ

(mld. EUR)

(*) Plánovaná expozícia do konca roka 2027:

- Úvery v rámci nástroja NextGenerationEU: až 216,7 mld. EUR (revidované v januári 2026)
- Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzových úveroch: 82,4 mld. EUR
- Bezpečnostná akcia pre Európu: až 75 mld. EUR (≈ 50 %)
- Úvery z Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu: 27,9 mld. EUR
- Úvery Euratomu pre Energoatom: 0,2 mld. EUR
- Úvery pre Ukrajinu: do výšky 170 mld. EUR (revidované v januári 2026)
- Úvery iným krajinám mimo EÚ: až 14,7 mld. EUR
- Podpísané rozpočtové záruky na operácie: až 77,6 mld. EUR

Poznámka: Ilustrácia vychádza z prístupu uvedeného v bode ***2.55***.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.59. Celkovú expozíciu možno rozdeliť na ročnú expozíciu, čo je maximálna suma, ktorú je potrebné pokryť z rozpočtu EÚ alebo manévrovacieho priestoru[61] v prípade platobnej neschopnosti v danom roku. Komisia nám na základe údajov z konca roku 2024 poskytla údaje o ročnej expozícii rozpočtu EÚ vyplývajúce z finančnej pomoci členským štátom a krajinám mimo EÚ a z *mandátu na poskytovanie vonkajších úverov (ELM)*. Na rok 2026 sme vypočítali celkovú expozíciu vo výške 20 mld. EUR (2025: 14,5 mld. EUR). Tento údaj však nezahŕňa ročnú expozíciu zostávajúcich programov, na ktoré sa vzťahujú rozpočtové záruky (EFSI, InvestEU, EFSD a EFSD+). V roku 2022 sme odporučili[62], aby Komisia uverejnila svoj odhad týkajúci sa celkovej ročnej expozície.

Rezerva v rozpočte EÚ poskytuje záruku pre pôžičky

2.60. Úverové operácie EÚ sú kryté záručným mechanizmom, ktorý má zabezpečiť, aby záväzky dlhovej služby bolo vždy možné splniť. Táto záruka sa poskytuje prostredníctvom manévrovacieho priestoru v rozpočte EÚ, ktorý predstavuje ročnú maržu medzi stropom vlastných zdrojov (t. j. maximálnou sumou, ktorú môže EÚ požadovať od členských štátov) a vlastnými zdrojmi potrebnými na financovanie skutočnej výšky platobných rozpočtových prostriedkov v rámci VFR. Od roku 2021 je stály strop vlastných zdrojov stanovený na 1,4 % hrubého národného dôchodku (HND) EÚ. Rozpočet na rok 2025 zahŕňal vlastné zdroje vo výške 0,83 % HND EÚ na financovanie rozpočtových výdavkov[63], to znamená, že na konci roka bola k dispozícii rezerva vo výške 0,57 % na pokrytie rozpočtových záväzkov.

---

[61] Osobitná správa 05/2023, ilustrácia 2.

[62] Výročná správa za rok 2022, odporúčanie 2.3.

[63] Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ za rok 2025, poznámka 6.7.

2.61. V praxi tento manévrovací priestor slúži ako záruka poslednej inštancie pre investorov: ak by EÚ mala problémy so splácaním svojho dlhu (napr. v dôsledku oneskorených alebo neúplných splátok zo strany príjemcov úverov), umožní Komisii požiadať členské štáty o dodatočné príspevky na splnenie týchto záväzkov. Pred každou takouto výzvou Komisia oznámi, že má zavedené opatrenia na zmiernenie rizika a riadenie likvidity[64]. Tento manévrovací priestor nie je vopred financovanou rezervou; ide len o mechanizmus na získanie platieb od členských štátov, ak štandardné rozpočtové zdroje EÚ a príjmy od dlžníkov nepostačujú na pokrytie splátok pôžičiek EÚ. Tento mechanizmus[65] predstavuje záväzný právny záväzok členských štátov.

2.62. Na základe údajov dostupných na konci roka 2024 Komisia odhaduje, že po odpočítaní vlastných zdrojov potrebných na financovanie platobných rozpočtových prostriedkov z rozpočtu EÚ (okrem NGEU) predstavuje dostupný manévrovací priestor v rámci stáleho stropu vlastných zdrojov 90,8 mld. EUR v roku 2026 a 90,5 mld. EUR v roku 2027[66], pozri ***ilustráciu 2.28***. Tieto údaje zodpovedajú 0,5 % ročného HND EÚ.

---

[64] Tamže.

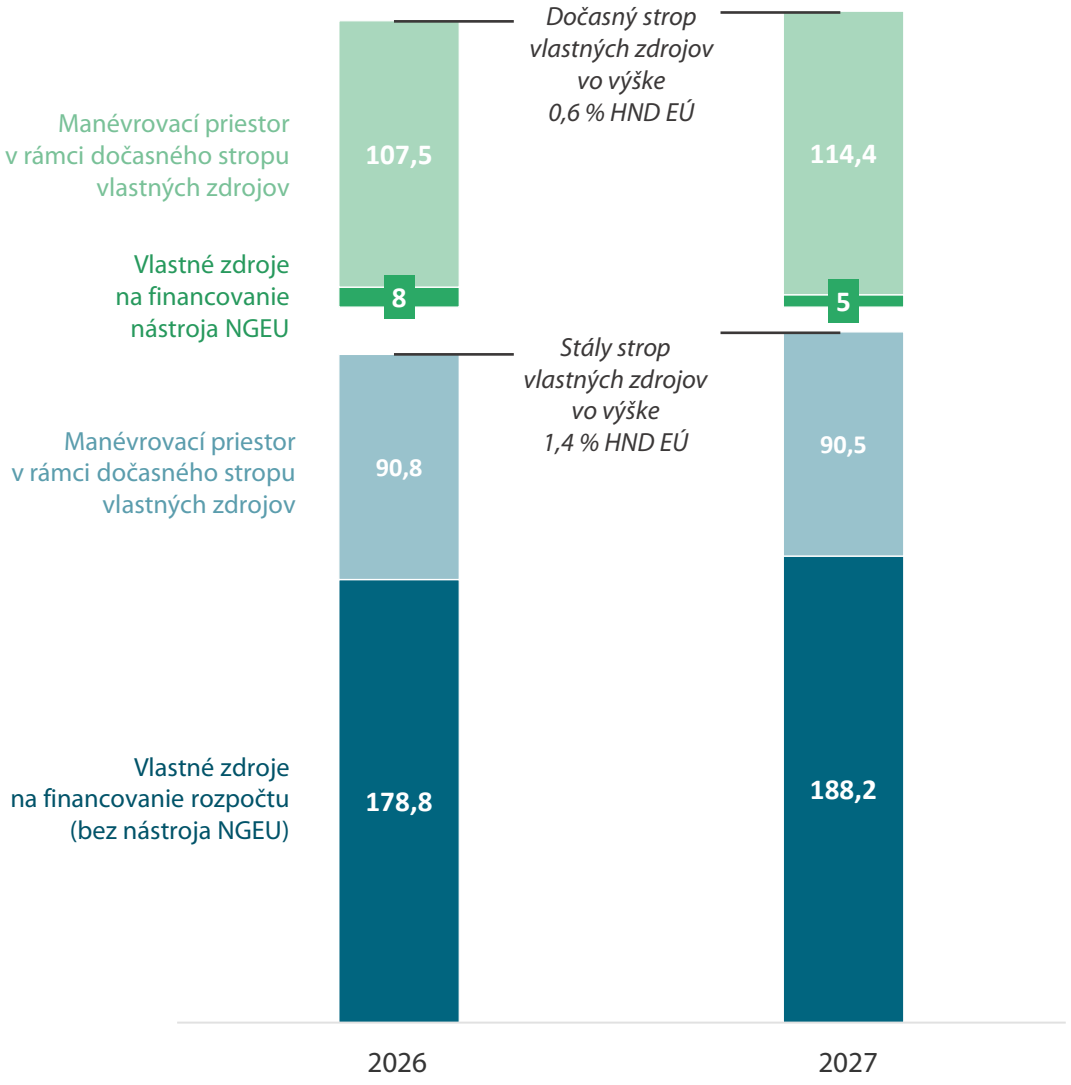
[65] Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053.

[66] COM(2025) 781, prílohy.

2.63. Okrem manévrovacieho priestoru v rámci stáleho stropu vlastných zdrojov sa rozhodnutím o vlastných zdrojoch zaviedlo do roku 2058 dodatočné dočasné a výnimočné zvýšenie stropu vlastných zdrojov vo výške 0,6 % HND EÚ výlučne na zabezpečenie splácania pôžičiek NGEU. Komisia odhaduje, že v období do roku 2027 zostane manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov k dispozícii takmer celý[67], pozri ***ilustráciu 2.28***.

Ilustrácia 2.28 – Manévrovací priestor v rámci stáleho a dočasného stropu vlastných zdrojov

(mld. EUR)

Zdroj: EDA na základe COM(2025) 781.

[67] Tamže.

2.64. Komisia pre nasledujúci VFR navrhla zvýšiť strop vlastných zdrojov na 1,75 %[68]. V našom stanovisku k návrhu Komisie[69] sme uviedli, že Komisia by mala prehodnotiť, či navrhovaný strop vlastných zdrojov zostáva primeraný po schválení novej pôžičky Ukrajine vo výške 90 mld. EUR.

2.65. Návrhom sa zaviedol aj mechanizmus reakcie na krízu, ktorý umožňuje dodatočné pôžičky na kapitálových trhoch na poskytnutie úverov členským štátom v prípade vážnej krízy, vážnych ťažkostí alebo vážneho ohrozenia[70]. Tento nástroj by sa uplatnil v prípadoch, keď existujúce programy neriešia situáciu primerane. Výsledné záväzky by boli kryté mimoriadnym a dočasným zvýšením stropu vlastných zdrojov o 0,25 percentuálneho bodu[71].

---

[68] Článok 4 COM(2025) 574.

[69] Stanovisko 04/2026, bod 16.

[70] Článok 6 COM(2025) 574.

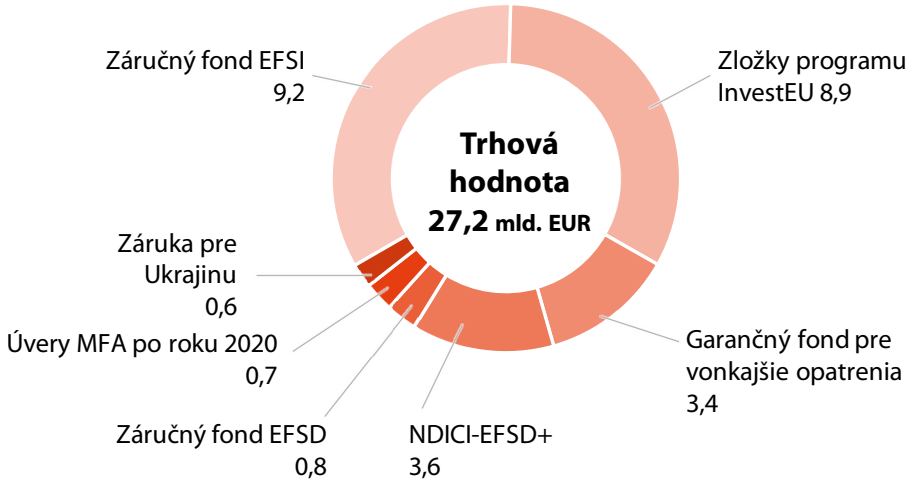
[71] Tamže, článok 8.

Kumulatívna finančná výkonnosť spoločného rezervného fondu je kladná, rovnako ako v roku 2024

2.66. Od roku 2021 *spoločný rezervný fond (SRF)* združuje všetky rezervy na finančné záväzky EÚ vyplývajúce z rozpočtových záruk, úverov na finančnú pomoc a úverového nástroja Euratom[72]. K 31. decembru 2025 predstavovala trhová hodnota aktív SRF 27,2 mld. EUR (2024: 23,2 mld. EUR). Prostriedky SRF sú rozdelené do zložiek zodpovedajúcich jednotlivým prispievateľským nástrojom[73], pozri ***ilustráciu 2.29***.

Ilustrácia 2.29 – Spoločný rezervný fond a jeho zložky, stav na konci roka 2025

(mld. EUR)

EFSI:	Európsky fond pre strategické investície
NDICI:	Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce
EFSD+:	Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus
EFSD:	Európsky fond pre udržateľný rozvoj
MFA:	makrofinančná pomoc

Poznámky: Suma 1,1 mld. EUR z aktív vykázaných v rámci zložiek programu InvestEU je alokovaná do zložiek v zodpovednosti členských štátov (Česko, Fínsko, Rumunsko, Malta, Bulharsko, Grécko, Španielsko a Portugalsko), ktoré sú financované samostatne z vnútroštátnych alebo regionálnych príspevkov.
Okrem toho je suma 0,2 mld. EUR uložená na účte centrálnej pokladnice Komisie ako vankúš likvidity na pokrytie okamžitých výziev na uplatnenie záruky.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

[72] Článok 215 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

[73] Článok 3 C(2020)131/03.

2.67. Cieľom Komisie pri riadení SRF je prinajmenšom chrániť vložený kapitál (zachovanie kapitálu)[74]. Po dosiahnutí kladnej výkonnosti vo výške 0,9 mld. EUR v roku 2025 (0,8 mld. EUR v roku 2024) predstavuje kumulatívna (realizovaná a nerealizovaná) finančná výkonnosť portfólia od jeho vzniku v roku 2021 1,3 mld. EUR (4,9 %).

2.68. Komisia môže zo spoločného rezervného fondu čerpať prostriedky na krytie odlevu hotovosti potrebnej pre výzvy na plnenie zo záruky v súvislosti s operáciami v krajinách EÚ aj mimo EÚ a v prípade nesplácania zo strany krajín mimo EÚ pred použitím prostriedkov z rozpočtu EÚ. Hoci v prípade úverov v rámci makrofinančnej pomoci a Euratomu nikdy nedošlo k nesplácaniu, kumulatívne výzvy na plnenie zo záruk, bez vymožených súm, v prípade nesplatených operácií a zníženia hodnoty kapitálových investícií v rámci rozpočtových záruk predstavovali na konci roka 2024 1,4 mld. EUR[75] (1,2 mld. EUR v roku 2023), z čoho 0,9 mld. EUR (0,9 mld. EUR v roku 2023) sa týkalo mandátu na poskytovanie vonkajších úverov[76] vytvoreného v rámci Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia (GFEA).

---

[74] COM(2025) 400, časť 2.

[75] Odvodené z návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie na rok 2026 – pracovný dokument, časť XI. Pozri tabuľky s názvom „Výzvy na vrátenie záruk a vymáhanie pohľadávok“ na stranách 19, 34, 48, 63, 79 a 97.

[76] Návrh všeobecného rozpočtu Európskej únie na rok 2026 – pracovný dokument, časť XI, s. 63.

Závery a odporúčania

Závery

2.69. V roku 2025 sa využili takmer všetky viazané a platobné rozpočtové prostriedky v ročnom rozpočte EÚ. Vplyvom NGEU boli celkové platby v roku 2025 vyššie ako celkové záväzky. Čerpanie EŠIF na roky 2014 – 2020 dosiahlo 98,6 %, zatiaľ čo celkové platby finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenie podľa NSU predstavovali 16,6 % sumy pridelenej na tieto fondy z VFR na roky 2021 – 2027. Čerpanie prostriedkov z troch hlavných fondov politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF+) v rokoch 2021 – 2025 predstavovalo 14,8 %, pričom celková výška platieb dosiahla 52,8 mld. EUR. Na konci roka sme zaznamenali vysokú sumu neuhradených žiadostí o platbu. Pozri body ***2.2*** – ***2.18***.

2.70. Ročné platby grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v celkovej výške 40,1 mld. EUR v roku 2025 boli výrazne nižšie ako prognóza Komisie (65 mld. EUR). V decembri 2025 však 17 členských štátov predložilo žiadosti o platbu vo výške 20,3 mld. EUR. Z 359,9 mld. EUR v záväzkoch na granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo do konca roka 2025 vyplatených 237,5 mld. EUR (66 %), pričom do konca roka 2026 zostáva vyplatiť 122,4 mld. EUR (34 %). Pozri body ***2.19*** – ***2.24***.

2.71. Na konca roka 2025 dosiahli celkové neuhradené záväzky vrátane grantov v rámci NGEU sumu 501,1 mld. EUR. Komisia očakáva, že do konca roka 2027 sa táto suma zníži na 339 mld. EUR. Pozri body ***2.25*** – ***2.29***.

2.72. Dlhodobé pôžičky EÚ predstavovali na konci roka 2025 702,1 mld. EUR a očakáva sa, že do konca súčasného VFR dosiahnu 1 bil. EUR. Celkové výdavky na financovanie nákladov na nenávratnú podporu NGEU v súčasnom VFR by mohli dosiahnuť 28,3 mld. EUR, čo je približne dvojnásobok pôvodnej prognózy Komisie, ktorá predstavovala 14,9 mld. EUR. Vyplácanie prostriedkov v rámci NGEU v roku 2025 bolo nižšie, ako sa predpokladalo, čo viedlo k zvýšeniu hotovosti na konci roka. Pozri body ***2.30*** – ***2.47***.

2.73. Od začiatku ruskej agresívnej vojny do konca roka 2025 zmobilizovali EÚ a jej členské štáty na podporu Ukrajiny a jej obyvateľov viac ako 192,1 mld. EUR. Z tejto sumy EÚ vyplatila 65,3 mld. EUR vo forme úverov, pričom ďalších 9,8 mld. EUR sa má ešte vyplatiť. V apríli 2026 sa Rada dohodla na ďalších úveroch vo výške 90 mld. EUR. Pozri body ***2.48*** – ***2.54***.

2.74. Expozícia rozpočtu EÚ sa zvýšila z 342 mld. EUR v roku 2024 na 406,8 mld. EUR v roku 2025 a očakáva sa, že v nadchádzajúcich rokoch sa bude ďalej zvyšovať. K 31. decembru 2025 predstavovala trhová hodnota aktív SRF 27,2 mld. EUR. Pozri body ***2.55*** – ***2.68***.

Odporúčania

Odporúčanie 2.1 – Znížiť riziko nahromadenia neuhradených platieb z fondov politiky súdržnosti

2.75. Komisia by mala spolu s členskými štátmi včas prijať opatrenia na zabezpečenie primeraného plánovania a realizácie potrieb v oblasti platieb v rámci ročného rozpočtu a v súlade so stropmi VFR s osobitným dôrazom na fondy politiky súdržnosti. Cieľom by malo byť zníženie rizika nahromadenia neuhradených platieb v dôsledku nedostatočných platobných rozpočtových prostriedkov v ročnom rozpočte, aby sa obmedzil tlak na platobné rozpočtové prostriedky v budúcich rozpočtových rokoch.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Odporúčanie 2.2 – Vypracovať stratégiu riadenia zodpovednosti a splácania NGEU

2.76. Komisia by mala vypracovať stratégiu riadenia záväzkov a splácania dlhu súvisiaceho s NGEU, ktorá by sa vzťahovala na obdobie splácania až do roku 2058, pričom by mala zohľadniť makroekonomické a finančné riziká, vrátane rizika refinancovania, úrokového rizika, rizika likvidity a trhového rizika. Na obdobie, na ktoré sa vzťahuje súčasný a nadchádzajúci VFR, by sa mali zohľadniť príslušné rozpočtové obmedzenia vrátane ročného stropu pre splátky istiny a dostupných platobných rozpočtových prostriedkov. Pokiaľ ide o nenávratnú podporu, keďže súvisiace náklady na financovanie sa budú hradiť z rozpočtu EÚ, Komisia by mala stanoviť kritériá a priority pre rozhodovanie o tom, aká časť splatného dlhu sa má obnoviť, s cieľom obmedziť náklady na financovanie a zároveň zachovať efektívny prístup na trh a prevádzkovú flexibilitu.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Kapitola 3

Rozpočet EÚ a výsledky

Obsah

	Body
Časť 1 – Výsledky našich auditov výkonnosti: hlavné odkazy	**3.1. – 3.39.**
Úvod	3.1. – 3.6.
Reakcia EÚ na obnovu po kríze	3.7. – 3.12.
Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov	3.13. – 3.18.
Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu	3.19. – 3.25.
Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje	3.26. – 3.32.
Fiškálne politiky a verejné financie v EÚ	3.33. – 3.37.
Hlavné inštitucionálne zainteresované strany	3.38. – 3.39.
Európsky parlament	3.38.
Rada Európskej únie	3.39.
Časť 2 – Výkonnosť programov v okruhu 2 viacročného finančného rámca	**3.40. – 3.82.**
Úvod	3.40. – 3.43.
Rozsah auditu a audítorský prístup	3.44.
Vykazovanie výkonnosti za okruh 2 bolo v súlade s pokynmi Komisie	3.45. – 3.49.
Výkonnostný rámec na obdobie 2021 – 2027 zlepšil monitorovanie výsledkov, ale nie vplyvov	3.50. – 3.57.
Rámec na obdobie 2021 – 2027 obsahuje viac ukazovateľov výsledkov ako predtým, ale ukazovatele vplyvu pre väčšinu programov stále chýbajú	3.50. – 3.54.
Celkovo dobrá vysledovateľnosť nahlásených údajov	3.55. – 3.57.

Z ukazovateľov vyplýva, že výkonnosť jednotlivých programov sa líšila: naše hodnotenie bolo nižšie ako hodnotenie Komisie **3.58. – 3.74.**

Naše hodnotenie pokroku pri dosahovaní cieľov ukazovateľov je menej pozitívne ako hodnotenie Komisie **3.58. – 3.65.**

Súčasné ukazovatele programov zatiaľ vykazujú lepšiu výkonnosť ako v predchádzajúcom VFR, s výnimkou ESF+ **3.66. – 3.74.**

Závery a odporúčania **3.75. – 3.82.**

Prílohy

Príloha 3.1 – Strategické oblasti EDA zahrnuté v osobitných správach z roku 2025

Príloha 3.2 – Príklady prvých opatrení Komisie v nadväznosti na odporúčania z osobitných správ EDA z roku 2025

Príloha 3.3 – Stav ukazovateľov výkonnosti k 31. 12. 2024 na základe posúdenia EDA

Časť 1 – Výsledky našich auditov výkonnosti: hlavné odkazy

Úvod

3.1. V našich osobitných správach sa skúma, do akej miery sa pri plnení rozpočtu EÚ uplatňovali zásady *správneho finančného riadenia*[1]. Správy sú zamerané na hlavné ciele týkajúce sa *výkonnosti* a dodržiavania predpisov. V roku 2025 sme uverejnili 26 osobitných správ (***príloha 3.1***) o mnohých výzvach, ktorým EÚ čelí v rôznych výdavkových oblastiach a politikách.

3.2. Naša audítorská práca bola zameraná na nasledujúce strategické oblasti, ktoré sú v súlade so stratégiou EDA na obdobie 2021 – 2025 prioritné:

- reakcia EÚ na obnovu po kríze,
- zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov,
- odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu,
- zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje a
- fiškálne politiky a verejné financie v EÚ.

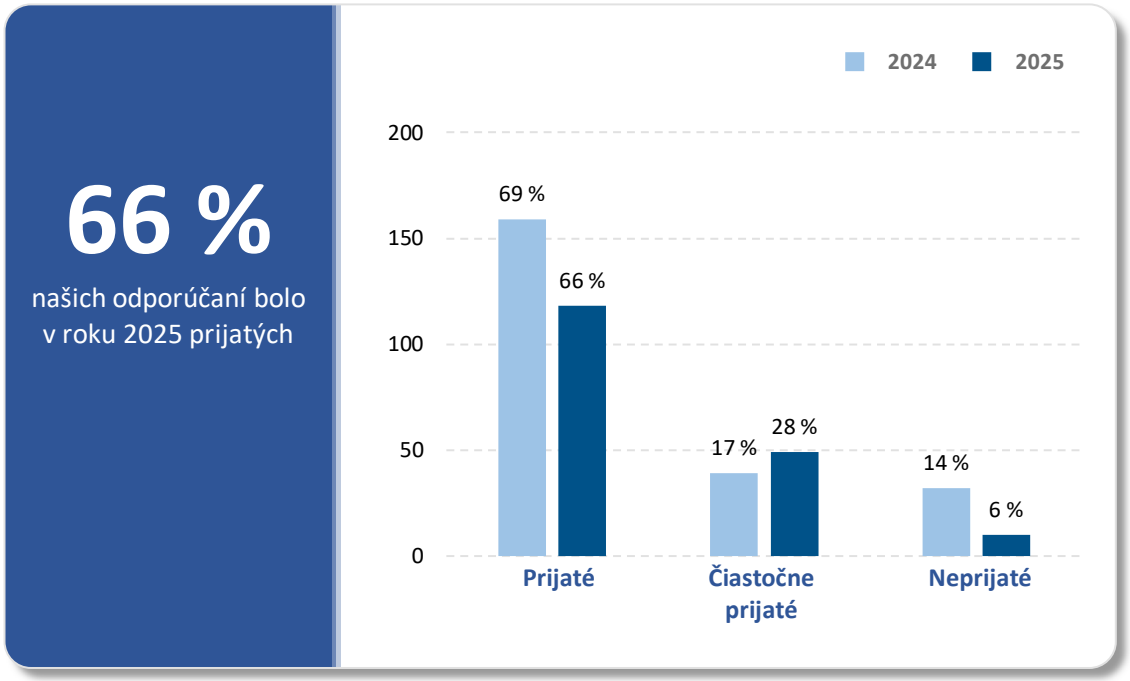
3.3. Naše odporúčania sa zameriavajú na tieto hlavné oblasti:

- navrhovanie *programov* vrátane stratégií, hodnotenia potrieb a ich súladu so stanovenými cieľmi,
- stanovenie cieľov, ukazovateľov, monitorovanie údajov a podávanie správ,
- výber projektov, udržateľnosť projektov a opatrení,
- dodržiavanie pravidiel *verejného obstarávania* a *štátnej pomoci*.

[1] Článok 33 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, september 2024.

3.4. Kontrolované subjekty majú právo odpovedať na naše pripomienky[2]. Tieto odpovede, v ktorých tiež uvádzajú, či prijímajú naše odporúčania, sa uverejňujú spolu s osobitnými správami. Naše osobitné správy z roku 2025 obsahovali 177 odporúčaní (v porovnaní s 230 odporúčaniami v roku 2024). Kontrolované subjekty prijali v plnej miere 66 % našich odporúčaní a čiastočne 28 % (***ilustrácia 3.1***).

Ilustrácia 3.1 – Prijatie odporúčaní z osobitných správ z roku 2025 v porovnaní s rokom 2024

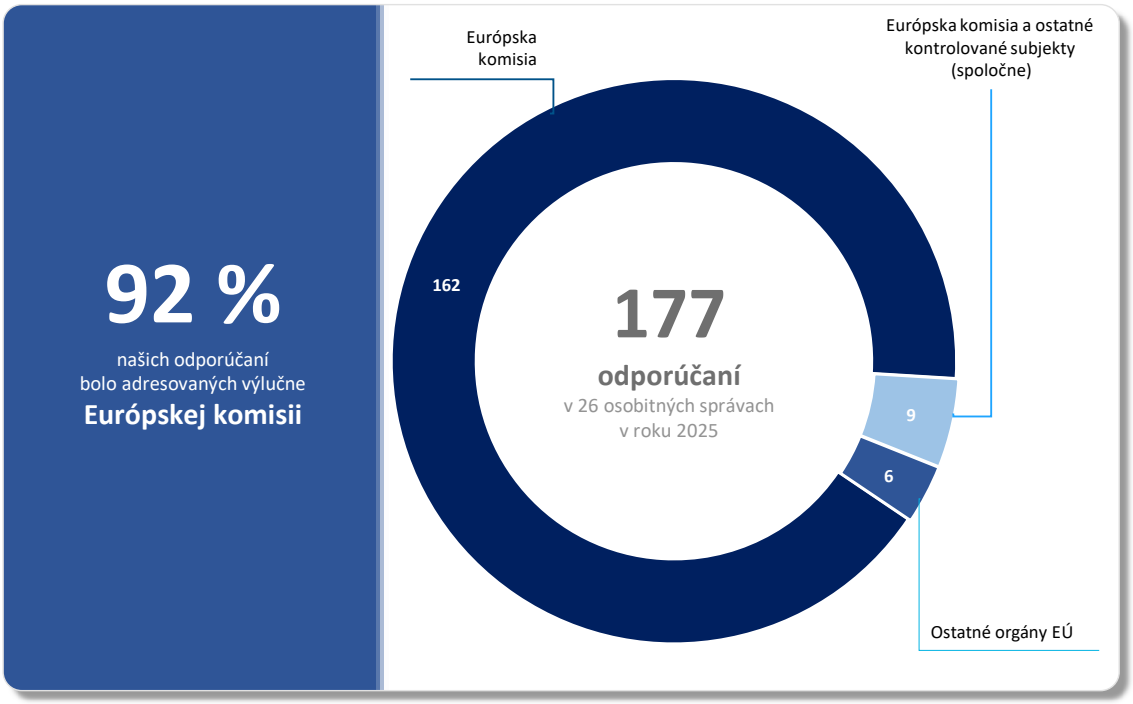

Zdroj: EDA.

[2] Tamže, článok 259.

3.5. Väčšina našich odporúčaní bola určená Európskej komisii (***ilustrácia 3.2***).

Ilustrácia 3.2 – Prehľad odporúčaní podľa kontrolovaných subjektov

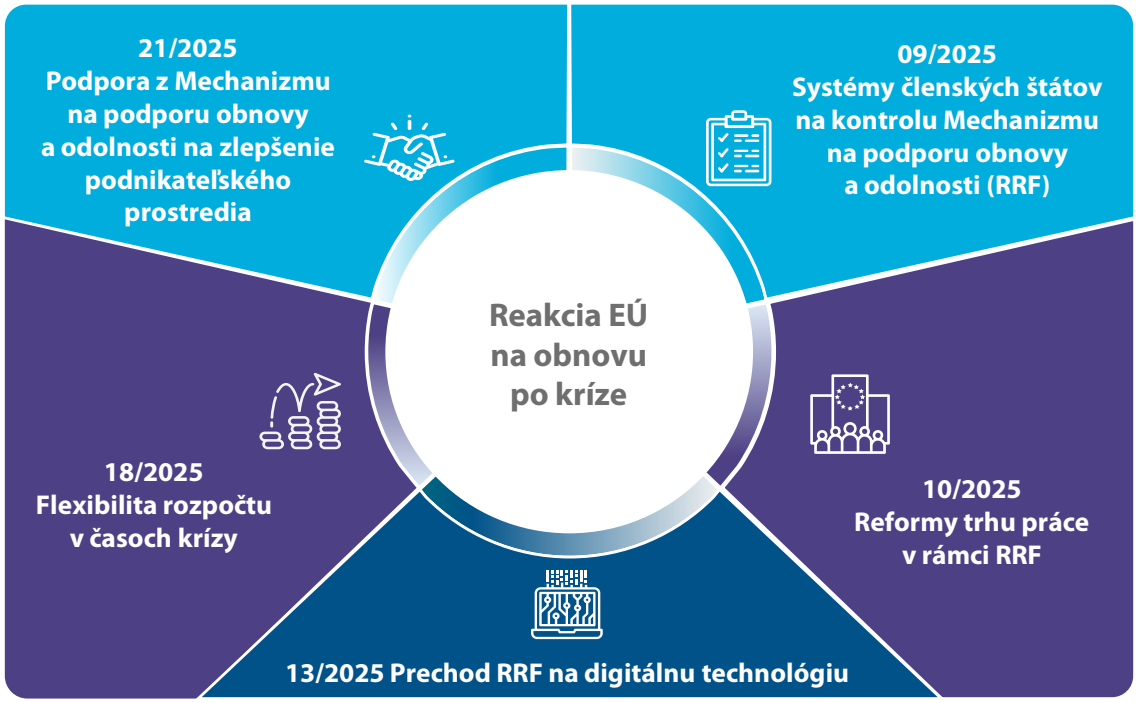
Zdroj: EDA.

3.6. V nasledujúcich bodoch uvádzame hlavné odkazy našich osobitných správ podľa strategických oblastí. Dopĺňame ich prehľadom odkazov na naše osobitné správy zo strany Rady a Európskeho parlamentu v jeho uznesení o *absolutóriu* a príkladmi včasných opatrení prijatých Komisiou (***príloha 3.2***). Tieto príklady sa poskytujú na doplnenie stanoviska Komisie uvedeného v jej odpovediach na naše osobitné správy a nie je nimi dotknutá pravidelná kontrola prijatia následných opatrení, ktorú vykonávame po troch rokoch.

Reakcia EÚ na obnovu po kríze

3.7. V roku 2025 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili päť osobitných správ (pozri ***ilustráciu 3.3***).

Ilustrácia 3.3 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „reakcia EÚ na obnovu po kríze“ uverejnené v roku 2025

Zdroj: EDA.

3.8. Napriek zlepšeniam v audítorskej práci Komisie sme zistili[3], že Komisia nebola schopná poskytnúť dostatočné uistenie o tom, či členské štáty majú **účinné kontrolné systémy** na zabezpečenie toho, aby výdavky v rámci *Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti* (RRF) boli v súlade s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci.

[3] Osobitná správa 09/2025.

3.9. Politiky trhu práce a zamestnanosti sú kľúčovými oblasťami, na ktoré sa z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti poskytujú finančné prostriedky. Zistili sme[4], že reformy **trhu práce** zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti dosiahli v čase nášho auditu očakávané *výstupy* a priniesli určité *výsledky*. Štrukturálne problémy na trhu práce, ktoré boli určené v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, sa však nimi riešili len čiastočne. Okrem toho absencia vhodných ukazovateľov výrazne obmedzila možnosť posúdiť výsledky alebo *vplyv* reforiem trhu práce financovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

3.10. Pri riešení kľúčového cieľa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorým je **digitálna transformácia** EÚ, Komisia a členské štáty uplatnili metodiku digitálneho označovania správne. Všetky členské štáty buď splnili, alebo prekročili požiadavku na pridelenie 20 %. Zistili sme[5] však, že niektoré členské štáty pri prideľovaní financovania EÚ neuprednostnili opatrenia, ktorými sa riešili ich hlavné digitálne potreby, keďže sa to v nariadení o RRF nepožadovalo. Zistili sme tiež, že spoločné ukazovatele RRF používané na sledovanie pokroku neboli dobre zosúladené s cieľmi digitálnej politiky EÚ.

3.11. Opatreniami **rozpočtovej flexibility EÚ** sa umožnilo rozpočtu reagovať na vznikajúce výzvy a priority. Uviedli sme však[6], že rámec flexibility je príliš zložitý, s nejasnou postupnosťou používania nástrojov flexibility a občasným prekrývaním. Okrem toho odôvodnenie nástrojov flexibility nebolo založené na dôkladnej analýze budúcich potrieb a rizík.

3.12. Zistili sme[7], že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti čiastočne riešil výzvy v oblasti **podnikateľského prostredia** identifikované v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra, pričom niektoré štrukturálne otázky je ešte potrebné vyriešiť. Hoci sa v rámci dokončených opatrení dosiahli dohodnuté míľniky a ciele, zatiaľ len jedna tretina z nich vykázala významné výsledky a niektoré z prvých výsledkov prispeli k pokroku pri vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny.

---

[4] Osobitná správa 10/2025.

[5] Osobitná správa 13/2025.

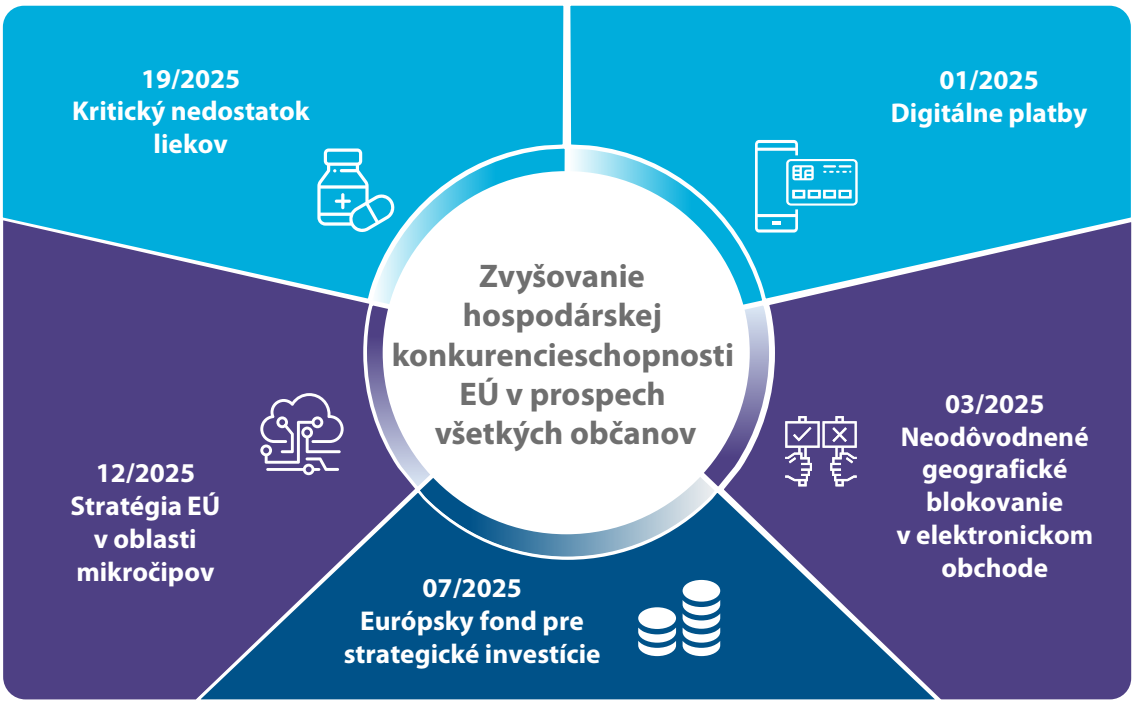
[6] Osobitná správa 18/2025.

[7] Osobitná správa 21/2025.

Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov

3.13. V roku 2025 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili päť osobitných správ (*ilustrácia 3.4*).

Ilustrácia 3.4 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „hospodárska konkurencieschopnosť EÚ“ uverejnené v roku 2025

Zdroj: EDA.

3.14. **Digitálne platby** majú pre hospodárstvo EÚ zásadný význam a zistili sme[8], že prístup Komisie pomohol zvýšiť ich bezpečnosť, rýchlosť a znížiť náklady. Komisia posilnila celkový rámec, ale postup monitorovania bol oslabený. Bolo to spôsobené najmä dvoma samostatnými problémami. Po prvé, nejasnými kritériami cenových zásahov (napríklad Komisia môže zasahovať do stanovovania poplatkov a platieb poskytovateľmi platobných služieb). Po druhé, nedostatkami v regulačnom rámci pre otvorené bankové služby (súbor platobných služieb založených na prístupe tretích strán k bankovým údajom).

[8] Osobitná správa 01/2025.

3.15. Neodôvodnené **geografické blokovanie** zahŕňa obmedzovanie prístupu k online rozhraniam, tovaru a službám v členských štátoch. Môže sa ním obmedziť prístup spotrebiteľov a brániť digitálnemu trhu EÚ. Prijatím nariadenia o geografickom blokovaní sa dosiahol pokrok pri vyváženom riešení potrieb spotrebiteľov a obchodníkov. Dospeli sme však k záveru[9], že pri jednotnom vykonávaní nariadenia pretrvávajú problémy, keďže v pôvodnom *posúdení vplyvu* sú nedostatky a presadzovanie nariadenia v jednotlivých členských štátoch je nerovnomerné.

3.16. ***Európsky fond pre strategické investície*** pomohol znížiť nedostatok investícií v EÚ a podporil široký rad projektov prostredníctvom dlhových a kapitálových nástrojov podporovaných *rozpočtovou zárukou* EÚ. Zistili sme však[10], že program nedosiahol v plnej miere svoj cieľ mobilizovať 500 mld. EUR do roku 2022 a vykázané investície boli nadhodnotené o 26 %. *Doplnkovosť* fondu[11] nebola dostatočne preukázaná a viacerým aspektom monitorovania a podávania správ chýbali ciele a úplné údaje.

3.17. Balík právnych predpisov týkajúcich sa európskeho aktu o čipoch bol navrhnutý v roku 2022 ako reakcia na narušenie globálneho dodávateľského reťazca v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 s cieľom riešiť nedostatok **mikročipov** a posilniť technologickú suverenitu EÚ. Dospeli sme k záveru[12], že Komisia dosiahla primeraný pokrok pri realizácii svojej stratégie, ale je nepravdepodobné, že sa podarí dosiahnuť ambiciózny cieľ digitálneho desaťročia, ktorou je 20 % podiel EÚ na svetovom trhu.

3.18. **Kritický nedostatok liekov** sa stal častou hrozbou pre verejné zdravie v celej EÚ. Uviedli sme[13], že Európska agentúra pre lieky poskytla členským štátom cennú podporu a že Komisia prijala prvé kroky a navrhla legislatívne zmeny. Napriek tomu v čase auditu neexistoval účinný rámec na riešenie kritického nedostatku liekov a úsilie riešiť základné príčiny takýchto prípadov bolo stále iba v počiatočnom štádiu. Okrem toho fragmentácia v rámci jednotného trhu bola naďalej prekážkou z hľadiska dostupnosti liekov v celej EÚ.

---

[9] Osobitná správa 03/2025.

[10] Osobitná správa 07/2025.

[11] Článok 5 nariadenia (EÚ) 2015/1017 o Európskom fonde pre strategické investície.

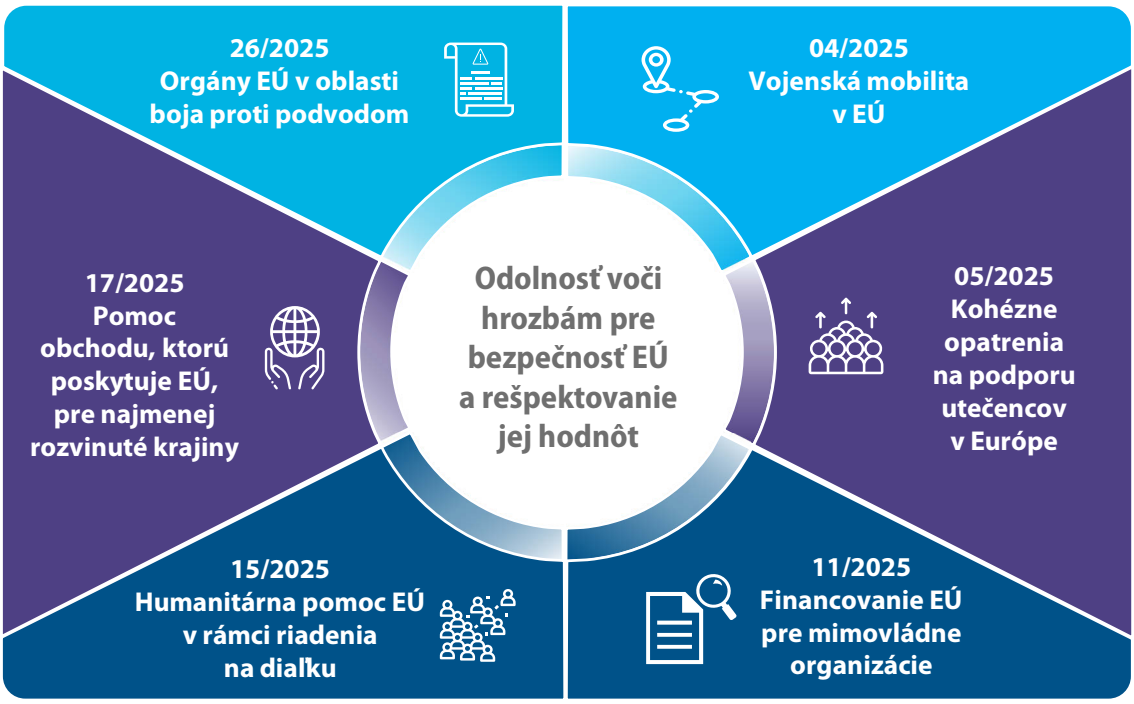
[12] Osobitná správa 12/2025.

[13] Osobitná správa 19/2025.

Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu

3.19. V roku 2025 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili šesť osobitných správ (***ilustrácia 3.5***).

Ilustrácia 3.5 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „odolnosť a európske hodnoty“ uverejnené v roku 2025

Zdroj: EDA.

3.20. Cieľom druhého akčného plánu Komisie v oblasti **vojenskej mobility** bolo umožniť rýchle presuny personálu a vybavenia v rámci EÚ. Včasné financovanie infraštruktúry s dvojakým použitím bolo pozitívnym krokom, ale zistili sme[14], že pokrok bol nerovnomerný, keďže v pláne chýbali jasné cieľové hodnoty a centrálny koordinačný orgán. Pokrok pri dosahovaní celkového cieľa sa líšil a bolo potrebné lepšie riadenie a monitorovanie.

[14] Osobitná správa 04/2025.

3.21. Uviedli sme[15], že ***kohézne opatrenia* na podporu utečencov v Európe (CARE)** pomohli členským štátom využiť dostupné finančné prostriedky v rámci politiky súdržnosti na riešenie migračných výziev a potrieb utečencov vyplývajúcich z útočnej vojny proti Ukrajine. *Riadiace orgány* sa domnievali, že mechanizmus CARE bol užitočný a poskytol im flexibilitu, likviditu a zjednodušenie. Zistili sme však, že všeobecné monitorovanie financovania v rámci politiky súdržnosti nepokrývalo všetky aspekty podpory migračných výziev alebo využívania mechanizmu CARE.

3.22. Mimovládne organizácie (MVO) zohrávajú významnú úlohu pri tvorbe politiky EÚ. Hoci Komisia posilnila transparentnosť **financovania z prostriedkov EÚ poskytovaného mimovládnym organizáciám**, zistili sme[16], že tomu bránila nejednotná klasifikácia mimovládnych organizácií a problémy ovplyvňujúce kvalitu údajov. Dospeli sme tiež k záveru, že Komisia a iné orgány aktívne neposudzovali súlad *príjemcov* s hodnotami EÚ.

3.23. Keď Komisia a jej partneri čelia výnimočným obmedzeniam prístupu, prispôsobujú svoj prevádzkový model na **poskytovanie humanitárnej pomoci prostredníctvom „riadenia na diaľku“**. Zistili sme[17], že hoci tento prístup poskytol užitočný rámec na poskytovanie pomoci v ťažko dostupných oblastiach, v jeho návrhu a vykonávaní sa vyskytli nedostatky a stratégia kontroly nezahŕňala osobitné kontroly určené na riešenie rizík spojených s riadením na diaľku.

3.24. EÚ v roku 2017 aktualizovala svoju stratégiu na **pomoc obchodu** so zvýšeným zameraním na najmenej rozvinuté krajiny. Zistili sme[18], že hoci sa táto podpora vo všeobecnosti poskytovala v súlade s potrebami, nebola na dobrej ceste k splneniu cieľa stratégie v oblasti financovania do roku 2030. Cieľ väčšieho zamerania na najmenej rozvinuté krajiny sa nepremietol do operatívneho súboru cieľov dohodnutých s členskými štátmi.

---

[15] Osobitná správa 05/2025.

[16] Osobitná správa 11/2025.

[17] Osobitná správa 15/2025.

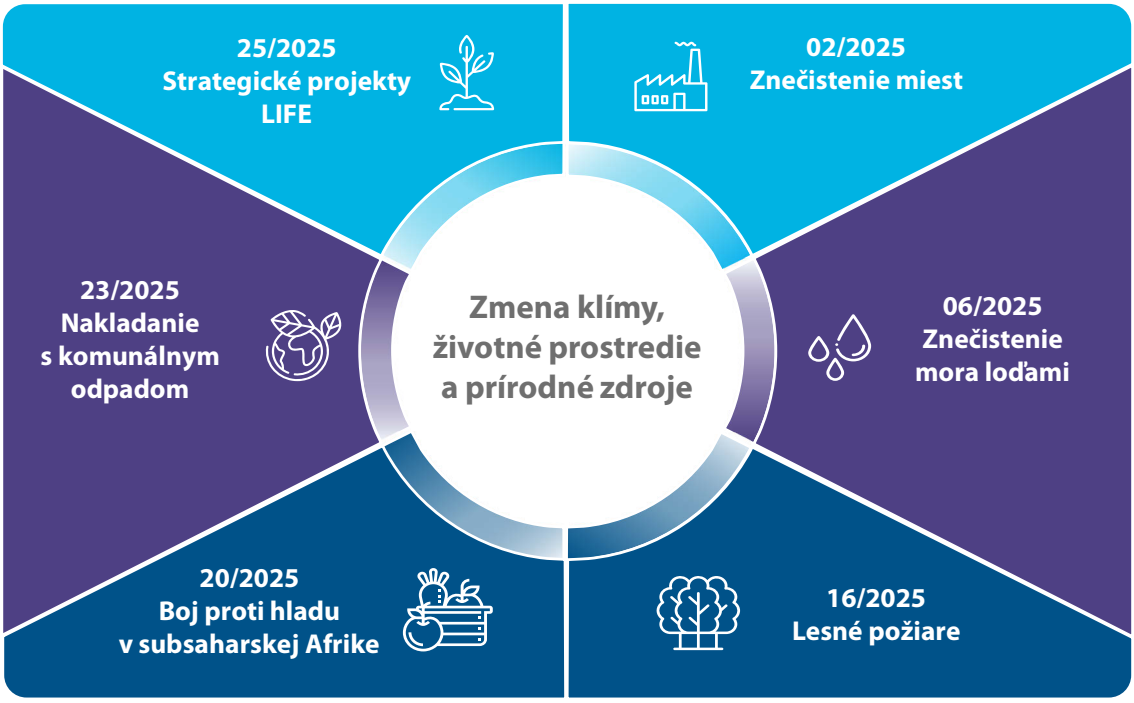
[18] Osobitná správa 17/2025.

3.25. Posúdili sme jasnosť mandátov orgánov EÚ v oblasti **boja proti *podvodom***, ich spoluprácu a dohľad Komisie. Zistili sme[19], že povinnosti týchto orgánov sú jasne vymedzené, ale pretrvávajú nedostatky, pokiaľ ide o výmenu informácií, čo ovplyvňuje počet a včasnosť vyšetrovaní. Okrem toho sme dospeli k záveru, že Komisia neanalyzovala nedostatky a odchýlky v odhaľovaní podvodov a nedostatočne dohliada na sumy splatné a vymožené v dôsledku vyšetrovania podvodov.

Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje

3.26. V roku 2025 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili šesť osobitných správ (***ilustrácia 3.6***).

Ilustrácia 3.6 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje“ uverejnené v roku 2025

Zdroj: EDA.

[19] Osobitná správa 26/2025.

3.27. V oblasti **znečistenia ovzdušia v mestách** sme zistili[20], že hoci sa kvalita ovzdušia v EÚ zlepšuje, normy kvality ovzdušia nie sú vždy splnené alebo boli splnené len nedávno. Okrem toho sa napriek dlhodobým právnym predpisom EÚ stále nedostatočne riešila problematika hluku, pretože neexistovali žiadne celoeurópske limity hluku ani ciele na jeho zníženie a členské štáty dostatočne neurčovali priority a nevykonávali účinné opatrenia.

3.28. Ambíciou EÚ je nulové **znečistenie vody** do roku 2030. Vzhľadom na to sme posúdili opatrenia EÚ na riešenie znečistenia z lodí. Zistili sme[21], že hoci sa pravidlá EÚ zlepšili, v ich vykonávaní a presadzovaní existujú nedostatky a údaje nie sú dostatočné na meranie výsledkov. Okrem toho chýbal prehľad dosiahnutých výsledkov a chýbali možnosti rozšírenia, pričom monitorovanie znečistenia z lodí nebolo primerané.

3.29. V oblasti riešenia **lesných požiarov** sme uviedli[22], že členské štáty čoraz častejšie využívajú finančné prostriedky EÚ pochádzajúce z rôznych oblastí politiky na preventívne opatrenia. Komisia však nemala úplný prehľad o celkovej sume vynaložených finančných prostriedkov EÚ a mala málo informácií o výsledkoch týchto projektov. Na úrovni členských štátov sme zistili, že rozhodnutia o financovaní z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa niekedy prijímali narýchlo a príslušné orgány neboli zapojené do rozhodovania, ktoré činnosti sa budú financovať. Zistili sme aj nedostatky v procese výberu projektov.

3.30. EÚ sa aktívne zapája do globálnych iniciatív zameraných na zníženie potravinovej neistoty a podvýživy, pričom 48 % celkového financovania je určených pre subsaharskú Afriku. Zistili sme[23], že Komisia vyvinula cenné úsilie v **boji proti hladu**, ale nedostatky v koncepcii a monitorovaní projektov a problémy pri riešení hlavných príčin potravinovej neistoty negatívne ovplyvnili udržateľnosť a vplyv. Opatrenia neboli dostatočne cielené a nie vždy boli zamerané na osoby s najväčšími potrebami.

---

[20] Osobitná správa 02/2025.

[21] Osobitná správa 06/2025.

[22] Osobitná správa 16/2025.

[23] Osobitná správa 20/2025.

3.31. Cieľom politiky EÚ v oblasti odpadu je prechod na obehové hospodárstvo. Z nášho auditu vyplynulo[24], že Komisia posilnila ciele a ďalšie právne požiadavky týkajúce sa **nakladania s komunálnym odpadom**, ale oneskorene začala konania o porušení právnych predpisov v prípade nesplnenia cieľov v oblasti odpadu. Väčšina projektov v našej vzorke meškala a v niektorých vznikli problémy s nákladmi a kapacitami.

3.32. Dospeli sme k záveru[25], že strategické projekty programu *LIFE* podporili členské štáty pri vykonávaní stratégií na riešenie **klimatických výziev** v EÚ. Urobili tak prostredníctvom zapojenia kľúčových zainteresovaných strán, mobilizácie dodatočného financovania a kontinuity napriek zmenám vnútroštátnych politík a rozpočtovej neistote. Vo výberovom procese sa však nevyhnutne nezohľadňujú najdôležitejšie potreby členských štátov v oblasti životného prostredia a klímy, čo znižuje schopnosť členských štátov identifikovať a podporovať projekty, ktoré budú mať najväčší vplyv.

[24] Osobitná správa 23/2025.

[25] Osobitná správa 25/2025.

Fiškálne politiky a verejné financie v EÚ

3.33. V roku 2025 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili štyri osobitné správy (*ilustráciu 3.7*).

Ilustrácia 3.7 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „fiškálne politiky a verejné financie“ uverejnené v roku 2025

Zdroj: EDA.

3.34. **Podvody v oblasti *DPH* pri dovoze** negatívne ovplyvňujú výber príjmov členských štátov a EÚ. Zjednodušenými dovoznými postupmi sa pomáha uľahčiť obchod a znížiť administratívne zaťaženie. Zistili sme však[26] medzery a nezrovnalosti v regulačnom rámci EÚ a nedostatky v tom, ako členské štáty kontrolujú, či sa pri použití zjednodušených colných režimov vyberá splatná suma DPH. Mnohé z týchto nedostatkov boli spôsobené výzvami, ktorým čelili colné a daňové orgány pri spolupráci medzi členskými štátmi.

[26] Osobitná správa 08/2025.

3.35. Dospeli sme k záveru[27], že v čase nášho auditu neboli opatrenia EÚ účinné pri posilňovaní úlohy žiadneho z typov dôchodkov na trhu **doplnkových dôchodkov**. Cezhraničná činnosť inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia bola stále minimálna a sústreďovala sa v niekoľkých členských štátoch, v ktorých malo dôchodkové poistenie zamestnancov už pevné korene. Celoeurópsky osobný dôchodkový produkt sa neukázal ako alternatívna možnosť sporenia pre občanov EÚ, ani neprilákal záujem investorov.

3.36. Pri našom audite ***finančných opráv*** sme zistili[28], že v návrhu mechanizmu pre predchádzajúce *programové obdobia* bolo niekoľko nedostatkov a že uplatňovanie opráv bolo len čiastočne účinné na ochranu rozpočtu EÚ. Okrem toho podávanie správ nebolo dostatočne spoľahlivé vrátane odhadovaných budúcich opráv, ktoré plne neodrážali schopnosť Komisie zisťovať a opraviť *chyby*. Dospeli sme tiež k záveru, že právny rámec bol v období 2014 – 2020 zložitý a v období 2021 – 2027 sa výrazne nezlepšil.

3.37. Revolvingový účinok sa vzťahuje na *finančné nástroje* splatné verejným orgánom, pričom výsledné spätné toky sa môžu použiť na podporu ďalších *prijímateľov* a projektov. Zistili sme[29], že revolvingový účinok **finančných nástrojov** sa v praxi čiastočne dosiahol, hoci sa nedosiahol jeho plný potenciál. Počas obdobia oprávnenosti bolo opätovné použitie spätných tokov (napríklad pôžičiek splatených *konečnými príjemcami*) vo finančných nástrojoch obmedzené v dôsledku faktorov, ako je tlak na *čerpanie* zo strany riadiacich orgánov, dlhodobý charakter investícií, priority na prilákanie súkromných investorov, nejasný rámec a vonkajšie faktory.

---

[27] Osobitná správa 14/2025.

[28] Osobitná správa 22/2025.

[29] Osobitná správa 24/2025.

Hlavné inštitucionálne zainteresované strany

Európsky parlament

3.38. Do konca apríla 2026 Európsky parlament prerokoval vo svojich výboroch 20 z našich 26 správ. Vo svojom uznesení o absolutóriu za rozpočtový rok 2024, oddiel III – Komisia a *výkonné agentúry* a *európske rozvojové fondy*, uviedol odkaz na desať[30] správ. Medzi príklady z uznesenia o absolutóriu patria tieto.

- Naša správa o vojenskej mobilite v EÚ[31]: Parlament vyzval Komisiu, aby pokračovala v úsilí o zvýšenie transparentnosti výdavkov EÚ na obranu vo všetkých príslušných nástrojoch, aby poskytovala orgánu udeľujúcemu absolutórium pravidelné konsolidované správy o plnení rozpočtu a výkonnosti všetkých výdavkov na obranu a aby zabezpečila systematickejšie následné opatrenia a podávanie správ Parlamentu.
- Naša správa o financovaní EÚ na riešenie lesných požiarov[32]: Parlament vyzval Komisiu, aby zlepšila súhrn výdavkov súvisiacich s lesnými požiarmi a posilnila monitorovanie výsledkov a dlhodobej udržateľnosti preventívnych opatrení.
- Naša správa o pomoci obchodu, ktorú poskytuje EÚ, pre najmenej rozvinuté krajiny[33]: Parlament vyzval Komisiu, aby zvrátila pokles financovania pomoci pre obchod najmenej rozvinutým krajinám, bezodkladne vykonala plánovanú analýzu na rok 2026 a navrhla nápravné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že zdroje pomoci pre obchod budú prioritne určené pre krajiny, ktoré to najviac potrebujú.
- Naša správa o flexibilite rozpočtu EÚ[34]: Parlament odporučil, aby Komisia do budúcich návrhov VFR zahrnula komplexnú analýzu potrieb, rizík a kapacity reakcie na krízu. Tým sa zabezpečí, že *nástroje flexibility* budú dostatočne odôvodnené, primerane financované a schopné riešiť nepredvídané udalosti bez toho, aby boli predčasne vyčerpané.
- Naša správa o podpore Komisie v boji proti hladu v subsaharskej Afrike[35]: Parlament vyzval Komisiu, aby posilnila analýzu nákladov, plánovanie verejného obstarávania a vykonávanie na základe potrieb.

---

[30] Osobitné správy: 04/2025, 11/2025, 16/2025, 17/2025, 18/2025, 20/2025, 21/2025, 22/2025, 24/2025 a 26/2025.

[31] Osobitná správa 04/2025.

[32] Osobitná správa 16/2025.

[33] Osobitná správa 17/2025.

[34] Osobitná správa 18/2025.

[35] Osobitná správa 20/2025.

Rada Európskej únie

3.39. Do 5. mája 2026 Rada vypracovala závery k 12[36] z našich 26 správ uverejnených v roku 2025. V záveroch Rady sa celkovo podporili naše odporúčania a obsahovali dodatočné pripomienky, pričom niektoré z nich sú podrobne uvedené ďalej.

- Naša správa[37] o **kohéznych opatreniach na podporu utečencov v Európe**: Rada vyzvala Komisiu, aby zabezpečila zavedenie vhodného monitorovacieho systému, ktorý by jej pomohol pri príprave nových opatrení alebo zmien súvisiacich s reakciou na krízy, aby boli k dispozícii údaje potrebné na posúdenie *účinnosti* takýchto opatrení.

- Naša správa[38] o **odvetví mikročipov**: Rada vyzvala Komisiu, aby zhodnotila stratégiu na základe skutočného stavu s cieľom posúdiť súlad medzi prijatými opatreniami a stanovenými cieľmi, aby poskytla toto hodnotenie členský štátom aj zainteresovaným stranám, aby v koordinácii s členskými štátmi urýchlene určila scenáre nápravných opatrení, pričom je potrebné zabezpečiť napredovanie vo vykonávaní stratégie, a aby sa urýchlili prípravné práce zamerané na revíziu aktu o čipoch v budúcnosti.

- Naša správa[39] o **finančných opravách v politike súdržnosti**: Rada vyzvala Komisiu, aby zlepšila spôsob vykazovania opráv vo *výročných správach o činnosti* a vo *výročnej správe o riadení a výkonnosti* (AMPR) pre politiku súdržnosti, ako sme odporúčali.

---

[36] Osobitné správy: 05/2025, 07/2025, 09/2025, 10/2025, 11/2025, 12/2025, 13/2025, 15/2025, 16/2025, 21/2025, 22/2025 a 24/2025.

[37] Osobitná správa 05/2025.

[38] Osobitná správa 12/2025.

[39] Osobitná správa 22/2025.

Časť 2 – Výkonnosť programov v okruhu 2 viacročného finančného rámca

Úvod

3.40. Pri skúmaní správ Komisie o výkonnosti sa každý rok zameriavame na konkrétnu oblasť. Tento rok sme sa zaoberali dostupnými informáciami o výkonnosti v rámci okruhu 2 „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, ktoré boli uvedené vo *vyhláseniach o výkonnosti programu* (PPS) v rámci výročnej správy o riadení a výkonnosti za rok 2024.

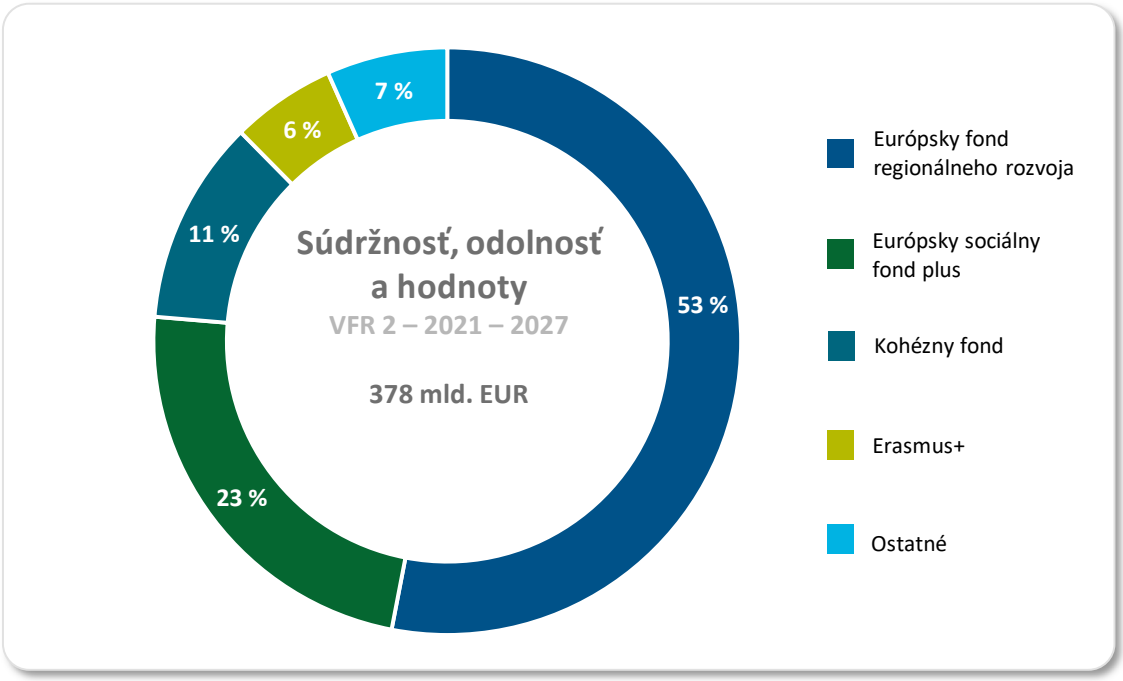
3.41. Politika súdržnosti je hlavnou investičnou politikou EÚ a je zameraná na všetky regióny a mestá v EÚ s cieľom podporiť vytváranie pracovných miest, konkurencieschopnosť podnikov, hospodársky rast, *udržateľný rozvoj* a zlepšenia kvality života občanov. Celkovým cieľom je znížiť rozdiely a posilniť súdržnosť v celej EÚ prostredníctvom podpory investícií pomocou osobitných národných alebo regionálnych programov. Na dosiahnutie týchto cieľov a riešenie rôznych rozvojových potrieb vo všetkých regiónoch EÚ bola na politiku súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 vyčlenená takmer tretina celkového rozpočtu EÚ.

3.42. Hlavné fondy financované z rozpočtu EÚ v rámci okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ sú:

- *Európsky fond regionálneho rozvoja* (EFRR): investície do sociálneho a hospodárskeho rozvoja všetkých regiónov a miest EÚ,
- *Kohézny fond* (KF): investície do životného prostredia a dopravy v menej prosperujúcich krajinách EÚ,
- *Európsky sociálny fond plus* (ESF+): podpora zamestnanosti a vytváranie spravodlivej a sociálne inkluzívnej spoločnosti v krajinách EÚ,
- *Erasmus+*: podpora mobility a spolupráce v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu v Európe i mimo nej.

3.43. Na okruh „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ boli pôvodne vyčlenené prostriedky z VFR vo výške 378 mld. EUR v cenách z roku 2018, pričom EFRR (200 mld. EUR) a KF (43 mld. EUR) predstavovali spolu dve tretiny tejto sumy (***ilustrácia 3.8***). ESF+, EFRR a KF sa realizujú prostredníctvom *zdieľaného riadenia* medzi Komisiou a členskými štátmi, zatiaľ čo Erasmus+ sa realizuje najmä prostredníctvom *nepriameho riadenia*, a to prostredníctvom národných agentúr. V ***kapitole 6*** našej výročnej správy sú uvedené naše zistenia týkajúce sa *správnosti* výdavkov z tohto okruhu VFR.

Ilustrácia 3.8 – Okruh 2 VFR na obdobie 2021 – 2027

Zdroj: Európska komisia, Viacročný finančný rámec na obdobie 2021 – 2027 (v záväzkoch) – ceny z roku 2018.

Rozsah auditu a audítorský prístup

3.44. Analyzovali sme výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti, čo je výročná správa Komisie o výkonnosti rozpočtu EÚ na vysokej úrovni. Kontrolovali sme, či bol pri vyhláseniach o výkonnosti programov za okruh 2 VFR vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2024 správne uplatnený rámec Komisie na vykazovanie výkonnosti. Zohľadnili sme svoju predchádzajúcu audítorskú prácu a preskúmali sme, ako sa použili ukazovatele na vykazovanie výkonnosti. Pri všetkých štyroch programoch zaradených do vzorky (EFRR, KF, ESF+ – a jeho predchodca ESF – a Erasmus+) sme skúmali spoľahlivosť informácií o výkonnosti vrátane ukazovateľov uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov a to, či boli navrhnuté v súlade so zásadou SMART, to znamená, či boli „konkrétne“, „merateľné“, „dosiahnuteľné“, „realistické“ a „časovo ohraničené“. ESF+ (ako aj jeho predchodca ESF) má vlastné vyhlásenie o výkonnosti programu, zatiaľ čo EFRR a KF sa vykazujú spoločne v rámci vyhlásenia o výkonnosti programu regionálnej politiky. Posúdili sme aj celkový pokrok meraný ukazovateľmi.

Vykazovanie výkonnosti za okruh 2 bolo v súlade s pokynmi Komisie

3.45. Rámec vykazovania pre výročnú správu o riadení a výkonnosti zostal stabilný, pričom pokyny vydala správna rada Komisie. Vo vyhláseniach o výkonnosti programov, ktoré sme skúmali, sa tieto pokyny dodržiavali.

3.46. Rozpočtové údaje uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programov za programy zaradené do vzorky pochádzali z účtovného systému Komisie. V záväzkoch alebo platbách vykázaných za rok 2024 sme nezistili žiadne podstatné chyby.

3.47. Generálne riaditeľstvo pre rozpočet skontrolovalo kvalitu údajov zahrnutých do výročnej správy o riadení a výkonnosti. Zistili sme, že väčšina kvantitatívnych odkazov na programy, ktoré sme skúmali vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2024, bola založená na relevantných podporných dôkazoch.

3.48. Napriek pokynom na podávanie správ, ktoré umožňujú uviesť v tabuľke *kľúčových ukazovateľov výkonnosti* (KPI) vo vyhlásení o výkonnosti programov až deväť ukazovateľov, sme zistili, že v rámci ESF na roky 2014 – 2020 boli zverejnené len tri ukazovatele, ktoré boli vyhodnotené ako „dosiahnuté“, a do tabuľky neboli zahrnuté zvyšné dva ukazovatele, z ktorých jeden bol vyhodnotený ako „dosiahnutý“ a jeden ako „mierny pokrok“. Podobne ani užší zoznam deviatich ukazovateľov zahrnutých do vyhlásenia o výkonnosti programov v oblasti regionálnej politiky na obdobie 2014 – 2020 nezahŕňa všetky kategórie, ako napríklad „vyžaduje si pozornosť“.

3.49. Z našej analýzy informácií uvedených v časti „Konkrétne príklady dosiahnutých výsledkov“ vo vyhláseniach o výkonnosti programov zaradených do vzorky vyplynulo, že v prípade programu ESF+ sa uvádzanými údajmi sumarizovali skutočne dosiahnuté výsledky programu. Naopak, v prípade EFRR a KF sa vykázané informácie týkali hodnôt vyplývajúcich z projektov vybraných na podporu, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú, a nie len konečných výstupov dosiahnutých na konci projektov, a preto sa nemali prezentovať ako konkrétne výsledky. Okrem toho sme zistili, že vyhlásenie o výkonnosti programu Erasmus+ zahrnuté do výročnej správy o riadení a výkonnosti za rok 2024 sa väčšinou týkalo výsledkov dosiahnutých v roku 2023, čím sú menej relevantné pre príslušné vykazované obdobie.

Výkonnostný rámec na obdobie 2021 – 2027 zlepšil monitorovanie výsledkov, ale nie vplyvov

Rámec na obdobie 2021 – 2027 obsahuje viac ukazovateľov výsledkov ako predtým, ale ukazovatele vplyvu pre väčšinu programov stále chýbajú

3.50. Celkovo zastávame názor, že kľúčové ukazovatele výkonnosti vo vyhláseniach o výkonnosti programov zaradených do vzorky pre obe programové obdobia (2014 – 2020 a 2021 – 2027) boli vo veľkej miere vymedzené v súlade so zásadou SMART. Kľúčové ukazovatele výkonnosti použité pre EFRR a KF na roky 2014 – 2020 sa však dostatočne nezaoberali výsledkami, zatiaľ čo v prípade ESF sa nezaoberali vplyvmi.

3.51. Pokiaľ ide o obdobie 2021 – 2027, nariadenia obsahovali vyvážené súbory ukazovateľov zahŕňajúce výstupy a výsledky a v prípade programu Erasmus+ aj vplyvy. V nariadeniach o EFRR a KF na obdobie 2021 – 2027 a o ESF+ neboli stanovené žiadne ukazovatele vplyvu (***tabuľka 3.1***), ktoré by pomohli posúdiť dlhodobú výkonnosť výdavkov EÚ.

Tabuľka 3.1 – Druhy ukazovateľov výkonnosti

Program	Vstup	Výstup	Výsledok	Vplyv	Spolu
2014 – 2020 (*)					
EFRR a KF	0	58	0	0	58
ESF	0	22	9	0	31
Spolu	**0**	**80**	**9**	**0**	**89**
2021 – 2027 (**)					
EFRR a KF	0	23	21	0	44
ESF+	0	16	9	0	25
Erasmus+	3	37	14	6	60
Spolu	**3**	**76**	**34**	**6**	**129**

(*) na základe nariadení o programoch.
(**) na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

Zdroj: EDA.

3.52. V niektorých hodnoteniach programov sa uvádzajú aj obmedzenia spôsobené chýbajúcimi ukazovateľmi vplyvu. Napríklad v posúdení vplyvu Komisie[40] o EFRR a KF sa uvádza potreba aktualizácie na obdobie 2021 – 2027 v porovnaní s obdobím 2014 – 2020, pričom jednou z možností bolo rozšírenie spoločného súboru ukazovateľov – z výstupov len na výsledky a vplyvy.

3.53. Podľa spoločného súboru ukazovateľov pre oblasť zdieľaného riadenia ESF+ sa používanie ukazovateľov vplyvu na účely monitorovania neodporúča a vplyvy by sa mali posudzovať prostredníctvom hodnotení. Prístup založený na súbore nástrojov bol odôvodnený ťažkosťami, ktoré sa vyskytli pri zhromažďovaní spoľahlivých a včasných údajov pre ukazovatele vplyvu a pri preukazovaní príčinnej súvislosti.

3.54. V našom stanovisku 10/2026 k legislatívnemu návrhu Komisie týkajúcemu sa výkonnostného rámca pre VFR po roku 2027 sme konštatovali, že návrh neobsahuje ukazovatele vplyvu, hoci sú jasne uvedené v usmerneniach pre *lepšiu právnu úpravu*. Podľa nášho názoru sú ukazovatele vplyvu potrebné na účely monitorovania a uľahčenia následných hodnotení. Okrem toho sa v strednodobom hodnotení[41] programov politiky súdržnosti dospelo k záveru, že ich monitorovací systém sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zlepšil, ale „mohol by sa ďalej zlepšiť, pokiaľ ide o dostupnosť a konzistentnosť údajov, aby lepšie slúžil potrebám hodnotenia a posudzovania vplyvu projektov, ktoré získali podporu“.

---

[40] Posúdenie vplyvu Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu (SWD(2018) 282), z 29. mája 2018, s. 73.

[41] Strednodobé hodnotenie programov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a *Fondu spravodlivého prechodu* [SWD(2025) 299], s. 75.

Celkovo dobrá vysledovateľnosť nahlásených údajov

3.55. Overovali sme hodnoty jednotlivých kľúčových ukazovateľov výkonnosti uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov. V prípade fondov zdieľaného riadenia sme preskúmali údaje z ôsmich členských štátov v prípade EFRR a KF a zo štyroch členských štátov v prípade ESF+. Celkovo sme zistili, že údaje, z ktorých vychádzali vybrané kľúčové ukazovatele výkonnosti, boli všeobecne dostupné a hodnoty boli celkovo vysledovateľné.

3.56. V prípade programu Erasmus+ boli vo všeobecnosti k dispozícii podporné dôkazy, z ktorých vychádzali vybrané ukazovatele. V prípade KPI „Počet účastníkov, ktorí sa zúčastňujú na činnostiach v oblasti virtuálneho vzdelávania“ sme však zaznamenali, že vykázané výsledky boli založené na predpovedaných počtoch, a nie na skutočných počtoch, čo nie je v súlade s pokynmi vo výročnej správe o riadení a výkonnosti. V dôsledku toho bol vykázaný počet za tento ukazovateľ nadhodnotený.

3.57. V priebežnom hodnotení programu Erasmus+[42] sa zdôraznili dôležité zlepšenia monitorovacieho rámca v porovnaní s predchádzajúcim programom, napríklad zavedenie nových ukazovateľov na zlepšenie sledovania výkonnosti a vplyvu programu a zníženie počtu špecifických cieľov. Upozornilo sa však aj na skutočnosť, že v prípade niektorých ukazovateľov nie sú monitorovacie údaje dostatočné na vyčíslenie príčinnej súvislosti medzi činnosťami programu Erasmus+ a ich výsledkami.

Z ukazovateľov vyplýva, že výkonnosť jednotlivých programov sa líšila: naše hodnotenie bolo nižšie ako hodnotenie Komisie

Naše hodnotenie pokroku pri dosahovaní cieľov ukazovateľov je menej pozitívne ako hodnotenie Komisie

3.58. V oboch obdobiach VFR zostala metodika hodnotenia Komisie stabilná. Hodnotenie pokroku pri dosahovaní cieľov KPI by sa mohlo zaradiť do jednej z týchto kategórií: „dosiahnuté“, „na dobrej ceste“, „mierny pokrok“, „vyžaduje si pozornosť“ alebo „bez údajov“. Komisia uplatňuje túto metodiku hodnotenia na tabuľky s údajmi o výkonnosti, ktoré sú priložené k návrhu rozpočtu aj k výročnej správe o riadení a výkonnosti.

[42] Priebežné hodnotenie programu Erasmus+ na obdobie 2021 – 2027 a záverečné hodnotenie programu Erasmus+ na roky 2014 – 2020 [SWD(2025) 186].

3.59. Zistili sme, že v prípade EFRR a KF na obdobie 2021 – 2027 sa v programoch uvádzajú len priebežné míľniky na rok 2024, ako sa vyžaduje v nariadení[43]. Absencia ročných míľnikov bráni každoročnému hodnoteniu pokroku ukazovateľa smerom k cieľu na rok 2029. Bez týchto míľnikov manažéri programov a zainteresované strany nemajú včasnú spätnú väzbu o pokroku, čo sťažuje úpravu ich stratégií.

3.60. V prípade ESF+ malo 13 (52 %) z 25 ukazovateľov stanovené priebežné míľniky, zatiaľ čo Erasmus+ bol ešte pravidelnejší, keď stanovoval míľniky na ročnom základe a sledovanie pokroku bolo podrobnejšie. Otázku frekvencie ročných míľnikov definovaných v programoch v tabuľkách s údajmi o výkonnosti sme už nastolili vo výročnej správe za rok 2024[44].

3.61. Zistili sme tiež, že pre niektoré ukazovatele neboli stanovené cieľové hodnoty. Napríklad v rámci ESF+ 5 (20 %) z 25 ukazovateľov týkajúcich sa cieľa „sociálne začlenenie vrátane prispievania k odstráneniu chudoby a zdravia“ nemalo určené cieľové hodnoty.

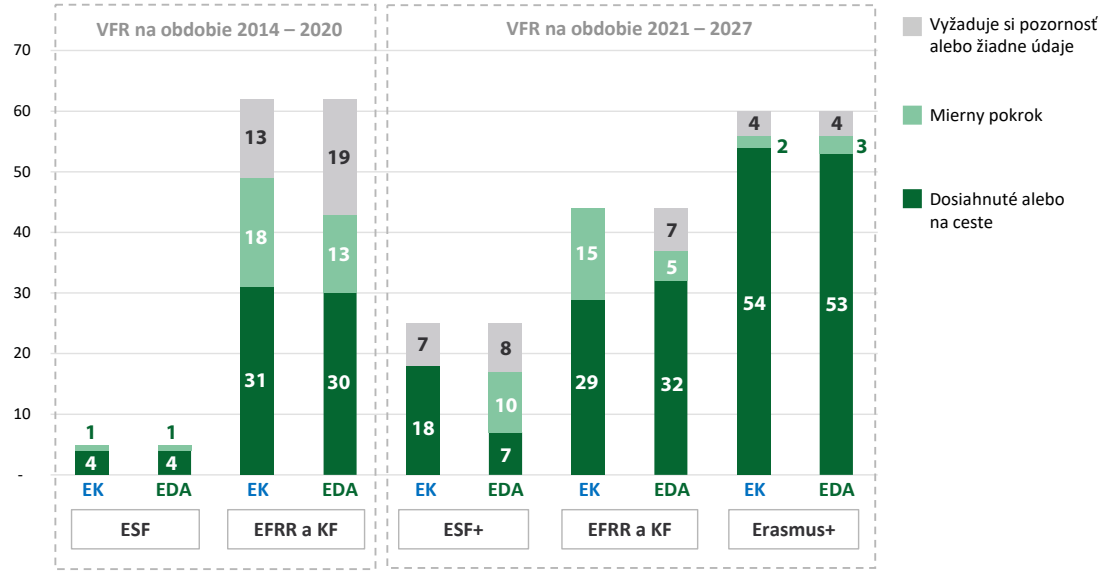
3.62. Analyzovali sme hodnotenie pokroku, ktoré Komisia uviedla v prípade vyhlásení o výkonnosti programov za rok 2024, ktoré sme vybrali do vzorky, za obe obdobia, pričom sme použili podobnú metodiku, aká je opísaná v prílohe k našej správe o výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2019. V 19 % prípadov (38 zo 196) sa naše hodnotenie výkonnosti líšilo od hodnotenia Komisie (***ilustrácia 3.9***). Podrobné analýzy nášho hodnotenia podľa cieľov programu sú uvedené v ***prílohe 3.3***. Vo väčšine prípadov sme sa domnievali, že hodnotenie bolo nadhodnotené. To by sa mohlo do určitej miery vysvetliť aj tým, že v posúdení Komisie sa zohľadňujú prebiehajúce projekty, ktoré ešte nie sú viditeľné vo vykazovaných údajoch.

---

[43] Článok 16 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

[44] Výročná správa EDA za rok 2024, kapitola 3, odporúčanie 3.2.

Ilustrácia 3.9 – Hodnotenie ukazovateľov výkonnosti – Komisia a EDA

EK	Európska komisia
EDA	Európsky dvor audítorov
ESF	Európsky sociálny fond
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
KF	Kohézny fond
ESF+	Európsky sociálny fond plus

Zdroj: EDA.

3.63. V ***rámčeku 3.1*** sú uvedené dva príklady z programov EFRR a KF na obdobie 2014 – 2020, pri ktorých sa domnievame, že hodnotenie pokroku Komisiou nebolo v súlade s výsledkami, ktoré boli vo vyhláseniach o výkonnosti programov uvedené ako dosiahnuté. V prípade piatich ukazovateľov zahrnutých do vyhlásenia o výkonnosti programu ESF na roky 2014 – 2020 bolo naše hodnotenie rovnaké ako hodnotenie Komisie.

Rámček 3.1

Príklad optimistických hodnotení ukazovateľov výkonnosti

EFRR 2014 – 2020

Ukazovateľ / čiastkový ukazovateľ	Východisková hodnota	Pokrok	Cieľ	Výsledky k 31. 12. 2022	Hodnotenie Komisie
Zvýšená kapacita recyklácie odpadu	0	31 %	1 424 815	436 056	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programu regionálnej politiky, výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2024.

KF 2014 – 2020

Ukazovateľ / čiastkový ukazovateľ	Východisková hodnota	Pokrok	Cieľ	Výsledky k 31. 12. 2022	Hodnotenie Komisie
Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	0	37 %	9 843 012	3 670 236	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programu regionálnej politiky, výročná správa o riadení a výkonnosti 2024.

V týchto prípadoch je hodnotenie Komisie založené na očakávaní dosiahnutia cieľov (skutočné výsledky plus budúce výsledky z podpísaných dohôd). Ani v jednom prípade sa „mierny pokrok“ nezdá byť realistický, keďže uvádzané výsledky sú z konca roka 2022 a do konca roka 2023 zostáva už len jeden rok, za ktorý je potrebné podať správu. Na základe existujúcich informácií by obozretnejšie hodnotenie týchto dvoch ukazovateľov bolo „zasluhuje si pozornosť“, keďže by bolo rozumné očakávať, že ukazovatele možno nedosiahnu svoje ciele.

3.64. Na obdobie 2021 – 2027 boli okrem skutočných výsledkov doplnené vyhlásenia o výkonnosti programov za ESF+ a vyhlásenia o výkonnosti programov za EFRR a KF o hodnoty KPI týkajúce sa podpísaných dohôd o *grante*, ktoré ešte neboli realizované. Tento prístup umožňuje komplexnejšie hodnotenie ukazovateľov, pretože zohľadňuje očakávané výsledky. Napriek tomu sme v súčasnom VFR našli ukazovatele, pri ktorých sa domnievame, že hodnotenie pokroku zo strany Komisie bolo príliš optimistické v porovnaní s dosiahnutými výsledkami, či už sa použili skutočné alebo vybrané hodnoty. V ***rámčeku 3.2*** sa uvádzajú dva príklady.

Rámček 3.2

Príklad optimistických hodnotení ukazovateľov výkonnosti

2021 – 2027 EFRR a KF

Ukazovateľ / čiastkový ukazovateľ	Pokrok	Cieľ	Výsledky 31. 12. 2024	Hodnotenie Komisie
12.1 Plocha zelenej infraštruktúry	Skutočný výsledok: 0,41 % Vybrané operácie: 5,31 %	249 669	Skutočný výsledok: 1 023 Vybrané operácie: 13 247	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programu regionálnej politiky, výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2024.

ESF+

Ukazovateľ / čiastkový ukazovateľ	Pokrok	Cieľ	Výsledky 31. 12. 2024	Hodnotenie Komisie
3.4. Celkový počet účastníkov akcií na podporu sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením	3 %	135 800 000	3 420 000	Na dobrej ceste

Zdroj: vyhlásenie o výkonnosti programu ESF+, výročná správa o riadení výkonnosti za rok 2024.

Na konci roka 2024, dokonca aj pri zverejnení pokroku na základe podpísaných dohôd (ktoré Komisia nazýva „vybrané operácie“) pre výpočet pomeru EFRR, pokrok na úrovni vybraných (nevykonaných) operácií vo výške 5 % podľa nášho hodnotenia nenaznačuje mierny pokrok, ale skôr „vyžaduje si pozornosť“ (na vysvetlenie dôvodov pomalého pokroku).

V prípade ESF+ sa vo vyhlásení o výkonnosti programu prezentovali skutočné výsledky. Bez ďalších informácií o súbore potenciálnych projektov okrem informácie, že „vykonávanie nabralo v roku 2024 dynamiku“, ktorá je uvedená v tabuľkách s údajmi o výkonnosti, sa zdá, že 3 % pokrok hodnotený ako „na dobrej ceste“ po štyroch rokoch vykonávania nie je opodstatnený.

3.65. V prípade programu Erasmus+ vo všeobecnosti súhlasíme so všetkými hodnoteniami kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré vykonala Komisia.

Súčasné ukazovatele programov zatiaľ vykazujú lepšiu výkonnosť ako v predchádzajúcom VFR, s výnimkou ESF+

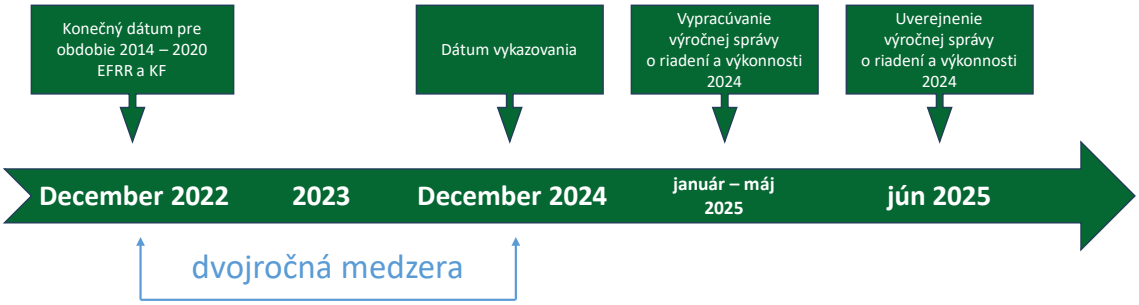
3.66. Kľúčové ukazovatele výkonnosti poskytujú užitočné informácie o pokroku a dosahovaní cieľov. Určenie rozsahu, v akom sa financovanými opatreniami riešili potreby na úrovni EÚ, sa však nemôže posudzovať len na základe toho, či sa splnili ciele ukazovateľov; to si vyžaduje, aby ich Komisia ohodnotila po realizácii programu. V nasledujúcich bodoch uvádzame celkovú výkonnosť vybraných programov na základe nášho hodnotenia informácií uvedených v tabuľkách s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026. V niektorých prípadoch sa líši od pokroku, ktorý uviedla Komisia (bod ***3.62***).

Obdobie 2014 – 2020

3.67. V prípade EFRR a KF sa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti vykázalo 62 ukazovateľov a čiastkových ukazovateľov, ktoré sa týkali 11 špecifických cieľov/kategórií. Podľa nášho hodnotenia (***ilustrácia 3.9***) 30 (48 %) zo 62 vykázaných ukazovateľov ukázalo, že cieľ bol „dosiahnutý“ alebo bol „na dobrej ceste k dosiahnutiu“, zatiaľ čo za 9 z nich neboli k dispozícii údaje, ktoré by umožnili hodnotenie. Týchto deväť ukazovateľov boli ukazovateľmi vplyvu, ktoré sa pre nasledujúce vykazovacie obdobie prestanú používať (bod ***3.50***). Zastávame názor, že z hľadiska ukazovateľov vykázaných vo vyhlásení o výkonnosti programov za rok 2024 sa ciele programov regionálnej politiky dosiahli len čiastočne. Dôvodom je, že sme takmer polovicu ukazovateľov pre ciele, ako sú „zachovanie a ochrana životného prostredia […]“ a „podpora udržateľnej dopravy […]“, posúdili tak, že dosahujú „mierny pokrok“ alebo „zasluhujú si pozornosť“ (***príloha 3.3***).

3.68. Výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2024 bola vypracovaná začiatkom roka 2025 s použitím údajov za rok 2022, ktoré boli v tom čase najaktuálnejšími informáciami. Podľa nášho názoru táto situácia vytvorila značnú medzeru medzi dátumom uverejnenia a konečným dátumom zverejnených údajov (***ilustrácia 3.10***).

Ilustrácia 3.10 – Kľúčové dátumy vo vykazovanom období pre výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2024

Zdroj: EDA.

3.69. V prípade programu ESF bolo v tabuľkách s údajmi o výkonnosti, ktoré sprevádzali návrh rozpočtu na rok 2026, uvedených 5 *ukazovateľov* okamžitých *výsledkov* zo 14 stanovených v nariadení. Naše hodnotenie (***ilustrácia 3.9***) sa zhoduje s hodnotením Komisie. Na základe vykázaných ukazovateľov sa domnievame, že program dosiahol svoje ciele (***príloha 3.3***).

Obdobie 2021 – 2027

3.70. V tabuľkách s údajmi o výkonnosti bolo predložených 44 ukazovateľov pre programy EFRR a KF, ktoré sa týkali 20 špecifických cieľov. Podľa nášho hodnotenia (***ilustrácia 3.9***) a na základe vykázaných očakávaných výsledkov sa ukázalo, že 32 (73 %) zo 44 vykázaných ukazovateľov je na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľa. Zastávame preto názor, že programy sú celkovo na dobrej ceste k dosiahnutiu väčšiny svojich cieľov (***príloha 3.3***). Poznamenávame tiež, že strednodobé hodnotenie[45] bolo vo všeobecnosti pozitívne a konštatovalo sa v ňom, že „hodnotené fondy sú vhodné na riešenie regionálnych rozdielov“ a že vykonávanie „sa v prvej polovici roka 2024 výrazne zrýchlilo a dobehlo trend z obdobia 2014 – 2020“.

3.71. V prípade EFRR a KF na obdobie 2021 – 2027 sú všetky ukazovatele uvedené v tabuľkách s údajmi o výkonnosti doplnené rovnakým všeobecným vysvetlením trendu: „Na komentovanie stanovených cieľov politiky súdržnosti je ešte priskoro. V tejto fáze cyklu vykonávania však nie je dôvod očakávať, že ciele nebudú splnené.“ Vzhľadom na to, že vykonávanie sa blíži k polovici obdobia (program by mal vykazovať výsledky za deväť rokov a toto je štvrtý rok), absencia ročných míľnikov ovplyvňuje objektívne hodnotenie pokroku a neumožňuje včasné nápravné opatrenia (bod ***3.59***).

[45] SWD(2025) 299.

3.72. V prípade programu ESF+ bolo v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložených 25 ukazovateľov, ktoré sa týkali štyroch širokých oblastí politiky (***príloha 3.3***). Na rozdiel od ukazovateľov regionálnej politiky sa v tomto prípade uvádzajú skutočné výsledky namiesto očakávaných výsledkov vybraných operácií. V tejto súvislosti naša výročná správa za rok 2024 obsahovala odporúčanie týkajúce sa odôvodnenia hodnotenia vykonaného na základe iných ako overených údajov (odporúčanie 3.3). Podľa nášho hodnotenia (***ilustrácia 3.9***) iba sedem (35 %) z 20 vykázaných ukazovateľov cieľov ukázalo, že cieľ je na dobrej ceste k jeho dosiahnutiu. Z nášho hodnotenia ukazovateľov vyplýva, že program zatiaľ dosahuje svoje ciele len čiastočne, pričom „zamestnanosť a sociálne inovácie“ sú cieľom s najväčším pokrokom a „sociálne začlenenie“ s najmenším.

3.73. V prípade programu Erasmus+ bolo v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložených 60 ukazovateľov, ktoré sa týkali troch špecifických cieľov (***príloha 3.3***). Naše hodnotenie (***ilustrácia 3.9***) je podobné hodnoteniu Komisie: 53 (88 %) zo 60 vykázaných ukazovateľov ukázalo, že cieľ je na dobrej ceste k dosiahnutiu alebo už bola dosiahnutý. Toto hodnotenie sa potvrdilo aj priebežným hodnotením.

3.74. V prípade programu Erasmus+ však 21 ukazovateľov (35 % zo 60 ukazovateľov) dosiahlo stanovený cieľ už po 4 rokoch vykonávania, hoci program má trvať 7 rokov. To vyvoláva otázky o úrovni ambícií cieľov. Okrem toho vykázaná výkonnosť mohla byť podhodnotená, keďže 10 ukazovateľov (17 % zo 60) nevykázalo údaje za rok 2024, čím sa vykázala len výkonnosť za roky 2021 – 2023, zatiaľ čo tri ukazovatele nevykázali žiadne údaje za celé vykazované obdobie. Vysvetlenia v tabuľkách s údajmi o výkonnosti často nie sú dostatočne jasné, pokiaľ ide o takéto informačné medzery.

Závery a odporúčania

3.75. Komisia pri vykazovaní výkonnosti za okruh 2 VFR vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2024 postupovala v súlade s pokynmi inštitúcie (body ***3.45*** – ***3.47***). V niektorých prípadoch poskytovala súhrnná tabuľka ukazovateľov výkonnosti programov príliš pozitívny dojem, a to buď zahrnutím príkladov ukazovateľov preukazujúcich len dobrý pokrok (bod ***3.48***), alebo informácií o výkonnosti týkajúcich sa prebiehajúcich projektov, a nie konečných výsledkov (bod ***3.49***).

3.76. Ukazovatele výkonnosti vykázané za obe obdobia vo vyhláseniach o výkonnosti programu boli v súlade so zásadou SMART (bod ***3.50***). Hoci výkonnostný rámec pre VFR na obdobie 2021 – 2027 obsahuje viac ukazovateľov výsledkov ako v predchádzajúcom období, pre väčšinu programov stále chýbajú ukazovatele vplyvu. Podľa nášho názoru určenie ukazovateľov vplyvu na začiatku programového obdobia uľahčuje následné monitorovanie a hodnotenie (body ***3.53*** – ***3.54***). Na druhej strane, program Erasmus+ je príkladom osvedčeného postupu s úplným zoznamom ukazovateľov výstupov, výsledkov a vplyvu (bod ***3.54***).

3.77. Vysledovateľnosť vykázaných údajov o výkonnosti bola celkovo dobrá. Napriek tomu sme v prípade jedného z vykázaných ukazovateľov programu Erasmus+ zaznamenali použitie prognózovaných číselných údajov namiesto skutočných výsledkov, čo viedlo k nadhodnoteniu (bod ***3.56***).

3.78. Metodika Komisie na hodnotenie pokroku ukazovateľov pri dosahovaní ich cieľov zostala oproti predchádzajúcim rokom nezmenená, čo zabezpečilo stabilitu celkového výkonnostného rámca (bod ***3.58***). Pri 19 % ukazovateľov (37 z 196) zaradených do vzorky vyhlásení o výkonnosti programov sme dosiahnutý pokrok vyhodnotili odlišne. V prípade väčšiny z nich sme sa domnievali, že výsledky boli menej pozitívne ako ich hodnotila Komisia. To by sa dalo do určitej miery vysvetliť aj tým, že v hodnotení Komisie sa zohľadňujú prebiehajúce projekty a ďalšie aspekty, ktoré ešte neboli viditeľné vo vykázaných údajoch (body ***3.62*** – ***3.65***).

3.79. V prípade programov zdieľaného riadenia na obdobie 2014 – 2020 sme sa na základe vyhlásení o výkonnosti programov za rok 2024 domnievali, že EFRR a KF dosiahli svoje ciele len čiastočne (bod ***3.67***). Okrem toho aktuálnemu hodnoteniu celkových programov bránil rozdiel (bod ***3.68***) medzi rokom vykazovania (2024) a rokom, v ktorom boli údaje vykázané (2022). ESF dosiahol svoje ciele (bod ***3.69***).

3.80. V prípade programov na obdobie 2021 – 2027 a v prípade ukazovateľov, o ktorých sú k dispozícii údaje, sú EFRR a KF (bod ***3.70***) a Erasmus+ (bod ***3.73***) na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich cieľov, zatiaľ čo ESF+ (bod ***3.72***) zaostáva, keďže sa domnievame, že len 35 % ukazovateľov (7 z 20) je na dobrej ceste.

3.81. Napriek tomu EFRR a KF nemajú na obdobie 2021 – 2027 stanovené ročné míľniky pre svoje kľúčové ukazovatele výkonnosti, čo ovplyvňuje objektívnosť priebežných hodnotení pokroku (bod ***3.71***). Okrem toho vysoký počet ukazovateľov programu Erasmus+, ktoré dosiahli svoje ciele už tri roky pred ich konečným míľnikom (bod ***3.74***), naznačuje, že príslušné ciele možno neboli dostatočne ambiciózne.

3.82. Na základe našich záverov predkladáme tieto odporúčania:

Odporúčanie 3.1 – Zlepšiť vykazovanie výkonnosti

Komisia by mala:

a) určiť ukazovatele vplyvu na uľahčenie hodnotenia dlhodobej výkonnosti programov, ktoré by boli základom *ex post* hodnotení VFR na obdobie 2021 – 2027;

b) aktualizovať cieľové hodnoty pre program Erasmus+ na základe súčasných výsledkov a zostávajúceho obdobia vykonávania.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2026.

Odporúčanie 3.2 – Zlepšiť zhrnutie s hlavnými výsledkami programu

Komisia by mala zverejňovať v úvodnej časti „Konkrétne príklady dosiahnutých výsledkov“ vo vyhlásení o výkonnosti programu len skutočné výsledky.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2026.

Prílohy

Príloha 3.1 – Strategické oblasti EDA zahrnuté v osobitných správach z roku 2025

Reakcia EÚ na obnovu po kríze	▪ Osobitná správa 09/2025: Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci ▪ Osobitná správa 10/2025: Reformy trhu práce stanovené v národných plánoch obnovy a odolnosti ▪ Osobitná správa 13/2025: Podpora digitálnej transformácie v členských štátoch EÚ z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ▪ Osobitná správa 18/2025: Flexibilita rozpočtu EÚ ▪ Osobitná správa 21/2025: Podpora z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na zlepšenie podnikateľského prostredia
Konkurencie-schopnosť	▪ Osobitná správa 01/2025: Digitálne platby v EÚ ▪ Osobitná správa 03/2025: Neodôvodnené geografické blokovanie v elektronickom obchode ▪ Osobitná správa 07/2025: Európsky fond pre strategické investície ▪ Osobitná správa 12/2025: Stratégia EÚ v oblasti mikročipov ▪ Osobitná správa 19/2025: Kritický nedostatok liekov
Odolnosť a európske hodnoty	▪ Osobitná správa 04/2025: Vojenská mobilita v EÚ ▪ Osobitná správa 05/2025: Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe ▪ Osobitná správa 11/2025: Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ ▪ Osobitná správa 15/2025: Humanitárna pomoc EÚ v rámci riadenia na diaľku ▪ Osobitná správa 17/2025: Pomoc obchodu, ktorú poskytuje EÚ, pre najmenej rozvinuté krajiny ▪ Osobitná správa 26/2025: Orgány EÚ v oblasti boja proti podvodom
Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje	▪ Osobitná správa 02/2025: Znečistenie miest v EÚ ▪ Osobitná správa 06/2025: Opatrenia EÚ na boj proti znečisťovaniu mora loďami ▪ Osobitná správa 16/2025: Financovanie EÚ na riešenie lesných požiarov ▪ Osobitná správa 20/2025: Podpora Komisie v boji proti hladu v subsaharskej Afrike ▪ Osobitná správa 23/2025: Nakladanie s komunálnym odpadom ▪ Osobitná správa 25/2025: Strategické projekty LIFE
Fiškálna politika a verejné financie	▪ Osobitná správa 08/2025: Podvody v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze ▪ Osobitná správa 14/2025: Vývoj doplnkových dôchodkov v EÚ ▪ Osobitná správa 22/2025: Finančné opravy v politike súdržnosti ▪ Osobitná správa 24/2025: Finančné nástroje v politike súdržnosti

Zdroj: EDA.

Príloha 3.2 – Príklady prvých opatrení Komisie v nadväznosti na odporúčania z osobitných správ EDA z roku 2025

Reakcia EÚ na obnovu po kríze

V júni 2025 Komisia poskytla členským štátom usmernenia, ako ďalej zefektívniť svoje *národné plány obnovy a odolnosti*, aby sa zabezpečilo splnenie všetkých míľnikov a cieľov, ktoré sa majú realizovať do 31. augusta 2026[46]. Národné a regionálne plány partnerstva, ktoré Komisia navrhuje v rámci VFR na obdobie 2028 – 2034, by mali v budúcnosti zabezpečiť úzke prepojenie medzi financovaním EÚ a odporúčaniami pre jednotlivé krajiny[47].

V júli 2025 Komisia uverejnila svoj návrh VFR na obdobie 2028 – 2034 spolu so sprievodným *pracovným dokumentom útvarov Komisie*. V októbri 2025 Komisia preskúmala a aktualizovala svoje postupy na prípravu *návrhov opravných rozpočtov*[48].

Digitálny prechod v období 2028 – 2034 bol zahrnutý medzi špecifické ciele v návrhu Európskeho fondu. Táto iniciatíva sa bude financovať aj zo segmentu politiky vedúceho postavenia v digitálnej oblasti navrhovaného Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť.

Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov

V decembri 2025 dosiahli spoluzákonodarcovia predbežnú politickú dohodu o farmaceutickom balíku a ukončili rokovania. Komisia okrem toho prijala balík opatrení v oblasti zdravia vrátane aktu EÚ o biotechnológiách I, ktorým sa revidovali pravidlá EÚ týkajúce sa klinických skúšok. Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti schválila všeobecný prístup Komisie k aktu o kritických liekoch.

Vo februári 2026 Komisia podpísala dohodu o obstarávaní v predkomerčnej fáze s cieľom pokračovať vo vývoji vakcín proti chrípke novej generácie[49].

---

[46] Osobitné správy 10/2025 a 13/2025.

[47] Osobitná správa 10/2025.

[48] Osobitná správa 18/2025.

[49] Osobitná správa 19/2025.

Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu

V októbri 2025 Komisia zverejnila svoje následné hodnotenia programového obdobia 2014 – 2020, ktoré okrem hodnotiacej správy *REACT-EU*[50]obsahovali aj časti o krízových nástrojoch, samostatnú podpornú štúdiu, ktorá sa zameriavala na reakciu na krízy, prehľad krajín a prípadové štúdie.

V novembri 2025 Komisia vydala návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje rámec opatrení na uľahčenie prepravy vojenského vybavenia, tovaru a personálu v celej EÚ, spolu so spoločným oznámením o vojenskej mobilite[51].

Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje

V decembri 2025 Komisia prijala oznámenie o urýchlení prechodu Európy na obehové hospodárstvo, ktorým sa zvyšuje obeh plastov[52].

V júni 2025 Komisia prijala Európsky oceánsky pakt. V marci 2026 bola prijatá stratégia EÚ pre námorný priemysel, stratégia EÚ pre prístavy[53] a oznámenie Komisie o integrovanom riadení rizika požiarov v prírodnom prostredí[54].

[50] Osobitná správa 05/2025.

[51] Osobitná správa 04/2025.

[52] Osobitná správa 23/2025.

[53] Osobitná správa 06/2025.

[54] Osobitná správa 16/2025.

Fiškálna politika a verejné financie

V júli 2025 bola prijatá smernica Rady (EÚ) 2025/1539, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES. Zaviedli sa ňou opatrenia, ktoré zabezpečia výber DPH z tovaru dovážaného spotrebiteľom v EÚ[55].

V novembri 2025 Komisia navrhla posilniť spoluprácu medzi daňovými orgánmi, úradom OLAF a Európskou prokuratúrou. V čase vypracúvania tejto správy sa v Rade rokovalo o návrhu na zmenu nariadenia (EÚ) č. 904/2010[56].

V novembri 2025 Komisia prijala aj dôchodkový balík, ktorého cieľom je zvýšiť doplnkové dôchodky. Zahŕňal odporúčanie o systémoch sledovania dôchodkov, revíziu smernice o inštitúciách zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia II a návrh na zmenu celoeurópskeho nariadenia o osobnom dôchodkovom produkte (PEPP) spolu s oznámením o posilnení kapacity odvetvia doplnkových dôchodkov EÚ s cieľom zvýšiť dôchodkový príjem a poskytovať dlhodobý kapitál hospodárstvu EÚ[57].

[55] Osobitná správa 08/2025.

[56] Osobitná správa 08/2025.

[57] Osobitná správa 14/2025.

Príloha 3.3 – Stav ukazovateľov výkonnosti k 31. 12. 2024 na základe posúdenia EDA

EFRR a KF 2014 – 2020

Investičné priority	Posúdenie ukazovateľov výkonnosti					Spolu
	Dosiahnuté	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	Žiadna cieľová hodnota	
1. Posilnenie výskumu […]	3	0	2	0	0	5
2. Zlepšenie prístupu ku […] komunikačným technológiám	0	0	1	0	0	1
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP	2	1	0	0	0	3
4. […] prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo […]	0	3	3	2	0	8
5. Podpora adaptácie na zmenu klímy […]	1	2	0	1	0	4
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia […]	1	2	2	3	0	8
7. Podpora udržateľnej dopravy […]	2	6	3	4	3	18
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti […]	0	1	0	0	0	1
9. Podporovanie sociálneho začlenenia […]	0	1	1	0	0	2
10. Investície do vzdelávania, odbornej prípravy […]	1	0	0	0	0	1
11. Znížiť rozdiely medzi úrovňami rozvoja jednotlivých regiónov […]	2	2	1	0	6	11
Spolu	**12**	**18**	**13**	**10**	**9**	**62**
	19 %	29 %	21 %	16 %	15 %	

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

ESF 2014 – 2020

Široká oblasť politiky	Posúdenie ukazovateľov výkonnosti			Spolu
	Dosiahnuté	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	
1. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti	0	1	0	1
2. Podporovanie sociálneho začlenenia […]	0	0	1	1
3. Investície do vzdelávania, odbornej prípravy […]	1	0	0	1
4. Podpora osobitnej podpory mladým ľuďom, ktorí nie sú zamestnaní, nezúčastňujú sa na vzdelávaní ani odbornej príprave (*NEET)*	2	0	0	2
Spolu	**3**	**1**	**1**	**5**
	60 %	20 %	20 %	

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

EFRR (2021 – 2027)

Špecifický cieľ	Posúdenie ukazovateľov výkonnosti			Spolu
	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	
1. Rozšírenie výskumných a inovatívnych kapacít a využívanie pokročilých technológií	3	0	0	3
2. Využívanie prínosov digitalizácie občanmi, podnikmi a vládami	2	0	0	2
3. Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti MSP	2	0	0	2
4. Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	2	0	0	2
5. Posilňovanie digitálnej prepojenosti	2	0	0	2
6. Podpora opatrení na zvýšenie energetickej *efektívnosti* a znižovanie emisií skleníkových plynov	1	0	1	2
7. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov	2	0	0	2
8. Vývoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo siete TEN-E	1	0	1	2
9. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti proti katastrofám	2	0	0	2
10. Podpora udržateľného hospodárenia s vodami	2	0	0	2
11. Podpora prechodu na obehové hospodárstvo	0	1	1	2
12. Rozširovanie ochrany prírody a biodiverzity, zelenej infraštruktúry osobitne v mestskom prostredí a znižovanie znečistenia	0	1	1	2
13. Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility	1	1	0	2
14. Rozvoj udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy	4	0	0	4
15. Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility	3	0	1	4
16. Zvyšovanie účinnosti pracovných trhov a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej inovácie a infraštruktúry	0	1	1	2
17. Zlepšovanie prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania pomocou rozvoja infraštruktúry	2	0	0	2
18. Zvyšovanie sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunít, migrantov a znevýhodnených skupín pomocou integrovaných opatrení vrátane bývania a sociálnych služieb	0	1	1	2
19. Zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti pomocou rozvoja infraštruktúry vrátane primárnej zdravotnej starostlivosti	2	0	0	2
20. Podpora integrovaného sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúrneho dedičstva, cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach	1	0	0	1
Spolu	**32**	**5**	**7**	**44**
	73 %	11 %	16 %	

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

ESF+ 2021 – 2027

Špecifický cieľ	Posúdenie ukazovateľov výkonnosti				Spolu
	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	Žiadne údaje	
1. Zamestnanosť a mobilita pracovnej sily	0	5	0	0	5
2. Vzdelávanie	0	4	0	0	4
3. Sociálne začlenenie vrátane prispievania k odstraňovaniu chudoby a zdravia	2	1	3	5	11
4. Zamestnanosť a sociálna inovácia	5	0	0	0	5
Spolu	**7**	**10**	**3**	**5**	**25**
	28 %	40 %	12 %	20 %	

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

Erasmus+

Špecifický cieľ	Posúdenie ukazovateľov výkonnosti					Spolu
	Dosiahnuté	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	Žiadne údaje	
1. Podporovať *vzdelávaciu mobilitu* jednotlivcov a skupín, ako aj spoluprácu, kvalitu, začleňovanie a rovnosť, excelentnosť, tvorivosť a inováciu na úrovni organizácií a politík v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy	5	23	0	0	0	28
2. Podporovať mobilitu v oblasti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a aktívnu účasť mladých ľudí, ako aj spoluprácu, kvalitu, začleňovanie, tvorivosť a inováciu na úrovni organizácií a politík v oblasti mládeže	2	12	2	0	1	17
3. Podporovať vzdelávaciu mobilitu pracovníkov v športe, ako aj spoluprácu, kvalitu, začleňovanie, tvorivosť a inováciu na úrovni športových organizácií a športových politík	1	10	1	1	2	15
Spolu	**8**	**45**	**3**	**1**	**3**	**60**
	13 %	75 %	5 %	2 %	5 %	

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2026.

Kapitola 4

Príjmy

Obsah

	Body
Úvod	4.1. – 4.7.
Stručný opis	4.2. – 4.4.
Rozsah auditu a audítorský prístup	4.5. – 4.7.
Správnosť transakcií	4.8.
Preskúmanie prvkov systémov riadenia a kontroly	4.9. – 4.34.
Oneskorenia na strane členských štátov a nedostatky v uplatňovaní úrokov z omeškania pri výhradách k HND	4.10. – 4.16.
Zjednodušenie systému DPH viedlo k výraznému zníženiu nevyriešených výhrad	4.17.
Nedostatky v správe a účtovaní TVZ členskými štátmi pretrvávajú	4.18. – 4.24.
Údaje členských štátov o plastoch nie sú úplne v súlade s pravidlami EÚ, ale Komisia vzniesla relevantné výhrady	4.25. – 4.27.
Hoci zriadenie Colného orgánu EÚ napreduje podľa plánu, stále existujú riziká pre vytvorenie Colného dátového centra EÚ	4.28. – 4.30.
Niektoré členské štáty zdržiavajú prechod na digitálne a interoperabilné colné prostredie EÚ	4.31. – 4.34.
Výročné správy o činnosti	4.35. – 4.36.
Záver a odporúčania	4.37. – 4.41.
Záver	4.37. – 4.39.
Odporúčania	4.40. – 4.41.

Prílohy

Príloha 4.1 – Počet nevyriešených výhrad týkajúcich sa HND, DPH, otvorených bodov týkajúcich sa TVZ a výhrad týkajúcich sa plastov podľa členských štátov k 31. decembru 2025

Príloha 4.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúceho odporúčania

Príloha 4.3 – Proces overovania základov DPH a tradičných vlastných zdrojov členských štátov

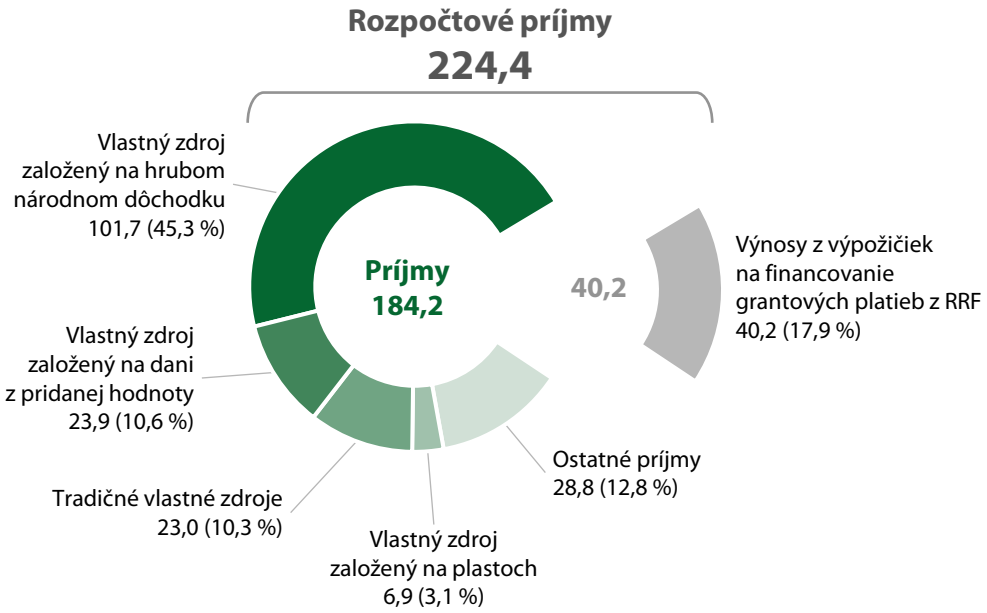
Príloha 4.4 – Postup zostavovania výkazov TVZ zahŕňajúcich clá (vybraných a zatiaľ nevybraných) a ich zaznamenanie v účtovnej závierke a rozpočte EÚ

Úvod

4.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa príjmov, ktoré zahŕňajú štyri rôzne kategórie *vlastných zdrojov*, iných príjmov a súm vypožičaných na financovanie výdavkov nástroja *NextGenerationEU* (NGEU). Na ***ilustrácii 4.1*** sa nachádza prehľad príjmov v roku 2025.

Ilustrácia 4.1 – Príjmy – prehľad za rok 2025 (*)

(mld. EUR)

(*) Celková suma 224,4 mld. EUR predstavuje príjmy EÚ uvedené v správach o plnení rozpočtu za rok 2025, ktoré boli vypracované na základe upravených pravidiel hotovostného účtovníctva. Suma vo výške 202,5 mld. EUR vo výkaze ziskov a strát za rok 2025 je vypočítaná pomocou akruálneho účtovníctva. Výnosy z prostriedkov vypožičaných na financovanie grantových platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) sú v správach o plnení rozpočtu v súlade s právnymi predpismi[1] uvedené ako pripísané príjmy, ale do výkazu ziskov a strát v súlade s účtovnými pravidlami ako príjmy zahrnuté nie sú.

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

[1] Nariadenie (EÚ) 2020/2094, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19.

Stručný opis

4.2. V roku 2025 pochádzalo 69 % príjmov EÚ z vlastných zdrojov[2]:

a) ***vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND)*** zabezpečil 45 % príjmov EÚ a využíva sa na vyrovnanie rozpočtu EÚ po výpočte príjmov zo všetkých ostatných zdrojov. Každý členský štát prispieva proporcionálne podľa svojho HND;

b) ***vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH)*** zabezpečil 11 % príjmov EÚ. Zodpovedá percentuálnemu podielu z príjmov členských štátov z DPH;

c) ***tradičné vlastné zdroje (TVZ)*** zabezpečili 10 % príjmov EÚ. Zahŕňajú clá z dovozu vyberané členskými štátmi. Do rozpočtu EÚ plynie 75 % celkovej sumy a zvyšných 25 % si členské štáty ponechávajú na pokrytie nákladov spojených s výberom;

d) ***vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (vlastný zdroj založený na plastoch)*** tvoril 3 % príjmov EÚ. Počíta sa uplatnením jednotnej sadzby na hmotnosť nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vyprodukovaného v každom členskom štáte.

4.3. Medzi ďalšie významné zdroje patrili príspevky a náhrady vyplývajúce z dohôd a *programov* EÚ, ktoré tvorili 13 % príjmov EÚ. Patria sem prostriedky vymožené od členských štátov v oblastiach „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, ako aj príspevky krajín mimo EÚ na programy a činnosti EÚ.

4.4. Okrem toho sumy vypožičané na financovanie nenávratných grantových platieb členským štátom z nástroja NGEU predstavovali 18 % príjmov EÚ.

---

[2] Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2020/2053 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie.

Rozsah auditu a audítorský prístup

4.5. Naším cieľom je poskytnúť stanovisko k príjmovým *transakciám* a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1*** sme preskúmali:

a) *reprezentatívnu vzorku* 65 *príkazov na vymáhanie* vydaných Komisiou (vrátane desiatich príkazov na vymáhanie týkajúcich sa grantov NGEU);

b) *systémy riadenia a kontroly* Komisie:

   i) na overenie, či údaje poskytnuté členskými štátmi o HND, DPH a odpade z plastových obalov sú vhodným základom pre výpočet a výber týchto príspevkov vlastných zdrojov;

   ii) na overenie, či majú členské štáty účinné systémy na výber, vykazovanie a úhradu správnych súm TVZ do rozpočtu EÚ;

   iii) na výpočet súm vyplývajúcich z úprav vlastných zdrojov;

c) systémy na správu a účtovanie TVZ v troch členských štátoch (Belgicko, Nemecko a Grécko) vybraných na základe sumy cla, ktorú odviedli do rozpočtu EÚ, i nášho vlastného posúdenia rizík;

d) spoľahlivosť informácií o *správnosti* vlastných zdrojov vo *výročných správach o činnosti* Generálneho riaditeľstva pre rozpočet (GR BUDG) a Eurostatu.

4.6. Naše posúdenie systémov Komisie na výpočet príspevkov založených na HND, DPH a plastoch vychádzalo zo štatistík a údajov poskytnutých členskými štátmi a overených Komisiou.

4.7. Pri TVZ dovozcovia nedeklarujú vnútroštátnym colným orgánom niektoré clá alebo ich deklarujú nesprávne, čo vedie k nižšiemu objemu vybraných dovozných ciel – tzv. *výpadku ciel*. Tento výpadok nie je zachytený v účtovných systémoch členských štátov pre TVZ a naše audítorské stanovisko o správnosti príjmov sa naň nevzťahuje. Výšku výpadku ciel ovplyvňuje množstvo faktorov, z ktorých mnohé sú mimo priamej kontroly EÚ. Keďže však výpadok ciel môže ovplyvniť výšku ciel vybraných členskými štátmi, posúdili sme opatrenia EÚ na jeho zníženie a na zmiernenie rizika neúplných TVZ. Konkrétne sme preskúmali pokrok Komisie v príprave na vykonávanie legislatívneho návrhu colnej reformy EÚ.

Správnosť transakcií

4.8. V tejto časti uvádzame pripomienky k správnosti príjmových transakcií, na ktorých je založená účtovná závierka EÚ. Náš záver vychádza z preskúmania reprezentatívnej vzorky príjmových transakcií a z posúdenia systémov Komisie na overovanie, výpočet a výber príjmov. Z nášho preskúmania vzorky 65 príkazov na vymáhanie vyplynulo, že ani jeden z nich neobsahoval *vyčísliteľnú chybu*.

Preskúmanie prvkov systémov riadenia a kontroly

4.9. Preskúmali sme niekoľko systémov kontroly (pozri bod *4.5*). Naše pripomienky k týmto systémom nemajú vplyv na naše stanovisko týkajúce sa správnosti príjmov EÚ. Zistili sme pretrvávajúce nedostatky vo výbere jednotlivých kategórií vlastných zdrojov. Okrem toho sme zaznamenali, že členské štáty poskytovali údaje na posúdenie colných rizík za celú EÚ neskoro i to, že pri vytváraní colného dátového centra EÚ hrozilo meškanie, ktoré môže oslabiť opatrenia EÚ na zníženie výpadku ciel a zmiernenie rizika neúplnosti TVZ.

Oneskorenia na strane členských štátov a nedostatky v uplatňovaní úrokov z omeškania pri výhradách k HND

Keďže niektoré členské štáty meškali s riešením výhrad k HND, všetky príspevky založené na HND za posledných 15 rokov môžu byť podrobené úpravám

4.10. Komisia vznáša výhrady, keď zistí nedostatky, ktoré predstavujú veľké riziko pre spoľahlivosť, porovnateľnosť a úplnosť údajov o HND poskytnutých členskými štátmi. K 31. decembru 2025 bolo stále v platnosti 102 *výhrad k HND* vznesených Komisiou (pozri *prílohu 4.1*):

- sedem (Chorvátsko štyri, Luxembursko jedna, Malta jedna a Rumunsko jedna) malo byť vyriešených do roku 2021 a dve (Luxembursko jedna a Malta jedna) do roku 2022,
- šesť (Rumunsko tri, Bulharsko dve a Luxembursko jedna) malo byť vyriešených do roku 2025,
- zvyšných 87 by mali členské štáty vyriešiť v roku 2026.

4.11. V dôsledku toho, že členské štáty neposkytujú potrebné informácie v rámci lehoty[3], sa oneskoruje práca Komisie na overovaní a rušenie výhrad. Keďže v prípade štyroch členských štátov sa nevyriešené výhrady týkajú štatistík HND spätne až do roku 2010, zmeny ich HND za tieto roky sú stále možné. Keďže zmeny HND v jednom členskom štáte vedú k zmenám HND EÚ, v praxi môžu byť príspevky všetkých členských štátov podrobené úpravám. Oneskorené riešenie minulých výhrad môže viesť v príslušných členských štátoch k ďalším oneskoreniam pri riešení prípadných nových výhrad vznesených Komisiou.

Komisia využíva legislatívny nástroj, ktorý má členské štáty motivovať, aby výhrady k HND riešili urýchlene, v obmedzenej miere

4.12. Ak členské štáty meškajú s vykonaním opráv údajov o HND potrebných na riešenie výhrad oznámených Komisiou a tieto opravy majú významný vplyv na HND, Komisia by mala účtovať úroky z omeškania[4]. Vo výročnej správe za rok 2023 sme uviedli, že Komisia neúčtovala úroky z omeškania, keď nedokázala vyčísliť vplyv opráv alebo keď členské štáty v stanovenej lehote vyriešili výhrady k HND len čiastočne. V druhom spomenutom prípade sme odporučili, aby Komisia účtovala úroky z omeškania[5]. Dôvodom, prečo Komisia neprijala a nevykonala naše odporúčanie, bolo, že v právnych predpisoch sa neuvádza, že ak sa v stanovenej lehote poskytnú čiastočné informácie, majú sa uplatniť úroky z omeškania (pozri ***prílohu 4.2***).

4.13. Odvtedy Komisia účtovala úroky z omeškania dvom členským štátom (Malte v rokoch 2024 a 2025 a Chorvátsku v roku 2025) s odôvodnením, že v stanovenej lehote neboli vykonané žiadne potrebné opravy. V roku 2025 Komisia zrušila 19 výhrad v desiatich členských štátoch. V prípade ôsmich z nich v štyroch členských štátoch (Grécko päť, Bulharsko jedna, Poľsko jedna a Spojené kráľovstvo jedna) to urobila bez toho, aby účtovala úroky z omeškania, aj keď potrebné opravy údajov o HND boli vykonané v priemere tri roky po uplynutí lehoty. Komisia usúdila, že právne ustanovenia o účtovaní úrokov z omeškania v týchto prípadoch neplatia (pozri príklady v ***rámčeku 4.1***).

---

[3] Pozri tiež výročnú správu za rok 2024, body 4.14 – 4.15; výročnú správu za rok 2023, bod 4.9; výročnú správu za rok 2022, bod 4.22; výročnú správu za rok 2021, bod 3.19.

[4] Článok 12 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 609/2014 o sprístupňovaní tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na DPH a HND.

[5] Výročná správa za rok 2023, body 4.12 – 4.14 a odporúčanie 4.1.

Rámček 4.1

Príklady opráv údajov o HND, ktoré neboli poskytnuté včas a za ktoré Komisia neúčtovala úroky z omeškania

Opravy čiastočne vykonané načas

Výhrada pre Poľsko s lehotou do septembra 2021 obsahovala 20 čiastkových bodov. Načas boli vyriešené len tri čiastkové body. Zvyšných 17 bodov sa vyriešilo v septembri 2022. V roku 2022 Komisia požiadala o dodatočné informácie a výpočty, ktoré členský štát poskytol do roku 2024. V septembri 2024 členský štát vykonal dodatočné opravy a výhrada bola v roku 2025 zrušená. Konečné celkové opravy v súvislosti s celou výhradou, ktoré Komisia akceptovala, sa podstatne líšili od toho, čo členský štát pôvodne navrhol pri troch bodoch vyriešených včas.

V tomto prípade Komisia neúčtovala úroky z omeškania za 28 mesiacov, aj keď členský štát poskytol informácie včas len za tri z dvadsiatich (15 %) bodov výhrady a vykonal opravy, ktoré sa výrazne líšili od konečných opráv akceptovaných Komisiou.

Nevyčísliteľný vplyv výhrady

V prípade Grécka bolo v roku 2025 zrušených päť výhrad. Komisia dospela k záveru, že v prípade troch z týchto výhrad Grécko poskytlo všetky potrebné informácie až po uplynutí lehoty a v prípade zostávajúcich dvoch výhrad poskytlo po lehote časť informácií. Komisia usúdila, že vplyv každej jednotlivo posúdenej výhrady bol nevyčísliteľný, a na základe toho sa rozhodla neúčtovať úroky z omeškania.

4.14. Podľa nášho názoru je podľa právnych predpisov pri účtovaní úrokov z omeškania jediným určujúcim faktorom čas opráv údajov členských štátov o HND poskytnutých Komisii, po ktorých sa výhrady zrušia. V právnych predpisoch sa nešpecifikujú pravidlá v prípade čiastočných opráv údajov o HND alebo čiastočného zrušenia výhrad.

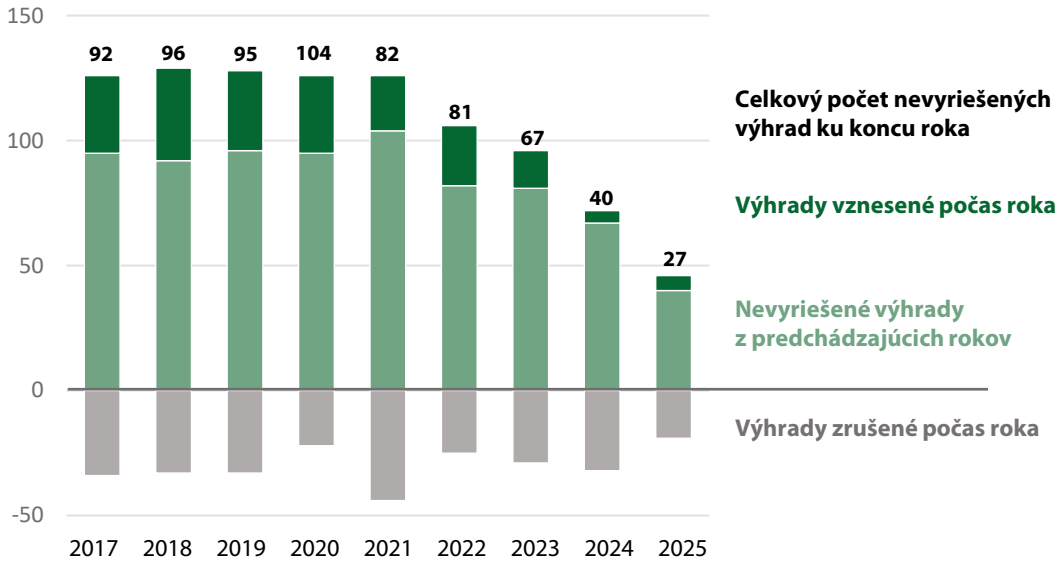
4.15. V pravidlách Komisie týkajúcich sa výhrad k HND sa vyžaduje, aby členské štáty poskytovali informácie s vyčísleným vplyvom za každý (čiastkový) bod výhrady. Domnievame sa preto, že Komisia mala byť schopná vyčísliť vplyv každej výhrady alebo požiadať členský štát o potrebné informácie, ak neboli poskytnuté.

4.16. Zmeny príspevkov všetkých členských štátov založených na HND sú možné od roku 2010. Napriek tomuto problému Komisia uplatňuje jediný dostupný nástroj, ktorý má motivovať členské štáty, aby výhrady riešili včas, v obmedzenej miere. S výnimkou dvoch prípadov (pozri bod ***4.13***) sa k členským štátom, ktoré neposkytnú všetky informácie potrebné na zrušenie výhrad k HND v lehote stanovenej Komisiou, pristupuje rovnako ako k členským štátom, ktoré predpisy dodržiavajú, a nenesú žiadne finančné dôsledky.

Zjednodušenie systému DPH viedlo k výraznému zníženiu nevyriešených výhrad

4.17. Vlastný zdroj založený na DPH sa vo *VFR* na obdobie 2021 – 2027 zjednodušil, a to tým, že sa obmedzili opravy požadované od členských štátov a zmrazila *vážená priemerná sadzba DPH* pre každú krajinu na hodnotu z roku 2016. To prispelo k výraznému zníženiu počtu *výhrad k DPH* vznesených vo VFR na obdobie 2021 – 2027 zo 104 v roku 2020 na 27 na konci roka 2025 (pozri ***ilustráciu 4.2*** a ***prílohu 4.1***). V roku 2025 sa dosiahol pokrok aj pri rušení výhrad, ktoré boli nevyriešené viac ako päť rokov, takže ich počet sa znížil z osem na konci roka 2020 na štyri na začiatku roka 2026.

Ilustrácia 4.2 – Vývoj počtu nevyriešených výhrad k DPH na konci roka

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Nedostatky v správe a účtovaní TVZ členskými štátmi pretrvávajú

4.18. V ***prílohe 4.3*** je znázornený postup, ktorý Komisia používa na overenie výpočtu TVZ členskými štátmi a ich *základov DPH*. Zostávajúci počet *otvorených bodov týkajúcich sa TVZ* na konci roka 2025 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 14 % (pozri ***tabuľku 4.1***). V ***prílohe 4.1*** sa uvádza prehľad otvorených bodov na konci roka 2025 podľa jednotlivých krajín. Počet bodov otvorených viac ako päť rokov zostal nezmenený – 80, ale ich relatívny podiel sa znížil z 39 % v roku 2024 na 34 % v roku 2025.

Tabuľka 4.1 – Štatistika otvorených bodov týkajúcich sa tradičných vlastných zdrojov

Otvorené body týkajúce sa TVZ	2025	2024	Zmena percentuálnej hodnoty
Vznesené	93	36	128 %
Uzavreté	64	106	–40 %
Zostávajúce na konci roka	233	204	14 %

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.19. V roku 2025 Komisia spustila IT systém na podávanie správ o inšpekciách zameraných na TVZ a na prijatie nadväzných krokov k otvoreným bodom s členskými štátmi. Tento systém umožnil Komisii rýchlejšie vydávať správy o inšpekciách v roku 2025, v dôsledku čoho bolo v roku 2025 vydaných dvojnásobne viac správ ako v roku 2024 a vznesených viac bodov počas roka. Podľa Komisie nižší počet bodov uzavretých počas roka súvisel s tým, že body boli komplexnejšie a ich riešenie si preto vyžadovalo viac času. Podiel dlhodobo otvorených bodov týkajúcich sa TVZ sa oproti roku 2024 znížil, no na konci roka 2025 tvorili stále významnú časť otvorených bodov.

4.20. Preskúmali sme, ako zostavili svoje výkazy TVZ Belgicko, Nemecko a Grécko, ako aj ich postupy riadenia TVZ, ktoré sa majú uhradiť do rozpočtu EÚ (pozri ***prílohu 4.4***). Kľúčové systémy riadenia a kontroly TVZ vo všetkých troch členských štátoch sme vyhodnotili ako čiastočne uspokojivé.

4.21. V minulosti sme informovali, že belgický colný informačný systém nespracúval finančné údaje týkajúce sa dovozných vyhlásení vzťahujúcich sa na tovar s rôznymi statusmi na účely výpočtu cla[6]. Počas našej tohtoročnej návštevy sme skonštatovali, že colné orgány zlepšili svoje informačné systémy, ktoré boli navrhnuté tak, aby sa zabránilo podobným prípadom opomenutia. Zároveň sme zaznamenali, že hoci to nemá žiadny finančný vplyv, spôsob, akým belgické orgány účtujú TVZ, je aj naďalej zložitý a vedie k vykazovaniu, ktoré nie je v súlade s pravidlami EÚ[7]. Okrem toho sme zaznamenali nedostatky v správe niektorých colných dlhov.

4.22. Preskúmali sme IT systém, ktorý obchodníci používajú na predkladanie colných vyhlásení na dovoz do Belgicka, a IT systém, ktorý používajú belgické colné orgány na správu a účtovanie TVZ. Zistili sme, že belgické colné orgány zaviedli všeobecne spoľahlivý IT rámec a že vzorka kontrol, ktoré sme testovali, vo všeobecnosti fungovala podľa plánu. Zistili sme však určité nedostatky v riadení prístupu používateľov a zálohovaní a obnove po havárii. Navyše absencia schválenej politiky riadenia rizík v oblasti IT a plánov testovania sťažuje zabezpečenie konzistentného prístupu k riadeniu rizík a spoľahlivého procesu testovania systémových zmien.

4.23. V Nemecku sme zistili prípady, keď sa pri výbere colných dlhov o pomoc iných členských štátov žiada neskoro, ak dlžník nemá bydlisko v Nemecku. To by mohlo ohroziť výber plnej výšky dlhu. Rovnako ako v Belgicku, ani v Nemecku nebol spôsob, akým orgány vykazovali Komisii TVZ, v súlade s pravidlami EÚ. V Grécku sme zistili aj nedostatky v riadení colných dlhov, ako sú oneskorenia a procesné chyby pri oznamovaní dlhu a identifikácii dlžníkov pri stanovovaní a vyberaní colných dlhov, pri riešení rizík zistených a oznámených Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) a pri odpisovaní nevymožiteľných dlhov.

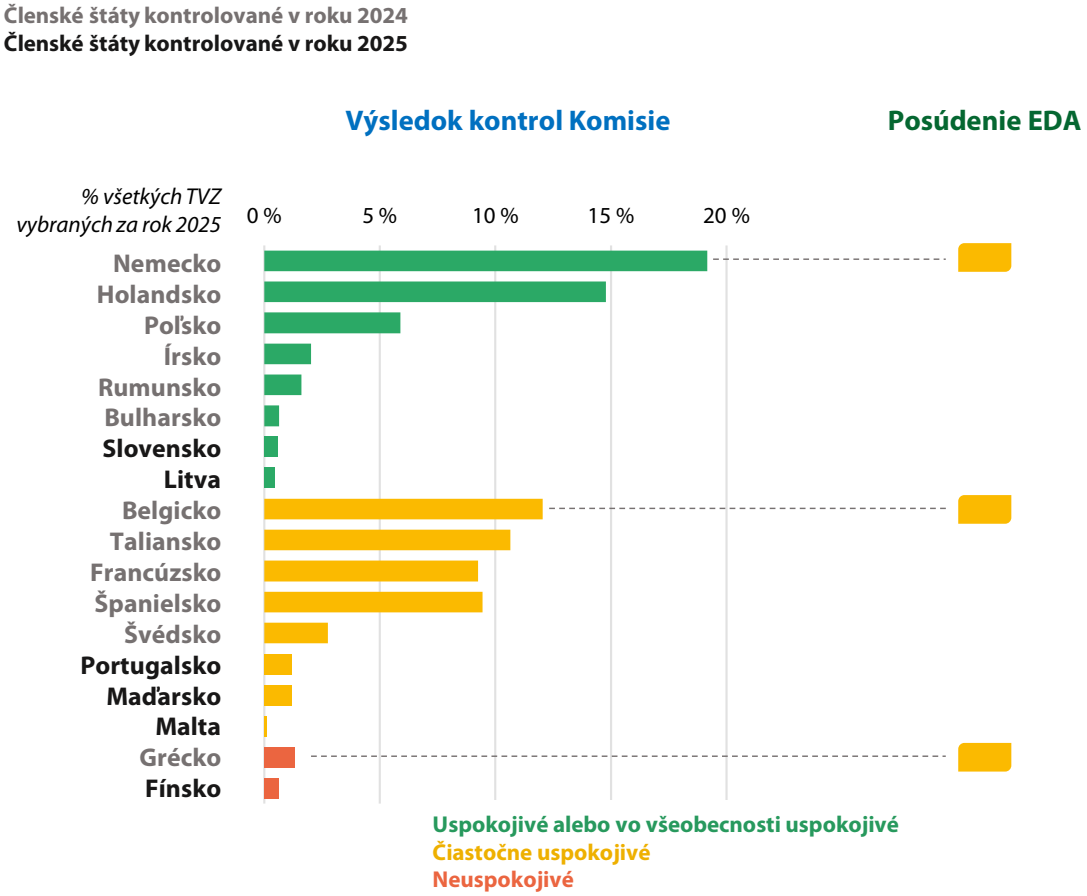
---

[6] Výročná správa za rok 2022, rámček 4.1.

[7] Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2018/194, ktorým sa stanovujú vzory výkazov o stave účtov, pokiaľ ide o nároky na vlastné zdroje, zmenené rozhodnutím (EÚ) 2022/523.

4.24. Aj Komisia pri svojich inšpekciách neustále odhaľuje a oznamuje podobné nedostatky týkajúce sa správy a účtovania ciel a dlhov v členských štátoch. Zistila, že v niektorých prípadoch z dôvodu oneskorení členských štátov pri stanovovaní, účtovaní a vykazovaní colných dlhov neboli clá zaplatené do rozpočtu EÚ alebo boli zaplatené neskoro. V roku 2025 Komisia v rámci programu inšpekcií navštívila šesť členských štátov s cieľom posúdiť spoľahlivosť ich výkazov TVZ. V dvoch členských štátoch Komisia vyhodnotila systémy a postupy týkajúce sa účtov TVZ ako uspokojivé alebo všeobecne uspokojivé. V troch štátoch boli vyhodnotené ako čiastočne uspokojivé a v jednom ako neuspokojivé (pozri *ilustráciu 4.3*).

Ilustrácia 4.3 – Posúdenie systémov a postupov týkajúcich sa účtov TVZ v členských štátoch kontrolovaných v rokoch 2024 a 2025 Komisiou

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

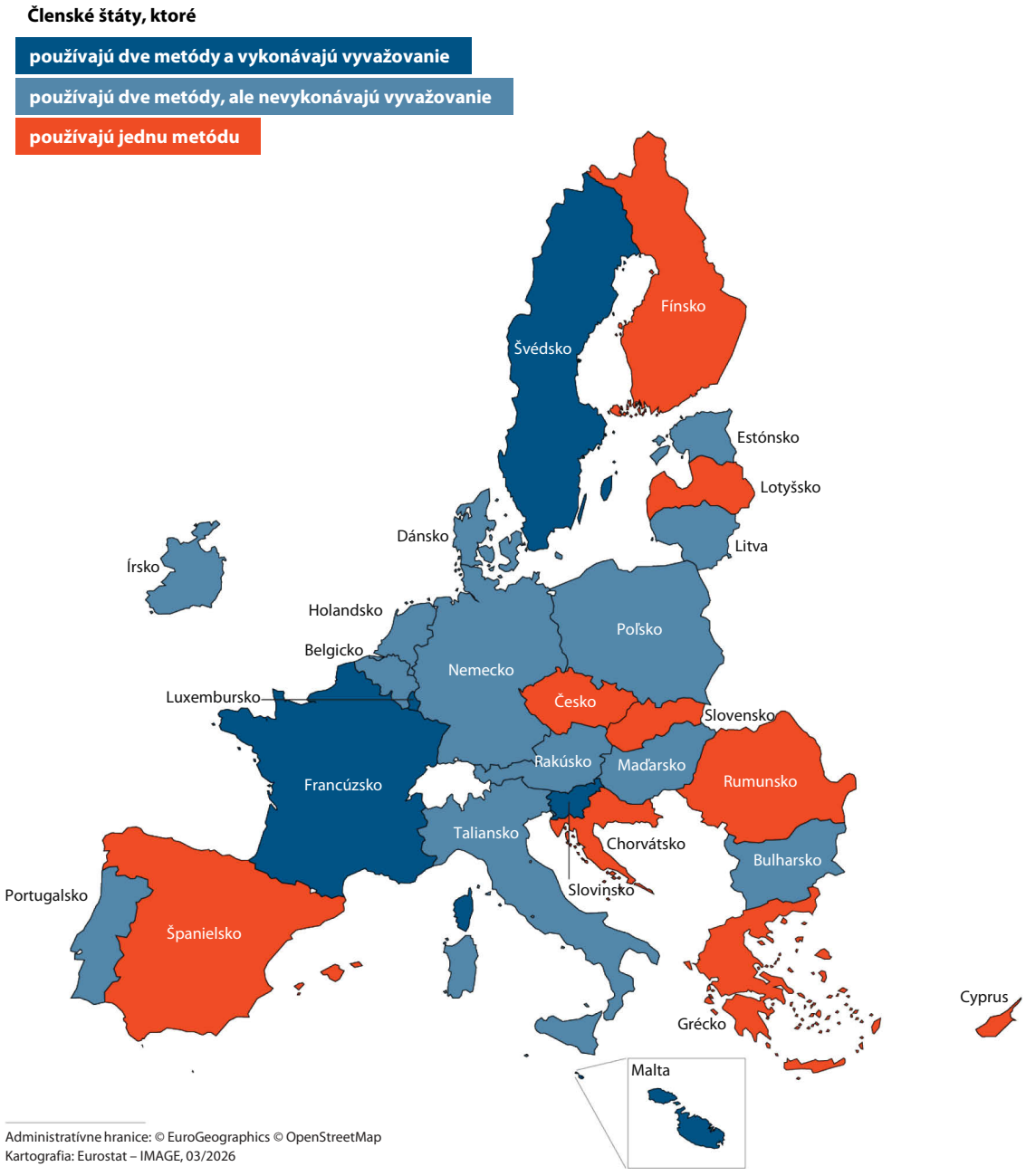
Údaje členských štátov o plastoch nie sú úplne v súlade s pravidlami EÚ, ale Komisia vzniesla relevantné výhrady

4.25. Pokiaľ ide o vlastný zdroj založený na plastoch, na odhad vyprodukovaného odpadu z plastových obalov musia členské štáty použiť dve rôzne metódy zostavovania údajov a poskytnúť jeden odhad, nazývaný *vyváženie* výsledkov[8]. Zistili sme, že 18 členských štátov predložilo v roku 2025 údaje za rok 2023 na základe dvoch metód (v roku 2024 tiež 18 členských štátov), pričom päť členských štátov (jeden v roku 2024) výsledky vyvážilo (pozri ***ilustráciu 4.4***). Použitím oboch metód a ich vyvážením sa zabezpečí porovnateľnosť údajov medzi jednotlivými členskými štátmi a ich spoľahlivosť. V osobitnej správe 16/2024[9] o vlastnom zdroji založenom na plastoch sme odporučili, aby Komisia spolu s členskými štátmi do roku 2026 zlepšila porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov používaných na výpočet príspevkov členských štátov.

[8] Nariadenie (EÚ) 2023/595, ktorým sa stanovuje vzor výkazu týkajúceho sa vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov.

[9] Osobitná správa 16/2024: Príjmy EÚ založené na nerecyklovanom odpade z plastových obalov – Problematický začiatok skomplikovaný nedostatočne porovnateľnými a spoľahlivými údajmi.

Ilustrácia 4.4 – Metódy používané členskými štátmi na odhad vyprodukovaného odpadu z plastových obalov

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.26. V roku 2025 Komisia pokračovala v práci na prvom cykle overovania za obdobie 2023 – 2026, v rámci ktorej uskutočnila formálne inšpekčné návštevy v desiatich členských štátoch. Cyklus bol ukončený návštevami zostávajúcich piatich členských štátov v prvom štvrťroku 2026. Do konca roka 2025 Komisia vzniesla 34 výhrad v 12 členských štátoch a zrušila jednu (pozri ***prílohu 4.1***). Na porovnanie, do konca roka 2024 vzniesla desať výhrad v štyroch krajinách a nezrušila žiadnu. Komisia vzniesla výhrady vo všetkých členských štátoch, ktoré nepoužívajú dve metódy zostavovania údajov, a v členských štátoch, v ktorých zistila nedostatky týkajúce sa:

- používania metód,
- vyvažovania výsledkov,
- odhadu, výpočtu a overovania recyklovaného množstva.

4.27. V Poľsku bola vznesená všeobecná výhrada za poskytnutie nedostatočných informácií o metodike výpočtu. Vo Francúzsku neboli po inšpekcii Komisie vznesené žiadne výhrady. Na konci roka 2025 prebiehalo stanovovanie ďalších 19 výhrad.

Hoci zriadenie Colného orgánu EÚ napreduje podľa plánu, stále existujú riziká pre vytvorenie Colného dátového centra EÚ

4.28. Rada a Európsky parlament dosiahli 26. marca 2026 dohodu o návrhu Komisie na colnú reformu, ktorý bol uverejnený v máji 2023. Spoluzákonodarcovia sa dohodli, že sa zriadi nová agentúra EÚ – *Colný orgán EÚ* (EUCA), ktorý bude zodpovedný za riadenie rizík na úrovni EÚ. Okrem toho sa plánuje, že *Colné dátové centrum EÚ*, centralizovaný online portál, ktorý má nahradiť existujúcu colnú IT infraštruktúru v členských štátoch, vstúpi do prevádzkovej fázy v roku 2028, najprv pre tovar elektronického obchodu.

4.29. Vykonali sme následnú kontrolu rizík oneskorení pri zavádzaní colnej reformy EÚ, ktoré sme identifikovali vo výročnej správe za rok 2024[10]. V roku 2025 Komisia zorganizovala postup výberu sídla orgánu EUCA a pripravila plány rozsahu jeho pôsobnosti, mechanizmov riadenia, kľúčových míľnikov a zdrojov potrebných na jeho počiatočné zriadenie. Hostiteľské mesto EUCA – Lille vo Francúzsku – vybrali spoluzákonodarcovia v marci 2026, práve včas pred formálnym prijatím colnej reformy.

[10] Výročná správa za rok 2024, body 4.27 – 4.30.

4.30. Komisia podnikla prvé kroky v postupe verejného obstarávania na výber realizátora fázy elektronického obchodu v rámci Colného dátového centra EÚ. Očakáva sa však, že postup neskončí skôr ako začiatkom roka 2027. Na návrh, vývoj, testovanie a zavedenie Colného dátového centra EÚ by tak zostal približne jeden rok, kým má začať fungovať 1. júla 2028. Vzhľadom na zložitosť, ktorá je s takýmto projektom spojená, existuje riziko, že čas, ktorý je k dispozícii, nebude stačiť.

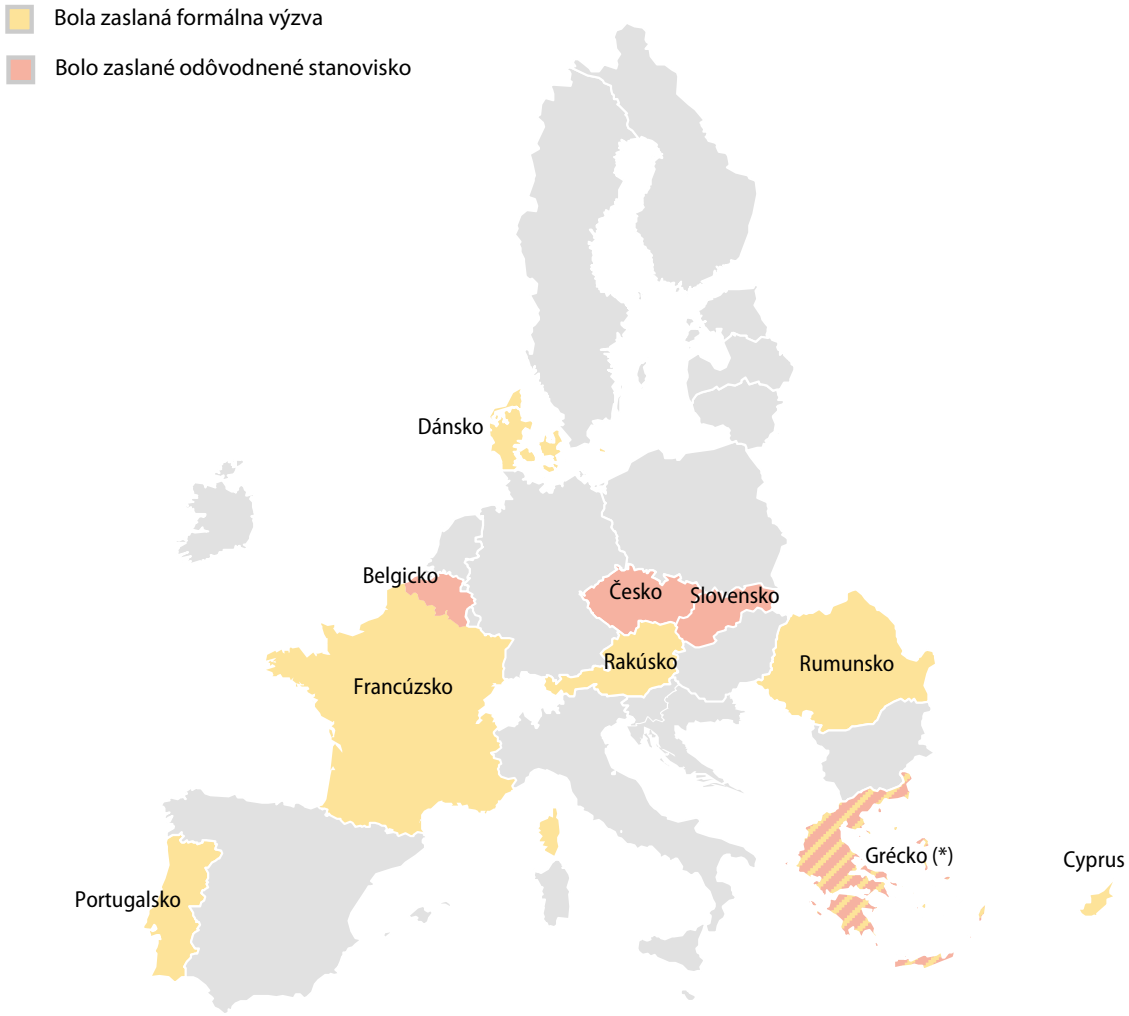
Niektoré členské štáty zdržiavajú prechod na digitálne a interoperabilné colné prostredie EÚ

4.31. Plán prechodu na plne elektronické a harmonizované colné prostredie EÚ zahŕňa pracovný program prijatý EÚ[11] s konkrétnymi systémovými míľnikmi a lehotami. Tieto míľniky boli navrhnuté tak, aby podporovali postupné nahrádzanie papierových a roztrieštených národných systémov postupným zavádzaním interoperabilných colných IT systémov EÚ s cieľom dokončiť prechod do roku 2025.

4.32. Hoci väčšina systémov bola zavedená v súlade s pracovným programom, niektoré systémy čelili oneskoreniam zo strany členských štátov. V roku 2025 Komisia iniciovala *postupy v prípade nesplnenia povinnosti* proti desiatim členským štátom zaslaním formálnych výziev za to, že si nesplnili povinnosť včas zaviesť jeden alebo viac IT systémov alebo modernizovať svoje vnútroštátne systémy dovozu. Po tom, ako Komisia dostala dodatočné informácie, v prípade štyroch štátov postup eskalovala zaslaním odôvodneného stanoviska (pozri ***ilustráciu 4.5***) a pri zvyšných šiestich pokračovala v pôvodnom postupe.

[11] Vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2023/2879, ktorým sa stanovuje pracovný program týkajúci sa vývoja a zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie.

Ilustrácia 4.5 – Postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti členským štátom, ktoré včas nevykonali pracovný program colných IT systémov (k marcu 2026)

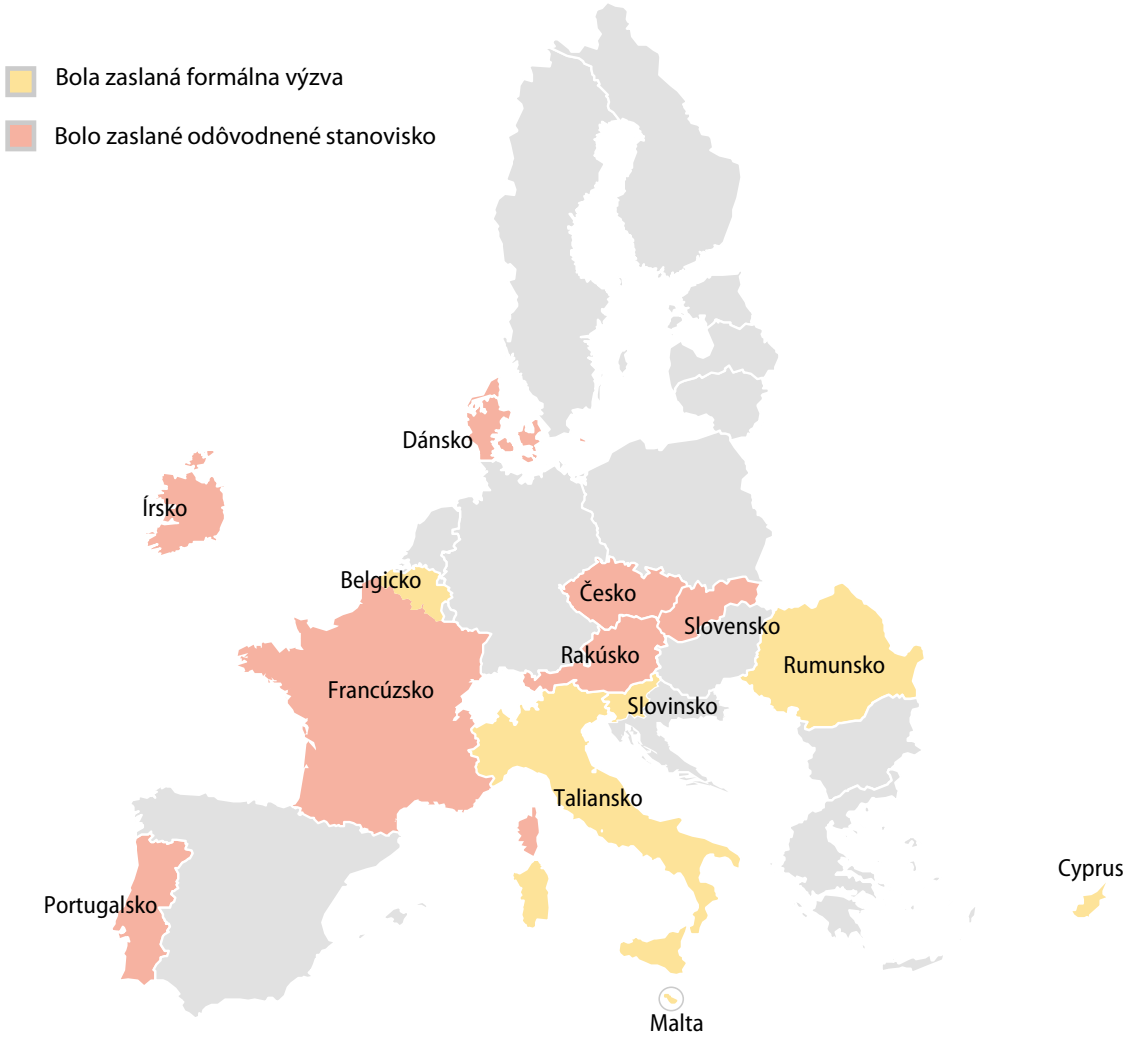

(*) Komisia zaslala Grécku odôvodnené stanovisko z dôvodu oneskorenia pri jednom IT systéme a formálnu výzvu v prípade dvoch ďalších systémov.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.33. Komisia v rámci pracovného programu vyvinula systém EÚ Surveillance III, ktorého cieľom je zlepšiť jednotné uplatňovanie colných kontrol a právnych predpisov, zlepšiť riadenie rizík a podporiť dodržiavanie opatrení EÚ na hraniciach. V záujme účinného fungovania systému Surveillance III je potrebné, aby členské štáty zasielali štandardizovaný súbor informácií o každom dovoze. Najmä z dôvodu oneskorení pri zavádzaní uvedených systémov niektoré členské štáty neposkytli všetky požadované informácie. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 13 členským štátom a po ich odpovediach postup eskalovala v prípade siedmich z nich (pozri ***ilustráciu 4.6***) a pri zvyšných šiestich pokračovala v pôvodnom postupe.

Ilustrácia 4.6 – Postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti členským štátom, ktoré neposkytli úplné colné údaje na účely posúdenia rizík (k marcu 2026)

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.34. Tieto oneskorenia znamenajú, že očakávané prínosy digitalizácie, ako je automatizácia, interoperabilita, monitorovanie v reálnom čase a lepšia analýza rizík, sa ešte v plnej miere nedosiahli. Neúplné zavedenie systému a čiastočný prenos údajov obmedzujú schopnosť Komisie a členských štátov zamerať sa na riziká a vykonávať účinné colné kontroly, najmä v prípade dovozu. To ohrozuje jednotné uplatňovanie colných predpisov EÚ.

Výročné správy o činnosti

4.35. Informácie o správnosti vlastných zdrojov uvedené vo výročných správach o činnosti za rok 2025, ktoré uverejnili GR BUDG a Eurostat, vo všeobecnosti potvrdili naše zistenia a závery.

4.36. GR BUDG vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2025 uviedlo, že dokončilo vyčíslenie strát TVZ vyplývajúcich z podhodnotenia dovozu textilu a obuvi z Číny v rokoch 2011 až 2017 v prípade Maďarska a Španielska a ďalších siedmich členských štátov, pri ktorých vyčíslenie dokončilo v roku 2024. Kumulatívna suma strát TVZ v dôsledku podhodnotenia všetkými zostávajúcimi členskými štátmi sa v účtovnej závierke EÚ k 31. decembru 2025 odhaduje na 0,7 mld. EUR a súvisiace úroky z omeškania na 0,3 mld. EUR. GR BUDG plánuje dokončiť výpočty za zostávajúce členské štáty v priebehu roka 2026.

Záver a odporúčania

Záver

4.37. Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že chybovosť v oblasti príjmov nebola významná. Systémy týkajúce sa príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Niektoré prvky systémov kontroly vzťahujúcich sa na správu výhrad k HND a otvorených bodov týkajúcich sa TVZ však boli čiastočne účinné (pozri body ***4.16*** a ***4.19***). Čiastočne účinné bolo okrem toho aj poskytovanie informácií o výhradách k HND a vykazovanie údajov o vlastnom zdroji založenom na plastoch, ako aj niektoré prvky systémov riadenia a kontroly TVZ, ktoré sme posudzovali v troch členských štátoch (pozri body ***4.11***, ***4.20*** a ***4.25***).

4.38. Zastávame preto názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

4.39. Zistili sme tiež, že je ohrozené včasné vytvorenie Colného dátového centra EÚ (pozri bod ***4.30***) a že členské štáty meškajú s vykonávaním pracovného programu pre colné IT systémy (pozri bod ***4.34***). Dospeli sme k záveru, že tieto riziká nemajú významný vplyv na správnosť príjmových transakcií, na ktorých je založená účtovná závierka, a preto nemajú vplyv na naše audítorské stanovisko.

Odporúčania

4.40. V ***prílohe 4.2*** sa uvádzajú výsledky z kontroly prijatia nášho predchádzajúceho odporúčania. Pozri aj bod ***4.12***.

4.41. Na základe zistení a záverov za rok 2025 Komisii predkladáme nasledujúce odporúčanie.

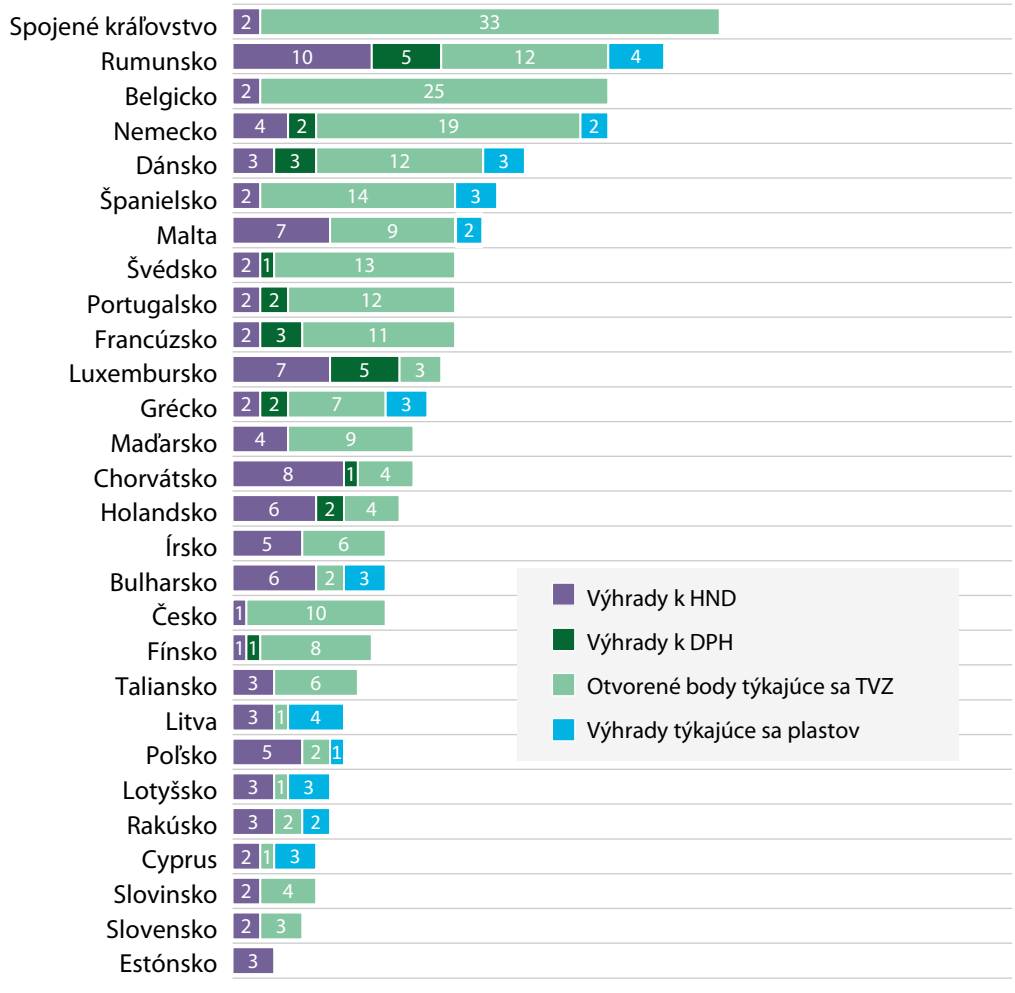
Odporúčanie 4.1 – Navrhnúť jasnejšie pravidlá účtovania úrokov z omeškania

V návrhu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov v súvislosti s HND stanoviť jednoznačné a úplné pravidlá týkajúce sa úrokov z omeškania, aby sa v prípadoch, keď členské štáty neposkytnú potrebné informácie v stanovenej lehote, účtovali úroky.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2027

Prílohy

Príloha 4.1 – Počet nevyriešených výhrad týkajúcich sa HND, DPH, otvorených bodov týkajúcich sa TVZ a výhrad týkajúcich sa plastov podľa členských štátov k 31. decembru 2025

	Výhrady k HND	Výhrady k DPH	Otvorené body týkajúce sa TVZ	Výhrady týkajúce sa plastov
Spolu k 31. 12. 2025	102	27	233	**33**
Spolu k 31. 12. 2024	109	40	204	**10**

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

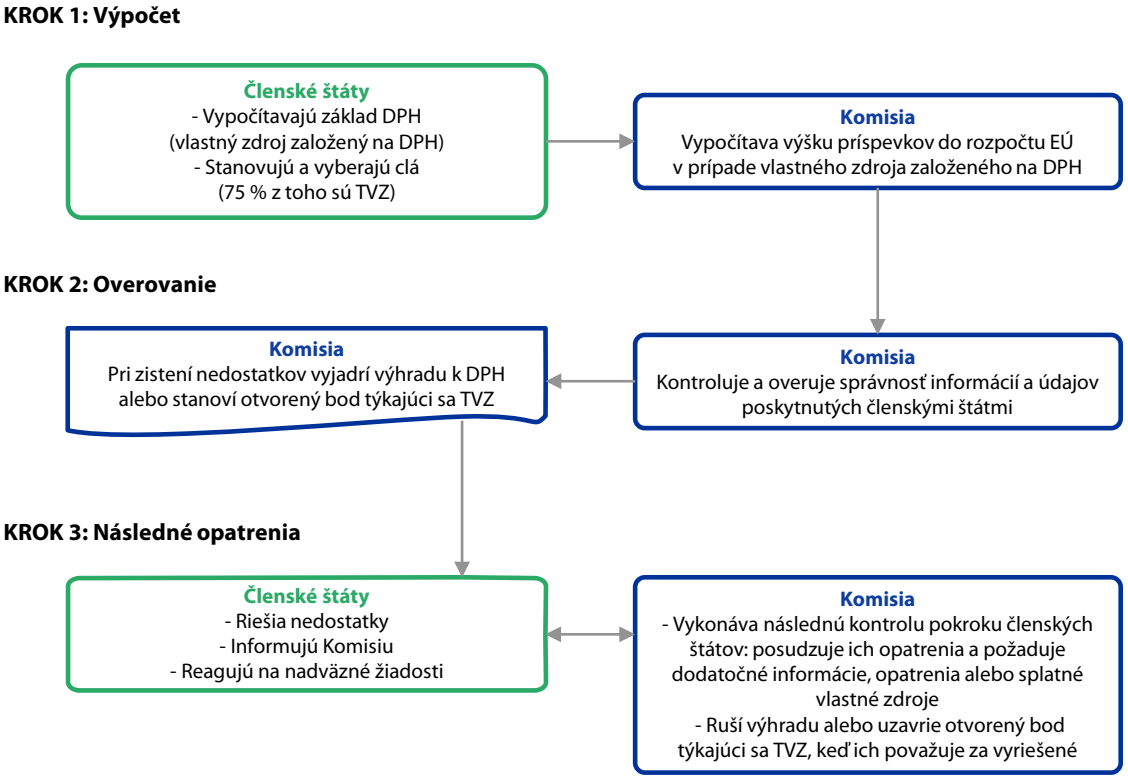
Príloha 4.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúceho odporúčania

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

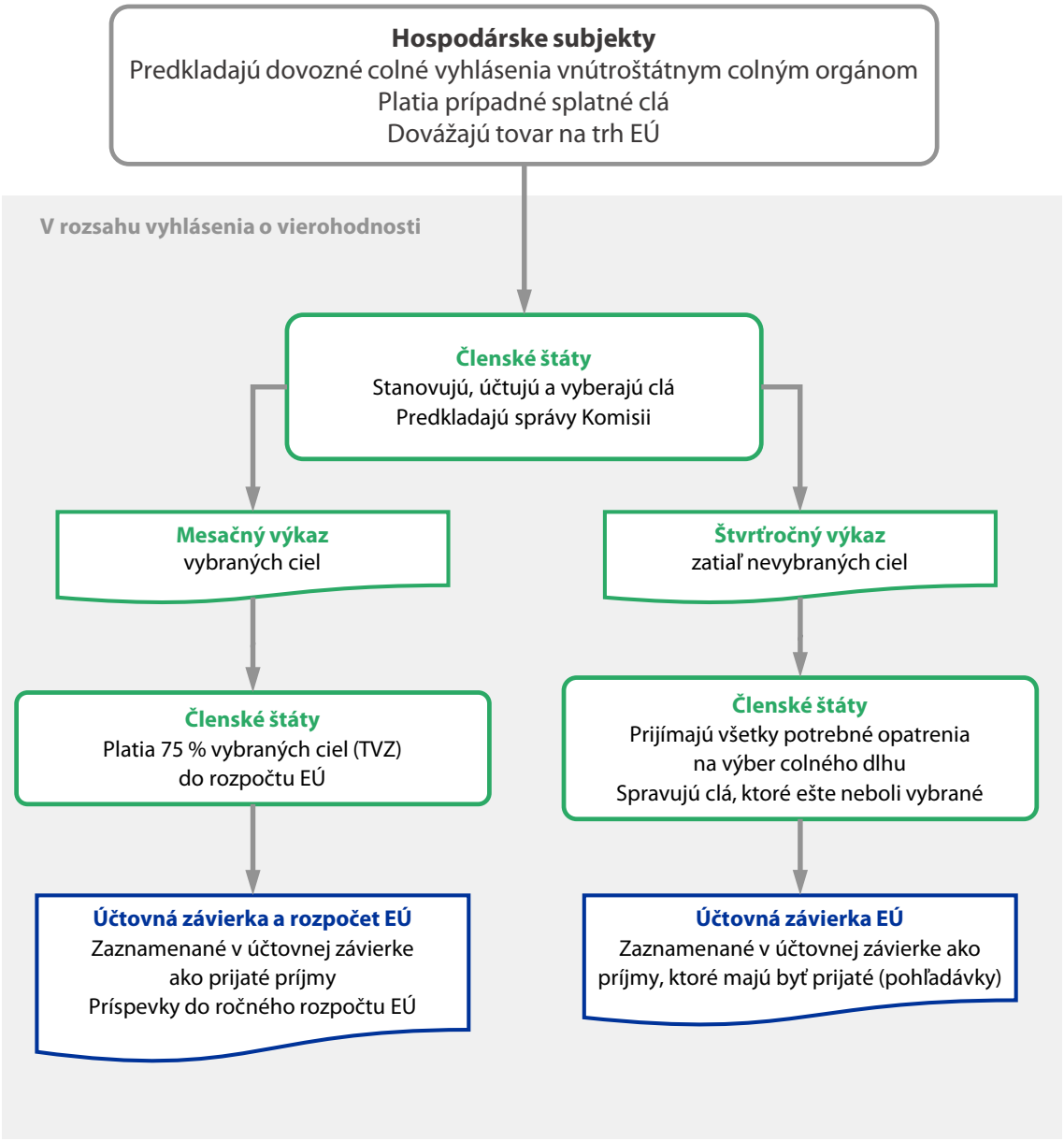
Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2023	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 4.1:** účtovať úroky z omeškania, ak členské štáty neposkytnú všetky informácie potrebné na úplné vyriešenie výhrad a opravu údajov o HND v stanovenej lehote.			Pozri bod ***4.12***.

Príloha 4.3 – Proces overovania základov DPH a tradičných vlastných zdrojov členských štátov

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Príloha 4.4 – Postup zostavovania výkazov TVZ zahŕňajúcich clá (vybraných a zatiaľ nevybraných) a ich zaznamenanie v účtovnej závierke a rozpočte EÚ

Zdroj: EDA na základe súčasnej legislatívy a pravidiel EÚ.

Kapitola 5

Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

Obsah

	Body
Úvod	5.1. – 5.10.
Stručný opis	5.2. – 5.8.
Rozsah auditu a audítorský prístup	5.9. – 5.10.
Správnosť transakcií	5.11. – 5.27.
Osobné náklady sú najviac ovplyvnené chybami	5.16. – 5.20.
Náklady vykázané za čas, ktorý nebol strávený na projekte	5.17. – 5.18.
Nesprávny výpočet hodinových a denných sadzieb	5.19. – 5.20.
Iné *priame náklady*, ktoré nie sú potrebné na akciu	5.21.
Nedostatky pri využívaní grantov formou jednorazovej platby	5.22. – 5.25.
Prijímatelia z krajín mimo EÚ a *malé a stredné podniky* sú náchylnejší na chyby	5.26. – 5.27.
Kontrolné systémy Komisie zavedené na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu v rámci programu Horizont Európa	5.28. – 5.32.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	5.33. – 5.38.
Závery a odporúčania	5.39. – 5.44.
Závery	5.39. – 5.42.
Odporúčania	5.43. – 5.44.
Prílohy	
Príloha 5.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

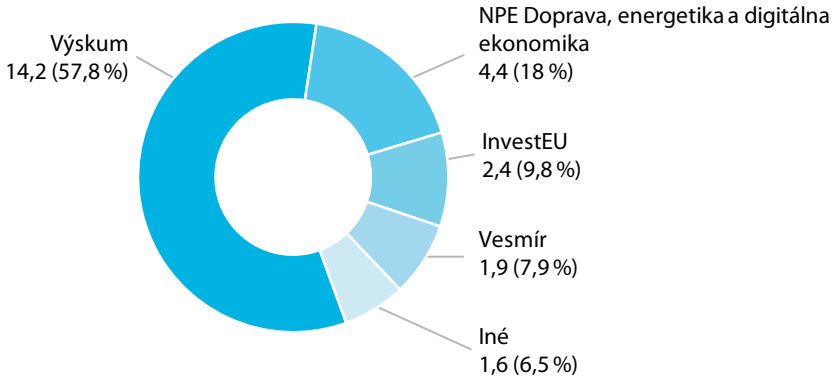
5.1. V tejto kapitole uvádzame výsledky nášho auditu okruhu 1 *VFR* „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“. Na ***ilustrácii 5.1*** je uvedený prehľad hlavných činností, výdavkov a kontrolovaného súboru v rámci tohto okruhu v roku 2025.

Ilustrácia 5.1 – Platby a kontrolovaný súbor

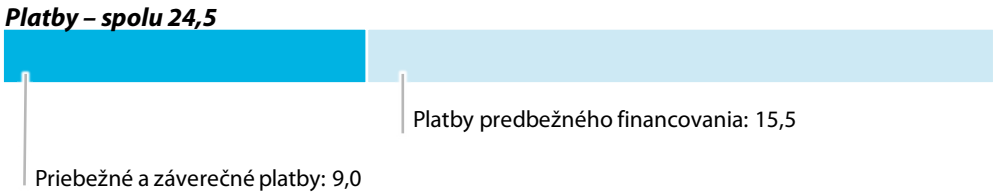
Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
24,5 mld. EUR (13,9 % rozpočtových výdavkov EÚ)

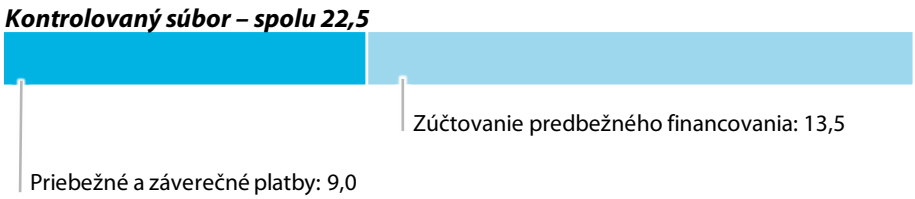
(mld. EUR)

Platby v roku 2025 rozdelené podľa fondov

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

Stručný opis

5.2. *Programy* financované v rámci okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ sú rôznorodé a ich cieľom je financovať projekty, ktoré okrem iného prispievajú k výskumu a inováciám, rozvoju európskej infraštruktúry v odvetviach dopravy, energetiky a digitálnych technológií, komunikácií, digitálnej transformácie a jednotného trhu a vesmírnej politiky.

5.3. Väčšinu výdavkov na programy v rámci tohto okruhu riadi priamo Komisia. Zostávajúce časti rozpočtu v rámci okruhu 1 VFR implementujú *spoločné podniky* a *decentralizované agentúry*.

5.4. Hlavnými programami pre výskum a inovácie sú *Horizont Európa* na obdobie 2021 – 2027 a jeho predchodca *Horizont 2020* (H2020) na obdobie 2014 – 2020. V roku 2025 tieto programy predstavovali o niečo viac než polovicu *transakcií* v oblasti výskumu, ktoré sme kontrolovali.

5.5. Z okruhu 1 VFR sa financujú aj projekty infraštruktúry v rámci *Nástroja na prepájanie Európy (NPE)*, *InvestEU* a vesmírne programy, napríklad program *Galileo* (globálny satelitný navigačný systém EÚ), *Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie (EGNOS)*, Copernicus (európsky program pozorovania Zeme). Okrem toho sa v rámci VFR 1 financuje aj program Digitálna Európa (DIGITAL) a Program pre jednotný trh (SMP). V súčasnom období VFR sú pravidlá oprávnenosti nákladov v rámci programov Horizont Európa, NPE, Digitálna Európa a Program pre jednotný trh väčšinou štandardizované.

5.6. Prevažná časť výdavkov na výskum v rámci programov Horizont a NPE má formu *grantov* pre verejných alebo súkromných *prijímateľov*, ktorí sa zúčastňujú na projektoch. Komisia spočiatku poskytuje predbežné financovanie prijímateľom po podpísaní dohody o grante. V prípade grantov, ktorými sa preplácajú skutočné náklady, čo je najbežnejší typ financovania výskumu tento rok, prijímatelia vykazujú svoje skutočné náklady a sú im uhradené zodpovedajúcim spôsobom. Pri udelení grantov formou *jednorazových platieb* sa prijímateľom vyplatí vopred stanovená paušálna suma po dokončení každého pracovného modulu.

5.7. Vesmírne programy sú vo všeobecnosti riadené nepriamo špecializovanými vykonávacími orgánmi (ako je Európska vesmírna agentúra a Agentúra EÚ pre vesmírny program), ktorým sa náklady uhrádzajú na základe ich skutočných výdavkov na programy.

5.8. *Finančné nástroje* (t. j. úvery, záruky a *kapitálové investície*) v rámci Programu *InvestEU* implementuje najmä Európska investičná banka alebo *Európsky investičný fond*, ktoré zas využívajú *finančných sprostredkovateľov*.

Rozsah auditu a audítorský prístup

5.9. Naším cieľom bolo odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1*** sme za tento okruh VFR v roku 2025 preskúmali:

a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 126 transakcií, ktorá zahŕňala všetky výdavky v rámci tohto okruhu VFR. Pozostávala z 90 transakcií v oblasti výskumu a inovácií (40 za program Horizont 2020 a 50 za program Horizont Európa) a 36 transakcií za ostatné programy (konkrétne 14 transakcií za NPE, 6 za finančné nástroje, 10 transakcií za programy SMP a Digitálna Európa a 2 transakcie týkajúce sa vesmírnych programov). Kontrolovaní prijímatelia mali sídlo v 21 členských štátoch a 4 štátoch mimo EÚ;

b) kontrolné systémy Komisie zavedené na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu v oblasti výskumu (Horizont Európa);

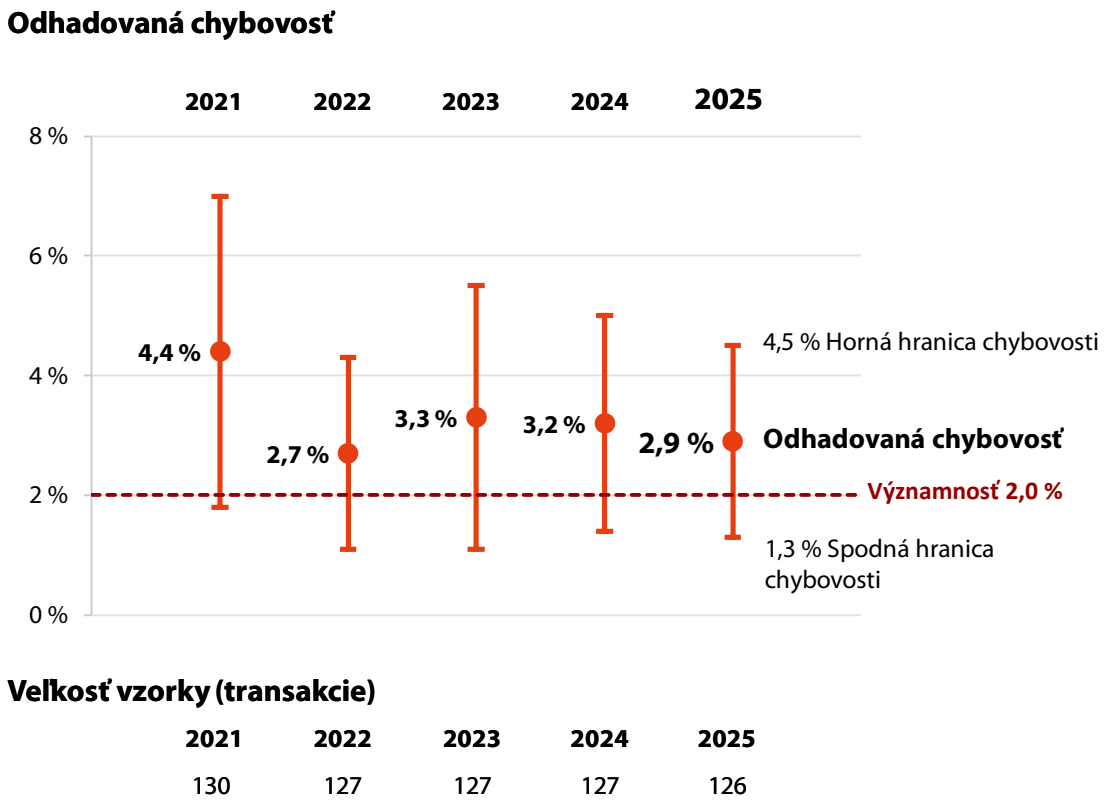
c) informácie o správnosti uvedené vo *výročných správach o činnosti (VSČ) Európskej výkonnej agentúry pre zdravie a digitalizáciu (HaDEA)* a *Európskej výkonnej agentúry pre výskum (REA)* a následne zahrnuté do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)*.

5.10. Zohľadnili sme aj výsledky našich ročných auditov 12 agentúr EÚ, vrátane Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) a 11 spoločných podnikov, ktoré plnia rozpočet v rámci okruhu 1 VFR, s minimálnym vplyvom na chybovosť. Tie boli uvedené v našich špecifických výročných správach za rozpočtový rok 2024 a vychádzali z preskúmania 218 transakcií.

Správnosť transakcií

5.11. Zo 126 transakcií, ktoré sme preskúmali, 37 (29 %) obsahovalo *chyby*. Na základe 33 chýb, ktoré sme vyčíslili, a dodatočných chýb zistených v transakciách realizovaných agentúrami EÚ a spoločnými podnikmi odhadujeme chybovosť na 2,9 % (pozri ***ilustráciu 5.2***).

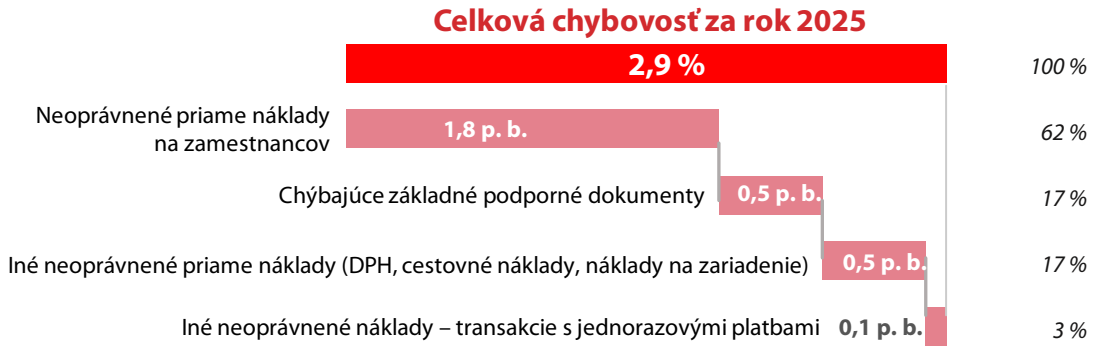
Ilustrácia 5.2. – Odhadovaný vplyv vyčísliteľných chýb

Zdroj: EDA.

5.12. Na ***ilustrácii 5.3*** je uvedený prehľad nami *odhadovanej chybovosti* podľa typu chyby za rok 2025.

Ilustrácia 5.3 – Rozdelenie odhadovanej chybovosti podľa typu chyby

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

5.13. Výskum je aj naďalej výdavkovým programom s vysokým rizikom chýb. *Vyčísliteľné chyby* sme zistili v 28 z 90 kontrolovaných výskumných transakcií v rámci našej reprezentatívnej vzorky (31 %). Okrem toho sme vykázali *nevyčísliteľné chyby* v štyroch transakciách. Rovnako ako v roku 2024 sme pri našom audite nezistili významné rozdiely medzi programom Horizont 2020 a programom Horizont Európa, pokiaľ ide o správnosť výdavkov, a to aj napriek zjednodušeniam zavedeným v rámci programu Horizont 2020 na uľahčenie vykazovania nákladov prijímateľov.

5.14. V prípade ostatných programov a činností sme zistili chyby v piatich z 36 transakcií v našej vzorke (14 %), pričom všetky boli vyčísliteľné.

5.15. Komisia prijala nápravné opatrenia, ktoré priamo ovplyvnili sedem transakcií vo vzorke. Týmito opatreniami sa znížila nami odhadovaná chybovosť za túto kapitolu o 0,4 percentuálneho bodu.

Osobné náklady sú najviac ovplyvnené chybami

5.16. Osobné náklady predstavujú prevažnú časť vzniknutých nákladov takmer všetkých výskumných projektov. Celkovo sme zistili vyčísliteľné chyby spojené s osobnými nákladmi v 22 (27 %) z 90 preskúmaných transakcií v oblasti výskumu. Okrem toho sme vykázali dve nevyčísliteľné chyby týkajúce sa osobných nákladov.

Náklady vykázané za čas, ktorý nebol strávený na projekte

5.17. Prijímatelia si môžu nárokovať náklady len za čas, počas ktorého ich zamestnanci pracovali na projektoch financovaných EÚ. Toto základné pravidlo však nebolo dodržané v prípade 7 z 50 transakcií programu Horizont Európa v našej vzorke: prijímatelia vykázali buď dni, keď boli osoby neprítomné, alebo dni, ktoré neboli odôvodnené vo výkazoch pracovného času. Podobné chyby sme zistili v jednej zo 40 preskúmaných transakcií v rámci programu Horizont 2020.

5.18. Tento typ chyby vykazujeme už tretí rok po sebe[1] v prípade európskej medzivládnej organizácie, ktorá vykonáva jedno konkrétne opatrenie v rámci programu Horizont Európa. Špecifiká tohto prípadu vysvetľujeme v ***rámčeku 5.1***.

Rámček 5.1

Príklad prípadu, keď použitie vzorovej dohody o grante nie je vhodné na financovanie konkrétnej akcie v rámci programu Horizont Európa

Združenie COST (Európska spolupráca v oblasti vedy a techniky) je európska medzivládna organizácia so sídlom v Belgicku, ktorej cieľom je podporovať spoluprácu medzi výskumnými pracovníkmi a inovátormi v celej Európe aj mimo nej prostredníctvom činností v oblasti vytvárania sietí. Táto akcia nie je ani tradičným výskumným „projektom“, ani priamo nefinancuje výskum, a program Horizont Európa je jej jediným zdrojom financovania. Komisia však na poskytnutie finančných prostriedkov na túto konkrétnu akciu použila vzorovú dohodu o grante v rámci programu Horizont Európa.

V takejto situácii je prijímateľ vystavený štrukturálnej medzere vo financovaní, keďže nie všetky náklady možno účtovať na túto akciu. V dôsledku tohto štrukturálneho nesúladu sa niektoré náklady, vrátane období určitej dovolenky a inej neprítomnosti, nemohli zohľadniť vo výpočte nákladov na zamestnancov podľa pravidiel vzorovej dohody o grante, čo poukazuje na ich obmedzenia pre akciu tohto druhu.

[1] Výročná správa za rok 2024, bod 5.21 a rámček 5.2; výročná správa za rok 2023, bod 5.18 a rámček 5.1.

Nesprávny výpočet hodinových a denných sadzieb

5.19. V rámci programu Horizont 2020 musia prijímatelia vypočítať ročné alebo mesačné hodinové sadzby za svojich zamestnancov a vynásobiť ich počtom hodín strávených na projektoch EÚ. V rámci programu Horizont Európa sa však pravidlá zmenili s cieľom zjednodušenia: prijímatelia musia teraz vypočítať denné sadzby a vynásobiť ich počtom dní (ekvivalentmi dní) strávených prácou na projektoch EÚ.

5.20. V transakciách v rámci programu Horizont 2020 aj programu Horizont Európa sme zistili, že prijímatelia nevypočítali hodinové alebo denné sadzby správne. Tieto sadzby sa vypočítajú vydelením osobných nákladov počas vymedzeného obdobia produktívnym časom (hodinami alebo ekvivalentmi dní) počas toho istého obdobia. V niektorých kontrolovaných transakciách prijímatelia použili nesprávny produktívny čas, vypočítali sadzby za nesprávne obdobie alebo do svojich sadzieb zahrnuli *nepriame náklady* alebo neoprávnené osobné náklady. Príklad tohto typu chyby je uvedený v ***rámčeku 5.2***.

Rámček 5.2

Príklady neoprávnených nákladov zahrnutých do vykázaných osobných nákladov

V Dánsku vnútroštátne orgány uhrádzajú zamestnávateľom určité náklady vyplatené zamestnancom počas rodičovskej dovolenky. Tieto náklady preto nie sú oprávnené na financovanie z prostriedkov EÚ. Kontrolovali sme jednu transakciu v rámci programu Horizont Európa, v ktorej prijímateľ takéto náklady zahrnul, čím nadhodnotil skutočné osobné náklady. Náklady, ktoré si prijímateľ nárokoval, boli preto nadhodnotené.

Verejný subjekt vo Francúzsku vykázal náklady na dvoch výskumných pracovníkov v rámci grantu z programu Horizont Európa. Pri výpočte osobných nákladov prijímateľ správne vylúčil niektoré neoprávnené náklady. Nevylúčil však súvisiace príspevky na sociálne zabezpečenie, čo viedlo k nadhodnoteniu dennej sadzby.

Iné *priame náklady*, ktoré nie sú potrebné na akciu

5.21. Hlavnou podmienkou oprávnenosti nákladov je, že musia byť vynaložené v súvislosti s akciou a potrebné na jej vykonanie. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch[2] aj tento rok sme zistili, že táto podmienka často nebola splnená. Týkalo sa to desiatich transakcií, ktoré sme kontrolovali. Príklady takýchto prípadov zahŕňali náklady na vybavenie a zásoby, ktoré sa nepoužili v rámci projektu, služby, ktoré neboli poskytnuté počas obdobia projektu, a cestovné náklady bez priamej súvislosti s projektom.

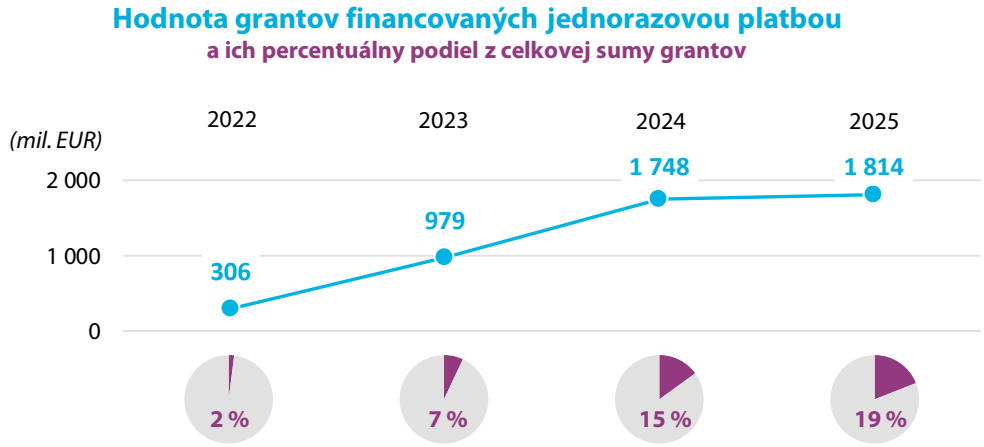
Nedostatky pri využívaní grantov formou jednorazovej platby

5.22. Financovanie jednorazovou platbou je *zjednodušeným vykazovaním nákladov* stanoveným v článku 125 *nariadenia o rozpočtových pravidlách*, ktoré si vyžaduje, aby sa podrobné odhady nákladov poskytovali vopred za každú kategóriu nákladov na prijímateľa a pracovný modul. Pred podpísaním dohody o grante odborníci, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu, posúdia odhady nákladov v porovnaní s navrhovanými činnosťami, aby sa zabezpečilo, že sú primerané a nie sú neúmerné. Komisia následne vyplatí výšku grantu na základe „riadneho vykonávania“ pracovných modulov, ktoré boli posúdené s pomocou odborníkov.

5.23. Do konca roka 2027 má Komisia v úmysle prideliť približne polovicu ročného rozpočtu programu Horizont Európa (vyčleneného na výzvy) prostredníctvom jednorazových platieb. Sumy grantov na projekty financované jednorazovými platbami a podpísané v roku 2025 dosiahli výšku 1 814 mil. EUR a predstavovali približne 19 % všetkých grantov podpísaných v danom roku, ako je znázornené na ***ilustrácii 5.4***.

[2] Výročná správa za rok 2024, bod 5.22; výročná správa za rok 2023, bod 5.22; výročná správa za rok 2022, bod 5.22.

Ilustrácia 5.4 – Podpísané dohody o grante formou jednorazovej platby v rámci programu Horizont Európa: hodnota a podiel celkového rozpočtu na granty (2022 až 2025)

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

5.24. V roku 2025 dosiahli výdavky prostredníctvom financovania jednorazovou platbou v rámci programu Horizont Európa výšku 232 mil. EUR (alebo 4 % celkových výdavkov programu v roku 2025). Kontrolovali sme tri výskumné projekty financované grantmi formou jednorazovej platby v rámci programu Horizont Európa, ktoré realizovali projektové konzorciá pozostávajúce z 5 až 17 prijímateľov. Vo všetkých prípadoch sme preskúmali stanovenie grantu formou jednorazovej platby, ako aj to, či boli pracovné moduly riadne dokončené vrátane ich overenia Komisiou. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch[3] sme zistili nedostatky najmä v dvoch oblastiach, ktoré opisujeme v ***rámčeku 5.3***. V prípade jednej z troch preskúmaných transakcií to viedlo k vyčísleniu chyby.

[3] Výročná správa za rok 2024, rámček 5.3; výročná správa za rok 2022, body 5.31 – 5.32.

Rámček 5.3

Príklady nedostatkov v grantoch formou jednorazovej platby

Chýbajúce dôkazy o dôkladnom *ex ante* posúdenie rozpočtu

V návrhoch rozpočtu každý prijímateľ poskytol informácie o kategórii zamestnancov potrebných na projekt (napr. skúsení alebo pomocní vedeckí pracovníci), počte mesiacov potrebných na kategóriu a pracovný modul a informácie o odhadovaných mesačných nákladoch („mesačné sadzby“).

Vo všetkých troch projektoch odborníci vyjadrili určité výhrady k osobným nákladom, zdrojom na riadenie projektov alebo iným rozpočtovým položkám. Tieto obavy sa však v záverečných hodnotiacich správach zohľadnili len čiastočne a neviedli k žiadnym úpravám navrhovaných rozpočtov.

Okrem toho, hoci rozpočty posudzovali externí odborníci, neexistovali dôkazy o referenčnom porovnaní navrhovaných mesačných sadzieb s dostupnými referenčnými údajmi (ako sú historické náklady) ani o kritickom posúdení rozdielov medzi nákladmi na kategórie zamestnancov.

V dôsledku toho sme zistili, že osobné náklady neboli dostatočne odôvodnené, čo so sebou prináša riziko, že sa pri všetkých troch dohodách o grante použili príliš vysoké sumy.

Nejasné vymedzenie výstupov a nedostatočné vykonávanie pracovných modulov

V prípade dvoch kontrolovaných projektov neboli niektoré kľúčové výstupy jasne vymedzené a v prípade jedného projektu dostupné dôkazy naznačovali, že niektoré pracovné moduly nemuseli byť dokončené, ako sa vyžadovalo v dohode o grante.

V jednom z projektov pracovný modul zahŕňal úlohu budovania kapacít vrátane vykonania súboru činností. V dohode o grante nebol špecifikovaný ani rozsah, ani návrh činností, čo bránilo jej vykonaniu aj posúdeniu.

V inom projekte mal výstup predstavovať „hodnotový reťazec“ pre konkrétne priemyselné odvetvie. Bol však opísaný všeobecne a nelíšil sa od hodnotových reťazcov v iných odvetviach. V ďalšom výstupe sa opísal výrazne odlišný hodnotový reťazec, čo dokazuje nezrovnalosti medzi rôznymi projektovými dokumentmi. Okrem toho vykázané ukazovatele výkonnosti týkajúce sa organizácie webinára a rastu počtu členov neboli podložené overiteľnými dôkazmi. Komisia akceptovala vykázané pracovné moduly ako dokončené a schválila platby na tento projekt. Zastávame však názor, že nie všetky tieto pracovné moduly boli uspokojivo dokončené, a preto je časť platby neoprávnená.

Vykázali sme aj zistenia týkajúce sa jednorazových platieb v prípade ďalších štyroch transakcií v rámci programu Horizont Európa, ktoré vykonal spoločný podnik pre európske železnice.

5.25. Komisia medzitým objasnila svoje usmernenia ku grantom formou jednorazovej platby. Komisia od októbra 2023 vyžaduje, aby odborníci posudzujúci návrhy rozpočtov používali prehľad programu Horizont na hodnotenia jednorazových platieb ako referenčnú hodnotu pre osobné náklady. Keďže sa kontrolované transakcie týkajú návrhov predložených v rokoch 2022 a 2023, použitie prehľadu ešte nebolo povinné. Okrem toho Komisia v súlade s naším odporúčaním 5.3 z roku 2022 aktualizovala svoje vymedzenie „riadneho vykonávania“ týchto grantov v roku 2024. Pravidlá posudzovania ich čiastočného vykonávania a finančných dôsledkov sa však ešte musia objasniť a Komisia v tejto veci nevydala žiadne usmernenie.

Prijímatelia z krajín mimo EÚ a *malé a stredné podniky* sú náchylnejší na chyby

5.26. V našich predchádzajúcich výročných správach[4] sme zdôraznili, že malé a stredné podniky (MSP) sú náchylnejšie na chyby. Tento rok MSP tvorili 9 % vzorky (11 zo 126 transakcií), ale predstavovali 30 % odhadovanej chybovosti. Chyby sme zistili v žiadostiach MSP o úhradu nákladov v šiestich transakciách, štyri z nich v oblasti výskumu a dve v rámci iných programov. Štyri z týchto MSP nemali žiadne alebo mali len veľmi obmedzené predchádzajúce skúsenosti s projektmi financovanými EÚ.

5.27. Program Horizont 2020 aj program Horizont Európa umožňujú subjektom z krajín mimo EÚ zúčastňovať sa a získavať finančné prostriedky. Ku koncu roka bolo k programu Horizont Európa pridružených 21 krajín a dve krajiny mali zavedené prechodné opatrenia umožňujúce účasť. Naša vzorka zahŕňala 13 transakcií s prijímateľmi v krajinách mimo EÚ, z ktorých 5 (38 %) obsahovalo chyby. Dva príklady uvádzame v ***rámčeku 5.4***.

[4] Výročná správa za rok 2022, bod 5.24; výročná správa za rok 2023, bod 5.25.

Rámček 5.4

Príklady prijímateľov v krajinách mimo EÚ, ktorí si nárokovali neoprávnené náklady

Dva súkromné MSP v krajine mimo EÚ získali finančné prostriedky na účasť na výskumných projektoch, jeden financovaný v rámci programu Horizont 2020 a jeden v rámci programu Horizont Európa.

Jeden z prijímateľov vykázal cestovné náklady súvisiace s účasťou výkonného riaditeľa na valnom zhromaždení projektu. Vykázaná suma zahŕňala náklady, ktoré nesúviseli s akciou, ako sú letenky pre príbuzného výkonného riaditeľa.

Druhý prijímateľ vykázal osobné náklady, ale nemohol poskytnúť príslušné výpočty ani spoľahlivé dôkazy odôvodňujúce pracovný čas. Okrem toho výkaz nákladov obsahoval cestovné a rôzne náklady, ktoré nesúviseli s akciou, napríklad súkromné výdavky.

Kontrolné systémy Komisie zavedené na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu v rámci programu Horizont Európa

5.28. Plagiátorstvo, t. j. použitie myšlienok, práce alebo slov inej osoby bez riadneho uznania, je hlavným problémom programov zahŕňajúcich výskum (ako je Horizont Európa). Zásady integrity výskumu, ako sú zásady uvedené v Európskej charte výskumných pracovníkov, zdôrazňujú etické správanie a vyhýbanie sa plagiátorstvu počas celého výskumného procesu. Okrem toho by opätovné použitie obsahu v rámci financovaných projektov mohlo viesť k riziku, že sa tie isté náklady budú financovať dvakrát (dvojité financovanie), čo je zakázané príslušným právnym rámcom (nariadenie o rozpočtových pravidlách a pravidlami programu Horizont Európa[5]).

5.29. V rámci programu Horizont Európa sa pri hodnotení projektov systematicky posudzuje riziko plagiátorstva a dvojitého financovania. Z prevádzkového hľadiska sa Komisia pri podpore týchto kontrol spolieha na systém SIMBA (analýza na základe podobnosti), ktorý vlastní Generálne riaditeľstvo pre výskum a inováciu (GR RTD). Počas fázy prípravy grantov sa v systéme SIMBA automaticky porovnáva zloženie konzorcia a opis akcie nových, úspešne vyhodnotených návrhov so všetkými úspešnými návrhmi v databáze Komisie *eGrants*. Používa sa párovanie jednotlivých slov a vypočítava sa celkový index podobnosti. Návrhy nad prahovou hodnotou 30 % sú označené na následnú kontrolu, pričom výsledky sa zobrazujú v systéme pracovných postupov Komisie na hodnotenie a schvaľovanie grantov (COMPASS).

5.30. V prípade návrhov označených v systéme SIMBA musia projektoví manažéri posúdiť, či sú podobnosti „kritické“ (napr. veľmi podobné ciele, nápady, prístupy alebo – pokiaľ ide o dvojité financovanie – identickí prijímatelia alebo veľmi podobné konzorciá). Posúdenie môže zahŕňať kontaktovanie útvaru, ktorý riadi projekt párovania, vyžiadanie vysvetlení od žiadateľov, konzultácie s nezávislými odborníkmi alebo zapojenie právneho servisu. Môže to viesť k tomu, že návrh bude financovaný s posilneným monitorovaním alebo bez neho, alebo v závažných prípadoch k jeho zamietnutiu.

---

[5] Nariadenie (EÚ) 2021/695, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie.

5.31. Celkovo zastávame názor, že je systém SIMBA vyspelý a priebežne udržiavaný nástroj, ktorý podporuje operačné rozhodovanie a je vo všeobecnosti vhodný na daný účel. Naším preskúmaním sa takisto potvrdilo, že všetky prípady zaradené do vzorky, ktoré boli označené nad prahovou hodnotou, boli riadne sledované vrátane konzultácií so žiadateľmi a v zložitejších prípadoch vyžiadania nezávislého odborného posúdenia.

5.32. Napriek tomu sme zistili niektoré nedostatky.

- Prahová hodnota indexu podobnosti, na základe ktorej sa aktivujú povinné následné opatrenia, je stanovená na 30 %, ale odôvodnenie tejto úrovne ani dôkaz o jej oficiálnom schválení neboli zdokumentované.

- V systéme SIMBA sa v súčasnosti porovnávajú nové, úspešne vyhodnotené návrhy so všetkými úspešnými návrhmi v databáze, aj keď niektoré z nich neboli financované, čo môže viesť k zbytočnej následnej práci a predĺženiu času na spracovanie pre projektových úradníkov. Poznamenávame, že GR RTD už naplánovalo aktualizáciu systému SIMBA na začiatok roka 2026 s cieľom vylúčiť nefinancované návrhy zo súboru, ktorý je predmetom porovnania, čím sa zlepší efektívnosť a relevantnosť výsledkov.

- V systéme SIMBA sa ponechá len najnovší index podobnosti. Ak sa vykoná nové porovnanie, prepíšu sa predchádzajúce výsledky. Okrem toho sa v systéme COMPASS zobrazujú indexy len ako snímky obrazovky. Tieto prvky obmedzujú vysledovateľnosť počas celého životného cyklu grantu.

- A napokon, ak porovnávané návrhy obsahujú dokumenty so značnými rozdielmi v dĺžke, systém SIMBA môže vypočítať nereprezentatívnu hodnotu indexu podobnosti. Vo výnimočných prípadoch by to mohlo skresliť porovnania a viesť k zavádzajúcim výsledkom.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

5.33. Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2025 týkajúce sa odhadovaného *rizika pri platbe* v oblastiach politiky v okruhu 1 VFR, ktoré Komisia vypočítala na 2,1 %. Tento percentuálny podiel sa nachádza v rámci nášho rozsahu odhadovanej chybovosti a mierne nad prahom významnosti.

5.34. Preskúmali sme výročné správy o činnosti *výkonných agentúr* HaDEA a REA, pričom hlavné výdavky v roku 2025 sa týkali programov Horizont 2020 a Horizont Európa. Pokiaľ ide o program Horizont 2020, Komisia odhadla *reprezentatívnu chybovosť* za tento program na približne 3,8 %. *Zvyšková chybovosť* za program Horizont 2020 je po zohľadnení nápravných opatrení 1,8 % (a približne 2,1 % v prípade agentúry HaDEA aj agentúry REA).

5.35. Pokiaľ ide o program Horizont Európa, Komisia odhadla reprezentatívnu chybovosť za tento programu na 4,4 % a zvyškovú chybovosť na 4,1 % (s podobnými mierami v prípade dvoch výkonných agentúr). K týmto celkovým chybovostiam prispeli zistenia z *ex post* technických preskúmaní grantov formou jednorazovej platby menej než 0,1 percentuálneho bodu.

5.36. Tieto odhady sú založené na spoločnej reprezentatívnej vzorke 207 *ex post* auditov a preskúmaní. Týkajú sa 177 grantov na skutočné náklady a 30 grantov formou jednorazovej platby. Ako sa uvádza vo viacročnom pláne auditov Komisie pre program Horizont Európa, veľkosť vzorky pre granty formou jednorazovej platby bola za rok 2025 stanovená na minimálnej akceptovanej úrovni 30, pretože očakávaná chybovosť bola veľmi nízka. Takisto poznamenávame, že platby v rámci takýchto grantov predstavovali len malý podiel z celkovej sumy. Vo viacročnom pláne auditov Komisie pre program Horizont Európa sa zatiaľ neuvádza, ako sa v nadchádzajúcich rokoch upraví veľkosť vzorky pre granty formou jednorazovej platby, aby sa zohľadnilo očakávané zvýšenie súm a podielu takýchto platieb.

5.37. Keďže zvyšková chybovosť v prípade programu Horizont Európa je nad 2 % *prahom významnosti*, agentúra HaDEA a agentúra REA vzniesli vo svojich výročných správach o činnosti výhrady. Pokiaľ ide o program Horizont 2020, tieto miery boli veľmi blízke 2 % v prípade agentúry HaDEA aj agentúry REA. Je to v rámci cieľového rozpätia Komisie pre program Horizont 2020, a preto neboli vznesené žiadne *výhrady*.

5.38. Na základe vyššie uvedeného zastávame názor, že výročné správy o činnosti agentúry HaDEA aj agentúry REA obsahujú informácie, ktoré mali k dispozícii, a na základe nich poskytujú verný obraz o finančnom riadení, pokiaľ ide o správnosť transakcií súvisiacich s výdavkami v okruhu 1 VFR.

Závery a odporúčania

Závery

5.39. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ bola významná. Z nášho testovania transakcií za tento okruh VFR vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 2,9 %.

5.40. Každý rok sa pri našich auditoch v tejto oblasti politiky zistí chybovosť nad úrovňou významnosti. Naznačuje to opakujúce sa riziko nadhodnotených platieb prijímateľom. Hlavným faktorom prispievajúcim k chybám v okruhu 1 VFR sú neoprávnené alebo nesprávne vykázané osobné náklady vo výdavkoch na výskum. Napriek všetkým zjednodušujúcim opatreniam zavedeným do právneho základu v priebehu času a usmerneniam Komisie pre prijímateľov sa situácia už roky nezmenila[6].

5.41. Pokiaľ ide o financovanie jednorazovými platbami, z našich auditov vyplýva, že navrhované rozpočty boli v niektorých prípadoch nadhodnotené a že odborníci posudzujúci návrhy to neodhalili ani neopravili. Spolu s nejasným vymedzením výstupov a nedostatočným *ex ante* overovaním, či boli pracovné moduly vykonané podľa plánu, existuje riziko, že dohody o grante majú nadmerné rozpočty a že platby sa uhradia na projekty, ktoré neboli uspokojivo vykonané.

5.42. Pokiaľ ide o kontroly Komisie na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu, zastávame názor, že systém SIMBA je vyspelý a vo všeobecnosti vhodný na daný účel. Existuje však priestor na lepšiu formalizáciu postupov.

[6] Výročná správa za rok 2018, bod 5.16; výročná správa za rok 2019, bod 4.11; výročná správa za rok 2020, bod 4.13; výročná správa za rok 2021, bod 4.12; výročná správa za rok 2022, bod 5.13; výročná správa za rok 2023, bod 5.13; výročná správa za rok 2024, bod 5.15.

Odporúčania

5.43. V ***prílohe 5.1*** sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročných správach za rok 2022 a 2023 a ktoré mali byť vykonané do roku 2025. Komisia vykonala jedno odporúčanie v niektorých ohľadoch a dve odporúčania boli vykonané v plnej miere.

5.44. Na základe našich zistení a záverov za rok 2025 odporúčame Komisii:

Odporúčanie 5.1 – Zlepšiť rámec kontroly financovania jednorazovou platbou v oblasti výskumu

Komisia by mala zlepšiť rámec kontroly financovania jednorazovou platbou v oblasti výskumu, a najmä:

a) zabezpečiť, aby odborníci, ktorí vykonávajú *ex ante* posúdenie návrhov rozpočtu, vykonávali a dokumentovali požadované kontroly konzistentne;

b) stanoviť jasné kritériá, ako aj rozpätia sadzieb, ktoré sa majú uplatňovať na možné zníženia grantov v prípadoch, keď sú pracovné moduly dokončené len čiastočne;

c) stanoviť počet svojich *ex post* technických preskúmaní, aby zabezpečila primerané zastúpenie jednorazových platieb v rámci štatisticky reprezentatívnej vzorky na úrovni programu. Viacročný plán auditov by sa mal aktualizovať zodpovedajúcim spôsobom.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Odporúčanie 5.2 – Formalizovať postupy týkajúce sa plagiátorstva a kontrol dvojitého financovania (v systéme SIMBA)

Komisia by mala:

a) zdokumentovať a oficiálne schváliť zvolenú úroveň prahu indexu podobnosti vrátane jej odôvodnenia;

b) vymedziť postup schvaľovania a vykonávania budúcich zmien prahovej hodnoty indexu vrátane minimálnych kontrolných opatrení a *audítorského záznamu*.

Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2027

Prílohy

Príloha 5.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Odporúčame, aby Komisia do konca roka 2025 (hodnotenie programu Horizont Európa v polovici trvania): **Odporúčanie 1 – Vyhodnotiť financovanie formou jednorazovej platby** a) Do hodnotenia v polovici trvania programu Horizont Európa zahrnúť hodnotenie financovania jednorazovými platbami s cieľom posúdiť, či sú určité typy projektov (z hľadiska obsahu, veľkosti atď.) nevhodné na financovanie jednorazovými platbami, ako aj posúdiť riziko *nezrovnalostí* a *podvodov*.			Komisia vydala *pracovný dokument útvarov Komisie* o priebežnom hodnotení rámcového programu pre výskum a inovácie Horizont Európa (2021 – 2024) uverejnený 30. apríla 2025, ktorý bol založený na údajoch o vykonávaní a rozsiahlom prieskume medzi účastníkmi, odborníkmi a internými zamestnancami Komisie.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2023	Odporúčame Komisii do polovice roka 2025: **Odporúčanie 1 – Zvýšiť dodržiavanie pravidiel denných sadzieb zo strany prijímateľov** Pokiaľ ide o podávanie správ v rámci programu Horizont Európa, zaviesť opatrenia, ktoré presahujú rámec doteraz prijatých opatrení na zvýšenie informovanosti s cieľom zlepšiť dodržiavanie pravidiel denných sadzieb zo strany prijímateľov.			Komisia vyriešila toto odporúčanie prostredníctvom dvoch opatrení: vypracovala sprievodcu osobnými nákladmi programu Horizont Európa s cieľom pomôcť prijímateľom pri zadávaní ich osobných nákladov a s blížiacou sa lehotou na podávanie správ zasiela aj personalizované oznámenia prijímateľom náchylným na chyby.
	Odporúčame Komisii do polovice roka 2025: **Odporúčanie 2 – Zabezpečiť zrozumiteľnosť dokumentov programu Horizont Európa** V prípade programu Horizont Európa podrobnejšie objasniť pravidlá a metódy výpočtu denných sadzieb osobných nákladov použitých vo vzorovej dohode o grante.			Komisia doplnila do anotovanej dohody o grante menšie objasnenia a prijala ďalšie vysvetľujúce opatrenia. Ustanovenia anotovanej dohody o grante a vzorovej dohody o grante však stále nie sú úplne zosúladené.

Zdroj: EDA.

Kapitola 6

Súdržnosť, odolnosť a hodnoty

Obsah

	Body
Úvod	6.1. – 6.17.
Stručný opis	6.3. – 6.6.
Ciele politiky a výdavkové nástroje	6.3.
Riadenie fondov	6.4. – 6.6.
Rozsah auditu a audítorský prístup	6.7. – 6.17.
Správnosť transakcií	6.18. – 6.39.
Výsledky testovania transakcií	6.18. – 6.19.
Súdržnosť – zdieľané riadenie	6.20. – 6.38.
Neoprávnené náklady a projekty	6.23. – 6.25.
Chýbajúce základné podporné dokumenty	6.26. – 6.29.
Porušenia pravidiel vnútorného trhu týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci	6.30. – 6.36.
Zjednodušené vykazovanie nákladov	6.37. – 6.38.
Odolnosť a hodnoty – riadené Komisiou	6.39.
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	6.40. – 6.58.
Posúdenie Komisie za rok 2025	6.40. – 6.51.
Systémy riadenia a kontroly členských štátov v prípade niektorých programov nefungovali správne	6.40. – 6.41.
Významná úroveň neoprávnených výdavkov v schválených účtovných závierkach	6.42. – 6.49.
Posúdenie nízkeho rizika v prípade programov Interreg, ktoré naše zistenia nepotvrdzujú	6.50. – 6.51.
Ukončenie programov z obdobia 2014 – 2020	6.52. – 6.55.
Programové obdobie 2021 – 2027	6.56. – 6.58.
Záver a odporúčania	6.59. – 6.62.
Záver	6.59. – 6.60.
Odporúčania	6.61. – 6.62.

Prílohy

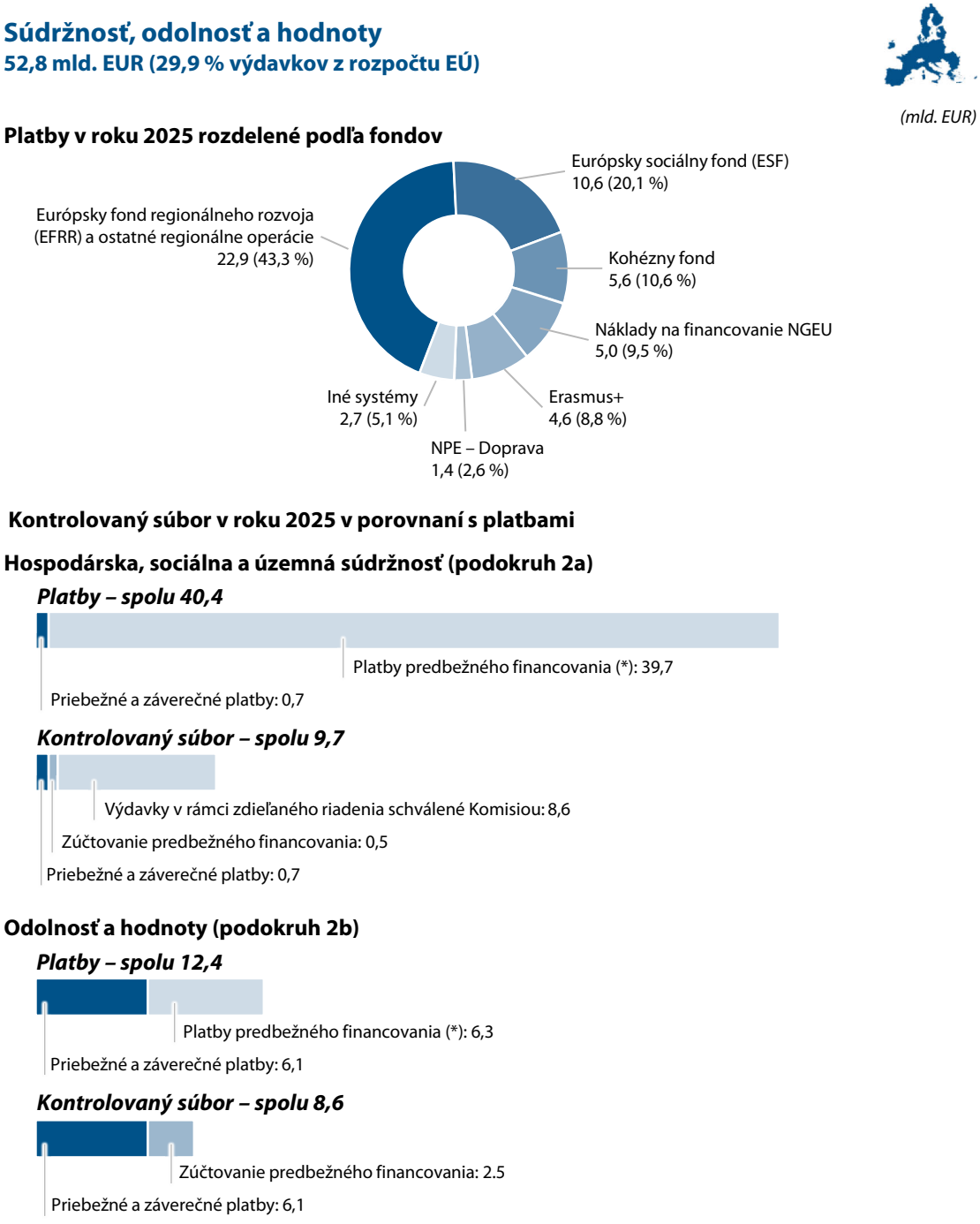
Príloha 6.1 – Naša vzorka transakcií zdieľaného riadenia a chýb nesúladu v roku 2025

Príloha 6.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Úvod

6.1. V tejto kapitole predkladáme výsledky auditu okruhu 2 *VFR* „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“. Na ***ilustrácii 6.1*** sa nachádza prehľad hlavných činností, výdavkov a kontrolovaného súboru v rámci tohto okruhu v roku 2025.

Ilustrácia 6.1 – Platby a kontrolovaný súbor

(*) Vrátane ročných záloh a priebežných platieb v rámci *zdieľaného riadenia*, ktoré Komisia ešte neakceptovala.

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

6.2. Okruh 2 VFR obsahuje dva podokruhy. Väčšina platieb predbežného financovania v rámci podokruhu 2a s týka *programov* zdieľaného riadenia na *programové obdobie* 2021 – 2027. Keďže platby v rámci predbežného financovania nepredstavujú dokončené výdavky, nevykonávame ich audit. *Transakcie*, ktoré kontrolujeme – a ku ktorým poskytujeme stanovisko – sú transakcie, na ktorých sú založené výdavky schválené Komisiou a zahrnuté v účtovnej závierke. Podokruh 2b pozostáva z transakcií, ktoré *priamo* alebo *nepriamo riadi* Komisia. V tejto súvislosti kontrolujeme výdavky, ktoré boli vyplatené alebo zúčtované v roku 2025. Do tohto podokruhu je zaradená aj časť platieb nákladov na financovanie nástroja *NextGenerationEU (NGEU)*.

Stručný opis

Ciele politiky a výdavkové nástroje

6.3. Výdavky v rámci okruhu 2 VFR sú zamerané najmä na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ (podokruh 2a) a na opatrenia na podporu a ochranu hodnôt EÚ, čím sa zvyšuje odolnosť EÚ voči výzvam, ktorým čelí (podokruh 2b). Ďalšie podrobnosti sú uvedené na ***ilustrácii 6.2***.

Ilustrácia 6.2 – Ciele politiky

Podokruh 2a – Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
pomáha vyrovnávať regionálne rozdiely tým, že sa prostredníctvom neho podporujú inovácie a výskum, digitálna agenda, malé a stredné podniky, nízkouhlíkové hospodárstvo, udržateľný a integrovaný rozvoj všetkých typov území a miestnych iniciatív.

Európsky sociálny fond (ESF) a ESF+
má za cieľ dosiahnuť vysokú mieru zamestnanosti, spravodlivú sociálnu ochranu, kvalifikovanú a odolnú pracovnú silu, a inkluzívne a súdržné spoločnosti ako kľúčový faktor pre odstránenie chudoby; ESF+ na obdobie 2021 – 2027 zahŕňa aj iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí (**YEI**), Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (**FEAD**), program EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie a implementuje sa prostredníctvom neho program Európskeho piliera sociálnych práv.

Kohézny fond (KF)
podporuje udržateľný rozvoj financovaním projektov v oblasti životného prostredia a dopravy v členských štátoch, ktorých hrubý národný dôchodok (HND) na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru EÚ. Kohézny fond pomáha financovať projekty transeurópskych sietí prostredníctvom **Nástroja na prepájanie Európy (NPE)**.

Podokruh 2b – Odolnosť a hodnoty

Erasmus+
podporuje vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a to presadzovaním mobility a aktívnej účasti mladých ľudí.

NextGenerationEU (NGEU)
náklady na financovanie nenávratnej podpory z NGEU s cieľom pomôcť členským štátom EÚ zotaviť sa z dôsledkov pandémie COVID-19.

Iné systémy, napr. program Občania, rovnosť, práva a hodnoty (**CERV**) a program Kreatívna Európa (**CREA**), osobitné nástroje na podporu oživenia hospodárstva po pandémii COVID-19 v EÚ (**EU4Health**), program Spravodlivosť (**JUST**) atď.

Zdroj: EDA.

Riadenie fondov

6.4. *Fondy politiky súdržnosti [Európsky sociálny fond (ESF)*, ESF+, *Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)* a *Kohézny fond (KF)*] sa implementujú najmä v rámci zdieľaného riadenia. *Riadiace orgány* majú primárnu zodpovednosť za *správnosť* platieb, ale Komisia je v konečnom dôsledku zodpovedná za plnenie rozpočtu EÚ a zabezpečenie toho, aby členské štáty mali dobre fungujúce *systémy riadenia a kontroly*. Komisia v súčasnosti vykonáva programy z obdobia 2014 – 2020 aj 2021 – 2027. V období 2021 – 2027 riadiace orgány prevzali úlohu overovania ročnej účtovnej závierky za každý program. Predtým to robili *certifikačné orgány*. Za obe programové obdobia poskytujú vnútroštátne *orgány auditu* uistenie o správnosti výdavkov zahrnutých v ročnej účtovnej závierke predloženej Komisii.

6.5. Na ***ilustrácii 6.3*** sú znázornené hlavné zmeny v úlohách riadenia, kontroly a uistenia medzi týmito dvoma programovými obdobiami[1].

[1] Podrobnosti o súvisiacich procesoch a zodpovednostiach v rokoch 2014 – 2020 sú uvedené v našej výročnej správe za rok 2024, ilustrácia 6.3.

Ilustrácia 6.3 – Rozdiely v úlohách v rámci zdieľaného riadenia zavedené pre obdobie 2021 – 2027

Európska komisia

GR REGIO

GR EMPL

- Bola zavedená možnosť posilnených proporčných opatrení pre členské štáty. V rámci tejto možnosti môže Komisia vykonať menej auditov alebo žiadne audity.

Členské štáty

Riadiace orgány

- Väčšia zodpovednosť za návrh programu, monitorovanie výkonnosti a zosúladenie s prioritami EÚ.
- Účtovná funkcia nahrádza bývalé certifikačné orgány.
- *Ex-ante* kondicionality nahradené horizontálnymi a tematickými základnými podmienkami uplatniteľnými na všetky príslušné ciele – ich splnenie je nevyhnutné na získanie finančných prostriedkov.
- Prístup k overovaniu zo strany riadiaceho orgánu založený na riziku namiesto 100 % kontrol žiadostí o platbu.

Orgány auditu

- Zvýšená prahová hodnota pre neštatistický výber vzorky a posilnené primerané opatrenia pre štatistické vzorky. V druhom prípade sa nevykonávajú žiadne systémové audity.

Zdroj: EDA na základe *nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU) na obdobie 2014 – 2020* a NSU na obdobie 2021 – 2027.

6.6. Okruh 2 VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ zahŕňa aj financovanie EÚ prostredníctvom programov alebo opatrení, ktoré riadia buď priamo *generálne riaditeľstvá (GR)* Komisie, vrátane niektorých *výkonných agentúr* EÚ, alebo sú riadené nepriamo s podporou partnerských organizácií alebo iných subjektov, napr. národných agentúr programu *Erasmus+* (***ilustrácia 6.2***).

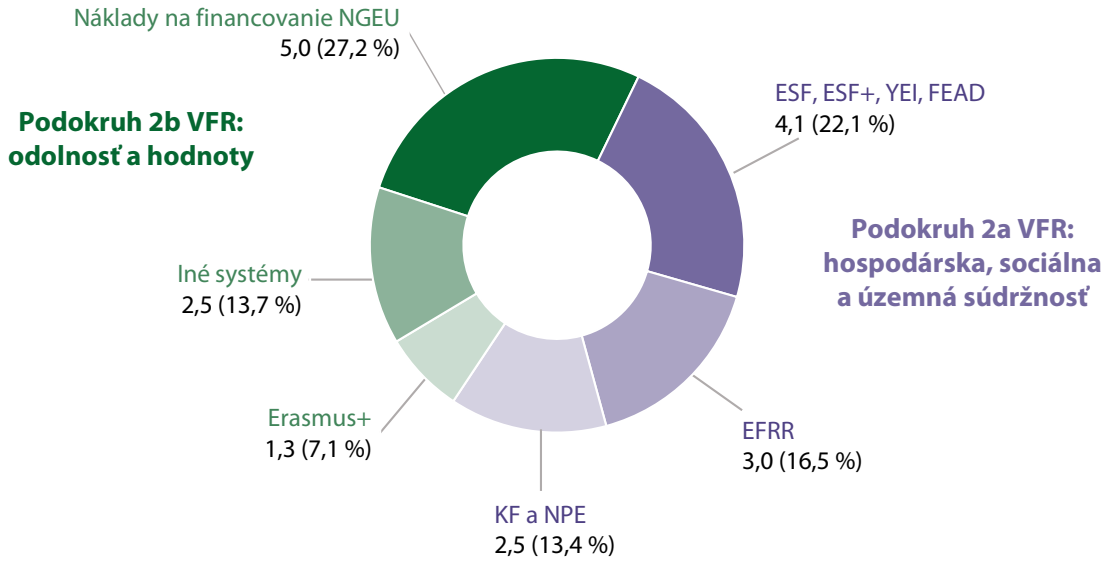
Rozsah auditu a audítorský prístup

6.7. Cieľom nášho auditu bolo prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*, ako je to opísané v ***prílohe 1.1***, a poskytnúť posúdenie správnosti výdavkov v rámci okruhu 2 VFR.

6.8. V roku 2025 sa náš kontrolovaný súbor takmer rovnomerne týkal podokruhov 2a a 2b VFR, zatiaľ čo v roku 2024 predstavoval podokruh 2a VFR 86 % celkového súboru. Na ***ilustrácii 6.4*** je znázornený podiel nášho kontrolovaného súboru vo vzťahu k fondom a nástrojom uvedeným na ***ilustrácii 6.2***. Platba nákladov na financovanie NGEU predstavuje 27 % nášho kontrolovaného súboru, čo je výrazne vyšší podiel ako v roku 2024. Tieto náklady takisto tvoria polovicu celkového súboru v podokruhu 2b. Tieto transakcie sa zásadne líšia od zvyšku nášho kontrolovaného súboru v rámci tohto okruhu a svojou povahou predstavujú nízke riziko. Zistili sme, že sú zákonné a správne.

Ilustrácia 6.4 – Kontrolovaný súbor za rok 2025

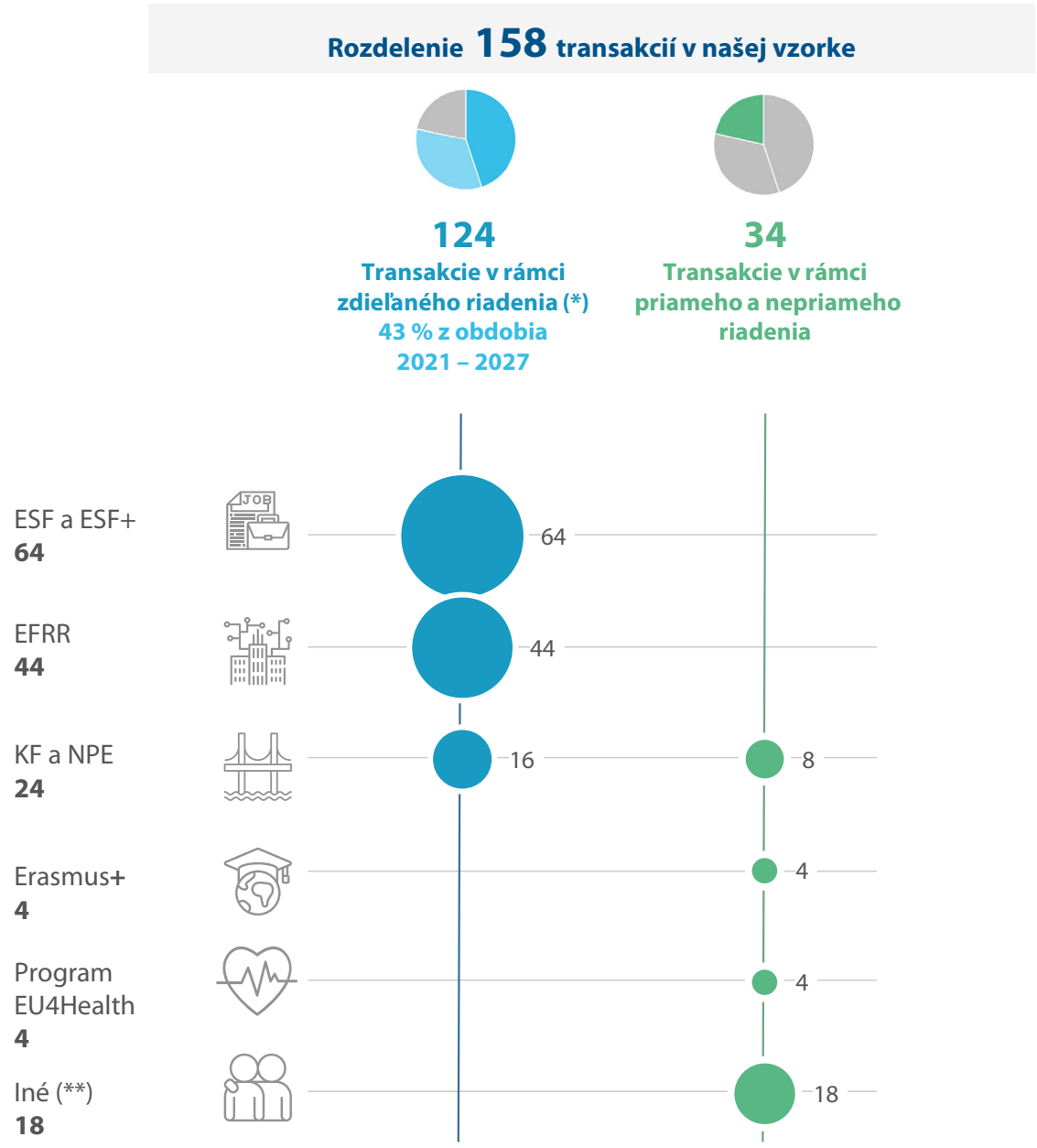
(mld. EUR)

Zdroj: EDA.

6.9. Kontrolovali sme **štatisticky reprezentatívnu vzorku 158 transakcií** vybraných z nášho súboru v rámci tohto okruhu VFR. Účelom je odhadnúť *chybovosť* v okruhu 2 VFR. Na ***ilustrácii 6.5*** je znázornený počet transakcií v našej vzorke.

Ilustrácia 6.5 – Počet transakcií v našej vzorke

(*) Vrátane ***troch finančných nástrojov***, v rámci ktorých sme kontrolovali 17 *kapitálových investícií*, 11 úverov a dva náklady na riadenie.
(**) **18 ďalších transakcií**: sedem sa týka zákaziek Komisie na služby a práce; tri v rámci programu Kreatívna Európa (CREA); tri sa týkajú nákladov na financovanie NGEU; dva v rámci *programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV)*; jedna v rámci programu Spravodlivosť (JUST); jedna v rámci programu línie sociálnej výsady a osobitných kompetencií (SOCPL); a jedna sa týkala výsledkov našich ročných auditov agentúr EÚ financovaných v rámci okruhu 2 VFR.

Zdroj: EDA.

6.10. Okrem toho sme kontrolovali dve transakcie v rámci *Fondu solidarity Európskej únie (FSEÚ)*. Ide o *osobitný nástroj*, ktorý spravuje GR REGIO, ale nespadá do okruhu 2 VFR. Výsledok tejto audítorskej práce preto nie je zahrnutý do špecifického posúdenia tohto okruhu.

6.11. Overili sme aj informácie o správnosti uvedené vo *výročných správach o činnosti* GR EMPL a GR REGIO za rok 2025 a *výročnú správu o riadení a výkonnosti*, ktorú vypracovala Komisia.

6.12. V prípade vyhlásení o vierohodnosti za roky 2017 až 2024 náš prístup zahŕňal preskúmanie a opätovné vykonanie audítorských činností, ktoré vykonali vnútroštátne orgány auditu a Komisia. Účelom bolo určiť, do akej miery sa môžeme spoľahnúť na ich prácu a získať vlastnú istotu z ich výsledkov. V mnohých prípadoch sme však v tejto práci zistili nedostatky[2]. Okrem toho sme posúdili, že zmeny vykonané v návrhu a nastavenia systému riadenia a kontroly na obdobie 2021 – 2027 (***ilustrácia 6.3***) nezmiernili riziko, že tieto kontroly nebudú účinné. Z týchto dôvodov sme sa v prípade rozpočtového roka 2025 vrátili k audítorskému prístupu spred roka 2017 pre tento okruh VFR, ktorý spočíval vo výbere vlastnej vzorky príslušných transakcií a v ich priamom testovaní.

6.13. Podobne ako v minulých rokoch kontrolovaný súbor, z ktorého sme vybrali vzorku pre náš audit zdieľaného riadenia v roku 2025, zahŕňa výdavky vykázané certifikačnými alebo riadiacimi orgánmi v období od 1. júla 2023 do 30. júna 2024 (t. j. počas účtovného roka) a schválené Komisiou v balíku uisťujúcich dokumentov a balíku *ukončenia* programov počas roka 2025. Tento postup nadväzuje na ročný cyklus kontrol ukončený riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu pred predložením účtovnej závierky Komisii. Výdavky sa týkajú programového obdobia 2014 – 2020, ako aj obdobia 2021 – 2027. V súlade s bodom ***20 prílohy 1.1*** pri výbere vzorky vychádzame len z celkového súboru výdavkov uvedených v účtovných závierkach prijatých Komisiou.

---

[2] Výročná správa za rok 2024, body 6.39 až 6.51, a preskúmanie 03/2024: Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020.

6.14. Konečný termín na predloženie balíka uisťujúcich dokumentov a balíka ukončenia programov za roky 2014 – 2020 bol stanovený na 15. februára 2025. Predpokladali sme preto, že naša vzorka za rok 2025 bude obsahovať veľký počet ukončení *programov*. *Nariadenie o platforme STEP*[3] však umožnilo posunúť termín na 15. februára 2026. Mnohé členské štáty túto možnosť flexibility využili. V dôsledku toho členské štáty certifikovali a Komisia schválila v roku 2025 len približne 20 % programov. Okrem toho boli výdavky vykázané členskými štátmi za obdobie 2021 – 2027 nízke. To znamená, že celkový súbor, ktorý sme kontrolovali, tak predstavoval len jednu tretinu objemu z roku 2024.

6.15. V dôsledku relatívne malého a atypického súboru v účtovných závierkach predložených členskými štátmi a schválených Komisiou sa povaha transakcií, ktoré sme kontrolovali, značne líšila od predchádzajúcich rokov. Napríklad v rámci zdieľaného riadenia naša vzorka zahŕňa veľkú časť transakcií súvisiacich s ESF, zatiaľ čo vo vzorke pre náš audit v roku 2024 prevažovali transakcie súvisiace s EFRR, ktoré predstavujú rôzne riziká. Ďalšou črtou auditu za rok 2025 je, že 43 % transakcií vo vzorke za obe programové obdobia (53 zo 124) pochádza z programov v Česku, Nemecku a Spojenom kráľovstve. Výdavky Spojeného kráľovstva sa týkajú ukončenia programov na roky 2014 – 2020, ktoré boli schválené, keď bolo Spojené kráľovstvo ešte členským štátom EÚ. V ***prílohe 6.1*** je uvedené rozdelenie transakcií v rámci zdieľaného riadenia, ktoré sme kontrolovali, podľa krajín.

6.16. Časť nášho súboru za rok 2025 sa týka účtovných závierok za posledný rok programov na roky 2014 – 2020, ktoré zahŕňali projekty z niekoľkých rokov pred rokom 2025. Niektoré z týchto projektov boli pôvodne financované z vnútroštátnych finančných prostriedkov a dokončené ešte predtým, ako boli v týchto záverečných účtovných výkazoch predložené Komisii. To pomáha členským štátom čerpať finančné prostriedky EÚ, ktoré zostávajú k dispozícii na konci obdobia financovania. Tento postup je pravidelný, pokiaľ bola žiadosť prijímateľa predložená riadiacemu orgánu pred dokončením projektu (ako sa vyžaduje v nariadení o spoločných ustanoveniach). Audit niektorých z týchto prípadov zahrnutých do našej vzorky bol komplikovaný, pretože dokumenty neboli ľahko dostupné.

[3] Článok 14 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2024/795.

6.17. Náš kontrolovaný súbor zahŕňa sumy, ktoré Komisia akceptovala z účtovných závierok štyroch programov v Maďarsku, okrem preddavkov štátnej pomoci, ktoré vykázalo Maďarsko (pozri bod ***6.2***): operačný program (OP) pre rozvoj ľudských zdrojov plus, implementačný OP plus, OP pre integrovaný rozvoj dopravy plus a operačný program pre hospodársky rozvoj a inovácie plus. V čase ukončenia našej audítorskej práce Európsky súdny dvor nerozhodol o žalobe o neplatnosť podanej Európskym parlamentom (C-225/24) v súvislosti s posúdením Komisie, že horizontálna základná podmienka nezávislosti súdnictva[4] bola splnená. Na základe tohto posúdenia Komisia vyplatila Maďarsku 781 mil. EUR (vrátane preddavkov štátnej pomoci) na tri zo štyroch programov: OP pre rozvoj ľudských zdrojov plus, OP pre integrovaný rozvoj dopravy plus a OP pre hospodársky rozvoj a inovácie plus. K posúdeniu Komisie nevyjadrujeme žiadne stanovisko. V rámci našej vzorky sme však kontrolovali ďalšie aspekty správnosti v prípade dvoch programov: OP pre rozvoj ľudských zdrojov plus a OP pre integrovaný rozvoj dopravy plus.

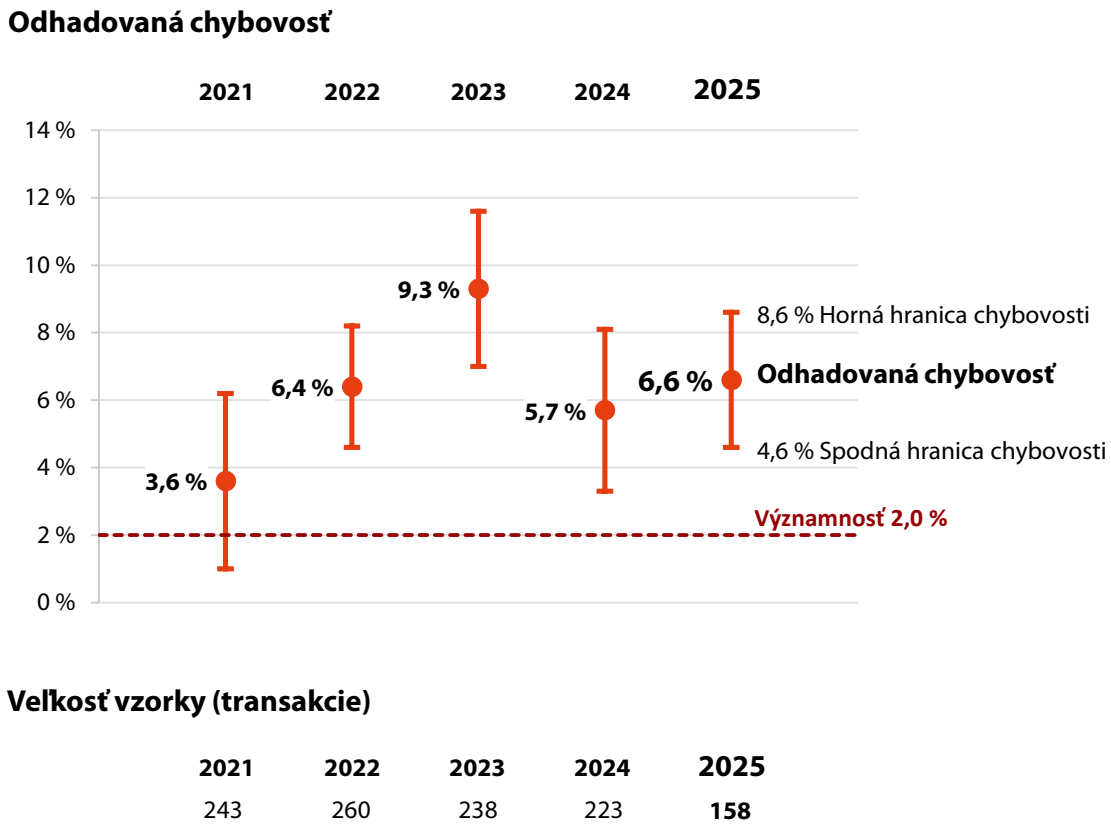
[4] Body VII a 86 a príloha IV k osobitnej správe 03/2024.

Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

6.18. Zo 158 transakcií, ktoré sme kontrolovali, bolo 71 (45 %) ovplyvnených *chybami*, z ktorých 53 sme *vyčíslili*. Na základe nášho auditu odhadujeme chybovosť v okruhu 2 VFR na 6,6 %[5] (pozri ***ilustráciu 6.6***).

Ilustrácia 6.6 – Výsledky testovania transakcií

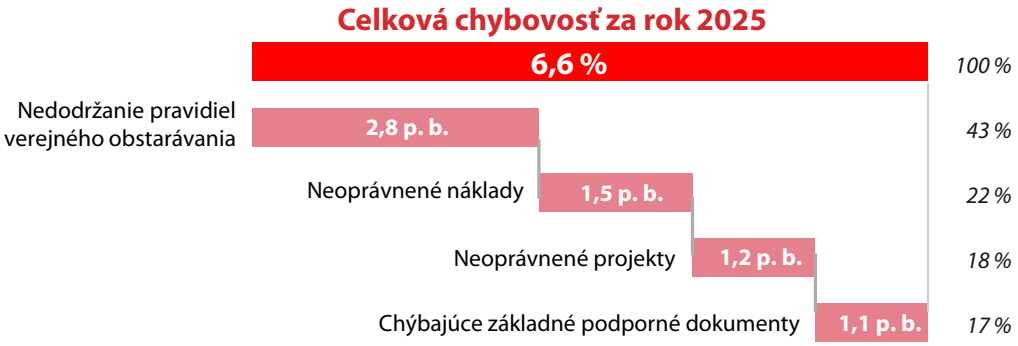

Zdroj: EDA.

6.19. Hlavné typy chýb, ktoré sme zistili v tohtoročnom odhade chybovosti, sú uvedené na ***ilustrácii 6.7*** a sú vyjadrené v percentuálnych bodoch celkovej chybovosti (body ***6.23*** – ***6.36*** a ***6.39***).

[5] *Odhadovaná chybovosť* len za podokruh 2a je 12,4 %.

Ilustrácia 6.7 – Hlavné typy chýb (*)

p. b.: percentuálne body

(*) Na tejto ilustrácii sa nenachádzajú všetky chyby, ktoré sme zistili, pretože niektoré jednotlivé transakcie boli ovplyvnené viac ako jedným typom chýb. V takýchto prípadoch pri odhade chybovosti berieme do úvahy len chybu s najvyšším vyčíslením.

Zdroj: EDA.

Súdržnosť – zdieľané riadenie

6.20. V tejto časti správy predkladáme naše zistenia týkajúce sa výdavkov v rámci zdieľaného riadenia v podokruhu 2a VFR (súdržnosť). Ďalšie informácie o našej vzorke transakcií v rámci zdieľaného riadenia a súvisiacich zisteniach sú uvedené v ***prílohe 6.1***.

6.21. Keď riadiace orgány v členských štátoch deklarujú výdavky Komisii vo svojich účtovných závierkach, osvedčujú, že tieto výdavky vznikli v súlade s príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami a že finančné prostriedky boli pridelené *prijímateľom* a na projekty, ktoré spĺňali podmienky oprávnenosti a ďalšie požiadavky.

6.22. Hoci tento rok náš výber transakcií v rámci zdieľaného riadenia nebol založený na vzorkách orgánov auditu (bod ***6.12***), orgány auditu už predtým skontrolovali 27 % transakcií v našej vzorke. V týchto transakciách sme zistili a vyčíslili 16 chýb, ktoré nevykázali.

Neoprávnené náklady a projekty

6.23. V rámci auditu kontrolujeme súlad s príslušným nariadením o spoločných ustanoveniach (NSU), platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a ďalšími podmienkami podpory. Najčastejšie zistené typy chýb sa týkali neoprávnených nákladov alebo projektov. Zo 48 chýb, ktoré sme vyčíslili, bolo 21 (44 %) tohto typu. Z týchto chýb sa osemnásť[6] týkalo nákladov, ktoré boli neoprávnené. V ***rámčeku 6.1*** sa uvádza príklad vzniknutých nákladov, ktoré však nie sú odôvodnené vyjadrenými potrebami.

Rámček 6.1

Príklad IT vybavenia dodaného nad rámec potrieb príjemcov

Účelom projektu, ktorý sa realizoval v jednom regióne v Nemecku a bol 100 % financovaný v rámci *REACT-EU*, bolo rozvíjať digitálnu kapacitu regionálnych centier vzdelávania a odbornej prípravy tým, že sa im poskytlo IT vybavenie. S cieľom zistiť dopyt po hardvéri aj softvéri *prijímateľ* zorganizoval rozsiahle online informačné a konzultačné stretnutia, po ktorých vyzval tieto centrá, aby vyplnili podrobný prieskum s cieľom špecifikovať ich potreby. Prijímateľ potom použil algoritmus na kontrolu toho, či vyjadrené potreby nepresiahli to, čo by sa mohlo považovať za primerané vzhľadom na veľkosť a personálne obsadenie každého centra.

Počas nášho auditu sme zistili, že *koneční príjemcovia* často dostali viac IT vybavenia, ako požadovali v odpovedi na prieskum. Napríklad jeden príjemca, ktorý požadoval 10 laptopov, v skutočnosti dostal 30 laptopov, ale aj 44 počítačových monitorov a 25 tabletov, o ktoré nepožiadal. V inom prípade príjemca dostal tablety v množstvách presahujúcich maximum stanovené algoritmom. Nebolo to v súlade s pravidlami programu, v ktorých sa vyžaduje, aby sa verejné *granty* použili na pokrytie „len výdavkov potrebných na okamžitú implementáciu“. Keďže sme nedostali žiadne odôvodnenie množstiev presahujúcich potreby vyjadrené školiacimi strediskami, súvisiace náklady sme považovali za neoprávnené.

[6] Česko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Poľsko, Fínsko, Švédsko a Interreg.

6.24. Pri posudzovaní oprávnenosti sa odvolávame na platné pravidlá EÚ aj vnútroštátne pravidlá a dohody o grante medzi prijímateľmi a riadiacimi orgánmi. V jednom prípade vo Francúzsku sa v dohode o grante stanovili opatrenia, ktoré sa majú vykonať. Zistili sme, že spôsob, akým bola dohoda o grante formulovaná, sťažil stanovenie súvislosti medzi oprávnenými nákladmi a týmito opatreniami. Zistili sme však, že oprávnené činnosti sa skutočne uskutočnili, ale medzi nimi a vykázanými nákladmi však neexistovala žiadna jasná dokumentárna súvislosť. V súlade s našou metodikou sme to klasifikovali ako chybu, ktorú sme nemohli vyčísliť.

6.25. V inom prípade sme našli projekt v Maďarsku, ktorý nebol oprávnený na financovanie z prostriedkov EÚ. Túto chybu sme vyčíslili. Ďalších päť projektov v našej vzorke (tri v Česku a dva vo Francúzsku) nespĺňalo všetky kritériá stanovené v súvisiacich výzvach na predkladanie návrhov projektov. Tieto chyby v dodržiavaní predpisov považujeme za významné, ale bez priameho a merateľného finančného vplyvu, a preto sme ich nevyčíslili.

Chýbajúce základné podporné dokumenty

6.26. Podľa NSU prijímatelia a *orgány zodpovedné za programy* sú povinní udržiavať systémy, postupy a dokumentáciu, ktoré zabezpečia primeraný *audítorský záznam*. V súlade s našou metodikou vyberáme reprezentatívnu vzorku transakcií, z ktorej vychádzame pri našom celkovom závere. Na základe tohto prístupu sme povinní získať spoľahlivé dôkazy o každej vybranej transakcii, aby sme zabezpečili, že naše výsledky budú plne reprezentatívne. Môže to byť mnoho rokov po vykonaní činnosti, ale stále je to v súlade s požiadavkou uvedenou v nariadení o spoločných ustanoveniach uchovávať dokumenty.

6.27. Zistili sme, že v prípade 14[7] transakcií, ktoré sme preskúmali (29 % chýb vo vzorke v rámci zdieľaného riadenia, ktoré sme vyčíslili), nám orgány zodpovedné za programy, ani prijímatelia neboli schopní poskytnúť dokumenty, ktoré sme považovali za nevyhnutné na preukázanie súladu s podmienkami oprávnenosti a inými požiadavkami (***rámček 6.2***).

[7] Nemecko, Maďarsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo a Interreg.

Rámček 6.2

Príklad chýbajúcich dôkazov na preukázanie oprávnenosti účastníkov

V rámci jedného projektu ESF+, ktorý sa realizoval v 14 obciach vo Švédsku, prijímateľ (konzorcium verejných orgánov) poskytoval širokú škálu podpory znevýhodneným skupinám ľudí s cieľom zlepšiť ich zamestnateľnosť. Táto podpora mohla mať podobu odbornej prípravy alebo koučingu na základe individuálnych potrieb. Účasť na projekte bola obmedzená na 12 mesiacov.

Na to, aby boli potenciálni účastníci oprávnení, mali by byť posúdení ako osoby nachádzajúce sa v „zložitej životnej situácii“. V prípade väčšiny účastníkov, ktorých sme vybrali do vzorky, sme nezískali žiadne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné posúdiť ich životnú situáciu, a to ani vo forme odporúčania zo sociálnych služieb, ani v rámci odborného posúdenia vykonaného pred ich zaradením do projektu. Zistili sme tiež, že niektorí účastníci využívali program viac ako 12 mesiacov.

6.28. Kritériá oprávnenosti sú stanovené nielen v nariadení o spoločných ustanoveniach, ale aj v dohodách o grante vypracovaných vnútroštátnymi orgánmi a schválených Komisiou. V niektorých prípadoch môžu riadiace orgány pri posudzovaní oprávnenosti vychádzať z vlastného vyhlásenia príjemcov bez nezávislého potvrdenia, že všetky požiadavky sú skutočne splnené. Domnievame sa, že takéto vlastné vyhlásenie neposkytuje dostatočné dôkazy, na ktorých by sme mohli založiť naše závery auditu. Vo dvoch prípadoch sme nemohli overiť súlad s kritériami oprávnenosti a inými požiadavkami, pretože riadiace orgány sa spoliehali výlučne na vlastné vyhlásenia prijímateľov. V ostatných prípadoch sa nám podarilo potvrdiť ich vlastné vyhlásenia z iných zdrojov (napríklad z národných a regionálnych informačných systémov) s cieľom preukázať oprávnenosť, a preto sme chybu nevykázali.

6.29. V troch prípadoch sme nemohli skontrolovať prvky, z ktorých vychádzala metodika *zjednodušeného vykazovania nákladov*, pretože súvisiace podporné dokumenty neboli k dispozícii (pozri aj bod ***6.38***).

Porušenia pravidiel vnútorného trhu týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci

6.30. Pri audite postupov *verejného obstarávania* kontrolujeme, či sú v súlade s pravidlami EÚ a zavedenými vnútroštátnymi pravidlami verejného obstarávania, ako sa vyžaduje v nariadení o spoločných ustanoveniach. Účelom pravidiel verejného obstarávania je zabezpečiť, aby sa verejné finančné prostriedky vynakladali *účinne, hospodárne* a *efektívne* a v súlade so zásadami transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie.

6.31. V našej vzorke výdavkov v rámci zdieľaného riadenia sa 64 transakcií týkalo postupov verejného obstarávania. V 18 z nich sme zistili prípady nedodržania pravidiel verejného obstarávania EÚ a členských štátov v Česku, Taliansku, Portugalsku a Spojenom kráľovstve a v projektoch Interreg. Vyčíslili sme 13 takýchto prípadov v súlade s našou metodikou (ktorá sa líši od našej predchádzajúcej metodiky – body ***1.36*** a ***1.37***).

6.32. Jedným z typov chýb vo verejnom obstarávaní, ktoré sme zistili, boli prípady, keď verejní obstarávatelia akceptovali podstatné zmeny, ktoré dodávateľ vykonal v pôvodnej zmluve. Hoci je možné zmeniť zmluvu, musia sa dodržiavať smernice EÚ a vnútroštátne pravidlá verejného obstarávania. V ***rámčeku 6.3*** sa uvádza prípad nedodržania týchto pravidiel. Podobné chyby sme zistili v projektoch realizovaných v Česku, Taliansku a Spojenom kráľovstve v rámci zdieľaného a *priameho riadenia*.

Rámček 6.3

Príklad podstatnej zmeny zákazky

V rámci projektu financovaného z ESF v Anglicku prijímateľ, väzenská inštitúcia, dostal grant na prípravu väzňov na vstup na trh práce po ich prepustení. Zákazka na súvisiace služby odbornej prípravy bola zadaná externej spoločnosti v rámci otvoreného postupu verejného obstarávania. Bola podpísaná v roku 2015 a vzťahovala sa na obdobie do konca roka 2020 s možnosťou predĺženia o 24 mesiacov.

Zistili sme, že v roku 2018 bola zmluva predĺžená o 32 mesiacov a jej hodnota sa zvýšila o viac ako 50 %. Prijímateľ podpísal dodatok s vedomím, že predĺženie o osem mesiacov nebolo v súlade s ustanoveniami pôvodnej zmluvy. Hlavným cieľom prijímateľa bolo využiť finančné prostriedky z ESF, ktoré boli k dispozícii po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ.

Keďže to nemalo vplyv na realizáciu pôvodného projektu a predĺženie o viac ako 24 mesiacov nebolo potrebné na dosiahnutie pôvodných cieľov projektu, neexistovali žiadne platné dôvody na odôvodnenie zmeny. Domnievame sa, že podstatná zmena zmluvy bez začatia nového postupu verejného obstarávania nie je v súlade so smernicou 24/2014/EÚ.

6.33. Zistili sme aj ďalšie typy chýb v postupoch verejného obstarávania (***rámček 6.4***).

Rámček 6.4

Príklad prekážok vstupu na trh, ktoré vytvárajú neopodstatnené prekážky hospodárskej súťaže

Cieľom projektu, ktorý realizoval železničný úrad v Česku, bolo inštalovať traťovú časť Európskeho systému riadenia vlakov (ETCS) na železničnom úseku s dĺžkou 38 km. ETCS umožňuje výmenu informácií medzi vozidlovým rozhraním na stanovišti rušňovodiča a traťovou infraštruktúrou, čím sa zvyšuje bezpečnosť železničnej dopravy. Pilotný projekt bol dokončený v roku 2011 a odvtedy boli všetky zákazky súvisiace so zavádzaním ETCS v Česku zadané tej istej spoločnosti zodpovednej za integráciu Európskeho systému riadenia vlakov do existujúcich vnútroštátnych železničných signalizačných systémov.

S cieľom vybrať dodávateľa pre kontrolovaný projekt „projekt a výstavba“, železničný orgán začal verejné obstarávanie s lehotou 37 dní na predloženie ponúk, čo je tesne nad minimálnou lehotou 30 dní požadovanou v platnej smernici[8]. Podľa nášho názoru to ponecháva ostatným potenciálnym uchádzačom nedostatočný čas na predloženie alternatívneho, 100 % kompatibilného riešenia vzhľadom na zložitosť a potrebný čas.

Špecifikácie verejného obstarávania umožnili potenciálnym uchádzačom predložiť alternatívne riešenie. Neboli však poskytnuté žiadne technické podrobnosti, ktoré by potenciálnym uchádzačom umožnili posúdiť, či sú alebo nie sú schopní splniť požiadavku zlučiteľnosti s existujúcim systémom ETCS, a neexistovala žiadna právna požiadavka, aby si súčasný poskytovateľ vymieňal informácie o existujúcom riešení.

Tým, že prijímateľ nezverejnil technické požiadavky v špecifikáciách obstarávania, zabránil rovnakému prístupu k postupu verejného obstarávania. Okrem toho sme zistili, že dokončenie schvaľovacieho postupu pre akýkoľvek nový výrobok alebo technické riešenie v súlade s existujúcimi normami by trvalo najmenej 120 dní. Z praktického hľadiska nebolo technicky možné, aby uchádzači predložili vyhovujúcu ponuku v stanovenej lehote, s výnimkou spoločnosti, ktorej boli zadané predchádzajúce zákazky. Dospeli sme k záveru, že to predstavuje prekážku vstupu na trh, ktorá vytvára neodôvodnené prekážky hospodárskej súťaži, čo nie je v súlade so smernicami EÚ v tejto oblasti.

Podobnú situáciu sme zaznamenali v dvoch ďalších železničných projektoch realizovaných v Česku.

[8] Články 45 – 49 smernice 25/2014/EÚ.

6.34. Dodržiavanie pravidiel štátnej pomoci má zásadný význam pri vykonávaní programov financovaných EÚ, pretože zabezpečuje, aby poskytnutá verejná podpora nenarúšala obchod medzi členskými štátmi. Štátna pomoc, pokiaľ nie je nižšia ako príslušná regulačná prahová hodnota[9], je v zásade nezlučiteľná so správnym fungovaním vnútorného trhu. Existujú však výnimky z tohto pravidla, najmä ak sa na projekt vzťahuje *všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách*[10].

6.35. V jednom z projektov Interreg, ktoré sme kontrolovali, sme zistili, že pomoc bola poskytnutá vo vyššej miere, ako sa stanovuje v nariadení GBER. Hoci ide o chybu, nevyčíslili sme ju, pretože nemala vplyv na oprávnenosť vykázaných výdavkov. Zistili sme dva ďalšie prípady nedodržania všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, ktoré sme nevyčíslili, jeden v Nemecku a jeden vo Francúzsku.

6.36. Kontrolovali sme ďalší program Interreg, v ktorom sme identifikovali príklad osvedčeného postupu. Riadiaci orgán vypracoval komplexný kontrolný zoznam, ktorý zahŕňa všetky uplatniteľné požiadavky na štátnu pomoc, a vykonal kontroly na všetkých úrovniach vrátane kontrol prijímateľov, ktorí dostávajú finančné prostriedky EÚ, a konečných príjemcov, ktorí využívajú činnosti financované EÚ. Riadiaci orgán posudzoval súlad s pravidlami štátnej pomoci nie raz, ale počas celého trvania projektu, pri každej zmene dohody o grante. Tým sa zabezpečilo trvalé dodržiavanie pravidiel.

Zjednodušené vykazovanie nákladov

6.37. V rámci politiky súdržnosti sa ako dôležité zjednodušujúce opatrenie zaviedlo zjednodušené vykazovanie nákladov. Prípravu niektorých z týchto opatrení zabezpečujú riadiace orgány a môžu zjednodušiť postupy pre prijímateľov. V pravidlách EÚ sa vyžaduje metodika zjednodušeného vykazovania nákladov s cieľom zabezpečiť, aby bolo spravodlivé, nestranné a overiteľné. Ak však pravidlá nie sú správne vytvorené alebo uplatňované, môžu sa vyskytnúť chyby, ktoré môžu byť systematické, keďže na mnohé transakcie sa môže vzťahovať jedno zjednodušené vykazovanie nákladov.

---

[9] Nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 a 2023/2831 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na *pomoc de minimis*.

[10] Nariadenie č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom.

6.38. Prijímatelia využili zjednodušené vykazovanie nákladov na vykázanie nákladov v prípade 65 transakcií v našej vzorke (52 %) uplatnením buď paušálnych sadzieb, *štandardných stupníc jednotkových nákladov* alebo kombinácie oboch.
V piatich transakciách ESF+, pri ktorých sa použilo zjednodušené vykazovanie nákladov, sme buď nemohli potvrdiť základ použitej paušálnej sadzby alebo jednotkového nákladu (***rámček 6.5***), alebo sme zistili, že je základ zastaraný. V dvoch z týchto prípadov sme zistili, že riadiace orgány zbytočne skomplikovali postup tým, že sa rozhodli vytvoriť svoje vlastné zjednodušené vykazovanie nákladov namiesto toho, aby využili štandardné zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach. Zistili sme aj nesprávne uplatňovanie štandardných stupníc jednotkových nákladov v jednom prípade. Vo všetkých piatich prípadoch sme vyčíslili rozdiel medzi vykázanými nákladmi, ktorý sme nemohli potvrdiť, a buď štandardnými možnosťami zjednodušených nákladov stanovenými v nariadeniach, alebo našou najlepšou aproximáciou toho, čo sme považovali za náklady. V 10 zo 65 transakcií s možnosťami zjednodušených nákladov sme zistili chyby v *priamych nákladoch* alebo jednotkách, na ktorých bolo založené zjednodušené vykazovanie nákladov.

Rámček 6.5

Príklad metódy výpočtu zjednodušeného vykazovania nákladov, ktorá nie je overiteľná

V prípade projektu ESF realizovaného v Nemecku v rámci regionálneho programu na obdobie 2014 – 2020, ktorého cieľom bola podpora nezamestnaných osôb, sa výška grantu vypočítala vynásobením počtu účastníkov vopred stanovenou pevnou sumou na jedného účastníka za mesiac. Vnútroštátne orgány vysvetlili, že táto pevná suma (jednotkové náklady) bola stanovená na základe historických súborov údajov pre podobné projekty z predchádzajúceho programového obdobia. Príslušné dokumenty však už neboli k dispozícii, takže nebolo možné overiť základ pre jednotkový náklad.

Podobnú situáciu sme zistili v štyroch projektoch ESF+ na obdobie 2021 – 2027: dvoch v nemeckom programe a dvoch v talianskom programe. V prípadoch, ku ktorým došlo v Nemecku, prijímatelia uplatnili paušálnu sadzbu na pokrytie *nepriamych nákladov* projektu. Výpočet tejto paušálnej sadzby bol čiastočne založený na historických sadzbách, z ktorých jedna nebola overiteľná z dôvodu chýbajúcich súborov údajov.

Vo dvoch prípadoch v Taliansku bola paušálna sadzba pre nepriame náklady založená na štúdii o poskytovateľoch odbornej prípravy v regióne z roku 2007. V roku 2009 Komisia túto paušálnu sadzbu schválila, hoci sa nevykonali žiadne kontroly podkladových údajov a v čase nášho auditu táto štúdia nebola aktualizovaná. Keďže metóda výpočtu je založená na neúplných finančných údajoch, nemohli sme overiť, či spĺňa požiadavky nariadenia o spoločných ustanoveniach.

Odolnosť a hodnoty – riadené Komisiou

6.39. V tejto časti správy prezentujeme zistenia týkajúce sa výdavkov, ktoré Komisia *riadi priamo alebo nepriamo.* Vyčíslili sme štyri chyby v projektoch, ktoré podporovala Komisia priamo prostredníctvom *Európskej výkonnej agentúry pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA)*, *Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA)* a Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (DG EMPL). V opatrení financovanom v rámci programu Erasmus+ sme vyčíslili ďalšiu chybu. Príspevok týchto chýb je zohľadnený na ***ilustrácii 6.6***. V ***rámčeku 6.6*** je opísaný ďalší projekt programu Erasmus+, v rámci ktorého koordinátor fondu neoprávnene zadržiaval finančné prostriedky.

Rámček 6.6

Príklad, keď si koordinátor projektu ponechal dvojnásobok svojho pôvodného podielu na financovaní

V rámci projektu Erasmus+, ktorý riadi agentúra EACEA, dostalo konzorcium štyroch športových klubov pevnú sumu (*„jednorazová platba“*) na organizovanie športových kurzov v zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti, vypracovanie cvičebného programu pre starších ľudí a poskytovanie odbornej prípravy zamestnancom. Rozdelenie grantu medzi štyroch partnerov bolo jasne stanovené v dohode o grante. Klub konajúci ako projektový koordinátor však podpísal dohody o partnerstve s ďalšími tromi projektovými partnermi v prípade súm, ktoré sú nižšie ako pôvodne pridelené sumy, pričom povinnosti a pracovné zaťaženie zostali nezmenené. V konečnom dôsledku si ponechal 71 % grantu, čo je podstatne viac ako pôvodne pridelený podiel. Okrem toho toto revidované rozdelenie nebolo formalizované prostredníctvom zmeny napriek tomu, že sa to výslovne vyžaduje v dohode o grante.

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

Posúdenie Komisie za rok 2025

Systémy riadenia a kontroly členských štátov v prípade niektorých programov nefungovali správne

6.40. Komisia vo svojich výročných správach o činnosti (VSČ) informuje o tom, či zavedené kontrolné postupy poskytujú primeranú istotu, že výdavky sú zákonné a správne. Komisia vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2025 dospela k záveru, že systémy riadenia a kontroly členských štátov (riadiace orgány/sprostredkovateľské orgány a orgány auditu) buď nefungovali dobre, alebo boli čiastočne ovplyvnené nedostatkami v 72 zo 617 programov GR REGIO a v 41 z 384 programov GR EMPL. Programy patria do obdobia 2014 – 2020, ako aj do obdobia 2021 – 2027. Komisia preto vo svojich vyhláseniach o vierohodnosti za rok 2025 vzniesla *výhrady* k väčšine týchto programov.

6.41. Na základe výsledkov auditu Komisie a našich vlastných zistení súhlasíme so záverom Komisie, že systémy riadenia a kontroly členských štátov v prípade niektorých programov nefungovali dobre.

Významná úroveň neoprávnených výdavkov v schválených účtovných závierkach

6.42. Komisia vo svojich výročných správach o činnosti analyzuje jednotlivé zvyškové chybovosti vykázané členskými štátmi, výsledky svojej vlastnej práce týkajúcej sa správnosti a ďalšie dostupné informácie, ako sú výsledky našej audítorskej práce. Na základe týchto informácií Komisia odhaduje riziko pri platbe vo forme *kľúčového ukazovateľa výkonnosti (KPI)* týkajúceho sa *zákonnosti a správnosti*. KPI na rok 2025 sa vzťahuje len na programy na roky 2014 – 2020. Komisia takisto poskytuje odhad toho, čo považuje za pravdepodobné riziko pri ukončení. V tomto odhade sa zohľadňujú *finančné opravy*, ktoré očakáva v nadväznosti na svoje vlastné budúce audity zákonnosti a správnosti a audity EDA.

6.43. Riziko pri platbe je najlepším a najkonzervatívnejším odhadom Komisie, pokiaľ ide o výšku výdavkov vynaložených v danom rozpočtovom roku, ktoré neboli v čase vykonania platby zákonné a správne, pričom Komisia očakáva, že niektoré z nich sa zistia a opravia v nasledujúcich rokoch. Komisia odhaduje maximálnu mieru, aby sa zohľadnilo riziko výskytu chýb mimo vzorky transakcií v programoch, na ktorých je chybovosť založená, ako aj iné riziká, ktoré by zistila ona sama alebo Dvor audítorov.

6.44. Za účtovný rok 2023/2024 GR REGIO vykázalo riziko pri platbe vo výške 2,1 % za programy z obdobia 2014 – 2020 v rámci zdieľaného riadenia (2,5 % za účtovný rok 2022/2023). Maximálna miera chybovosti sa odhadovala na 3,1 % (3,6 % za roky 2022/2023). Chybovosť, ktorú vypočítalo GR EMPL, bola 2,2 %, rovnako ako v predchádzajúcom roku, s maximálnou chybovosťou 3,2 % (v porovnaní s 3,0 % v predchádzajúcom účtovnom roku).

6.45. Účtovné závierky predložené v roku 2025 sa týkali len približne tretiny programov na roky 2021 – 2027. Z tohto dôvodu sa Komisia rozhodla poskytnúť odhad rizika pri platbe, konkrétne 2 %, a nebrať ho do úvahy pri výpočte KPI. Zistili sme, že Komisia vzniesla k niektorým z týchto programov výhrady.

6.46. Odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v oblasti súdržnosti v jej výročných správach o činnosti za rok 2025 bol výrazne nižší ako nami *odhadovaná chybovosť* (bod ***6.18***). Komisia výnimočne vypočítala tohtoročný KPI na základe chybovosti vykázanej členskými štátmi, ktorá bola predmetom len administratívnych kontrol. Komisia tak urobila na základe predpokladu, že počet konečných účtovných závierok predložených v roku 2024 bol príliš nízky na to, aby bolo možné spoľahlivo vypočítať potvrdenú chybovosť. Komisia bude túto chybovosť podrobnejšie analyzovať v rámci jednotlivých programov pri svojich *ex post* auditoch (v roku 2026 a neskôr) a po zverejnení výsledkov týchto kontrol sa môže táto chybovosť zvýšiť.

6.47. Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR) Komisia uvádza celkové riziko pri platbe v prípade fondov politiky súdržnosti. Vychádza predovšetkým z hodnôt, ktoré vykázali GR REGIO a GR EMPL, a vzťahuje sa na obe programové obdobia. V roku 2025 zostala kombinovaná chybovosť významná v rozsahu od 2,0 % do 2,7 % a predstavuje pokles v porovnaní s ich odhadom na rok 2024 (v rozsahu od 2,3 % do 3,2 %). Komisia vysvetľuje, že toto zníženie je spôsobené najmä oveľa väčším podielom výdavkov z programového obdobia 2021 – 2027 v roku 2025 (80,5 % celkových výdavkov na súdržnosť v porovnaní s 15,3 % v roku 2024), na ktoré Komisia uplatnila paušálnu sadzbu 2 % (bod ***6.45***).

6.48. V prípade okruhu 2 VFR Komisia odhadla riziko pri platbe na 2,3 % (2,9 % na rok 2024). Miera preto zostáva významná, hoci je pod rozsahom chýb, ktorý sme pre tento okruh vypočítali po našom audite (bod ***6.18***).

6.49. Rozdiel medzi nami stanovenou chybovosťou a chybovosťou vypočítanou Komisiou je vysvetlený v ***kapitole 1*** (body ***1.41*** až ***1.44***). Komisia vo svojich výročných správach o činnosti poukazuje na rozdiely v spôsobe výpočtu medzi týmito dvoma mierami. Zdôrazňuje, že v súlade s našimi povinnosťami vyplývajúcimi zo zmluvy oznamujeme chyby súvisiace s porušením platných pravidiel. Komisia a vnútroštátne orgány auditu však vyčísľujú len nezrovnalosti, ktoré môžu viesť k uplatneniu finančných opráv v súlade s NSU. Okrem toho je naša chybovosť za rok 2025 založená na audite transakcií z oboch programových období, zatiaľ čo GR REGIO a GR EMPL zakladajú kľúčové ukazovatele výkonnosti vykázané vo výročných správach o činnosti len na rokoch 2014 – 2020.

Posúdenie nízkeho rizika v prípade programov Interreg, ktoré naše zistenia nepotvrdzujú

6.50. Programy Interreg sú určené na podporu spolupráce medzi regiónmi v celej EÚ. Keďže sa na nich podieľa viac ako jedna krajina, rizikové faktory ohrozujúce ich riadenie nie sú rovnaké ako v iných programoch zdieľaného riadenia. V roku 2025 Komisia odhadla chybovosť v programoch Interreg na úrovni menej ako 1 %. Považuje tieto programy za nízkorizikové a zoskupuje všetky programy do jednej kontrolnej vzorky. Tento prístup bol zavedený ako zjednodušujúce opatrenie na zníženie celkového zaťaženia auditu. Zistili sme však, že GR REGIO do svojej výročnej správy o činnosti za rok 2025 vyjadrilo výhradu k trom programom Interreg.

6.51. Vzhľadom na atypické zloženie našej vzorky (bod ***6.15***) za rok 2025 sme kontrolovali väčší počet (12) projektov Interreg než zvyčajne. Naša vzorka za rok 2024 napríklad neobsahovala žiadne projekty Interreg. To nám umožnilo získať lepší prehľad o tejto oblasti. Zistili sme sedem prípadov nesúladu a vyčíslili sme päť. Z tohto dôvodu potvrdzujeme posúdenie rizika, ktoré vykonala Komisia.

Ukončenie programov z obdobia 2014 – 2020

6.52. Do konca mája 2025, čo bola pôvodná lehota na ukončenie programov na obdobie 2014 – 2020 (pred nariadením o platforme STEP), Komisia prijala poslednú účtovnú závierku a záverečné správy o vykonávaní 93 programov. V prípade zvyšných 348 programov členské štáty využili predĺženie lehoty na predloženie stanovené v nariadení o platforme STEP (bod ***6.14***).

6.53. V rámci postupu pri ukončení programu Komisia vykonáva administratívne kontroly konečných *balíkov uisťujúcich dokumentov*, ktoré dostáva od vnútroštátnych orgánov na konci programového obdobia. Ide o preskúmanie poskytnutých informácií, posúdenie záverečných správ o vykonávaní a následné zaúčtovanie konečných zostatkov. V nadväznosti na to Komisia zasiela členským štátom listy o ukončení programu. V liste o ukončení sa však uvádza, že tieto programy môžu podliehať ďalším kontrolám zákonnosti a správnosti. Tento proces môže pokračovať dovtedy, kým sa nevyriešia všetky otázky.

6.54. Zistili sme, že Komisia môže zaúčtovať konečné zostatky v prípade programov bez toho, aby vykonala finančné opravy s cieľom riešiť už zistené chyby. V našej vzorke 16 programov z programového obdobia 2014 – 2020 sme zistili tri prípady, v ktorých neboli vyriešené zistenia týkajúce sa auditov, ktoré sme dokončili, ale v ktorých Komisia ešte neukončila postupy zákonnosti a správnosti. Konečná účtovná závierka schválená Komisiou ako taká je stále predmetom možných opráv.

6.55. Vo výročných správach o činnosti za rok 2025 Komisia uviedla, že „úplne“ ukončila 21 programov riadených GR REGIO a 13 programov riadených GR EMPL. To znamená, že prevažná väčšina programov ešte nie je „úplne“ ukončená. Podmienkou „úplného“ ukončenia je, že *zvyšková chybovosť* sa odhaduje na menej ako 2 % a všetky zistené nezrovnalosti vnútroštátne orgány náležite vyriešili.

Programové obdobie 2021 – 2027

6.56. V programovom období 2021 – 2027 je vykonávanie pomalšie, ako sa pôvodne plánovalo. Pomalé *čerpanie* uvedené v bode ***2.17*** môže viesť k ďalšiemu tlaku na členské štáty, aby vynakladali finančné prostriedky, ktoré majú k dispozícii, pred blížiacim sa koncom programového obdobia, čo by mohlo znížiť účinnosť kontrol vykonávaných riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu. V septembri 2025 nadobudli účinnosť dve nové nariadenia, ktorými sa upravujú nariadenia o EFRR/KF a ESF+[11] a ktoré za určitých podmienok umožnili predĺženie obdobia oprávnenosti do 31. decembra 2030.

6.57. V nariadení o spoločných ustanoveniach na programové obdobie 2021 – 2027 (článok 73 ods. 2) sa stanovujú jasnejšie požiadavky pre členské štáty pri výbere projektov na financovanie. Patrí medzi ne posúdenie očakávaného príspevku projektov k cieľom programu, očakávaných výsledkov a súladu s uplatniteľnými právnymi požiadavkami a horizontálnymi zásadami (napr. *vplyv* projektov na životné prostredie a zabezpečenie odolnosti proti zmene klímy). V 14 programoch z programového obdobia 2021 – 2027, ktoré sme zahrnuli do našej vzorky, sme posudzovali, ako riadiace orgány kontrolovali, či projekty spĺňajú tieto požiadavky. V šiestich prípadoch sme zistili nedostatky v kvalite hodnotenia riadiacich orgánov.

6.58. Pred predložením účtovnej závierky sú riadiace orgány povinné vykonať „overenie zo strany riadiaceho orgánu“. V prípade programového obdobia 2021 – 2027 sa v nariadení o spoločných ustanoveniach vyžaduje, aby tieto kontroly boli založené na riziku a primerané zisteným rizikám. Komisia vo výročných správach o činnosti uviedla, že v prípade väčšiny programov riadiace orgány uplatňovali kontroly založené na riziku buď úplne alebo čiastočne. Použitie prístupu založeného na riziku však v niektorých prípadoch stále vedie k 100 % kontrolám. Náš vlastný audit programov na roky 2021 – 2027 potvrdzuje tieto informácie, ktoré poskytla Komisia.

[11] Nariadenie (EÚ) 2025/1914 a nariadenie (EÚ) 2025/1913.

Záver a odporúčania

Záver

6.59. Odhadujeme, že celková chybovosť v okruhu VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ za rozpočtový rok 2025 dosahuje 6,6 % (bod ***6.18***).

6.60. Z našej práce vyplýva, že zavedený systém riadenia a kontroly nie vždy dokáže zabrániť chybám vo vykázaných výdavkoch alebo ich odhaliť a napraviť. Najčastejším typom chýb sú naďalej neoprávnené náklady a projekty (body ***6.23*** – ***6.25***).

Odporúčania

6.61. V ***prílohe 6.2*** sú uvedené výsledky z kontroly prijatia opatrení na základe šiestich odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročnej správe za rok 2022. Zistili sme, že Komisia vykonala jedno odporúčanie v plnej miere, dve odporúčania vo väčšine ohľadov a tri odporúčania v niektorých ohľadoch. Ďalej sme preskúmali päť odporúčaní z výročných správ za roky 2023 a 2024, ktoré sa mali vykonať do konca roka 2025. Preskúmali sme aj odporúčania z výročných správ za roky 2017, 2020 a 2021, ktoré v čase výročnej správy za rok 2024 ešte neboli vykonané v plnej miere, ale ktoré zostávajú relevantné. Jeden z nich nebol prijatý a sedem z nich bolo prijatých, ale ešte neboli v plnej miere vykonané.

6.62. Na základe našich zistení a záverov za rok 2025 predkladáme tieto odporúčania:

Odporúčanie 6.1 – Zlepšiť výber a odôvodnenie zjednodušeného vykazovania nákladov

Komisia by mala:

a) podporovať, aby riadiace orgány využívali bežné (štandardné) zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach a súvisiacich nariadeniach pre jednotlivé fondy;

b) pripomenúť riadiacim orgánom, že sú povinné uchovávať dokumentáciu odôvodňujúcu zjednodušené vykazovanie nákladov, ktoré zostáva v platnosti z predchádzajúcich programových období, a primerane ju aktualizovať;

c) ďalej podporovať členské štáty pri zlepšovaní ich znalostí o zjednodušených možnostiach vykazovania nákladov podnecovaním výmeny osvedčených postupov medzi riadiacimi orgánmi, pokiaľ ide o stanovenie a uplatňovanie zjednodušených možností vykazovania nákladov, s osobitným zameraním na minimalizáciu zložitosti pre prijímateľov a konečných príjemcov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

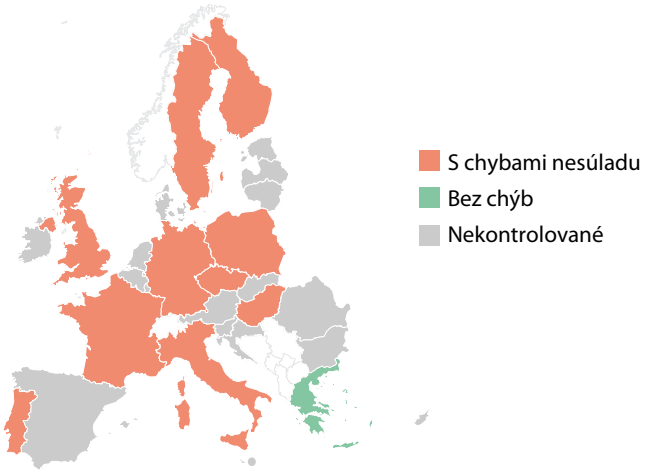
Odporúčanie 6.2 – Aktualizovať posúdenie rizika pre programy Interreg

Komisia by mala posúdiť a podľa potreby aktualizovať svoje posúdenie rizika pre programy Interreg, pričom by mala zohľadniť chyby, ktoré sme zistili v tomto roku, ako aj výsledok svojej audítorskej práce, a podľa toho konať.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Prílohy

Príloha 6.1 – Naša vzorka transakcií zdieľaného riadenia a chýb nesúladu v roku 2025

Členský štát (*)	Príspevok EÚ *(mil. EUR)*	Kontrolované transakcie	Chyby nesúladu	
			Vyčíslené	Nevyčíslené
Česko	1 672	16	6	5
Spojené kráľovstvo	1 601	21	6	4
Nemecko	1 159	16	10	5
Maďarsko	838	9	9	–
Grécko	598	8	–	–
Interreg (**)	598	12	5	2
Taliansko	564	9	5	8
Poľsko	551	11	1	–
Švédsko	374	9	2	–
Francúzsko	222	8	2	4
Fínsko	210	4	1	1
Estónsko	113	–	–	–
Litva	64	–	–	–
Bulharsko	57	–	–	–
Španielsko	47	–	–	–
Portugalsko	46	1	1	–
Slovensko	30	–	–	–
Rumunsko	27	–	–	–
Cyprus	20	–	–	–
Lotyšsko	11	–	–	–
Slovinsko	10	–	–	–
Rakúsko	2	–	–	–
Luxembursko	2	–	–	–
Malta	0,9	–	–	–
Belgicko	0,7	–	–	–
Írsko	0,4	–	–	–
Chorvátsko	0	–	–	–
Dánsko	0	–	–	–
Holandsko	0	–	–	–
SPOLU	**8 817,2**	**124**	**48**	**29**

(*) Naša vzorka nie je určená na vyvodenie záverov o jednotlivých členských štátoch.

(**) Interreg VI-B Severné more (Belgicko, Dánsko, Nemecko, Francúzsko, Holandsko a Švédsko), Interreg V-A Francúzsko – Spojené kráľovstvo a Interreg V-A Belgicko – Holandsko. Tieto príspevky nie sú zahrnuté v tomto prehľade.

Zdroj: EDA.

Príloha 6.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2017	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 1:** zabezpečiť, aby boli mechanizmy auditu pre finančné nástroje riadené *EIF* primerané na úrovni *finančných sprostredkovateľov*. Ak EIB/EIF použije dohodnuté postupy s externými audítormi, Komisia by mala vymedziť minimálne podmienky takýchto zmlúv s ohľadom na potrebu zabezpečiť uistenie, najmä povinnosť dostatočnej audítorskej práce na úrovni členského štátu. (Cieľový dátum vykonania: okamžite).			V *súhrnnom nariadení* sa zaviedla požiadavka, aby orgány auditu vykonávali systémové audity a audity operácií finančných nástrojov na úrovni finančných sprostredkovateľov, vrátane finančných nástrojov riadených *skupinou EIB*, ale vynímajúc programy *iniciatívy na podporu MSP* zriadených pred 2. augustom 2018. Je to stále relevantné. Z našich auditov v rokoch 2020 a 2022 (SMEi Španielsko) vyplynulo, že tieto kontroly na úrovni finančných sprostredkovateľov sa ešte nevykonávali konzistentne. Neboli poskytnuté žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukazovali, že to bolo v roku 2025 napravené.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2020	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 5.2 – Sledovanie rizika *podvodu* pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu** výslovne nabádať orgány auditu, aby do svojich kontrolných zoznamov začlenili konkrétne otázky týkajúce sa rizík podvodov a aby zdokumentovali kroky prijaté na riešenie takýchto rizík zistených v priebehu auditu. Orgány auditu by mali spolupracovať s vnútroštátnymi koordinačnými útvarmi pre boj proti podvodom a mali by zohľadňovať prípady podozrenia z podvodu alebo preukázaného podvodu oznámené Komisii prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí (IMS). Na naše odporúčanie odkazujeme aj v osobitnej správe 06/2019. (Cieľový dátum vykonania: jún 2022).			

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	**Odporúčanie 5.2 – Príspevok vnútroštátnych schém k cieľom ESF** Zabezpečiť, aby v prípade, že operačné programy vychádzajú z existujúcich vnútroštátnych systémov, implementovaná operácia účinne prispievala k cieľom programu, najmä so zreteľom na situáciu zistenú v tomto roku v súvislosti s účastníkmi, ktorí *nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET)* v španielskych operačných programoch ESF/YEI. (Cieľový dátum vykonania: november 2022).			Komisia prijala opatrenia v súvislosti s prípadom zo Španielska spomenutým v odporúčaní. Nezaoberala sa však otázkou, ako operácie financované prostredníctvom programov založených na existujúcich vnútroštátnych systémoch účinne prispievajú k plneniu cieľov programov.
	Odporúčanie 5.4 – Dodržiavanie predbežných zmlúv o nákupe vakcín proti ochoreniu COVID-19 výrobcami Overovať, či výrobcovia vakcín proti ochoreniu COVID-19 dodržiavajú podmienky predbežných kúpnych zmlúv, najmä pokiaľ ide o odhady nákladov na výrobu, využívanie predbežného financovania a prípadne dodržiavanie doložiek o neziskovosti, a v prípade potreby prijať nápravné opatrenia. (Cieľový dátum vykonania: december 2025).			Komisia prijala určité opatrenia a v súčasnosti skúma možné ďalšie opatrenia na základe svojich vlastných nedávnych auditov.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	**Odporúčanie 6.1 – Opatrenia na zmiernenie opakujúcich sa chýb** Posilniť opatrenia určené na riešenie opakujúcich sa chýb, najmä v súvislosti s neoprávnenými nákladmi a projektmi, zabezpečiť dostatočné pokrytie všetkých orgánov auditu vlastnou audítorskou prácou a šíriť výsledky s cieľom znížiť výskyt a vplyv neoprávnených výdavkov. (Cieľový dátum vykonania: december 2025).			Komisia vypracovala akčný plán, ale konštatujeme nedostatky vo vykonávaní a v rozsahu.
	Odporúčanie 6.2 – Oznamovanie *veľkých projektov* Pri ukončení programov na roky 2014 – 2020 overiť, či boli schválené len výdavky spojené s oznámenými veľkými projektmi, pričom sa osobitne zohľadní situácia zistená v tomto roku. (Cieľový dátum vykonania: najneskôr do marca 2025).			Vzhľadom na predĺženie lehoty na ukončenie budú programy, ktorých sa tento problém najviac týka, predmetom auditu až v rámci vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2026. V dôsledku toho ešte nedokážeme v plnej miere posúdiť, či bolo odporúčanie vykonané vo všetkých jeho ohľadoch, konkrétne, či boli správne zohľadnené situácie uvedené v rámčeku 6.2 výročnej správy za rok 2022.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6.4 – Cielené kontroly finančných opráv pre viacročné operácie počas ukončovania V rámci svojich záverečných auditov za roky 2014 – 2020 vykonávať osobitné cielené kontroly s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty uplatnili potrebnú finančnú opravu v prípade chýb zistených v jednom účtovnom roku, ktoré majú vplyv aj na výdavky v iných účtovných obdobiach. (Cieľový dátum vykonania: od februára 2025 do ukončenia všetkých operačných programov na roky 2014 – 2020).			Komisia začala vykonávať niektoré iniciatívy, najmä tematické audity a postupy monitorovania ukončenia, a informovala nás, že tomuto hľadisku bude v budúcnosti venovať osobitnú pozornosť. Pokrok v tejto oblasti budeme naďalej sledovať.
	Odporúčanie 6.5 – Spoľahlivosť vlastných vyhlásení Zabezpečiť, aby mali orgány auditu zavedené primerané metódy na kontrolu platnosti a spoľahlivosti vlastných vyhlásení a vymieňať si osvedčené postupy s osobitným zreteľom na situáciu zistenú v tomto roku. (Cieľový dátum vykonania: december 2023).			Komisia prijala v tejto veci opatrenia a plánuje sa podeliť o viac príkladov osvedčených postupov. V rámci nášho auditu v roku 2025 sme však zistili štyri prípady, v ktorých sme dospeli k záveru, že vlastné vyhlásenie nebolo dostatočným dôkazom oprávnenosti účastníkov.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6.6 – Zlepšenie informovanosti o rizikách podvodov s cieľom zabezpečiť účinnejšie oznamovanie podozrení z podvodu Plánovať a vykonávať cielené tematické audity zamerané na informovanosť riadiacich orgánov o rizikách a využívanie nástrojov hĺbkovej analýzy údajov a hodnotenia rizika pre programy na roky 2021 – 2027. (Cieľový dátum vykonania: pre odporúčania 6.6 písm. a) do decembra 2025 […]).			
	Odporúčanie 6.7 – Zavedenie nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika Posunúť dátum zavedenia jediného integrovaného IT nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika z roku 2028 na rok 2025, čo je prvý rok, v ktorom sa očakáva vykázanie značnej sumy výdavkov na roky 2021 – 2027. Medzitým zabezpečiť, aby OLAF, EPPO a EDA mali prístup k nástroju *Arachne*. (Cieľový dátum vykonania: december 2025).			Komisia poskytla prístup Európskemu dvoru audítorov, Európskej prokuratúre a úradu OLAF len v jednotlivých prípadoch. Dvor audítorov znovu pripomína, že to nestačí na to, aby mohol účinne vykonávať svoju prácu. Komisia neprijala odporúčanie posunúť dátum zavedenia na skorší dátum.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2023	**Odporúčanie 6.1 – Následne kontrolovať nedostatky súvisiace so systémami riadenia a kontroly členských štátov** a) Včasne následne kontrolovať všetky nedostatky v systémoch riadenia a kontroly členských štátov, ktoré sme zistili a o ktorých sme informovali v rámci nášho vyhlásenia o vierohodnosti za končiace sa obdobie 2014 – 2020. b) Spolu s orgánmi auditu identifikovať hlavné poznatky získané pri následných kontrolách podľa písmena a) a uplatňovať ich na opatrenia na obdobie 2021 – 2027 a informovať orgány členských štátov zodpovedné za programy o potrebných opatreniach a podporných osvedčených postupoch. (Cieľový dátum vykonania: december 2025).			Komisia zlepšila monitorovanie a analýzu základných príčin chýb, existujú však nedostatky vo vykonávaní a v rozsahu týchto opatrení.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6.2 – Harmonizovať prístup ku chybám vo verejnom obstarávaní v rámci priameho a zdieľaného riadenia Zaviesť harmonizovaný prístup k nezrovnalostiam vo verejnom obstarávaní v prípade projektov financovaných v rámci priameho aj zdieľaného riadenia, ako sú projekty financované z *NPE* aj EFRR. Nezrovnalosti vyplývajúce z porušenia tých istých právnych ustanovení by mali viesť k rovnakému vyhodnoteniu a rovnakej miere opravy. (Cieľový dátum vykonania: december 2024).			
	Odporúčanie 6.3 – Riešiť finančné riziká a zároveň kontrolovať, či sa dosahujú ciele výkonnosti Zabezpečiť, aby členské štáty zaviedli postup na systematickú kontrolu plnenia zmluvných záväzkov po platbe, prostredníctvom ktorého sa prijímateľ zaviazal dosiahnuť ukazovatele výkonnosti spojené s opatreniami, ktoré sa uskutočňujú po realizácii projektu. (Cieľový dátum vykonania: v čase, keď členské štáty predložia dokumenty o ukončení OP, najneskôr však do marca 2026).			Berieme na vedomie, že Komisia prijala opatrenia v tejto oblasti vrátane tematických auditov a toto odporúčanie práve vykonáva.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6.4 – Zabezpečiť riadnu prípravu pred ukončením programov z obdobia 2014 – 2020 Vypracovať podrobné postupy ukončenia programov zamerané na riziká identifikované v našich výročných správach, a to: a) vytvorením systému monitorovania ukončenia programov na sledovanie stavu všetkých OP z obdobia 2014 – 2020, súm skutočne uzavretých počas roka a kumulatívne, stále otvorených súm a opatrení, ktoré ešte neboli ukončené; b) zverejňovaním týchto informácií vo výročných správach o činnosti. Tieto informácie o ukončení programov z obdobia 2014 – 2020 by mali obsahovať aj *zrušenie viazanosti* nesplatených finančných prostriedkov v účtovnej závierke Komisie. (Cieľový dátum vykonania: jún 2025).			Komisia zverejnila úvodnú správu s názvom Prehľad monitorovania ukončenia programov na roky 2014 – 2020 a v budúcnosti plánuje venovať tomuto aspektu väčšiu pozornosť. Touto otázkou sa budeme naďalej zaoberať.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2024	**Odporúčanie 6.2 – Obnoviť kontroly po uložení paušálnych sadzieb** Zabezpečiť, aby v prípade zistenia systematických nedostatkov v (operačných) programoch a následného uplatnenia paušálnej sadzby orgány členských štátov nepoužívali mechanizmus paušálnej opravy na to, aby sa vyhli povinnosti kontrolovať oprávnenosť výdavkov pred ich vykázaním Komisii a aby v prípade potreby jednotlivo vymáhali finančné prostriedky. (Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025).			Komisia zaviedla nový oddiel v kontrolnom zozname Spoločného riaditeľstva pre audit v oblasti súdržnosti pre kľúčovú požiadavku 13 týkajúcu sa auditov operácií. Touto otázkou sa budeme naďalej zaoberať.

Zdroj: EDA.

Kapitola 7

Prírodné zdroje a životné prostredie

Obsah

	Body
Úvod	**7.1. – 7.15.**
Stručný opis	7.2. – 7.14.
Ciele a oblasti politiky	7.2. – 7.4.
Výdavkové nástroje a rámce	7.5. – 7.14.
Rozsah auditu a audítorský prístup	7.15.
Správnosť transakcií	**7.16. – 7.28.**
Výsledky testovania transakcií	7.16. – 7.28.
Priame platby	7.21. – 7.22.
Rozvoj vidieka, trhové opatrenia a ostatné oblasti politiky	7.23. – 7.28.
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	**7.29. – 7.42.**
Správy GR AGRI a GR MARE o správnosti výdavkov	7.29. – 7.34.
Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)	7.35.
Preskúmanie podávania správ o výkonnosti v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027	7.36. – 7.42.
Záver a odporúčania	**7.43. – 7.46.**
Záver	7.43.
Odporúčania	7.44. – 7.46.
Prílohy	
Príloha 7.1 – Naša vzorka transakcií a chýb nesúladu v roku 2025	
Príloha 7.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

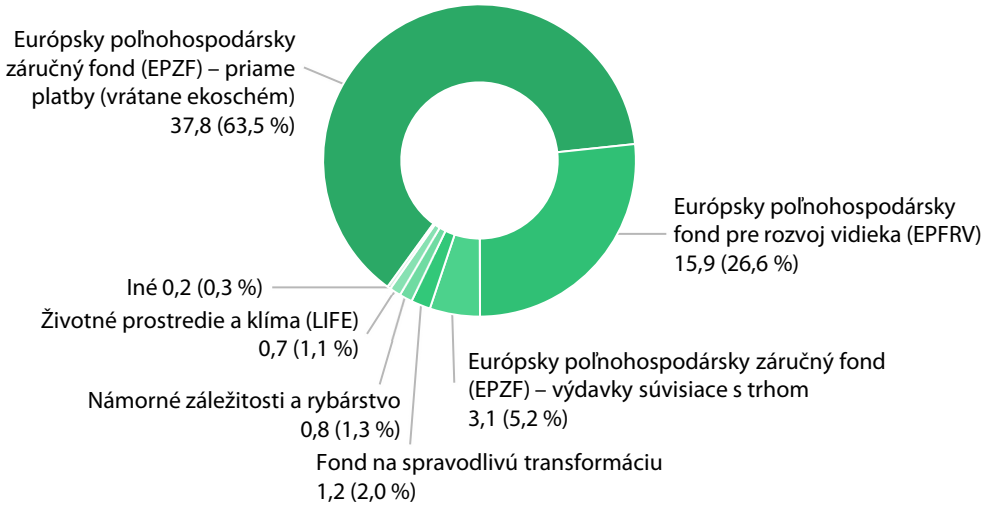
7.1. V tejto kapitole predkladáme výsledky auditu okruhu 3 VFR „Prírodné zdroje a životné prostredie“. Na ***ilustrácii 7.1*** sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2025.

Ilustrácia 7.1 – Platby a kontrolovaný súbor

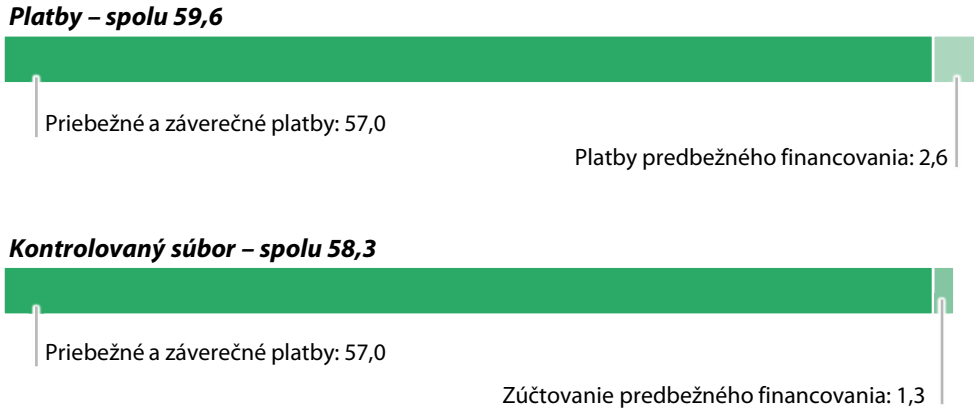
Prírodné zdroje a životné prostredie
59,6 mld. EUR (33,8 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

Platby v roku 2025 rozdelené podľa fondov

(mld. EUR)

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

Stručný opis

Ciele a oblasti politiky

7.2. V roku 2025 *spoločná poľnohospodárska politika (SPP)* tvorila najväčšiu časť (95,3 %) výdavkov EÚ na okruh „Prírodné zdroje a životné prostredie“. SPP má tri všeobecné ciele na obdobie 2023 – 2027[1]:

- podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť,
- podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrenia v oblasti klímy,
- posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí.

7.3. Hoci Európska komisia, a predovšetkým Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI), nesie konečnú zodpovednosť za SPP, o jej riadenie sa delí s *platobnými agentúrami* v členských štátoch, ktoré sú zodpovedné za zabezpečenie *zákonnosti a správnosti* výdavkov vykázaných Komisii.

7.4. Výdavky v rámci tohto okruhu VFR mimo SPP (4,7 %) sa vzťahujú na:

- *Fond na spravodlivú transformáciu (FST)* na podporu regiónov a ľudí postihnutých prechodom na klimatickú neutralitu[2], ktorého výdavky spravuje Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO),
- výdavky v rámci námornej a rybárskej politiky financované z *Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF)*, za ktorý zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre námorné záležitosti a rybárstvo (GR MARE),
- *program LIFE* pre životné prostredie a ochranu klímy, za ktorý zodpovedajú Generálne riaditeľstvá pre životné prostredie (GR ENV), pre oblasť klímy (GR CLIMA) a pre energetiku (GR ENER).

---

[1] Článok 5 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP).

[2] Článok 2 nariadenia (EÚ) 2021/1056, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu.

Výdavkové nástroje a rámce

7.5. Na obdobie 2023 – 2027 členské štáty vypracovali *strategické plány SPP*, ktoré sa vzťahujú na výdavky z *Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF)* a *Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)*. Celkovo sa 46,2 mld. EUR z 56,8 mld. EUR platieb v rámci SPP v roku 2025 realizovalo na základe *strategických plánov SPP*, zatiaľ čo 10,6 mld. EUR sa uskutočnilo mimo strategických plánov SPP vrátane výdavkov v rámci SPP na obdobie 2014 – 2022.

7.6. Hlavnými výdavkovými nástrojmi („intervenciami“) SPP v roku 2025 boli:

- *priame platby* poľnohospodárom, ktoré sú plne financované z rozpočtu EÚ (EPZF),
- národné a regionálne *programy rozvoja vidieka* členských štátov spolufinancované z rozpočtu EÚ (EPFRV) a členských štátov,
- poľnohospodárske *trhové opatrenia* plne financované z rozpočtu EÚ (EPZF) s výnimkou určitých opatrení, ako sú opatrenia na propagáciu agropotravinárskeho sektora, ktoré spolufinancujú členské štáty.

7.7. Priame platby predstavovali 63,5 % výdavkov v okruhu 3 *VFR* (37,8 mld. EUR v roku 2025). Hlavné intervencie vo forme priamych platieb boli nasledovné:

- *„základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti“* (18,8 mld. EUR) a *„komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti“* (4,0 mld. EUR), v rámci ktorých sa poskytuje podpora príjmov na základe plochy poľnohospodárskej pôdy deklarovanej poľnohospodármi,
- „*ekoschémy*“ (9,1 mld. EUR), dobrovoľné programy pre poľnohospodárov zavedené v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027 na podporu poľnohospodárskych postupov, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy a životného prostredia a k zlepšovaniu životných podmienok zvierat,
- *„viazaná podpora príjmu“* (4,5 mld. EUR) pre konkrétne typy poľnohospodárskych sektorov, ktoré čelia ťažkostiam, napr. produkcia hovädzieho a teľacieho mäsa alebo bielkovinových plodín. Príklad uvádzame v ***rámčeku 7.1***.

Rámček 7.1

Príklad viazanej podpory príjmu

Vo Švédsku dostal viazanú podporu príjmu malý poľnohospodársky podnik so 17 kusmi dobytka kŕmeného trávou. V krajine je produkcia hovädzieho mäsa a mliečnych výrobkov založená najmä na trávnych porastoch a pasienkoch, ktoré prispievajú k zachytávaniu a ukladaniu uhlíka, ako aj na biodiverzite. Na fotografii sú zobrazené zvieratá poľnohospodára pasúce sa na prírodných pasienkoch. Počas nášho auditu sme potvrdili, že prijímateľ dodržal podmienky oprávnenosti.

Zdroj: EDA.

7.8. Priame platby poľnohospodárom sú založené na nárokoch, to znamená, že ich získanie závisí od splnenia určitých podmienok. Takéto platby predstavujú nižšie riziko *chýb* ako platby, ktoré vznikli v dôsledku náhrady výdavkov, ak stanovené pravidlá nie sú zložité (bod ***1.17***). Zastávame názor, že okrem niektorých ekoschém podmienky na získanie priamych platieb nie sú zložité.

7.9. Priame platby riadi každý členský štát prostredníctvom *integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS)*, ktorý prepája databázy podnikov, žiadosti o pomoc a registre zvierat a poľnohospodárskych oblastí. IACS zahŕňa *systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov*, *systém geopriestorových žiadostí*

a *systém monitorovania plôch*. IACS pomáha poľnohospodárom pri predkladaní žiadostí o pomoc a poskytuje dôkazy o ich činnostiach, čo umožňuje platobným agentúram, aby ich kontrolovali. To umožňuje opraviť niektoré chyby v žiadostiach o pomoc pred platbou a znižuje riziko chýb.

7.10. Na rozvoj vidieka pripadalo 26,6 % výdavkov v okruhu 3 VFR (15,9 mld. EUR) a tieto výdavky tvorili:

- platby poľnohospodárom na základe environmentálnych a klimatických kritérií (5,2 mld. EUR) uplatňovaných na poľnohospodársku plochu alebo počet zvierat v podniku („vzťahujúce sa na plochu alebo zvieratá“), na ktoré sa vzťahuje aj IACS členských štátov,

- pomoc na investičné projekty (10,7 mld. EUR), ktoré majú podporiť sociálny a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach („nevzťahujúca sa na plochu“).

7.11. V roku 2025 sa väčšina výdavkov členských štátov na rozvoj vidieka naďalej týkala *záväzkov* v rámci národných a regionálnych *programov rozvoja vidieka* na obdobie 2014 – 2022 (8,8 mld. EUR).

7.12. Trhové opatrenia v oblasti poľnohospodárstva, ktoré tvorili 5,2 % výdavkov v okruhu 3 VFR (3,1 mld. EUR), zahŕňajú niekoľko režimov, napríklad podporu pre organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny a podporu na reštrukturalizáciu viníc, z ktorých každá má vlastné podmienky oprávnenosti.

7.13. 4,7 % výdavkov v okruhu 3 VFR mimo SPP, najmä v rámci FST, ENRAF a programu LIFE, zahŕňa aj rôzne výberové kritériá, požiadavky oprávnenosti a metódy vyplácania prostriedkov.

7.14. Podmienky oprávnenosti pre ekoschémy, pre väčšinu výdavkov na rozvoj vidieka, trhové opatrenia a oblasti politiky v okruhu 3 VFR mimo SPP sú zložitejšie ako podmienky pre priame platby (okrem ekoschém) a riziko chýb je vyššie (bod ***1.17***).

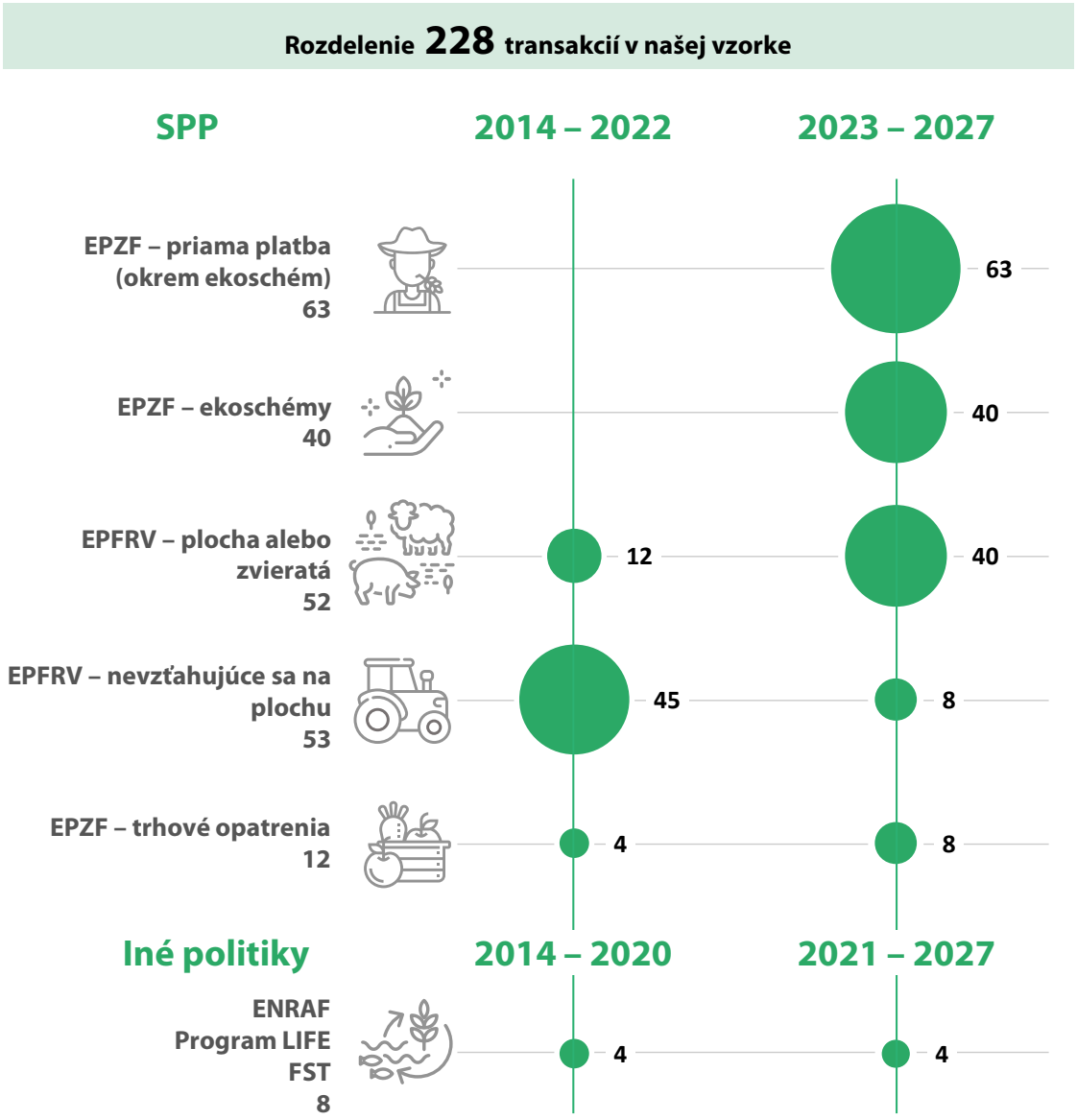
Rozsah auditu a audítorský prístup

7.15. Cieľom nášho auditu bolo odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1*** sme za tento okruh VFR v roku 2025 preskúmali:

a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 228 *transakcií*, ktorá zahŕňala všetky výdavky v rámci tohto okruhu VFR (***ilustrácia 7.2***);

b) informácie o správnosti uvedené vo *výročných správach o činnosti (VSČ)* GR AGRI a GR MARE a následne zahrnuté do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti*.

Ilustrácia 7.2 – Prehľad vzorky za rok 2025

SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
EPZF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ENRAF	Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond

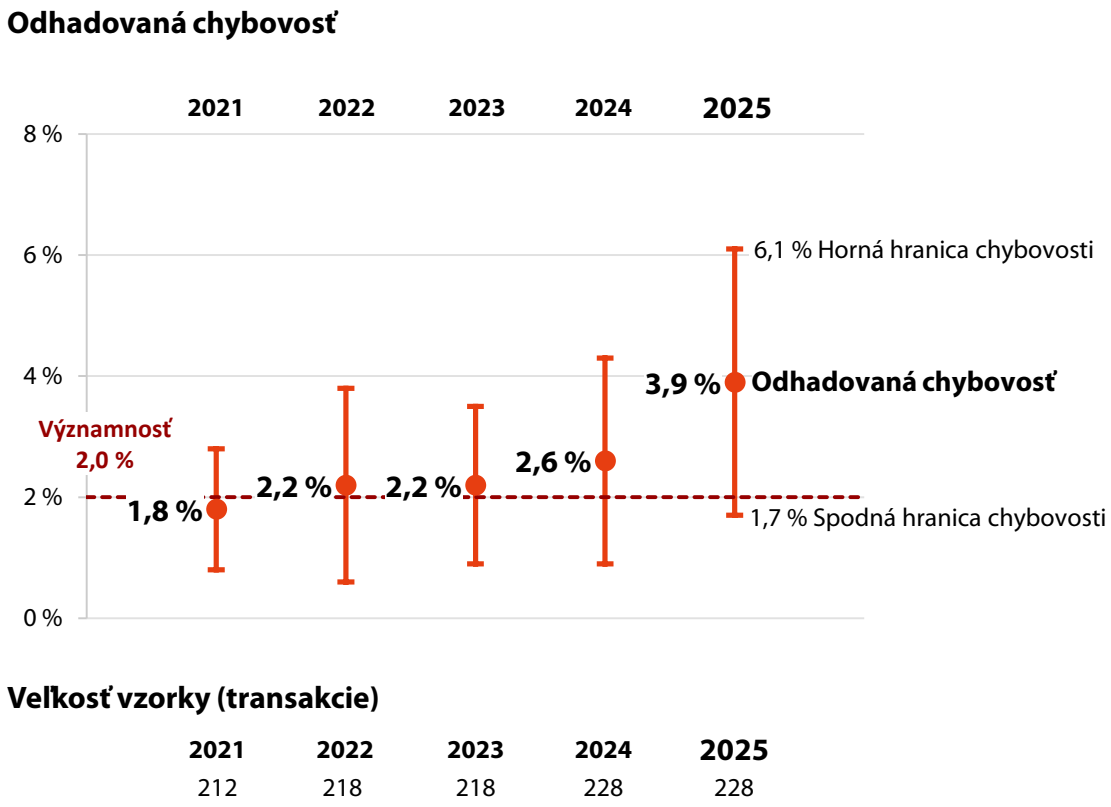
Zdroj: EDA.

Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

7.16. Z 228 preskúmaných transakcií obsahovalo chyby 46 transakcií (20 %). Na základe 36 chýb, ktoré sme vyčíslili, chybovosť odhadujeme na 3,9 % (*ilustrácia 7.3*). Minulý rok pri veľkosti vzorky 228 transakcií obsahovalo chyby 39 (17 %) transakcií a vyčíslili sme 22 chýb.

Ilustrácia 7.3 – Výsledky testovania transakcií

Zdroj: EDA.

7.17. Z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť bola nižšia v prípade priamych platieb (okrem ekoschém), ktoré tvoria viac než polovicu výdavkov SPP a 49 % výdavkov v rámci tohto okruhu VFR, ako v ostatných výdavkových oblastiach ako celku (ekoschémy, rozvoj vidieka, trhové opatrenia, FST, námorná a rybárska politika, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy), ktoré tvoria 51 % výdavkov.

7.18. Na ***ilustrácii 7.4*** je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2025 podľa kategórií chýb. Zvýšenie odhadovanej chybovosti za rok 2025 vo veľkej miere súvisí s neoprávnenou pôdou deklarovanou prijímateľmi. Poznamenávame, že v čase nášho auditu Komisia vykonávala prebiehajúce audity súladu týkajúce sa nedostatkov v systémoch kontroly, ktoré sa týkali príslušných chýb.

Ilustrácia 7.4 – Veľká časť odhadovanej chybovosti súvisí s deklarovanou neoprávnenou pôdou

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

7.19. Zo všetkých zistených vyčísliteľných chýb najviac pripadalo na transakcie priamych platieb (17). Zistili sme aj vyčísliteľné chyby v transakciách v oblasti rozvoja vidieka (14), trhových opatreniach (1) a iných oblastiach politiky mimo SPP (4). Takisto sme zistili 17 prípadov nedodržania pravidiel, ktoré nemali vplyv na chybovosť.

7.20. Orgány členských štátov prijali nápravné opatrenia, ktoré mali priamy vplyv na 45 transakcií vo vzorke. Tieto opatrenia boli relevantné pre naše výpočty, pretože znížili náš odhad chybovosti za túto kapitolu o 0,7 percentuálneho bodu.
V 19 prípadoch *vyčísliteľných chýb* mali orgány členských štátov dostatok informácií na to, aby chybám predišli alebo ich odhalili a opravili pred schválením výdavkov.
Ak by orgány členských štátov riadne využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, odhadovaná chybovosť za túto kapitolu by bola nižšia o 2,4 percentuálneho bodu.
Prehľad výdavkov v okruhu 3 VFR a výsledkov nášho testovania transakcií za 18 členských štátov, na ktoré sa vzťahuje audit[3], je zhrnutý v ***prílohe 7.1***.

Priame platby

7.21. V 63 testovaných transakciách priamych platieb (s výnimkou ekoschém) sme zistili osem vyčísliteľných chýb. Päť z nich bolo výsledkom malých nadhodnotení plochy alebo počtu zvierat, dve boli výsledkom deklarovania neoprávnenej pôdy a jedna bola výsledkom nesprávneho výpočtu platobných nárokov. V ***rámčeku 7.2*** sa uvádza príklad deklarovanej pôdy, na ktorú nemožno poskytnúť podporu z dôvodu nedodržania požiadavky na poľnohospodársku činnosť.

[3] Bulharsko, Česko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Litva, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko a Švédsko.

Rámček 7.2

Príklad nedodržania požiadavky na poľnohospodársku činnosť na deklarovanej pôde

V Grécku jeden prijímateľ deklaroval 102 kusov oviec a kôz a požiadal o prístup k verejným pasienkom. V súlade s vnútroštátnymi pravidlami grécke orgány pridelili prijímateľovi 7,14 ha trvalých pasienkov rozdelených na šesť parciel na ostrove Kythnos, ktorý sa nachádza viac ako 226 km od Kréty, kde mal svoju stajňu a zvieratá. V centrálnom registri zvierat gréckych orgánov ani v žiadosti prijímateľa neboli zaznamenané zvieratá prepravené na ostrov Kythnos na účely pasenia. Podľa vnútroštátnych pravidiel musia trvalé pasienky spĺňať minimálnu hustotu pasenia, aby bolo možné vyplatiť podporu za „trvalé pasienky v produkcii“. Keďže na ostrov Kythnos neboli prepravené žiadne zvieratá, hustota pastvy na pozemkoch pridelených prijímateľovi bola nulová. Zistili sme tiež, že len jeden zo šiestich pridelených pozemkov bol vo verejnom vlastníctve a ostatné sa preto nemali považovať za pozemky, na ktoré mal prijímateľ právny nárok týkajúci sa ich využívania. V čase nášho auditu Komisia mala prebiehajúci postup overovania súladu týkajúci sa okrem iného nedostatkov v kontrolných systémoch gréckych orgánov na overovanie požiadavky na poľnohospodársku činnosť.

Zdroj: Eurostat – GISCO.

7.22. V 40 transakciách ekoschém sme zistili deväť vyčísliteľných chýb. Tri z nich sa týkali neoprávnenosti deklarovanej pôdy z dôvodu nedostatku dôkazov o tom, že pôda bola oprávnene k dispozícii prijímateľovi (***rámček 7.3***). Okrem toho sme zistili dve chyby vyplývajúce z chýbajúcej povinnej dokumentácie, dve chyby spôsobené nedodržaním požiadaviek na financovanie a dve chyby vyplývajúce z nadhodnotenia plochy.

Rámček 7.3

Príklady chýbajúcich dôkazov preukazujúcich právny nárok na využívanie pôdy

Požiadavka, aby prijímatelia intervencií na plochu boli schopní poskytnúť dôkazy o svojom právnom nároku na využívanie pôdy, a to buď v rámci svojej žiadosti alebo na požiadanie, je nevyhnutná na predchádzanie neoprávneným nárokom. V prípade troch transakcií v Chorvátsku sme zistili, že prijímateľ nebol schopný poskytnúť dôkaz o tom, že má zákonné právo disponovať s jednou alebo viacerými z nájomných parciel, na ktoré si uplatňoval nárok. Podľa chorvátskych právnych predpisov boli poľnohospodári povinní predložiť dokumentáciu preukazujúcu ich právny nárok na využívanie prenajatej pôdy do 31. januára 2026. Platobná agentúra ani prijímateľ neposkytli dôkazy o právnom nároku na využívanie príslušných pozemkov, ktoré boli evidované ako prenajaté. V čase nášho auditu Komisia mala postup overovania súladu týkajúci sa nedostatkov v systémoch kontroly chorvátskych orgánov týkajúcich sa pozemkov.

Rozvoj vidieka, trhové opatrenia a ostatné oblasti politiky

7.23. Preskúmali sme 52 platieb v rámci rozvoja vidieka na základe plochy alebo počtu zvierat vykázaných poľnohospodármi. Zahŕňali platby za splnenie osobitných *agroenvironmentálno-klimatických záväzkov*, kompenzačné platby na ekologické poľnohospodárstvo, platby poľnohospodárom v oblastiach s prírodnými prekážkami a kompenzačné platby na poľnohospodárske činnosti v chránených oblastiach sústavy Natura 2000. Z týchto 52 platieb sa 40 týkalo SPP na obdobie 2023 – 2027 a 12 SPP na obdobie 2014 – 2022.

7.24. Z 52 transakcií týkajúcich sa plochy alebo zvierat v oblasti rozvoja vidieka, ktoré sme testovali, šesť obsahovalo vyčísliteľné chyby. Chyby zahŕňali tri prípady vykázania nadhodnotenej plochy, dva prípady nesplnenia agroenvironmentálno-klimatických záväzkov a jeden prípad, keď chýbali dôkazy o právnom nároku na využívanie pôdy.

7.25. Preskúmali sme 53 platieb na investičné projekty v oblasti rozvoja vidieka, ako sú investície do hmotného majetku, základných služieb a obnovy obcí, ako aj do rozvoja lesného hospodárstva. Z týchto 53 platieb sa osem týkalo SPP na obdobie 2023 – 2027 a 45 SPP na obdobie 2014 – 2022.

7.26. Vyčíslili sme chyby v ôsmich platbách, pričom jedna sa týkala SPP na obdobie 2023 – 2027 a sedem SPP na obdobie 2014 – 2022. Platby obsahovali jednu alebo viacero chýb vyplývajúcich z vyhlásení o neoprávnených výdavkoch alebo činnostiach, z nedodržania pravidiel verejného obstarávania alebo z nesprávneho výpočtu miery podpory. V ***rámčeku 7.4*** sa uvádza príklad platby uskutočnenej v rámci SPP na obdobie 2014 –2022, ktorá obsahovala viacero chýb.

Rámček 7.4

Príklad investičného projektu s viacerými chybami

V Maďarsku predložila jedna nezisková spoločnosť s ručením obmedzeným žiadosť o podporu v júni 2019 v reakcii na výzvu na predkladanie žiadostí o „podporu spolupráce pri navrhovaní, rozvoji a podpore krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov“. Rozhodnutie o grante bolo vydané v októbri 2020. Lehota na dokončenie projektu, ktorá bola pôvodne stanovená na október 2022, bola po uplynutí predĺžená na základe žiadosti príjemcu v júni 2024.

Zistili sme tieto chyby: náhrada neoprávnených nákladov na prenájom a vybavenie kancelárie a nezverejnený predchádzajúci obchodný vzťah medzi prijímateľom a víťazným uchádzačom verejného obstarávania. Zistili sme tiež, že platobná agentúra predĺžila lehotu na dokončenie projektu o viac ako rok a pol.

7.27. V 12 testovaných transakciách v rámci trhových opatrení sme zistili jednu vyčísliteľnú chybu súvisiacu s nadmerným deklarovaním plochy určenej na opätovnú výsadbu vinice.

7.28. V prípade ostatných politík mimo SPP sme kontrolovali osem transakcií a zistili sme štyri vyčísliteľné chyby. Tri z nich sa týkali neoprávnených nákladov zahrnutých do projektov programu LIFE a jedna sa týkala nadhodnotenia nepeňažného príspevku prijímateľa na projekt podporovaný z FST.

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

Správy GR AGRI a GR MARE o správnosti výdavkov

7.29. Aj v roku 2025 sa uplatňovali dva súbory opatrení na podávanie správ GR AGRI o správnosti výdavkov, a to model uistenia založený na výkonnosti pre výdavky na strategické plány SPP na obdobie 2023 – 2027 a rámec dodržiavania predpisov SPP na obdobie 2014 – 2022. Tento rámec sa naďalej vzťahuje na výdavky vynakladané mimo strategických plánov SPP vrátane zostávajúcich platieb, ktoré členské štáty uskutočnili počas roka v rámci svojich programov rozvoja vidieka na obdobie 2014 – 2022. Komisia ani členské štáty nie sú od roku 2024 povinné predkladať odhady rizika chýb pri platbe v súvislosti s výdavkami v rámci strategických plánov SPP.

7.30. Každý členský štát je povinný poskytnúť GR AGRI *„balík uisťujúcich dokumentov“*. Tento balík zahŕňa ročnú účtovnú závierku výdavkov, *výročnú správu o výkonnosti* za každú platobnú agentúru a vyhlásenie riadiaceho subjektu od jej riaditeľa. V tomto vyhlásení sa uvádza, že poskytnuté informácie sú úplné a presné a že systémy správy a riadenia fungujú správne vrátane systémov na zabezpečenie zákonnosti a správnosti vykázaných výdavkov. Balík zahŕňa aj správy a stanoviská nezávislých *certifikačných orgánov* k finančným účtom platobných agentúr, systémy správy a riadenia, výročnú správu o výkonnosti a zákonnosti a správnosti výdavkov mimo strategických plánov SPP.

7.31. Pokiaľ ide o výdavky v rámci strategických plánov SPP na obdobie 2023 – 2027 (46,3 mld. EUR), GR AGRI posúdilo riziko intervencií na základe správ certifikačných orgánov a svojej vlastnej audítorskej práce. Za rok 2025 Komisia posúdila 68 % výdavkov na strategické plány SPP ako výdavky s nízkym rizikom, 24 % ako výdavky so stredným rizikom a zvyšných 8 % ako vysokorizikové. Výdavky s nízkym rizikom zodpovedajú intervenciám, ktoré nie sú ovplyvnené možnými závažnými nedostatkami v ich systémoch správy a riadenia. Väčšina nízkorizikových výdavkov sa týka priamych platieb a inej podpory, na ktorú sa vzťahuje IACS (29,0 mld. EUR).

7.32. Pokiaľ ide o výdavky realizované mimo strategických plánov v rámci SPP, na ktoré sa vzťahuje rámec súladu z SPP na obdobie 2014 – 2022 (10,6 mld. EUR), GR AGRI naďalej vypočítavalo „riziko chyby pri platbe“ v prípade priamych platieb, rozvoja vidieka a trhových opatrení. Tieto číselné údaje vychádzajú z chybovosti vykázanej platobnými agentúrami, ktorú Komisia upravuje s ohľadom na výsledky svojich auditov a auditov certifikačných orgánov. Za rok 2025 GR AGRI vypočítalo „odhadovanú sumu vystavenú riziku pri platbe“ na približne 3,5 % výdavkov vo výške 10,6 mld. EUR mimo strategických plánov SPP, vrátane približne 1,6 % z 0,5 mld. EUR v priamych platbách, 3,8 % z 8,8 mld. EUR vynaložených na rozvoj vidieka a 2,4 % z 1,3 mld. EUR vyplatených v rámci trhových opatrení.

7.33. Celkovo pre rok 2025 GR AGRI vyhodnotilo 64 % výdavkov SPP ako výdavky s nízkym rizikom (77 % v roku 2024), 20 % ako výdavky so stredným rizikom (10 % v roku 2024) a 16 % ako výdavky s vysokým rizikom (13 % v roku 2024). Komisia zdôraznila tri kľúčové faktory, ktoré stoja za výsledkami posúdenia z roku 2025:

- výhrada bola stanovená pre všetky výdavky SPP v Grécku, kde bola platobná agentúra v rozpočtovom roku 2025 v skúšobnej lehote. Bolo to spôsobené pretrvávajúcimi nedostatkami pri dodržiavaní niekoľkých akreditačných kritérií a uložením finančnej opravy vo výške 415 mil. EUR[4],
- certifikačné orgány zlepšili svoje hodnotenia vo viacerých členských štátoch, vrátane Francúzska, v druhom roku vykonávania ustanovení na obdobie 2023 – 2027,
- niektoré členské štáty urýchlili výdavky s cieľom zabezpečiť maximálne čerpanie finančných prostriedkov pred ukončením programov rozvoja vidieka na roky 2014 – 2022.

7.34. Vykonali sme aj obmedzené preskúmanie informácií o správnosti uvedených vo výročnej správe o činnosti GR MARE. Skonštatovali sme, že metodika výpočtu rizika pri platbe a *ukončení* v prípade GR MARE bola v súlade s usmerneniami Komisie.

[4] Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/1147 z 11. júna 2025.

Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)

7.35. Komisia už vo svojej výročnej správe o riadení a výkonnosti neuvádza odhad *rizika pri platbe* pre oblasť „Prírodné zdroje a životné prostredie“, keďže len na 20 % okruhu sa vzťahujú rámce súladu GR AGRI, GR MARE, GR ENV a GR CLIMA.

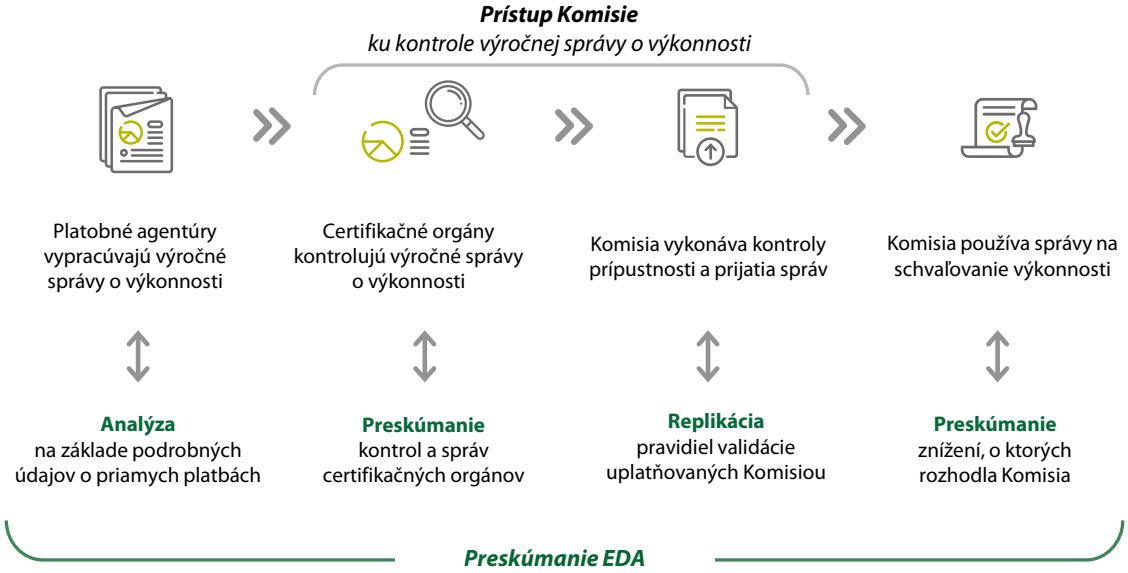
Preskúmanie podávania správ o výkonnosti v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027

7.36. Platobné agentúry vypracúvajú výročné správy o výkonnosti, v ktorých uvádzajú výstupy a výdavky na intervencie, na ktoré sa vzťahujú strategické plány SPP. Certifikačné orgány overujú ich presnosť. Pred prijatím správ o výkonnosti Komisia vykonáva automatizované kontroly na základe pravidiel validácie. Následne sa opiera o správy o výkonnosti a o výsledky kontrol vykonaných certifikačnými orgánmi, aby určila, či uvedené výsledky zodpovedajú príslušným vykázaným výdavkom. Komisia sa môže v rámci *postupu schvaľovania výkonnosti* rozhodnúť znížiť sumy výdavkov, ktoré nezodpovedajú príslušným výstupom.

7.37. Preskúmali sme prístup Komisie k poskytovaniu uistenia o presnosti výročných správ platobných agentúr o výkonnosti za rozpočtový rok 2024. Vybrali sme desať platobných agentúr v deviatich členských štátoch[5] a preskúmali sme kľúčové kontroly, ktoré vykonali ich certifikačné orgány a Komisia s cieľom zabezpečiť správnosť ich údajov o výkonnosti. Správy o výkonnosti boli vo februári a v marci 2025 predložené Komisii, ktorá ich použila na účely postupu schvaľovania výkonnosti v októbri 2025. Na ***ilustrácii 7.5*** je znázornený tento proces a náš prístup k preskúmaniu.

[5] Bulharsko, Nemecko (Dolné Sasko-Brémy-Hamburg), Španielsko (Andalúzia a Galícia), Francúzsko (ASP), Grécko, Maďarsko, Taliansko (AGREA), Poľsko a Rumunsko.

Ilustrácia 7.5 – Naša revízia uistenia v oblasti podávania správ o výkonnosti

Zdroj: EDA.

7.38. Naša analýza príslušných údajov o priamych platbách potvrdila vykázané údaje v prípade deviatich z desiatich vybraných platobných agentúr. Pokiaľ ide o výročnú správu o výkonnosti francúzskeho orgánu, naša analýza potvrdila zistenia Komisie: v piatich prípadoch z 35 jednotkových súm priamych platieb boli výrazné rozdiely (viac ako 2 %) medzi čistými a hrubými výdavkami, čo mohlo viesť k zníženiu výdavkov, a v niekoľkých ďalších prípadoch k miernym rozdielom (menej ako 2 %) medzi príslušnými údajmi platobných agentúr a vykázanými údajmi o výdavkoch a výstupoch.

7.39. Naším preskúmaním správ certifikačných orgánov sa potvrdilo, že informácie uvedené v správach boli v súlade s právnymi požiadavkami[6]. V prípade deviatich z desiatich správ certifikačné orgány poskytli dostatočné dôkazy o tom, že boli vykonané kontroly presnosti údajov o výkonnosti. Vo Francúzsku mohol certifikačný orgán len čiastočne skontrolovať určité prvky správy o výkonnosti, pretože platobná agentúra mu údaje poskytla s oneskorením.

[6] Článok 12 nariadenia (EÚ) 2021/2116 a články 5 až 7 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2022/128 z 21. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia (EÚ) 2021/2116.

7.40. Prevzali sme pravidlá validácie, ktoré Komisia použila na vykonanie automatizovaných kontrol odsúhlasovania položiek a na odhaľovanie nezrovnalostí medzi vykázanými výstupmi a výdavkami. Výsledky nášho testovania sa zhodovali s výsledkami testovania Komisie.

7.41. Zistili sme, že zníženia, ktoré Komisia vykonala vo výdavkoch členských štátov v rámci postupu schvaľovania výkonnosti, boli v súlade s údajmi z výročných správ o výkonnosti a výsledkami kontrol. V prípade Nemecka bola časť údajov zo správ o výkonnosti zaslaná Komisii oveľa neskôr ako v polovici februára, čo bol termín na ich predloženie.

7.42. Celkovo sme nezistili žiadne problémy v súvislosti s uistením poskytnutým v prípade ôsmich z desiatich platobných agentúr, ktoré boli predmetom nášho preskúmania. Pokiaľ ide o Francúzsko a Nemecko, naša práca potvrdila, že oneskorenia pri zasielaní údajov oslabili schopnosť certifikačných orgánov overovať číselné údaje a v dôsledku toho poskytnúť uistenie o správnosti niektorých vykázaných informácií. Poznamenávame, že od rozpočtového roka 2025 bol postup schvaľovania výkonnosti ukončený.

Záver a odporúčania

Záver

7.43. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v oblasti "Prírodné zdroje a životné prostredie" ako celku bola významná (bod ***7.16***). V prípade tohto okruhu VFR z testovania transakcií vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 3,9 %.

Odporúčania

7.44. Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčania, ktoré sme uviedli v našej výročnej správe za rok 2022, sa vykonala už v roku 2024[7]. Komisia prijala toto odporúčanie v plnom rozsahu.

7.45. Preskúmali sme aj vykonanie odporúčaní z výročných správ za roky 2023 a 2024, ktoré si vyžadovali buď okamžité opatrenia alebo sa mali vykonať v priebehu roka 2025. Jedno odporúčanie z výročnej správy za rok 2023 malo byť vykonané v roku 2025 (príloha 7.2). Domnievame sa, že toto odporúčanie bolo vykonané.

7.46. Na základe našich zistení a záverov za rok 2025 predkladáme toto odporúčanie:

Odporúčanie 7.1 – Spolupracovať s členskými štátmi na zlepšení kontrol pôdy, ktorá je k dispozícii

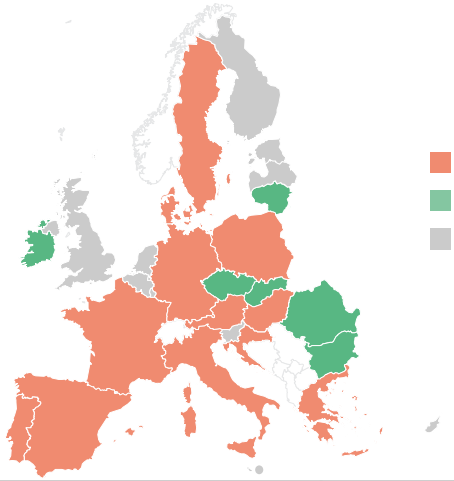
V súvislosti s plánovaním vykonávania SPP na roky 2028 – 2034 by Komisia mala spolupracovať s členskými štátmi na zlepšení ich systémov kontroly s cieľom uistiť sa, že deklarovaná pôda je prijímateľom legálne k dispozícii.

Cieľový dátum vykonania: 2027

[7] Výročná správa za rok 2024, príloha 7.2.

Prílohy

Príloha 7.1 – Naša vzorka transakcií a chýb nesúladu v roku 2025

Členský štát	Príspevok EÚ *(mil. EUR)*	Kontrolované transakcie	Chyby nesúladu	
			Vyčíslené	Nevyčíslené
Francúzsko	9 538	26	5	1
Španielsko	7 361	24	4	3
Taliansko	6 457	17	1	1
Nemecko	6 296	24	5	–
Poľsko	5 301	24	–	1
Rumunsko	3 123	13	–	–
Grécko	2 609	12	3	3
Maďarsko	1 725	8	2	2
Írsko	1 466	5	–	–
Bulharsko	1 230	4	–	–
Portugalsko	1 220	6	2	–
Rakúsko	1 197	9	4	–
Česko	1 056	5	–	–
Dánsko	1 023	9	1	5
Litva	946	9	–	–
Švédsko	918	11	–	1
Slovensko	913	4	–	–
Chorvátsko	721	10	5	–
Nekontrolované členské štáty	4 519	Nie je k dispozícii	Nie je k dispozícii	Nie je k dispozícii
Výdavky SPP	56 900	**220**	**32**	**17**
Iné výdavky	2 700	**8**	**4**	**0**
SPOLU	59 600	**228**	**36**	**17**

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Príloha 7.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
		Miera vykonania	Poznámky
2023	Naše odporúčanie pre Komisiu: **Odporúčanie 7.1: Preskúmať účinnosť vnútroštátnych opatrení na obmedzenie podpory EÚ pre veľké poľnohospodárske podniky** Vzhľadom na zodpovednosť členských štátov za zacielenie podpory príjmov na tých, ktorí ju najviac potrebujú, preskúmať účinnosť opatrení členských štátov na obmedzenie priamych platieb pre veľké poľnohospodárske podniky. Cieľový dátum vykonania: 2025		Toto odporúčanie považujeme za vykonané, keďže Komisia pri príprave svojich návrhov týkajúcich sa SPP na obdobie 2028 – 2034 preskúmala rozdelenie podpory príjmu medzi poľnohospodárske podniky rôznej veľkosti v členských štátoch.

Zdroj: EDA.

Kapitola 8

Migrácia a riadenie hraníc
Bezpečnosť a obrana

Obsah

	Body
Úvod	**8.1. – 8.10.**
Stručný opis	8.2. – 8.6.
Rozsah auditu a audítorský prístup	8.7. – 8.10.
Správnosť transakcií	**8.11. – 8.12.**
Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly	**8.13. – 8.16.**
Posúdenie práce orgánov auditu	8.13. – 8.15.
Preskúmanie opatrení Komisie spojených s ukončením programov	8.16.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	**8.17. – 8.19.**
Záver a odporúčania	**8.20. – 8.22.**
Záver	8.20.
Odporúčania	8.21. – 8.22.
Príloha	
Príloha 8.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

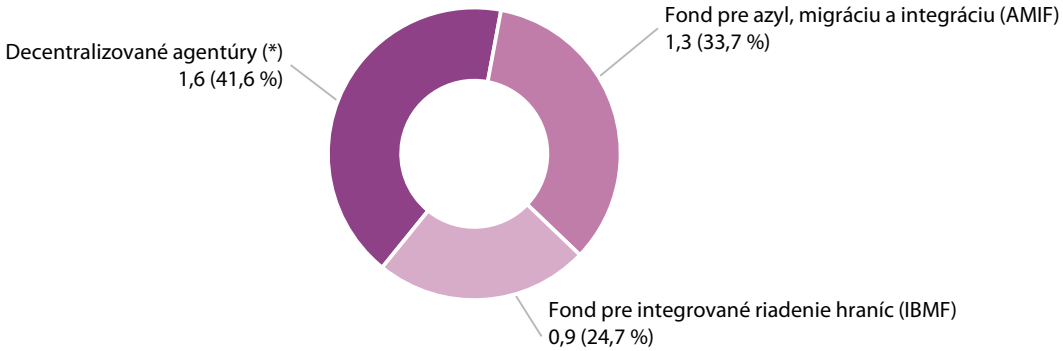
8.1. V tejto kapitole predkladáme výsledky nášho auditu týkajúce sa okruhu 4 *VFR* „Migrácia a riadenie hraníc“ a okruhu 5 VFR „Bezpečnosť a obrana“. Prehľad hlavných činností, výdavkov a kontrolovaného súboru v rámci tohto okruhu v roku 2025 je uvedený na ***ilustrácii 8.1*** a ***ilustrácii 8.2***.

Ilustrácia 8.1 – Platby a kontrolovaný súbor – Migrácia a riadenie hraníc

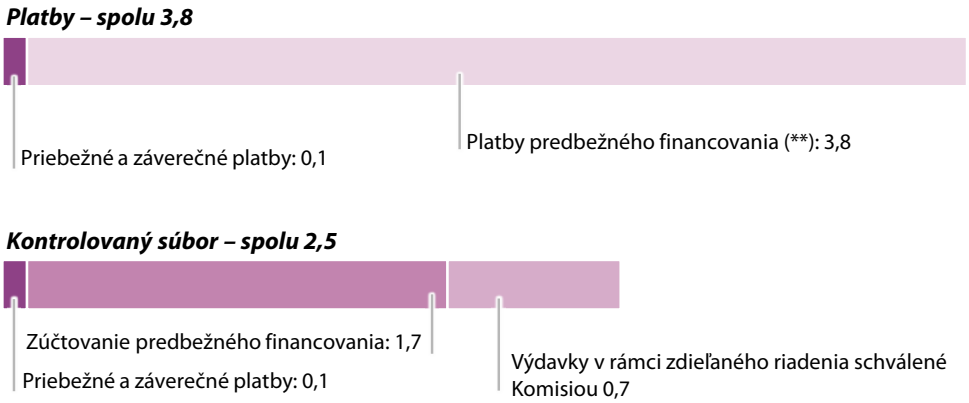
Migrácia a riadenie hraníc
3,8 mld. EUR (2,2 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

(mld. EUR)

Platby v roku 2025 rozdelené podľa fondov / oblasti výdavkov

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

(*) O platbách decentralizovaným agentúram informujeme v našej výročnej správe o agentúrach EÚ.
(**) Vrátane ročných záloh a priebežných platieb v rámci zdieľaného riadenia, ktoré Komisia ešte neakceptovala.

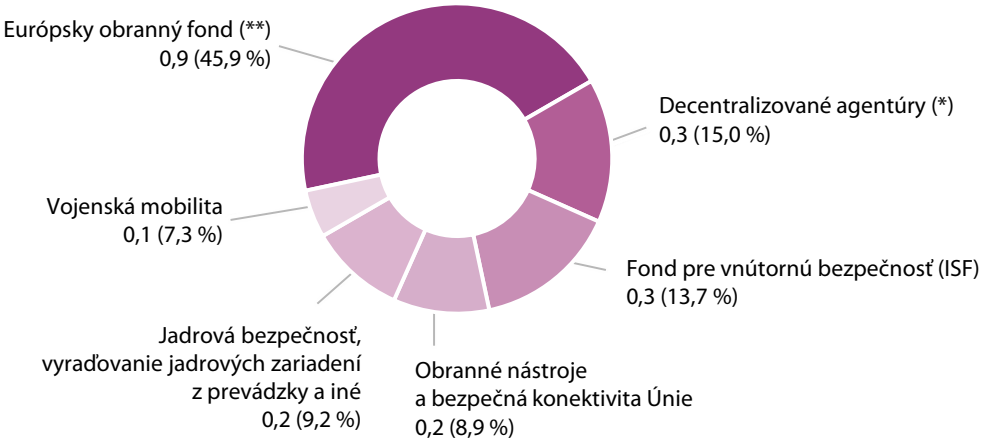
Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Ilustrácia 8.2 – Platby a kontrolovaný súbor – Bezpečnosť a obrana

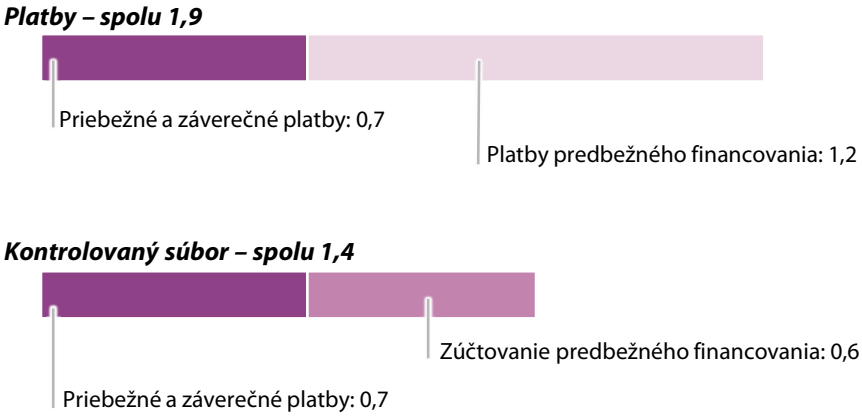
Bezpečnosť a obrana
1,9 mld. EUR (1,1 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

(mld. EUR)

Platby v roku 2025 rozdelené podľa fondov / oblasti výdavkov

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

(*) O platbách decentralizovaným agentúram informujeme v našej výročnej správe o agentúrach EÚ.
(**) Ide o výdavkovú oblasť, ktorá zahŕňa financovanie projektov z viacerých fondov (Európsky obranný fond, Program rozvoja európskeho obranného priemyslu a akt na podporu výroby munície).

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2025.

Stručný opis

8.2. Výdavky v rámci okruhu 4 sú zamerané na podporu vnútroštátnych orgánov, ktoré prijímajú žiadateľov o azyl a migrantov ihneď po príchode, na rozvoj spoločnej azylovej a migračnej politiky a zabezpečenie účinných návratov. Vzťahujú sa aj na podporu riadenia hraníc a vízovej politiky. Výdavky v rámci okruhu 5 zahŕňajú *programy*, ktoré posilňujú bezpečnosť a ochranu európskych občanov, zlepšujú

obranné kapacity EÚ a poskytujú nástroje reakcie na krízu. Na ***ilustrácii 8.3*** sú uvedené politické ciele oboch okruhov a súvisiace fondy a nástroje.

Ilustrácia 8.3 – Politické ciele a spôsoby vykonávania

Okruh 4 – Migrácia a riadenie hraníc

Spôsob riadenia

Fond pre azyl, migráciu a integráciu
Zdieľané
Priame
Nepriame
Podpora ubytovacích a prijímacích služieb pre žiadateľov o azyl, informačné opatrenia v krajinách mimo EÚ o legálnych spôsoboch migrácie, jazyková príprava, pomoc zraniteľným osobám a spolupráca medzi členskými štátmi EÚ

Fond pre integrované riadenie hraníc
Podpora spoločných opatrení na účinnú kontrolu vonkajších hraníc EÚ

Nástroj na riadenie hraníc a vízovú politiku
Zdieľané
Priame
Nepriame
Zabezpečenie európskeho integrovaného riadenia vonkajších hraníc pri súčasnom zabezpečení voľného pohybu osôb v rámci EÚ, dodržiavaní základných práv a prispievaní k vysokej úrovni bezpečnosti

Nástroj na vybavenie na colné kontroly
Priame
Podpora colnej únie a colných orgánov s cieľom chrániť EÚ pred nekalým a nezákonným obchodom a zaistenie bezpečnosti a ochrany v rámci EÚ pri súčasnom uľahčovaní legitímnych obchodných činností

Okruh 5 – Bezpečnosť a obrana

Zdieľané
Priame
Nepriame
Fond pre vnútornú bezpečnosť
Podpora tematických sietí špecializovaných národných jednotiek a účinná a koordinovaná reakcia na krízu, odborná príprava zamestnancov a expertov a boj proti počítačovej kriminalite

Priame
Nepriame
Jadrová bezpečnosť, vyraďovanie jadrových zariadení z prevádzky a iné
Ochrana životného prostredia a zdravia prostredníctvom bezpečnej demontáže ôsmich jadrových reaktorov z obdobia sovietskej éry a vyraďovaním zastaraných jadrových zariadení Spoločného výskumného centra z prevádzky a nakladaním s odpadom

Program rozvoja európskeho obranného priemyslu
Posilnenie spolupráce medzi priemyslom a členskými štátmi, podpora konkurencieschopnosti európskeho obranného priemyslu a zlepšenie využívania obranného výskumu

Európsky obranný fond
Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnosti európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne a posilnenie väčšej interoperability spôsobilostí členských štátov

Akt na podporu výroby munície
Posilnenie obranného priemyslu EÚ s cieľom zabezpečiť včasné dodávky munície a riadených striel

Priame
Vojenská mobilita
Rozvoj strategickej dopravnej infraštruktúry EÚ na podporu duálnej mobility

Obranné nástroje a bezpečná konektivita Únie
Posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania a zabezpečenie globálneho prístupu k bezpečným službám vládnej satelitnej komunikácie, ako aj umožnenie súkromnému sektoru poskytovať komerčné služby v celej EÚ

Zdroj: EDA.

8.3. Ďalšou významnou oblasťou výdavkov je financovanie decentralizovaných agentúr. Do okruhu 4 VFR spadajú tieto agentúry: *Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)*, *Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA)* a *Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA)*. V rámci okruhu 5 VFR je to *Agentúra Európskej únie pre drogy (EUDA)*, *Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)* a *Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL)*.

8.4. V rámci zdieľaného riadenia členské štáty plnia viacročné programy, ktoré schválila Komisia. Tento spôsob vykonávania sa týka najviac *Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Fondu pre vnútornú bezpečnosť – hranice a víza (ISF-BV) a Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia (ISF-P)* na roky 2014 – 2020 a ich nástupníckych fondov: AMIF, *Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI*, predtým ISF-BV) a *ISF* (predtým ISF-P) na roky 2021 – 2027. Pokiaľ ide o ISF-BV a BMVI, týka sa to aj krajín pridružených k schengenskému priestoru, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska (na roky 2021 – 2027 všetky finančné prostriedky pre Lichtenštajnsko implementuje priamo Komisia). Na ***ilustrácii 8.4*** sú uvedené ďalšie podrobnosti o fungovaní zdieľaného riadenia.

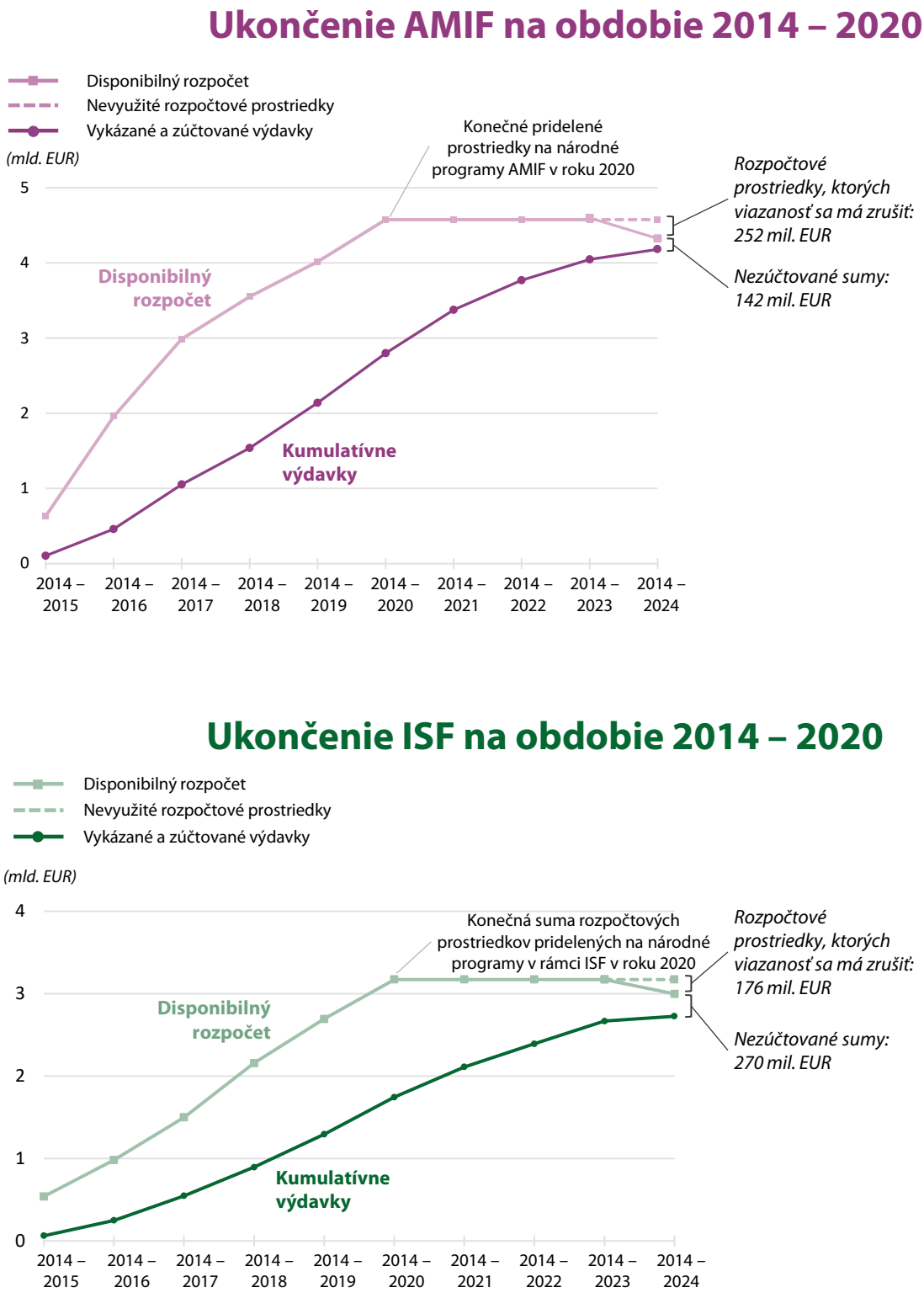
Ilustrácia 8.4 – Procesy zdieľaného riadenia, kontroly a uistenia na programové obdobie 2021 – 2027 v oblasti migrácie, riadenia hraníc a vnútornej bezpečnosti

Zdroj: EDA.

8.5. Konečné *rozpočtové prostriedky* na roky 2014 – 2020 predstavovali 4 576 mil. EUR v rámci programov AMIF a 3 172 mil. EUR v rámci programov ISF. Do *ukončenia* programov členské štáty vykázali kumulatívne výdavky vo výške 4 324 mil. EUR v prípade AMIF a 2 996 mil. EUR v prípade ISF. Rozpočtové prostriedky v celkovej výške 252 mil. EUR (alebo 5,5 %) a 176 mil. EUR (5,5 %) zostali nevyužité, a preto sa zruší ich viazanosť. K 31. decembru 2025 Komisia schválila 4 182 mil. EUR kumulatívnych výdavkov v rámci AMIF a 2 726 mil. EUR kumulatívnych výdavkov v rámci ISF, pričom ďalších 142 mil. EUR (3,3 %) vykázaných v súvislosti s fondom AMIF a 270 mil. EUR (9,0 %) vykázaných v súvislosti s fondom ISF je ešte potrebné schváliť. Výdavky, ktoré členské štáty vykázali Komisii na úhradu od začiatku *programového obdobia* 2014 – 2020 a súčasný stav procesu ukončenia programov sú uvedené na ***ilustrácii 8.5***.

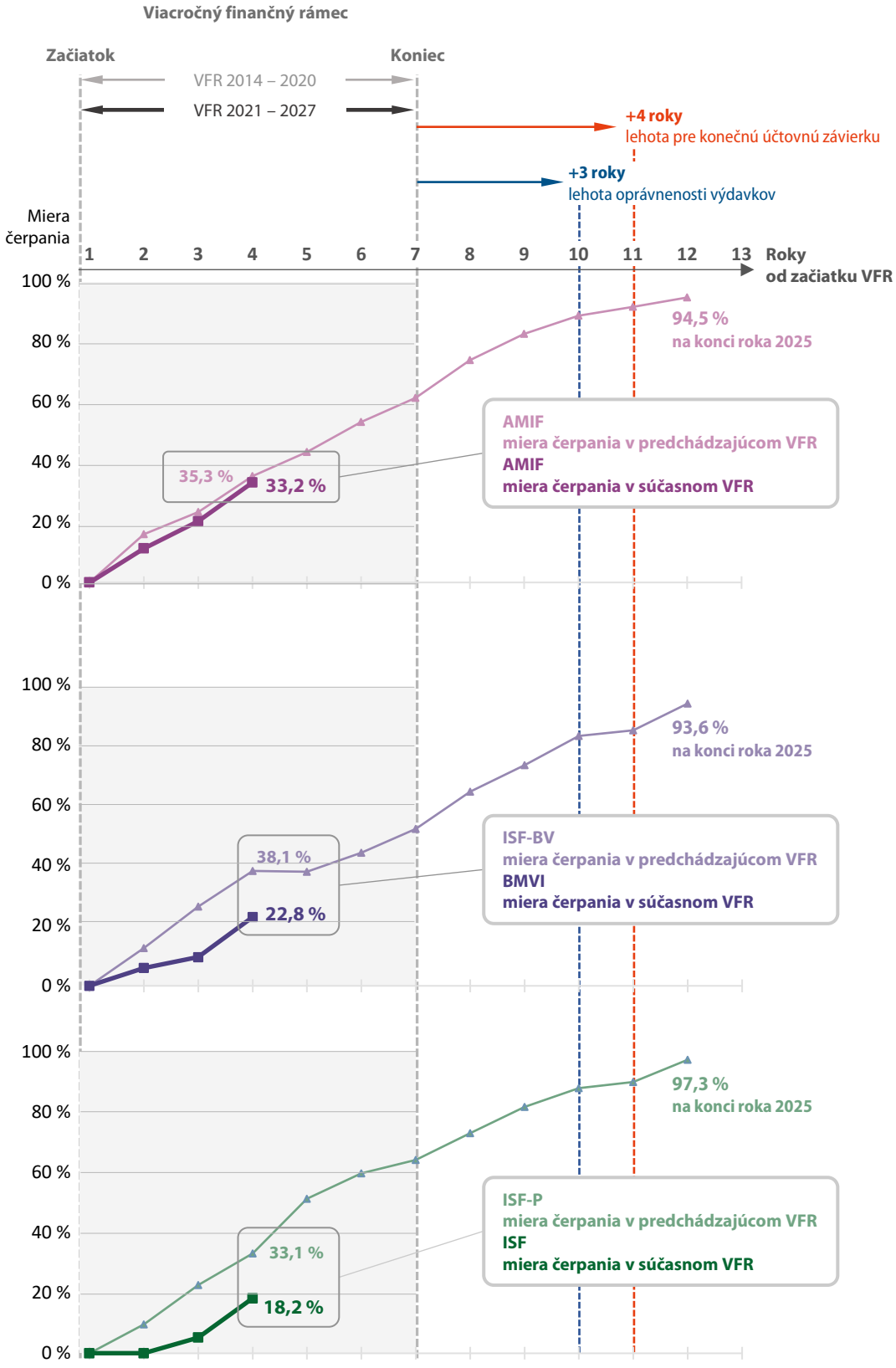
Ilustrácia 8.5 – Pokrok programov zdieľaného riadenia v rámci AMIF a ISF na roky 2014 – 2020

Zdroj: EDA na základe účtovných závierok za rok 2024, ktoré predložili členské štáty, a na základe rozhodnutí Komisie o schválení účtov k 31. decembru 2025.

8.6. Na ***ilustrácii 8.6*** sú uvedené výdavky, ktoré Komisia prijala na úhradu členským štátom od začiatku *programového obdobia* 2021 – 2027, a porovnáva sa čerpanie s predchádzajúcim obdobím až do roku N + 4 (2018 oproti roku 2025) vykonávania. Medzi hlavné dôvody oneskoreného vykonávania patrí neskoré schválenie právnych predpisov a programov na roky 2021 – 2027 a predĺženie obdobia vykonávania na programové obdobie 2014 – 2020. Informácie o vykonávaní týchto programov zdieľaného riadenia sú uvedené aj v ***bode 2.13.***

Ilustrácia 8.6 – Pokrok programov AMIF, BMVI a ISF na obdobie 2021 – 2027 v rámci zdieľaného riadenia

Zdroj: EDA na základe súm schválených Komisiou podľa údajov z podporného portálu SFC k 12. aprílu 2026.

Rozsah auditu a audítorský prístup

8.7. Pri audite okruhov 4 a 5 VFR v roku 2025 sme uplatnili audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1***. Preskúmali sme vzorku 28 *transakcií*, ktoré prispeli k nášmu celkovému *vyhláseniu o vierohodnosti*. Táto vzorka však nie je reprezentatívna pre výdavky v rámci týchto okruhov VFR, a preto nám neumožňuje *odhadnúť chybovosť* týchto okruhov. Vzorku tvorilo:

a) 11 transakcií v rámci *zdieľaného riadenia* s členskými štátmi – Bulharskom, Nemeckom, Francúzskom, Holandskom a Spojeným kráľovstvom za okruh 4 VFR a Českom za okruh 5 VFR;

b) 14 transakcií v rámci *priameho riadenia* Komisie (päť z okruhu 4 VFR a deväť z okruhu 5 VFR);

c) tri transakcie v rámci *nepriameho riadenia* (dve z okruhu 4 VFR a jedna z okruhu 5 VFR).

8.8. Preverovali sme aj vybrané systémy kontroly, a to tak, že sme preskúmali:

a) *výročné kontrolné správy* bulharských, českých a francúzskych vnútroštátnych *orgánov auditu* predložené spolu s ročnou účtovnou závierkou za rok 2024 pre ISF v rámci VFR na roky 2021 – 2027;

b) prácu, ktorú tieto orgány auditu vykonali v súvislosti s ročnou účtovnou závierkou ISF za rok 2024 z týchto členských štátov.

c) či tieto orgány auditu[1]:

   i) zaviedli primerané postupy na vypracovanie spoľahlivých audítorských stanovísk a výročných kontrolných správ;

   ii) použili vhodnú metodiku výberu vzorky;

   iii) vybrali do vzorky dostatočný počet transakcií na to, aby mohli vyvodiť záver o celom súbore;

   iv) správne vypočítali chybovosť.

[1] Podľa nariadenia (EÚ) 2021/1060.

8.9. Preskúmali sme aj ukončenie programov AMIF na roky 2014 – 2020 pre Holandsko a Spojené kráľovstvo a posúdili sme opatrenia Komisie na overenie oprávnenosti výdavkov vykázaných v konečnej účtovnej závierke.

8.10. Ďalej sme preverovali správnosť informácií uvedených vo *výročných správach o činnosti* (VSČ) Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME) a Generálneho riaditeľstva pre obranný priemysel a vesmír (DEFIS) a následne zahrnutých do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti* (AMPR).

Správnosť transakcií

8.11. Z 28 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo 14 ovplyvnených *chybami*. Vyčíslili sme 9 chýb, ktoré mali finančný vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Tieto chyby sa týkali nedostatkov v postupoch udeľovania grantov a nesprávnej zmeny zmlúv alebo dohôd o grante a iných druhov neoprávnených výdavkov. Príklady chýb, ktoré sme vyčíslili, sú uvedené v ***rámčeku 8.1***.

Rámček 8.1

Príklady nedostatkov v postupoch udeľovania grantov

Kontrolovali sme dva projekty AMIF v rámci zdieľaného riadenia s Francúzskom. Jeden zabezpečoval kurzy povinnej občianskej výchovy a druhý poskytoval žiadateľom o azyl podporu pri prvom prijatí. Skontrolovali sme vykonávanie otvorenej výzvy na predkladanie návrhov uverejnenej v roku 2022, ktorá viedla k udeleniu týchto *grantov*. Vo výzve sa vyžadovalo, aby žiadatelia poskytovali služby na uľahčenie integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín vo Francúzsku.

Zistili sme, že potenciálni uchádzači neboli riadne informovaní o procese hodnotenia. *Riadiaci orgán* uplatnil iné hodnotiace kritériá ako tie, ktoré boli uverejnené vo výzve (napr. zaviedol nové kritérium a iné bodové stupnice pre iné kritérium). Išlo o porušenie zásady transparentnosti.

Oba projekty (so schválenými výdavkami v celkovej výške 34,7 mil. EUR a 43,1 mil. EUR) sme považovali za projekty, ktoré sú ovplyvnené 10 % chybovosťou.

Príklad zmeny zákazky bez súťažného konania

Kontrolovali sme projekt AMIF v rámci zdieľaného riadenia so Spojeným kráľovstvom. Projekt realizoval zodpovedný vnútroštátny orgán od februára 2021 do decembra 2023. Zahŕňal prepravu detí bez sprievodu žiadajúcich o azyl, dospelých osôb a rodín, ktoré potrebujú ochranu, na rôzne miesta v Spojenom kráľovstve a ich bezpečné umiestnenie v rámci vnútroštátneho systému premiestňovania.

V novembri 2021 *prijímateľ* v nadväznosti na postup *verejného obstarávania* podpísal zmluvu o poskytovaní služieb vo výške 3,3 mil. GBP s poskytovateľom dopravných služieb. Zistili sme, že prijímateľ túto zákazku zmenil bez súťažného konania trikrát, čím predĺžil jej trvanie a služby, ktoré sa mali poskytnúť, a v konečnom dôsledku zvýšil hodnotu zákazky na 9,7 mil. GBP. Táto podstatná zmena zmluvy je v rozpore s platnými pravidlami verejného obstarávania.

Celkovo teda považujeme 71 % schválených výdavkov (v celkovej výške 1,3 mil. GBP) za neoprávnené na financovanie z prostriedkov EÚ.

Príklad podstatnej zmeny zmluvy o vojenskej mobilite, ktorá má vplyv na podmienky zadania zákazky

Kontrolovali sme projekt vojenskej mobility v rámci priameho riadenia. Projekt realizoval lotyšský verejný orgán a spočíval v nadobudnutí moderného vybavenia na rozbíjanie ľadu na dvojaké vojensko-civilné použitie v Rižskom zálive. Komisia akceptovala všetky náklady okrem záverečnej platby, ktorá sa uskutočnila mimo obdobia vykonávania.

Zistili sme, že prijímateľ počas projektu podstatne zmenil dodávateľskú zmluvu, čím porušil zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. Ekonomická rovnováha zmluvy sa posunula v prospech dodávateľa, keďže nová priebežná platba presunula tri štvrtiny konečnej platby o päť mesiacov, harmonogram dodávok nástroja sa predĺžil a pôvodné doložky o sankciách za oneskorené dodanie sa neuplatnili.

Celkovo teda považujeme 25 % schválených výdavkov (spolu 10,1 mil. EUR) za neoprávnené na financovanie z prostriedkov EÚ.

8.12. Zistili sme aj 17 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení, no bez vplyvu na rozpočet EÚ. Tieto prípady sa týkali napríklad nedostatočného *audítorského záznamu*, neexistencie dôkazov o opatreniach týkajúcich sa konfliktu záujmov a nedostatkov v návrhu *jednorazových* grantov. Príklady chýb, ktoré sme zistili, sú uvedené v ***rámčeku 8.2***.

Rámček 8.2

Príklad nedostatočného audítorského záznamu

Kontrolovali sme projekt AMIF v rámci zdieľaného riadenia s Holandskom. Bol vykonaný podľa nariadenia o FAST CARE od júna do decembra 2023. Išlo o čiastočnú náhradu nákladov holandským orgánom na prijímanie a ubytovanie vysídlených osôb, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana pred útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine.

Požiadali sme o podkladové záznamy o projekte, aby sme mohli overiť, či sa podpora poskytnutá z rozpočtu EÚ týkala ľudí vysídlených v dôsledku vojenskej agresie. Holandské orgány však neviedli primeraný audítorský záznam. V usmernení Komisie sa nevyžadovalo zachovanie audítorského záznamu na individuálnej úrovni, pokiaľ sa v posúdení rizika nezistilo osobitné riziko *nezrovnalosti* alebo *podvodu*. To bránilo overeniu požiadaviek oprávnenosti stanovených v právnych predpisoch EÚ, pokiaľ ide o počet osôb, ktorým bolo poskytnuté ubytovanie, a dĺžku ich pobytu. Bez týchto záznamov sme nemohli overiť, či výsledné výdavky súviseli s osobami vysídlenými v dôsledku vojenskej agresie.

Dospeli sme preto k záveru, že projekt bol ovplyvnený nevyčísliteľnou chybou.

Príklady chýbajúcej dokumentácie opatrení týkajúcich sa konfliktu záujmov

Kontrolovali sme dva projekty AMIF v rámci zdieľaného riadenia s Francúzskom, z ktorých jeden zabezpečoval kurzy povinnej občianskej výchovy a druhý poskytoval žiadateľom o azyl podporu pri prvom prijatí žiadateľov o azyl.

V rámci oboch projektov boli obstarané služby na vykonávanie grantu prostredníctvom dvoch rôznych výziev na predkladanie ponúk. Preskúmali sme tieto výzvy, aby sme overili, či zadanie zákaziek bolo v súlade s požiadavkami verejného obstarávania.

Kontrolovali sme aj dopravný projekt vojenskej mobility v rámci priameho riadenia. Projekt realizoval švédsky verejný orgán a spočíval vo výstavbe nového tunela s dvojitými koľajami na dvojaké vojensko-civilné použitie.

Zistili sme, že v postupoch verejného obstarávania vykonaných prijímateľmi nebol vo všetkých troch prípadoch zachovaný primeraný audítorský záznam o totožnosti členov komisie pre vyhodnotenie ponúk. Okrem toho neboli urobené žiadne vyhlásenia o konflikte záujmov. Preto sme nemohli overiť, či nedošlo ku konfliktu záujmov.

Dospeli sme preto k záveru, že tieto tri projekty boli ovplyvnené nevyčísliteľnou chybou.

Príklad nedostatkov v návrhu jednorazových grantov financovaných zo strany Komisie

Kontrolovali sme projekt *Akt na podporu výroby munície (ASAP)* v rámci priameho riadenia. Cieľom projektu je podporiť rozšírenie výrobných zariadení súkromnej výrobnej spoločnosti pôsobiacej v oblasti obrany v Nemecku. V čase nášho auditu projekt prebiehal. Skontrolovali sme prvú priebežnú platbu.

Projekt je financovaný prostredníctvom jednorazového grantu, ktorý bol stanovený na základe odhadovaného rozpočtu uvedeného v návrhu žiadateľa. Domnievame sa, že odhadovaný rozpočet nebol dostatočne presný, keďže sa plánovalo, že potrebná presnosť rozpočtu sa dosiahne až v priebehu jeho plnenia.

Vo viacerých prípadoch výstupy, ktoré boli podmienkou platby, neboli presne vymedzené. V dôsledku toho sme nemohli overiť, či dokumenty, ktoré prijímateľ predložil Komisii v súvislosti s týmito výstupmi, skutočne spĺňali požiadavky stanovené v dohode o grante.

Dospeli sme preto k záveru, že projekt bol ovplyvnený nevyčísliteľnou chybou.

Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

Posúdenie práce orgánov auditu

8.13. Tri orgány auditu (pozri bod ***8.8*** písm. ***a)***), ktoré sme preskúmali, vypracovali a zaviedli podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ o ich činnosti vo výročnej kontrolnej správe.

8.14. Vybrali sme šesť audítorských spisov na overenie podkladovej audítorskej práce a toho, či zahŕňala tri konkrétne kľúčové požiadavky[2].

- KP 12 – primerané systémové audity,
- KP13 – primerané audity operácií,
- KP 15 – vhodné postupy na poskytnutie spoľahlivého audítorského stanoviska a na prípravu výročnej kontrolnej správy.

8.15. Celkovo sme zistili, že orgány auditu mali podrobné plány auditov a ich závery boli založené na podrobných kontrolných zoznamoch. Zistili sme však nedostatok v jednom orgáne auditu, keď časť kontrolovaných nákladov nebola podložená listinnými dôkazmi (pozri ***rámček 8.3***).

Rámček 8.3

Príklad nedostatku v práci orgánu auditu

Fond	Nedostatok	Potenciálny vplyv
Česko ISF	Orgán auditu nezískal všetku potrebnú dokumentáciu na overenie oprávnenosti konkrétnych výdavkov.	Riziko neodhalenia neoprávnených výdavkov.

[2] Príloha XI k nariadeniu (EÚ) 2021/1060.

Preskúmanie opatrení Komisie spojených s ukončením programov

8.16. Posúdili sme aj opatrenia Komisie na overenie oprávnenosti výdavkov dvoch členských štátov pri ukončení programového obdobia 2014 – 2020. Zistili sme nedostatok v uzávierke Spojeného kráľovstva, keďže Komisia zo svojho rozhodnutia o zúčtovaní nevylúčila sumu, ktorú sme predtým označili za neoprávnenú[3].

[3] Výročná správa za rok 2023, rámček 8.1.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

8.17. Preskúmali sme výročné správy o činnosti GR HOME a GR DEFIS za rozpočtový rok 2025. Naša analýza sa zamerala na to, či tieto generálne riaditeľstvá prezentovali informácie o správnosti v súlade s pokynmi Komisie a dôsledne uplatňovali metodiku na odhad budúcich opráv.

8.18. Zistili sme, že odhady generálnych riaditeľstiev týkajúce sa celkového *rizika pri platbe* a ukončení boli vypočítané a vykázané vo výročnej správe o riadení a výkonnosti v súlade s internou metodikou. Pokiaľ ide o výdavky za rok 2025 (3 782,0 mil. EUR), GR HOME odhadlo celkovú sumu vystavenú riziku pri platbe na 40,3 mil. EUR (1,1 %) a celkové riziko pri ukončení vyplývajúce z jeho odhadovaných budúcich opráv odhadlo na 36,9 mil. EUR (1,0 %). Hlavné relevantné výdavky GR DEFIS v rámci okruhu 5 VFR v roku 2025 vo výške 490,7 mil. EUR súvisiace s priamo a nepriamo riadenými grantmi v rámci obranných programov EÚ (t. j. *Európsky obranný fond* a jeho predchádzajúce programy, ASAP a posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom aktu o spoločnom obstarávaní). Keďže nie sú k dispozícii výsledky kontrol *ex post*, pre túto oblasť ešte nie je k dispozícii žiadna konkrétna chybovosť auditu. GR DEFIS preto považovalo za konzervatívny prístup vykázať odhadovanú paušálnu sadzbu rizika pri platbe vo výške 2,0 %.

8.19. Generálna riaditeľka GR HOME a generálny riaditeľ GR DEFIS vyhlásili, že získali primerané uistenie, že zdroje pridelené na činnosti opísané vo výročných správach o činnosti sa použili na zamýšľané účely a v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, pričom GR HOME vyjadrilo určité *výhrady*. Keďže počet transakcií, ktoré kontrolujeme, tvorí len malý podiel všetkých transakcií, za ktoré zodpovedajú tieto generálne riaditeľstvá, nie sme na základe výsledkov svojej audítorskej práce schopní tieto vyhlásenia overiť.

Záver a odporúčania

Záver

8.20. Naše preskúmanie transakcií a systémov poukázalo na tri oblasti, v ktorých existuje priestor na zlepšenie – primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby nedochádzalo ku konfliktom záujmov, primerané riadenie verejných zákaziek a zachovanie primeraného audítorského záznamu. Hoci na to, aby sme mohli odhadnúť chybovosť v okruhoch VFR, ktorými sa zaoberá táto kapitola (bod ***8.7***), sme nekontrolovali dostatočný počet transakcií, z výsledkov nášho auditu vyplýva, že vzhľadom na frekvenciu chýb, ktoré sme zistili, ide o oblasť s vysokým rizikom. Výsledky testovania transakcií sú zohľadnené v našom vyhlásení o vierohodnosti.

Odporúčania

8.21. V ***prílohe 8.1*** sa nachádzajú zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročnej správe za rok 2023 a jedného odporúčania uvedeného v správe za rok 2024. Všetky tieto odporúčania mali byť vykonané do konca roka 2025. Komisia v plnej miere vykonala dve odporúčania. Tretie odporúčanie síce neprijala, ale v niektorých ohľadoch ho vykonala.

8.22. Na základe našich zistení a záverov za rok 2025 predkladáme Komisii tieto odporúčania:

Odporúčanie 8.1 – Zvýšiť informovanosť riadiacich orgánov členských štátov o ich povinnostiach

Komisia by mala prijať opatrenia na zvýšenie informovanosti riadiacich orgánov členských štátov o ich povinnostiach v súvislosti s udeľovaním grantov a verejných zákaziek, najmä pokiaľ ide o:

a) opatrenia, ktoré majú zabezpečovať, aby nedochádzalo ku konfliktu záujmov, a riadne zdokumentovanie týchto opatrení;

b) potenciálne dôsledky porušenia vnútroštátnych pravidiel alebo pravidiel EÚ týkajúcich sa zmien verejných zákaziek;

c) povinnosť prijímateľov uchovávať dostatočnú dokumentáciu na podporu vykázaných nákladov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Odporúčanie 8.2 – Preskúmať overovacie kontroly

V prípade priamo riadených projektov by Komisia mala preskúmať a v prípade potreby posilniť kontroly s cieľom overiť, či:

a) prijímatelia prijali opatrenia na preukázanie neexistencie konfliktu záujmov a tieto opatrenia primerane zdokumentovali;

b) prijímatelia dodržiavali vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ týkajúce sa úpravy verejných zákaziek;

c) dokumentácia uchovávaná prijímateľmi je dostatočná na doloženie vykázaných nákladov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Príloha

Príloha 8.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.
Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2023	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 1:** Poskytnúť orgánom členských štátov zodpovedným za vynakladanie financovania od GR HOME prostredníctvom zdieľaného riadenia ďalšie usmernenie týkajúce sa: a) pravidiel uchovávania vhodnej podpornej dokumentácie, ktorú možno predložiť v prípade kontrol alebo auditov; b) povinnosti dodržiavať vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ týkajúce sa			Odporúčanie bolo vykonané v plnej miere. Komisia zorganizovala v júni 2024 webinár s orgánmi členských štátov zodpovednými za implementáciu finančných prostriedkov GR HOME s cieľom riešiť časť a) odporúčania týkajúcu sa povinnosti uchovávať primeranú podpornú dokumentáciu, ktorú možno predložiť v prípade kontrol alebo auditov.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	transparentnosti a rovnakého zaobchádzania pri udeľovaní grantov na základe verejných výziev na predkladanie návrhov.			Komisia vyriešila časť b) odporúčania tým, že 27. októbra 2025 zorganizovala usmerňovacie zasadnutie pre vnútroštátne orgány zodpovedné za implementáciu finančných prostriedkov GR HOME v rámci zdieľaného riadenia, na ktorom sa riešili nedostatky v postupoch udeľovania grantov a kde bolo znova zdôraznené, že je potrebné dodržiavať zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania.
2023	**Odporúčanie 2:** Dôkladne skontrolovať a zdokumentovať technické aspekty žiadostí o granty na vojenskú mobilitu z Nástroja na prepájanie Európy počas postupu udeľovania grantu. Predovšetkým určiť, či projekty infraštruktúry s dvojakým využitím spĺňajú podmienky oprávnenosti, a zabezpečiť, aby finančná podpora EÚ nepresahovala rozsah požiadaviek potrebných na dvojaké využitie.	⊗		Komisia toto odporúčanie neprijala. Konštatujeme však, že v nadväznosti na audit Komisia pripomenula prijímateľovi, aby presnejšie opísal existujúce prvky infraštruktúry, ktoré sa majú modernizovať alebo nahradiť, ako aj budúce parametre, ktoré sa majú dosiahnuť prácami, aby sa mohli riadne posúdiť na základe požiadaviek *TEN*-T/*NPE*.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2024	**Odporúčanie 2:** Poskytovať *riadiacim orgánom* členských štátov v rámci zdieľaného riadenia ďalšie usmernenia týkajúce sa ich povinností dodržiavať zásady rovnakého zaobchádzania a transparentnosti pri vykonávaní výziev na predkladanie návrhov s cieľom riešiť nedostatky v postupoch udeľovania grantov.			Odporúčanie bolo vykonané v plnej miere. Komisia vyriešila odporúčanie tým, že 27. októbra 2025 zorganizovala usmerňovacie zasadnutie pre vnútroštátne orgány zodpovedné za implementáciu finančných prostriedkov GR HOME v rámci zdieľaného riadenia, na ktorom sa riešili nedostatky v postupoch udeľovania grantov a kde bolo znova zdôraznené, že je potrebné dodržiavať zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania, ako sa uvádza vyššie.

Zdroj: EDA.

Kapitola 9

Susedstvo a svet

Obsah

	Body
Úvod	**9.1. – 9.10.**
Stručný opis	9.2. – 9.8.
Rozsah auditu a audítorský prístup	9.9. – 9.10.
Správnosť transakcií	**9.11. – 9.23.**
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	**9.24. – 9.29.**
Výročná správa o činnosti GR MENA	9.24. – 9.27.
Výročná správa o činnosti GR INTPA	9.28.
Výročná správa o riadení a výkonnosti	9.29.
Iné skutočnosti	**9.30.**
Záver a odporúčania	**9.31. – 9.33.**
Záver	9.31.
Odporúčania	9.32. – 9.33.
Prílohy	
Príloha 9.1 – Platby GR INTPA, GR ENEST a GR MENA jednotlivým krajinám	
Príloha 9.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

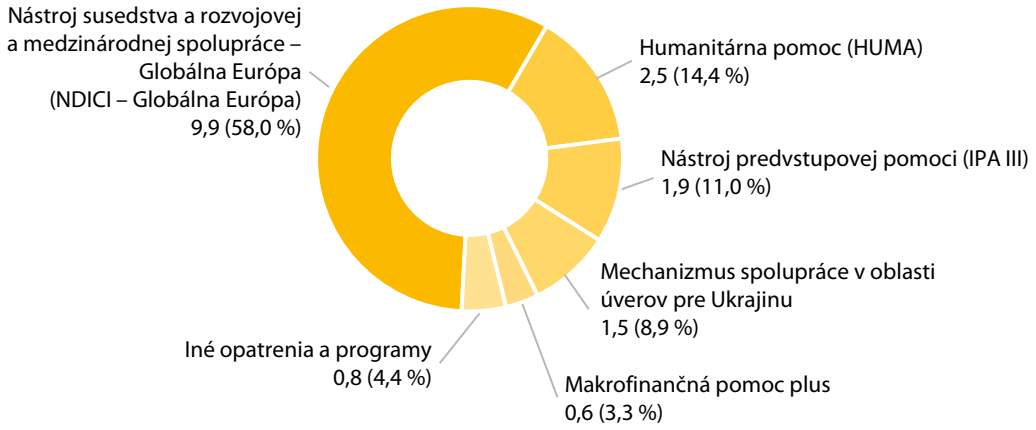
Úvod

9.1. V tejto kapitole predkladáme výsledky auditu okruhu 6 VFR „Susedstvo a svet“. Na ***ilustrácii 9.1*** sa nachádza prehľad hlavných činností, výdavkov a kontrolovaného súboru v rámci tohto okruhu v roku 2025.

Ilustrácia 9.1 – Platby a kontrolovaný súbor

Susedstvo a svet
17,2 mld. EUR (9,7 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

Platby v roku 2025 rozdelené podľa fondov *(mld. EUR)*

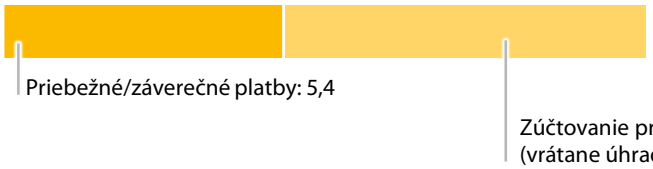

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 17,2

Kontrolovaný súbor – spolu 12,5

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

Stručný opis

9.2. EÚ implementuje nástroje vonkajšej činnosti na celom svete, často v náročnom geopolitickom a organizačnom prostredí. Tieto nástroje sa uplatňujú v rôznych regiónoch s odlišnými právnymi a inštitucionálnymi rámcami, čo si vyžaduje schopnosť prispôsobiť sa rozličným regulačným a operačným podmienkam. Výdavky v tejto oblasti sa vynakladajú prostredníctvom niekoľkých nástrojov financovania, predovšetkým Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa)[1], rozpočtu na humanitárnu pomoc (HUMA) a nástroja predvstupovej pomoci (IPA III)[2].

9.3. Všeobecným cieľom nástroja NDICI – Globálna Európa je podporovať a presadzovať hodnoty, zásady a základné záujmy EÚ vo svete a pomáhať pri podpore multilateralizmu a silnejších partnerstiev s krajinami mimo EÚ.

9.4. EÚ poskytuje aj humanitárnu pomoc založenú na potrebách ľudí postihnutých katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou a prírodnými nebezpečenstvami s osobitným zameraním na najzraniteľnejšie skupiny ľudí.

9.5. Všeobecným cieľom nástroja predvstupovej pomoci je podporovať *prijímateľské* krajiny pri schvaľovaní a zavádzaní reforiem potrebných na dosiahnutie súladu s hodnotami EÚ so zreteľom na členstvo, a tým prispievať k ich stabilite, bezpečnosti a prosperite.

9.6. V roku 2025 okruh 6 po prvýkrát zahŕňal aj platby týkajúce sa Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (ULCM)[3]. Mechanizmus využíva príjmy z imobilizovaných ruských štátnych aktív na spravovanie a splácanie úverov makrofinančnej pomoci EÚ a G7 Ukrajine.

---

[1] Nariadenie (EÚ) 2021/947, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa.

[2] Nariadenie (EÚ) 2021/1529, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III).

[3] Nariadenie (EÚ) 2024/2773 o zriadení Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine.

9.7. Hlavnými generálnymi riaditeľstvami (GR) a útvarmi, ktoré v roku 2025 vykonávali vonkajšiu činnosť EÚ boli Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA), Generálne riaditeľstvo pre rozširovanie a východné susedstvo (GR ENEST), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO), Generálne riaditeľstvo pre Blízky východ, severnú Afriku a Perzský záliv (GR MENA) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI).

9.8. V roku 2025 dosiahli platby v okruhu „Susedstvo a svet“ výšku 17,2 mld. EUR (predbežné financovanie, priebežné a záverečné platby). Boli vyplatené prostredníctvom niekoľkých nástrojov (***ilustrácia 9.1***) a metód poskytovania pomoci. Patria medzi ne zákazky na práce, dodávky a služby, ďalej granty, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, *rozpočtová podpora* a iné cielené formy rozpočtovej pomoci v krajinách mimo EÚ (***príloha 9.1***). V roku 2024 dosiahli celkové platby v tomto okruhu 15,4 mld. EUR.

Rozsah auditu a audítorský prístup

9.9. Cieľom nášho auditu bolo odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1*** sme za tento okruh VFR v roku 2025 preskúmali:

a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 138 *transakcií*, ktorá zahŕňala všetky výdavky v rámci tohto okruhu VFR. Do vzorky sme vybrali 57 transakcií GR INTPA, 30 transakcií GR ENEST, 21 transakcií GR ECHO, 13 transakcií FPI, 12 transakcií GR MENA, ako aj päť transakcií z iných generálnych riaditeľstiev [Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN, dve transakcie), Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru (GR EAC), Generálne riaditeľstvo pre obchod a ekonomickú bezpečnosť (GR TRADE) a Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA)];

b) jednu transakciu financovanú mimo ročného stropu VFR týkajúcu sa Nástroja pre Ukrajinu[4]. Výsledky našej audítorskej práce týkajúcej sa tejto transakcie nemajú *vplyv* na *odhadovanú chybovosť* v okruhu 6 VFR, ale ovplyvňujú celkovú odhadovanú chybovosť.

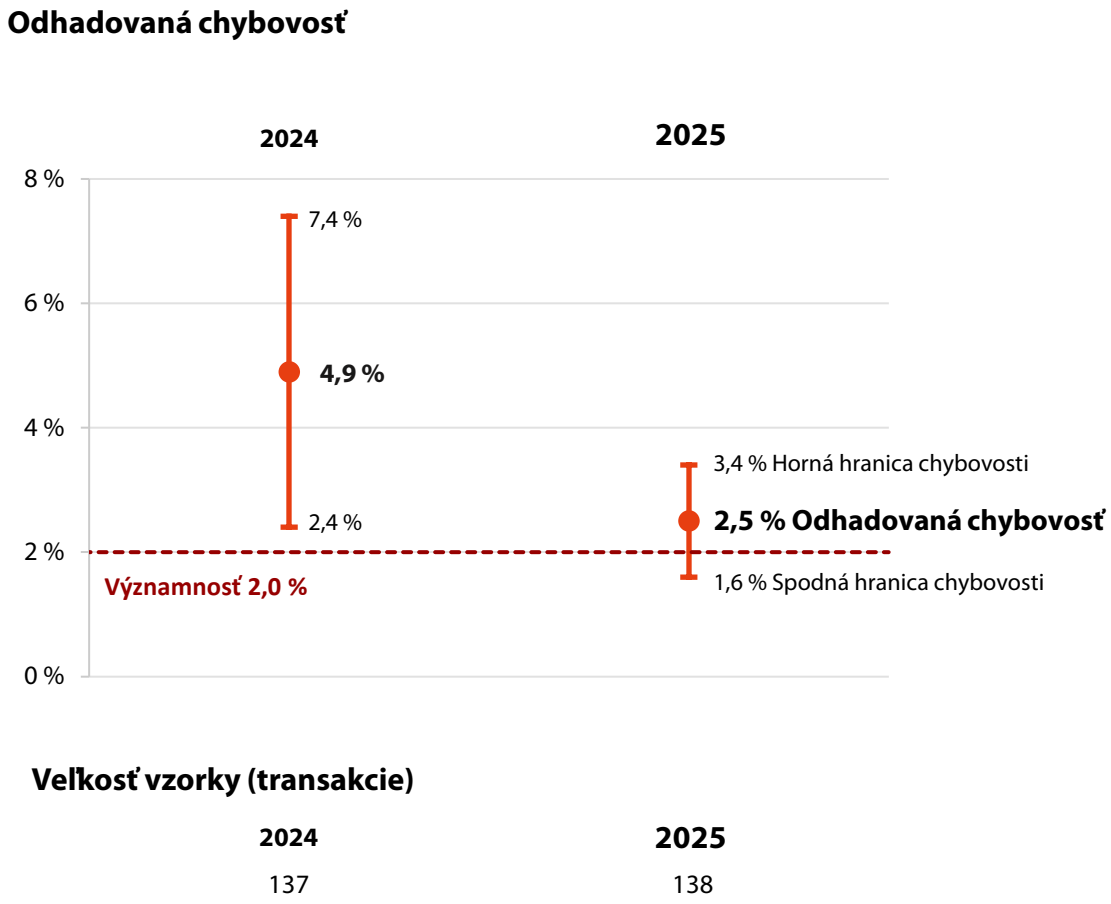
9.10. Overili sme aj informácie o správnosti uvedené vo *výročných správach o činnosti* (VSČ) GR MENA a GR INTPA, následne začlenené do *výročnej správy* Komisie *o riadení a výkonnosti*.

[4] Nariadenie (EÚ) 2024/792, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu.

Správnosť transakcií

9.11. Zo 138 preskúmaných transakcií obsahovalo chyby 52 transakcií (37,7 %). Na základe 43 chýb, ktoré sme vyčíslili, chybovosť odhadujeme na 2,5 % (pozri *ilustráciu 9.2*).

Ilustrácia 9.2 – Výsledky testovania transakcií

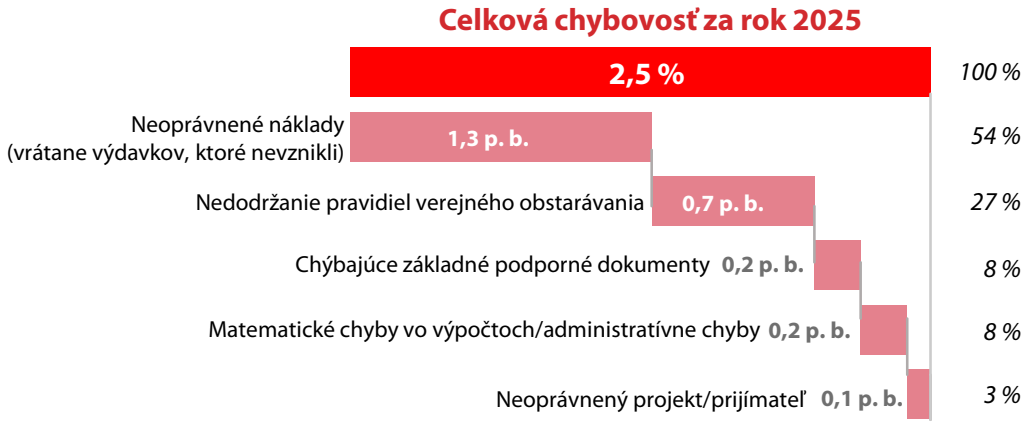

Zdroj: EDA.

9.12. Platby súvisiace s mechanizmom ULCM predstavovali 1,53 mld. EUR (12 % nášho kontrolovaného súboru, pozri *ilustráciu 9.1*). Tento nástroj je dočasný a súvisiace transakcie (platby neočakávaných ziskov Ukrajine) sa zásadne líšia od zvyšku nášho kontrolovaného súboru v tohto okruhu. Kontrolovali sme dve transakcie súvisiace s týmto mechanizmom v celkovej výške 1,23 mld. EUR.

9.13. Na ***ilustrácii 9.3*** je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2025 podľa typu chýb.

Ilustrácia 9.3 – Podiel jednotlivých typov chýb na odhadovanej chybovosti

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

9.14. Našli sme rôzne typy chýb, ktoré mali vplyv na viaceré transakcie a ktoré sa pri auditoch v posledných rokoch objavovali opakovane (***rámček 9.1*** a ***rámček 9.2***). Medzi hlavné typy chýb patrili:

- zahrnutie *nepriamych nákladov* ako *priamych nákladov* do mzdových nákladov,
- nedodržanie pravidiel *verejného obstarávania*,
- použitie nesprávnych výmenných kurzov,
- *nadmerné zúčtovanie* predbežného financovania.

9.15. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa veľká časť chýb, ktoré sme zistili, týkala zmlúv, ktoré plnili *subjekty podrobené posúdeniu pilierov* (medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie a agentúry členských štátov EÚ) v rámci *nepriameho riadenia*. V prípade takýchto zmlúv Komisia akceptovala výdavky na základe finančnej správy a vyhlásenia riadiaceho subjektu. Vyhlásenie riadiaceho subjektu je vlastné vyhlásenie organizácie podrobenej posúdeniu pilierov, v ktorom sa potvrdzuje, že poskytnuté finančné informácie sú správne predložené, úplné a presné a že boli vypracované v súlade so záväzkami stanovenými v zmluve. Zo 43 chýb, ktoré sme vyčíslili (bod ***9.11***), 14 súviselo s takýmito zmluvami a ich podiel na odhadovanej chybovosti tvoril 0,6 percentuálneho bodu.

9.16. Tento rok nám medzinárodné organizácie poskytli úplný prístup k dokumentom, ktoré mali k dispozícii na podporu kontrolovaných transakcií. Ide o zlepšenie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, keď bol prístup obmedzený na dočasné nahliadnutie do elektronickej verzie dokumentu vo formáte určenom len na čítanie bez toho, aby nám boli dokumenty zaslané, čo sťažovalo plánovanie, vykonávanie a kontrolu kvality auditu. Minulý rok sme odporučili, aby Komisia podnikla ďalšie kroky s cieľom zabezpečiť, aby medzinárodné organizácie poskytovali EDA úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie jeho úlohy v súlade so ZFEÚ, a konkrétne zaistiť, aby boli zmluvné dojednania s medzinárodnými organizáciami jasné a aby sa v nich v plnej miere rešpektovalo právo EDA dostať na jeho žiadosť akýkoľvek dokument alebo informácie potrebné na výkon jeho audítorských funkcií[5]. Túto záležitosť budeme naďalej monitorovať a informovať o nej.

9.17. Príklady niektorých chýb, ktoré sme vyčíslili, sú uvedené v ***rámčeku 9.1***.

Rámček 9.1

Príklad, keď expert nespĺňal požiadavky týkajúce sa odbornej praxe

GR MENA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe zmluvy v hodnote 1,88 mil. EUR o podpore občianskej spoločnosti v jednej severoafrickej krajine.

Preskúmali sme poplatky účtované v súvislosti s vedúcim expertom zamestnaným na projekte. Dospeli sme k záveru, že expert nespĺňal minimálnu odbornú prax potrebnú na to, aby mohol byť považovaný za vedúceho experta podľa podmienok zmluvy. Podľa dĺžky odbornej praxe mal byť v skutočnosti považovaný za pomocného experta. Dodávateľ a verejný obstarávateľ navyše nedodržali riadny postup výberu a schvaľovania.

Preto sme rozdiel v sadzbe poplatku za vedúceho a pomocného experta považovali za neoprávnený.

Príklad nepriamych nákladov zahrnutých do mzdových nákladov

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe *dohody o príspevku* vo výške 7,94 mil. EUR na podporu regionálnej správy hospodárskych záležitostí uzavretú s medzinárodnou organizáciou v jednej krajine západnej Afriky.

[5] Bod 8.13 a odporúčanie 8.1 z výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rok 2024.

Pri audite výdavkov na zamestnancov sme zistili, že táto organizácia systematicky zahŕňala do mzdových nákladov náklady, ktoré sú nepriame, napríklad náklady na vedenie mzdovej agendy, bezpečnosť, IT a odbornú prípravu. Nepriame náklady zahrnuté do *odmien* medzinárodnej organizácie (do 7 % priamych nákladov) sa nesmú vykazovať ako priame oprávnené náklady.

Okrem toho sme nedostali podporné dokumenty, ktoré by potvrdzovali, že tieto náklady skutočne vznikli alebo že boli vypočítané správne. Tieto náklady preto považujeme za neoprávnené.

Podobné problémy sme zistili už v predchádzajúcich rokoch (rámček 9.3 vo výročnej správe za rok 2024).

Príklad neoprávnených nákladov na prepravu z dôvodu chýbajúcich dokumentov

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe dohody o príspevku v hodnote 19,20 mil. EUR týkajúcej sa činností v oblasti ochrany životného prostredia v jednej krajine strednej Afriky.

Prijímateľ účtoval náklady na prepravu, pričom tvrdil, že príslušné kilometre boli najazdené v súvislosti s projektom financovaným z prostriedkov EÚ. Počas auditu sme však nedostali primerané podporné dokumenty, ako sú cestovné príkazy, knihy jázd vozidiel alebo záznamy o činnosti, ktoré by preukazovali, že tieto jazdy skutočne súviseli s vykonávaním opatrenia EÚ.

Keďže neboli k dispozícii spoľahlivé dôkazy, ktoré by preukazovali, že tieto náklady patrili k projektu, vyhodnotili sme ich ako neoprávnené.

Príklad použitia zariadenia v rozpore so zamýšľaným účelom a nedostatočného využitia zariadenia

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe zmluvy o *grante* vo výške 2,56 mil. EUR na podporu slnečnej energie v krajine juhovýchodnej Ázie.

Počas kontroly na mieste sme preskúmali 15 solárnych panelov zakúpených z finančných prostriedkov projektu. Tieto panely boli určené na zriadenie demonštračných miest, na ktorých sa prezentuje praktické využitie solárnych panelov pre malé podniky.

Pri audite sme zistili, že prijímateľ skladoval panely päť rokov bez toho, aby ich využíval. Následne ich daroval štátnej strednej škole. Toto použitie však nie je stanovené zmluve a nevzťahuje sa naň schválená zmena rozpočtu. Tieto náklady preto považujeme za neoprávnené.

Počas návštevy školy sme navyše zistili, že sa používajú len dva panely. Zvyšných 13 bolo stále v sklade a nepoužívali sa.

Príklad hodnotiacich kritérií, ktoré sa neuplatnili tak, ako boli zverejnené

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe zmluvy o grante vo výške 2,57 mil. EUR pre mimovládnu organizáciu (MVO) na činnosti v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 v krajine juhovýchodnej Ázie.

Skontrolovali sme obstarávanie poradenských služieb, ktoré organizovala táto mimovládna organizácia prostredníctvom rokovacieho konania. Zistili sme, že hodnotiaca komisia nepoužila kritériá na vyhodnotenie ponúk a metódu bodovania stanovené v súťažných podkladoch: neposúdilo sa niekoľko požiadaviek týkajúcich sa kvalifikácií, pridali sa dodatočné kritériá, ktoré neboli stanovené v súťažných podkladoch, a použili sa iné bodovacie stupnice. Tým sa porušili zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania.

Dospeli sme preto k záveru, že postup verejného obstarávania bol v rozpore s pravidlami, čo malo vplyv na oprávnenosť nákladov.

9.18. V 19 prípadoch vyčísliteľných chýb spôsobených prijímateľmi mala Komisia dostatok informácií na to, aby im predišla alebo ich odhalila a opravila pred schválením výdavkov. Ak by Komisia riadne využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii, odhadovaná chybovosť za túto kapitolu by bola o 1,1 percentuálneho bodu nižšia.

9.19. Zistili sme aj 33 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení, ktoré však nemali priamy finančný vplyv na rozpočet EÚ. V ***rámčeku 9.2*** sú uvedené príklady chýb, ktoré sme nevyčíslili.

Rámček 9.2

Príklad nesprávne vypočítaných nákladov na zamestnancov

GR ECHO

Skontrolovali sme výdavky deklarované prostredníctvom siedmich rôznych faktúr vystavených na základe dohôd o grante v rámci priameho riadenia uzavretých s mimovládnymi organizáciami.

Podľa podmienok týchto dohôd sa osobné náklady mali vypočítať buď pomocou denných sadzieb založených na ročných skutočných nákladoch a vopred určenom počte pracovných dní, alebo uplatnením jednotkových nákladov v súlade so zavedenými postupmi nákladového účtovníctva mimovládnych organizácií.

Pri žiadnej z kontrolovaných transakcií sa však na výpočet osobných nákladov nepoužila ani jedna z týchto metód.

Hoci tento prístup podľa nášho názoru nie je v súlade s platnými pravidlami, na výpočet príslušnej neoprávnenej sumy sme nemali dostatočné informácie.

Príklad kurzových rozdielov účtovaných v rámci projektu

GR ENEST

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe dohody o príspevku v hodnote 2,03 mil. EUR o podpore občianskej spoločnosti v jednej krajine v Zakaukazsku.

Podľa podmienok tejto dohody sa výkyvy výmenného kurzu mohli hradiť len vtedy, ak by sa v rozpočte stanovila rezerva na nepredvídané udalosti, čo sa nestalo. Zistili sme, že straty a zisky z menového prepočtu boli napriek tomu zaznamenané ako projektové výdavky.

Hoci tento prístup podľa nášho názoru nie je v súlade s platnými pravidlami, na výpočet príslušnej neoprávnenej sumy sme nemali dostatočné informácie.

Príklad nedodržania požiadaviek na zviditeľnenie EÚ

GR ENEST

Skontrolovali sme faktúru vystavenú v rámci grantu v hodnote 1,0 mil. EUR na podporu integrovaného územného rozvoja v jednej krajine v Zakaukazsku. Súčasťou auditu bolo overenie vybraných prác na mieste.

Počas kontroly sme zistili, že športový a zdravotnícky komplex a systém vonkajšieho osvetlenia financované v rámci projektu neboli viditeľne označené oznamom, že boli finančne podporené Európskou úniou.

Dospeli sme k záveru, že sa tým porušili povinnosti týkajúce sa zviditeľnenia stanovené v zmluve, v ktorej sa od prijímateľov vyžaduje, aby propagovali financovanie EÚ a zobrazovali logo EÚ na financovanej infraštruktúre.

9.20. V priebehu rokov sme v dvoch výdavkových oblastiach neustále nachádzali menší počet chýb, čo súviselo so špecifickými platobnými podmienkami v týchto oblastiach. Týmito oblasťami sú i) *rozpočtová podpora* a ii) projekty, pri ktorých sa uplatňuje tzv. *konceptuálny prístup*. V roku 2025 sme skontrolovali štyri transakcie rozpočtovej podpory (tri v roku 2024) a desať transakcií, pri ktorých sa uplatňoval konceptuálny prístup (rovnako ako v roku 2024).

9.21. Rozpočtová podpora je príspevok do všeobecného rozpočtu príslušného štátu alebo rozpočtu určeného na konkrétnu politiku či cieľ. Platby rozpočtovej podpory financované zo všeobecného rozpočtu EÚ dosiahli v roku 2025 výšku 58 mil. EUR. Preskúmali sme, či Komisia dodržala podmienky upravujúce platby rozpočtovej podpory partnerským krajinám a overila, či tieto krajiny splnili podmienky oprávnenosti, ako je dostatočné zlepšenie riadenia verejných financií. Rozsah nášho auditu správnosti nezahŕňa udalosti, ku ktorým dochádza po tom, ako Komisia vyplatí pomoc prijímajúcej krajine, pretože tieto finančné prostriedky sa následne zlučujú s rozpočtovými zdrojmi tejto krajiny.

9.22. Keď sa príspevky Komisie na projekty s viacerými darcami zlúčia s príspevkami ostatných darcov a nie sú vyčlenené na konkrétne identifikovateľné položky výdavkov, Komisia na základe konceptuálneho prístupu predpokladá, že pravidlá oprávnenosti EÚ boli pri výdavkoch dodržané, ak súhrnná zlúčená suma zahŕňa dostatok oprávnených výdavkov na pokrytie príspevku EÚ. Tento prístup sme v relevantných prípadoch zohľadnili pri testovaní vecnej správnosti.

9.23. Pri preskúmaní správnosti transakcií sme zaznamenali aj príklady účinných kontrol zo strany Komisie. Jeden takýto príklad uvádzame v ***rámčeku 9.3***.

Rámček 9.3

Príklad účinného plnenia grantu

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe zmluvy o grante s celkovým rozpočtom vo výške 0,65 mil. EUR uzavretú s mimovládnou organizáciou v jednej krajine západnej Afriky. Cieľom projektu bolo zlepšiť kvalitu života ľudí so zdravotným postihnutím a podporiť integráciu a začlenenie detí a mladých ľudí s takýmito postihnutiami.

Počas kontroly na mieste sme overili vybavenie a materiál dodané do niekoľkých rehabilitačných centier v rokoch 2022 a 2023. Skontrolovali sme obstarané položky a zistili sme, že boli vo výbornom stave. Vybavenie sa aktívne využívalo a výrazne posilnilo schopnosť centier poskytovať rehabilitačné služby.

Z dôkazov zhromaždených počas auditu vyplynulo, že kontrolné mechanizmy Komisie prispeli k zabezpečeniu toho, aby sa finančné prostriedky použili na zamýšľaný účel a aby opatrenie prinieslo očakávané výstupy.

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

Výročná správa o činnosti GR MENA

9.24. Preskúmali sme VSČ GR MENA za rozpočtový rok 2025. Zamerali sme sa na to, či GR MENA prezentovalo informácie o správnosti vo svojej VSČ v súlade s pokynmi Komisie a či dôsledne uplatňovalo metodiku na odhad budúcich opráv a vymožených súm.

9.25. Z celkových výdavkov schválených v roku 2025 (1,15 mld. EUR) GR MENA odhadlo celkovú sumu vystavenú *riziku v čase platby* na 11,92 mil. EUR (1,04 %). Odhadovaná hodnota budúcich opráv a odpočtov je 0,01 % celkových príslušných výdavkov, zatiaľ čo riziko pri ukončení bolo vypočítané na 1,03 %, čo je pod *prahom významnosti*.

9.26. Riziko pri ukončení, ktoré odhadlo GR MENA, je založené na štúdii o *zvyškovej chybovosti*, ktorú vypracoval externý dodávateľ. V štúdii sa odhaduje chybovosť, ktorá nebola zistená riadiacimi kontrolami GR MENA v celej oblasti jeho zodpovednosti, a slúži ako základ na posúdenie účinnosti týchto kontrol. Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je *zákazkou na uisťovacie služby* ani auditom. V štúdii za rok 2025 sa skúmala vzorka 138 ukončených zmlúv.

9.27. Generálny riaditeľ GR MENA vyhlásil, že finančná expozícia generálneho riaditeľstva neprekračuje prah významnosti Komisie vo výške 2 % celkových schválených výdavkov vo výške 1,15 mld. EUR. Keďže počet transakcií, ktoré sme kontrolovali, tvoril len malý podiel všetkých transakcií, ktoré riadi GR MENA (pozri bod ***9.9***), toto vyhlásenie nemôžeme na základe výsledkov našej audítorskej práce potvrdiť.

Výročná správa o činnosti GR INTPA

9.28. Podrobné výsledky nášho preskúmania VSČ GR INTPA za rok 2025 sú uvedené vo výročnej správe o 9., 10. a 11. Európskom rozvojovom fonde.

Výročná správa o riadení a výkonnosti

9.29. Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2025 týkajúce sa odhadovaného rizika pri platbe v oblastiach politiky v okruhu „Susedstvo a svet“. Komisia riziko pri platbe za tento okruh neuviedla.

Iné skutočnosti

9.30. Skontrolovali sme jednu transakciu týkajúcu sa výdavkov mimo ročných stropov VFR (pozri bod ***9.9***). Transakcia sa týkala grantov poskytnutých v rámci Nástroja pre Ukrajinu. Pri audite sme nenašli žiadne chyby. Keďže tieto výdavky nepatria do okruhu 6 VFR, príslušné výsledky auditu nemajú vplyv na odhadovanú chybovosť v tomto okruhu, ovplyvňujú však našu celkovú odhadovanú chybovosť.

Záver a odporúčania

Záver

9.31. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a prezentovali v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Susedstvo a svet“ bola významná. Z nášho testovania transakcií za tento okruh VFR vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 2,5 %.

Odporúčania

9.32. V ***prílohe 9.2*** sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe štyroch odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2022. Vo výročnej správe za rok 2024 sme už informovali o troch odporúčaniach. Komisia ich vykonala v plnej miere. Štvrté odporúčanie nebolo prijaté, a preto k nemu Komisia neprijala žiadne kroky.

9.33. Na základe našich zistení a záverov za rok 2025 odporúčame Komisii:

Odporúčanie 9.1 – Zlepšiť výberové konanie na pozície expertov

Komisia by mala zabezpečiť, aby jej postup schvaľovania expertov pri zmluvách o poskytovaní služieb zahŕňal overenie, či ich odborná prax spĺňa podmienky, pokiaľ ide o dĺžku a konkrétnu oblasť.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Odporúčanie 9.2 – Posilniť kontroly s cieľom zabrániť tomu, aby sa náklady na odmeňovanie akceptovali ako priame náklady

S cieľom znížiť riziko, že sa náklady, ktoré mohli byť zahrnuté do odmien, nesprávne akceptujú ako priame náklady v rámci mzdových nákladov podľa dohôd o príspevku, by Komisia mala poskytnúť ďalšie usmernenie, v ktorom objasní:

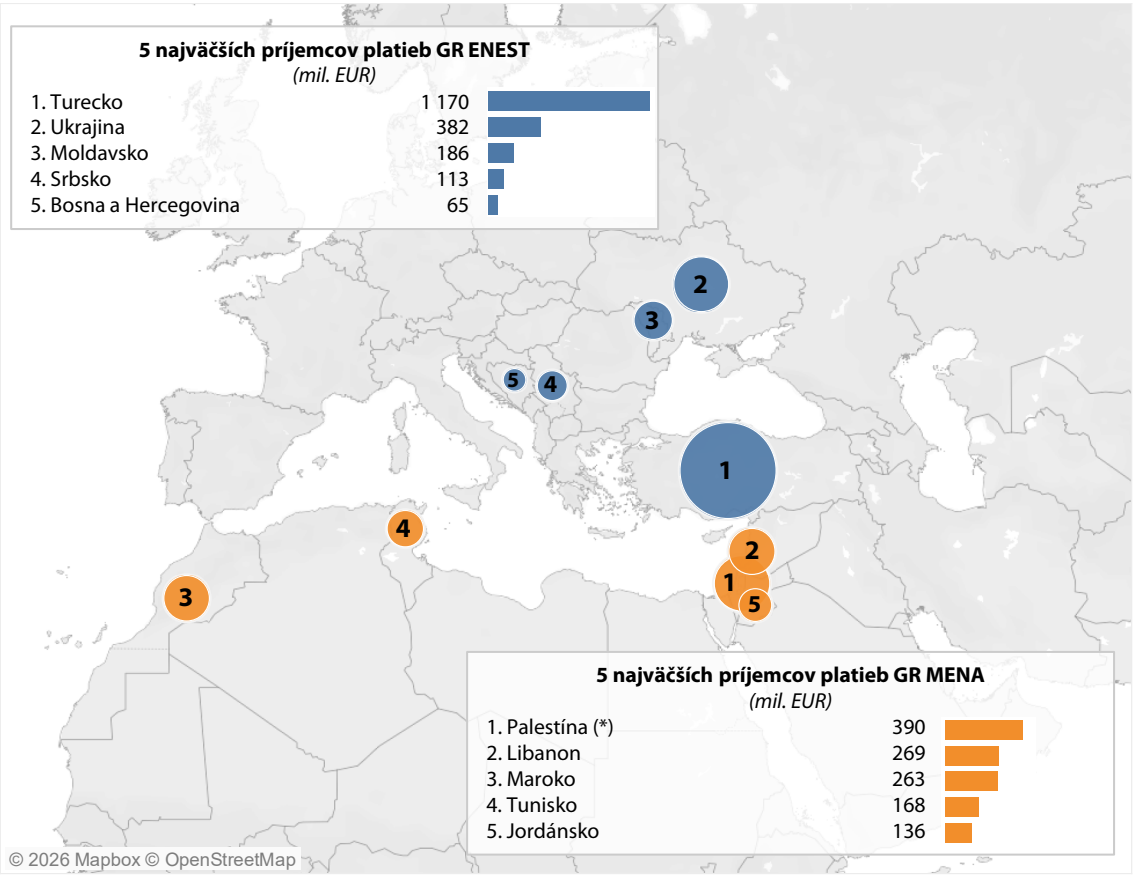
a) rozdiel medzi priamymi nákladmi a odmeňovaním;

b) potrebu, aby sa do žiadostí súvisiacich so mzdovými výdavkami nezahŕňali výdavky, ktoré nie sú priamymi oprávnenými nákladmi, ale ktoré už mohli byť zahrnuté do odmien.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Prílohy

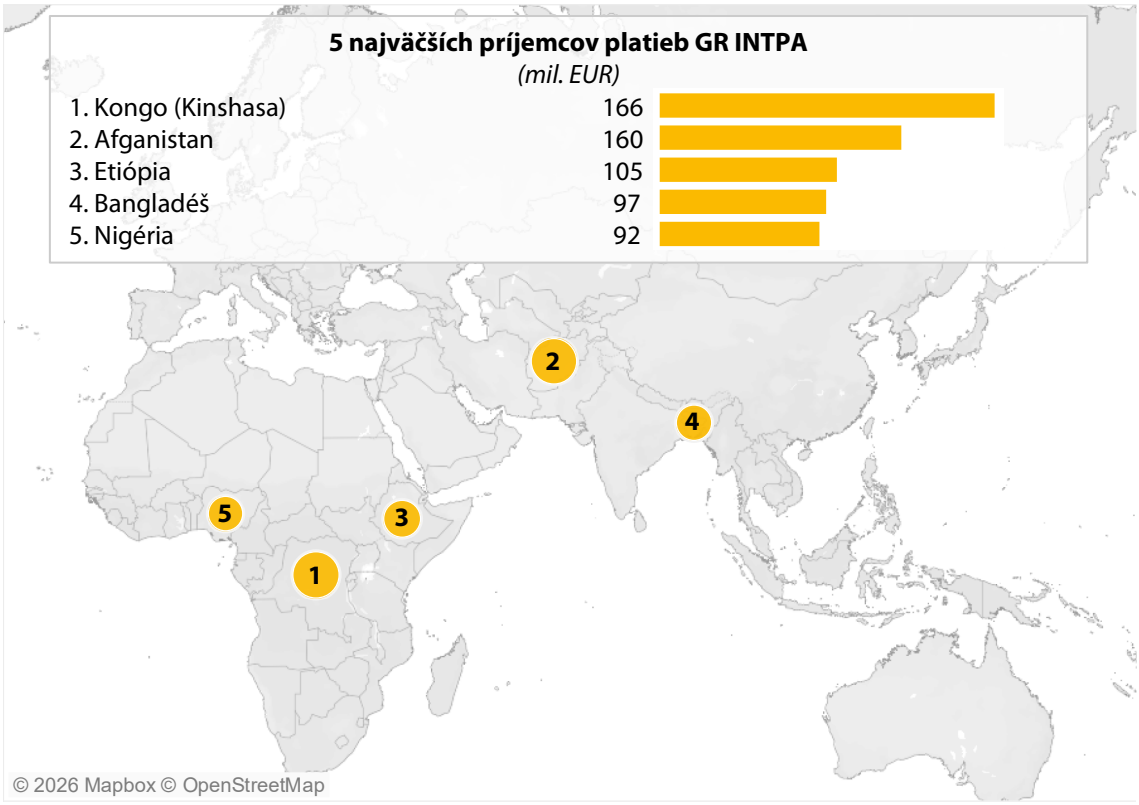
Príloha 9.1 – Platby GR INTPA, GR ENEST a GR MENA jednotlivým krajinám

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

GR NEAR[6]: 5 najväčších príjemcov finančných prostriedkov v predchádzajúcich rokoch *(mil. EUR)*							
2021		**2022**		**2023**		**2024**	
Turecko	127	Ukrajina	714	Turecko	992	Turecko	1 077
Moldavsko	109	Tunisko	268	Ukrajina	399	Ukrajina	736
Maroko	106	Egypt	124	Srbsko	338	Palestína (*)	429
Egypt	88	Palestína (*)	120	Palestína (*)	223	Tunisko	263
Jordánsko	70	Maroko	102	Maroko	195	Maroko	228
(*) Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.							

[6] Od 1. februára 2025 je GR NEAR rozdelené na dve samostatné generálne riaditeľstvá: GR ENEST a GR MENA.

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

GR INTPA okrem toho uskutočnilo platby na regionálne programy zahŕňajúce viaceré krajiny. V roku 2025 dosiahli tieto platby výšku 1,1 mld. EUR pre Afriku, 197,1 mil. EUR pre Áziu a 142,8 mil. EUR pre Severnú a Južnú Ameriku.

GR INTPA: 5 najväčších príjemcov finančných prostriedkov v predchádzajúcich rokoch *(mil. EUR)*

2021		2022		2023		2024	
Bangladéš	140	Afganistan	200	Afganistan	135	Bangladéš	166
Irak	103	Kongo (Kinshasa)	79	Bangladéš	120	Afganistan	120
Pakistan	89	Pakistan	76	Irak	81	Somálsko	88
Nepál	85	Etiópia	76	Pakistan	79	Zambia	82
Afganistan	77	Jemen	69	Kongo (Kinshasa)	76	Nigéria	7

Príloha 9.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 1:** posilniť kontroly s cieľom zabrániť neoprávneným zmenám návrhov vo fáze uzatvárania zmlúv pri udeľovaní grantov na základe výziev na predkladanie návrhov. Cieľový dátum vykonania: jún 2024			
2022	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 2:** vykonať posúdenia rizík v súlade s príručkou postupov s cieľom zabezpečiť, aby sa platby predbežného financovania vo výške od 60 000 EUR do 300 000 EUR bez bankovej záruky uhrádzali len vtedy, ak sa riziko vyhodnotí ako nízke. Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2024			

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame: **Odporúčanie 3:** stanoviť primeraný časový plán, aby boli správy o overení výdavkov vydané zmluvnými dodávateľmi v súvislosti so zmluvami o grante k dispozícii pred spracovaním platieb alebo zúčtovaním výdavkov. Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025			
2022	GR NEAR odporúčame: **Odporúčanie 4:** zlepšiť kontroly s cieľom vylúčiť príkazy na vymáhanie nevyužitého predbežného financovania z výpočtu *nápravnej schopnosti* GR NEAR. Cieľový dátum vykonania: od výročnej správy o činnosti za rok 2023			

Zdroj: EDA.

Kapitola 10

Európska verejná správa

Obsah

	Body
Úvod	**10.1. – 10.3.**
Stručný opis	**10.2.**
Rozsah auditu a audítorský prístup	**10.3.**
Správnosť transakcií	**10.4. – 10.21.**
Európsky parlament	**10.7. – 10.9.**
Rada Európskej únie	**10.10. – 10.11.**
Európska komisia	**10.12. – 10.19.**
Európsky dvor audítorov	**10.20.**
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	**10.21.**
Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly	**10.22. – 10.23.**
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	**10.24.**
Záver a odporúčania	**10.25. – 10.27.**
Záver	**10.25.**
Odporúčania	**10.26. – 10.27.**
Prílohy	
Príloha 10.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Európska verejná správa“	

Úvod

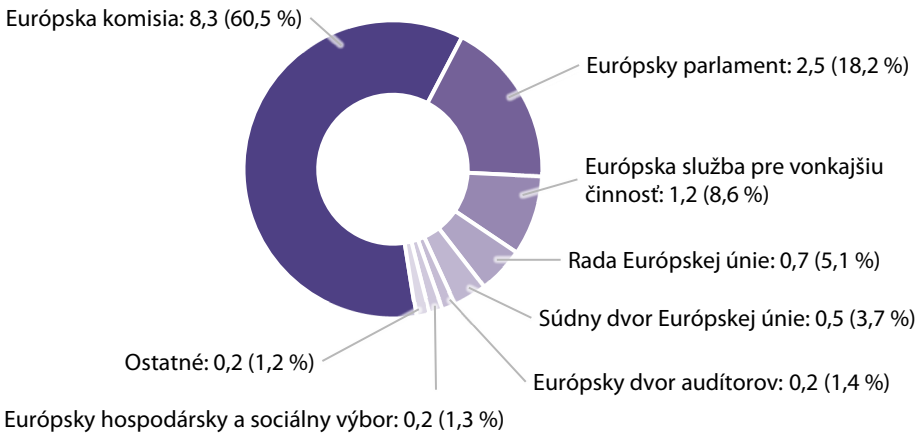
10.1. V tejto kapitole predkladáme zistenia týkajúce sa okruhu 7 VFR „Európska verejná správa“. Na ***ilustrácii 10.1*** sa nachádza prehľad výdavkov inštitúcií a orgánov EÚ v rámci tohto okruhu v roku 2025.

Ilustrácia 10.1 – Platby a kontrolovaný súbor

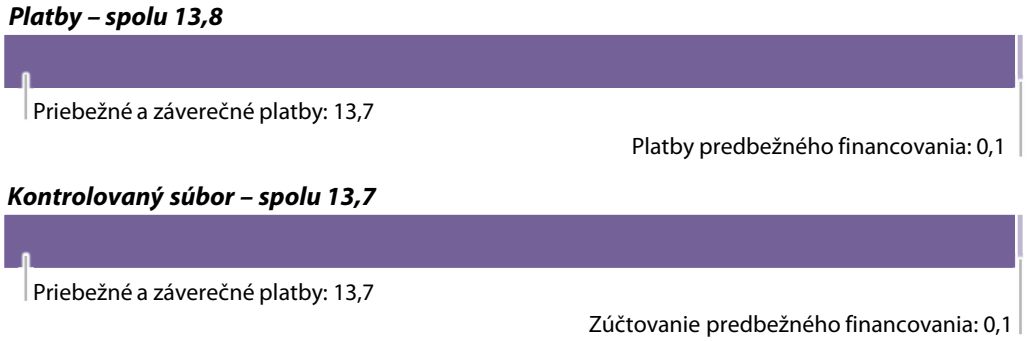
Európska verejná správa
13,8 mld. EUR (7,8 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

(mld. EUR)

Prehľad platieb v roku 2025 podľa inštitúcií

Kontrolovaný súbor v roku 2025 v porovnaní s platbami

Zdroj: EDA na základe údajov z *konsolidovanej účtovnej závierky* Európskej únie za rok 2025.

Stručný opis

10.2. Administratívne výdavky zahŕňajú výdavky na ľudské zdroje vrátane dôchodkov, ktoré v roku 2025 predstavovali približne 71 % celkových výdavkov, a výdavky na budovy, zariadenie, komunikáciu a informačné technológie. Z našej dlhoročnej práce vyplýva, že riziko je pri týchto výdavkoch nízke.

Rozsah auditu a audítorský prístup

10.3. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v ***prílohe 1.1*** sme za tento okruh VFR v roku 2025 preskúmali:

a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 70 *transakcií*, ktorá zahŕňala celé spektrum výdavkov v rámci tohto okruhu za každú inštitúciu a orgán EÚ. Naším cieľom bolo odhadnúť *chybovosť* a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*;

b) systémy riadenia a kontroly Úradu pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO), najmä vykonávanie noriem vnútornej kontroly, riadenie rizík a kľúčové kontroly;

c) informácie o *správnosti* uvedené vo *výročných správach o činnosti* všetkých inštitúcií a orgánov EÚ vrátane generálnych riaditeľstiev a úradov Komisie, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť za administratívne výdavky[1], ako sú uvedené vo *výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti*.

[1] Generálne riaditeľstvo pre ľudské zdroje a bezpečnosť (GR HR), Generálne riaditeľstvo pre digitálne služby (GR DIGIT), Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO) a Úrad pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli (OIB) a Luxemburgu (OIL).

Správnosť transakcií

10.4. Zo 70 preskúmaných transakcií 18 (26 %) obsahovalo chyby. Na základe deviatich chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme, že chybovosť je pod *prahom významnosti*.

10.5. *Vyčísliteľné chyby*, ktoré sme zistili, sa týkali výdavkov Európskeho parlamentu, Rady Európskej únie, Európskej komisie a *Európskej služby pre vonkajšiu činnosť*. Väčšinou sa týkajú nedostatkov v postupoch *verejného obstarávania*, ako je chýbajúca základná dokumentácia. Zistili sme nevyčísliteľné chyby v prípade Európskeho parlamentu, Európskej komisie, Súdneho dvora Európskej únie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. V súvislosti s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov, Európskym ombudsmanom či európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov sme nezistili konkrétne problémy. Externý audítor Európskeho dvora audítorov uviedol vo svojej správe jeden problém (bod ***10.20***). Ak sa chyby týkajú postupov verejného obstarávania, vykazujeme ich v prvom rade v časti za inštitúciu, ktorá riadila príslušný proces.

10.6. Jedna nevyčísliteľná chyba sa týka všetkých inštitúcií so sídlom v Luxemburgu. Týka sa platby za náklady na dopravu pre združenie rodičov, ktoré riadi prepravu detí do európskych škôl v Luxemburgu. Zaznamenali sme, že neexistuje písomný zmluvný rámec, v ktorom by sa stanovovali práva a povinnosti zúčastnených strán a podmienky výpočtu, overovania a uskutočňovania takýchto platieb. To vytvára neistotu, pokiaľ ide o zodpovednosť, a môže sťažiť riešenie sporov alebo chýb vo fakturácii.

Európsky parlament

10.7. Preskúmali sme 15 transakcií a zistili sme dve, ktoré boli ovplyvnené vyčísliteľnými chybami. Jedna chyba sa týkala platby pre politickú skupinu. Jedna zo zákaziek bola zadaná politickou skupinou bez toho, aby sa požadoval dostatočný počet ponúk, ako sa vyžaduje v pravidlách Európskeho parlamentu[2]. To obmedzilo súťaž. Pri inej zákazke týkajúcej sa tejto platby sa jasne nerozlišovalo medzi podmienkami účasti a kritériami na vyhodnotenie ponúk a váha kritérií na vyhodnotenie ponúk nebola dostatočne podrobná. To ovplyvnilo transparentnosť procesu hodnotenia.

[2] Pravidlá týkajúce sa rozpočtovej položky 400, naposledy zmenené 15. júla 2024.

10.8. Druhá chyba sa týkala postupu *verejného obstarávania*, ktorý zahŕňal rámcovú zmluvu v oblasti IT na šesť rokov, ktorej trvanie nebolo dostatočne odôvodnené. V *nariadení o rozpočtových pravidlách* sa rámcové zmluvy s výnimkou riadne odôvodnených prípadov obmedzujú na štyri roky.

10.9. Okrem toho sme zistili jednu transakciu ovplyvnenú nevyčísliteľnou chybou, ktorú uhradila Európska komisia a v prípade ktorej postup verejného obstarávania riadil Európsky parlament. Postupu chýbala dokumentácia požadovaná v nariadení o rozpočtových pravidlách.

Rada Európskej únie

10.10. Preskúmali sme štyri transakcie a zistili sme, že dve boli ovplyvnené vyčísliteľnými chybami. Jedna sa týkala platby za IT služby od externého poskytovateľa služieb, pri ktorej sa kritérium na určenie hodinovej sadzby jedného konzultanta neuplatnilo náležite.

10.11. Druhá vyčísliteľná chyba sa týkala zmluvy riadenej Európskou komisiou, ako sa uvádza v bode ***10.16***.

Európska komisia

10.12. Preskúmali sme 25 transakcií a zistili sme tri, ktoré boli ovplyvnené vyčísliteľnými chybami.

10.13. Jedna z týchto chýb sa týkala neoprávneného vyplatenia príspevku na presídlenie dôchodcovi. Dospeli sme k záveru, že existujúce kontroly neboli dostatočné na to, aby v tomto prípade zabránili nesprávnemu stanoveniu práv dôchodcu.

10.14. Ostatné chyby sa týkali dvoch transakcií súvisiacich s budovami, ktoré boli ovplyvnené nedostatkami v postupoch verejného obstarávania a chýbajúcimi základnými dokumentmi. V prípade prvej z týchto transakcií sme nezískali dôkazy o tom, že základná dokumentácia, napríklad výzva na predkladanie ponúk, súťažné podklady alebo potvrdenie o vymenovaní komisie pre otváranie a vyhodnocovanie ponúk, bola k dispozícii, ako sa vyžaduje v nariadení o rozpočtových pravidlách pre rokovacie konania.

10.15. Druhá transakcia súvisiaca s budovami zahŕňala platbu za úpravy dátového centra, ktorá predstavovala viac než 50 % celkových nákladov na nájomnú zmluvu tohto centra. Prieskum trhu, ktorý predchádzal rokovaciemu konaniu o nájomnej zmluve, bol zásadne neúplný, keďže sa vzťahoval len na náklady na prenájom, ale nie na úpravy. V dôsledku toho úpravy nepodliehali nezávislému hodnoteniu ani konkurenčnému porovnaniu nákladov. Zastávame preto názor, že rokovacie konanie nebolo v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách. Takisto sme zaznamenali, že chýbala základná dokumentácia, podobne ako v prípadoch uvedených v bode ***10.14***.

10.16. Okrem toho sme zistili vyčísliteľné chyby v troch transakciách vybraných do vzorky za ostatné inštitúcie, v prípade ktorých postupy verejného obstarávania riadila Európska komisia. Jedna transakcia, za ktorú platbu uskutočnila Rada Európskej únie, sa týkala nákupu kancelárskeho vybavenia. Súvisiaca rámcová zmluva obsahovala doložku o revízii cien, ktorá nebola v súlade s právnymi predpismi EÚ o verejnom obstarávaní, keďže neobsahovala odkaz na nezávislý index, vzorec alebo overiteľnú referenčnú hodnotu. Chýbala jej preto objektívnosť a transparentnosť, ktoré sa vyžadujú v nariadení o rozpočtových pravidlách.

10.17. V prípade druhej transakcie, za ktorú platbu uskutočnila Európska služba pre vonkajšiu činnosť, výzva na predkladanie ponúk neobsahovala podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk, ako sa vyžaduje v nariadení o rozpočtových pravidlách.

10.18. Tretia transakcia, za ktorú platbu vykonal Európsky dvor audítorov, sa týkala zmluvy na nákup zariadenia a obstaranie odborných služieb. Konkrétne šesťročné trvanie zmluvy nebolo dostatočne odôvodnené. Je to podobné prípadu uvedenému v bode ***10.8***.

10.19. Ďalšia transakcia súvisiaca s budovami, pri ktorej sme zistili nevyčísliteľnú chybu, sa týkala zmluvy riadenej Európskym parlamentom, ako sa uvádza v bode ***10.9***.

Európsky dvor audítorov

10.20. Nezávislý externý audítor inštitúcie preskúmal dve transakcie a zistil jednu vyčísliteľnú chybu týkajúcu sa zmluvy riadenej Európskou komisiou, ako sa uvádza v bode ***10.18***.

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

10.21. Preskúmali sme 15 transakcií. Zistili sme jednu vyčísliteľnú chybu týkajúcu sa zmluvy riadenej Európskou komisiou, ako sa uvádza v bode ***10.17***.

Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

10.22. Preskúmali sme systémy dohľadu a kontroly Úradu pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO), ako sa uvádza v bode ***10.3*** písm. ***(b)***. Zistili sme, že z ôsmich útvarov úradu len jeden nedávno preskúmal svoje *citlivé pracovné miesta*. Okrem toho stratégia úradu PMO na boj proti podvodom na roky 2022 – 2024 nebola aktualizovaná a neexistovalo oficiálne včasné hodnotenie vykonávania opatrení zahrnutých do súvisiaceho akčného plánu.

10.23. Od roku 2019 PMO postupne automatizuje svoje kontroly s cieľom overiť oprávnenosť dôchodcov na ďalšie vyplácanie dôchodkov. Pri preskúmaní funkcie používanej na vedenie záznamov o dôkaze žitia dôchodcov v informačnom systéme PMO sme zistili, že chýba:

a) pravidelné preskúmanie prístupových práv používateľov;

b) proces monitorovania na identifikáciu dôchodcov bez záznamov o dôkaze žitia a následné opatrenia;

c) oficiálne postupy pre úradníkov zodpovedných za zadávanie údajov a validátorov týkajúce sa spracovania vyhlásení o žití dôchodcov a overovania totožnosti dôchodcov počas osobných návštev alebo telefonických hovorov.

To môže oslabiť *účinnosť* automatizovaných kontrol úradu PMO, zvýšiť riziko neoprávnených platieb a potrebu ich vymáhania.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

10.24. Vo výročných správach o činnosti, ktoré sme preskúmali, sa neuvádzali informácie o výskyte významnej miery chýb, čo zodpovedá našim kontrolným zisteniam (bod ***10.4***).

Záver a odporúčania

Záver

10.25. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a prezentovali v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Európska verejná správa“ nebola významná.

Odporúčania

10.26. V ***prílohe 10.1*** sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili Európskemu parlamentu vo výročnej správe za rok 2022. Toto odporúčanie považujeme za vykonané v niektorých ohľadoch. Z nášho auditu za rok 2025 (bod ***10.7***) vyplýva, že toto odporúčanie je naďalej relevantné.

10.27. Na základe nášho auditu predkladáme tieto odporúčania:

Odporúčanie 10.1 – Posilniť kontroly na overenie oprávnenosti dôchodcov na ďalšie vyplácanie dôchodkov

Úrad PMO by mal:

a) posilniť svoje postupy monitorovania s cieľom identifikovať a sledovať chýbajúce záznamy dôchodcov o dôkaze o žití;

b) zaviesť oficiálne postupy na spracovanie vyhlásení o žití vo svojom informačnom systéme a na overovanie totožnosti dôchodcov.

Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2027

Prílohy

Príloha 10.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Európska verejná správa“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.
Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Odporúčame nasledovné: **Odporúčanie 1:** Administratíva Európskeho parlamentu by mala posilniť usmerňovanie čerpania rozpočtových prostriedkov európskymi politickými skupinami a navrhnúť predsedníctvu Parlamentu opatrenia, na základe ktorých budú politické skupiny povinné účinne uplatňovať interné pravidlá a zabezpečiť dodržiavanie postupov verejného obstarávania. Termín: do konca roku 2024			Administratíva Európskeho parlamentu pracovala na posilnení svojho usmerňovania čerpania *rozpočtových prostriedkov* európskymi politickými skupinami organizovaním niekoľkých školení a poskytovaním pomoci politickým skupinám pri uplatňovaní pravidiel verejného obstarávania. Administratíva však nenavrhla predsedníctvu Parlamentu žiadne opatrenia, na základe ktorých by sa od politických skupín vyžadovalo účinné uplatňovanie vnútorných pravidiel Parlamentu a zabezpečenie súladu s postupmi verejného obstarávania.

Zdroj: EDA.

Kapitola 11

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Obsah

	Body
Úvod	**11.1. – 11.10.**
Stručný opis Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	**11.1. – 11.5.**
Ciele politiky	11.2.
Rámec riadenia a kontroly	11.3. – 11.4.
Stav vykonávania	11.5.
Rozsah auditu a audítorský prístup	**11.6. – 11.10.**
Posúdenie súladu s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti	**11.11. – 11.21.**
Neuspokojivé plnenie míľnikov a cieľov	**11.13. – 11.14.**
Opatrenia, ktoré sa začali pred obdobím oprávnenosti	**11.15. – 11.17.**
Dvojité financovanie	**11.18. – 11.21.**
Preskúmanie vybraných systémov monitorovania a kontroly	**11.22. – 11.38.**
Nedostatky v predbežnom posúdení Komisie	**11.22.**
Hoci je menej otvorených významných odporúčaní z auditov Komisie, väčšina z nich má oneskorenie	**11.23. – 11.28.**
Systémy kontroly členských štátov stále nie sú dostatočne účinné	**11.29. – 11.38.**
Pretrvávajúca potreba míľnikov pre kontroly	11.29. – 11.32.
Nedostatky v systémoch niektorých členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci	11.33. – 11.37.
Nedostatky v žiadostiach o platbu	11.38.

Analýza zmien vykonávacích rozhodnutí Rady 11.39. – 11.48.

Niekoľko vykonávacích rozhodnutí Rady bolo po predložení žiadosti o platbu upravených tak, aby zodpovedali skutočným výsledkom 11.41. – 11.42.

Objektívne okolnosti neboli vždy dostatočne vysvetlené a často neboli podložené náležitými dôkazmi 11.43. – 11.44.

Niektorými zmenami sa z opatrenia RRF odstránili dôležité fázy vykonávania 11.45.

Nedostatky týkajúce sa vplyvu zmien na odhady nákladov 11.46. – 11.48.

Problémy týkajúce sa návrhu opatrení, míľnikov a cieľov 11.49. – 11.53.

Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadení a výkonnosti 11.54. – 11.59.

Závery a odporúčania 11.60. – 11.62.

Závery 11.60. – 11.61.

Odporúčania 11.62.

Prílohy

Príloha 11.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

Príloha 11.2 – Výsledky auditu grantových platieb členským štátom

Príloha 11.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Úvod

Stručný opis Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

11.1. RRF bol zriadený nariadením (EÚ) 2021/241 (ďalej len „nariadenie“), ktoré nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Zmenené bolo dvakrát: najprv vo februári 2023, aby členské štáty mohli doplniť „kapitolu *REPowerEU*“ do svojich národných plánov obnovy a odolnosti[1], a potom vo februári 2024[2], aby členské štáty mohli zahrnúť do svojich národných plánov obnovy a odolnosti ako odhadované náklady sumu, ktorou prispeli na zriadenie *Platformy strategických technológií pre Európu (STEP)*. Z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa podporujú reformy a investície v členských štátoch od začiatku pandémie covidu-19 vo februári 2020 (od 1. februára 2022 v prípade REPowerEU) až do 31. decembra 2026.

Ciele politiky

11.2. Hlavným cieľom RRF je zmierniť hospodárske a sociálne dôsledky pandémie covidu-19 a zároveň budovať hospodárstva členských štátov, aby boli odolnejšie a lepšie pripravené na budúce výzvy vrátane urýchlenia ich pokroku k zelenej a digitálnej transformácii. V pláne REPowerEU – reakcii EÚ na globálne narušenie trhu s energiou spôsobené útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine – sa doplnil ďalší cieľ: ukončiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív transformáciou energetického systému EÚ.

[1] Nariadenie (EÚ) 2023/435.

[2] Nariadenie (EÚ) 2024/795.

Rámec riadenia a kontroly

11.3. Komisia vykonáva RRF prostredníctvom *priameho riadenia*, čo znamená, že Komisia je priamo zodpovedná za vykonávanie. Platby v rámci RRF sú podmienené tým, že členské štáty uspokojivo splnia *míľniky* a *ciele* stanovené v prílohách k *vykonávacím rozhodnutiam Rady* o schválení príslušných národných plánov obnovy a odolnosti[3]. Ďalšími požiadavkami sú, aby sa míľniky alebo ciele, ktoré boli predtým uspokojivo splnené, nezvrátili a aby nedošlo k porušeniu zásady dvojitého financovania. Podmienky oprávnenosti stanovené v nariadení zahŕňajú dodržanie obdobia oprávnenosti, zásady *„výrazne nenarušiť“* a nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov (okrem riadne odôvodnených prípadov)[4]. Členské štáty musia zabezpečiť, aby využívanie finančných prostriedkov bolo v súlade s platnými právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi, najmä pokiaľ ide o predchádzanie *podvodom*, korupcii a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu. Členské štáty môžu predkladať žiadosti o vyplatenie až dvakrát ročne spolu so súhrnom auditov a vyhlásením riadiaceho subjektu týkajúcim sa poskytnutých informácií.

11.4. V súlade s požiadavkami nariadenia Komisia overuje uspokojivé plnenie míľnikov a cieľov, čo je podmienkou platieb z RRF. Podmienkou na získanie platby z RRF pre členské štáty nie je súlad výdavkov s pravidlami EÚ ani s vnútroštátnymi pravidlami. Ako sme informovali v predchádzajúcich rokoch, ide o významný rozdiel[5] z hľadiska našej audítorskej práce v porovnaní s inými oblasťami rozpočtu EÚ, v ktorých posudzujeme súlad so všetkými príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami až po úroveň konečného príjemcu (napr. oprávnenosť vzniknutých nákladov alebo súlad s pravidlami *štátnej pomoci* a *verejného obstarávania*)[6].

Stav vykonávania

11.5. Do konca roka 2025 Komisia uhradila 102 *grantových* platieb (jednu v roku 2021, 13 v roku 2022, 23 v roku 2023, 28 v roku 2024 a 37 v roku 2025) a výdavky dosiahli celkovú výšku 223,9 mld. EUR. To znamená, že 38 % celkových dostupných (grantových) finančných prostriedkov zostáva k dispozícii na vyplatenie v poslednom roku RRF (pozri ***ilustráciu 11.1***). Poznamenávame, že Maďarsko do konca roka 2025 nepredložilo žiadne žiadosti o platbu.

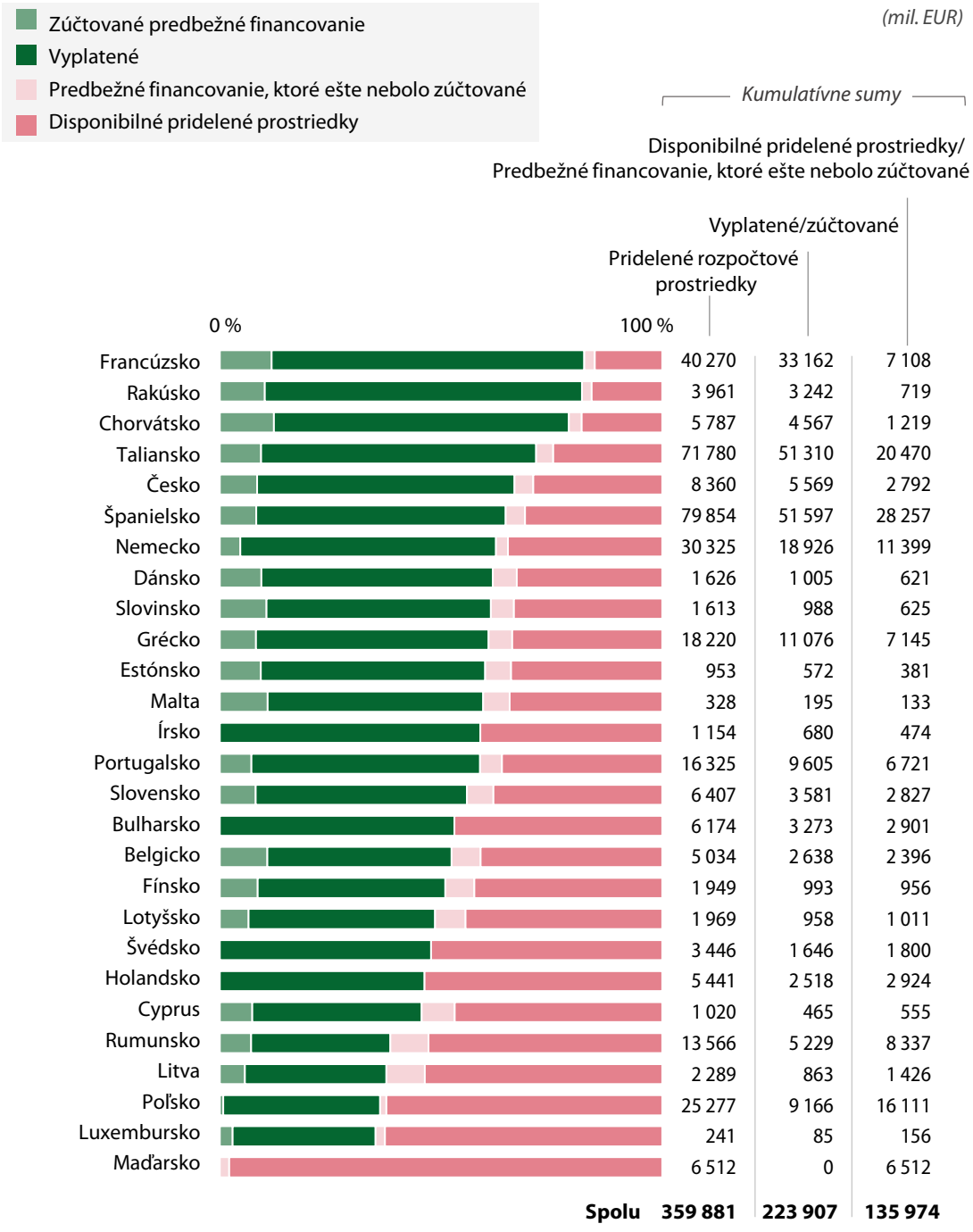
[3] Článok 24 ods. 2 nariadenia, zmeneného nariadením (EÚ) 2021/241.

[4] Tamže, článok 5, článok 9, článok 17 ods. 2 a článok 24 ods. 3.

[5] Výročná správa za rok 2023, bod XXXVIII.

[6] Tamže, bod 11.13.

Ilustrácia 11.1 – Pokrok pri grantových platbách z RRF členským štátom k 31. decembru 2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
Predbežné financovanie	36 373	271	1 692	2 412	0	**40 748**
Vyplatené	10 000	46 897	46 326	53 484	40 078	**196 785**
Zúčtované	1 494	6 803	7 150	6 370	5 305	**27 122**

Zdroj: EDA.

Rozsah auditu a audítorský prístup

11.6. Grantové výdavky z RRF v roku 2025 dosiahli celkovú výšku 45,4 mld. EUR a náš audit sa týkal všetkých 37 grantových platieb v celkovej výške 40,1 mld. EUR a *zúčtovania* predbežného financovania v celkovej výške 5,3 mld. EUR.

11.7. V súlade s audítorským prístupom stanoveným v ***prílohe 11.1*** sme na účely nášho stanoviska k správnosti výdavkov z RRF za rok 2025 preskúmali:

a) 200 míľnikov a 220 cieľov zahrnutých do žiadostí o 37 grantových platieb uhradených v roku 2025 s cieľom posúdiť, či spĺňajú podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti (pozri ***ilustráciu 11.2***). Rozsah našej práce zahŕňa 40 % celkového kontrolovaného súboru míľnikov a cieľov. Toto posúdenie zahŕňalo:

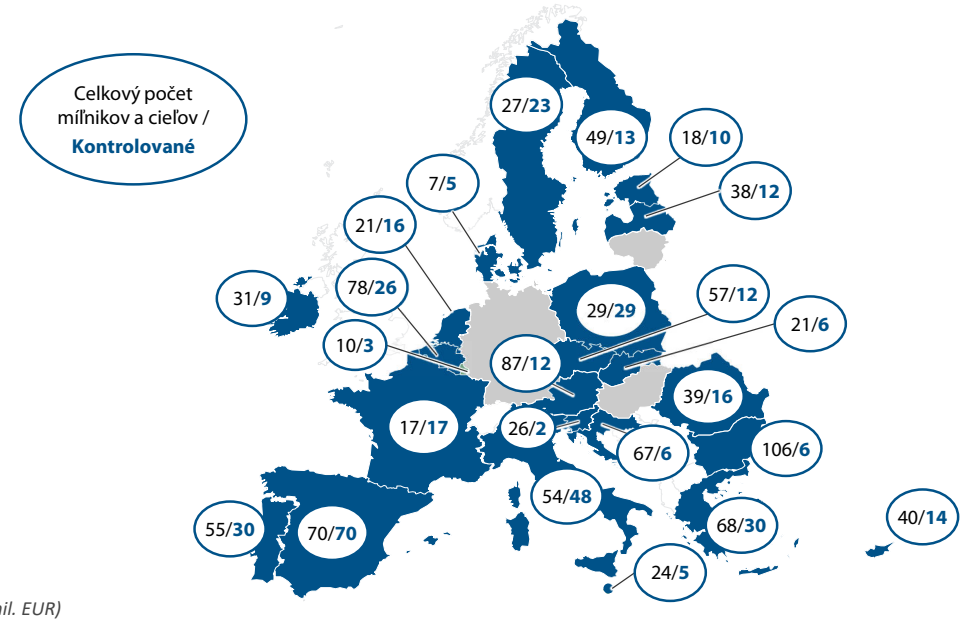
   i) administratívnu kontrolu predbežných posúdení Komisie a ôsmich míľnikov spojených so systémami auditu a kontroly členských štátov;

   ii) kontroly na mieste týkajúce sa 27 míľnikov a cieľov v piatich členských štátoch (Belgicko, Španielsko, Lotyšsko, Rakúsko a Poľsko);

b) správy Komisie o *ex post* auditoch s cieľom preskúmať jej audítorskú prácu a oznámené zistenia vrátane vykonávania odporúčaní vyplývajúcich z týchto auditov;

c) správy Generálneho riaditeľstva Komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) o správnosti výdavkov z RRF za rok 2025 v jeho *výročnej správe o činnosti (VSČ)* a spôsob, akým sa tieto informácie uvádzajú vo *výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR)*.

Ilustrácia 11.2 – Celkové a kontrolované míľniky a ciele, na ktorých sú založené výdavky RRF v roku 2025

(mil. EUR)

		Kontrolovaný súbor		Vzorka pre audit		Percentuálny podiel všetkých kontrolovaných míľnikov a cieľov
Členský štát	**Výdavky**	**Celkový počet míľnikov**	**Celkový počet cieľov**	**Počet kontrolovaných míľnikov**	**Počet kontrolovaných cieľov**	
Belgicko (*)	1 695	55	23	10	16	33 %
Bulharsko (*)	1 904	96	10	2	4	6 %
Česko (*)	2 003	31	26	2	10	21 %
Dánsko	148	5	2	3	2	71 %
Estónsko	143	13	5	6	4	56 %
Írsko (*)	356	19	12	2	7	29 %
Grécko (*)	3 997	58	10	20	10	44 %
Španielsko (*)	8 136	28	42	28	42	100 %
Francúzsko	3 776	7	10	7	10	100 %
Chorvátsko (*)	1 204	29	38	2	4	9 %
Taliansko (*)	8 836	31	23	25	23	89 %
Cyprus (*)	220	30	10	8	6	35 %
Lotyšsko	339	27	11	7	5	32 %
Luxembursko	60	6	4	1	2	30 %
Malta	57	12	12	3	2	21 %
Holandsko	1 185	15	6	10	6	76 %
Rakúsko (*)	2 438	63	24	6	6	14 %
Poľsko	2 266	19	10	19	10	100 %
Portugalsko (*)	2 176	31	24	6	24	55 %
Rumunsko	1 044	34	5	11	5	41 %
Slovinsko	463	20	6	1	1	8 %
Slovensko	569	15	6	4	2	29 %
Fínsko (*)	720	39	10	7	6	27 %
Švédsko	1 646	14	13	10	13	85 %
Spolu	**45 383**	**697**	**342**	**200**	**220**	**40 %**

(*) V roku 2025 bola uskutočnená viac než jedna platba.
Pokiaľ ide o výber míľnikov a cieľov, pozri ***prílohu 11.1*** body ***9)*** – ***11)***. Rozsah našich auditov sa v jednotlivých krajinách líši, keďže sa zameriavame na platby s vysokou hodnotou.
Zdroj: EDA.

11.8. Náš audit sa nevzťahoval na správnosť výdavkov, ktoré vznikli konečným príjemcom, ani na úverovú zložku RRF.

11.9. Vzhľadom na vysoký počet zmien vykonávacích rozhodnutí Rady a ich význam pre účinné vykonávanie RRF sme preskúmali aj vzorku 32 zmien založenú na základe rizika (týkajúcich sa 20 míľnikov a cieľov). Analyzovali sme, do akej miery členské štáty poskytli odôvodnenie, že zmena bola spôsobená objektívnymi okolnosťami (článok 21 nariadenia), ako aj následnú analýzu Komisie. Okrem toho v súčasnosti vykonávame osobitný audit s cieľom posúdiť, či posledné kolá revízií plánov obnovy a odolnosti v rokoch 2025/2026, ktoré posúdila Komisia a schválila Rada, zostávajú v súlade s celkovou úrovňou predchádzajúcich ambícií plánov.

11.10. Okrem toho sme preskúmali vzorku 20 verejných obstarávaní v piatich členských štátoch založenú na riziku (Belgicko, Španielsko, Francúzsko, Portugalsko a Rumunsko) a 10 prípadov štátnej pomoci v štyroch členských štátoch (Dánsko, Francúzsko, Cyprus a Švédsko) v súvislosti s platbami z RRF uhradenými v roku 2025. Cieľom tejto práce bolo dospieť k záveru, či boli vykonané v súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.

Posúdenie súladu s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti

11.11. Zistili sme, že 16 z 420 preskúmaných míľnikov a cieľov bolo ovplyvnených zisteniami s finančným *vplyvom* (pozri ***prílohu 11.2***). Týkali sa deviatich z 37 platieb z RRF (a súvisiacich zúčtovaní predbežného financovania) v deviatich členských štátoch. Dospeli sme k záveru, že minimálny finančný vplyv týchto zistení je nad naším *prahom významnosti*.

11.12. Vzhľadom na povahu modelu výdavkov z RRF a keďže sa metodika[7] Komisie na pozastavenie platieb opiera o mnohé úsudky, ktoré môžu viesť k rôznym výkladom, neposkytujeme *chybovosť* porovnateľnú s inými výdavkovými oblasťami EÚ (pozri ***prílohu 11.1***). Na ***ilustrácii 11.3*** sú uvedené typy zistení, ktoré majú finančný vplyv.

Ilustrácia 11.3 – Typy zistení, ktoré majú finančný vplyv

Zdroj: EDA.

Neuspokojivé plnenie míľnikov a cieľov

11.13. V rámci našich kontrol sme zistili, že desať míľnikov a cieľov v siedmich členských štátoch nebolo uspokojivo splnených. Zistili sme, že nie všetky prvky požadované v rámci míľnika alebo cieľa boli splnené a že tieto chýbajúce prvky predstavovali viac než minimálnu prijateľnú odchýlku (pozri príklad v ***rámčeku 11.1***). Komisia napriek tomu uhradila príslušné platby.

[7] COM(2023) 99: Príloha II k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania – Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ.

Rámček 11.1

Príklad míľnika, ktorý nebol uspokojivo splnený

Poľsko – opis míľnika B5G: V nariadení sa stanovia normy kvality pre tuhé palivá z biomasy určené na použitie v domácnostiach vrátane drevených peliet.

Poľsko prijalo v máji 2025 nariadenie, v ktorom sa stanovujú normy kvality len pre drevené pelety (12 noriem) a brikety (8 noriem), ktoré predstavujú 14,9 % všetkých vykurovacích jednotiek využívajúcich biomasu ako palivo v poľských domácnostiach. Nariadenie sa nevzťahuje na ostatné druhy biomasy (najmä palivové drevo), ktoré sa používajú v 85,1 % všetkých vykurovacích jednotiek.

Komisia posúdila míľnik ako uspokojivo splnený a vylúčenie ostatných druhov biomasy považovala za „minimálnu odchýlku“. Komisia zastáva názor, že nebolo potrebné stanoviť normy kvality pre iné druhy biomasy, keďže sa na ne vzťahujú normy stanovené v uzneseniach o boji proti smogu.

Uznesenia o boji proti smogu sú však regionálnymi aktmi, a nie národnými právnymi predpismi, ako sa vyžaduje vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Okrem toho tieto uznesenia existujú len v 14 zo 16 poľských regiónov a stanovuje sa v nich len jedna norma (maximálna vlhkosť) týkajúca sa všetkých druhov biomasy vrátane drevených peliet a brikiet.

Odchýlku nepovažujeme za minimálnu, pretože na prevažnú väčšinu palív z biomasy v domácnostiach sa nariadenie v rámci tohto míľnika nevzťahuje. Dospeli sme preto k záveru, že tento míľnik nebol uspokojivo splnený.

Zistili sme aj míľniky/ciele, ktoré neboli uspokojivo splnené v platbách Bulharsku, Írsku, Grécku, Španielsku, Taliansku a Švédsku.

11.14. Minulý rok sme nevyjadrili záver k uspokojivému splneniu dvoch *míľnikov pre kontroly* zahrnutých do prvej platby Poľsku[8]. Cieľom týchto míľnikov, ktoré boli predpokladom akejkoľvek platby z RRF Poľsku, bolo posilniť nezávislosť a nestrannosť súdov reformou disciplinárneho režimu pre sudcov. Hoci sme poukázali na závažné nedostatky pri vymenúvaní sudcov, nedospeli sme k záveru z dôvodu prebiehajúceho návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore Európskej únie (Súdny dvor EÚ) vo veci C-517/24, ktorá sa priamo týkala tejto záležitosti. Súdny dvor EÚ následne vyhlásil návrh na začatie prejudiciálneho konania za neprípustný, pretože sa domnieval, že návrh presahuje právomoc Súdneho dvora EÚ vydávať prejudiciálne rozhodnutia. Z tohto dôvodu nepreskúmal otázky položené vnútroštátnym súdom

[8] Výročná správa za rok 2024, bod 11.16.

z vecného hľadiska. Konanie vo veci však stále prebieha na vnútroštátnom súde. Poznamenávame však, že na Súdnom dvore EÚ stále prebiehajú ďalšie súvisiace veci týkajúce sa týchto míľnikov (napr. vec C-555/24). Pred tým, ako vyvodíme záver o uspokojivom splnení týchto míľnikov a iného priamo súvisiaceho míľnika, preto počkáme na konečné rozsudky Súdneho dvora EÚ v týchto veciach.

Opatrenia, ktoré sa začali pred obdobím oprávnenosti

11.15. V nariadení sa stanovuje, že v rámci RRF sa môžu financovať len opatrenia, ktoré sa začali od 1. februára 2020[9], ale neuvádzajú sa v ňom ďalšie kritériá, ktoré by vymedzovali „začiatok“ opatrenia. V októbri 2024 Komisia vydala usmernenie[10], v ktorom objasnila, že „začiatok“ opatrenia vykladá ako začiatok vykonávania tohto opatrenia v praxi, keď vzniknú náklady.

11.16. Naďalej[11] zastávame názor, že za začiatok opatrenia by sa mal považovať dátum prvého (právneho) *záväzku* (napr. vo forme zmluvy, objednávky alebo rozhodnutia o financovaní), keďže ide o začiatok prvej činnosti súvisiacej s opatrením. V takejto zmluve alebo rozhodnutí o financovaní sa stanovuje povinnosť, ktorou sa spúšťa hospodárska a výrobná činnosť na úrovni dodávateľov a subdodávateľov a vedie k *výsledkom* v následných platbách.

11.17. Zistili sme, že projekty týkajúce sa štyroch cieľov z dvoch platieb (Belgicku a Švédsku) sa začali pred februárom 2020. Tieto štyri projekty preto nemali byť financované z RRF.

Dvojité financovanie

11.18. Zabránenie dvojitému financovaniu je kľúčovou zásadou oprávnenosti výdavkov EÚ[12], ktorá má zásadný význam pre ochranu finančných záujmov EÚ[13].

---

[9] Článok 17 ods. 2 nariadenia.

[10] COM(2024) 474: Príloha II k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

[11] Výročná správa za rok 2023, bod 11.22.

[12] Článok 191 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

[13] Článok 1 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95.

11.19. V nariadení sa uvádza tradičné vymedzenie dvojitého financovania založené na nákladoch, hoci platby z RRF nie sú náhradou vzniknutých oprávnených nákladov, ale odmenou za uspokojivé splnenie míľnikov a cieľov. Zastávame názor, že v rámci RRF sa dvojité financovanie vyskytuje, keď sa tie isté príslušné náklady na míľnik alebo cieľ financujú dvakrát a/alebo keď sa tie isté výstupy vykazujú, a teda financujú dvakrát. Rovnaký výstup teda nemožno financovať dvakrát z rozpočtu EÚ, aj keď jeden z príslušných finančných nástrojov nie je založený na nákladoch.

11.20. V osobitnej správe 22/2024 sme dospeli k záveru, že systémy vytvorené a zavedené Komisiou a členskými štátmi zatiaľ nie sú dostatočné na primerané zmiernenie zvýšeného rizika dvojitého financovania z RRF a ostatných fondov EÚ.

11.21. Zistili sme dva prípady dvojitého financovania (pozri príklad v ***rámčeku 11.2***), ktoré nemali byť financované z RRF.

Rámček 11.2

Príklad míľnika financovaného z RRF a iných fondov EÚ

Lotyšsko – opis míľnika 144: *„Mapovanie ľudských zdrojov v oblasti zdravotnej starostlivosti zahŕňa podrobné informácie o počte zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v rôznych odboroch, vo verejnom a súkromnom sektore na všetkých úrovniach starostlivosti“.*

Komisia sa domnieva, že k dvojitému financovaniu nemôže dôjsť, ak sa z RRF nepokrývajú tie isté náklady, a na jeho určenie používa náklady, ktoré členský štát uviedol v pláne obnovy a odolnosti.

Zistili sme, že plnenie míľnika, ktorým je mapovanie ľudských zdrojov v oblasti zdravotnej starostlivosti, už bolo v plnej miere financované a schválené v rámci projektu Nástroja technickej podpory EÚ.

Išlo o jeden z dvoch prípadov dvojitého financovania v Lotyšsku.

Preskúmanie vybraných systémov monitorovania a kontroly

Nedostatky v predbežnom posúdení Komisie

11.22. V prípade 12 zo 16 zistení s finančným vplyvom sme zistili nedostatky v posúdení Komisie. Okrem toho sme v posúdení Komisie zistili ďalších 28 prípadov nedostatkov, ktoré nemali vplyv na uspokojivé splnenie míľnika/cieľa. V týchto prípadoch Komisia nevykonala dostatočné kontroly na posúdenie spoľahlivosti údajov poskytnutých so žiadosťou o platbu a ďalšie informácie sme získali od členských štátov (pozri príklad v ***rámčeku 11.3***).

Rámček 11.3

Príklad nedostatku v predbežnom posúdení Komisie

Cyprus – opis cieľa 193: *„Zníženie počtu nevybavených prípadov týkajúcich sa vydania listov vlastníctva… Z celkového počtu 20 000 nevybavených listov vlastníctva sa 80 % vyrieši vydaním listov vlastníctva alebo zamietnutím prípadu.“*

Komisia vo svojom posúdení vychádzala zo správy o pokroku, ktorú predložili cyperské orgány, a z overenia systému na diaľku. Neoverila však spoľahlivosť súhrnných informácií.

Komisia konkrétne nepožiadala o zoznam prebiehajúcich alebo ukončených prípadov, ani nevybrala do vzorky jednotlivé žiadosti na overenie presnosti vykázaných údajov, ako sa vyžaduje v jej vlastných usmerneniach k výberu vzorky.

V dôsledku toho Komisia nemala dostatočné, primerané dôkazy na potvrdenie, či sa počet 20 000 nevybavených listov vlastníctva nehnuteľností znížil o 80 %.

Hoci je menej otvorených významných odporúčaní z auditov Komisie, väčšina z nich má oneskorenie

11.23. V súlade s *nariadením o rozpočtových pravidlách*[14] a dohodami o financovaní podpísanými s členskými štátmi Komisia vykonáva *ex post* audity na odhaľovanie a nápravu chýb týkajúcich sa operácií po ich schválení.

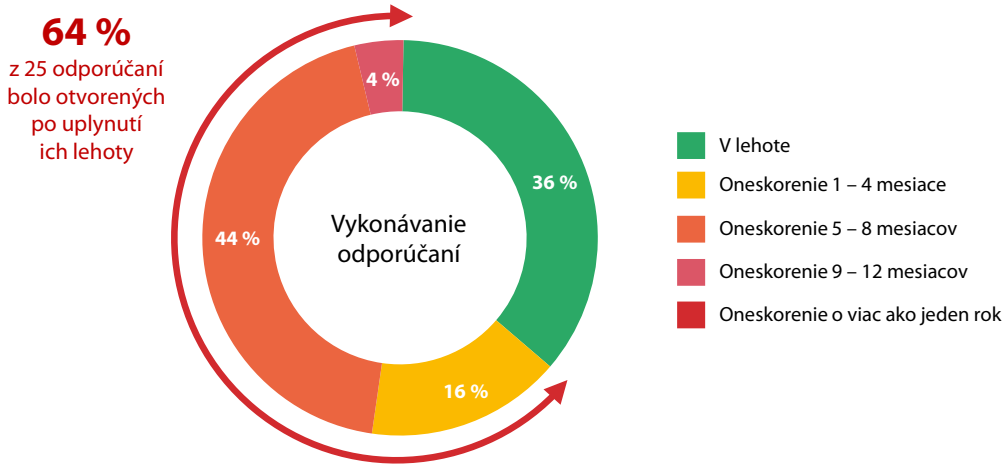
11.24. Od roku 2021 Komisia vydala 37 záverečných audítorských správ s 852 odporúčaniami pre 21 členských štátov. Komisia zastávala názor, že k 11. máju 2026 bolo vykonaných 758 (89 %) odporúčaní a zvyšných 94 (11 %) bolo otvorených. Správy Komisie sú štruktúrované do troch hlavných fáz (krátka správa, návrh správy a záverečná správa). Komisia stanoví internú lehotu 40 dní po dátume ukončenia kontrol na mieste na dokončenie návrhu audítorskej správy. Poznamenávame, že k máju 2026 zostáva 34 auditov vo fáze krátkej správy v priemere deväť mesiacov po tomto dátume, čo odďaľuje prijatie potenciálnych odporúčaní.

11.25. Komisia kategorizuje svoje zistenia ako zásadne dôležité, veľmi dôležité, dôležité alebo žiaduce. Zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia môžu viesť k zavedeniu míľnikov pre kontroly (pozri bod ***11.29***) alebo k *výhrade* vo výročnej správe o činnosti Komisie, ak ich členské štáty ešte neakceptovali, odmietli ich alebo ich nevykonali. Tieto zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia môžu tiež predstavovať závažné porušenie povinností vyplývajúcich z dohody o financovaní.

[14] Článok 74 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

11.26. Počet otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých alebo veľmi dôležitých zistení sa znížil zo 136 v roku 2025 na 25 v roku 2026. Napriek tomuto zlepšeniu bolo 64 % odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení v poslednom roku vykonávania RRF stále v oneskorení (k decembru 2025) (pozri ***ilustráciu 11.4***).

Ilustrácia 11.4 – Oneskorenia vo vykonávaní odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení z auditov Komisie

Zdroj: EDA.

11.27. V *tabuľke 11.1* je uvedený počet odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení ohľadom systémov kontroly členských štátov spolu s podrobnosťami o ich vykonávaní.

Tabuľka 11.1 – Väčšina otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení je po uplynutí lehoty

	Zásadne dôležité			Veľmi dôležité		
	Otvorené		Uzavreté	Otvorené		Uzavreté
	Otvorené (v rámci lehoty)	Otvorené (po uplynutí lehoty)		Otvorené (v rámci lehoty)	Otvorené (po uplynutí lehoty)	
Nedostatky v systémoch kontroly členských štátov a ochrane finančných záujmov EÚ						
Nedostatky v kontrolách konfliktov záujmov, dvojitého financovania, podvodu a korupcie	–	5	22	–	1	65
Neprimerané alebo nedostatočné kontroly dodržiavania pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel (vrátane verejného obstarávania a štátnej pomoci) alebo dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“	–	–	8	–	4	43
Podozrenie z podvodu	–	–	2	–		7
Nedostatočné alebo obmedzené používanie systému Arachne ako nástroja na odhaľovanie rizík	–	–	–	2	–	7
Nedostatky v žiadosti o platbu						
Neoprávnené deklarované projekty alebo položky	–	–	2	–	–	3
Nedostatky v auditoch vykonaných vnútroštátnymi orgánmi auditu (napr. nesprávne posúdenie, metodické nedostatky)	–	–	–	6	–	26
Neprimeraný alebo nedostatočný *audítorský záznam* alebo proces správy údajov	–	–	43	–	1	78

Iné nedostatky						
Nedostatočný zber údajov v rozpore s článkom 22 ods. 2 písm. d) nariadenia	–	–	14	–	4	27
Nedostatočná administratívna kapacita/školenia alebo jasná organizačná štruktúra	–	–	1	–	–	28
Nedodržanie pravidiel zverejňovania	–	–	4	1	1	43
Spolu (Počet odporúčaní/ členských štátov)	**–**	**5/2**	**96/12**	**9/1**	**11/6**	**327/19**

Zdroj: EDA.

11.28. Vybrali sme vzorku ôsmich uzavretých zásadne dôležitých a veľmi dôležitých odporúčaní, aby sme overili, či boli vykonané. Zistili sme, že Komisia uzavrela dve odporúčania bez primeraných dôkazov. V týchto dvoch prípadoch sa odporúčania zameriavali na riešenie zistení týkajúcich sa nedostatočne uplatňovaných postupov na ochranu finančných záujmov Únie. Poskytnuté dôkazy nepreukázali skutočné vykonanie týchto postupov.

Systémy kontroly členských štátov stále nie sú dostatočne účinné

Pretrvávajúca potreba míľnikov pre kontroly

11.29. Ak Komisia počas svojich auditov zistí nedostatky v systéme kontroly členského štátu, môže pri revízii národného plánu obnovy a odolnosti danej krajiny pridať *míľniky pre kontroly*. Pridaním míľnikov pre kontroly sa blokujú všetky budúce platby z RRF, kým ich členský štát uspokojivo nesplní. Existenciu míľnikov pre kontroly považujeme za pozitívny krok v zlepšovaní systémov kontroly členských štátov[15]. Potreba míľnikov pre kontroly však naznačuje aj to, že systémy členských štátov nie sú úplne účinné.

11.30. Cieľom našej audítorskej práce nie je poskytnúť stanovisko k celkovej *účinnosti* systémov kontroly členských štátov. Naše posúdenie uspokojivého plnenia míľnikov pre kontroly nám však umožňuje posúdiť kľúčové zložky týchto systémov. V roku 2025 (predposledný rok RRF) členské štáty stále vykonávali míľniky pre kontroly s cieľom zabezpečiť, aby ich systémy kontroly boli pripravené na vykonávanie RRF. Celkovo sme dospeli k záveru, že všetkých osem míľnikov pre kontroly týkajúcich sa grantových platieb z RRF v roku 2025 bolo uspokojivo splnených.

11.31. Nedostatky v systémoch kontroly členských štátov, ktorých druhá alebo následná platba bola podmienená dosiahnutím míľnikov pre kontroly, predstavujú riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ, kým nie sú dosiahnuté, čo môže mať vplyv na správnosť výdavkov. Zistili sme, že z ôsmich uvedených míľnikov pre kontroly bolo päť (dva v Belgicku a po jednom v Írsku, Rakúsku a Fínsku) pridaných k druhým žiadostiam o platbu, zatiaľ čo zvyšné tri (všetky vo Švédsku) sa týkajú prvej žiadosti o platbu.

[15] Preskúmanie 02/2025: Orientácia na výkon, vyvodzovanie zodpovednosti a transparentnosť – poučenia z nedostatkov RRF, bod 63.

Niektoré členské štáty majú pretrvávajúce nedostatky vo svojich systémoch kontroly

11.32. Na základe preskúmania audítorských správ Komisie a vykonávania príslušných odporúčaní sme zistili tieto skutočnosti:

- Pokiaľ ide o problémy týkajúce sa dvojitého financovania, správa Komisie o ochrane finančných záujmov EÚ obsahuje veľmi dôležité zistenie v súvislosti s kontrolami rizika dvojitého financovania, ktoré ovplyvňuje významnú časť systému kontroly jedného členského štátu. Neexistuje preto uistenie, že tento členský štát vykonával svoj národný plán obnovy a odolnosti s primeranými zárukami týkajúcimi sa dvojitého financovania od dátumu audítorského zistenia (december 2023) až do uzavretia odporúčania v januári 2025.

- Pokiaľ ide o zistenia týkajúce sa konfliktov záujmov, zo správ Komisie z *ex post* auditov vyplývajú veľmi dôležité zistenia v dvoch členských štátoch. Neexistuje preto uistenie, že obidva členské štáty vykonávali svoje národné plány obnovy a odolnosti s primeranými zárukami týkajúcimi sa konfliktu záujmov, a to aspoň od vypracovania audítorských zistení (v auguste 2023 a máji 2024). Zistenia zostali v čase našich kontrol otvorené. Komisia takisto zistila (október 2023 a august 2024) významné nedostatky (zásadne dôležité a veľmi dôležité zistenia) v systémoch kontroly ďalšieho členského štátu. Neexistuje preto uistenie, že tento členský štát vykonával svoj národný plán obnovy a odolnosti s primeranými zárukami proti konfliktu záujmov, a to aspoň od dátumu audítorského zistenia do uzavretia odporúčaní v novembri 2025.

Členské štáty nemôžeme zverejniť, keďže Komisia považuje uvedené audítorské správy za dôverné až do ukončenia následnej kontroly jej všetkých odporúčaní.

Nedostatky v systémoch niektorých členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci

11.33. Hoci súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci nie je podmienkou pre vyplatenie finančných prostriedkov z RRF členským štátom, ochrana finančných záujmov EÚ si vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili ich súlad s projektmi RRF. Komisia ako orgán, ktorý je v konečnom dôsledku zodpovedný za plnenie rozpočtu, musí zabezpečiť, aby systémy členských štátov spĺňali svoj účel. V osobitnej správe 09/2025[16] sme zistili nedostatky v systémoch členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Poznamenávame, že porušovanie týchto pravidiel je pretrvávajúcim problémom v oblasti súdržnosti aj v iných oblastiach rozpočtových výdavkov.

11.34. Zistili sme nasledujúce porušenia pravidiel verejného obstarávania:

a) v dvoch prípadoch (v Španielsku a Rumunsku) verejný obstarávateľ neodôvodnil svoje rozhodnutie nerozdeliť zákazky na časti;

b) v jednom prípade v Rumunsku si verejný obstarávateľ nezákonne zvolil zjednodušený postup a nezabezpečil riadne uverejnenie oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania;

c) v jednom prípade v Rumunsku verejný obstarávateľ nezákonne použil rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia.

11.35. Okrem toho sme zistili ďalšie problémy s dodržiavaním predpisov, ktoré nemajú vplyv na celkovú správnosť príslušných postupov. Týkajú sa nedostatočných kontrol na predchádzanie konfliktom záujmov/ich odhaľovanie (štyri prípady v Belgicku a vo Francúzsku) a neuverejnenia oznámenia o výsledku verejného obstarávania (štyri prípady vo Francúzsku).

---

[16] Osobitná správa 09/2025: Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci – Zlepšujú sa, ale stále sú nedostatočné.

11.36. Pokiaľ ide o pravidlá štátnej pomoci, zistili sme nasledujúce nezrovnalosti:

a) umelé rozdelenie projektov s cieľom vyhnúť sa stropom vymedzujúcim notifikačnú povinnosť[17] (pozri príklad v ***rámčeku 11.4***) a nesprávny výpočet oprávnených nákladov (dva prípady/projekty vo Švédsku);

b) nesplnenie podmienok vylúčenia (štyri prípady/projekty vo Francúzsku) a neskoré uverejnenie informácií o transparentnosti (jeden prípad/projekt vo Francúzsku);

c) nedostatky pri posudzovaní dodržiavania prahových hodnôt *de minimis*[18] (dva prípady/projekty v Dánsku).

[17] Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy, v znení následných zmien – konsolidované znenie uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie z 1. júla 2023 (všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (v znení zmien).

[18] Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis*.

Rámček 11.4

Príklad nedodržania pravidiel štátnej pomoci

Švédsko Cieľ 1 – Pridelenie projektov na zníženie emisií oxidu uhličitého o očakávaných 300 000 ton

Švédska agentúra na ochranu životného prostredia (EPA) poskytla 9. decembra 2021 štátnu pomoc tej istej prijímajúcej spoločnosti prostredníctvom 24 samostatných rozhodnutí o grante[19]. Celkové oprávnené náklady na všetkých 24 rozhodnutí boli vo výške 506,9 mil. SEK (čo zodpovedá 49,5 mil. EUR) a celková hodnota pomoci poskytnutej na základe všetkých 24 rozhodnutí dosahovala 354,9 mil. SEK (čo zodpovedá 34,6 mil. EUR).

Zistili sme, že všetkými rozhodnutiami sa poskytla pomoc tomu istému príjemcovi v rámci tej istej schémy tým istým orgánom poskytujúcim pomoc a boli schválené v ten istý deň. Podrobnosti o jedinečnej žiadosti príjemcu a o správach o pokroku poukazujú na zámer zriadiť sieť vodíkových čerpacích staníc.

Na základe uvedených skutočností zastávame názor, že týchto 24 rozhodnutí o grante predstavuje jeden projekt. Keďže celkové oprávnené náklady a celková poskytnutá pomoc presahujú stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť[20], pomoc sa nemala poskytnúť bez toho, aby bola oznámená Komisii.

Poznamenávame, že 13 z 24 rozhodnutí o grante bolo neskôr zrušených, čo viedlo k vráteniu 192,3 mil. SEK.

11.37. Zistili sme aj ďalšie problémy s dodržiavaním predpisov, ktoré nemajú vplyv na celkovú správnosť príslušných postupov alebo prípadov. Týkali sa prípadov nevýznamného nedodržania všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, pokiaľ ide o postavenie „malého a stredného podniku“[21] (jeden prípad/projekt vo Francúzsku), a nedostatkov pri plnení povinnosti viesť záznamy o pomoci *de minimis* (dva prípady/projekty v Dánsku).

[19] Podľa článku 56 nariadenia o skupinových výnimkách.

[20] Podľa článku 4 ods. 1 písm. cc) všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách.

[21] Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (text s významom pre EHP) [oznámené pod číslom dokumentu C(2003) 1422] (2003/361/EC).

Nedostatky v žiadostiach o platbu

11.38. Zistili sme nepresnosti v žiadostiach o platbu v štyroch členských štátoch (Taliansko, Poľsko, Slovensko a Švédsko). V dvoch z nich (Taliansko a Švédsko) sme zistili problémy vo vyhláseniach riadiaceho subjektu. Cieľom týchto vyhlásení je poskytnúť uistenie, že informácie predložené spolu so žiadosťami o platbu sú úplné, presné a spoľahlivé[22]. Členské štáty by mali do svojich vyhlásení riadiaceho subjektu pre Komisiu zahrnúť *výhrady* a v prípade potreby ju upozorniť na chýbajúce dôkazy. Zistili sme, že tieto dva členské štáty si pri predkladaní žiadosti o platbu uvedomovali nedostatočné dôkazy o uspokojivom splnení niektorých míľnikov a cieľov. Ani jeden z týchto dvoch členských štátov však vo svojom vyhlásení riadiaceho subjektu neuviedol výhradu, v ktorej by zdôraznil, že míľnik/cieľ bol v čase žiadosti o platbu splnený len čiastočne.

[22] Článok 22 ods. 2 písm. c) nariadenia.

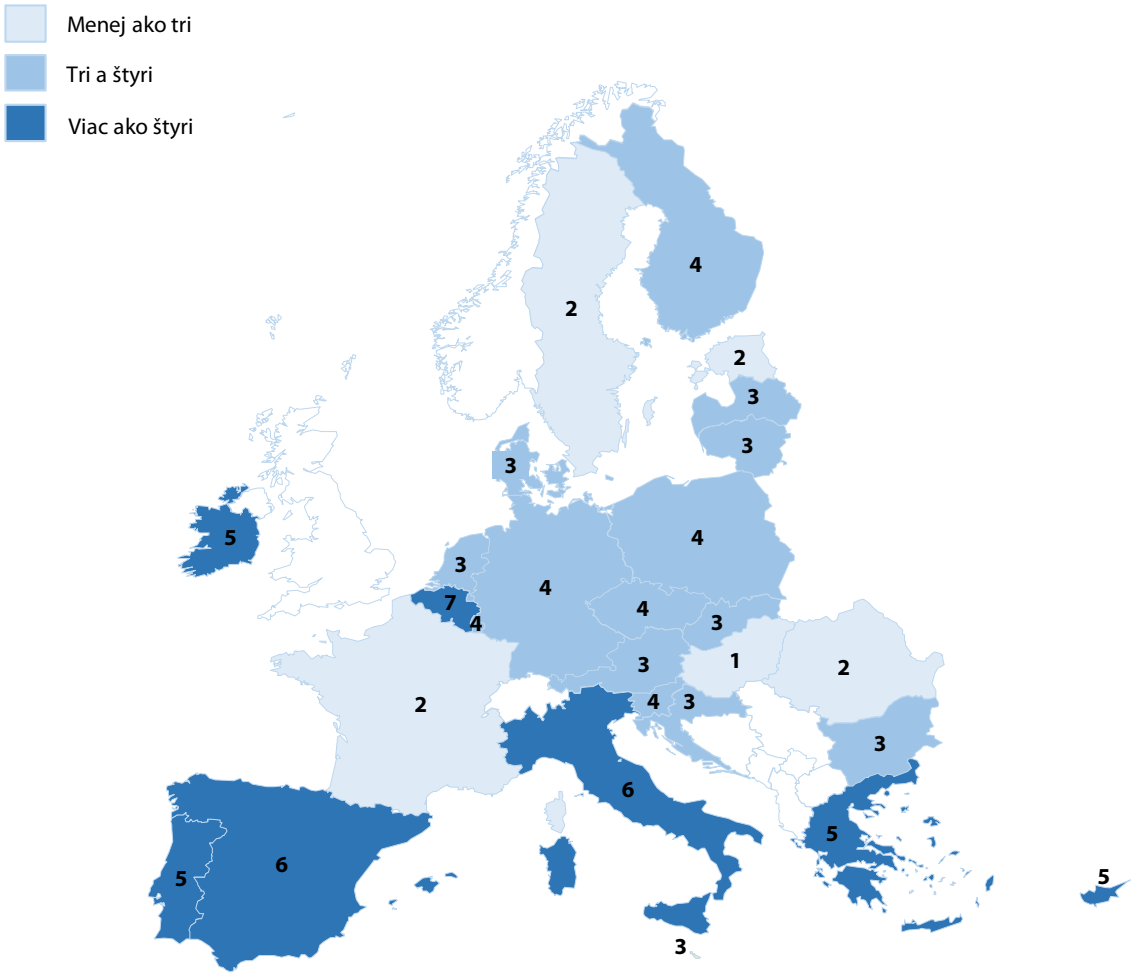
Analýza zmien vykonávacích rozhodnutí Rady

11.39. Členské štáty môžu požiadať[23] o zmenu svojho národného plánu obnovy a odolnosti, ak jeden alebo viacero míľnikov a cieľov už nemožno dosiahnuť z dôvodu objektívnych okolností. V prípade pozitívneho posúdenia Komisia navrhne zmenu vykonávacieho rozhodnutia, ktoré schvaľuje Rada. V júni 2025 Komisia[24] vydala oznámenie, v ktorom členským štátom poskytuje možnosti zefektívnenia ich plánov obnovy a odolnosti pri zachovaní finančných prostriedkov pridelených na ich plány obnovy a odolnosti a zabezpečení toho, aby spĺňali všetky kritériá posudzovania stanovené v nariadení. Od začiatku RRF až do decembra 2025 Rada prijala 99 zmien, od jednej zmeny v Maďarsku po sedem zmien v Belgicku (pozri ***ilustráciu 11.5***). Naša práca sa týkala míľnikov a cieľov v 18 zmenách vykonávacích rozhodnutí Rady.

[23] Článok 21 ods. 1 nariadenia.

[24] COM(2025) 310 final – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – NextGenerationEU – Cesta do roku 2026.

Ilustrácia 11.5 – Zmeny vykonávacích rozhodnutí Rady prijaté do konca roka 2025

k 31. 12. 2025

Zdroj: EDA na základe údajov z hodnotiacej tabuľky RRF.

11.40. Preskúmali sme 32 úprav 20 míľnikov a cieľov, ktoré boli súčasťou 18 zmien vykonávacích rozhodnutí Rady v ôsmich členských štátoch[25]. Analyzovali sme, či členské štáty riadne odôvodnili objektívne okolnosti vedúce k žiadosti o zmeny vykonávacieho rozhodnutia Rady. Okrem toho sme preskúmali, či Komisia posúdila zmeny na základe dostatočných dôkazov na odôvodnenie poskytnutého členskými štátmi.

[25] Írsko, Grécko, Španielsko, Taliansko, Lotyšsko, Holandsko, Poľsko a Slovensko.

Niekoľko vykonávacích rozhodnutí Rady bolo po predložení žiadosti o platbu upravených tak, aby zodpovedali skutočným výsledkom

11.41. V 13 analyzovaných míľnikoch a cieľoch (zahŕňajúcich 13 z 32 úprav) sme zistili, že požiadavky vykonávacieho rozhodnutia Rady týkajúce sa týchto míľnikov a cieľov boli zmenené po tom, ako členské štáty predložili Komisii príslušnú žiadosť o platbu (pozri príklad v ***rámčeku 11.5***). V deviatich prípadoch bola žiadosť o zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady predložená až po žiadosti o platbu. Vykonávacie rozhodnutia Rady boli prijaté počas predbežného posúdenia uspokojivého plnenia a zosúladené so skutočne dosiahnutými *výstupmi*, čo umožnilo platbu.

11.42. V nariadení sa nestanovuje lehota na predloženie žiadostí o zmeny. Zastávame názor, že prax zmeny požiadaviek míľnikov a cieľov so zámerom získať platbu znižuje účinnosť finančného pákového efektu EÚ a vysiela signál, že neuspokojivému plneniu možno zabrániť zmenou vykonávacieho rozhodnutia Rady s cieľom odblokovať platbu.

Objektívne okolnosti neboli vždy dostatočne vysvetlené a často neboli podložené náležitými dôkazmi

11.43. Členské štáty musia poskytnúť primerané odôvodnenie a preukázať jasnú príčinnú súvislosť medzi objektívnymi okolnosťami a opatrením, ktoré už nemožno zrealizovať podľa plánu, alebo potrebou znížiť administratívnu záťaž[26]. Na podporu by členské štáty mali poskytnúť dôkazy na preukázanie uvedených okolností.

11.44. V 17 z 32 úprav sme zistili, že objektívne okolnosti boli dostatočne opísané, ale neboli doplnené dostatočnými dôkazmi. V 12 ďalších sme zistili, že členské štáty dostatočne nevysvetlili objektívne okolnosti a neposkytli dostatočné dôkazy (pozri príklad v ***rámčeku 11.5***).

[26] Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU (2023/C 80/01); Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti (C/2024/4618).

Niektorými zmenami sa z opatrenia RRF odstránili dôležité fázy vykonávania

11.45. Zistili sme päť zmien vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorými sa úplne alebo čiastočne odstránila časť opatrenia týkajúca sa fázy vykonávania. Uskutočnilo sa to napríklad nahradením konkrétnej realizácie výstupov prípravnými krokmi. S revidovanými míľnikmi a cieľmi sú platby spojené so *vstupmi* alebo procesmi, takže vecné výstupy zostávajú mimo obdobia vykonávania RRF. Z týchto prípadov vyplýva, že niektoré zmeny vykonávacieho rozhodnutia Rady presahovali rámec úpravy harmonogramov alebo technických špecifikácií a namiesto toho sa nimi úplne alebo čiastočne odstránili výstupy, ktoré pôvodne predstavovali kľúčové prvky na dokončenie opatrení. V usmernení[27] Komisie sa zdôrazňuje, že zmeny plánov obnovy a odolnosti podľa článku 21 by nemali znížiť ich celkové ambície. V usmernení sa však osobitne neriešia situácie opísané v tomto bode.

Nedostatky týkajúce sa vplyvu zmien na odhady nákladov

11.46. Zaznamenali sme, že 10 z 32 zmien, ktoré sa týkali 9 z 20 míľnikov/cieľov, viedlo k revízii odhadov nákladov. Komisia overila podrobné vysvetlenia nákladov, ktoré poskytli členské štáty. Napriek podrobnému odôvodneniu sa však podporné dôkazy často obmedzovali na opisné výpočty bez primárnej dokumentácie. Hoci sa v nariadení nevyžaduje, aby členské štáty systematicky poskytovali takéto dôkazy, chýbajúce príslušné údaje a dôkazy z prvej ruky oslabujú audítorský záznam a znižujú uistenie, pokiaľ ide o spoľahlivosť revidovaných odhadov nákladov.

11.47. V našej osobitnej správe 14/2026 o transparentnosti a vysledovateľnosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sme tiež zistili, že niektoré členské štáty používajú údaje o skutočných nákladoch na aktualizáciu odhadov nákladov a prerozdelenie finančných prostriedkov v prípade úspor nákladov, ale že neexistuje jednotný prístup vo všetkých členských štátoch a že Komisia systematicky nepožaduje takéto informácie, aj keď sú dostupné na vnútroštátnej úrovni. Dospeli sme k záveru, že obmedzenia dostupnosti príslušných údajov, skutočných nákladov a podpornej dokumentácie znížili transparentnosť a uistenie, pokiaľ ide o využívanie finančných prostriedkov EÚ.

[27] C/2024/4618, Oznámenie Komisie – Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti (usmernenie z roku 2024).

11.48. Na rozdiel od opatrení založených na nákladoch, pri ktorých sa znížené výstupy musia odraziť v upravených odhadovaných nákladoch, zmeny reforiem s nulovými nákladmi nepredstavujú zmenu celkových odhadovaných nákladov a ani neovplyvňujú súvisiace sumy platieb (pozri príklad v ***rámčeku 11.5***), pokiaľ sú splnené hodnotiace kritériá plánov. To môže oslabiť stimuly na zachovanie pôvodného rozsahu a ambícií reforiem.

Rámček 11.5

Príklad nedostatkov v zmenách vykonávacieho rozhodnutia Rady

Reforma 2.7 v írskom národnom pláne obnovy a odolnosti pozostáva z opatrenia na zvýšenie počtu absolventov s vysokou úrovňou zručností v oblasti IKT. Po prvej zmene v roku 2024 sa v rámci zodpovedajúceho cieľa 75 vyžadovalo, aby v roku 2021 absolvovalo štúdium najmenej 12 450 učiacich sa v oblasti IKT.

Írsko predložilo 23. decembra 2024 žiadosť o platbu s vyhlásením riadiaceho subjektu, v ktorom uviedlo, že sa zhromažďujú a poskytnú dodatočné dôkazy pre cieľ 75. Írsko však 31. januára 2025 požiadalo o úpravu svojho národného plánu obnovy a odolnosti, ktorou sa cieľ 75 zmenil druhýkrát: cieľ 12 450 absolventov sa znížil približne o 12,5 % na 10 900. Írsko pripísalo túto zmenu neodôvodnenému administratívnemu zaťaženiu a Komisia žiadosť schválila. V dôsledku toho bol cieľ zmenený v roku 2025, keď sa posudzovalo jeho uspokojivé splnenie a Komisia uskutočnila príslušnú platbu.

Objektívne okolnosti neboli preukázané dôkazmi, že pôvodný cieľ spôsobil neodôvodnenú administratívnu záťaž a že sa tejto záťaži prostredníctvom zmeny zabránilo. Zmena z roku 2025 bola schválená na základe dokumentov preukazujúcich uspokojivé plnenie revidovaného cieľa, a nie na základe dôvodov na zmenu. Tento cieľ čelil riziku nesplnenia, ktoré bolo napravené počas posúdenia Komisie prostredníctvom zmeny vykonávacieho rozhodnutia Rady. Okrem toho sa v národnom pláne obnovy a odolnosti neuvádzal odhad nákladov na túto reformu (opatrenie s „nulovými nákladmi“). To znamená, že zmena kvantitatívneho ukazovateľa smerom nadol nemala vplyv na celkové náklady na plán, a preto nemala finančné dôsledky pre členský štát.

Problémy týkajúce sa návrhu opatrení, míľnikov a cieľov

11.49. V tejto časti kapitoly uvádzame záležitosti, ktoré priamo nesúvisia s naším vyhlásením o vierohodnosti, ale poukazujú na nedostatky v návrhu opatrení, míľnikov a cieľov. Predchádzajúce osobitné správy EDA a naše preskúmanie[28] poskytujú ucelenejší prehľad o aspektoch *správneho finančného riadenia* týkajúcich sa RRF.

11.50. Míľnikmi a cieľmi sa meria pokrok členských štátov pri realizácii investícií a reforiem uvedených v ich národných plánoch obnovy a odolnosti, a teda aj plnenie cieľov RRF. S cieľom zabezpečiť, aby tieto míľniky a ciele boli zmysluplné a v súlade so zásadami správneho finančného riadenia, je dôležité, aby sa vzťahovali na všetky hlavné prvky príslušnej reformy alebo investície, najmä na jej dokončenie[29].

11.51. Zistili sme sedem prípadov reforiem alebo investícií, pri ktorých sa míľniky alebo ciele buď nevzťahovali na všetky prvky, alebo dokončenie nebolo zachytené míľnikom alebo cieľom. Podobné prípady sme zistili v predchádzajúcich rokoch[30].

11.52. Okrem toho bol vo Švédsku zmenený existujúci míľnik pre kontroly s cieľom riešiť veľmi dôležité a zásadne dôležité zistenia zistené v rámci auditu Komisie týkajúcom sa ochrany finančných záujmov Európskej únie z roku 2023. Míľnik má však koncepčnú chybu, pretože nezaručuje zavedenie a účinné uplatňovanie potrebných postupov vykonávacími orgánmi (pozri ***rámček 11.6***).

---

[28] Preskúmanie 02/2025.

[29] Osobitná správa 26/2023 Rámec monitorovania výkonnosti pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Meria napredovanie implementácie, na zachytenie výkonnosti však nestačí, body 30 – 32.

[30] Výročná správa za rok 2022, bod 11.36, výročná správa za rok 2023, body 11.44 – 11.46 a výročná správa za rok 2024, body 11.50 – 11.52.

Rámček 11.6

Príklad nedostatku v návrhu míľnika pre kontroly

Švédsky národný plán obnovy a odolnosti má tri míľniky pre kontroly vrátane míľnika 41, v ktorom sa od vlády vyžaduje, aby príslušným orgánom pridelila mandáty na zabezpečenie účinného vykonávania národného plánu obnovy a odolnosti. Tento míľnik bol zmenený po významných zisteniach auditu Komisie.

V predbežnom posúdení tohto míľnika Komisia dospela k záveru, že bol uspokojivo splnený na základe vydania vládnych mandátov, v ktorých sa od vykonávacích orgánov vyžaduje, aby stanovili postupy týkajúce sa podvodov, korupcie, konfliktov záujmov, dvojitého financovania a zberu údajov. Hoci uznávame, že vláda formálne vydala tieto mandáty, míľnik má koncepčnú chybu, keďže si vyžaduje len formálne vydanie mandátov/poverení vládou, ale nevyžaduje sa, aby vykonávacie orgány zaviedli potrebné postupy a účinne ich uplatňovali.

V dôsledku toho sa týmto míľnikom neriešili základné príčiny zistení z auditu Komisie, ktoré viedli k zmene. Hlavné odporúčania z auditu zostávajú nedoriešené a pri následnom audite Komisie sa zistili rovnaké problémy.

11.53. Zistili sme aj šesť prípadov nejasne vymedzených míľnikov alebo cieľov. Poznamenávame, že takéto míľniky a ciele zvyšujú riziko voľnejšieho posúdenia ich uspokojivého plnenia.

Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadení a výkonnosti

11.54. Výročné správy o činnosti sú hlavným nástrojom, ktoré generálne riaditeľstvá Komisie používajú na vykazovanie, či majú primerané uistenie, že postupy kontrol zabezpečujú zákonnosť výdavkov.

11.55. Komisia neodhaduje vyčísliteľné *riziko pri platbe*, ale priraďuje úroveň rizika (nízku, strednú alebo vysokú) pre správnosť každej platby z RRF. Komisia posúdila platbu Poľsku ako vysoko rizikovú, a preto je stanovisko generálneho riaditeľa GR ECFIN s finančnou výhradou. Jedna platba Taliansku bola vyhodnotená ako stredne riziková a zvyšných 35 platieb ako nízkorizikové. Celkovo toto posúdenie nie je v súlade s našimi zisteniami.

11.56. Na priradenie úrovne rizika ku každej platbe z RRF Komisia používa okrem iného informácie zo svojich správ o *ex post* auditoch vrátane krátkych správ a návrhov správ v závislosti od vyspelosti ich zistení v čase posúdenia. Na účely výročnej správy o činnosti za rok 2025 Komisia považovala všetky platby súvisiace s 24 krátkymi správami za nízkorizikové, hoci deväť z týchto správ obsahovalo náznaky ovplyvňujúce správnosť príslušných platieb. Hoci uznávame, že tento prístup umožňuje Komisii zvážiť všetky dostupné informácie, môže podceniť klasifikáciu rizika týchto deviatich platieb. Napríklad v roku 2023 Komisia vydala krátku správu o misii v členskom štáte so zistením o správnosti príslušnej platby a vo výročnej správe o činnosti za rok 2023 posúdila túto platbu ako nízkorizikovú. V roku 2026 sa však v záverečnej správe z *ex post* auditu dospelo k záveru, že jeden míľnik nebol splnený, a preto bolo pôvodné posúdenie platby podhodnotené.

11.57. Pokiaľ ide o uistenie v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, Komisia klasifikovala 12 platieb ako stredne rizikové. V týchto prípadoch sa auditmi Komisie odhalili zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia za viac ako jeden vykonávací orgán, za ktorý nie je žiadny dôkaz o tom, že členský štát prijal odporúčané nápravné opatrenia. Prístup k vyvodeniu záveru o posúdení rizika nie je v súlade s naším predchádzajúcim odporúčaním[31] a je pravdepodobné, že sa podhodnotí odhadovaná úroveň rizika, keďže neexistuje uistenie, že členské štáty prijmú nápravné opatrenia.

[31] Osobitná správa 09/2025.

11.58. Odporučili sme[32] tiež, aby Komisia zverejnila rozsah ich kontrol, t. j. podiel vykonávacích orgánov s investíciami súvisiacimi s verejným obstarávaním a štátnou pomocou v každom kontrolovanom členskom štáte. Komisia to neakceptovala, a preto tieto informácie nie sú uvedené vo výročnej správe o činnosti.

11.59. Pokiaľ ide o závažné nezrovnalosti, ktoré členské štáty nenapravili, stanovisko generálneho riaditeľa GR ECFIN je s finančnou výhradou k dvom platbám Česku v súvislosti s dvomi samostatnými prípadmi konfliktu záujmov. Komisia takisto posúdila 25 platieb ako platby so stredným rizikom a desať platieb ako platby s nízkym rizikom. Keďže prístup k posúdeniu rizika je podobný prístupu, ktorý sa používa pri kontrole verejného obstarávania a štátnej pomoci, zastávame názor, že aj pri tomto posúdení sa podhodnocuje úroveň rizika.

[32] Tamže.

Závery a odporúčania

Závery

11.60. Pravidlá, ktorými sa riadia výdavky z RRF, sa výrazne líšia od pravidiel pre výdavky v rámci všeobecného rozpočtu EÚ. V rámci RRF nie je zákonnosť výdavkov vynaložených konečnými príjemcami podmienkou na to, aby Komisia uhradila platby členským štátom. To má vplyv na rozsah nášho auditu správnosti a mieru uistenia, ktorú môžeme poskytnúť. Z našich celkových audítorských dôkazov, ktoré sú uvedené v tejto kapitole, vyplýva, že:

a) 16 zo 420 míľnikov a cieľov, ktoré sme preskúmali, nespĺňalo podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti. Týka sa to deviatich platieb uhradených deviatim členským štátom (pozri body ***11.13*** – ***11.21***). Minimálny finančný vplyv týchto 16 zistení je nad naším *prahom významnosti*;

b) zistili sme nedostatky v *ex ante* posúdení Komisie. V 40 prípadoch Komisia vychádzala z informácií a kontrol členských štátov bez toho, aby dostatočne testovala všetky požiadavky z vykonávacieho rozhodnutia Rady (pozri bod ***11.22***);

c) otvorené odporúčania z *ex post* auditov Komisie týkajúce sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení sa znížili, ale v prípade väčšiny z nich (64 %) dohodnuté lehoty už uplynuli (pozri body ***11.23*** – ***11.27***);

d) v predposlednom roku vykonávania RRF pretrvávajú nedostatky v systémoch kontroly členských štátov vrátane nezrovnalostí v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci (pozri body ***11.33*** – ***11.37***);

e) informácie, ktoré členské štáty uviedli vo svojich žiadostiach o platbu, neboli vždy spoľahlivé (pozri bod ***11.38***);

f) pri siedmich reformách a investíciách sa príslušné míľniky/ciele nevzťahovali na všetky prvky opatrenia, čím sa obmedzili výsledky, ktoré môže RRF dosiahnuť prostredníctvom týchto opatrení (pozri bod ***11.51***);

g) v šiestich prípadoch boli nejasne vymedzené míľniky/ciele, čo zvýšilo riziko voľnejšieho posúdenia ich uspokojivého splnenia (pozri bod ***11.53***);

h) vyhlásenie, ktoré poskytol generálny riaditeľ GR ECFIN, nie je v súlade s našimi zisteniami a závermi (pozri body ***11.54*** – ***11.59***).

11.61. Rada do konca roka 2025 prijala 99 zmien opatrení z vykonávacích rozhodnutí Rady. Počas predbežného posúdenia Komisie bolo revidovaných niekoľko míľnikov a cieľov, ktoré boli zosúladené so skutočnými výsledkami, čím sa uľahčili platby z RRF. Z našej analýzy revidovaných míľnikov a cieľov vyplýva, že zmeny sa často vykonali bez dostatočného vysvetlenia alebo primeraných podporných dôkazov o objektívnych okolnostiach, ako sa vyžaduje v článku 21 ods. 1 nariadenia. Niektorými zmenami sa z opatrení RRF odstránili dôležité fázy vykonávania, čo znamená, že platby boli niekedy spojené s prípravnými vstupmi alebo procesmi, a nie s pôvodne očakávanými výstupmi. Okrem toho sme zistili, že zmeny smerom nadol nemusia mať finančný vplyv, ak sa týkajú reforiem s nulovými nákladmi (pozri body ***11.39*** – ***11.48***).

Odporúčania

11.62. V ***prílohe 11.3*** uvádzame zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročných správach za rok ***2022***, ***2023*** a ***2024***. Komisia vykonala jedno odporúčanie v plnej miere, tri v niektorých ohľadoch a päť zostáva otvorených alebo neprijatých. Keďže sa vykonávanie RRF skončí do decembra 2026, nevydávame ďalšie odporúčania. Naše názory na využívanie financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, a na riziká súvisiace s takýmito nástrojmi sme však vyjadrili v sérii stanovísk k legislatívnym návrhom Komisie týkajúcim sa VFR na obdobie 2028 – 2034[33].

[33] Rozpočet EÚ na roky 2028 – 2034 – Pohľad EDA:Mnoho zmien to nemusí zlepšiť“.

Prílohy

Príloha 11.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

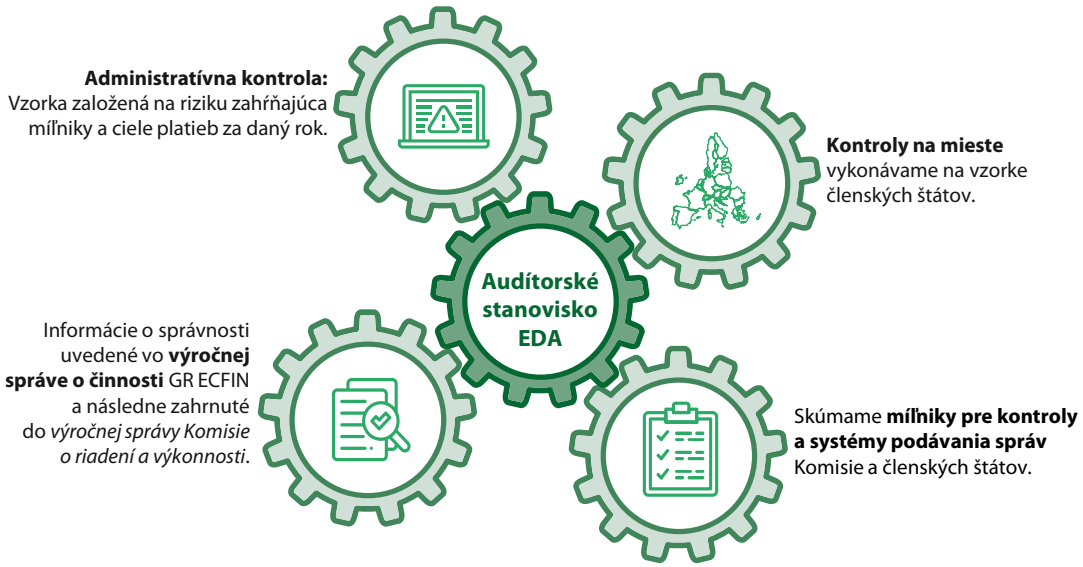
Všeobecné informácie

1) Táto príloha sa týka nášho audítorského prístupu a metodiky pre vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa správnosti výdavkov z RRF.

2) Vydávame samostatné stanovisko k správnosti výdavkov z RRF ako súčasť nášho vyhlásenia o vierohodnosti rozpočtu EÚ. Dôvodom je, že model vykonávania RRF považujeme za iný a dočasný nástroj. Cieľom tohto stanoviska je poskytnúť primerané uistenie o platbách a poskytnúť podrobné informácie na základe tohto stanoviska vo vyhlásení o vierohodnosti.

3) Väčšinu nášho uistenia získavame z testovania vecnej správnosti a z posúdenia systémov dohľadu a kontroly. Naše uistenie dopĺňajú výročné správy o činnosti, výročná správa o riadení a výkonnosti a správy Útvaru pre vnútorný audit (pozri ***ilustráciu 11.1***).

Ilustrácia 11.1 – Audítorské stanovisko

Zdroj: EDA.

4) Naša práca je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi a zaručuje, že naše audítorské stanoviská sa zakladajú na dostatočných a primeraných audítorských dôkazoch.

5) Pokiaľ ide o naše audítorské postupy v súvislosti s podvodmi, postupujeme podľa prístupu podrobne opísaného v časti 3 ***prílohy 1.1***.

Správnosť *transakcií*

Ako vymedzujeme príslušné transakcie a ako ich testujeme

6) Príslušné transakcie relevantné pre našu prácu na vyhlásení o vierohodnosti v súvislosti s RRF sú grantové platby členským štátom a/alebo zúčtovanie predchádzajúceho predbežného financovania. Na rozdiel od väčšiny výdavkov v rámci *viacročného finančného rámca* nie sú žiadosti o platby v rámci RRF podporené vzniknutými nákladmi, ale odôvodnením uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov. Keďže sa úvery RRF v účtovnej závierke EÚ nevykazujú ako výdavky, nie sú súčasťou nášho auditu.

7) Naše testovanie vecnej správnosti spočíva najmä v posúdení toho, či sa platby v rámci RRF vykonali v súlade s podmienkami pre platby stanovenými v nariadení[34]. Ak je to možné, kontrolujeme, či predtým splnené opatrenia neboli zrušené, a dvojité financovanie. Posudzujeme tiež splnenie ďalších podmienok oprávnenosti, ako je nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov, dodržiavanie obdobia oprávnenosti a zásady „výrazne nenarušiť“[35].

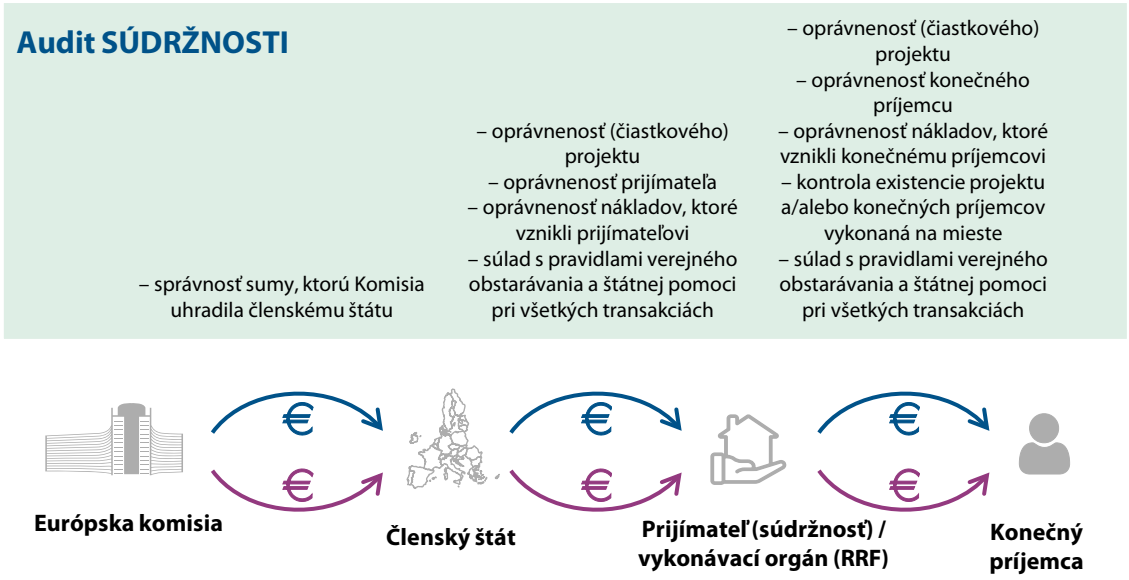
8) Náš audit správnosti grantových platieb z RRF členským štátom sa zameriava na to, či boli vopred stanovené míľniky a ciele uspokojivo splnené a či boli splnené podmienky oprávnenosti vymedzené v nariadení. To predstavuje významný rozdiel v porovnaní s našou audítorskou prácou v iných oblastiach rozpočtu EÚ, kde posudzujeme súlad so všetkými príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami až po úroveň konečného príjemcu (napr. oprávnenosť vzniknutých nákladov a súlad s pravidlami štátnej pomoci a verejného obstarávania). Na ***ilustrácii 11.2*** sa nachádza porovnanie toho, čo kontrolujeme v súvislosti s výdavkami v oblasti súdržnosti a výdavkami z RRF a znázornenie rozdielov medzi našou prácou v týchto dvoch oblastiach.

---

[34] Článok 24 ods. 3 nariadenia.

[35] Tamže, články 5, 9 a článok 17 ods. 2.

Ilustrácia 11.2 – Naša audítorská práca týkajúca sa správnosti výdavkov v oblasti súdržnosti a RRF

Zdroj: EDA.

9) Na dosiahnutie nášho záveru sme najprv použili vzorku založenú na riziku, aby sme preskúmali, či Komisia počas svojich predbežných posúdení zhromaždila dostatočné a primerané dôkazy na podporu svojho posúdenia uspokojivého splnenia. Ak zastávame názor, že dôkazy dostupné v spisoch Komisie nie sú dostatočné na to, aby sme dospeli k záveru, žiadame priamo členský štát, aby poskytol ďalšie dôkazy. Tiež vykonávame kontroly na mieste na vzorke členských štátov.

10) Najprv vyberieme míľniky pre kontroly a míľniky týkajúce sa *všeobecného režimu podmienenosti* na ochranu rozpočtu Únie[36]. Pri výbere zvyšnej vzorky potom uplatňujeme niekoľko kritérií rizika.

11) Na účely nášho posúdenia, či boli jednotlivé míľniky a ciele uspokojivo splnené, používame rámec Komisie[37]. V súlade s týmto rámcom, ak povaha míľnika (a prípadne povaha cieľa) neumožňuje posúdenie na základe kvantitatívnych prvkov, akceptujeme minimálne odchýlky v podstate, forme a načasovaní. V prípade míľnikov alebo cieľov, pri ktorých je možné posúdenie založené na kvantitatívnych prvkoch, akceptujeme odchýlky pod úrovňou 5 %.

12) Môžeme odhaliť prípady podvodov, korupcie, konfliktov záujmov, dvojitého financovania alebo porušenia dohody o financovaní (napr. nedostupnosť informácií o konečných príjemcoch a finančné prostriedky z iných fondov EÚ). V týchto prípadoch posudzujeme (ak je to možné) vplyv týchto „závažných nezrovnalostí“ na zákonnosť a správnosť výdavkov v rámci RRF.

---

[36] Nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2092.

[37] COM(2023) 99.

Ako hodnotíme výsledky testovania *transakcií*

13) Určujeme typ každého zistenia:

14) Kvantitatívne zistenia sa týkajú prípadov nedodržania podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti stanovených v nariadení, t. j. neuspokojivé plnenie míľnikov a cieľov; zrušenie predtým splnených míľnikov a cieľov; nedodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a dvojitého financovania.

    V súlade s audítorskými štandardmi by mal audítor zvážiť použitie existujúcich kritérií[38]. Po tomto zvážení na vyčíslenie finančného vplyvu týchto zistení používame ako základ metodiku[39] Komisie na pozastavenie platieb. Táto metodika zahŕňa trojfázový prístup na stanovenie sumy, ktorá sa má pozastaviť:

    i) určenie jednotkovej hodnoty míľnika alebo cieľa zahrnutého do plánu;

    ii) korigovanie jednotkových hodnôt použitím koeficientu;

    iii) úprava korigovanej jednotkovej hodnoty;

    Finančný vplyv systematicky neodhadujeme, ak sa míľnik alebo cieľ uspokojivo splní do šiestich mesiacov[40] od platby a v rámci kontrolovaného roka.

15) Zistenia súvisiace s podozrením z podvodu, korupcie a konfliktov záujmov sa vyčísľujú len vtedy, ak existujú dostatočné dôkazy, že majú vplyv na plnenie míľnika alebo cieľa (t. j. prípad podvodu, ktorý spochybňuje existenciu položiek, alebo úplne chýbajúci postup verejného obstarávania).

16) Zistenia bez finančného vplyvu sú kvalitatívne zistenia.

---

[38] ISSAI 4000.

[39] COM(2023) 99, príloha II.

[40] Článok 24 ods. 8 nariadenia.

Preskúmanie systémov dohľadu a kontroly

17) Pri našom preskúmaní systémov dohľadu a kontroly môžeme zistiť:

i) nedostatky v kontrolnej a audítorskej činnosti Komisie a členských štátov s cieľom zabezpečiť správnosť výdavkov v rámci RRF a chrániť finančné záujmy EÚ;

ii) nedostatky v dostupnosti zoznamu konečných príjemcov, dodávateľov, subdodávateľov a konečných užívateľov výhod;

iii) nedostatky v dostupnosti informácií o opatrení a celkovom príslušnom verejnom financovaní;

iv) nedostatky vo vedení záznamov.

18) Takéto nedostatky by mohli ovplyvniť správnosť výdavkov v rámci RRF na úrovni členských štátov a viesť k vymáhaniu finančných prostriedkov (t. j. k zníženiu celkovej sumy plánu) po tom, ako Komisia uhradila platbu členskému štátu. V dohodách o financovaní sa stanovujú paušálne opravy v prípade závažných porušení, pričom sa zohľadňuje frekvencia a rozsah takýchto porušení. Na účely nášho posúdenia považujeme systémové nedostatky a porušenia dohôd o financovaní za kvalitatívne zistenia.

19) Posudzujeme aj *ex post* audity Komisie, v rámci ktorých sa môžu zistiť míľniky a ciele, ktoré neboli uspokojivo splnené. Ak je to možné, pri formulovaní nášho stanoviska používame zistenia, ktoré neboli opravené počas roka, v ktorom bola uhradená platba.

Sformulovanie nášho audítorského stanoviska

20) Významnosť je základnou koncepciou, pretože stanovuje úroveň odchýlky, o ktorej sa domnievame, že pravdepodobne ovplyvní rozhodnutia našich zainteresovaných strán.

21) Významnosť vymedzujeme na kvantitatívnom aj kvalitatívnom základe.

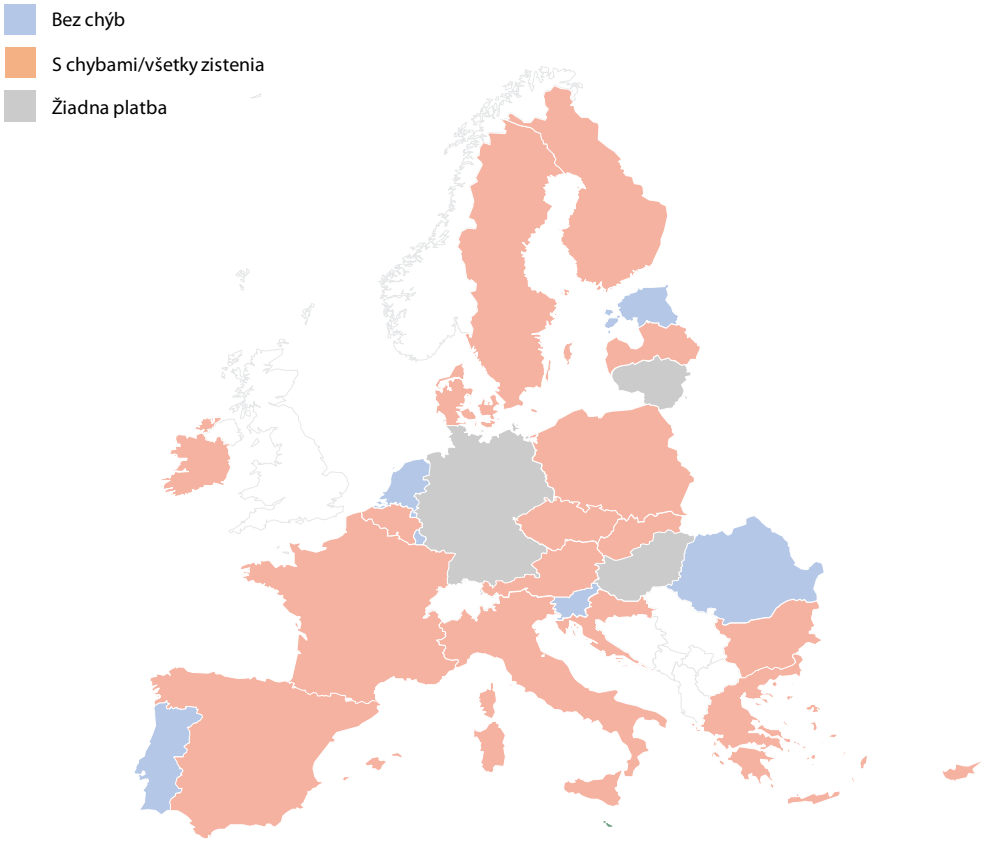
22) Analogicky s inými auditmi používame úroveň 2 % ako prah významnosti pre naše stanovisko a zohľadňujeme aj povahu, výšku a kontext chýb a iné dostupné informácie.

23) Kvantitatívne zistenia sú dôležitým prvkom na vyvodenie nášho záveru. S cieľom posúdiť správnosť výdavkov v rámci RRF dospejeme na základe kvantitatívnych zistení k záveru, či je odhadovaná suma chýb porovnateľná s prahom významnosti. Na výpočet celkového vplyvu kvantitatívnych zistení (vrátane tých, ktoré boli pôvodne zistené *ex post* kontrolami Komisie) používame ako základ metodiku Komisie na pozastavenie platieb.

24) Posudzujeme aj vplyv kvalitatívnych zistení a systémových nedostatkov. Okrem nášho odborného úsudku zohľadňujeme počet týchto zistení a významnosť ovplyvnených platieb.

25) V našom audítorskom stanovisku sa neuvádza výška chýb/chybovosť. Vzhľadom na model výdavkov RRF nie je možné určiť chybovosť porovnateľnú s chybovosťou uvedenou v iných kapitolách VFR. Dôvodom je, že medzi platbami z RRF a nákladmi, ktoré vznikli konečným príjemcom, neexistuje žiadna súvislosť. Okrem toho povaha míľnikov a cieľov a výber vzorky na základe rizika neumožňujú extrapoláciu našich výsledkov. To znamená, že výsledok nášho testovania poskytuje len odhad minimálnej výšky chýb.

Príloha 11.2 – Výsledky auditu grantových platieb členským štátom

Členský štát	Všetky kontrolované míľniky a ciele	Počet míľnikov a cieľov so zisteniami	Kvantitatívne zistenia	Nedostatky v *ex ante* posúdení Komisie	Nejasne vymedzené míľniky a ciele	Nedostatky systému	Zistenia spolu
Belgicko (*)	26	3	2	1	0	0	3
Bulharsko (*)	6	3	1	2	1	0	4
Česko	12	1	0	1	0	0	1
Dánsko	5	1	0	1	0	1	2
Estónsko	10	0	0	0	0	0	0
Írsko (*)	9	1	1	1	0	1	3
Grécko (*)	30	6	3	5	1	0	9
Španielsko (*)	70	3	1	3	0	1	5
Francúzsko	17	3	0	3	0	0	3
Chorvátsko (*)	6	1	0	0	1	0	1
Taliansko (*)	48	7	1	6	0	1	8
Cyprus (*)	14	1	0	1	0	0	1
Lotyšsko	12	2	2	2	0	0	4
Luxembursko	3	0	0	0	0	0	0
Malta	5	0	0	0	0	0	0
Holandsko	16	0	0	0	0	0	0
Rakúsko (*)	12	4	0	4	1	0	5
Poľsko	29	6	2	4	0	3	9
Portugalsko)	30	0	0	0	0	0	0
Rumunsko	16	0	0	0	0	0	0
Slovinsko	2	0	0	0	0	0	0
Slovensko	6	3	0	2	2	1	5
Fínsko (*)	13	2	0	2	0	0	2
Švédsko	23	4	3	2	0	2	7
Spolu	**420**	**51**	**16**	**40**	**6**	**10**	**72**

(*) V roku 2025 bola uskutočnená viac než jedna platba.
Zdroj: EDA.

Príloha 11.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Rozsah vykonania	Poznámky
2022	**Odporúčanie 1 písm. a):** Zahrnúť do svojich predbežných posúdení a *ex post* auditov súlad s obdobím oprávnenosti a zásadou nenahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.			Predbežné posúdenia a *ex post* audity Komisie zahŕňajú niektoré kontroly dodržiavania obdobia oprávnenosti, ale nie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov. Kritériom, ktoré používa Komisia na posúdenie začiatku opatrenia, je však začiatok fyzických prác na rozdiel od podpisu prvého právneho záväzku.
	Odporúčanie 1 písm. b): Zrevidovať svoje postupy *ex post* auditov tak, aby zabezpečovali kontroly s cieľom overiť, či kontrolované ciele, ktoré boli predtým posúdené ako splnené, neboli po platbe zrušené.			Komisia aktualizovala stratégiu *ex post* auditov tak, aby zahŕňala kontroly zrušenia cieľov.
	Odporúčanie 2: Na základe skúseností získaných počas vykonávania RRF overiť, či sa v preskúmaných plánoch jasne vymedzujú všetky míľniky a ciele a či sú všetky hlavné prvky opatrenia zahrnuté do míľnikov a cieľov.			V rámci nášho auditu v roku 2025 sme zistili šesť prípadov nejasne vymedzených míľnikov/cieľov, ktoré zvýšili riziko voľnejšieho posúdenia ich uspokojivého splnenia (pozri bod ***11.53***). Zistili sme tiež sedem prípadov reforiem alebo investícií, pri ktorých sa míľniky alebo ciele buď nevzťahovali na všetky prvky, alebo dokončenie nebolo zachytené míľnikom alebo cieľom (pozri bod ***11.51***).

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Rozsah vykonania	Poznámky
2023	**Odporúčanie 1:** Uplatňovať prísnejšie kritériá na posudzovanie súladu s obdobím oprávnenosti.	⊗	✗	Neprijaté a nevykonané.
	Odporúčanie 2: Vymedziť konkrétne kritériá pre posúdenie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.	✓	▰	V prílohe III k výročnej správe o RRF za rok 2024 sa uvádzajú kritériá, ktoré Komisia používa na posúdenie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.
	Odporúčanie 3: Vyriešiť zostávajúce nedostatky v systémoch kontroly členských štátov.	✓	▰	Počet otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých alebo veľmi dôležitých zistení sa znížil zo 136 v roku 2025 na 25 v roku 2026 (pozri bod ***11.26***). Uviedli sme však, že niektoré členské štáty majú pretrvávajúce nedostatky v systémoch kontroly, ako sú systémy zabezpečujúce súlad s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami (pozri body ***11.32*** – ***11.37***).
	Odporúčanie 4: Poskytovať uistenie o účinnom fungovaní systémov kontroly členských štátov.	⊗	✗	Neprijaté a nevykonané.
2024	**Odporúčanie 1:** Rozšíriť rozsah kontrol vykonávaných počas predbežných posúdení.	✓	▰	Pri našom audite v roku 2025 sme zistili 40 prípadov, v ktorých Komisia vykonala obmedzené kontroly (pozri bod ***11.22***).
	Odporúčanie 2: Riešiť oneskorenia členských štátov pri vykonávaní odporúčaní z auditov Komisie.	✓	▰	Hoci sa celkový počet otvorených a veľmi dôležitých odporúčaní znížil, v prípade 64 % otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení v súvislosti so systémami kontroly členských štátov nebol dodržaný termín (pozri bod ***11.26***).

Zdroj: EDA.

Kapitola 12

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2022

Obsah

Body

Úvod 12.1. – 12.3.

Stručný opis 12.1.

Rozsah a prístup 12.2. – 12.3.

Pripomienky 12.4. – 12.17.

Podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov zostal vo všeobecnosti stabilný 12.4. – 12.5.

Z odporúčaní určených Európskej komisii bolo 74 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov 12.6. – 12.10.

Z odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom bolo 78 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov 12.11. – 12.13.

Podiel odporúčaní vykonaných včas sa mierne zvýšil 12.14. – 12.15.

Odporúčania týkajúce sa fázy návrhu politík alebo *programov* vykazujú najvyššiu mieru vykonania a včasnosti 12.16. – 12.17.

Záver 12.18.

Prílohy

Príloha 12.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2022 – Európska komisia

Príloha 12.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2022 – iné kontrolované subjekty

Úvod

Stručný opis

12.1. Každý rok posudzujeme, do akej miery kontrolované subjekty prijali opatrenia v reakcii na naše odporúčania tri roky po tom, ako sme tieto odporúčania vydali. Táto kontrola prijatia opatrení na základe našich odporúčaní je dôležitým krokom v cykle auditu. Poskytuje nám spätnú väzbu o tom, či kontrolované subjekty vykonali opatrenia, ktoré sme im odporučili, a či vyriešili problémy, na ktoré sme upozornili. Je dôležitá aj pre koncipovanie a plánovanie našej audítorskej práce v budúcnosti a pre sledovanie rizík.

Rozsah a prístup

12.2. Tento rok sme analyzovali odporúčania zo všetkých 28 osobitných správ, ktoré sme uverejnili v roku 2022. Následne sme kontrolovali celkovo 226 odporúčaní, z ktorých 194 (86 %) bolo určených Európskej komisii. Zvyšných 32 (14 %) bolo určených Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie, Súdnemu dvoru Európskej únie, Európskemu centru pre prevenciu a kontrolu chorôb, Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy, Agentúre Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť a Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo.

12.3. V rámci kontroly vykonania opatrení sme preskúmali dokumentáciu a uskutočnili rozhovory s kontrolovanými subjektmi. S cieľom zabezpečiť spravodlivé a vyvážené preskúmanie sme svoje zistenia zaslali kontrolovaným subjektom a ich odpovede sme zohľadnili v našej konečnej analýze. Odporúčania uvádzame len pri tom kontrolovanom subjekte, ktorému boli určené v prvom rade, aby sme sa vyhli opakovaniu. Výsledky našej analýzy odrážajú situáciu na konci apríla 2026.

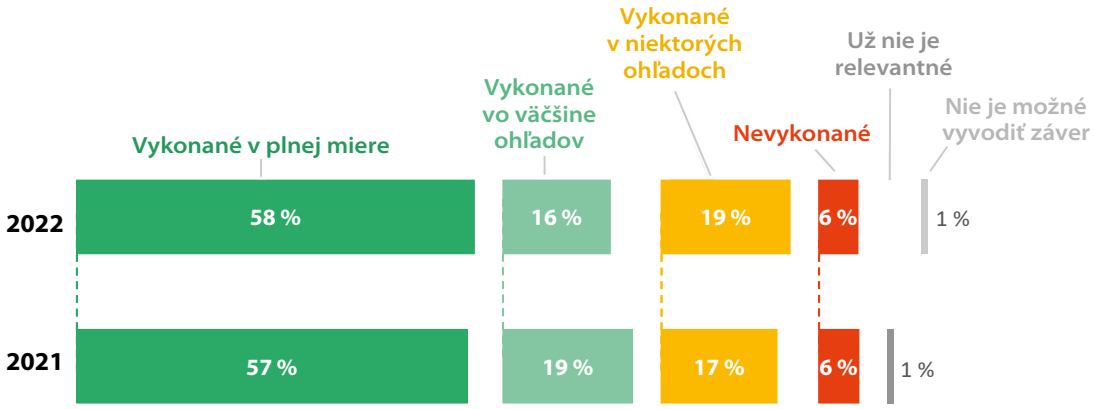
Pripomienky

Podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov zostal vo všeobecnosti stabilný

12.4. Štyri z 226 odporúčaní, ktoré sme kontrolovali, ešte v čase nášho následného preskúmania nemuseli byť vykonané. Zo zvyšných 222 odporúčaní kontrolované subjekty v plnej miere alebo väčšine ohľadov vykonali 165 (74 %, ako je znázornené na ***ilustrácii 12.1***). Tento podiel zostal v porovnaní s príslušným údajom z predchádzajúceho roka vo všeobecnosti konštantný (76 %).

12.5. Podiel nevykonaných odporúčaní zostal stabilný na úrovni 6 %. V prípadoch, keď kontrolované subjekty naše odporúčania nevykonali, v približne jednej tretine prípadov to bolo preto, že ich neakceptovali. V dvoch prípadoch (1 %) sme nedokázali vyvodiť závery, pretože okolnosti opísané v odporúčaniach ešte nenastali[1]. V ***prílohe 12.1*** sa uvádza stav vykonávania odporúčaní určených Komisii, zatiaľ čo ***príloha 12.2*** sa zameriava na odporúčania určené iným kontrolovaným subjektom. V prílohách sa uvádza aj stručný opis zlepšení a zostávajúcich nedostatkov.

Ilustrácia 12.1 – Vykonanie odporúčaní z našich osobitných správ z rokov 2022 a 2021 kontrolovanými subjektmi

Zdroj: EDA.

[1] Informácie o odporúčaniach 1 písm. a) a 2 písm. b) z osobitnej správy 25/2022 sú uvedené v ***prílohe 12.1***.

Z odporúčaní určených Európskej komisii bolo 74 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov

12.6. Štyri zo 194 odporúčaní určených Komisii v roku 2022, ktoré sme kontrolovali, ešte v čase nášho následného preskúmania nemuseli byť vykonané. Zo zvyšných 190 odporúčaní Komisia v plnej miere vykonala 110 (58 %) – príklad uvádzame v ***rámčeku 12.1*** – a vo väčšine ohľadov ďalších 30 (16 %) odporúčaní. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov znížil zo 77 % na 74 %.

Rámček 12.1

Príklad odporúčania, ktoré Komisia vykonala v plnej miere

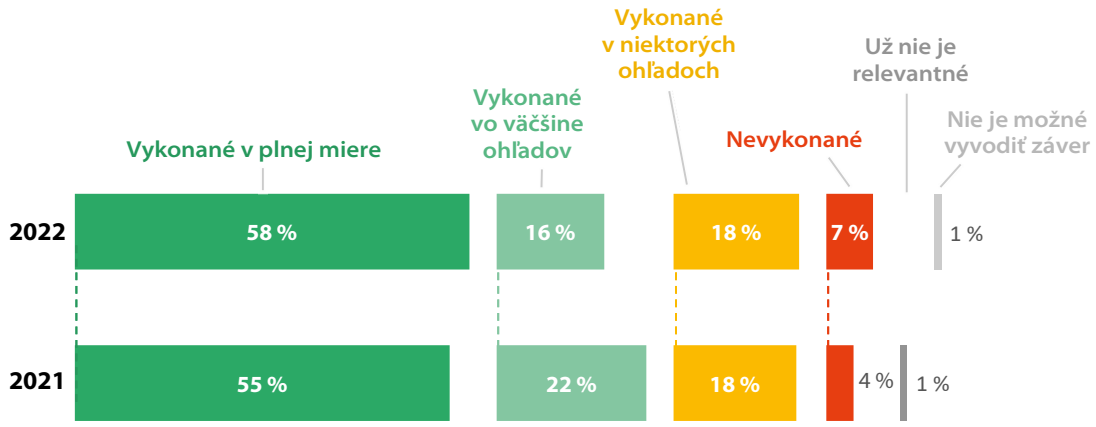
V osobitnej správe 01/2022 o podpore EÚ pre právny štát na západnom Balkáne sme Komisii odporučili pomáhať organizáciám občianskej spoločnosti a organizáciám nezávislých médií s cieľom umožniť im vytvoriť prispôsobené nástroje na monitorovanie vývoja korupcie. Toto odporúčanie Komisia akceptovala a následne podporila regionálne iniciatívy na boj proti korupcii, napríklad prostredníctvom zmluvy *„Integrity Watch in the Western Balkans and Turkey: civil society combating corruption with political integrity data“* (Monitorovanie integrity na západnom Balkáne a v Turecku: občianska spoločnosť bojuje proti korupcii pomocou údajov o politickej integrite). Táto podpora pomôže strážcom zo strany štátnych orgánov, občianskej spoločnosti a médií predchádzať rizikám politickej korupcie a odhaľovať ich pomocou otvorených údajov.

Zdroj: © Proxima Studio, stock.adobe.com.

12.7. Okrem toho Komisia vykonala v niektorých ohľadoch 35 (18 %) odporúčaní a vôbec nevykonala 13 (7 %) (pozri ***ilustráciu 12.2***). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel nevykonaných odporúčaní zvýšil zo 4 % na 7 %.

Ilustrácia 12.2 – Vykonanie odporúčaní z našich osobitných správ z rokov 2022 a 2021 určených Komisii

Zdroj: EDA.

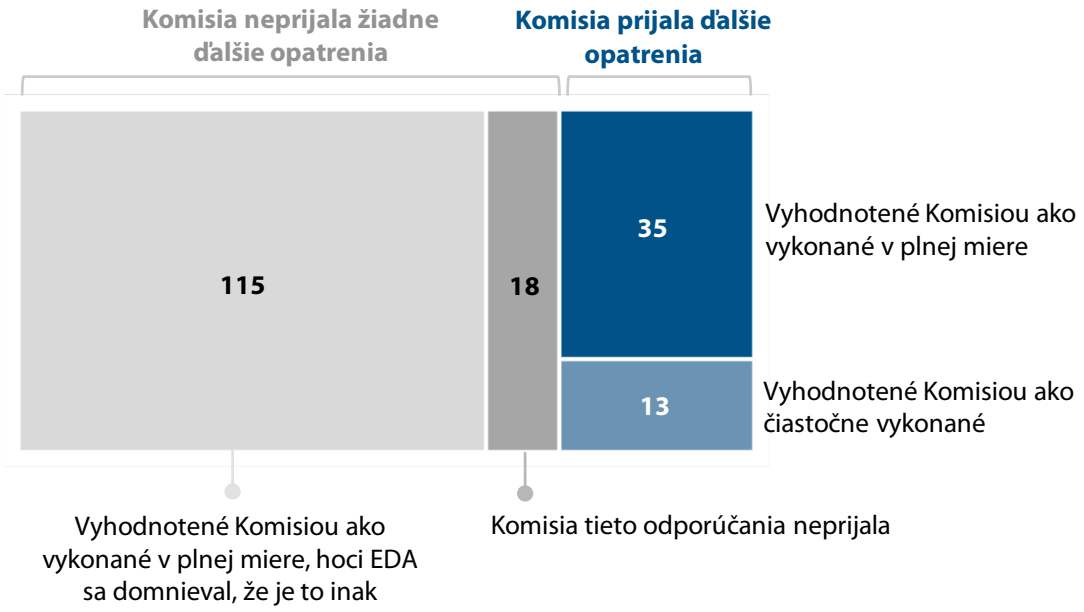
12.8. Mieru vykonania meriame na základe toho, čo sme odporučili, zatiaľ čo Komisia ju meria na základe toho, čo akceptovala. V dôsledku toho sa názor Komisie na to, či a do akej miery boli odporúčania vykonané, v niektorých prípadoch líši od názoru EDA. Ak sa Komisia domnieva, že odporúčanie bolo vykonané v plnej miere, zvyčajne ho už následne nekontroluje, aj keď sa naše posúdenie miery vykonania opatrenia líši. Naďalej monitorujeme nevykonané odporúčania z našich predchádzajúcich dvoch následných kontrol (týkajúcich sa osobitných správ z rokov 2020 a 2021) analýzou údajov Komisie, čo znamená, že sme ich podrobne nepreskúmali.

12.9. Preskúmali sme 89 odporúčaní z našich osobitných správ z roku 2020 a 92 odporúčaní z osobitných správ z roku 2021, ktoré sme v rámci kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní v rokoch 2023 a 2024 vyhodnotili ako zatiaľ nevykonané[2]. Z databázy Komisie vyplynulo, že v prípade 133 z týchto 181 odporúčaní Komisia neprijala žiadne ďalšie opatrenia (***ilustrácia 12.3***). Komisia vo svojich odpovediach na osobitné správy neakceptovala 18 z týchto 133 odporúčaní. Podľa jej

[2] Výročná správa za rok 2023, body 3.73 – 3.76; výročná správa za rok 2024, body 12.10 – 12.12.

názoru bolo zostávajúcich 115 odporúčaní plne vykonaných už v čase našej následnej kontroly v predchádzajúcich dvoch rokoch, my sme však mali iný názor.

Ilustrácia 12.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z rokov 2020 a 2021, ktoré Komisia nevykonala v plnej miere v čase našich následných kontrol v predchádzajúcich dvoch rokoch

Zdroj: EDA.

12.10. Komisia prijala následné opatrenia k zvyšným 48 odporúčaniam, ktoré zatiaľ neboli vykonané v plnej miere. Komisia sa domnieva, že odvtedy vykonala 35 z týchto 48 odporúčaní.

Z odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom bolo 78 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov

12.11. Osobitné správy 04/2022, 05/2022, 06/2022, 13/2022 a 18/2022 obsahovali spolu 32 odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom ako Európskej komisii (bod ***12.2***).

12.12. Tieto kontrolované subjekty vykonali 20 (62 %) odporúčaní v plnej miere (jeden príklad uvádzame v ***rámčeku 12.2***), ďalších 5 (16 %) vo väčšine ohľadov a 7 (22 %) v niektorých ohľadoch.

Rámček 12.2

Príklad odporúčania, ktoré iné kontrolované subjekty vykonali v plnej miere

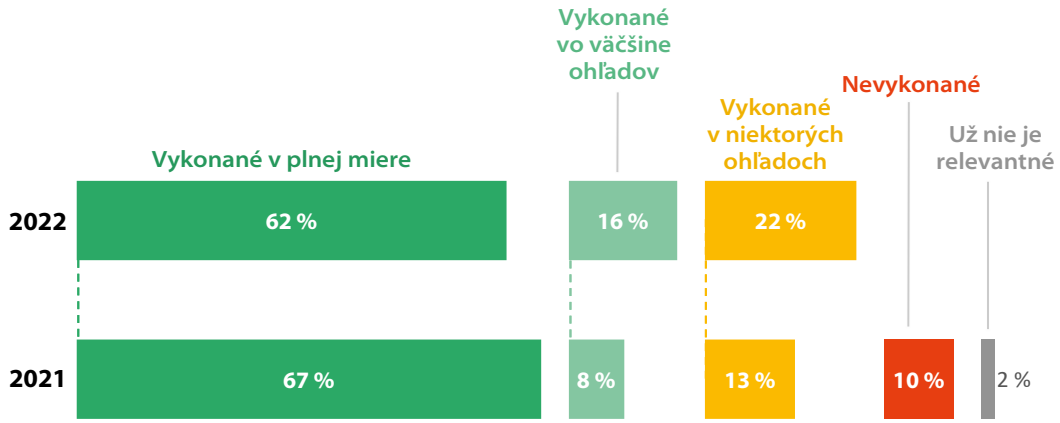
V osobitnej správe 18/2022 o reakcii na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 sme odporučili, aby Európsky parlament, Rada Európskej únie, Komisia a Súdny dvor Európskej únie pokračovali v zavádzaní bezpapierových pracovných postupov a rozšírili používanie elektronického podpisu vrátane kvalifikovaných elektronických podpisov. Toto odporúčanie akceptovali všetky inštitúcie, čo viedlo k výraznému nárastu používania kvalifikovaných elektronických podpisov v rámci služby elektronického podpisu EU Sign. Európsky parlament nepoužíva systém EU Sign, ale od roku 2022 sa používa veľký objem zdokonalených elektronických podpisov a zavedením kvalifikovaných elektronických podpisov v roku 2023 sa ešte viac posilnili digitálne postupy.

Zdroj: © WrightStudio, stock.adobe.com.

12.13. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa celkový podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov zvýšil zo 75 % na 78 %, zatiaľ čo podiel odporúčaní vykonaných v niektorých ohľadoch alebo nevykonaných odporúčaní mierne klesol z 23 % na 22 % (***ilustrácia 12.4***).

Ilustrácia 12.4 – Vykonanie našich odporúčaní z osobitných správ z rokov 2022 a 2021 určených iným kontrolovaným subjektom ako Komisii

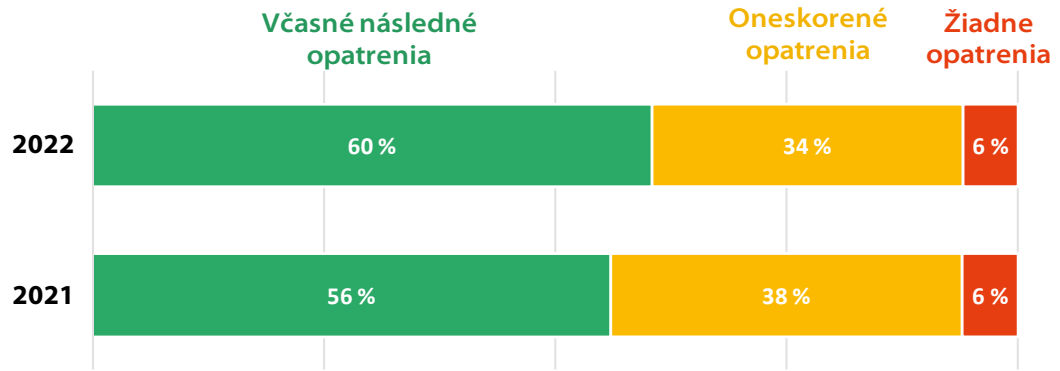
Zdroj: EDA.

Podiel odporúčaní vykonaných včas sa mierne zvýšil

12.14. Časový rámec na vykonanie odporúčaní je predmetom diskusie, dohodne sa s kontrolovaným subjektom a uvádza sa v osobitných správach.

12.15. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní vykonaných včas zvýšil z 56 % na 60 %, zatiaľ čo podiel odporúčaní, pri ktorých sa opatrenia oneskorili, sa znížil z 38 % na 34 % (pozri ***ilustráciu 12.5***).

Ilustrácia 12.5 – Včasnosť opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi v nadväznosti na naše odporúčania z osobitných správ z rokov 2022 a 2021

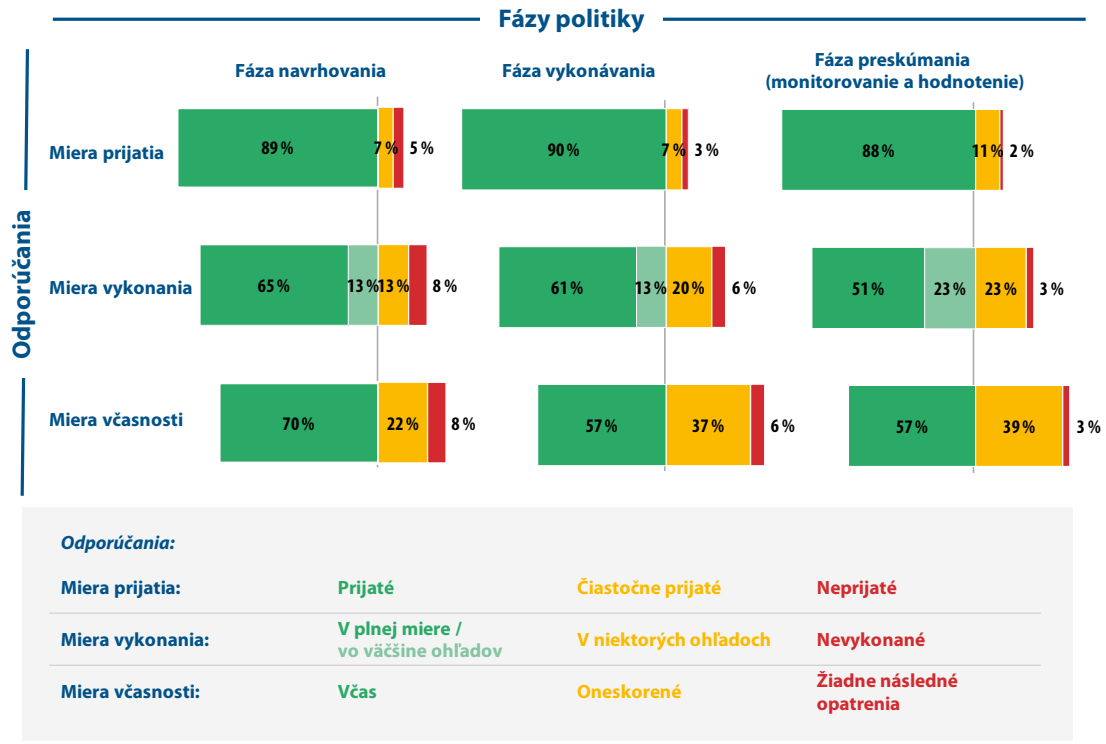
Zdroj: EDA.

Odporúčania týkajúce sa fázy návrhu politík alebo *programov* vykazujú najvyššiu mieru vykonania a včasnosti

12.16. Odporúčania z osobitných správ z roku 2022 sme klasifikovali podľa fázy cyklu politiky, na ktorú sú zamerané: fáza navrhovania, fáza vykonávania a fáza preskúmania (monitorovanie a hodnotenie). Táto klasifikácia nám umožnila analyzovať, či existujú rozdiely medzi týmito tromi fázami politiky z hľadiska miery prijatia, miery vykonania a včasnosti nápravných opatrení zavedených v reakcii na naše odporúčania.

12.17. Pokiaľ ide o fázy politiky, približne polovica našich odporúčaní sa týka nedostatkov vo fáze vykonávania (45 %), jedna štvrtina vo fáze navrhovania (27 %) a ďalšia štvrtina vo fáze preskúmania (28 %). Miera prijatia bola vo všetkých fázach politiky pomerne stabilná (od 95 % do 98 %). Percentuálny podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov bol najvyšší vo fáze navrhovania (78 %). Včasnosť opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi v nadväznosti na naše odporúčania bola výrazne nižšia vo fáze vykonávania a preskúmania (57 % v oboch) ako vo fáze navrhovania (70 %). Podrobné výsledky našej analýzy sú uvedené na ***ilustrácii 12.6***.

Ilustrácia 12.6 – Miera prijatia, vykonania a včasnosti podľa jednotlivých fáz v cykle politík

Poznámka: Číselné údaje sa uvádzajú zaokrúhlené na celé čísla, aby sa zlepšila čitateľnosť, čo môže viesť k rozdielom vyplývajúcim zo zaokrúhľovania.

Zdroj: EDA.

Záver

12.18. Dospeli sme k záveru, že 74 % odporúčaní uverejnených v našich osobitných správach z roku 2022 bolo vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov (76 % v minulom roku). Podiel odporúčaní vykonaných včas sa zvýšil z 56 % minulý rok na 60 % tento rok. Približne polovica našich odporúčaní sa týka fázy vykonávania politík alebo programov (45 %). Najvyššie miery vykonania (78 %) a včasnosti (70 %) sa týkajú odporúčaní zameraných na fázu navrhovania politík alebo programov.

Prílohy

Príloha 12.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2022 – Európska komisia

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Miera včasnosti: včas; s oneskorením; lehota ešte neuplynula; žiadne následné opatrenia; včasnosť sa neposudzovala.

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 01/2022: Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne – Napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú	1	72				
	2 písm. a)	75				
	2 písm. b)	75			Komisia podporuje organizácie občianskej spoločnosti a organizácie médií prostredníctvom nástroja EÚ na podporu občianskej spoločnosti a programu na podporu médií pre západný Balkán a Turecko. Celkové finančné prostriedky pridelené na tento nástroj sa výrazne zvýšili zo 48,1 mil. EUR ročne v období 2014 – 2020 na 70,18 mil. EUR ročne v období 2021 – 2027. Komisia vydala usmernenia o podpore občianskej spoločnosti zo strany EÚ v regióne rozširovania (2021 – 2027) s cieľom pomôcť zamestnancom EÚ pri navrhovaní a vykonávaní podpory EÚ pre občiansku spoločnosť. Posúdenie týchto	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					usmernení sa vykonáva každý rok. Napriek zvýšenej finančnej podpore poskytnuté dôkazy nepreukazujú, že táto podpora predstavuje dlhodobú finančnú podporu pre organizácie občianskej spoločnosti a organizácie nezávislých médií spôsobom, ktorý nie je založený výlučne na financovaní projektov.	
	2 písm. c)	75	✓			
	2 písm. d)	75	✓			
	3	77	✓			
	4 písm. a)	80	✓			
	4 písm. b)	80	✓			
	4 písm. c)	80	✓			
Osobitná správa 02/2022: Energetická efektívnosť v podnikoch – Určité úspory energie, ale nedostatky v plánovaní a vo výbere projektov	1 písm. a)	125	✗	✗	Vo fáze programovania sa stále systematicky neposudzuje potenciálny príspevok finančných prostriedkov EÚ investovaných do energetickej efektívnosti v podnikoch, ani neexistuje štruktúrované prepojenie medzi prostriedkami pridelenými v rámci politiky súdržnosti a potrebami financovania identifikovanými v národných energetických a klimatických plánoch. V dôsledku toho sa rozhodnutia o programovaní naďalej opierajú predovšetkým o vlastné odôvodnenia členských štátov bez toho, aby sa na úrovni EÚ posúdilo, či rozsah a návrh	✗

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					plánovaných investícií do energetickej efektívnosti v podnikoch primerane riešia identifikované potreby.	
	1 písm. b)	125	✓			
	2	134	✓			
Osobitná správa 03/2022: Zavádzanie sietí 5G v EÚ – Oneskorenie v zavádzaní sietí, pričom bezpečnostné otázky zostávajú nevyriešené	1 písm. a)	83	✓		Komisia prijala prvé kroky, ale stále neexistuje spoločné celoeurópske vymedzenie očakávanej kvality služieb sietí 5G, ktoré by zahŕňalo aspekty, ako sú prahové hodnoty z hľadiska minimálnej rýchlosti a maximálneho oneskorenia.	
	1 písm. b)	83	✓			
	1 písm. c)	83	✓			
	2 písm. a)	91	✓			
	2 písm. b)	91	✓			
	2 písm. c)	91	✓		Komisia spolu s členskými štátmi posúdila, v prípade ktorých aspektov bezpečnosti sietí 5G je potrebné špecifikovať vynútiteľné požiadavky. Začiatkom roka 2026 Komisia navrhla revidovaný akt o kybernetickej bezpečnosti, v ktorom sa stanovuje mechanizmus na riešenie strategických rizík v dodávateľských reťazcoch informačných a komunikačných technológií (IKT). Komisia má v úmysle uverejniť vykonávacie akty, v ktorých sa stanovia vynútiteľné požiadavky; tieto vykonávacie akty však zatiaľ neboli uverejnené.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. a)	93	✓		Komisia pravidelne monitorovala prijaté alebo navrhované právne rámce členských štátov na poskytnutie času prevádzkovateľom mobilných sietí na výmenu zariadení od vysokorizikových dodávateľov a podávala o nich správy. V *posúdení vplyvu* revidovaného aktu o kybernetickej bezpečnosti sa analyzovali finančné náklady na výmenu zariadení 5G od vysokorizikových dodávateľov. Chýbajú informácie, pretože nie všetky členské štáty prijali opatrenia ku všetkým relevantným otázkam a neexistujú konkrétne informácie o tom, ako zaobchádzať s nákladmi prevádzkovateľov mobilných sietí na výmenu zariadení 5G zakúpených od vysokorizikových predajcov.	
	3 písm. b)	93	✓			
Osobitná správa 04/2022: Investičné fondy – Opatreniami EÚ sa zatiaľ nevytvoril skutočný jednotný trh v prospech investorov	1 písm. a)	129	✗		Komisia uskutočnila cielenú konzultáciu, aby získala spätnú väzbu zainteresovaných strán o prekážkach integrácie finančného trhu v celej EÚ. 4. decembra 2025 Komisia predložila balík o únii úspor a investícií, ktorým sa čiastočne reviduje smernica o správcoch alternatívnych investičných fondov a smernica o podnikoch kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov a ktorý ponúka zlepšenia najmä v oblasti cezhraničnej distribúcie a *konvergencie* dohľadu. Nedávny kompromis o retailovej investičnej stratégii sa opieral o tri ďalšie posúdenia vplyvu. Cielená konzultácia sa zaoberá osobitnými prekážkami cezhraničnej činnosti vyplývajúcimi z regulačného rámca, ktorý nie je plne harmonizovaný. Štrukturálne faktory, ako je dopyt, distribučné siete a systémy dohľadu, sa buď nezohľadnili, alebo	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					sa zohľadnili len čiastočne. Balík o únii úspor a investícií len čiastočne prispieva k účinnejšiemu dosahovaniu cieľov jednotného trhu s investičnými fondmi, pretože nerieši štrukturálne faktory koncentrácie sídiel fondov, ako sú systémy dohľadu alebo klastre spravujúce fondy. Okrem toho mnohé *ustanovenia* sú stále založené na smerniciach, a nie na nariadeniach.	
	1 písm. b)	129			Komisia nezlepšila súbor ukazovateľov na meranie *výkonnosti* investičných fondov v pláne riadenia Generálneho riaditeľstva pre finančnú stabilitu, finančné služby a úniu kapitálových trhov (GR FISMA) na rok 2025. Jediný nový ukazovateľ v pláne neposkytuje pridanú hodnotu na posúdenie, či regulačný rámec Komisie dosiahol plánované ciele v sektore investičných fondov.	
	2 písm. a)	132				
	3 písm. a)	134			Návrh Komisie týkajúci sa retailovej investičnej stratégie zlepšil informácie o nákladoch a transparentnosť. Jeho cieľom bolo obmedziť stimuly a zdôrazniť už existujúcu zásadu „najlepšieho záujmu klienta“. Zakázali sa stimuly na platby za tok pokynov (PFOF), čo je relevantné najmä pre spoločnosti, ktoré len vykonávajú pokyny (len vykonávanie). Poradenskí makléri môžu naďalej predávať produkty s vysokými poplatkami. Komisia vo svojom návrhu takisto navrhla zakázať stimuly v niektorých kanáloch a uložiť prísnejšie povinnosti týkajúce sa najlepšieho záujmu, zatiaľ čo spoluzákonodarcovia zaviedli v predbežnej dohode o stratégii nový test stimulov, ktorý umožňuje,	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					aby stimuly zostali v odôvodnených prípadoch (hmatateľné výhody).	
	5 písm. a)	138	✓			
	5 písm. b)	138	✓			
Osobitná správa 05/2022: Kybernetická bezpečnosť v inštitúciách, orgánoch a agentúrach EÚ – Celková úroveň pripravenosti nezodpovedá hrozbám	1 písm. a)	98	✓			
	1 písm. b)	98	✓			
	1 písm. c)	98	✓			
	1 písm. d)	98	✓			
	1 písm. e)	98	✓			
	1 písm. f)	98	✓			
	1 písm. g)	98	✓			
	2 písm. a)	99	✓			
	2 písm. b)	99	✓			
	2 písm. c)	99	✓			
	1 písm. a)	96	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 06/2022: Práva duševného vlastníctva EÚ – Ochrana nie je úplne dokonalá	1 písm. b)	96	✓		Komisia rozšírila rozsah práv spojených so zapísanými dizajnmi tak, aby zahŕňali falšovaný tovar prechádzajúci cez EÚ alebo v rámci colných režimov. Nezaviedla však intervenčnú prahovú hodnotu na presadzovanie práv duševného vlastníctva colnými orgánmi, ani nerozšírila vymedzenie malých zásielok, ako sme odporúčali.	
	2	97	✓	✗	Komisia neposkytla dôkazy o tom, že v rámci svojho hodnotenia podľa článku 210 nariadenia (EÚ) 2017/1001 posúdila mechanizmy správy a riadenia a chýbajúcu jasnú metodiku na určovanie poplatkov.	
	4	100	✓			
	5 písm. a)	101	✓		Komisia začala niekoľko štúdií, pracovných skupín a hodnotení na vykonanie odporúčania. *Výsledky* budú podkladom pre budúce právne predpisy. Stále sa však čaká na predbežný návrh stratégie kontroly na riadenie rizík v oblasti práv duševného vlastníctva.	
	5 písm. b)	101	✓			
	5 písm. c)	101	✓	✗	Komisia začala štúdiu o štandardizácii súvisiacich činností podávania správ, ale správa ešte nie je k dispozícii a Komisia nezačala legislatívny postup.	
	1 písm. a)	90	✓			
	1 písm. b)	90	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 07/2022: Nástroje internacionalizácie MSP – Vysoký počet podporných akcií, ktoré však nie sú v plnej miere súdržné ani koordinované	1 písm. c)	90	✓			
	1 písm. d)	90	✓			
	2 písm. a)	90	✓			
	2 písm. b)	90	✓			
	2 písm. c)	90	✓			
	2 písm. d)	90	✓			
	3 písm. a)	90	✓		Pre projekty v rámci iniciatívy Startup Europe boli stanovené *kľúčové ukazovatele výkonnosti* (KPI). Chýbajúce koherentné postupy vykazovania KPI a dlhodobé monitorovanie však sťažuje posudzovanie startupov na úrovni projektov, ako aj celkovú *účinnosť* a udržateľnosť iniciatívy Startup Europe.	
	3 písm. b)	90	✓			
	3 písm. c)	90	✓		Kritériá, ktorými sa meria príspevok startupov k rastu a tvorbe pracovných miest v EÚ, boli vo výzvach zavedené ako výberové kritériá. V súčasnosti však chýbajú kritériá, ktorými by sa meralo, do akej miery by mal navrhovaný startup výhodu z účasti na financovanom projekte – najmä z hľadiska plného rozvoja jeho potenciálu a konkurencieschopnosti.	
	1 písm. a)	80	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 08/2022: Podpora konkurencieschopnosti MSP z EFRR – Nedostatky v návrhu znižujú účinnosť financovania	1 písm. b)	80	✓	▬		✓
	1 písm. c)	80	✓	▬		✓
	2 písm. a)	80	✗	✗	Komisia toto odporúčanie neprijala. Nevyzvala členské štáty, aby preskúmali výberové postupy *Európskeho fondu regionálneho rozvoja* (EFRR) – najmä pokiaľ ide o grantové financovanie – s cieľom vyberať projekty prostredníctvom nesúťažného procesu len v riadne odôvodnených prípadoch, ani nepodporila členské štáty v tom, aby tak urobili.	✗
	2 písm. b)	80	✓	▬		✓
	3 písm. a)	80	✓	▬		✓
	3 písm. b)	80	✓	▬		✓
Osobitná správa 09/2022: Výdavky v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020 – Neboli také vysoké, ako boli vykázané	1	58	✓	▬	V januári 2026 Komisia uverejnila štúdiu o sledovaní rozpočtu v súvislosti s príspevkom spoločnej poľnohospodárskej politiky k zmene klímy. Hoci sa v štúdii uvádza 24 % nadhodnotenie v súčasnej metodike sledovania klímy v porovnaní s metodikou vypracovanou v kontexte štúdie, Komisia sa rozhodla, že nevykoná žiadne úpravy.	⟳
	2 písm. a)	60	✗	✗	Komisia neprijala ani nevykonala odporúčanie, aby identifikovala výdavky EÚ s možným negatívnym *vplyvom* na klímu a podávala o nich správy.	✗
	2 písm. b)	60	✓	▬		✓

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. c)	60	✓			
	3	63	✓		Komisia vo svojich *výročných správach o riadení a výkonnosti* za roky 2023 a 2024 vykázala číselné údaje za ukazovatele úspor energetickej efektívnosti, zamedzených emisií a inštalovanej kapacity energie z obnoviteľných zdrojov. Spoločná poľnohospodárska politika, ktorá je hlavnou zložkou výdavkov EÚ v oblasti klímy, sa však nezohľadňuje v žiadnom údaji vykazovanom vo výročných správach o riadení a výkonnosti. Nezohľadňujú sa ani negatívne účinky výdavkov EÚ na klímu.	
Osobitná správa 10/2022: Iniciatíva Leader a miestny rozvoj vedený komunitou uľahčuje zapojenie na miestnej úrovni, dodatočné prínosy však stále nie sú dostatočne preukázané	1 písm. a)	84	✓			
	1 písm. b)	84	✓			
	1 písm. c)	84	✓			
	1 písm. d)	84	✓			
	1 písm. e)	84	✓		V roku 2023 Komisia uverejnila podpornú hodnotiacu štúdiu nákladov a prínosov vykonávania iniciatívy LEADER. Iniciatíva LEADER je prístup, ktorý zapája miestne komunity do navrhovania a realizácie stratégií a prideľovania zdrojov na rozvoj vidieckych oblastí. Hoci sa vo fáze určovania rozsahu hodnotenia dohodlo, že sa posúdi rozsah, v akom sa z finančných prostriedkov iniciatívy LEADER financovali zákonom stanovené úlohy európskych, národných, regionálnych či miestnych orgánov, nerobilo sa to systematickým ani kvantitatívnym	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					spôsobom, pretože dostatočne podrobné a porovnateľné údaje boli obmedzené.	
	2	84	✓		Komisia začala dve hodnotenia: jedno za politiku súdržnosti a druhé za *Európsky námorný a rybársky fond* (ENRF). Na základe dostupných dôkazov [napr. uverejnenie hodnotenia politiky súdržnosti a referenčného rámca a publikácií siete na monitorovanie, hodnotenie a miestnu podporu rybolovu a akvakultúry (FAMENET) pre hodnotenie ENRF] sa hodnotenia vzťahujú len na niektoré aspekty uvedené v písmenách a) až e) odporúčania 1. Hodnotenie ENRF ešte nebolo uverejnené.	
Osobitná správa 11/2022: Ochrana rozpočtu EÚ – Čierne listiny treba využívať lepšie	1	90	✓			
	2 ods. 1	93	✓			
	2 ods. 2	93	✓		Komisia dosiahla pokrok pri zlepšovaní inštitucionálneho dohľadu nad systémom včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (EDES) vytvorením monitorovacích mechanizmov pre informácie od Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskej prokuratúry (EPPO) a formalizáciou ústredných kontrol prostredníctvom zmenených vnútorných pravidiel. Začlenenie dohľadu do vnútorných pravidiel predstavuje významné zlepšenie, pretože začleňuje zodpovednosť a konzistentnosť do rozhodnutí týkajúcich sa vylúčenia. Zavedením monitorovacích systémov pre odporúčania úradu OLAF aj Európskej prokuratúry sa zabezpečuje systematickejší proces prijímania následných opatrení založený na dôkazoch. Napriek týmto zlepšeniam pretrvávajú značné nedostatky. Komisia	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					predovšetkým nepreukázala monitorovanie na úrovni organizácie ani pri jednom z kľúčových zdrojov údajov osobitne uvedených v odporúčaní vrátane záznamov zo systému riadenia nezrovnalostí (IMS), konečných výsledkov auditov, rozhodnutí o hospodárskej súťaži a oznámení implementujúcich partnerov. Hoci Komisia vysvetlila, že za používanie týchto zdrojov sú v prvom rade zodpovední *povoľujúci úradníci*, v súlade s decentralizovaným riadením rozpočtu EÚ nepreukázala, ako sa na ich používanie dohliada na inštitucionálnej úrovni, aby sa zabezpečila konzistentná identifikácia potenciálnych prípadov v systéme EDES vo všetkých útvaroch. Tieto nedostatky obmedzujú schopnosť Komisie náležite identifikovať potenciálne prípady vylúčenia a predstavujú zásadný nedostatok vo vykonaní odporúčania 2 ods. 2. Okrem toho, hoci bol nedávno zriadený monitorovací rámec Európskej prokuratúry a v roku 2025 sa uskutočnili počiatočné cvičenia, jeho účinnosť v praxi ešte nebola preukázaná.	
	2 ods. 3	93			Požiadavka overovať databázu EDES vo viacerých fázach obstarávania a zabudované varovania v účtovnom systéme *ABAC* (a neskôr v systéme *SUMMA*) odrážajú systematický prístup k zmierňovaniu rizík zmluvných dojednaní s vylúčenými subjektmi. Odkaz na podrobné interné usmerňovacie dokumenty poukazuje na inštitucionalizáciu týchto kontrol. Hoci sú tieto záruky teraz zakotvené v aktualizovanom usmernení a novom systéme SUMMA, Komisia nezaviedla zásadné nové *ex post* overovacie kontroly nad rámec tých, ktoré už boli zavedené v čase nášho auditu. Hoci Komisia vyvinula webovú službu	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					určenú na uľahčenie prístupu externých systémov do databázy EDES, táto funkcia nie je v praxi funkčná. Okrem toho sa ešte neuskutočnili posilnené analytické kontroly a účinné prepojenia s inými inštitucionálnymi nástrojmi.	
	2 ods. 4	93			Komisia vypracovala usmernenia na podporu fungovania systému EDES a poskytla jasnejšiu podporu povoľujúcim úradníkom, najmä v súvislosti s postupmi týkajúcimi sa úradu OLAF. Cieľom usmernenia z roku 2024 o používaní správ úradu OLAF je zabezpečiť jednotné a transparentné zaobchádzanie s informáciami na úrovni EÚ zo strany povoľujúcich úradníkov. Tieto opatrenia spoločne posilňujú celkové riadenie a zodpovednosť systému a predstavujú zmysluplný pokrok v oblasti, na ktorú sa vzťahuje odporúčanie. Napriek týmto úspechom zostáva rozsah oficiálneho usmernenia zväčša obmedzený na postupy súvisiace s úradom OLAF v rámci systému EDES. V prípade zostávajúcich zdrojov údajov na úrovni EÚ (ako sú záznamy z IMS, prípady Európskej prokuratúry, zistenia z auditov, prípady týkajúce sa hospodárskej súťaže alebo oznámenia implementujúcich partnerov) sa Komisia opiera o už existujúce *ad hoc* opatrenia, ktoré neboli štandardizované do súdržného rámca. Cieľ odporúčania, ktorým je zabezpečiť ucelené, štandardné postupy pre zdroje údajov na úrovni EÚ, sa preto ešte v plnej miere nedosiahol.	
	2 ods. 5	93			Komisia dosiahla pokrok v inštitucionalizácii informovanosti o systéme EDES. Spustenie každoročného seminára EDES a platformy expertov EDES predstavuje prechod od *ad hoc*	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					iniciatív na zvyšovanie informovanosti k štruktúrovanejšiemu, udržateľnejšiemu a kooperatívnejšiemu prístupu pre subjekty zapojené interne. Hoci sa v rámci Komisie dosiahol značný pokrok, pre implementujúcich partnerov v rámci nepriameho riadenia neboli zdokumentované žiadne činnosti na zvyšovanie informovanosti a takéto činnosti boli pre orgány členských štátov obmedzené. Keďže tieto skupiny hospodária so značnými časťami rozpočtu EÚ, ich úplné alebo čiastočné vylúčenie z úsilia o zvyšovanie informovanosti predstavuje zásadný nedostatok vo vykonávaní odporúčania.	
	3	95	✓		Aktualizáciou vzoru vyhlásenia riadiaceho subjektu a vzorov *dohody o príspevku* Komisia posilnila oficiálny rámec a zabezpečila, aby sa partnerom pripomínala ich povinnosť oznamovať prípady *podvodov*, nezrovnalostí a situácií vyžadujúcich si vylúčenie. Komisia sa spolieha na administratívnu autonómiu partnerov a tento prístup nedoplnila o monitorovacie alebo overovacie činnosti s cieľom zabezpečiť, aby si partneri plnili svoju povinnosť nahlasovať situácie vyžadujúce si vylúčenie.	
	4	96	✓		V návrhu Komisie na revíziu *nariadenia o rozpočtových pravidlách* sa odporúčanie riešilo rozšírením systému EDES na *zdieľané riadenie* a na finančné prostriedky implementované v rámci priameho riadenia s členskými štátmi. Konečný rozsah pôsobnosti prijatého nariadenia o rozpočtových pravidlách, pokiaľ ide o túto záležitosť, je však obmedzenejší v dôsledku kompromisov so spoluzákonodarcami počas legislatívneho procesu.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5 ods. 1	97	✓			
	5 ods. 2	97	✓			
	5 ods. 3	97	✓		V nariadení 2024/2509 sa od všetkých subjektov, ktoré plnia rozpočet EÚ, vyžaduje, aby do nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika zadávali relevantné údaje, čím sa posilní schopnosť Komisie identifikovať riziká a chrániť rozpočet EÚ. Stanovuje sa v ňom aj nový nástroj na zavedenie modernej IT architektúry využívajúcej *interoperabilitu* a umelú inteligenciu, čím sa modernizujú mechanizmy finančného riadenia a dohľadu v celej EÚ. Komisia zatiaľ nedokončila vývoj spoločného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika. Okrem toho, keďže tento nástroj sa bude používať na dobrovoľnom základe, jeho účinnosť môže byť obmedzená, kým sa v navrhovanom preskúmaní v roku 2027 neposúdi potenciál presadzovania povinného uplatňovania. Úplná interoperabilita s vnútroštátnymi systémami sa očakáva do roku 2028.	
	5 ods. 4	97	✓		Komisia prijala kroky na podporu koordinácie spoločného využívania údajov na úrovni organizácie vrátane pravidelných zasadnutí pracovných skupín a cielených podujatí, ako je seminár o databáze *Arachne* v roku 2025. Tieto iniciatívy zvýšili informovanosť o nástroji Arachne a poskytli generálnym riaditeľstvám (GR) fórum na výmenu informácií o potrebách a vývoji v oblasti údajov. Napriek tomuto úsiliu základný nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika, ktorý je základom dostupnosti a výmeny údajov na úrovni organizácie, ešte nie je	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					plne vyvinutý, pokiaľ ide o pokročilé funkcie a interoperabilitu. V dôsledku toho je jeho využívanie v GR naďalej nerovnomerné a spoločné využívanie údajov ešte nie je systematické ani úplné. Tieto obmedzenia sú zásadné, keďže vyplývajú zo širších výziev identifikovaných v odporúčaní 5 ods. 3, ktoré ovplyvňujú celkovú schopnosť Komisie zabezpečiť komplexnú dostupnosť a výmenu údajov na úrovni inštitúcie.	
	5 ods. 5	97			Nariadenie o rozpočtových pravidlách (prepracované znenie) poskytuje právny rámec, ktorým sa posilňuje úsilie Komisie zlepšiť dostupnosť údajov, integráciu a mechanizmy hodnotenia rizika v rámci programov financovaných EÚ. Pokračujúci vývoj nástroja Arachne, ktorý má v súčasnosti ďalšie funkcie a ukazovatele, svedčí o jasnom záväzku modernizovať finančný dohľad založený na údajoch. Hoci sa v nariadení o rozpočtových pravidlách (prepracovanom znení) stanovuje rámec na podporu využívania digitálnych, prístupných a interoperabilných údajov, Komisia zatiaľ nevypracovala ucelenú stratégiu na zabezpečenie toho, aby vnútroštátne údaje a údaje EÚ o protistranách z EÚ boli štandardizované a interoperabilné podľa odporúčania. Rámec zatiaľ nezahŕňa osobitné mechanizmy ani mechanizmy riadenia na koordináciu harmonizácie údajov vo všetkých členských štátoch. V dôsledku toho cieľ interoperability naďalej čiastočne závisí od rozsahu, v akom členské štáty zosúlaďujú svoje národné systémy a vymieňajú si relevantné údaje v kompatibilnom formáte.	
	1	69				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 12/2022: Trvalosť v oblasti rozvoji vidieka – Väčšina projektov ostáva počas stanoveného obdobia funkčná, dajú sa však dosiahnuť aj dlhodobejšie výsledky	2 písm. a)	69	✓			
	2 písm. b)	69	✓			
	3 písm. a)	70	✓		Komisia uskutočnila prieskum medzi členskými štátmi s cieľom identifikovať relevantné zdroje informácií o pokračujúcom fungovaní projektov financovaných EÚ. Komisia však pri tom neidentifikovala relevantné zdroje informácií v tejto veci po skončení obdobia trvalosti stanoveného v právnych predpisoch. Ani jeden členský štát neposkytol údaje o takýchto zdrojoch.	
	3 písm. b)	70	✓	✗	Vykonávanie odporúčania 3 písm. a) (t. j. určiť relevantné zdroje informácií o pokračujúcom fungovaní projektov financovaných z prostriedkov EÚ) je predpokladom vykonania odporúčania 3 písm. b) (t. j. použitie týchto informácií na vypracovanie zoznamu rizikových faktorov). Keďže odporúčanie 3 písm. a) bolo vykonané len v niektorých ohľadoch, Komisia nemohla vypracovať zoznam rizikových faktorov na základe príkladov projektov, ktoré sú menej trvalé.	
Osobitná správa 13/2022: Voľný pohyb v EÚ počas pandémie COVID-19 – Obmedzený dohľad nad kontrolami	1 písm. a)	80	✓			
	1 písm. b)	80	✓			
	1 písm. c)	80	✓			
	1 písm. d)	80	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
na vnútorných hraniciach a nekoordinované opatrenia členských štátov	1 písm. e)	80	⊗	✗	Komisia toto odporúčanie neakceptovala ani nevypracovala jasný prístup k posilneniu posudzovania súladu a uplatňovaniu sankcií.	⊗
	2	82	✓	▬		✓
	3 písm. a)	83	✓	▬		✓
	3 písm. b)	83	✓	▬		✓
Osobitná správa 14/2022: Reakcia Komisie na podvody v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky – Čas na prehĺbenie prehľadu	1 písm. a)	112	✓	▬		✓
	1 písm. b)	112	✓	▬		✓
	1 písm. c)	112	✓	▬		✓
	2 písm. a)	112	✓	▬		✓
	2 písm. b)	112	✓	▬		✓
	2 písm. c)	112	✓	▬	Komisia zorganizovala rôzne výmeny názorov s členskými štátmi na tému umelej inteligencie a strojového učenia, hoci tieto diskusie sa uskutočnili vo všeobecnom kontexte [t. j. nie špecificky pre *spoločnú poľnohospodársku politiku* (SPP)]. V osobitnom kontexte SPP Komisia iniciovala horizontálne posúdenie rizika podvodov, ktoré sa okrem iného vzťahuje na využívanie umelej inteligencie a iných pokročilých nástrojov na úrovni *platobných agentúr*. Komisia zatiaľ nedokončila a nerozšírila horizontálne posúdenie rizika podvodov. Pracovný program Komisie pre boj proti podvodom na rok 2024 zahŕňal	ⓘ

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					financovanie *technickej pomoci* na podporu nákupu systémov umelej inteligencie a nástrojov na hĺbkovú analýzu údajov národnými alebo regionálnymi verejnými orgánmi. Nenašli sme však dôkazy o tom, že by sa finančné prostriedky na technickú pomoc využívali na financovanie projektov v rámci SPP.	
Osobitná správa 15/2022: Opatrenia na rozšírenie účasti na programe *Horizont 2020* boli dobre navrhnuté, ale udržateľná zmena bude závisieť najmä od úsilia vnútroštátnych orgánov	1 písm. a)	90	✓			
	1 písm. b)	90	✓			
	2	92	✓			
	3	94	✓		Komisia prijala oznámenie o synergiách medzi programom EFRR a programom *Horizont Európa*, ktorým sa podporuje integrovaný prístup a posilňujú synergie medzi programom Horizont Európa a EFRR s cieľom zvýšiť vplyv financovania výskumu a inovácií. Pokiaľ ide o doplnkové financovanie projektov vytvárania tímov pre excelentnosť, v oznámení o synergiách sa objasňuje, že spolufinancovanie projektov vytvárania tímov je oslobodené od oznámenia *štátnej pomoci* Komisii. Zavádza sa ním aj jediné hodnotenie návrhu projektu, ktoré sa vzťahuje na obe časti projektu (t. j. časť programu Horizont Európa a časť týkajúcu sa vybraného doplnkového zdroja financovania, ako je program politiky súdržnosti). V oznámení o synergiách sa neuvádzajú podrobnosti o tom, ako by sa jednotlivé hodnotenia mali vykonávať v praxi, ani sa v ňom neobjasňujú povinnosti. Okrem toho sa v ňom nešpecifikuje, ako možno vnútroštátne zdroje prideliť na projekty rozširovania účasti a šírenia excelentnosti. Ďalšie dokumenty, na ktoré odkazuje Komisia – napríklad nový	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					vzor vyhlásenia o doplnkovom financovaní projektov vytvárania tímov na rok 2025, dokument o súčasnom stave projektov vytvárania tímov a nové vzory správ o vykonávaní – sa týkajú monitorovania a zabezpečenia dodržiavania záväzkov; ich prvoradým cieľom nie je nabádať *riadiace orgány*, aby dodržiavali zjednodušený postup schvaľovania grantov tak, ako sa odporúča.	
	4 písm. a)	96	✓			
	4 písm. b)	96	✓			
	4 písm. c)	96	✓		Pravidelnou aktualizáciou výsledkov projektov na platforme pre výsledky programu Horizont a zabezpečením ich verejnej dostupnosti Komisia zlepšila zviditeľnenie projektov na platformách EÚ. *Prijímatelia* podporovaní nástrojom widerAdvance Facility sa vyzývajú, aby svoje výsledky zverejňovali prostredníctvom takýchto nástrojov. Projekt widerAdvance Facility sa začal v januári 2025, takže je príliš skoro na posúdenie jeho celkového vplyvu na zviditeľnenie projektov. V našej osobitnej správe sme dospeli k záveru, že informácie o výsledkoch projektov rozšírenia účasti neboli v databáze Informačnej služby Spoločenstva pre výskum a vývoj (CORDIS) primerane aktualizované a že boli len čiastočne spoľahlivé. Komisia odvtedy neposkytla informácie o žiadnych zmenách.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5 písm. a)	99			Odporučili sme, aby Komisia stanovila konkrétne ciele a vhodné kľúčové ukazovatele výkonnosti na úrovni opatrení s cieľom účinne monitorovať opatrenia na rozšírenie účasti a ich vplyv. Berieme na vedomie, že Komisia aktualizovala vzory správ o vykonávaní vytvárania tímov a určila lepšie kľúčové ukazovatele výkonnosti. Neposkytla však dôkazy o stanovení cieľov a monitorovaní ich dosahovania na úrovni opatrení, t. j. o tom, do akej miery opatrenia týkajúce sa vytvárania tímov a vedúcich výskumných pracovníkov zvýšili výkonnosť výskumu a technologického vývoja v krajinách, ktoré sa zúčastňujú na projektoch rozširovania účasti.	
	5 písm. b)	99			Na riešenie tohto odporúčania Komisia zaviedla len jedno opatrenie: prieskum vytvárania tímov, na ktorý získala spätnú väzbu od 25 % projektov vytvárania tímov. Z prieskumu vyplynulo, že len 38 % realizátorov projektov vytvárania tímov pre excelentnosť sa domnieva, že dosiahli dlhodobú udržateľnosť a že financovanie a finančná stabilita sú hlavnými prekážkami dlhodobej udržateľnosti, ako uviedlo 50 % respondentov. Komisia nevypracovala systematický prístup k *ex post* zhromažďovaniu informácií o projektoch vytvárania tímov po skončení obdobia financovania, ktorý je potrebný na posúdenie ich strednodobého až dlhodobého vplyvu.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 16/2022: Údaje v spoločnej poľnohospodárskej politike – Nevyužitý potenciál veľkých dát na vyhodnotenie politiky	1	87	✓			
	2 písm. a)	87	✓			
	2 písm. b)	87	✓			
	2 písm. c)	87	✓			
Osobitná správa 17/2022: Externí konzultanti v Európskej komisii – Priestor na reformu	1 písm. a)	87	✓			
	1 písm. b)	87	✓			
	1 písm. c)	87	✓			
	2 písm. a)	89	✓			
	2 písm. b)	89	✓			
	2 písm. c)	89	✓			
	2 písm. d)	89	✓			
	3 písm. a)	90	✓			
	3 písm. b)	90	✓			
	3 písm. c)	90	✓			
	4	91	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 18/2022: Inštitúcie EÚ a COVID-19 – Reagovali rýchlo, ale pretrvávajú výzvy, aby sa čo najlepšie využili inovácie a pružnosť iniciované krízou	1	96	✓			
	2 písm. a)	99	✓			
	2 písm. b)	99	✓			
	3 písm. a)	101	✓			
	3 písm. b)	101	✓			
	3 písm. c)	101	✓			
	3 písm. d)	101	✓			
Osobitná správa 19/2022: Obstarávanie vakcín proti ochoreniu COVID-19 Európskou úniou – Po počiatočných výzvach sa zabezpečil dostatočný počet dávok, no výkonnosť procesu nebola dostatočne posúdená	1	78	✓			
	2 písm. a)	81	✓		Vypracovanie usmernení pre krízové obstarávanie zahŕňalo prvky posúdenia rizika. Komisia však zatiaľ nevykonala posúdenie rizika týkajúce sa prístupu EÚ k verejnému obstarávaniu ani nenavrhla vhodné opatrenia na riešenie zistených nedostatkov.	
	2 písm. b)	81	✓		Komisia podpísala jednotnú rámcovú zmluvu potrebnú na vykonanie stresových testov a simulačných cvičení. Komisia zatiaľ nevykonala cvičenia na otestovanie všetkých častí aktualizovaného rámca obstarávania počas pandémie vrátane zhromažďovania informácií a spravodajských informácií s cieľom identifikovať akékoľvek nedostatky a oblasti na zlepšenie.	
	1 písm. a)	98	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 20/2022: Opatrenia EÚ na boj proti nezákonnému rybolovu – Kontrolné systémy existujú, ale sú oslabené nerovnomernými kontrolami a sankciami zo strany členských štátov	1 písm. b)	98			Komisia prijatím vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2025/1522 zrevidovala kritériá rizika a oznamovacie povinnosti zavedené nariadením Komisie (ES) č. 1010/2009 o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove. Tým by sa malo zabezpečiť jednotné používanie kritérií rizika členskými štátmi a umožniť Komisii monitorovať, či sú kontroly a overovania v súlade s týmito revidovanými kritériami. Komisia bude môcť monitorovať, či sa kontroly a overovania členských štátov zamerali na revidované kritériá rizika až po tom, ako v roku 2028 dostane prvé dvojročné správy, ktoré sa budú vzťahovať na obdobie 2026 – 2027.	
	1 písm. c)	98			Komisia uverejnila správu o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008 na základe svojej analýzy správ za roky 2018 – 2021, ktoré predložili členské štáty, a začala *postup v prípade nesplnenia povinnosti* proti jednému z nich. Komisia zatiaľ nedokončila analýzu správ členských štátov o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove za obdobie 2022 – 2023. Až keď sa tak stane, bude môcť prijať vhodné opatrenia a odstrániť nedostatky.	
	2 písm. a)	103				
	2 písm. b)	103				
	2 písm. c)	103				
	2 písm. d)	103				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 21/2022: Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou – Celkovo primerané, ale riziká pri vykonávaní pretrvávajú	1 písm. a)	113			Aktualizovaným usmernením pre plán *REPowerEU* z roku 2023 a aktualizáciou usmernení z roku 2024 sa zavádzajú dodatočné kritériá posudzovania úprav *národných plánov obnovy a odolnosti* s cieľom štandardizovať prístup vo všetkých krajinách. V tomto zmysle sa v týchto usmerneniach stanovuje spoločný súbor hodnotiacich kritérií pre všetky revízie národných plánov obnovy a odolnosti. Aktualizované interné usmernenie z roku 2024 obsahuje prílohu IIA a prílohu IIB, ktoré možno považovať za kontrolný zoznam pre kvalitatívne posúdenie revízií národných plánov obnovy a odolnosti a ktoré sa musia vyplniť. Považujeme to za dôležité zlepšenie. V prípade upravených plánov sa v štruktúre *pracovného dokumentu útvarov Komisie* pripojeného k návrhu Komisie na zmenu *vykonávacieho rozhodnutia Rady* uvádzajú výsledky posúdení Komisie podľa štruktúry kritérií posudzovania stanovených v prílohách IIA a IIB. Pokiaľ ide o vyplnenie príloh IIA alebo IIB pre upravené plány, zistili sme rozdiely v úrovni kvality a úplnosti. V niektorých prípadoch je odôvodnenie posúdení nedostatočné a/alebo chýbajú príslušné dôkazy.	
	1 písm. b)	113			Komisia nezmenila ani nezlepšila spôsob, akým dokumentuje posúdenie revízií národných plánov obnovy a odolnosti alebo proces získavania podporných dokumentov. V dôsledku toho pretrvávajú rovnaké ťažkosti pri vyhľadávaní a rýchlom získavaní kľúčových dokumentov.	
	2	114				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. a)	116	✓	▬		✓
	3 písm. b)	116	✓	▬	Celkovo správy vypracované členskými štátmi pre cyklus európskeho semestra poskytujú Komisii dostatočný vstup na sledovanie vykonávania opatrení *Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti* a ich významu pre niektoré osobitné odporúčania pre jednotlivé krajiny. Rôzne prístupy a diskrečná právomoc tímov pre jednotlivé krajiny však nezaručujú, že vo všetkých správach o jednotlivých krajinách sa uvádza jasný a úplný zoznam opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré prispeli k pokroku pri vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Okrem toho sa v správach neuvádza, do akej miery tieto opatrenia zohrali kľúčovú úlohu pri pokroku dosiahnutom pri vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny v každom členskom štáte.	!
	4 písm. a)	117	✓	▬		✓
	4 písm. b)	117	✓	▬		✓
	5 písm. a)	119	✓	▬		✓
	5 písm. b)	119	✓	▬	Komisia sa snažila riešiť toto odporúčanie počas procesu schvaľovania revízií národných plánov obnovy a odolnosti a objasnila niekoľko nejasne vymedzených alebo neúplných *míľnikov* a *cieľov*. Počas našich auditov *zhody* a výkonnosti naďalej nachádzame opatrenia so súbormi míľnikov a cieľov, ktoré v plnej miere nepokrývajú kľúčové fázy vykonávania alebo	!

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					všetky základné prvky opatrenia, najmä pokiaľ ide o jeho dokončenie. Okrem toho sme zistili prípady, keď Komisia uplatnila rozdielne postupy v jednotlivých členských štátoch, pokiaľ ide o míľniky a ciele podobných druhov opatrení.	
	6 písm. a)	121				
	6 písm. b)	121				
Osobitná správa 22/2022: Podpora EÚ pre uhoľné regióny – Obmedzené zameranie na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu	2	63			Bolo prijaté nariadenie (EÚ) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky. V súlade s jeho ustanoveniami bola vytvorená skupina expertov, ktorá súhlasila s diskusiou o osvedčených postupoch merania a riadenia emisií metánu zo zatvorených alebo opustených uhoľných baní. Nie je jasné, kedy sa skupina expertov skutočne stretne, aby sa podelila o príklady osvedčených postupov.	
Osobitná správa 23/2022: Synergie medzi programom Horizont 2020 a *európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi* – Ich celý	1 písm. a)	80				
	1 písm. b)	80				
	2 písm. a)	83				
	2 písm. b)	83			Spustením prehľadu známky excelentnosti Európskej rady pre inováciu (EIC) a vytvorením novej podskupiny fóra EVP „Prístup k excelentnosti“ – siete riadiacich orgánov pre výskum a inovácie a súdržnosť (RIMA) Komisia poskytla príklady nástrojov, ktoré používa na monitorovanie existujúcich synergií	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
potenciál zostáva nevyužitý					a identifikáciu a podporu príkladov osvedčených postupov. Novovyvinutý modul prehľadu známky excelentnosti EIC a nástroj hĺbkovej analýzy CORTEX však zaručujú len čiastočné pokrytie finančných prostriedkov a synergií. Prehľad známky excelentnosti EIC sa vzťahuje len na synergie alternatívneho financovania, zatiaľ čo CORTEX sa naďalej obmedzuje na finančné prostriedky EÚ v rámci *priameho riadenia*. Práca na systéme *eGrants*, ktorú vykonala Komisia, bola jednorazová a neexistujú dôkazy o tom, že jej výsledky sa použili na šírenie príkladov osvedčených postupov medzi orgánmi členských štátov.	
	3 písm. a)	89	✓			
	3 písm. b)	89	✓			
	3 písm. c)	89	✓		Komisia financovala širší projekt widerAdvance Facility v rámci výzvy „Nástroj na podporu šírenia a využívania vedomostí (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05)“. Prijala aj strategický plán programu Horizont Európa na roky 2025 – 2027. To sú dva príklady opatrení prijatých Komisiou, ktoré sú dobrým začiatkom, ale len čiastočne riešia odporúčanie 3 písm. c). Je potrebné poznamenať, že projekt widerAdvance Facility sa začal až v januári 2025, takže je príliš skoro na to, aby sme posúdili celkový vplyv tohto projektu. Okrem toho sa geografický rozsah projektu obmedzuje na krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a hoci tieto krajiny zvyčajne dostávajú značné štrukturálne fondy, väčšina prijímateľov programu Horizont (t. j. primárni adresáti nášho odporúčania) má sídlo v krajinách, ktorých sa	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					netýka rozširovanie účasti. Strategický plán programu Horizont Európa na roky 2025 – 2027 v súčasnosti navyše existuje len ako plán a zatiaľ neviedol ku konkrétnym opatreniam. Okrem toho, hoci platforma pre výsledky programu Horizont môže slúžiť ako zdroj informácií pre (potenciálnych) prijímateľov prostriedkov z EFRR, stále nie je jasné, ako by táto platforma poskytovala prijímateľom prostriedkov z programu Horizont Európa informácie o možnostiach financovania z EFRR, čo bolo hlavným bodom nášho odporúčania.	
	4	90	✓			
Osobitná správa 24/2022: Opatrenia v oblasti elektronickej verejnej správy zamerané na podniky – Opatrenia Komisie vykonané, ale dostupnosť elektronických služieb sa v rámci EÚ stále líši	1 písm. a)	93	✓			
	1 písm. b)	93	✓			
	1 písm. c)	93	✓			
	2	97	✓		Komisia dosiahla určitý pokrok prijatím aktu o interoperabilnej Európe, zavedením rámca riadenia a spustením jednotného prístupového portálu, ktorý je zameraný najmä na odborných referentov, príslušných úradníkov verejnej služby, dátových inžinierov, IT špecialistov a obchodných architektov a ktorý poskytuje prístup k sérii zariadení a nástrojov (napr. odborná príprava, konferencie, prehľady, softvér s otvoreným zdrojovým kódom). Komisia naďalej rôznymi spôsobmi podporovala spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi (napr. expertné skupiny, platformy, workshopy, semináre). Komisia však nevydala ucelenú stratégiu na podporu	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					dostupných služieb elektronickej verejnej správy medzi kľúčovými koncovými používateľmi (podnikmi alebo občanmi) na úrovni EÚ a na koordináciu služieb s opatreniami prijatými členskými štátmi na vnútroštátnej úrovni. Medzi koncovými používateľmi sa neuskutočnili špecializované prieskumy na posúdenie ich úrovne informovanosti. Okrem toho vnútroštátne strategické plány digitálneho desaťročia konzistentne nezahŕňajú podobné opatrenia na šírenie informácií, ktoré majú vykonávať členské štáty.	
Osobitná správa 25/2022: Overovanie *hrubého národného dôchodku* na účely financovania rozpočtu EÚ – Riziká pri zostavovaní údajov sú celkovo dobre pokryté, ale existuje priestor na lepšie stanovenie priorít opatrení	1 písm. a)	106	✓		Odporučili sme, aby v prípade, keď je potrebné riešiť mnoho prierezových otázok, Eurostat uprednostnil tie, ktoré budú mať pravdepodobne veľmi veľký vplyv vo väčšine členských štátov. Vzhľadom na nízky počet problémov (tri), ktoré zistil Eurostat v overovacom cykle za roky 2025 – 2029, však nebolo potrebné stanoviť priority, keďže všetky sa budú riešiť. Nemohli sme preto posúdiť odporúčanú priorizáciu práce.	↻
	1 písm. b)	106	✓			
	1 písm. c)	106	✓			
	1 písm. d)	106	✓			
	2 písm. a)	107	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. b)	107			Ak sa má prijať rozhodnutie o obmedzení obdobia uplatňovania budúcich *výhrad*, odporučili sme úradu Eurostat vykonať riadnu analýzu nákladovej účinnosti na základe dostatočných kvantitatívnych alebo kvalitatívnych informácií a konkrétneho rizika v každom dotknutom členskom štáte. Zatiaľ však nemôžeme posúdiť mieru vykonania tohto odporúčania, keďže rozhodnutia o obmedzení obdobia uplatňovania výhrad boli založené na konkrétnych technických aspektoch a nevyžadovali si analýzu nákladovej efektívnosti.	
	3 písm. a)	109				
	3 písm. b)	109				
	3 písm. c)	109				
Osobitná správa 26/2022: Európska štatistika – Potenciál na ďalšie zlepšenie kvality	1	92			Komisia neprijala opatrenia na zabezpečenie vyváženejšieho zastúpenia všetkých používateľov v Európskom poradnom výbore pre štatistiku.	
	2 písm. a)	93				
	2 písm. b)	93				
	3 písm. a)	98				
	3 písm. b)	98				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	4 písm. a)	100	⊗	✗	Komisia neprijala ani nevykonala odporúčanie posúdiť potrebu a pridanú hodnotu udeľovania prístupu pred zverejnením.	
	4 písm. b)	100	✓	▨		
	5	103	⊗	✗	Komisia neakceptovala toto odporúčanie a neprijala žiadne kroky s cieľom posúdiť možnosť a vhodnosť rozšírenia súčasného mandátu Európskeho poradného grémia pre riadenie v oblasti štatistiky o rozhodovanie o všetkých kľúčových prvkoch návrhu partnerského preskúmania.	
Osobitná správa 27/2022: Podpora EÚ na cezhraničnú spoluprácu so susednými krajinami – Cenná podpora, ale vykonávanie sa začalo veľmi neskoro a treba vyriešiť problémy s koordináciou	1 písm. a)	91	✓	▨		
	1 písm. b)	91	✓	▨		
	2	92	✓	▨		
	3	95	✓	▨		
	4	99	✓	▨		
	5	101	✓	▨		
	6	102	✓	▨		

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 28/2022: *Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE)* – Financovanie z nástroja SURE prispelo k zachovaniu pracovných miest počas krízy COVID-19, ale jeho plný dosah nie je známy	1	70				

Zdroj: EDA.

Príloha 12.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2022 – iné kontrolované subjekty

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Miera včasnosti: včas; s oneskorením; lehota ešte neuplynula; žiadne následné opatrenia; včasnosť sa neposudzovala.

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)						
Osobitná správa 04/2022: Investičné fondy – Opatreniami EÚ sa zatiaľ nevytvoril skutočný jednotný trh v prospech investorov	2 písm. b)	132				
	2 písm. c)	132			Pokiaľ ide o partnerské preskúmania, orgán ESMA zmapoval pozorované postupy príslušných vnútroštátnych orgánov a porovnal ich s očakávaniami. Strategické priority Únie v oblasti dohľadu a spoločné opatrenia v oblasti dohľadu môžu takisto poskytnúť prehľad o úrovni konvergencie príslušných vnútroštátnych orgánov. Orgán ESMA začal mapovať postupy a zlepšenia príslušných vnútroštátnych orgánov na úrovni nástrojov alebo tém (napr. partnerské preskúmania, diskusie o prípadoch, hodnotenia strategických priorít Únie v oblasti dohľadu). Neexistuje ucelený plán, ako a v ktorých oblastiach systematicky mapovať rozdielne postupy v rámci iných nástrojov a tém. Orgán ESMA zatiaľ nepreukázal, že využil svoje poznatky získané z iných činností, ako sú partnerské preskúmania a strategické priority Únie v oblasti dohľadu, na systematické	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					mapovanie úrovne konvergencie a následných opatrení v súvislosti s rozdielmi. Orgán ESMA neprispôsobil svoje kľúčové ukazovatele výkonnosti na posúdenie rozdielnych postupov príslušných vnútroštátnych orgánov a celkovej konvergencie. Hoci orgán ESMA zlepšil svoje kľúčové ukazovatele výkonnosti na meranie vývoja rizík v oblasti dohľadu, stále nemeria úroveň konvergencie vo svojom výkonnostnom rámci. Namiesto toho sa toto posúdenie vykonáva *ad hoc* v kontexte strategických priorít Únie v oblasti dohľadu vo vybraných oblastiach.	
	3 písm. b)	134				
	3 písm. c)	134			Orgán ESMA aktívne podporoval vytvorenie nástroja na porovnávanie nákladov a prispel k legislatívnemu procesu. V ďalšej analýze sa objasnilo, že na vývoj nástroja budú potrebné legislatívne zmeny. Táto myšlienka bola zahrnutá ako súčasť rokovacej pozície k retailovej investičnej stratégii Komisie. Tento nástroj stále neexistuje. Mandát na jeho vývoj je v rukách spoluzákonodarcov.	
	4	136			Orgán ESMA a Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB) dosiahli merateľný pokrok smerom k budovaniu koherentnej architektúry *stresového testovania* v celom sektore investičných fondov. Ročný cyklus stresového testovania fondov peňažného trhu sa stal zaužívanou praxou. Pre článok 25 smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov bol stanovený postup pravidelného monitorovania. Spoločným medziodvetvovým stresovým testom fondov, ktorý vykonali Medzinárodný menový fond a ESMA v rámci programu hodnotenia finančného sektora	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					eurozóny (FSAP), sa zlepšila analytická hĺbka. Vytvorenie medzisektorového modelu zhora nadol zo strany ESRB je dôležitým krokom smerom k jednotnému makroprudenciálnemu rámcu pre celú EÚ. Napriek hmatateľnému pokroku pretrváva niekoľko zásadných nedostatkov. Neexistuje harmonizovaný rámec pre celú EÚ, v ktorom by bolo vymedzené, ktoré typy fondov si vyžadujú stresové testovanie orgánmi dohľadu. Fragmentácia údajov medzi sektormi a obmedzené dohody o zdieľaní údajov naďalej bránia úplnému vykonávaniu celosystémových modelov. Tieto otázky sú súčasťou konzultácií Komisie o makroprudenciálnom rámci pre nebankové finančné inštitúcie. Stále existuje neistota, pokiaľ ide o používanie metrík hodnoty v riziku na účely dohľadu v prípade podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov s vysokým pákovým efektom. Okrem toho neúplné zverejnenie výsledkov stresových testov znižuje transparentnosť a obmedzuje trhovú disciplínu.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA)						
Osobitná správa 05/2022: Kybernetická bezpečnosť v inštitúciách, orgánoch a agentúrach EÚ – Celková úroveň pripravenosti nezodpovedá hrozbám	3 písm. a)	100	✓			
	3 písm. b)	100	✓			
Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)						
Osobitná správa 06/2022: Práva duševného vlastníctva EÚ – Ochrana nie je úplne dokonalá	3 písm. a)	99	✓			
	3 písm. b)	99	✓			
	3 písm. c)	99	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC)						
Osobitná správa 13/2022: Voľný pohyb v EÚ počas pandémie COVID-19 – Obmedzený dohľad nad kontrolami na vnútorných hraniciach a nekoordinované opatrenia členských štátov	4	86				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európsky parlament						
Osobitná správa 18/2022: Inštitúcie EÚ a COVID-19 – Reagovali rýchlo, ale pretrvávajú výzvy, aby sa čo najlepšie využili inovácie a pružnosť iniciované krízou	1	96	✓			
	2 písm. a)	99	✓			
	2 písm. b)	99	✓			
	3 písm. a)	101	✓			
	3 písm. b)	101	✓			
	3 písm. c)	101	✓		Výsledky nových spôsobov práce sa uvádzajú v ročných environmentálnych vyhláseniach so zameraním na environmentálne aspekty, ako je spotreba vody alebo spotreba kancelárskeho papiera. Vplyv nových spôsobov práce nebol vyčíslený v peňažnom vyjadrení, čo obmedzuje schopnosť posúdiť finančné dôsledky nových spôsobov práce.	
	3 písm. d)	101	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Rada Európskej únie						
Osobitná správa 18/2022: Inštitúcie EÚ a COVID-19 – Reagovali rýchlo, ale pretrvávajú výzvy, aby sa čo najlepšie využili inovácie a pružnosť iniciované krízou	1	96	✓		Pokiaľ ide o medziinštitucionálnu spoluprácu, inštitúcie EÚ aktualizovali rokovací poriadok *Comité de préparation pour les questions statutaires* (Prípravný výbor pre záležitosti týkajúce sa služobného poriadku) s cieľom poveriť tento výbor zabezpečením spolupráce medzi inštitúciami v prípade krízy. Plány na zabezpečenie kontinuity činností obsahujú nový oddiel o spolupráci medzi inštitúciami EÚ v prípade dlhodobých narušení, ako aj o opatreniach súvisiacich s krátkodobými narušeniami. Hoci Generálny sekretariát Rady odporúčanie akceptoval a odpovedal, že plány na zabezpečenie kontinuity činností sa budú aktualizovať s ohľadom na dlhodobejšie krízy, v plánoch sa nešpecifikujú opatrenia týkajúce sa dlhodobých narušení.	
	2 písm. a)	99	✓			
	2 písm. b)	99	✓			
	3 písm. a)	101	✓			
	3 písm. b)	101	✓			
	3 písm. c)	101	✓		V štúdii, ktorú v roku 2022 uskutočnila poradná rada Rady pre riadenie, sa posudzovali potenciálne úspory z rôznych scenárov s rôznymi úrovňami práce na diaľku. V správach o uhlíkovej stope inštitúcie za roky 2023 a 2024 sa ako zdroje emisií uvádzajú dochádzanie do práce z domu (t. j. každodenné cesty zamestnancov do kancelárie a z nej) a mobilita. V týchto	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
					údajoch sú zahrnuté emisie pri práci na diaľku. Štúdia, ktorú vykonala poradná rada pre riadenie v roku 2022, je založená na scenároch, a nie na skutočných údajoch. V dvoch vyššie uvedených správach nie sú údaje rozčlenené podľa druhu spotreby (napr. spotreba tepla, elektriny, vody alebo papiera), ani nie sú vyčíslené v peňažnom vyjadrení. Skutočný vplyv nových spôsobov práce preto nebol vyčíslený v peňažnom vyjadrení, čo obmedzuje schopnosť posúdiť finančné dôsledky nových spôsobov práce.	
	3 písm. d)	101			V štúdii, ktorú v roku 2022 uskutočnila poradná rada Rady pre riadenie, sa posudzovali potenciálne emisie CO_2 a zníženie uhlíkovej stopy pri rôznych scenároch s rôznymi úrovňami práce na diaľku. V správach o uhlíkovej stope inštitúcie za roky 2023 a 2024 sa ako zdroje emisií uvádzajú dochádzanie do práce z domu (t. j. každodenné cesty zamestnancov do kancelárie a z nej) a mobilita. V týchto údajoch sú zahrnuté emisie pri práci na diaľku. V oboch správach sa uvádza aj údaj o dodatočnej spotrebe plynu a elektriny v súvislosti so zamestnancami pracujúcimi na diaľku z domu. Štúdia, ktorú vykonala poradná rada pre riadenie v roku 2022, je založená na scenároch, a nie na skutočných údajoch. V dvoch vyššie uvedených správach sa emisie pri práci na diaľku uvádzajú len ako jeden údaj predstavujúci dodatočnú spotrebu plynu a elektriny v domácnostiach zamestnancov. Neuvádza sa členenie podľa druhu spotreby (napr. vykurovanie, používanie vody alebo papiera na pracovisku), čo by umožnilo posúdiť vplyv nových spôsobov práce na životné prostredie.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Súdny dvor Európskej únie						
Osobitná správa 18/2022: Inštitúcie EÚ a COVID-19 – Reagovali rýchlo, ale pretrvávajú výzvy, aby sa čo najlepšie využili inovácie a pružnosť iniciované krízou	1	96	✓	▬		✓
	2 písm. a)	99	✓	▬		✓
	2 písm. b)	99	✓	▬		✓
	3 písm. a)	101	✓	▬		✓
	3 písm. b)	101	✓	▬		✓
	3 písm. c)	101	✓	▬		!
	3 písm. d)	101	✓	▬		✓

Zdroj: EDA.

Dodatok

Podávanie správ

(podľa článku 92 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 806/2014)

o podmienených záväzkoch za rozpočtový rok 2025 vyplývajúcich z toho, ako Komisia a Rada plnili svoje úlohy podľa tohto nariadenia

Úvod

Právny základ

01 V článku 92 ods. 4 nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (SRM) sa vyžaduje, aby Dvor audítorov podal správu o akýchkoľvek podmienených záväzkoch (či už Jednotnej rady (SRB), Rady, Komisie alebo iných) vyplývajúcich z toho, ako SRB, Rada a Komisia plnili svoje úlohy podľa tohto nariadenia. Tento dodatok sa týka podmienených záväzkov Komisie a Rady. Podmienené záväzky SRB sú predmetom našej výročnej správy o plnení rozpočtu agentúr EÚ za rozpočtový rok 2025. Podmienené záväzky Komisie a Rady v rámci SRM sú aj predmetom nášho stanoviska k spoľahlivosti konsolidovanej účtovnej závierky EÚ (pozri bod II vo vyhlásení EDA o vierohodnosti predkladaného Európskemu parlamentu a Rade – správa nezávislého audítora).

Podmienené záväzky: definícia a kritériá pre vykazovanie

02 Podmienený záväzok sa definuje ako:

- možný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí a ktorého existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane alebo nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od Európskej únie,
- alebo súčasný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí, ale nevykazuje sa, pretože nie je pravdepodobné, že na jeho vyrovnanie bude potrebný úbytok hospodárskych zdrojov predstavujúcich hospodárske úžitky, alebo preto, že nie je možné výšku záväzku dostatočne spoľahlivo stanoviť.

03 Pri rozhodovaní o tom, či je potrebné zverejniť podmienený záväzok alebo vykázať rezervu, sa musí posúdiť pravdepodobnosť úbytku hospodárskych zdrojov (spravidla hotovosti). Ak je úbytok zdrojov v budúcnosti:

- pravdepodobný, musí sa vykázať rezerva,
- možný, musí sa zverejniť podmienený záväzok,
- málo pravdepodobný, zverejnenie nie je potrebné.

Základné informácie o podmienených záväzkoch súvisiacich s jednotným mechanizmom riešenia krízových situácií

04 SRB, Rade a Komisii môžu v súvislosti s plnením ich úloh podľa nariadenia o SRM vzniknúť podmienené záväzky spojené s prebiehajúcimi súdnymi konaniami (na súdoch EÚ alebo vnútroštátnych súdoch) v súvislosti:

- **s ich rozhodnutiami o riešení a neriešení krízovej situácie** – Súdny dvor v rozsudku z 18. júna 2024 (vec C-551/22 P) rozhodol, že na súdoch EÚ možno napadnúť len rozhodnutia Komisie o schválení. Na súde možno napadnúť rozhodnutie použiť nástroje na riešenie krízových situácií, ako aj rozhodnutie nepoužiť ich.

- **so zásadou, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia** – na ochranu základných vlastníckych práv sa v nariadení o SRM stanovuje, že žiadny veriteľ sa počas riešenia krízovej situácie nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia, než do akého by sa dostal pri bežnom konkurznom konaní. V súlade s touto zásadou musí byť každému veriteľovi, s ktorým by sa pri bežnom konkurznom konaní zaobchádzalo lepšie, vyplatené odškodné z jednotného fondu na riešenie krízových situácií (SRF). Na posúdenie zaobchádzania s veriteľmi a akcionármi sa musí vykonať ocenenie rozdielu v zaobchádzaní.

Pripomienky

Časť I: Podmienené záväzky Komisie

05 V ***tabuľke 1*** je uvedený počet súdnych konaní týkajúcich sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Komisiu v dôsledku toho, ako si Komisia plní svoje povinnosti v súlade s nariadením o SRM, a súvisiace podmienené záväzky vo výške 0 EUR uvedené v účtovnej závierke Komisie, ako aj súvisiace rezervy vo výške 0 EUR vykázané v tejto účtovnej závierke.

Tabuľka 1 – Súdne konania týkajúce sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Komisiu, a súvisiace podmienené záväzky a rezervy

Veci týkajúce sa	Počet vecí na súdoch EÚ	Súvisiace podmienené záväzky zverejnené v účtovnej závierke Komisie (*mil. EUR*)	Súvisiace rezervy vykázané v účtovnej závierke Komisie (*mil. EUR*)
	(Čísla v zátvorkách sú údaje z našej správy za rok 2024)		
rozhodnutí o riešení a neriešení krízovej situácie	**2 (6)**	**0 (0)**	**0 (0)**
riešenia krízovej situácie Banco Popular Español S.A. (BPE)	*0 (4)*	*0 (0)*	*0 (0)*
riešenia krízovej situácie Sberbank d.d. a Sberbank banka d.d. a neriešenia krízovej situácie Sberbank Europe AG	*2 (2)*	*0 (0)*	*0 (0)*
rozhodnutí o zásade neznevýhodnenia veriteľa	**2 (2)**	**0 (nevzťahuje sa)**	**0 (nevzťahuje sa)**
SPOLU	**4 (8)**	**0 (0)**	**0 (0)**

Zdroj: Účtovná závierka Komisie za rok 2025 a dodatočné informácie, ktoré poskytla Komisia, ako aj informácie zo stránky curia.europa.eu.

06 Komisia 7. júna 2017 schválila rozhodnutie SRB o riešení krízovej situácie v **Banco Popular Español S.A.** (BPE). V polovici roka 2026 už neprebiehalo žiadne z týchto súdnych konaní, zatiaľ čo v polovici roka 2025 sa na súdoch EÚ vyskytli štyri takéto prípady[1], ktoré mali v tejto súvislosti vplyv na Komisiu. Vo všetkých týchto veciach Všeobecný súd uznesením z 21. júla 2025 zamietol žaloby ako zjavne nedôvodný návrh na začatie konania.

07 Dňa 1. marca 2022 Komisia schválila rozhodnutie SRB o riešení krízovej situácie v **Sberbank banka d.d.** a **Sberbank d.d.** V ten istý deň SRB prijala rozhodnutie o neriešení krízovej situácie v **Sberbank Europe AG**. V našej správe za rok 2024 sme uviedli, že v polovici roka 2025 prebiehali na súdoch EÚ v tejto súvislosti dve[2] veci, ktoré majú vplyv na Komisiu. V týchto veciach Všeobecný súd rozsudkom z 26. novembra 2025 zamietol žaloby podané žalobcami. Následne boli vo februári 2026 podané dve odvolania[3] proti rozsudku Všeobecného súdu z 26. novembra 2025 vo veciach T-523/22 a T-524/22, ktoré v polovici roka 2026 stále prebiehajú.

08 V marci 2025 boli podané dva návrhy[4] týkajúce sa Sberbank banka d.d. a Sberbank d.d. v súvislosti s rozhodnutím SRB podľa zásady, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia, ktoré v polovici roka 2026 stále prebiehajú. Komisia intervenuje s cieľom obhájiť zákonnosť nariadenia o SRM a rozhodnutí SRB.

09 Komisia považuje nepriaznivý výsledok v týchto veciach za málo pravdepodobný, a preto nezverejnila žiadne podmienené záväzky ani nevykázala žiadne rezervy v tejto súvislosti.

---

1 Veci T-678/17, T-600/17, T-499/17 a T-498/17.

2 Veci T-523/22 a T-524/22.

3 Veci C-61/26 P a C-62/26 P.

4 Veci T-147/25 a T-149/25.

Časť II: Podmienené záväzky Rady

10 V ***tabuľke 2*** je uvedený počet súdnych konaní týkajúcich sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Radu v dôsledku toho, ako si Rada plní svoje povinnosti v súlade s nariadením o SRM, a súvisiace podmienené záväzky vo výške 0 EUR uvedené v účtovnej závierke Rady, ako aj súvisiace rezervy vo výške 0 EUR vykázané v tejto účtovnej závierke.

Tabuľka 2 – Súdne konania týkajúce sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Radu, a súvisiace podmienené záväzky a rezervy

Veci týkajúce sa	Počet vecí na súdoch EÚ	Súvisiace podmienené záväzky zverejnené v účtovnej závierke Rady (*mil. EUR*)	Súvisiace rezervy vykázané v účtovnej závierke Rady (*mil. EUR*)
	(Čísla v zátvorkách sú údaje z našej správy za rok 2024)		
rozhodnutí o riešení a neriešení krízovej situácie	**0 (0)**	**Nevzťahuje sa**	
rozhodnutí o zásade neznevýhodnenia veriteľa	**0 (0)**	**Nevzťahuje sa**	
SPOLU	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Zdroj: Účtovná závierka Rady za rok 2025 a dodatočné informácie, ktoré poskytla Rada, ako aj informácie zo stránky curia.europa.eu.

11 Rada nezverejnila žiadne podmienené záväzky (ani nevykázala žiadne rezervy) vyplývajúce z toho, ako plnila svoje úlohy podľa nariadenia o SRM, pretože na súdoch EÚ neprebiehajú žiadne konania, v ktorých by bola Rada žalovanou stranou a z ktorých by mohli vyplynúť podmienené záväzky.

Odpovede inštitúcií na výročnú správu o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025

Obsah

		Strana
Kapitola 1	Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie	
	Odpovede Európskej komisie	438
Kapitola 2	Rozpočtové a finančné riadenie	
	Odpovede Európskej komisie	449
Kapitola 3	Rozpočet EÚ a výsledky	
	Odpovede Európskej komisie	454
Kapitola 4	Príjmy	
	Odpovede Európskej komisie	462
Kapitola 5	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	
	Odpovede Európskej komisie	467
Kapitola 6	Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	
	Odpovede Európskej komisie	475
Kapitola 7	Prírodné zdroje a životné prostredie	
	Odpovede Európskej komisie	491
Kapitola 8	Migrácia a riadenie hraníc Bezpečnosť a obrana	
	Odpovede Európskej komisie	497

Kapitola 9	**Susedstvo a svet**	
	Odpovede Európskej komisie	**502**
Kapitola 10	**Európska verejná správa**	
	Odpovede Európskeho parlamentu	**506**
	Odpovede Rady Európskej únie	**508**
	Odpovede Európskej komisie	**509**
	Odpovede Súdneho dvora Európskej únie	**512**
	Odpovede Európskeho dvora audítorov	**513**
Kapitola 11	**Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti**	
	Odpovede Európskej komisie	**514**
Kapitola 12	**Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2022**	
	Odpovede Európskeho parlamentu	**525**
	Odpovede Európskej komisie	**526**
	Odpovede Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA)	**549**

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 1: Vyhlásenie o vierohodnosti

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

1. Spoľahlivosť účtov

Komisia uznáva platnosť všeobecných zistení Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) týkajúcich sa spoľahlivosti účtov, ako je uvedené v kapitole 1. Komisia už prijala opatrenia alebo v súčasnosti zavádza zmeny s cieľom zohľadniť mnohé z týchto pripomienok.

V konečných účtovných závierkach Komisia opravila všetky podstatné chyby zistené v listoch na overenie zistení adresovaných komisárom, ktoré sa týkali transakcií a programov realizovaných v rámci ich pôsobnosti. To platí najmä v prípade chýb týkajúcich sa viacročných programov, pri ktorých neboli požadované právne záväzky riadne zaevidované v predbežných účtovných závierkach, a v prípade opráv chýb v konečnej účtovnej závierke. Komisia zavedie systematické kontroly, aby sa zabránilo opakovaniu týchto chýb v príslušných programoch.

Komisia by chcela zdôrazniť, že mnohé z pripomienok, ktoré Dvor audítorov vyjadril na základe auditu IT týkajúceho sa systému SUMMA, vyplývajú z výnimočných a prechodných okolností, v ktorých systém SUMMA fungoval v priebehu roku 2025. Skutočnosť, že rok 2025 bol prechodným rokom, nijako neznižuje opodstatnenosť pripomienok Dvora audítorov, ktorými sa Komisia rozhodla zaoberať. Komisia by však chcela stručne pripomenúť, že na zavedenie zásadnej zmeny v jej systéme finančného vykazovania bude nevyhnutne potrebné prispôsobenie.

Komisia, ktorá predpokladala výzvy, ktoré by nevyhnutne vyplynuli z takejto rozsiahlej transformácie systému, zaviedla systematické a posilnené kontroly s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť prvých ročných účtovných závierok vyhotovených na základe finančných informácií oznámených prostredníctvom systému SUMMA.

Počas niekoľkých prvých mesiacov po spustení systému SUMMA bolo nahlásené veľké množstvo chýb a incidentov, keďže veľká časť finančných a účtovných tímov Komisie a výkonných agentúr sa zoznamovala s novými postupmi zavedenými systémom SUMMA. Táto situácia kládla vysoké nároky na podporu koncových používateľov a viedla k predĺženiu času reakcie, ako aj k zvýšenej potrebe pomáhať používateľom pri zavádzaní dočasných riešení.

Keď z počiatočných skúseností vyplynula potreba opráv konfigurácií systému SUMMA, implementačný tím systému SUMMA v rámci možností rýchlo zaviedol cielené vylepšenia. V tomto náročnom a dynamickom prostredí došlo aj k oneskoreniu dokumentácie k zmenám v procesoch.

Prechodné problémy sa postupne riešia a v priebehu roka 2026 dochádza k zlepšeniam vďaka postupnému zavádzaniu vylepšení/aktualizácií systému SUMMA. V súlade s odporúčaním vydaným Dvorom audítorov sa v priebehu roka 2026 prijmú ďalšie opatrenia na zlepšenie kvality údajov, zdokonalenie systému SUMMA a jeho architektúry, podporných IT procesov a kontinuity činností.

2. Správnosť transakcií

Napriek mnohým výzvam, ktorým Európska únia čelí, Komisia naďalej uprednostňovala čo najlepšie využívanie peňazí daňovníkov a zabezpečovala, aby sa rozpočet EÚ vynakladal zodpovedne a správne. Celkovo sa Komisia usiluje dosiahnuť primeranú rovnováhu medzi nízkou úrovňou chybovosti, rýchlymi platbami, primeranými nákladmi na kontroly a včasným dosiahnutím všetkých svojich politických cieľov.

V rámci svojich kontrolných stratégií vykonávajú Komisia a členské štáty v rámci vnútornej kontroly každý rok tisíce kontrol s cieľom predchádzať chybám a nedostatkom v systémoch riadenia a kontroly pri plnení rozpočtu EÚ, odhaľovať ich a napravovať. Zo všetkých vykonaných kontrol a auditov má Komisia podrobné a spoľahlivé dôkazy o diferencovanej úrovni rizika pre rozpočtové výdavky a príjmy EÚ. Preto sa Komisia domnieva, že v roku 2025 bol rozpočet EÚ celkovo dobre chránený. Potvrdzuje sa to aj v celkovom závere vnútorného audítora.

Komisia berie na vedomie odhadovanú úroveň chybovosti uvedenú Dvorom audítorov (3,8 %) vo výdavkoch, pozri ***oddiel II.2***. Komisia víta zistenie Dvora audítorov, že rovnako ako v predchádzajúcich rokoch nebola úroveň chybovosti v oblasti príjmov a administratívnych výdavkov významná.

Prístup Komisie ako správkyne rozpočtu EÚ sa líši od prístupu, ktorým sa riadi Dvor audítorov vo svojej úlohe externého audítora.

Ako nezávislý audítor EÚ má Dvor audítorov za úlohu odhadnúť úroveň chybovosti ovplyvňujúcu všetky výdavky EÚ, ktoré sa vykazujú raz ročne k určitému časovému bodu na základe štatistickej vzorky (**bod 1.22**).

Komisia a členské štáty plnia rozpočet v súlade so zásadami správneho finančného riadenia prostriedkov EÚ, ktoré sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách. S cieľom chrániť finančné záujmy Únie zavádza Komisia systémy riadenia a kontroly zamerané na prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí a podvodov. Vzhľadom na **viacročný charakter** programov a opatrení financovaných z rozpočtu EÚ môžu byť nápravné opatrenia prijaté jeden rok alebo viac rokov po tom, čo sa riziko nezrovnalosti alebo podvodu prejavilo a bolo zistené. Komisia preto stanovuje miery chybovosti na účely kvantifikácie rizika pri platbe (a pri uzávierke) ako jeden z nástrojov riadenia na predchádzanie nesprávnym výdavkom.

Od roku 2024 Komisia predkladá svoj záver o úrovni ochrany rozpočtu EÚ na úrovni okruhov viacročného finančného rámca (VFR). Dôvodom je prechod na modely vykonávania, ktoré sú viac založené na výsledkoch, v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 – 2027 a od roku 2025 aj v rámci nástrojov pre Ukrajinu, západný Balkán a Moldavsko, pri ktorých Komisia už nedokáže stanoviť kvantitatívne riziko pri platbe (ani pri ukončení). V prípade **okruhov „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Susedstvo a svet“** to viedlo k zavedeniu nového ukazovateľa: **podiel výdavkov, ktoré sa považujú za nízkorizikové**. Tento ukazovateľ vychádza z klasifikácie výdavkov založených na výkonnosti s nízkou, strednou a vysokou úrovňou rizika. Pri **všetkých ostatných okruhoch VFR** sa naďalej vyčísľujú **riziká pri platbe a pri ukončení**. Treba poznamenať, že v roku 2025 boli platby súvisiace s programovým obdobím 2021 – 2027 po prvýkrát od začiatku tohto obdobia vyššie ako platby súvisiace s obdobím 2014 – 2020.

V roku 2025 **zostalo riziko pri ukončení** vo všetkých položkách VFR, pri ktorých sa určuje **kvantitatívne riziko pri platbe** a **pri ukončení**, **pod úrovňou závažnosti 2 %.** Pre všetky položky VFR, pri ktorých sa určuje kvantitatívne riziko pri platbe, Komisia stanovuje **riziko pri**

ukončení, ktorým sa meria úroveň chybovosti zostávajúca po vykonaní všetkých *ex post* kontrol a opráv. To je v súlade s **viacročnou povahou výdavkov Komisie** a jej diferencovaných stratégií kontroly, ktorými spolu s členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia vynakladá značné úsilie s cieľom vykonávať kontroly a opravy po uskutočnení platieb a do konca programového cyklu. Komisia považuje riziko pri ukončení za najreprezentatívnejší ukazovateľ účinnosti svojich vlastných opatrení, ako aj opatrení prijatých členskými štátmi. **Riziko pri platbe zostalo pod hranicou 2 % s výnimkou okruhov „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“**.

Medzi odhadovanou úrovňou chybovosti podľa Dvora audítorov a rizikom pri platbe určovanom Komisiou naďalej pretrvávajú rozdiely (**bod 1.42**). Napríklad Dvor audítorov kvantifikuje chyby v prípadoch, keď sú ovplyvnené platobné podmienky, bez ohľadu na to, či sa podľa platného nariadenia uplatňujú finančné opravy alebo vymáhanie prostriedkov (**§ 1.43**). V prípade nezrovnalostí spôsobených nedostatkami vo vlastných postupoch Komisia prostriedky nevymáha. V prípade závažných procesných chýb vo verejnom obstarávaní sa však táto chyba kvantifikuje a zahrnie do rizika pri platbe. Tento rozdiel v spôsobe kvantifikácie chýb má naďalej vplyv na okruh „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, ako aj na špecifické charakteristiky základného súboru v oblasti súdržnosti v roku 2025, a tým aj na vzorku Dvora audítorov (**bod 6.14** a **bod 6.15**). A napokon, Komisia sa domnieva, že je potrebná ďalšia spolupráca s Dvorom audítorov pri výklade platných pravidiel a metodických prístupov, keďže Komisia dospela k odlišným záverom pri posudzovaní niektorých konkrétnych prípadov, ktoré Dvor audítorov podrobil auditu.

V okruhu **„Prírodné zdroje a životné prostredie“** predstavoval podiel nízkorizikových výdavkov 64 %, čo zodpovedalo rozpätiu 50,6 % až 77,6 % na roky 2020 – 2024. V okruhu **„Susedstvo a svet“** predstavoval podiel nízkorizikových výdavkov 89,6 %, čo zodpovedalo rozpätiu 76,6 % až 100 % na roky 2020 – 2024.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Spoľahlivosť účtov

Hospodársky výsledok za rok je záporný napriek tomu, že rozpočtový výsledok je kladný

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov označil rozpočtové zaobchádzanie so sumami vypožičanými v rámci nástroja NextGenerationEU (EURI) za „neobvyklé“. EURI predstavoval výnimočnú reakciu na dočasné, avšak mimoriadne okolnosti, pričom v súlade s článkom 5 rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053 poskytoval mimoriadne a dočasné dodatočné prostriedky na riešenie dôsledkov krízy spôsobenej pandémiou COVID-19. EURI bol zriadený z dôvodu naliehavej potreby riešiť krízu a jej hospodárske dôsledky, a to v plnom súlade s pravidlami ZFEÚ, ktoré umožňujú riešiť takéto mimoriadne situácie a krízy.

Rozdiel medzi rozpočtovými a hospodárskymi výsledkami, na ktorý poukazuje Dvor audítorov v **bode 1.6**, je bežným dôsledkom odlišných koncepčných zásad, na ktorých sa zakladajú rozpočtové a akruálne účty. Zatiaľ čo v rozpočtových účtoch sa peňažné príjmy a peňažné výdavky v rozpočtovom roku navzájom vyrovnávajú, v akruálnom účtovníctve – a na základe medzinárodne uznávaných

účtovných štandardov – grantová časť (nenávratná zložka v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti) nezakladá nárok na žiadne aktívum, a preto sa v dôsledku nej zvyšujú záporné čisté aktíva (t. j. záväzky, ktoré ešte nie sú kryté rozpočtom).

Ako konštatuje Dvor audítorov, podľa právneho základu sa musia prostriedky vypožičané v rámci EURI, ktoré sú smerované do grantov EURI a na doplnenie prostriedkov programov EÚ, považovať za vonkajšie pripísané príjmy, ktoré sa započítavajú nad rámec ročného rozpočtu. Účtovníctvo na základe časového rozlíšenia verne odzrkadľuje ekonomickú skutočnosť, že sumy vypožičané a vyplatené vo forme nenávratnej podpory vytvárajú záporné čisté aktíva, ktoré predstavujú sumy, ktoré budú musieť byť financované z budúcich rozpočtov.

Pripomienky týkajúce sa konsolidovanej ročnej účtovnej závierky za rok 2025 a súvisiaceho rámca vnútornej kontroly

Konsolidovaná ročná účtovná závierka za rok 2025 je prvým súborom účtov vypracovaným s využitím systému SUMMA a v rámci takého rozsiahleho projektu môžu nastať prechodné problémy, ako zdôraznil Dvor audítorov v **bode 1.11.**

Ako Dvor audítorov poukazuje v **bode 1.12**, celková hodnota právnych záväzkov vyplývajúcich z viacročných zmlúv vo všeobecnosti nebola v systéme SUMMA k dispozícii, a to ani v prípade zmlúv prenesených zo systému ABAC do systému SUMMA, ani v prípade zmlúv novovytvorených v systéme SUMMA. V dôsledku toho bolo v konečnej účtovnej závierke potrebné vykonať opravu časovo rozlíšených výdavkov zaúčtovaných v rámci uzávierky na konci roka. Komisia určila technické riešenie na doplnenie týchto chýbajúcich informácií v systéme SUMMA a toto riešenie sa v súčasnosti zavádza. Komisia sa takisto snaží zvýšiť informovanosť vo všetkých útvaroch (generálnych riaditeľstvách, úradoch a výkonných agentúrach) o existujúcom riešení a vydáva pokyny týkajúce sa jeho správneho používania. Cieľom je zabrániť tomu, aby sa táto situácia v budúcnosti zopakovala.

Problém s prenosom faktúr zo systému eGrants do systému SUMMA (**bod 1.13**) Komisia zistila v roku 2025 dostatočne včas, ešte pred uzavretím ročnej účtovnej závierky za finančný rok 2025, a to vďaka spoľahlivosti systému vnútornej kontroly Komisie. Vďaka tomu bolo možné včas dať pokyn príslušným útvarom, aby pri uzávierke na konci roka zohľadnili sumu chýbajúcich faktúr. Vo februári 2026 bol s generálnym riaditeľstvom pre výskum a inovácie dohodnutý akčný plán na vyriešenie problému, na ktorý vo svojej pripomienke poukázal Dvor audítorov, vďaka čomu sa od mája 2026 do systému SUMMA zadávajú správne fakturované sumy.

Komisia uznáva, že došlo k nesprávnemu nastaveniu parametrov (**bod 1.14**) nástroja systému SUMMA na skupinové vykazovanie, v dôsledku čoho bola nepodstatná suma vykázaná ako zostatok voči tretím stranám namiesto zostatku medzi spoločnosťami v rámci skupiny. Táto chyba v nastavení parametrov bola okamžite opravená. Boli zavedené ďalšie kontrolné mechanizmy, aby sa zabránilo opakovanému výskytu podobných problémov.

V súvislosti s pripomienkou Dvora audítorov uvedenou v **bode 1.15**, ktorá sa týka komplexného overenia miestnych účtovných systémov Komisie, by Komisia chcela zdôrazniť, že v nariadení o rozpočtových pravidlách sa nevyžaduje, aby účtovník vykonával komplexné overenie všetkých miestnych účtovných systémov.

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách boli všetky existujúce miestne systémy overené v čase ich vývoja a zavedenia do systému ABAC a Dvor audítorov v priebehu posledného desaťročia kladne ohodnotil prácu Komisie. Keďže zavedenie systému SUMMA ovplyvnilo spôsob, akým sa

finančné informácie z miestnych účtovných systémov odosielajú do centrálneho účtovného systému Komisie (do systému SUMMA namiesto systému ABAC), účtovník prijal potrebné opatrenia na dosiahnutie primeraného stupňa uistenia tak pred spustením systému SUMMA, ako aj po ňom.

S cieľom zmierniť riziká počas prechodu a zabezpečiť riadne fungovanie miestnych systémov boli všetky generálne riaditeľstvá zodpovedné za tieto systémy povinné vykonať dôkladné testovanie a pred spustením systému SUMMA predložiť výsledky účtovníkovi. Tento proces bol neoddeliteľnou súčasťou zdokumentovania rozhodnutia o spustení do prevádzky a k dispozícii je všetka súvisiaca dokumentácia k testovaniu.

Okrem toho s cieľom ďalej znížiť riziká vykonali útvary účtovníka v roku 2025 cielené preskúmania troch hlavných systémov integrovaných so systémom SUMMA (ktoré v roku 2025 pokrývali viac ako 90 % platieb Komisie), pričom sa zamerali najmä na riziká vyplývajúce zo zavedenia systému SUMMA. Komisia súhlasí s tým, že komplexné overenie všetkých miestnych účtovných systémov by bolo prospešné. Vykonaná práca, pri ktorej sa zaujal prístup založený na rizikách, však bola dostatočná na zmiernenie rizík ohrozujúcich spoľahlivosť účtov.

Pri prechode na nový účtovný systém sa zvýšenému počtu chýb nedá vyhnúť, ako to konštatoval Dvor audítorov v **bode 1.16**, a to vzhľadom na výnimočné a prechodné okolnosti, v ktorých systém SUMMA fungoval v priebehu roku 2025. V prvom roku používania systému SUMMA sa veľká časť finančných a účtovných tímov týchto útvarov musela so systémom zoznámiť. Zároveň tím zodpovedný za zavádzanie systému SUMMA už vykonal celý rad cielených vylepšení, aby vyriešil opakujúce sa problémy a zabezpečil lepší chod systému. Komisia sa bude týmito otázkami naďalej zaoberať s cieľom znížiť frekvenciu výskytu chýb a nakoniec ich úplne odstrániť.

Pripomienky vyplývajúce z nášho auditu IT týkajúceho sa systému SUMMA

Ako uvádza Dvor audítorov v **bode 1.18**, Komisia spustila projekt SUMMA začiatkom roka 2025 so zameraním na základné funkcie, pričom minimalizovala riziko spojené s takýmto rozsiahlym zavádzaním. Zavedenie ostatných funkcií, ktoré nie sú nevyhnutné, bolo odložené a spúšťajú sa postupne od roku 2025. Ide o štandardný postup pri zavádzaní rozsiahlych IT systémov. Cieľom je minimalizovať prevádzkové riziko a narušenie prevádzky tým, že sa rozsah čo najviac obmedzí a prvé nasadenie je zamerané na základné funkcie.

Od zavedenia systému SUMMA sa Komisia zameriava na ďalšie zdokonaľovanie tohto systému prostredníctvom zavádzania nových prvkov, ktorých cieľom je zvýšiť efektívnosť finančných procesov v Komisii. Dočasné riešenia, ktoré sú potrebné v prechodnom období, budú odteraz do roku 2027 postupne odstraňované.

Zároveň sa zlepší kontrola v oblasti technického riadenia prístupu a riadenia zmien v IT. S cieľom obmedziť riziká boli od roku 2025, teda ešte pred uzavretím ročnej účtovnej závierky za rok 2025, zavedené opatrenia na zmiernenie rizík, monitorovanie prostredníctvom prehľadov, proces riadenia vydávania verzií a výbor pre kontrolu zmien ako orgán prevádzkového riadenia. Schvaľovacie procesy si vyžadovali dodržiavanie princípu „štyroch očí“, do ktorého boli zapojené aspoň dva rôzne útvary, a počas roka nebolo zistené žiadne neoprávnené nasadenie zmien. Nedostatky v riadení riešenia incidentov, ktoré zistil Dvor audítorov (**bod 1.19**), boli vyriešené prostredníctvom rozsiahlej podpory koncových používateľov a úspešne zavedených kanálov pravidelnej komunikácie.

V tejto súvislosti bolo zavedených niekoľko podporných opatrení: všetky požiadavky boli zaznamenané v špecializovanom nástroji. Takisto sa vytvorila komunita miestnych koordinátorov systému SUMMA a odborníkov na systém SUMMA pôsobiacich v jednotlivých útvaroch, vďaka čomu získali priamy prístup ku generálnemu riaditeľstvu pre rozpočtové veci prostredníctvom

špecializovaných kanálov vrátane moderovaných chatovacích miestností a osobitných školení. Okrem toho bola vytvorená rozsiahla štruktúra podpory pre koncových používateľov, v rámci ktorej sa každý týždeň podávali správy vrcholovému vedeniu generálneho riaditeľstva pre rozpočtové veci. Stretnutia v rámci podpory koncových používateľov sa konali aspoň raz týždenne, a to na základe princípu otvorených dverí, v rámci ktorého boli odborníci z generálneho riaditeľstva pre rozpočtové veci k dispozícii na pomoc používateľom. A napokon, pre širšiu verejnosť boli zorganizované ďalšie školenia zamerané na konkrétne témy, ako napríklad koncoročná uzávierka, ale aj na akékoľvek funkcie, o ktorých podporu prejavila komunita používateľov väčší záujem. V porovnaní tejto fázy so štandardnými postupmi riadenia incidentov v stabilnom systéme sa nezohľadňuje skutočná povaha zložitej situácie ani zavedené zmierňujúce faktory.

2. Správnosť transakcií

Výnosy

Pokiaľ ide o príjmovú stranu rozpočtu EÚ, Komisia víta skutočnosť, že podľa Dvora audítorov sú príjmy bez významných chýb a že systémy na riadenie príjmov boli vo všeobecnosti účinné [**bod 1.24 písm. a)**].

Komisia je naďalej plne odhodlaná riešiť a vyriešiť zostávajúce otvorené otázky v oblasti vlastných zdrojov založených na DPH a tradičných vlastných zdrojov. V prvom štvrťroku 2026 Komisia ukončila prvý kontrolný cyklus týkajúci sa príjmov z nerecyklovaného plastového obalového odpadu a zistené problémy dôsledne sleduje v spolupráci s členskými štátmi (pozri aj ***podrobnú odpoveď na kapitolu 4***).

Výdavky

Komisia berie na vedomie celkový nárast úrovne chybovosti, ktorú Dvor audítorov na rok 2025 odhadol na 3,8 % [**bod 1.24 písm. b)**]. oproti 3,6 % v roku 2024. Celkovo sa úroveň chybovosti odhadovaná Dvorom audítorov, ktorá súvisí s pravidlami, so systémami a s implementačnými orgánmi v rámci súčasného VFR, pohybuje v rozmedzí predchádzajúcich rokov [pozri **ilustráciu 1.7** Odhadovaná úroveň chybovosti (2021 a 2025)].

V okruhu „**Súdržnosť, odolnosť a hodnoty**“ (**bod 1.27**) Komisia konštatuje, že miera chybovosti vypočítaná Dvorom audítorov vychádza z kontrolovanej vzorky, ktorá odráža špecifiká atypického a podstatne menšieho základného súboru v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, ako vysvetľuje Dvor audítorov v **kapitole 6** (**bodoch 6.8 – 6.15**). Tým sa obmedzuje možnosť priameho porovnania s výsledkami vykazovanými v predchádzajúcich rokoch.

Okrem toho sa Dvor audítorov vrátil k svojmu audítorskému prístupu z obdobia pred rokom 2017, ktorý spočíva vo výbere transakcií priamo z celkového základného súboru (účty predložené členskými štátmi a prijaté Komisiou), a nie výlučne v audite transakcií, ktoré už boli predtým auditované orgánmi auditu. V dôsledku toho sa hlavnými partnermi pri komunikácii o auditovaných transakciách stali riadiace orgány (namiesto orgánov auditu), ktoré však neboli vždy schopné včas poskytnúť všetky audítorské dôkazy požadované Dvorom audítorov (**bod 6.14**). Komisia sa domnieva, že táto skutočnosť mohla ovplyvniť mieru chybovosti vypočítanú Dvorom audítorov. Komisia sa bude snažiť zvýšiť informovanosť riadiacich orgánov o novom prístupe, ako aj o poznatkoch získaných z tohto prvého uplatnenia, aby boli v budúcich rokoch lepšie pripravené reagovať na požiadavky audítorov Dvora audítorov.

Tento výpočet celkovej miery chybovosti, ktorý vykonal Dvor audítorov v súvislosti s ročnými platbami v oblasti súdržnosti, sa líši od prístupu Komisie, ktorá uplatňuje posudzovanie podľa jednotlivých programov. Výpočet Komisie vychádza zo súhrnu všetkých mier chybovosti špecifických pre jednotlivé programy, ktoré nahlásili orgány auditu na základe svojich auditov viac ako 9 000 (častí) operácií v rámci reprezentatívnych vzoriek vybraných za jednotlivé programy (alebo skupiny programov). Cieľom „prístupu jednotného auditu“, ktorý uplatňuje Komisia, je znížiť administratívnu záťaž a získať primerané uistenie prostredníctvom dôkladného preskúmania výsledkov vnútroštátnych auditov a audítorských výrokov, ktoré sa každoročne predkladajú vo vzťahu ku všetkým programom, doplnených o vlastné audity založené na rizikách.

Rovnako ako každý rok bude Komisia riadne sledovať všetky chyby, na ktoré upozornil Dvor audítorov, a bude požadovať nápravné opatrenia alebo finančné opravy, ak to bude považovať za potrebné a právne uskutočniteľné. Komisia takisto odporučí dotknutým orgánom, aby podľa potreby ďalej zlepšovali systémy riadenia a kontroly, a to aj vzhľadom na vykonávanie programového obdobia 2021 – 2027 (pozri aj ***odpovede na kapitolu 6***).

V oblasti „**Prírodné zdroje a životné prostredie**“ (**bod 1.30**) Komisia berie na vedomie zistenia Dvora audítorov týkajúce sa **podmienky „disponovania pozemkom“**, ktorá predstavuje dôležitú podmienku oprávnenosti na poskytnutie priamej podpory. Jej overovanie je vzhľadom na jej význam pre ochranu finančných záujmov EÚ a na zabezpečenie toho, aby sa podpora poskytovala v súlade s platnými pravidlami, systematicky predmetom auditov Komisie a certifikačných orgánov. Komisia v súčasnosti vedie postupy overovania súladu zamerané na odstránenie nedostatkov v systémoch kontroly disponovania pozemkom v tých členských štátoch, v ktorých Dvor audítorov zistil chyby. Tieto postupy overovania súladu sa začali ešte pred kontrolami Dvora audítorov. Pokiaľ ide o ekoschémy a agroenvironmentálno-klimatické záväzky, posúdenie Dvora audítorov je v súlade s vlastným posúdením Komisie, v ktorom sa takisto identifikuje vyššie riziko chýb v týchto opatreniach vzhľadom na ich zložitosť, rôznorodé podmienky oprávnenosti a (v prípade ekoschém) ich nedávne zavedenie v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027. Komisia naďalej podporuje členské štáty prostredníctvom usmernení a zdieľania najlepších postupov a odporúčaní, aby im pomohla účinne navrhovať, kontrolovať a vykonávať tieto opatrenia a podmienky oprávnenosti, pričom v prípade potreby ďalej sleduje identifikované riziká prostredníctvom postupov overovania súladu s cieľom chrániť rozpočet EÚ (pozri aj ***odpovede na kapitolu 7***).

Komisia súhlasí s názorom Dvora audítorov, že spôsob vyplácania finančných prostriedkov má vplyv na riziko chýb (**bod 1.28**), a najmä, že riziko chýb je nižšie v prípade výdavkov založených na nárokoch, pri ktorých musia prijímatelia spĺňať určité podmienky (napríklad pri grantoch v rámci programu Erasmus+). Väčšinu platieb z rozpočtu EÚ však predstavujú **platby založené na náhrade nákladov**, pri ktorých musia príjemcovia preukázať súlad s **pravidlami o oprávnenosti** a v príslušných prípadoch s pravidlami verejného obstarávania alebo štátnej pomoci. Pri týchto platbách sa často vyskytujú chyby (**body 1.32 – 1.35**), keďže pravidlá týkajúce sa oprávnenosti a náhrady, ktoré sa uplatňujú na dosiahnutie cieľov programu, často bývajú zložité.

Komisia naďalej podporuje využívanie systémov, ktoré prispievajú k zjednodušeniu čerpania finančných prostriedkov EÚ, čím sa znižuje riziko chýb. Tie zahŕňajú napríklad podporu zjednodušeného vykazovania nákladov a financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi. V dôsledku toho sa v rôznych oblastiach politiky čoraz častejšie využívajú zjednodušené schémy financovania vrátane využívania paušálnych súm v **iniciatívach v oblasti výskumu a zdravotníctva**. Pokiaľ ide o **politiku súdržnosti**, Komisia v rámci programov na roky 2021 – 2027 naďalej podporovala využívanie zjednodušeného vykazovania nákladov alebo „financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi“. Okrem toho prechod na modely viac založené na výsledkoch od roku 2026 (SPP 2023 – 2027, nástroje v oblasti vonkajšej činnosti alebo Sociálno-klimatický fond) je v súlade s týmto trendom smerujúcim k zefektívneniu prístupov k financovaniu.

Komisia konštatuje, že v oblasti „**Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika**“ hlavným zdrojom chýb naďalej zostávajú **neoprávnené osobné náklady**, čo sa dalo očakávať, keďže tieto náklady stále tvoria najväčší podiel na celkových nákladoch, ktoré príjemcovia vykazujú v rámci programu Horizont Európa. Komisia je naďalej plne odhodlaná ďalej zjednodušovať pravidlá a postupy prostredníctvom častejšieho využívania paušálnych súm a jednotkových nákladov s cieľom znížiť nielen administratívnu záťaž príjemcov, ale aj riziko chýb. V prípade ostatných priamych nákladov, podobne ako v prípade chýb v osobných nákladoch, Komisia naďalej zmierňuje riziko chýb tým, že komunikuje s prijímateľmi prostredníctvom informačných podujatí a webinárov, poskytuje usmernenia uvedené v anotovanej vzorovej dohode o grante pre program Horizont 2020 a anotovanej dohode o grante pre program Horizont Európa, ako aj tým, že podporuje využívanie informačnej služby pre oblasť výskumu (pozri aj ***odpovede na kapitolu 5***).

Komisia okrem toho víta **diferencovanejší** a **primeranejší prístup** Dvora audítorov **ku kvantifikácii chýb** v **oblasti verejného obstarávania** (**bod 1.36**), ktorý je v súlade s prístupom, ktorý Komisia a členské štáty uplatňujú v rámci zdieľaného riadenia, najmä v oblasti súdržnosti, kde to viedlo k významnému zníženiu súvisiacich chýb, ktoré oznámil Dvor audítorov.

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov uplatňuje túto metodiku od roku 2025 aj **na ostatné okruhy VFR a na všetky postupy verejného obstarávania a udeľovania grantov**. V prípade niektorých okruhov VFR, najmä v okruhu Európska verejná správa (**ilustrácia 1.14**), viedol nový prístup k nárastu miery chybovosti v dôsledku chýb v transakciách, ktoré sa v minulosti nepovažovali za kvantifikovateľné (napríklad procesné nedostatky v postupoch verejného obstarávania v stavebníctve, pozri ***odpovede na kapitolu 10***). V dôsledku toho vedie všeobecné uplatňovanie novej metódy Dvorom audítorov ku kvantifikácii procesných chýb v oblasti verejného obstarávania, ktoré nespôsobili žiadnu stratu pre rozpočet EÚ.

Informácie Komisie o správnosti

Posúdenie úrovne rizika vo výdavkoch vykonané Komisiou

Komisia zakladá svoje **uistenie** na prístupe zdola nahor, ktorý je individuálne prispôsobený, t. j. podľa programu alebo iného príslušného segmentu výdavkov, keďže vykonávanie nie je v rámci programov a členských štátov jednotné. Tisíce kontrol, ktoré každoročne vykonáva Komisia a členské štáty v rámci zdieľaného riadenia, slúžia na stanovenie **rizík pri platbe a rizík pri ukončení**, ako aj na určenie **podielu výdavkov považovaných za výdavky s nízkym, stredným a vysokým rizikom**, čo predstavuje najlepší odhad rizika chyby zo strany odborov Komisie.

Takto získané spoľahlivé, overené a na dôkazoch založené informácie zároveň umožňujú Komisii preukázať, že nie všetky platby založené na náhrade nákladov sú vysoko rizikové a že úroveň rizík nie je jednotná a môže sa líšiť v rámci tej istej oblasti politiky a dokonca aj v rámci toho istého výdavkového programu.

To Komisii umožňuje zaradiť príslušné výdavky do kategórií podľa troch kategórií rizika:

- **nižšie riziko:** výdavky s rizikom pri platbe nižším ako 2 % alebo zaradené do kategórie „nízko rizikové“ na základe kvalitatívneho posúdenia (výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027 a nástroje v oblasti vonkajšej činnosti), ktoré predstavujú **58,6 %** celkových výdavkov rozpočtu EÚ v roku 2025 (54,7 % v roku 2024),

- **stredné riziko:** výdavky s rizikom pri platbe v rozmedzí 2 % až 2,5 % alebo zaradené do kategórie „stredne rizikové“, ktoré predstavujú **25,2 %** celkových výdavkov (24,5 % v roku 2024) a

- **vyššie riziko:** výdavky s rizikom pri platbe vyšším ako 2,5 % alebo zaradené do kategórie „vysoko rizikové“, ktoré predstavujú **16,2 %** celkových výdavkov (20,8 % v roku 2024).

Pokles podielu výdavkov s vyšším rizikom v porovnaní s rokom 2024 možno vysvetliť najmä: i) poklesom v programoch s vysoko rizikovými výdavkami v oblasti súdržnosti; či už ide o obdobie 2014 – 2020, v ktorom boli predložené konečné účtovné závierky s mnohými opravami vykonanými členskými štátmi vopred, alebo o obdobie 2021 – 2027, v ktorom je v tejto fáze úroveň chybovosti naďalej nižšia v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím, a ii) poklesom vysoko rizikových výdavkov v poľnohospodárstve.

Hodnotenia Komisie založené na výkonnosti

Výročná správa o riadení a výkonnosti obsahuje výsledky kontroly podľa jednotlivých okruhov, pričom pre Komisiu ako celok neobsahuje žiadne kvantitatívne ukazovatele (**bod 1.40**). Pre okruh **„Prírodné zdroje a životné prostredie“ neexistuje kvantitatívny odhad rizika pri platbe a pri ukončení** od roku 2024 **a** pre okruh **„Susedstvo a svet“** od roku 2025 **v** dôsledku zavedenia nástrojov založených na výkonnosti (pozri AMPR 2025, zväzok I, s. 22, zväzok II, príloha 2, s. 23 a 24).

Hodnotenie Komisie v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“

Pokiaľ ide o **politiku súdržnosti**, Komisia berie na vedomie hodnotenie Dvora audítorov týkajúce sa miery jej chybovosti (**bod 1.40** a **ilustrácia 1.1**5) a skutočnosť, že **systémy riadenia a kontroly členských štátov** nie sú vždy účinné pri predchádzaní všetkým nezrovnalostiam alebo ich odhaľovaní (**bod 1.47 – bod 1.48**). Na základe všetkých dostupných výsledkov auditov vrátane vlastných auditov Komisia vo svojich výročných správach o činnosti zhodnotila a uviedla, že systémy riadenia a kontroly fungujú dobre v 85 % programov na obdobie 2014 – 2020 a v 92 % programov na obdobie 2021 – 2027, a vďaka svojmu cielenému audítorskému prístupu ku každému programu požiadala o potrebné zlepšenia vo všetkých programoch alebo v častiach programov, v ktorých boli zistené závažné nedostatky. Komisia je presvedčená, že vďaka viacročnej korekčnej schopnosti politiky súdržnosti sa podarí znížiť riziko pri ukončení pod prah významnosti. Po vykonaní všetkých nápravných opatrení Komisia vo svojich výročných správach o činnosti odhadla, že riziko pri ukončení je v tejto fáze nižšie ako 2 % za všetky účtovné roky do roku 2024, pričom sa v potrebných prípadoch naďalej uplatňujú ďalšie nápravné opatrenia ako súčasť hodnotenia zákonnosti a správnosti pri ukončení.

Na základe zistení a odporúčaní Dvora audítorov a vlastných zistení a odporúčaní z uplynulých rokov sa Komisia na konci roka 2024 dohodla s vnútroštátnymi orgánmi auditu a riadiacimi orgánmi na akčnom pláne zameranom na ďalšie posilnenie ich schopnosti odhaľovať nezrovnalosti a na vyriešenie zostávajúcich otázok pred ukončením programového obdobia 2014 – 2020. Pozitívny vývoj vyplývajúci z realizácie akčného plánu sa pravidelne sleduje a bol zaznamenaný vo výročných správach o činnosti (podrobnejšie informácie nájdete v ***odpovediach na kapitolu 6, oddiel II.2***).

Komisia takisto prehodnotila svoju stratégiu auditu s cieľom: i) vykonávať viac auditov zhody s cieľom opätovne preveriť prácu orgánov auditu v skoršej fáze programového obdobia, pričom do konca roka 2026 by mali byť všetky hlavné orgány auditu podrobené auditu aspoň raz; ii) preventívne preskúmať kontrolné zoznamy auditu používané orgánmi auditu na obdobie 2021 – 2027. Na úrovni orgánov auditu sa začínajú prejavovať výsledky, keďže miera chybovosti, ktorú tieto orgány nahlásili, dosiahla

po prvýkrát 3,9 % v prípade fondov GR pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a 3,7 % v prípade fondov GR pre regionálnu a mestskú politiku, čo svedčí o zvýšenej účinnosti.

Komisia sa však domnieva, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť a vysledovateľnosť overovaní riadenia založeného na rizikách. Nedávno vyhlásila výzvu na predkladanie ponúk zameranú na budovanie administratívnych kapacít pre budúcu politiku súdržnosti s cieľom analyzovať základné príčiny najčastejších chýb a problémov pri implementácii a premeniť ich na priority v oblasti budovania kapacít.

Komisia pri príprave programového obdobia po roku 2027 zohľadnila všetky získané poznatky a navrhla model platieb založený na cieľoch a jednoduchší, spoľahlivejší model uistenia, čím zabezpečila, že bude naďalej zohrávať dôležitú úlohu v oblasti dohľadu a že vykazované výdavky budú v súlade s platnými právnymi predpismi.

Komisia pokračuje v prijímaní opatrení na zlepšenie účinnosti *ex post* kontrol. Pripomína však, že na to, aby boli kontroly naďalej nákladovo efektívne, musia byť cielené a založené na rizikách a audítorský prístup musí zostať primeraný v súlade s požiadavkami programových orgánov a príjemcov na zjednodušenie a zníženie audítorskej záťaže.

3. Správa o podozrení z podvodu

Komisia pripomína, že iba málo nezrovnalostí alebo prípadov nedodržania pravidiel predstavuje podvod.

Komisia víta hodnotenie Dvora audítorov uvedené v kapitole 6 (**bod 1.55**), podľa ktorého bolo odporúčanie 5.2 z výročnej správy za rok 2020 (týkajúce sa sledovania rizika podvodov pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu) a odporúčanie 6.6 z výročnej správy za rok 2022 (o zvyšovaní informovanosti riadiacich orgánov o riziku podvodu) v plnej miere vykonané.

Pokiaľ ide o osobitnú správu o **orgánoch EÚ v oblasti boja proti podvodom** (**bod 1.56**), Komisia víta zistenie Dvora audítorov, že mandáty príslušných subjektov EÚ pôsobiacich v oblasti boja proti podvodom sú jasne stanovené a neprekrývajú sa (**bod 3.25**), a uznáva, že výmenu informácií a dohľad Komisie je možné posilniť s cieľom zabezpečiť koherentnejšiu architektúru boja proti podvodom. Komisia prijala odporúčania Dvora audítorov v tejto súvislosti, ako je podrobne uvedené v ***odpovediach na kapitolu 3*** (*časť 1, výsledky auditov výkonnosti vykonaných Dvorom audítorov: hlavné posolstvá) a* bude naďalej zvažovať príslušné nadväzujúce opatrenia.

V osobitnej správe Dvora audítorov 06/2026 sa konštatuje, že Komisia prijala opatrenia na zlepšenie **rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti boja proti podvodom** (**bod 1.57**) a že audity Komisie prispeli k zlepšeniu vnútroštátnych systémov boja proti podvodom. Pokiaľ ide o pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa odhaľovania podvodov, ich hlásenia a nápravy, Komisia pripomína, že podľa článku 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti nesú členské štáty primárnu zodpovednosť za prevenciu, odhaľovanie a nápravu podvodov a že nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti umožňuje členským štátom využívať ich bežné vnútroštátne systémy riadenia rozpočtu, čo môže prirodzene viesť k rôznorodosti prístupov. Komisia už vykonala prijaté odporúčania týkajúce sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, aktualizovala svoje usmernenia[1] a zverejnila podrobné pokyny týkajúce sa povinností členských

[1] *Guidance to Member States for the preparation of the summary of audits under the Recovery and Resilience Facility* (Usmernenie pre členské štáty k príprave zhrnutia auditov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti); Usmernenie k posudzovaniu systémov vnútornej kontroly zavedených členskými štátmi v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

štátov po ukončení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane povinností oznamovať podozrenia na podvod[2].

Rôznorodosť prístupov k nahlasovaniu podvodov je preto logickým dôsledkom právneho rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Členské štáty majú najlepšie postavenie na to, aby určili najúčinnejšie a najvhodnejšie opatrenia na prevenciu a odhaľovanie podvodov v rámci svojich špecifických podmienok a v súlade s platným vnútroštátnym právnym rámcom. Ak však členský štát odhalí akékoľvek konkrétne nezrovnalosti, musí prijať opatrenia na ich nápravu a zodpovedajúcim spôsobom informovať Komisiu, a to vo vyhlásení riadiaceho subjektu.

Komisia zasa overuje, či vnútroštátne systémy fungujú účinne a či spĺňajú kľúčové požiadavky právneho rámca, monitoruje ich vykonávanie a v prípade potreby prijíma nápravné opatrenia alebo opatrenia na vymáhanie s cieľom ochrániť rozpočet Únie.

Pokiaľ ide o **osobitnú správu o stratégii Komisie pre boj proti podvodom (CAFS)**, Komisia sa domnieva, že stratégia CAFS odráža primeranú úroveň ambícií a zahŕňa perspektívne opatrenia na boj proti podvodom. Komisia však správu využije na ďalšie posilnenie stratégie CAFS a stratégií pre boj proti podvodom prijatých útvarmi Komisie a výkonnými agentúrami. Komisia zdôrazňuje, že jej posúdenie rizika podvodov na úrovni inštitúcie je založené na komplexnom postupe zahŕňajúcom spoľahlivé a relevantné informácie, ktorý podporuje účinný inštitucionálny dohľad nad rizikami podvodov. To sa zabezpečuje kombináciou rôznych zdrojov informácií na identifikáciu rizík podvodov na úrovni inštitúcie. A napokon, Komisia uznáva dôležitosť spoločných ukazovateľov výsledkov pre monitorovanie výsledkov a v rámci svojej ďalšej stratégie pre boj proti podvodom určí príslušný súbor takýchto ukazovateľov.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 1.1 – Odstrániť funkčné nedostatky a posilniť kontroly systému SUMMA

Na základe nášho auditu IT týkajúceho sa systému SUMMA odporúčame Komisii, aby:

a) identifikovala zostávajúce funkčné nedostatky, určila ich prioritu na základe ich potenciálneho vplyvu na spoľahlivosť finančných transakcií a odstránila nedostatky s najvyššou prioritou;

b) zabezpečila, aby dočasné riešenia boli účinné, poskytovali kontroly potrebné na predchádzanie finančným chybám, boli dôkladne monitorované a sprevádzané plánom na včasné dokončenie trvalých riešení;

c) stanovila za prioritu a riešila nedostatky vo vnútornej kontrole v súvislosti so zavedením a fungovaním systému SUMMA.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 1.1 písm. a), b) a c).

[2] Usmernenia pre členské štáty o operačných aspektoch súvisiacich so záverečnou fázou a s ukončením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 2: Rozpočtové a finančné riadenie

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Rozpočet EÚ v roku 2025 naďalej zohrával kľúčovú úlohu pri **napĺňaní politických priorít** EÚ. Okrem toho, že prispel k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, k podpore poľnohospodárov a k zvýšeniu produktivity poľnohospodárstva, takisto pomohol posilniť vonkajšie hranice EÚ a jej obranné spôsobilosti, pomáhal riešiť migračné tlaky a poskytovala sa prostredníctvom neho neochvejná podpora Ukrajine, pričom to sú len niektoré z priorít.

Ako zdôraznil aj Európsky dvor audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) (**body 2.25 – 2.29**), **úroveň neuhradených záväzkov** (RAL – *reste à liquider*) v roku 2025 naďalej klesala. Viac ako polovica zostávajúcich neuhradených záväzkov [s výnimkou finančných prostriedkov z nástroja NextGenerationEU (ďalej len „NGEU“)] súvisí s politikou súdržnosti, v rámci ktorej Komisia podporuje členské štáty pri posilňovaní administratívnych kapacít a odstraňovaní prekážok investícií. Komisia bude **naďalej monitorovať realizáciu** programov a nástrojov EÚ a uverejňovať informácie o ročných prognózach plnenia rozpočtu, ako aj správu o pokroku v oblasti neuhradených záväzkov.

Pokiaľ ide o **neuhradené záväzky NGEU**, mnohé členské štáty revidovali svoje plány obnovy a odolnosti, prerozdelili finančné prostriedky na pokročilejšie projekty, upravili míľniky a ciele a riešili oneskorenia pri realizácii, pričom zachovali pôvodné ambície týchto plánov. **Cieľom týchto revízií** bolo **prispôsobiť sa novým okolnostiam** a zabezpečiť včasné uhradenie platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do konca roka 2026.

V júli 2025 predložila Komisia svoj návrh ambiciózneho, pružného a výhľadovo orientovaného **viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) na roky 2028 – 2034**. Stavia na silných stránkach, základných zásadách a skúsenostiach získaných zo súčasného VFR a zároveň ho zjednodušuje a zvyšuje jeho flexibilitu i vplyv. Komisia úzko spolupracuje s Parlamentom a Radou na dosiahnutí ambicióznej, vyváženej a včasnej dohody o budúcom VFR a sektorových programoch.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Rozpočtové riadenie v roku 2025

Plnenie rozpočtu EÚ

Komisia zdôrazňuje, že **rozpočtové prostriedky NGEU** by sa mali odlíšiť od schváleného rozpočtu. Vzhľadom na povahu úverov NGEU (vonkajšie pripísané príjmy, ktoré možno preniesť) by sa akékoľvek porovnanie čerpania viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov malo vykladať opatrne.

Pokiaľ ide o **fondy politiky súdržnosti**, **čerpanie** čistých súm sa pravidelne zverejňuje na platforme otvorených údajov v záujme transparentnosti a presného finančného monitorovania.

Komisia konštatuje, že Dvor audítorov zahrnul do analýzy všetky druhy rozpočtových prostriedkov (**body 2.2 – 2.9**). Pri analýze konečných mier **plnenia rozpočtu EÚ** Komisia pripomína, že v nariadení o rozpočtových pravidlách a v niektorých právnych základoch **sa stanovuje možnosť preniesť** do nasledujúceho roka viazané a platobné rozpočtové prostriedky, ktoré sa ku koncu roka nevyčerpali. Ide o bežnú prax najmä v prípade pripísaných príjmov.

Ako zdôrazňuje aj Dvor audítorov (**bod 2.6**), preniesla sa suma **viazaných rozpočtových prostriedkov** vo výške približne 1,9 miliardy EUR. Po zohľadnení týchto prenosov **dosiahlo plnenie schváleného viazaného rozpočtu 99,4 %**. Približne 100 miliónov EUR z nevyčerpaných viazaných rozpočtových prostriedkov na konci roka prepadlo a iba 50 miliónov EUR z tejto sumy pochádzalo z rozpočtového oddielu Komisie (13,8 milióna EUR z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii, ktorý nebol mobilizovaný; zvyšná suma vyplývala z obmedzených súm, ktoré zostali nevyužité po ukončení postupov verejného obstarávania alebo udeľovania grantov).

Pokiaľ ide o **platobné rozpočtové prostriedky** (**body 2.7** a **2.8**), Komisia by chcela dodať, že vďaka prenosu rozpočtových prostriedkov z roku 2025 do roku 2026 dosiahla miera plnenia 99,9 % z celkovej sumy dostupných platieb. Zo schválených platobných rozpočtových prostriedkov teda zostalo na konci roka nevyužitých 111 miliónov EUR, pričom iba 55,4 milióna EUR pochádza z rozpočtového oddielu Komisie.

Plnenie rozpočtu fondov v rámci zdieľaného riadenia podľa NSU na roky 2021 – 2027

Pokiaľ ide o mieru čerpania (**body 2.13 – 2.17, ilustrácie 2.7 – 2.9**), Komisia pripomína, že **programy** na roky 2021 – 2027 **sa** z dôvodu vonkajších faktorov **prijali o sedem mesiacov neskôr** než programy na programové obdobie 2014 – 2020. Okrem toho mal na začiatok politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 vplyv aj Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a to jednak preto, že presmeroval časť investičného portfólia politiky súdržnosti a vytvoril ďalší administratívny tlak na implementujúce orgány, a jednak preto, že investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa často uprednostňovali z dôvodu skoršieho termínu realizácie.

Pokiaľ ide o **vysoký počet žiadostí o platbu** predložených na konci roka, ktoré zostali nevybavené, je pozitívnym signálom, že sa vďaka zrýchľujúcemu sa tempu výberu projektov vykonávanie programov zreteľne urýchlilo. Nahromadenie neuhradených platieb na konci roka 2025 bolo skutočne dôsledkom **vyššej než očakávanej miery plnenia** a masívnej koncentrácie žiadostí o platbu predložených na samom konci roka. V posledných dvoch týždňoch decembra 2025 sa predložilo rekordných 32 % všetkých žiadostí o platbu zo všetkých fondov **politiky súdržnosti** podľa NSU (**približne** 14 miliárd EUR). Ide spravidla o žiadosti, pri ktorých sa očakáva, že budú uhradené z rozpočtu na nasledujúci rok.

Jedným z faktorov vedúcich k takému **oneskorenému predkladaniu žiadostí o platbu** môže byť ustanovenie článku 91 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU), ktorým sa obmedzuje počet žiadostí o platbu, ktoré je možné predložiť v rámci každého programu za rok. To môže viesť k **odkladu žiadostí o platbu** na koniec každého obdobia podávania žiadostí, pričom v poslednom štvrťroku dochádza k čoraz väčšej koncentrácii podávania žiadostí o platbu.

Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NGEU

Komisia berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa **čerpania platieb grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** (**body 2.19 – 2.24**). Všetky členské štáty v nadväznosti na vlaňajšie oznámenie Komisie[1] revidovali svoje plány obnovy a odolnosti s cieľom uľahčiť ich úspešné vykonanie do konca roka 2026. Komisia **úzko spolupracuje s členskými štátmi** na dosiahnutí tohto cieľa a prijíma všetky potrebné opatrenia na spracovanie zostávajúcich platieb v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2026.

2. Finančné riadenie v roku 2025

Komisia berie na vedomie pripomienku Európskeho dvora audítorov týkajúcu sa **nárastu nesplatených prostriedkov, ktoré si EÚ vypožičala** (**body 2.30 – 2.47**). Je to v súlade najmä s profilom nástroja **NextGenerationEU**, v prípade ktorého **sa splácanie začne v roku 2028**, ako aj s novými programami, v rámci ktorých sa poskytujú úvery financované z prostriedkov, ktoré si EÚ vypožičala v posledných rokoch. Ako sa zdôrazňuje v správe Dvora audítorov, splatnosti sú rozložené na dlhé časové obdobie, aby sa zabránilo veľkej koncentrácii splatných dlhopisov v jednotlivých rokoch.

Pokiaľ ide o pripomienky Dvora audítorov uvedené v **bode 2.43**, a to vrátane tých, ktoré sa týkajú absencie zverejnených informácií o vplyve konkrétnych udalostí – ako je konflikt na Blízkom východe alebo vojna na Ukrajine – na **náklady na financovanie Nástroja Európskej únie na obnovu**, Komisia zdôrazňuje, že neustále monitoruje rozpočtový vplyv svojich emisií na trhu, a to nielen v súvislosti s konkrétnou udalosťou, ale aj so zreteľom na všeobecné trhové podmienky. To sa následne premietne do rozpočtových návrhov a môže to viesť k zmenám, ak by mala akákoľvek udalosť významný vplyv na **predpokladané náklady na vypožičiavanie si prostriedkov**. Komisia takisto zdôrazňuje, že medzi udalosťou na trhu a jej premietnutím sa do nákladov na financovanie existuje časový posun. Náklady na financovanie odrážajú trhové podmienky v čase financovania podpory a Komisia uplatňuje **stabilnú emisnú stratégiu**, ktorou sa obmedzuje špecifický vplyv konkrétnej udalosti na jej priemerné náklady na vypožičiavanie si prostriedkov. Vplyv konfliktu na Blízkom východe na náklady na financovanie by sa preto prejavil najmä v nasledujúcom VFR a len čiastočne v roku 2027.

Komisia zdôrazňuje, že **úroveň očakávaných nákladov na vypožičiavanie si prostriedkov v rámci NGEU** pre súčasný VFR bude závisieť od skutočného vyplácania prostriedkov v rámci NGEU do konca tretieho štvrťroka 2026. Ako bolo možné pozorovať v predchádzajúcich rokoch, je pomerne ťažké odhadnúť sumy, ktoré sa vyplatia do konca tretieho štvrťroka rozpočtového roka. Okrem toho existuje neistota v súvislosti s vývojom **úrokových sadzieb**. Komisia **dôkladne sleduje trh** a na základe prezieravej metriky upravuje svoje prognózy. Bude **naďalej pravidelne poskytovať aktuálne informácie** o vyplácaní prostriedkov a nákladoch na úroky prostredníctvom svojich správ o operáciách vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov[2].

Komisia ďalej berie na vedomie posúdenie Dvora audítorov týkajúce sa expozícií zaručených **manévrovacím priestorom v rozpočte EÚ** (**body 2.60 – 2.65**) a pripomína, že pravidelne

[1] Oznámenie COM(2025) 310 final/2.

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/analyses-and-reports_sk#report.

posudzuje **udržateľnosť podmienených záväzkov** krytých týmto manévrovacím priestorom a informuje o tom vo výročnej správe v súlade s článkom 256 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Pri zavádzaní nového programu Komisia ďalej posudzuje udržateľnosť manévrovacieho priestoru, a to aj v prípade nepriaznivých scenárov.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 2.1 – Znížiť riziko nahromadenia neuhradených platieb z fondov politiky súdržnosti

Komisia by mala spolu s členskými štátmi včas prijať opatrenia na zabezpečenie primeraného plánovania a realizácie potrieb v oblasti platieb v rámci ročného rozpočtu a v súlade so stropmi VFR s osobitným dôrazom na fondy politiky súdržnosti. Cieľom by malo byť zníženie akéhokoľvek rizika nahromadenia neuhradených platieb v dôsledku nedostatočných platobných rozpočtových prostriedkov v ročnom rozpočte, aby sa obmedzil tlak na platobné rozpočtové prostriedky v budúcich rozpočtových rokoch.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia toto odporúčanie **akceptuje** a už ho začala vykonávať.

Hoci je podávanie žiadostí o platbu na samom konci roka bežné a očakáva sa, nárast počtu žiadostí o platbu v druhej polovici decembra 2025 bol oveľa vyšší než zvyčajne. Toto väčšie než očakávané nahromadenie neuhradených platieb v rámci politiky súdržnosti na konci roka 2025 vyvolalo tlak na rozpočet na rok 2026. Komisia preto už 9. júna 2026 predložila návrh opravného rozpočtu s cieľom posilniť rozpočet na politiku súdržnosti na rok 2026 a zabezpečiť včasné uhradenie žiadostí o platbu predložených členskými štátmi. Komisia bude naďalej pozorne sledovať situáciu a v prípade potreby prijímať opatrenia na základe aktualizovaných prognóz členských štátov.

Odporúčanie 2.2 – Vypracovať stratégiu riadenia záväzkov a splácania NGEU

Komisia by mala vypracovať stratégiu riadenia záväzkov a splácania dlhu súvisiaceho s NGEU, ktorá by pokrývala obdobie splácania do roku 2058, pričom by mala zohľadniť makro a finančné riziká vrátane rizík refinancovania, úrokových sadzieb, likvidity a trhových rizík. Na obdobie, na ktoré sa vzťahuje súčasný a nadchádzajúci VFR, by sa mali zohľadniť príslušné rozpočtové obmedzenia vrátane ročného stropu pre splátky istiny a dostupných platobných rozpočtových prostriedkov. V prípade nenávratnej podpory, keďže súvisiace náklady na financovanie budú hradené z rozpočtu EÚ, by Komisia mala stanoviť kritériá a priority pre rozhodovanie o tom, aká časť splatného dlhu sa má refinancovať, s cieľom obmedziť náklady na financovanie a zároveň zachovať efektívny prístup na trh a prevádzkovú flexibilitu.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia toto odporúčanie **akceptuje**.

Komisia **súhlasí** s tým, že pri plánovaní nového vypožičiavania si prostriedkov je dôležité zohľadňovať profily splácania jednotlivých programov, a potvrdzuje, že tento prvok je už zahrnutý v jej polročných plánoch financovania. Pokiaľ ide o dlh súvisiaci s nenávratnou podporou NGEU,

návrh Komisie pre VFR na roky 2028 – 2034 obsahuje ustanovenia týkajúce sa pevnej ročnej sumy vo výške 24 miliárd EUR v bežných cenách na dlhovú službu NGEU v rokoch 2028 až 2034 (vrátane úrokov aj istiny) v rámci stropov VFR. Tento návrh odráža postupné a predvídateľné znižovanie záväzkov a zabezpečuje predvídateľnosť pre rozpočtové plánovanie a pre príspevky členských štátov do rozpočtu, pričom zohľadňuje úrokové riziká. Komisia bude na základe týchto úvah naďalej vypracúvať návrhy týkajúce sa splácania dlhu súvisiaceho s nenávratnou podporou. O sumách, ktoré sa majú vrátiť, rozhodne rozpočtový orgán. Podmienky splácania dlhu súvisiaceho s úvermi v rámci NGEU sú stanovené v príslušných zmluvách o úvere.

Komisia **súhlasí** s tým, že je dôležité obmedziť náklady na financovanie a zároveň zachovať efektívny prístup na trh a prevádzkovú flexibilitu. Platným právnym rámcom sa stanovujú podmienky splácania dlhu pochádzajúceho z financovania NGEU. Pokiaľ ide o úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, splátkový kalendár dohodnutý s dotknutými členskými štátmi zaručuje, že sa úvery splatia EÚ najneskôr do roku 2058. Dlh zodpovedajúci nenávratnej podpore NGEU sa má splácať prostredníctvom rozpočtu EÚ stabilným a predvídateľným spôsobom, pričom k úplnému splateniu má dôjsť do konca roka 2058, a to v súlade s rozhodnutiami rozpočtového orgánu. O sumách, ktoré sa majú vyčleniť na pokrytie nákladov na financovanie NGEU v budúcom VFR, sa v súčasnosti rokuje v kontexte už uvedeného návrhu Komisie týkajúceho sa budúceho dlhodobého rozpočtu EÚ na roky 2028 – 2034. Komisia zdôrazňuje, že navrhovaný prístup by poskytoval prirodzené zabezpečenie: ak budú úrokové sadzby v danom roku vyššie, než sa predpokladalo v čase prijatia VFR, skutočná splátka v tom danom roku bude o niečo nižšia, čo si vyžiada vyššie refinancovanie, zatiaľ čo ak budú náklady na vypožičiavanie si prostriedkov nižšie, než sa očakávalo, skutočná splátka sa zvýši.

Komisia bude naďalej polročne informovať o svojich plánoch financovania štruktúrovaným a transparentným spôsobom. Takouto komunikáciou sa zabezpečuje predvídateľnosť pre investorov, čím sa obmedzujú náklady na financovanie a zároveň sa zachováva efektívny prístup na trh a prevádzková flexibilita, v súlade s odporúčaním Dvora audítorov.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 3: Rozpočet EÚ a výsledky

ČASŤ 1 – VÝSLEDKY AUDITOV VÝKONNOSTI EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV: HLAVNÉ ODKAZY

Závery uvedené v časti 1 kapitoly 3 sú odvodené z osobitných správ Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) uverejnených v roku 2025. Tieto osobitné správy boli v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách predmetom rozsiahleho zúčtovania a námietkových konaní. Podrobné odpovede Komisie, ktoré odrážajú jej stanovisko k osobitným správam a súvisiacim odporúčaniam, boli uverejnené spolu so správami a sú k dispozícii verejnosti.

Komisia berie na vedomie zhrnutia vyhlásení Európskeho parlamentu a Rady vydaných po uverejnení osobitných správ v roku 2025, ktoré Dvor audítorov uvádza v časti 1 kapitoly 3.

Komisia zdôrazňuje, že miera akceptácie odporúčaní Dvora audítorov vydaných v roku 2025, ako sa uvádza v časti 1 (**bod 3.4**), je vo všeobecnosti veľmi vysoká (94 % úplne alebo čiastočne akceptovaných), čo svedčí o konštruktívnom prístupe Komisie k riešeniu problémov zistených Dvorom audítorov. Komisia neakceptovala iba 6 % odporúčaní Dvora audítorov.

Konkrétne by Komisia chcela pripomenúť svoje stanovisko k určitým osobitným správam, na ktoré sa Dvor audítorov odvoláva v časti 1 kapitoly 3.

Osobitná správa 11/2025: Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ[1]

Pokiaľ ide o odporúčanie 1, Komisia[2] súhlasila s tým, že preskúma, či by sa toto najnovšie vymedzenie pojmu mimovládne organizácie (MVO) mohlo ďalej spresniť. Zároveň zdôraznila potrebu nezvyšovať administratívne zaťaženie MVO ani neobmedzovať ich prístup k finančným prostriedkom EÚ, keďže nič nenasvedčuje tomu, že by MVO predstavovali pre rozpočet EÚ väčšie riziko než iné druhy subjektov. Štatút MVO navyše spravidla nie je podmienkou na získanie finančných prostriedkov EÚ. Komisia v roku 2025 preskúmala, či by bolo možné ďalej spresniť súčasné vymedzenie pojmu mimovládna organizácia – najmä pojem „nezávislosť od vlády“ a či môže MVO presadzovať obchodné záujmy svojich členov. Dospela k záveru, že by bolo možné poskytnúť dodatočné objasnenia. Momentálne sa dokončujú usmernenia, ktoré sa čoskoro uverejnenia.

Pokiaľ ide o odporúčanie 2, Komisia preskúma možnosť postupného zvyšovania frekvencie aktualizácií v systéme finančnej transparentnosti. Komisia okrem toho v súlade s článkom 38 a článkom 277 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách sprístupní v systéme finančnej transparentnosti informácie o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ v rámci všetkých spôsobov riadenia, pokiaľ ide o programy prijaté a financované z VFR po roku 2027.

[1] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 11/2025: Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ, COM-Replies-SR-2025-11_SK.pdf.

V súvislosti s odporúčaním 3 by Komisia chcela zdôrazniť, že audítorská správa nepreukázala žiadne porušenie hodnôt EÚ. Komisia však vyjadrila ochotu preskúmať možnosť zavedenia ďalších ukazovateľov rizika s cieľom zlepšiť kontroly dodržiavania hodnôt EÚ, ak sa potvrdí, že je to technicky možné a v súlade s platnými pravidlami.

Osobitná správa 12/2025: Stratégia EÚ v oblasti mikročipov[3]

Komisia berie na vedomie posúdenie Dvora audítorov týkajúce sa výziev spojených s dosiahnutím cieľa digitálneho desaťročia, ktorým je 20 % podiel EÚ na svetovom trhu s polovodičmi (**bod 3.17**). Akt o čipoch zároveň už priniesol významné výsledky tým, že sa ním mobilizovali ohlásené investície vo výške viac ako 80 miliárd EUR a urýchlilo sa vykonávanie v rámci všetkých troch pilierov. Týmito investíciami sa posilňuje európsky ekosystém polovodičov, zvyšuje sa jeho odolnosť a upevňuje sa konkurenčné postavenie EÚ na vysoko dynamickom globálnom trhu.

V súlade s druhým odporúčaním Dvora audítorov, na základe skúseností získaných pri vykonávaní aktu o čipoch a v nadväznosti na rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami, podkladové štúdie, hodnotiace činnosti a posúdenie vplyvu prijala Komisia 3. júna 2026 revidovanú stratégiu v oblasti polovodičov („akt o čipoch 2.0“). Uvedeným návrhom sa reaguje na meniace sa trhové a geopolitické podmienky, zohľadňujú sa ním získané skúsenosti a jeho cieľom je ďalej posilniť dlhodobú konkurencieschopnosť, odolnosť a vedúce technologické postavenie európskeho ekosystému polovodičov.

Osobitná správa 9/2025: Systémy kontroly Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti[4]

Dvor audítorov zistil, že Komisia nebola schopná poskytnúť dostatočné uistenie o tom, či členské štáty majú účinné kontrolné systémy na zabezpečenie toho, aby výdavky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti boli v súlade s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci (**bod 3.8**). Komisia nesúhlasí s názorom Dvora audítorov o nedostatočnom uistení na úrovni EÚ, pokiaľ ide o dodržiavanie pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel členskými štátmi. Komisia sa domnieva, že od začiatku vykonávania mechanizmu má primerané uistenie o dodržiavaní povinnosti členských štátov pravidelne kontrolovať súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci.

V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa jasne stanovuje prvoradá zodpovednosť členských štátov za zabezpečenie súladu s právom EÚ a vnútroštátnym právom, najmä s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Komisia však pravidelne vykonáva audity, aby sa uistila, že členské štáty plnia svoje povinnosti. Komisia takisto pripomína, že zákonnosť a správnosť platieb členským štátom v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú založené výlučne na uspokojivom plnení míľnikov a cieľov. Komisia od začiatku zohľadňovala, či sa kontrolnými systémami členských štátov zabezpečuje súlad s vnútroštátnym právom a právom EÚ.

V nadväznosti na predchádzajúce odporúčania Dvora audítorov vykonala Komisia všetky akceptované odporúčania týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci. Komisia zintenzívnila svoju audítorskú činnosť. V roku 2023 aktualizovala svoju audítorskú stratégiu tak, aby pri všetkých druhoch auditov systematicky kontrolovala, či členské štáty pravidelne kontrolujú súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci, a to vrátane účinnosti týchto kontrol. Na základe týchto rozsiahlych audítorských činností má Komisia primerané uistenie, že členské štáty plnia svoju právnu povinnosť

[3] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 12/2025: Stratégia EÚ v oblasti mikročipov | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-12_SK.pdf.

[4] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 09/2025: Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-09_SK.pdf.

pravidelne kontrolovať súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci, a to vrátane účinnosti týchto kontrol.

Osobitná správa 18/2025: Flexibilita rozpočtu EÚ[5]

Pokiaľ ide o odporúčanie 1, v ktorom sa Komisia vyzvala, aby poskytla dodatočné informácie na podloženie navrhovania rámca flexibility pre budúci viacročný finančný rámec (ďalej len „VFR"), Komisia sa touto otázkou už zaoberala v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k návrhu VFR z roku 2025. Odporúčanie 2, v ktorom sa navrhuje zjednodušenie rámca flexibility pre budúci VFR, sa v plnej miere vykonalo prostredníctvom návrhu VFR na roky 2028 – 2034 v júli 2025, a to ešte pred cieľovým dátumom v roku 2026. A napokon, pokiaľ ide o odporúčanie 3, Komisia revidovala svoj interný postup tak, aby bolo jasne a prehľadnejšie vidieť, že pred využitím osobitných nástrojov vždy skúma možnosti prerozdelenia a prehodnotenia priorít, ak vzniknú nové potreby. Komisia zároveň konštatuje, že prerozdelenia často odrážajú zmeny v politických prioritách, a preto nemusí byť vždy možné zdokumentovať presuny, keďže môžu zahŕňať politické rozhodnutia a kompromisy prijaté na politickej úrovni (napríklad Európskou radou).

Osobitná správa 26/2025: Spolupráca orgánov EÚ v oblasti boja proti podvodom[6]

Komisia víta záver Dvora audítorov, že mandáty príslušných subjektov EÚ zodpovedných za boj proti podvodom sú jasne stanovené a neprekrývajú sa (**bod 3.25**). Komisia zároveň uznáva, že viaceré oblasti v rámci cyklu boja proti podvodom je možné posilniť s cieľom zabezpečiť súdržnejšiu architektúru boja proti podvodom. Komisia si uvedomuje, že postupy na podporu konzultácií a výmeny informácií o obvineniach z podvodov medzi úradom OLAF a Európskou prokuratúrou sú zložité. Preto víta odporúčanie 1, ktorým je vytvoriť interoperabilný informačný systém boja proti podvodom pre efektívnu výmenu informácií o obvineniach z podvodov. Komisia v nadväznosti na odporúčanie 2 zanalyzuje rozdiely v oznamovaní podvodov členskými štátmi, ako aj inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami EÚ, pričom zohľadní vnútorné príčiny, ktoré by mohli vysvetľovať rozdiely v miere oznamovania. Komisia akceptovala odporúčanie 3 s cieľom vypracovať koherentnú metodiku na stanovenie výšky všetkých súm podvodov alebo nezrovnalostí, ktoré boli zistené, ktorým sa predišlo a ktoré boli skutočne vymožené na základe administratívnych a trestných konaní, a to na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, pričom bude vychádzať zo zavedených systémov.

Osobitná správa 22/2025: Finančné opravy v politike súdržnosti[7]

Táto osobitná správa je veľmi dôležitá, keďže sa týka nápravnej schopnosti Komisie v rámci politiky súdržnosti. V správe Dvora audítorov sa konštatuje, že iba čisté finančné opravy majú odrádzajúci účinok na ochranu rozpočtu EÚ a že každá finančná oprava mala viesť k strate príspevku EÚ s cieľom „sankcionovať" dotknutý členský štát (**bod 3.36**). Komisia sa však domnieva, že všetky druhy finančných opráv, nielen čisté finančné opravy, majú za cieľ chrániť rozpočet EÚ. Rozpočet EÚ je chránený bez ohľadu na to, či finančné opravy vykonáva Komisia alebo členské štáty, alebo či vedú k zníženiu príspevku EÚ alebo nie, keďže výdavky vykazujúce nezrovnalosti sú vylúčené z rozpočtu EÚ.

[5] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 18/2025: Flexibilita rozpočtu EÚ | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-18_SK.pdf.

[6] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 26/2025: Orgány EÚ v oblasti boja proti podvodom | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-26_SK.pdf.

[7] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 22/2025: Finančné opravy v politike súdržnosti | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-22_SK.pdf.

Navyše, napriek prísnym podmienkam právneho rámca týkajúceho sa čistých finančných opráv v rokoch 2014 – 2020 prijala Komisia svoje prvé rozhodnutie o čistej finančnej oprave v septembri 2025, pričom ďalšie tri konania stále prebiehajú.

Hoci sa v správe uznáva, že vlastné kontroly Komisie viedli k značnému objemu finančných opráv (viac ako 1,578 miliardy EUR do apríla 2026), neuvádza sa v nej bezprecedentná nápravná schopnosť členských štátov, ktoré samy vyňali 22,9 miliardy EUR z ročnej účtovnej závierky (vrátane 3,4 miliardy EUR v podobe konečných opráv). Právne ustanovenia týkajúce sa finančných opráv, ktoré slúžia na ochranu rozpočtu EÚ, majú preto preventívny účinok, pričom možnosť uplatnenia čistých finančných opráv pôsobí odrádzajúco a posilňuje sa ňou detekčná a nápravná schopnosť.

A napokon sa právnym rámcom na roky 2021 – 2027 zjednodušuje a zefektívňuje bezprostredné uplatňovanie čistých finančných opráv bez ohľadu na to, či sa v systéme preukážu závažné nedostatky, čím sa v prvom rade zvyšujú stimuly pre zavedenie dôkladných vnútroštátnych kontrolných postupov. Komisia okrem toho už vypracovala interné usmernenia a aktualizovala svoj prístup k tomu, ako starostlivo uplatňovať tieto ustanovenia na roky 2021 – 2027.

Dvor audítorov vo svojej správe vydal štyri odporúčania, z ktorých tri boli akceptované a jedno Komisia akceptovala čiastočne, pričom tieto odporúčania sa v súčasnosti vykonávajú.

Osobitná správa 16/2025: Financovanie EÚ na riešenie lesných požiarov[8]

Komisia víta osobitnú správu Dvora audítorov o financovaní EÚ na riešenie lesných požiarov (**bod 3.29**). Pokiaľ ide o chýbajúci úplný prehľad o výdavkoch EÚ na opatrenia v oblasti lesných požiarov, Komisia konštatuje, že v prípade finančných prostriedkov implementovaných v rámci zdieľaného riadenia sa Európsky parlament a Rada Európskej únie dohodli na obmedzenom počte ukazovateľov. Vyhlásenie Dvora audítorov o tom, ako sa prideľovali finančné prostriedky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti[9], je založené na obmedzenom počte prípadov, ktoré nemožno považovať za reprezentatívne pre všetky príslušné opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Návrh nariadenia Komisie, ktorým sa stanovuje rámec sledovania výdavkov a výkonnosti rozpočtu, obsahuje oblasť intervencie 276 „Preventívne opatrenia na zmiernenie rizika lesných požiarov“, ku ktorej sú priradené konkrétne ukazovatele výstupov a výsledkov.

Komisia akceptovala všetky odporúčania Dvora audítorov a bude podporovať osvedčené postupy s cieľom zamerať sa na projekty s najväčším potenciálnym vplyvom. V praxi to znamená využívať prehľadné a aktuálne mapy rizík, zohľadňovať dlhodobú udržateľnosť a komplementárne využívať geografické pokrytie aj kritériá založené na riziku.

Komisia uverejnila nové oznámenie o integrovanom riadení rizika prírodných požiarov (2026), v ktorom načrtáva komplexný prístup EÚ k prevencii, pripravenosti, reakcii a obnove spolu s opatreniami, ktoré majú vykonať Komisia a členské štáty.

[8] Pozri odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov 16/2025: Financovanie EÚ na riešenie lesných požiarov | Európsky dvor audítorov, COM-Replies-SR-2025-16_SK.pdf.
[9] Pozri podnadpis Dvora audítorov pred bodom 29, body 10 a 32, rámček 2 a rámček 3.

ČASŤ 2 – VÝKONNOSŤ PROGRAMOV V OKRUHU 2 VIACROČNÉHO FINANČNÉHO RÁMCA

Rámec vykazovania výkonnosti

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že Komisia pri vykazovaní výkonnosti za okruh 2 VFR vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2024 postupovala v súlade s pokynmi inštitúcie a vo vykázaných záväzkoch ani platbách sa nezistili žiadne podstatné chyby (**body 3.45 – 3.46**).

Ukazovatele výkonu

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že ukazovatele výkonnosti uvedené za obdobia 2014 – 2020 a 2021 – 2027 boli vo veľkej miere vymedzené v súlade so zásadou SMART (**bod 3.50**).

Základné ukazovatele výkonnosti uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programov (príloha 4 k výročnej správe o riadení a výkonnosti) sú tie, ktoré sú stanovené v príslušných legislatívnych rámcoch programov prijatých Európskym parlamentom a Radou, ako je napríklad výkonnostný rámec politiky súdržnosti.

Komisia sa domnieva, že v rámci ročného monitorovania a podávania správ o výkonnosti rozpočtových programov EÚ sú výstupy a výsledky najvhodnejšími a najužitočnejšími ukazovateľmi na posúdenie výkonnosti. Tieto ukazovatele umožňujú včasné monitorovanie pokroku pri vykonávaní a priamo súvisia s intervenciami financovanými z prostriedkov EÚ (**body 3.52 – 3.54**).

Komisia súhlasí s tým, že v rámci hodnotení je dôležité posudzovať vplyvy financovania z prostriedkov EÚ. Ako sa však uznáva v súbore nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, využívanie ukazovateľov vplyvu pri ročnom monitorovaní podlieha značným metodickým obmedzeniam, najmä ťažkostiam pri stanovovaní súvislostí medzi financovanými činnosťami a pozorovanými zmenami, ako aj časovému posunu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou dosahovania merateľných účinkov. Toto obmedzenie je obzvlášť relevantné v oblastiach zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj sociálneho začlenenia. V prípade intervencií zameraných na jednotlivcov si spoľahlivé meranie vplyvu vo všeobecnosti vyžaduje kontrafaktuálne hodnotenia vplyvu, ako aj využitie údajov kontrolnej skupiny a pokročilých analytických metodík.

Vo výkonnostnom rámci na roky 2021 – 2027 sa zohľadnili skúsenosti získané z predchádzajúceho programového obdobia a riešili sa v ňom zistené obmedzenia vrátane obmedzenej dostupnosti ukazovateľov výsledkov v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020.

Výber ukazovateľov výkonnosti vo vyhláseniach o výkonnosti programov

Vyhlásenia o výkonnosti programov obsahujú výber až deviatich ukazovateľov výkonnosti zo základných ukazovateľov výkonnosti stanovených v príslušných nariadeniach o programoch. Výber je založený najmä na relevantnosti ukazovateľov a ich schopnosti zmysluplne pokryť ciele programu. Okrem toho je kompletný súbor základných ukazovateľov výkonnosti naďalej verejne dostupný v osobitnom súbore PDF, ktorý je uverejnený na webovom sídle venovanom vyhláseniam o výkonnosti programov.

V prípade Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) a Kohézneho fondu boli ukazovatele vybrané na základe frekvencie ich používania v členských štátoch a ich prínosu k príslušným cieľom politík EÚ. V dôsledku toho poskytujú vykazované hodnoty reprezentatívny prehľad o pokroku dosiahnutom pri plnení cieľov programov EÚ.

Oddiel „Konkrétne príklady dosiahnutých výsledkov“

Vyhlásenia o výkonnosti programov obsahujú niekoľko doplnkových oddielov, v ktorých sú uvedené informácie o výkonnosti programov (**bod 3.49**). Jedným z týchto oddielov je oddiel „Konkrétne príklady dosiahnutých výsledkov“, ktorý obsahuje názorné príklady vykonávania a výsledkov programu. V závislosti od povahy programu a fázy jeho vykonávania sa tieto príklady môžu týkať buď výsledkov, ktoré sa už dosiahli v praxi, alebo iných relevantných míľnikov vykonávania vrátane výstupov a výsledkov očakávaných od vybraných operácií. To platí najmä pre programy s dlhšími cyklami vykonávania, ako sú EFRR a Kohézny fond. V opisoch uvedených v tomto oddiele sa jasne uvádza povaha a fáza vykazovaných dosiahnutých výsledkov.

Hodnotenie pokroku pri dosahovaní cieľov ukazovateľov

Komisia víta hodnotenie Dvora audítorov, podľa ktorého skutočnosť, že metodika hodnotenia pokroku pri dosahovaní cieľov ukazovateľov zostala nezmenená, prispela k stabilite celkového výkonnostného rámca (**bod 3.78**).

Komisia uznáva, že v niektorých prípadoch existujú rozdiely medzi hodnoteniami Dvora audítorov a Komisie, pokiaľ ide o to, či ukazovatele výkonnosti smerujú k dosiahnutiu súvisiacich cieľov. Tieto rozdiely vyplývajú z použitia rôznych metodických prístupov, čo môže viesť k odlišným záverom. Komisia vo svojom hodnotení zohľadňuje nielen výsledky vykázané v minulosti, ale aj ďalšie relevantné informácie vrátane aktuálneho stavu vybraných a vykonaných operácií, finančného plnenia, ako aj skúseností získaných z predchádzajúcich programových období.

Pokiaľ ide o obmedzený počet míľnikov pre EFRR a Kohézny fond, Komisia konštatuje, že súčasná podoba systému monitorovania výkonnosti je plne v súlade s príslušným rámcom stanoveným Európskym parlamentom a Radou.

Pokiaľ ide o ukazovatele programu Erasmus+, skoré dosiahnutie určitých cieľov odzrkadľuje kontext, v ktorom boli stanovené. Niektoré ciele sa stanovili na začiatku programu na základe opatrných predpokladov, a to v období, ktoré sa vyznačovalo oživením vzdelávacej mobility po pandémii COVID-19, čo prebiehalo rýchlejšie, než sa pôvodne očakávalo. Komisia vo vhodných prípadoch prehodnotí cieľové hodnoty na zostávajúce obdobie vykonávania.

Komisia takisto zdôrazňuje, že komplexné posúdenie výkonnosti programu si vyžaduje kombinovanú analýzu údajov o ukazovateľoch spolu s ďalšími kvantitatívnymi a kvalitatívnymi dôkazmi.

Vysledovateľnosť nahlásených údajov

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že väčšina kvantitatívnych odkazov na programy bola založená na relevantných podporných dôkazoch a že vysledovateľnosť vykazovaných údajov o výkonnosti bola dobrá (**bod 3.47 a body 3.55 – 3.57**).

Pokiaľ ide o ukazovatele programu Erasmus+, Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že tento program je príkladom osvedčených postupov v oblasti monitorovania a hodnotenia výkonnosti (**bod 3.76**). Komisia v tejto súvislosti víta kladné hodnotenie Dvora audítorov týkajúce sa monitorovania ukazovateľov výkonnosti a vyjadruje svoj záväzok naďalej pozorne sledovať pokrok v tejto oblasti, vrátane zabezpečenia úplného súladu s pokynmi výročnej správy o riadení a výkonnosti, v budúcich cykloch podávania správ (**body 3.55 a 3.76**).

Komisia sa domnieva, že zabezpečenie spoľahlivosti, konzistentnosti a kvality údajov o výkonnosti je kľúčové pre riadne monitorovanie a podávanie správ o vykonávaní programov. Tomuto aspektu venuje osobitnú pozornosť počas celého cyklu vykazovania výkonnosti.

Odporúčanie 3.1 – Zlepšiť vykazovanie výkonnosti

Komisia by mala:

a) určiť ukazovatele vplyvu s cieľom uľahčiť posúdenie dlhodobej výkonnosti programov, ktoré by prispelo k následným hodnoteniam VFR na obdobie 2021 – 2027;

b) aktualizovať cieľové hodnoty pre program Erasmus+ na základe súčasných výsledkov a zostávajúceho obdobia vykonávania.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2026.

Komisia **neakceptuje** odporúčanie 3.1 písm. a).

Komisia sa domnieva, že monitorovanie výkonnosti by sa malo opierať predovšetkým o ukazovatele výstupov a výsledkov, ktoré priamo súvisia s financovanými intervenciami a ktoré je možné včas zmerať. Na druhej strane je vo väčšine oblastí možné vplyvy zmysluplne posúdiť len prostredníctvom hodnotení vykonávaných podľa rámca lepšej právnej regulácie, čo si často vyžaduje špecializovanú analytickú prácu založenú na pokročilých metodikách vrátane kontrafaktuálnej analýzy vplyvu. Táto analytická práca sa často opiera o viacero zdrojov údajov a je podložená doplňujúcimi informáciami vrátane kvalitatívnych údajov, ako aj špecializovanými štúdiami. Okrem toho by sa uverejňovanie takýchto ukazovateľov v rámci ročného vykazovania rozpočtu mohlo vnímať ako naznačovanie úzkej súvislosti medzi zmenami týchto ukazovateľov a príslušným financovaním. Určenie ukazovateľov vplyvu v tomto kontexte so sebou nesie riziko zavedenia metriky, ktorá zmysluplne neodzrkadľuje kauzálne účinky a môže viesť k nadmernému zjednodušeniu hodnotení.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 3.1 písm. b).

Odporúčanie 3.2 – Zlepšiť zhrnutie s hlavnými úspechmi programu

Komisia by mala v úvodnej časti „Konkrétne príklady dosiahnutých výsledkov“ vyhlásení o výkonnosti programu uvádzať len skutočné výsledky.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2026.

Komisia **čiastočne akceptuje** toto odporúčanie.

Komisia súhlasí s tým, že informácie uvedené v úvodnej časti, v ktorej sa uvádzajú konkrétne príklady, by mali zahŕňať skutočné výsledky. V prípade určitých programov zdieľaného riadenia je podávanie správ o vybraných projektoch, ktoré sa práve realizujú, naďalej relevantné, keďže mnohé investície

majú viacročný charakter a ich realizácia si vyžaduje značný čas. Komisia bude naďalej zabezpečovať transparentnosť vykazovania údajov v prílohe 4 k výročnej správe o riadení a výkonnosti tým, že jasne uvedie, v ktorých prípadoch sa vykazované údaje týkajú vybraných alebo prebiehajúcich projektov, ktoré ešte nie sú úplne zrealizované. V priebehu realizácie sa vykazovanie bude čoraz viac opierať o skutočné hodnoty a výsledky realizácie.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 4: PRÍJMY

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta konštatovanie Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“), že príjmové transakcie sa naďalej nevyznačujú významnými chybami a že preskúmané systémy týkajúce sa príjmov boli vo všeobecnosti účinné. Komisia sa bude zaoberať problémami, ktoré Dvor audítorov identifikoval, a to aj prostredníctvom vlastnej kontrolnej a audítorskej činnosti.

Pokiaľ ide o **vlastné zdroje založené na hrubom národnom dôchodku (ďalej len „HND“)**, Komisia prikladá veľký význam dôkladnému monitorovaniu lehôt na predloženie práce týkajúcej sa výhrad k HND členskými štátmi. Komisia zaviedla systém monitorovania súladu členských štátov s právnymi požiadavkami a transparentným spôsobom informuje zainteresované strany o súčasnom stave výhrad.

Pokiaľ ide o **vlastný zdroj založený na DPH**, Komisia víta konštatovanie Dvora audítorov, že došlo k výraznému zníženiu počtu výhrad k DPH, ako aj k pokroku pri rušení výhrad nevyriešených viac ako päť rokov. Komisia pokračuje vo svojom úsilí znížiť počet nevyriešených výhrad. Komisia je naďalej plne odhodlaná riešiť a vyriešiť nedoriešené otázky.

Pokiaľ ide o **tradičné vlastné zdroje** (ďalej len „TVZ“), Komisia bude pokračovať v monitorovaní otvorených bodov týkajúcich sa TVZ, pričom preskúmanie bežných a osobitných účtov zahrnula ako druhotnú tému do programu inšpekcií na rok 2026 v prípade 19 členských štátov.

Pokiaľ ide o **príjmy EÚ z nerecyklovaného odpadu z plastových obalov**, Komisia v 1. štvrťroku 2026 dokončila prvý cyklus inšpekcií tohto nového vlastného zdroja. Komisia vzniesla výhrady voči členským štátom, ktoré nepoužívajú tieto dve metódy zostavovania údajov, ako aj voči ďalším prípadom, v ktorých sa zistili nedostatky.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

Správnosť transakcií

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov (**bod 4.8**) týkajúce sa vzorky 65 príkazov na vymáhanie, z ktorého vyplynulo, že ani jeden z nich neobsahoval vyčísliteľnú chybu.

1. Preskúmanie prvkov systémov riadenia a kontroly

Oneskorenia niektorých členských štátov pri riešení výhrad k HND

Komisia prikladá veľký význam dôkladnému monitorovaniu lehôt na predloženie práce týkajúcej sa výhrad k HND členskými štátmi (**body 4.10 – 4.11**). Komisia zaviedla systém monitorovania súladu

členských štátov s právnymi požiadavkami v tejto súvislosti (vrátane zasielania prípadných upomienok a účtovania prípadných úrokov z omeškania) a transparentným spôsobom informuje zainteresované strany o súčasnom stave výhrad.

Obmedzenia pri uplatňovaní úrokov v súvislosti s výhradami k HND

Pokiaľ ide o pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa účtovania úrokov z omeškania (**body 4.12, 4.13 a 4.15**), Komisia nesúhlasí s tvrdením, že tento legislatívny nástroj využíva len v obmedzenej miere.

Ako už bolo uvedené v jej odpovedi na správu Dvora audítorov z roku 2023[1], Komisia by chcela zdôrazniť, že v súvislosti so všetkými zrušenými výhradami posúdila, či boli uplatniteľné právne ustanovenia týkajúce sa úrokov z omeškania. V roku 2025 zrušila Komisia 19 výhrad v 10 členských štátoch a vyúčtovala úroky za tie 2 výhrady, pri ktorých boli splatné úroky z omeškania.

Komisia súhlasí s pripomienkou Dvora audítorov (**bod 4.16**), že úroky z omeškania motivujú členské štáty k tomu, aby včas riešili výhrady. Komisia objasňuje, že ku všetkým členským štátom sa pristupuje rovnako. V prípadoch, keď je možné vyčísliť vplyv výhrad, na ktoré sa vzťahujú úroky, sa úroky z omeškania vždy uplatňujú rovnako a bez akejkoľvek diskriminácie voči všetkým členským štátom.

Zjednodušenie systému vlastných zdrojov založeného na DPH

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov (**bod 4.17**), že zjednodušením vlastných zdrojov založených na DPH vo VFR na obdobie 2021 – 2027 sa výrazne znížil počet výhrad k DPH.

Správa a účtovanie TVZ členskými štátmi

Pokiaľ ide o nadväzujúce kroky k otvoreným bodom týkajúcim sa TVZ (**bod 4.18**), Komisia zdôrazňuje, že nárast (14 %) zostávajúceho počtu otvorených bodov týkajúcich sa TVZ na konci roka 2025 je spôsobený hlavne tým, že v roku 2025 bolo vydaných dvakrát viac správ o inšpekciách než v roku 2024, a to v dôsledku zavedenia novej aplikácie TORMIS, ktorá Komisii umožnila dokončiť viac správ ešte v roku, v ktorom sa inšpekcia uskutočnila. V dôsledku zvýšeného počtu správ sa v roku 2025 zaznamenal v porovnaní s rokom 2024 viac ako dvojnásobok nových bodov.

Pokiaľ ide o pokles počtu uzavretých bodov v roku 2025 oproti roku 2024 a dlhodobo otvorené body týkajúce sa TVZ (**bod 4.19**), Komisia by chcela zdôrazniť, že zložitosť a rôznorodosť otvorených bodov týkajúcich sa TVZ si vyžadujú posúdenie každého prípadu osobitne. Vo väčšine prípadov sa tieto body týkajú veľmi zložitých situácií alebo sa pri nich čaká na výsledok prebiehajúcich súdnych konaní v členských štátoch alebo na zmeny vnútorných postupov, informačných systémov či právnych predpisov členských štátov.

Údaje členských štátov o plastoch a súvisiace výhrady

Ako sa uvádza aj v jej odpovedi na osobitnú správu 16/2024 (COM-Replies-SR-2024-16_SK.pdf), Komisia počas svojich inšpekcií vykonáva kontroly zdrojových údajov slúžiacich na výpočet množstva nerecyklovaného odpadu z plastových obalov (**body 4.25 – 4.27**) s cieľom uistiť sa, že sú údaje primerané, majú dostatočnú kvalitu a dostatočné pokrytie, že sa zhromažďujú primeraným

[1] Výročné správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2023 a o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2023.

spôsobom, že metódy výpočtu nerecyklovaného odpadu z plastových obalov sú spoľahlivé a vysledovateľné a že výsledky sú konzistentné. Pokiaľ ide o zistené nedostatky, Komisia v potrebných prípadoch vzniesla výhrady a stanovila lehoty, v ktorých by sa mali tieto výhrady vyriešiť. Do júna 2026 vzniesla Komisia 52 výhrad na základe doteraz vykonaných inšpekcií, ktoré sa okrem iného týkajú výpočtu množstva vyprodukovaného odpadu z plastových obalov a dvoch metód použitých na jeho odhad. V 1. štvrťroku 2026 dokončila Komisia prvý inšpekčný cyklus týkajúci sa tohto nového vlastného zdroja návštevou zostávajúcich piatich členských štátov. Komisia opätovne zdôrazňuje význam mechanizmu výhrad v procese zlepšovania údajov a je presvedčená o tom, že údaje dosiahnu požadovanú úroveň kvality, presnosti a súladu ešte pred zrušením výhrad.

Colný orgán EÚ a Colné dátové centrum EÚ

Dvor audítorov uvádza, že Komisia podnikla prvé kroky v postupe verejného obstarávania na výber realizátora fázy elektronického obchodu v rámci Colného dátového centra EÚ (**body 4.28 – 4.30**). Prvý prototyp sa vyvinul v období od 2. štvrťroka 2025 do 4. štvrťroka 2025 s cieľom modelovať kľúčové základné prvky Colného dátového centra EÚ a overiť ich uskutočniteľnosť. Súčasne sa vypracovalo a v súčasnosti sa zavádza prechodné riešenie týkajúce sa zrušenia prahu *de minimis* pre zásielky s nízkou hodnotou v rámci elektronického obchodu a uplatňovania cla vo výške 3 EUR a manipulačného poplatku (od 1. júla 2026 v prípade cla vo výške 3 EUR a od 1. novembra 2026 v prípade manipulačného poplatku).

Dňa 8. júna 2026 bola uverejnená úplná výzva na predkladanie ponúk na obstaranie dátového centra pre elektronický obchod prostredníctvom procesu konkurenčného dialógu.

Ad hoc pracovná skupina s členskými štátmi zároveň uskutočňuje partnerské preskúmanie práce Komisie a zapracúva pripomienky, a to na rôznych stretnutiach, ktoré sa konajú od 4. štvrťroka 2025. Podobné paralelné diskusie prebiehajú aj s hlavnými poskytovateľmi elektronického obchodu. Očakáva sa, že verejná súťaž bude ukončená do 1. štvrťroka 2027. Na vývoj, testovanie a zavedenie Colného dátového centra EÚ pre elektronický obchod by tak zostalo jeden a štvrť roka, kým má začať fungovať 1. júla 2028. Vzhľadom na prirodzenú zložitosť takéhoto projektu vždy existuje riziko menších oneskorení, treba však poznamenať, že colný poplatok vo výške 3 EUR za zásielky s nízkou hodnotou (s platnosťou od 1. júla 2026) a manipulačný poplatok elektronického obchodu EÚ (s platnosťou od 1. novembra 2026) sa riešia mimo rámca tejto zmluvy a budú fungovať v predpokladaných termínoch.

Na základe skúseností s dátovým centrom pre elektronický obchod sa vyvinie kompletné Colné dátové centrum EÚ pod správou Colného orgánu EÚ, ktorý sa formálne zriadi. Očakáva sa, že kompletné Dátové centrum EÚ bude fungovať do roku 2030, teda ešte pred rokom 2031, keď nadobudnú účinnosť príslušné ustanovenia (kombinácia článkov 39 a 208 konečnej dohody[2]).

Prechod na digitálne a interoperabilné colné prostredie EÚ

Komisia súhlasí s tým, že plné výhody súčasnej digitalizácie Colného kódexu Únie bude možné dosiahnuť až vtedy, keď všetky členské štáty dokončia zavádzanie príslušných systémov a budú odosielať úplné súbory údajov Komisii (**body 4.31 – 4.34**). Takýmto zavedením sa uľahčí rýchla integrácia všetkých colných informačných systémov EÚ a poskytne sa súkromným spoločnostiam a zainteresovaným stranám harmonické informačné prostredie.

[2] Politická dohoda Európskeho parlamentu a Rady z 26. marca 2026 o návrhu Komisie z roku 2023 týkajúcom sa komplexnej reformy colnej únie EÚ, https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/eu-customs-reform_sk.

Komisia konštatuje, že celkové zavádzanie elektronického prostredia CKÚ výrazne pokročilo a že väčšina systémov stanovených v rámci pracovného programu CKÚ je už v prevádzke, pričom členské štáty pracujú v plne integrovanom digitálnom prostredí CKÚ a využívajú skutočné výhody, ktoré CKÚ ponúka. Zostávajúce oneskorenia sa týkajú obmedzeného počtu členských štátov a v niekoľkých prípadoch sa týkajú iba záverečných fáz prechodu na nové systémy. K dnešnému dňu sa zaviedlo 100 % všetkých centrálnych systémov a 97 % všetkých vnútroštátnych systémov. V prípade decentralizovaných transeurópskych systémov dosahuje miera dokončenia 93 %; päť členských štátov stále čelí oneskoreniam v súvislosti s jednou alebo viacerými nepodstatnými funkciami automatizovaného systému vývozu (AES), pričom jedenásť členských štátov ešte nezaviedlo projekt centralizovaného colného konania pri dovoze v plnom rozsahu a tri členské štáty čelia oneskoreniam v súvislosti s vnútroštátnou zložkou systému správy záruk. Medzitým sa zaviedli ostatné transeurópske systémy, ktoré si vyžadujú vnútroštátne úpravy, a to systém kontroly dovozu 2 (ICS2) – vydanie 1-2-3, nový počítačový tranzitný systém (NCTS) – fáza 5 a 6, automatizovaný systém vývozu (AES) – krok 1 alebo základné funkcie, systém Proof of Union (PoU) – fáza 1 a 2 (hoci fáza 2 zatiaľ neobsahuje rozhranie s európskym prostredím jednotnej námornej platformy, pre ktoré sa udelila výnimka do 1. marca 2027).

V roku 2025 sa začali postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti členským štátom, ktoré ešte nesplnili svoje povinnosti týkajúce sa zavedenia vnútroštátnych systémov dovozu, systému dočasného uskladnenia v leteckej doprave (TS Air) a prenosu údajov systému Surveillance III. Pokiaľ ide o vnútroštátne systémy dovozu a systém TS Air, proti ôsmim členským štátom sa v súvislosti s každým z týchto elektronických systémov začali postupy v prípade nesplnenia povinnosti z dôvodu oneskorenia pri ich zavádzaní. Niekoľko členských štátov už v nadväznosti na zásah Komisie dosiahlo súlad, pričom Komisia očakáva, že k ukončeniu neplnenia povinností dôjde v najbližšej budúcnosti. Niekoľko ďalších členských štátov v súčasnosti dokončuje zavádzanie, pričom sa zaviazali, že dosiahnu súlad v priebehu roka 2026, čo bude sprevádzať dôsledné monitorovanie zo strany Komisie. V prípade vnútroštátnych systémov dovozu a systému TS Air si už len veľmi obmedzený počet prípadov stále vyžaduje eskaláciu v rámci postupu v prípade nesplnenia povinnosti.

Pokiaľ ide o automatizovaný systém vývozu (AES), prebieha postup v prípade nesplnenia povinnosti a útvary Komisie overujú dodržiavanie predpisov v prípade niekoľkých ďalších členských štátov, ktorým sa zasielajú administratívne listy. V závislosti od odpovedí sa Komisia môže v blízkej budúcnosti rozhodnúť začať ďalšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti.

Podobne aj v súvislosti so systémom Surveillance III sa začali postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti trinástim členským štátom, ktoré neodosielali kompletný súbor údajov podľa prílohy 21-03. Po začatí týchto postupov dosiahlo niekoľko členských štátov súlad a príslušné postupy sú teraz navrhnuté na ukončenie. Pokiaľ ide o zostávajúce prípady, ostatné členské štáty sa zaviazali dokončiť prechod na úplný súbor údajov v prvej polovici roka 2026, pričom sa v tejto oblasti už dosiahol významný technický pokrok. Komisia tieto záväzky dôsledne monitoruje a je pripravená v prípade potreby prijať ďalšie opatrenia na presadenie ich plnenia.

Komisia sa preto domnieva, že postupy v prípade nesplnenia povinnosti sa ukázali ako účinný nástroj na urýchlenie dosiahnutia súladu. Pokiaľ ide o prebiehajúce postupy v prípade nesplnenia povinnosti, zo súčasných plánov vykonávania vyplýva, že vo väčšine prípadov by sa mohol dosiahnuť úplný súlad ešte pred tým, ako bude potrebné pristúpiť k ďalšej procesnej fáze postupu v prípade nesplnenia povinnosti.

Komisia naďalej dôkladne monitoruje zavádzanie všetkých elektronických systémov CKÚ a v prípade potreby poskytuje členským štátom podporu.

Do konca roka 2026 by mala celková miera dokončenia digitalizácie v rámci CKÚ podľa prognóz dosiahnuť približne 99 %. Miera zavedenia transeurópskych systémov by mala dosiahnuť 99,3 % a miera prevádzkovej pripravenosti vnútroštátnych systémov by mala dosiahnuť 98,5 %. Niektoré oneskorenia budú s najväčšou pravdepodobnosťou pretrvávať aj po roku 2026; sú známe, boli identifikované a riešia sa. Členské štáty, ktorých termíny dokončenia presahujú rok 2026, sa vyzývajú, aby tieto termíny podľa možnosti urýchlili.

Komisia sa bude naďalej usilovať o úplné vykonanie pracovného programu CKÚ a v prípade potreby využije všetky dostupné nástroje presadzovania vrátane postúpení vecí Súdnemu dvoru s cieľom zabezpečiť jednotné vykonávanie colných právnych predpisov Únie.

2. Výročné správy o činnosti

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov (**body 4.35 – 4.36**), že informácie o správnosti vlastných zdrojov uvedené vo výročných správach o činnosti za rok 2025, ktoré uverejnili GR BUDG a Eurostat, vo všeobecnosti potvrdili jeho zistenia a závery.

3. Záver a odporúčania

Pokiaľ ide o **bod 4.41**, odporúčanie 4.1, pozri odpoveď Komisie v oddiele III.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 4.1 – Navrhnúť jasnejšie pravidlá účtovania úrokov z omeškania

Objasniť v návrhu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov v súvislosti s HND jednoznačné a úplné pravidlá týkajúce sa úrokov z omeškania, aby sa úroky účtovali, ak členské štáty neposkytnú potrebné informácie v stanovenej lehote.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2027.

Komisia **čiastočne akceptuje** odporúčanie 4.1.

Komisia systematicky posudzuje uplatňovanie úrokov, ak členské štáty neposkytnú potrebné informácie v stanovenej lehote, a úroky uplatňuje vo všetkých prípadoch, v ktorých sú splnené podmienky na ich výpočet.

V pripravovanom návrhu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov, ktorý je v súčasnosti predmetom vnútornej diskusie, má Komisia v úmysle zjednodušiť a zharmonizovať uplatňovanie úrokov z omeškania v súvislosti s HND v prípadoch, keď členské štáty neposkytnú požadované informácie. Komisia však upozorňuje na to, že v tejto fáze nie je v pozícii, aby prijala akékoľvek konkrétne záväzky v súvislosti s možnými legislatívnymi návrhmi a výsledkom legislatívnych rokovaní s Parlamentom a Radou.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 5: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Platby v roku 2025 v rámci okruhu 1 viacročného finančného rámca Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika (VFR1) sa vzťahujú na niekoľko programov, ako sú Horizont Európa, ktorý je v súčasnosti hlavným rámcovým programom pre výskum a inovácie v Európskej únii, jeho predchodca Horizont 2020 a Nástroj na prepájanie Európy (NPE). Vzhľadom na zvyčajne viacročný charakter výskumných projektov sa dve tretiny kontrolovaných platieb na výskum v roku 2024 stále týkali programu Horizont 2020.

Komisia berie na vedomie chybovosť, ktorú odhadol Európsky dvor audítorov (EDA) **(bod 5.11)** v rozsahu hodnôt zistených v posledných rokoch, ale na mierne nižšej úrovni ako v roku 2024.

Spôsob vyplácania finančných prostriedkov má priamy vplyv na riziko chýb a toto riziko sa môže znížiť zjednodušením pravidiel. Komisia takisto pripomína, že v rámci programu Horizont Európa sa už používa inštitucionálna vzorová dohoda o grante priložená k interným pravidlám Komisie pre všetky programy financovania z prostriedkov EÚ a predpokladá široký rozsah využívania zjednodušeného vykazovania nákladov (jednotkové náklady, paušálna sadzba a jednorazové platby), a vo vhodných oblastiach sa využívajú jednoduchšie systémy uhrádzania nákladov. Ďalšie usmernenia týkajúce sa vzorovej dohody o grante sú uvedené v anotovanej dohode o grante. Komisia je stále plne odhodlaná ďalej zjednodušovať pravidlá a postupy s cieľom znížiť riziko chýb aj záťaž pre prijímateľov.

V tejto súvislosti je cieľom Komisie do roku 2027 poskytovať približne 50 % rozpočtu na výzvy v uverejnených pracovných programoch vo forme jednorazových platieb. Komisia je odhodlaná nepretržite monitorovať a vyhodnocovať využívanie jednorazových platieb s cieľom zachovať kvalitu a integritu a pravidelne aktualizovať svoje usmernenie v tejto oblasti.

Z analýzy Komisie týkajúcej sa vzorky grantov (120 grantov vo forme jednorazových platieb vybratých z piliera II programu Horizont Európa) vyplýva, že pri porovnaní grantov vo forme jednorazových platieb s grantmi založenými na skutočných nákladoch neexistuje žiadny významný rozdiel v podiele celkových osobných nákladov na celkových nákladoch. Z našej analýzy nevyplýva ani to, že by osobné náklady boli pri použití jednorazových platieb systematicky vyššie.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií

Komisia berie na vedomie chybovosť vo výške 2,9 %, ktorú odhadol EDA (**bod 5.11**), a bude sa zaoberať záležitosťami, ktoré EDA zistil (**body 5.11 – 5.27**), ako sa uvádza v oddiele ďalej.

Komisia berie na vedomie prípady vyčísliteľných chýb uvedené EDA s cieľom prijať ďalšie opatrenia.

Chybami sú najviac ovplyvnené osobné náklady

Komisia uznáva, že hlavným zdrojom chýb sú naďalej osobné náklady (**bod 5.16**), čo je logickým dôsledkom toho, že osobné náklady predstavujú najväčší podiel na celkových nákladoch vykázaných prijímateľmi v rámci programu Horizont Európa. Komisia takisto berie na vedomie, že dve nevyčísliteľné chyby vznikli v dôsledku nesprávneho uplatňovania pravidiel výpočtu osobných nákladov v projektoch programu Horizont Európa.

Náklady vykázané za čas, ktorý nebol strávený na projekte

V súvislosti s pripomienkou v **bode 5.17**Komisia berie na vedomie zistenia, podľa ktorých boli v niektorých projektoch nesprávne vykazované hodiny venované danej akcii. V rámci grantov na základe skutočných nákladov sa totiž musia priamo vykázať osobné náklady potrebné na vykonanie akcie. To si vyžaduje zaznamenávanie skutočného počtu hodín (v prípade programu Horizont 2020) alebo dní (v prípade programu Horizont Európa), ktoré boli venované vykonaniu akcie, a to prostredníctvom spoľahlivých systémov zaznamenávania času.

V rámci minulých aj súčasných informačných podujatí sa tomuto kľúčovému aspektu venovala neustála pozornosť. Platí to najmä v rámci nedávno spustených národných podujatí zameraných na vykonávanie programu Horizont Európa 2026 („tour de capitales“), ktoré sa konajú v rôznych krajinách EÚ, a pri ktorých sa kladie osobitný dôraz na predchádzanie chybám v žiadostiach o úhradu nákladov vrátane chýb týkajúcich sa osobných nákladov.

Komisia neustále monitoruje vykonávanie programov financovania EÚ a vyvodzuje z toho závery s cieľom určiť najvhodnejšie modely financovania s ohľadom na ciele a priority politík, a to v rámci platného právneho rámca. Pokiaľ ide o konkrétne pripomienky uvedené v **rámčeku 5.1**, Komisia si uvedomuje, aké je dôležité zabezpečiť, aby model financovania naďalej spĺňal svoj účel, a posúdi jeho praktické dôsledky pre príslušného prijímateľa.

Nesprávny výpočet hodinových a denných sadzieb

Pokiaľ ide o pripomienky **uvedené v bodoch 5.19** a **5.20**, Komisia berie na vedomie zistenia, podľa ktorých bola v niektorých projektoch nesprávne vypočítaná hodinová sadzba (v prípade programu Horizont 2020) a denná sadzba (v prípade programu Horizont Európa). Prijímatelia musia skutočne vypočítať svoje osobné náklady podľa príslušných vzorcov vyplývajúcich z platných dohôd o grantoch pre programy Horizont 2020 a Horizont Európa, ktoré sú podrobnejšie rozpracované a vysvetlené v anotovanej vzorovej dohode o grante pre program Horizont 2020 (Horizont 2020 AGA) a v inštitucionálnej anotovanej dohode o grante, ktorá slúži aj pre program Horizont Európa (AGA).

V programe Horizont 2020 skutočne existovalo niekoľko možností, ako určiť produktívne hodiny potrebné na správny výpočet hodinovej sadzby. V rámci programu Horizont Európa sa však uplatňuje spoločný výpočtový postup, ktorý sa používa vo väčšine programov EÚ tohto viacročného finančného rámca (VFR), a to zjednodušený výpočet dennej sadzby na pomernom základe 215 dní počas trvania vykazovaného obdobia.

Pokiaľ ide o konkrétne pripomienky uvedené v **rámčeku 5.2** týkajúce sa *neoprávnených nákladov zahrnutých do vykázaných osobných nákladov*, Komisia berie na vedomie, že niektoré náklady neboli jednoznačne znášané prijímateľmi, keďže boli uhradené v rámci vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia. Ako bolo správne uvedené, v súlade so všeobecnými podmienkami oprávnenosti nákladov, ktoré platia pre skutočné náklady, platí, že tieto náklady musia byť skutočne a jednoznačne vynaložené prijímateľmi.

Komisia v rámci minulých aj súčasných informačných podujatí neustále kladie dôraz na správny výpočet a vzorce, ktoré sa v tejto súvislosti majú používať, a to aj počas nedávno spustených národných podujatí zameraných na vykonávanie programu Horizont Európa 2026 („tour des capitales“).

Iné priame náklady, ktoré nie sú potrebné na akciu

V súvislosti s pripomienkami uvedenými v **bode 5.21** Komisia berie na vedomie, že sa vyskytli prípady, keď sa niektoré náklady nepovažovali za nevyhnutné na vykonanie akcie. Ide o jednu zo všeobecných podmienok oprávnenosti nákladov, ktorá sa vzťahuje na všetky kategórie nákladov a ktorú musia prijímatelia dodržiavať (článok 6.1 príslušnej vzorovej dohody o grante).

V tejto súvislosti Komisia v rámci minulých aj súčasných informačných podujatí, ako aj v odpovediach na otázky prijímateľov, napríklad prostredníctvom asistenčného pracoviska informačnej služby pre oblasť výskumu, zdôraznila dôležitosť dodržiavania všeobecných aj špecifických podmienok oprávnenosti nákladov.

Nedostatky pri využívaní grantov formou jednorazovej platby

Odpoveď na rámček 5.3

Príklady nedostatkov v grantoch formou jednorazovej platby

Chýbajúce dôkazy o dôkladnom posúdení *ex ante* rozpočtu

Komisia pripomína, že cieľom zasadnutí o konsenze, ktorých výsledkom je súhrnná správa o hodnotení, je dosiahnutie spoločného stanoviska a posúdenia medzi hodnotiacimi expertmi. Overujú sa na nich stanoviská jednotlivých expertov, ktoré sa môžu zmeniť. Nie je preto nezvyčajné, že obavy vyjadrené v správe o hodnotení individuálneho experta nie sú zahrnuté v konečnej súhrnnej hodnotiacej správe. V prípadoch, keď sa medzi hodnotiteľmi nedosiahne konsenzus, môžu experti zaznamenať menšinové alebo odlišné názory do správy o konsenze. V žiadnom z troch kontrolovaných prípadov nebol zaznamenaný takýto menšinový názor, z čoho vyplýva, že pôvodné obavy niektorých expertov boli počas zasadnutí o konsenze jednomyseľne zamietnuté.

Pokiaľ ide o porovnávanie navrhovaných osobných nákladov, Komisia zdôrazňuje, že organizácie, ktoré sa zúčastňujú na viacerých projektoch v rámci programu Horizont Európa, často pri jednotlivých projektoch vo svojich rozpočtoch počítali s podstatne odlišnými sadzbami osobných nákladov

a celkovými osobnými nákladmi. Dôvodom môže byť napríklad odlišný charakter týchto projektov alebo skutočnosť, že sa na nich podieľajú rôzne oddelenia v rámci organizácie.

Prehľad programu Horizont Európa týkajúci sa hodnotení jednorazových platieb vychádza z priemerných sadzieb osobných nákladov v minulých grantoch na skutočné náklady. Je preto bežné, že sadzby rozpočtované pre vedúcich zamestnancov presahujú tieto priemery, a to aj nad 80. percentil. Experti sú výslovne poučení, aby to akceptovali ako dôvod vyšších osobných nákladov, za predpokladu, že považujú kvalifikačnú úroveň vedúcich pracovníkov za primeranú a potrebnú. Podobne sa očakáva, že osobné náklady rozpočtované na nasledujúce roky budú vyššie ako v minulosti, a to vzhľadom na zvýšenie platov a infláciu.

V prípade troch kontrolovaných grantov sa preto Komisia domnieva, že v čase vyhodnotenia bolo prijatie rozpočtovaných súm opodstatnené.

Nejasné vymedzenie výstupov a nedostatočné vykonanie pracovných modulov

Po schválení pracovných modulov sa vyplácajú granty formou jednorazovej platby, ak sa projekt realizuje v súlade s opisom akcie uvedeným v prílohe č. 1 k anotovanej dohode o grante[1]. V rámci programu Horizont Európa sa pracovné moduly hodnotia na základe vykonaných činností, bez ohľadu na dosiahnuté výsledky alebo ciele. Nemalo by dochádzať k žiadnym odchýlkam od zásady, že granty formou jednorazovej platby v rámci programu Horizont Európa sú založené na činnostiach, a nie na výsledkoch či úspechu.

Prijímatelia však musia činnosti nielen vykonať, ale aj zabezpečiť, aby spĺňali minimálny štandard kvality, inak tieto činnosti nebudú uznané za dokončené. Existuje povinnosť „riadneho vykonávania“, podľa ktorej sa vyžaduje, aby bola práca vykonaná riadne (t. j. aby bola kvalitná a spĺňala štandardy príslušného odvetvia) a včas[2].

Minimálny uplatňovaný štandard kvality musí byť rovnaký pre všetky projekty v rámci programu Horizont Európa, bez ohľadu na to, či sa využívajú skutočné náklady alebo zjednodušené vykazovanie nákladov.

Komisia sa domnieva, že v prípade jedného z troch kontrolovaných grantov mohol byť opis akcie v opise pracovného modulu podrobnejšie vymedzený. Napriek tomu sa Komisia domnieva, že konzorcium v rámci každého pracovného modulu vykonalo činnosti na prijateľnej úrovni a podalo o nich správu, na základe čoho možno daný pracovný modul považovať za dokončený.

Okrem toho boli v roku 2022 hodnotené návrhy, na základe ktorých boli udelené granty kontrolované EDA. Odvtedy Komisia poskytla útvarom pre vykonávanie a odborným hodnotiteľom rozsiahlejšie usmernenia k tomu, ako vyhodnocovať rozpočet jednorazových platieb a zdokumentovať tento proces v hodnotiacich správach, ako aj o tom, ako posúdiť dokončenie pracovného modulu, ktorým sa aktivujú platby. Okrem toho boli v apríli 2024 aktualizované aj vzory návrhov v rámci programu Horizont Európa, a to pokiaľ ide o úroveň podrobnosti, s akou sú opísané pracovné moduly a úlohy.

Celkovo sa Komisia domnieva, že jej financovanie jednorazovými platbami v rámci programu Horizont Európa vychádza z dôkladného prístupu, ktorým sa zaručuje správne finančné riadenie a ktorý zároveň prináša prijímateľom grantov výrazné zjednodušenie. Komisia je však naďalej plne odhodlaná monitorovať financovanie jednorazovými platbami a podľa potreby upraví usmernenia a metodiku. V tomto procese neustáleho zlepšovania sa prihliada na odporúčania EDA, ako aj na

[1] Pozri usmernenie k inštitucionálnym jednorazovým platbám *EU grants: How to manage your lump sum grants* (Granty EÚ: Ako spravovať granty formou jednorazovej platby) (externé usmernenia) a *Lump sum guide A-Z* (Príručka ku grantom formou jednorazovej platby od A po Z) (interné usmernenie).

[2] *Annotated grant agreement* (Anotovaná dohoda o grante, AGA), článok 11.

poznatky získané zo spätnej väzby od používateľov, z údajov týkajúcich sa vykonávania a zistení vyplývajúcich z preskúmania.

Pokiaľ ide o pripomienku v **bode 5.25**, Komisia uznáva, že usmernenia týkajúce sa posudzovania čiastočného vykonania pracovných modulov a súvisiacich finančných dôsledkov je možné ďalej spresniť, najmä v súvislosti s konečnými platbami, a to tak, aby sa v nich zohľadňoval prístup, ktorý je už stanovený v usmerneniach pre technické preskúmania *ex post* a zníženie grantov. Komisia zároveň zastáva názor, že mieru dokončenia pracovného balíka posudzujú experti vykonávajúci preskúmanie a v prípade čiastočného dokončenia sa výsledná miera zníženia grantu musí vždy posudzovať individuálne, s ohľadom na špecifiká jednotlivých grantov na výskum a inovácie.

Prijímatelia z krajín mimo EÚ a malé a stredné podniky sú náchylnejší na chyby

Komisia súhlasí s posúdením EDA, že prijímatelia z radov MSP a nových účastníkov sú najviac náchylní na chyby. Ich účasť sa však považuje za nevyhnutnú pre úspech programu a podporuje sa na všetkých úrovniach.

Aby sa znížilo riziko chýb, Komisia poskytuje podporu žiadateľom a prijímateľom prostredníctvom online informačných a komunikačných kampaní a seminárov zameraných na predchádzanie chybám pri vykazovaní nákladov. Tieto akcie sú zamerané na subjekty, ktoré sú náchylnejšie na chyby.

Komisia berie na vedomie zistenia EDA týkajúce sa prijímateľov mimo EÚ. Komisia stále zhromažďuje a spracúva dôkazy, a preto v tejto fáze nemôže potvrdiť, že prijímatelia mimo EÚ sú náchylnejší na chyby. Komisia bude naďalej aktívne monitorovať súlad činností a transakcií s prijímateľmi z tretích krajín s cieľom identifikovať akékoľvek potenciálne dodatočné riziko.

Odpoveď na rámček 5.4

Príklady prijímateľov v krajinách mimo EÚ, ktorí si nárokovali neoprávnené náklady

Komisia berie na vedomie, že náklady uvedené v rámčeku 5.4 nie sú oprávnené. Komisia poskytla prijímateľom jasné usmernenia, v ktorých sa uvádza, že tento druh výdavkov nie je oprávnený, a tieto usmernenia budú prijímateľom opätovne pripomenuté. Komisia informovala prijímateľov o zisteniach EDA a neoprávnene vyplatené sumy bude vymáhať.

2. Kontrolné systémy Komisie zavedené na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu v rámci programu Horizont Európa

Komisia berie na vedomie nedostatky zistené v kontrolných systémoch zameraných na predchádzanie plagiátorstvu a dvojitému financovaniu v rámci programu Horizont Európa (**bod 5.32**) a plánuje posilniť postupy formalizáciou procesu overovania a schvaľovania pri stanovovaní prahovej hodnoty indexu podobnosti a odstránením zamietnutých návrhov z databázy. Pokiaľ ide o posledný zistený nedostatok, Komisia konštatuje, že tento nedostatok sa prejavuje iba v prípadoch, keď sa porovnávané návrhy výrazne líšia dĺžkou – najmä ak je zdrojový dokument podstatne dlhší ako dokument, s ktorým sa porovnáva. V praxi však len veľmi málo návrhov vykazuje také veľké rozdiely

v dĺžke. Okrem toho je správanie systému SIMBA (systém SIMilarity-Based Analysis) v súlade so správaním iných komerčných systémov na kontrolu plagiátorstva.

3. Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Komisia víta záver EDA, že výročné správy o činnosti agentúr HaDEA a REA obsahujú objektívne hodnotenie finančného riadenia, pokiaľ ide o správnosť transakcií v rámci ich pôsobnosti.

Pokiaľ ide o financovanie jednorazovými platbami, Komisia zohľadní očakávaný nárast podielu takýchto grantov v rámci programu Horizont Európa a na základe výsledkov preskúmaní *ex post* týchto transakcií aktualizuje svoj viacročný audítorský plán, aby aj naďalej poskytovala primeranú istotu o správnosti platieb v rámci programu Horizont Európa na úrovni programu.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 5.1 – Zlepšiť rámec kontroly financovania jednorazovou platbou v oblasti výskumu

Komisia by mala zlepšiť rámec kontroly financovania jednorazovou platbou v oblasti výskumu, a najmä:

a) zabezpečiť, aby experti, ktorí vykonávajú posúdenie *ex ante* návrhov rozpočtu, vykonávali a dokumentovali požadované kontroly konzistentne;

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 5.1 písm. a).

b) stanoviť jasné kritériá, ako aj sadzby, ktoré sa majú uplatňovať na možné zníženia grantov v prípadoch, keď sú pracovné moduly dokončené len čiastočne;

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 5.1 písm. b).

Komisia konštatuje, že jej usmernenia a vzory pre technické preskúmania *ex post* už obsahujú niektoré všeobecné zásady a stanovuje sa v nich spôsob výpočtu finančného vplyvu akýchkoľvek negatívnych zistení vyplývajúcich z takéhoto preskúmania. Okrem toho interné usmernenia Komisie týkajúce sa zníženia grantov obsahujú pokyny, ako vypočítať finančný vplyv v prípadoch nedodržania nefinančných záväzkov.

Komisia bude tieto interné usmernenia ďalej aktualizovať, pokiaľ ide o posudzovanie čiastočného vykonania pracovných modulov a súvisiacich finančných dôsledkov v čase konečnej platby v prípade grantov formou jednorazových platieb, s cieľom stanoviť jasné kritériá a rozsahy sadzieb, ktoré sa majú uplatňovať pri znížení grantu. Aktualizácia usmernení bude obsahovať aj názorné príklady uplatňovania kritérií a sadzieb na pracovné moduly, ktoré sú spoločné pre viaceré projekty.

Komisia sa však domnieva, že mieru dokončenia pracovného modulu je vždy potrebné v každom jednotlivom prípade posudzovať individuálne.

V tejto súvislosti Komisia pripomína, že výkonnosť grantov formou jednorazových platieb sa neposudzuje viac či menej prísnejšie ako výkonnosť grantov na skutočné náklady. Platia rovnaké normy.

Podľa vlastných údajov Komisie sa zistilo, že približne 4 % projektov financovaných jednorazovými platbami nie je úplne dokončených, a preto nie sú ani v plnej výške uhradené. Je to oveľa viac ako v prípade grantov na skutočné náklady, z čoho vyplýva, že pri grantoch formou jednorazových platieb sa kladie väčší dôraz na výskumné činnosti a ich kvalitu.

c) stanoviť počet svojich technických preskúmaní *ex post*, aby zabezpečila primerané zastúpenie jednorazových platieb v rámci štatisticky reprezentatívnej vzorky na úrovni programu. Viacročný plán auditov by sa mal aktualizovať zodpovedajúcim spôsobom.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 5.1 písm. c).

Odporúčanie 5.2 – Formalizovať postupy týkajúce sa plagiátorstva a kontrol dvojitého financovania (v systéme SIMBA)

Komisia by mala:

a) zdokumentovať a oficiálne schváliť zvolenú úroveň prahu indexu podobnosti vrátane jej odôvodnenia;

b) vymedziť postup schvaľovania a vykonávania budúcich zmien prahovej hodnoty indexu vrátane minimálnych kontrolných opatrení a audítorského záznamu.

Cieľový dátum vykonania: polovica roka 2027.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 5.2 písm. a), podľa ktorého sa má zdokumentovať a oficiálne schváliť zvolená úroveň prahu indexu podobnosti vrátane jej odôvodnenia.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 5.2 písm. b) týkajúce sa zavedenia zdokumentovaného postupu schvaľovania a vykonávania budúcich zmien prahovej hodnoty indexu vrátane minimálnych kontrolných opatrení a audítorského záznamu.

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z predchádzajúcich rokov

(**bod 5.43, príloha 5.1**)

Rok 2022, odporúčanie 1 písm. a): Komisia víta posúdenie, že toto odporúčanie bolo vykonané v plnej miere.

V budúcnosti, keď bude k dispozícii viac údajov a získajú sa skúsenosti s financovaním jednorazovými platbami, bude Komisia ďalej analyzovať vhodnosť grantov formou jednorazových platieb pre rôzne druhy projektov a prijímateľov.

Rok 2023, odporúčanie 2:

Komisia považuje toto odporúčanie za **vykonané v plnej miere**.

Pravidlá inštitucionálnej vzorovej dohody o grante týkajúce sa skutočných osobných nákladov si vyžadujú ďalšie praktické podrobnosti, aby zohľadňovali konkrétne parametre a individuálne situácie, ako napríklad skutočnú dĺžku vykazovaného obdobia, dĺžku trvania pracovného pomeru zamestnanca a režim práce počas tohto obdobia. Vzhľadom na to sa v anotovanej dohode o grante poskytuje ďalšie usmernenie o tom, ako zohľadniť tieto prvky pri výpočte oprávnených skutočných osobných nákladov.

V tejto súvislosti sa v anotovanej dohode o grante objasňuje štandardná odporúčaná metóda výpočtu dennej sadzby za vykazované obdobie, ako aj alternatívna metóda za kalendárny rok (na základe mesiacov kalendárneho roka, ktoré patria do vykazovaného obdobia). Možnosť využitia tejto alternatívnej metódy výpočtu bola formálne zavedená prostredníctvom osobitnej poznámky pod čiarou vo verzii 1.0 z 1. apríla 2023.

Najnovšia verzia anotovanej dohody o grante (verzia 2.0 z 1. apríla 2025) už obsahuje viac ako 20 strán venovaných vysvetleniu pravidiel, ktorými sa upravujú osobné náklady. Ponúka potrebné a podrobné pokyny, ako vypočítať tieto náklady a stanoviť denné sadzby, doplnené praktickými príkladmi. Okrem toho sa prostredníctvom webinárov, odbornej prípravy, asistenčných pracovísk, národných kontaktných miest, informačných podujatí (vrátane národných podujatí zameraných na vykonávanie programu Horizont 2026) a výmen názorov so zainteresovanými stranami neustále poskytujú vysvetlenia týkajúce sa právnych predpisov, čo umožňuje prijímateľom lepšie pochopiť a jednotne uplatňovať inštitucionálne ustanovenia o denných sadzbách vo všetkých projektoch a organizáciách.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025, KAPITOLA 6: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

V roku 2025 politika súdržnosti naďalej zohrávala kľúčovú úlohu pri **podpore hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti** v prospech všetkých regiónov, čo sa potvrdilo *ex post* hodnotením za obdobie 2014 – 2020 a strednodobým hodnotením za obdobie 2021 – 2027 ([1]). **Nariadením o strednodobom hodnotení** prijatým v septembri 2025 sa umožnilo modernizovať politiku súdržnosti a s pomocou členských štátov preorientovať vykonávanie programov na obdobie 2021 – 2027 na **európske strategické priority**: konkurencieschopnosť EÚ, obranu a civilnú pripravenosť, cenovo dostupné a udržateľné bývanie, odolnosť v oblasti vody a energetickú transformáciu. V oblasti politiky zamestnanosti a sociálnych vecí Komisia naďalej napĺňala svoj ambiciózny program zameraný na posilnenie konkurencieschopnosti a sociálnej súdržnosti Európy, pričom ľuďom a podnikom poskytovala zručnosti a podmienky, ktoré im umožňujú prosperovať v meniacom sa svete práce, posilňovala európsky sociálny model a prispievala k otvorenej Európe, ktorá na globálnej úrovni presadzuje sociálne a pracovné práva.

Finančné prostriedky určené na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť v EÚ sa vyplácajú prostredníctvom systému **zdieľaného riadenia medzi Európskou komisiou a vnútroštátnymi orgánmi**. Členské štáty sú zodpovedné za zavedenie systémov riadenia a kontroly, ktoré sú vhodné na splnenie dohodnutých cieľov a na prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí vo vykázaných výdavkoch. V prípade programov na obdobie 2021 – 2027 je proces budovania vierohodnosti podobný ako v období 2014 – 2020, len sa zaviedli viaceré zmeny zamerané na väčšie zjednodušenie pri zachovaní spoľahlivého systému kontroly. Vykonávanie naďalej podlieha dôkladnému dohľadu a auditom zo strany Komisie v spolupráci s orgánmi zodpovednými za program, pričom sa zohľadňujú doterajšie skúsenosti a výsledky auditov z obdobia 2014 – 2020. V súlade so svojou stratégiou auditu **Komisia** na základe všetkých dostupných výsledkov auditov **dohliada na účinné fungovanie** týchto systémov**, posudzuje ho** a predkladá odporúčania na zlepšenie. Komisia sa takisto každoročne usiluje získať primerané uistenie, že miera chybovosti v rámci každého programu je nižšia ako hranica závažnosti 2 %, a to v prípade potreby po začatí postupov finančných opráv, ktoré môžu byť dodatočné k tým, ktoré už uplatňujú členské štáty.

V rámci zdieľanej zodpovednosti **sú orgány auditu členských štátov primárne zodpovedné** za vykonávanie auditov výdavkov na súdržnosť a za podávanie správ Komisii. V záujme zníženia zaťaženia prijímateľov a správnych orgánov spojeného s auditom a efektívneho využívania svojich zdrojov uplatňuje Komisia **prístup jednotného auditu**, ktorého cieľom je získať primerané uistenie prostredníctvom dôkladných kontrol výsledkov a stanovísk vnútroštátneho auditu vykázaných každý rok za všetky programy doplnených o vlastné audity založené na riziku. Medzi tie patrí opätovné vykonanie kontrolných činností orgánov zodpovedných za programy s cieľom posúdiť spoľahlivosť ich vykazovania. Neustálym posudzovaním kvality systému riadenia a kontroly každého programu a opätovným vykonávaním overovaní alebo auditov, ktoré vykonali orgány zodpovedné za programy, môže Komisia identifikovať programy alebo časti programov, v ktorých sa vyskytujú nedostatky, a teda požiadať o uplatnenie cielených nápravných opatrení s cieľom opraviť minulé výdavky, ak to

[1] SWD_2025_299_F1_SWD_EVALUATION_EN_V3_P1_4373705.pdf.

považuje za potrebné, a zlepšiť systémy do budúcnosti. Môže takisto posúdiť, či sa takéto nedostatky alebo nezrovnalosti vyskytujú v iných častiach programu, v iných programoch toho istého členského štátu alebo v iných členských štátoch, aby mohla konkrétne zacieliť svoju audítorskú činnosť a nápravné opatrenia.

Tento audítorský prístup je doplnený aj o **opatrenia na budovanie kapacít** vrátane používania spoločných metodík, odporúčaných nápravných opatrení, podpory partnerských výmen a spätnej väzby o zistených chybách s cieľom zlepšiť v prípade potreby schopnosť odhaľovať chyby na všetkých úrovniach. Na základe odporúčaní vydaných v rámci auditov Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) a Komisie sa Komisia v decembri 2024 s členskými štátmi dohodla na **akčnom pláne na zlepšenie schopnosti odhaľovania orgánov zodpovedných za programy**. Cieľom tohto akčného plánu je odstrániť zistené nedostatky v oblasti odhaľovania chýb, znížiť riziko pretrvávania významných chýb pri ukončení a zlepšiť zákonnosť a správnosť výdavkov v období 2021 – 2027. Komisia monitorovala plnenie akčného plánu počas celého roka 2025 a o dosiahnutých výsledkoch sa informovalo vo výročných správach o činnosti za rok 2025. Prvé účinky bolo možné pozorovať vo vyššej miere chybovosti vykázanej v balíkoch uisťujúcich dokumentov doručených v roku 2026.

V roku 2025 **bol súbor výdavkov na politiku súdržnosti atypický** a podstatne menší ako v predchádzajúcich rokoch, pričom počet účtovných závierok predložených Komisii bol nezvyčajne nízky. Hoci sa ukončovanie programov na obdobie 2014 – 2020 oficiálne začalo vo vykazovanom roku, pri viac ako 80 % programov sa využila možnosť odložiť ho na február 2026 stanovená v nariadení o platforme STEP ([2]). Zároveň sa začalo vykonávanie na obdobie 2021 – 2027 prejavovať vo forme platieb, nie však vo všetkých programoch.

V roku 2025 na základe dostupných výsledkov vnútroštátnych auditov a auditov Komisie dospela Komisia vo svojich výročných správach o činnosti a vo výročnej správe o riadení a výkonnosti k záveru, že **riziko pri platbách** v rámci politiky súdržnosti ako celku **zostalo závažné** (nad prahovou hodnotou 2 %), **hoci v nižšom meradle**, než uvádzal Dvor audítorov. Posudzovanie zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci balíkov uisťujúcich dokumentov, ktoré boli doručené vo februári 2026 na účely ukončenia, stále prebieha a zohľadní sa v budúcich záveroch o vierohodnosti. Výsledky auditov uvedené v týchto balíkoch uisťujúcich dokumentov odrážajú okrem iného pokračujúce vykonávanie opatrení zameraných na posilnenie odhaľovania a vykazovania chýb orgánmi zodpovednými za programy ([3]).

Komisia pripomína, že mieru chybovosti, ktorú uvádza, **nie je možné priamo porovnať** s mierou chybovosti vypočítanou Dvorom audítorov z dôvodov, ktoré sa vysvetľujú v oddiele II ďalej a ktoré vysvetľuje Dvor audítorov vo svojej výročnej správe (**body 1.41 – 1.44 a bod 6.47**). Najmä v tomto roku sa **atypický súbor** účtov a výdavkov prijatých Komisiou automaticky odzrkadľuje v kontrolnej vzorke auditu Dvora audítorov, ktorá je menšia ako v predchádzajúcich rokoch a vyznačuje sa špecifickými črtami, najmä **koncentráciou v troch členských štátoch**: Česku, Nemecku a Spojenom kráľovstve (**bod 6.15**). Takisto poukazuje na **zmenu v audítorskom prístupe Dvora audítorov**. Dvor audítorov sa vrátil k svojmu audítorskému prístupu spred roka 2017, ktorý spočíva v priamom výbere transakcií z celkového základného súboru (účtovné závierky predložené členskými štátmi a prijaté Komisiou), namiesto auditov transakcií, ktoré už predtým skontrolovali orgány auditu. V dôsledku toho sa hlavným poskytovateľom informácií o kontrolovaných transakciách stali riadiace

[2] Nariadenie (EÚ) 2024/795.

[3] Orgány auditu uviedli celkovú mieru chybovosti 3,7 % v prípade programov REGIO a 3,9 % v prípade programov EMPL, čo je v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi vyššia miera. Pozri výročnú správu o činnosti na strane 34 pre REGIO a na strane 33 pre EMPL.

orgány (namiesto orgánov auditu), ktoré však neboli na túto úlohu vždy dostatočne pripravené, a to konkrétne na včasné poskytnutie všetkých požadovaných audítorských dôkazov v súlade s očakávaniami Dvora audítorov s cieľom získať spoľahlivé dôkazy o každej vybranej transakcii, niekedy až mnoho rokov po uskutočnení danej činnosti (**bod 6.29**). Komisia sa domnieva, **že táto skutočnosť mohla ovplyvniť mieru chybovosti** vypočítanú Dvorom audítorov.

Komisia víta, že Dvor audítorov po prvýkrát vyčíslil **chyby** v **oblasti verejného obstarávania**, ktoré odhalil, a to s **využitím vlastnej kvantifikačnej mriežky Komisie** uplatňovanej v rámci zdieľaného riadenia, čo viedlo k lepšiemu zosúladeniu s prístupom Komisie a členských štátov a k menšiemu vplyvu zistených chýb v oblasti verejného obstarávania.

Z výsledkov analýzy jednotlivých programov vykonanej Komisiou vyplýva, že táto situácia sa v jednotlivých členských štátoch a v rámci programov líši: Komisia dospela k záveru, že **systémy riadenia a kontroly fungujú dobre v prípade 85 %** zo 441 programov politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 a v prípade 92 % z 380 programov na obdobie 2021 – 2027. Komisia takisto zistila, že niektoré orgány auditu chyby neodhalili alebo ich riadne nevykázali ([4]). Komisia požiadala o vykonanie potrebných zlepšení vo všetkých programoch alebo v častiach programov, v prípade ktorých sa zistili nedostatky, a to aj v rámci uvedeného akčného plánu; prerušila platby a v prípade potreby bude požadovať dodatočné (čisté) finančné opravy.

Komisia je presvedčená, že **viacročná nápravná schopnosť politiky súdržnosti** umožňuje znížiť riziko pri ukončení pod hranicu závažnosti, a to aj nahradením neoprávnených alebo stiahnutých výdavkov inými výdavkami, ktoré sa považujú za oprávnené, ako sa to umožňuje v nariadení o spoločných ustanoveniach (ďalej len „NSU“). Orgány zodpovedné za programy skutočne každý rok sťahujú z osvedčených účtov značné sumy, ktoré boli predtým vykázané a pri ktorých sa neskôr zistí, že sa vyznačujú nezrovnalosťami alebo sú vystavené riziku. Pri ukončení členské štáty v účtovných závierkach doručených do 15. februára 2026 opravili bezprecedentnú celkovú sumu vo výške 6,5 miliardy EUR finančných prostriedkov EÚ, čo svedčí o dôkladnej práci vykonanej pri ukončení s cieľom odstrániť zostávajúce chyby z programov. Celkovo od začiatku programového obdobia 2014 – 2020 dosiahli tieto stiahnutia členských štátov v rámci fondov politiky súdržnosti výšku 22,9 miliardy EUR. V tom istom období **Komisia** v dôsledku svojej audítorskej činnosti a úlohy dohľadu a v nadväznosti na zistenia Dvora audítorov a úradu OLAF **požiadala o dodatočné finančné opravy vo výške viac ako 1,58 miliardy EUR** v prípade finančných prostriedkov, ktoré mohli orgány zodpovedné za programy podľa NSU opätovne použiť. Komisia môže takisto uplatniť čisté finančné opravy, ktoré majú za následok priamu stratu finančných prostriedkov pre členský štát, ak sú splnené právne podmienky a príslušné prísne kritériá. Doposiaľ začala päť postupov čistých finančných opráv v súvislosti s viacerými fondmi a programami v rámci EFRR/KF: v roku 2025 sa prijalo jedno rozhodnutie, tri konania sa nachádzajú v pokročilom štádiu a jedno konanie sa ukončilo z dôvodu zistenia chýbajúceho právneho základu. Po zavedení všetkých nápravných opatrení **Komisia vo svojich výročných správach o činnosti uviedla, že riziko pri ukončení je v** tejto fáze **nižšie ako 2 %** pre všetky účtovné roky do roku 2024, pričom v rámci posudzovania zákonnosti a správnosti programov pri ukončení sa naďalej uplatňujú ďalšie nápravné opatrenia, ak sa to považuje za potrebné.

Komisia preto vo svojich výročných správach o činnosti dospela k záveru, že **má primerané uistenie**, že systémy riadenia a kontroly vo všeobecnosti fungujú dobre na to, aby sa zabezpečilo, že príslušné transakcie sú zákonné a správne, **okrem programov, v prípade ktorých vzniesla výhradu**, a že sú prijaté primerané a účinné nápravné opatrenia v súlade s právnym rámcom v prípade, keď sa zistia

[4] 21 orgánov auditu v období 2014 – 2020 a 6 orgánov auditu v období 2021 – 2027.

nedostatky v systéme alebo porušenia platných pravidiel, ktoré ohrozujú zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

Vzhľadom na túto situáciu a na základe výsledkov auditov Dvora audítorov a Komisie z uplynulých rokov Komisia dospela k záveru, že **súčasný model realizácie** politiky súdržnosti, ktorý sa stále opiera najmä o úhradu nákladov, v kombinácii so zložitosťou podrobných pravidiel oprávnenosti **spôsobuje, že je tento prístup náchylný na chyby a** pre vnútroštátne správne orgány a prijímateľov je jeho uplatňovanie **zložité**. V období 2021 – 2027 Komisia naďalej spolupracuje s členskými štátmi s cieľom podporovať zavádzanie **alternatívnych zjednodušených systémov úhrady menej náchylných na chyby** (zjednodušené vykazovanie nákladov alebo financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi), aktívne odhaľovať prípady gold-platingu a v prípade potreby poskytovať nástroje na posilnenie administratívnych kapacít. V súvislosti s budúcim viacročným finančným rámcom Komisia navrhla spoluzákonodarcom **nový model** platieb EÚ **založený na cieľoch,** spojený s jednoduchším a spoľahlivým systémom uistenia, ktorým sa zabezpečí trvalé dodržiavanie platných právnych predpisov a silná ochrana finančných záujmov EÚ.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií zo strany Dvora audítorov

Komisia poznamenáva, že miera chybovosti, ktorú uviedol Európsky dvor audítorov v súvislosti s okruhom 2 VFR (**body 6.18 – 6.19**), vychádza z kontrolnej vzorky, ktorá odráža špecifiká tohtoročného atypického súboru prijatých účtovných závierok (pozri v predchádzajúcom texte a **ilustrácie 6.4 a 6.5** vo výročnej správe Dvora audítorov). Preto je **ťažké priamo porovnať** tieto výsledky s výsledkami vykázanými v predchádzajúcich rokoch; **z** toho vyplýva, že akékoľvek takéto porovnania by sa mali vykladať opatrne.

Okrem toho, na rozdiel od predchádzajúcich rokov, veľkú časť transakcií, ktoré kontroloval Dvor audítorov, overili výlučne riadiace orgány a **iba v** prípade **27 % z** nich **aj orgány auditu**. Ako už bolo uvedené, riadiace orgány, ktoré sa teraz kontrolujú priamo a ktorým sa predkladajú predbežné zistenia Dvora audítorov (na rozdiel od orgánov auditu v predchádzajúcich rokoch), **neboli** v tomto prechodnom prvom roku **vždy dostatočne pripravené** na to, aby včas poskytli všetky požadované audítorské dôkazy podľa očakávaní Dvora audítorov, aby sa získali spoľahlivé dôkazy o každej vybranej transakcii, **niekedy až mnoho rokov po tom,** ako sa daná činnosť uskutočnila (**bod 6.29**). To mohlo mať vplyv na mieru chybovosti. **Komisia bude** spolupracovať s Dvorom audítorov s cieľom **zvýšiť informovanosť riadiacich orgánov** o tomto prístupe, ako aj o skúsenostiach získaných v tomto roku, aby boli v budúcich rokoch lepšie pripravené reagovať na požiadavky audítorov Dvora audítorov. Okrem toho sa niektoré chyby zistené v kontrolnej vzorke Dvora audítorov za dotknutý účtovný rok, a to napriek vykonaným ročným kontrolám (**bod 6.13**), môžu zachytiť v rámci následných overovaní strany riadiaceho orgánu alebo auditov v nasledujúcich účtovných rokoch alebo pri ukončení v rámci posúdenia zákonnosti a správnosti Komisiou, ktoré sa ešte má uskutočniť, a to ako súčasť **úplného** súboru **mechanizmov uistenia**, ktoré sú bežne zakotvené v systémoch riadenia a kontroly politiky súdržnosti**, ako aj** v rámci **viacročnej nápravnej schopnosti** tejto politiky.

V roku 2025 Komisia odhadovala, že **riziko pri platbe** za obdobie 2014 – 2020 zostane významné, a to maximálne do výšky 3,2 % pre všetky fondy politiky súdržnosti, čo predstavuje mierny nárast v porovnaní s mierami vykazovanými v predchádzajúcich rokoch, ale na nižšej úrovni, ako vypočítal Dvor audítorov. V súlade s metodikou Komisie a s povinnosťou generálnych riaditeľov, ktorí sú povoľujúcimi úradníkmi vymenovanými delegovaním, poskytnúť uistenie na úrovni každého programu, v rámci ktorého sa v príslušnom roku vykonali platby, sa tento odhad zakladá na **komplexnom preskúmaní všetkých audítorských stanovísk a mier chybovosti** vykázaných orgánmi auditu programov, ktoré Komisia v relevantných prípadoch upravila po svojom vlastnom posúdení, ako aj s prihliadnutím na zistenia Dvora audítorov v súvislosti s jednotlivými transakciami. Prístup Komisie jej umožňuje dospieť k záveru o rizikách na úrovni členského štátu a dokonca aj na úrovni jednotlivých programov, čím sa preukáže diferencovaná situácia pre každý program.

Existuje viacero faktorov, ktoré vysvetľujú, prečo **nie je možné priamo porovnávať miery chybovosti** Komisie a Dvora audítorov, a to o to viac v tomto roku, keďže vzorka Dvora audítorov zahŕňala atypický súbor. Komisia odkazuje na kapitolu 1 správy (**body 1.42 – 1.44**) a na svoje odpovede uvedené v tejto kapitole, aby vysvetlila rozdiel medzi mierami chybovosti, ktoré uvádzajú obe inštitúcie, a dôvody, prečo Komisia nemôže vo všetkých prípadoch chýb, ktoré uviedol Dvor audítorov, uplatniť finančné opravy.

Dvor audítorov objasnil, že súbor transakcií v účtovných závierkach, ktoré Komisia prijala, bol v tomto roku **pomerne malý a** pre okruh 2 VFR **atypický** (**bod 6.15**). Vzorka Dvora audítorov, ktorá bola v dôsledku toho takisto menšia než zvyčajne, pozostávala z kombinácie transakcií z období 2014 – 2020 a 2021 – 2027, pričom celková miera chybovosti sa vzťahovala na obe obdobia. Komisia vo svojich výročných správach o činnosti uviedla dve miery chybovosti, jednu pre obdobie 2014 – 2020 založenú na mierach chybovosti vykázaných orgánmi auditu a druhú pre obdobie 2021 – 2027 založenú na konzervatívnom paušálnom odhade, a to vzhľadom na odlišný rizikový profil prvých platieb, ktoré často zahŕňajú zálohové platby (pozri bod 6.53).

Ďalšou špecifickou črtou tohto roka, ktorá bola takisto dôsledkom abnormálne malého súboru kontrolovaného Dvorom audítorov, bola **koncentrácia transakcií zahrnutých do vzorky v niekoľkých krajinách**, ako uvádza Dvor audítorov (**bod 6.15**). Dvor audítorov skontroloval najmä pomerne veľký počet programov Spojeného kráľovstva, keďže **po brexite sa v** rámci všetkých **programov Spojeného kráľovstva predložili** v roku 2025 **účtovné závierky v súvislosti s predčasným ukončením**. V dôsledku zrušenia orgánov zodpovedných za programy súdržnosti a preradenia skúsených pracovníkov a úloh na vnútroštátne správne orgány po brexite sa v niektorých prípadoch, v ktorých Dvor audítorov poukázal na problémy (najmä v rámci viacerých verejných obstarávaní alebo počas neistoty spojenej s rokovaniami o brexite, čo malo výrazný vplyv na mieru chybovosti, najmä pokiaľ ide o chyby v oblasti verejného obstarávania), ukázalo ako náročné získať audítorské dôkazy pre kontrolované programy Spojeného kráľovstva v požadovanej lehote. Konkrétne otázky súvisiace so situáciou v Spojenom kráľovstve nemusia nevyhnutne odzrkadľovať situáciu v členských štátoch.

Komisia napokon vidí priestor na **pokračovanie dialógu** s útvarmi **Dvora audítorov**, a to najmä pokiaľ ide o právny výklad určitých požiadaviek (napríklad možnosti uvedenej v článku 13 ods. 5 nariadenia o Európskom sociálnom fonde), ktoré viedli Komisiu k **odlišným záverom** pri posudzovaní niektorých prípadov, ktoré Dvor audítorov v tomto roku podrobil auditu. Napríklad pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „zjednodušené vykazovanie nákladov“, Komisia berie na vedomie **očakávanie Dvora audítorov**, že bude mať k dispozícii **spoľahlivé podkladové dôkazy**, aby mohol overiť metodiku stanovenú na úrovni členských štátov, ako sa vyžaduje v nariadení, a to niekedy aj viac ako 15 rokov po jej stanovení (**bod 6.29**). Podľa **názoru Komisie** a s ohľadom na **zásadu proporcionality** by sa mohli uplatňovať menej prísne požiadavky na metodiky, ktoré sa vymedzili

a používali v predchádzajúcich programových obdobiach a ktoré sa opätovne používajú v po sebe nasledujúcich programových obdobiach, ako sa to povoľuje v NSU, keďže takéto **zjednodušené náklady** boli v priebehu času podrobené rôznym overeniam prostredníctvom uplatňovaného systému riadenia a kontroly. Komisia súhlasí s tým, že aktualizácia týchto metodík predstavuje osvedčený postup, ktorý by zároveň umožnil skrátiť obdobie, počas ktorého je potrebné uchovávať podkladovú dokumentáciu týkajúcu sa zavedenia týchto metodík (a archivovať staré údaje). Pokiaľ ide o oprávnenosť určitých kategórií účastníkov, ako sú napríklad osoby patriace do zraniteľných skupín (čo sa tento rok vyskytlo vo Švédsku a v Nemecku), Komisia **vydala usmernenie,** ktoré poskytla členským štátom, týkajúce sa primeraného audítorského prístupu, ktorý by sa mal pri takýchto operáciách v oblasti sociálnej súdržnosti uplatňovať, pričom sa zohľadňujú špecifické charakteristiky a citlivosť príslušných sociálnych skupín.

Hoci nie všetky prípady, na ktoré Dvor audítorov upozornil, predstavujú nezrovnalosti podľa NSU – ako bolo objasnené v rámci námietkového konania k jednotlivým prípadom s Dvorom audítorov –, **Komisia bude riadne riešiť všetky chyby, na ktoré Dvor audítorov upozornil**, a bude **požadovať nápravné opatrenia alebo finančné opravy**, ak to bude považovať za potrebné a právne uskutočniteľné. Komisia takisto odporučí dotknutým orgánom zodpovedným za programy, aby podľa potreby ďalej zlepšovali systémy riadenia a kontroly, vzhľadom na vykonávanie programového obdobia 2021 – 2027.

Súdržnosť – zdieľané riadenie

Komisia **náležite zohľadňuje** nedostatky, na ktoré poukázal Dvor audítorov v súvislosti s činnosťou riadiacich orgánov a orgánov auditu (**body 6.20 – 6.38**), a to okrem prípadov, ktoré už uviedla vo výročných správach o činnosti. Komisia sa však domnieva, že **niektoré zistenia** takisto **skôr odrážajú rozdiely v očakávaniach auditu,** pokiaľ ide o povahu, úroveň podrobnosti a dostupnosť podporných dôkazov, **ako nedostatky**, ktoré by orgány zodpovedné za programy nutne museli zistiť počas vykonávania operácií. Očakávania týkajúce sa toho, čo by sa malo považovať za základnú audítorskú dokumentáciu, sa môžu medzi jednotlivými členskými štátmi a Dvorom audítorov líšiť (pozri ďalej v oddiele „Dostupnosť základných podporných dokumentov“). Komisia v tejto súvislosti zdôrazňuje, že očakávanie, že sa podarí nájsť audítorskú dokumentáciu, niekedy aj viac ako desať rokov po ukončení programu, nie je nevyhnutne zlučiteľné s každodennými administratívnymi obmedzeniami, s ktorými sa stretávajú orgány zodpovedné za programy, a **môže viesť k neprimeranej záťaži** tak pre riadiace orgány, ako aj pre prijímateľov, čo môže mať odradzujúci vplyv na atraktívnosť fondov EÚ.

Komisia však uznáva určité systémové problémy zistené Dvorom audítorov. Bude naďalej pracovať na **ďalšom zlepšovaní schopnosti orgánov zodpovedných za programy odhaľovať chyby** v rámci akčného plánu, ktorý bol na konci roka 2024 dohodnutý so všetkými orgánmi zodpovednými za programy. V roku 2025 Komisia uskutočnila prieskum medzi riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu s cieľom vyhodnotiť celkové zavádzanie navrhovaných opatrení a pokrok pri vykonávaní **akčného plánu** bol predmetom diskusie na príslušných stretnutiach medzi orgánmi jednotlivých členských štátov a Komisiou. Zistenia z prieskumu poukázali na už prebiehajúci pozitívny vývoj, hoci naďalej zostáva nevyhnutné vyvíjať neustále úsilie v oblastiach, ako je **podpora prijímateľov**, **overovanie zo strany riadiacich orgánov založené na riziku**, **riadenie znalostí, využívanie umelej inteligencie**/dostupných databáz pri kontrolnej činnosti, ako aj **spolupráca** medzi riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu. Ďalšie podrobnosti o výsledkoch týchto prieskumov sú k dispozícii v príslušných výročných správach o činnosti generálnych riaditeľstiev EMPL a REGIO (oddiel „Účinnosť kontrol“).

Pokiaľ ide o **typy chýb**, príspevok k mieram chybovosti Komisie a orgánov auditu na základe ich spoločnej typológie pochádza v podstate z rovnakých kategórií nezrovnalostí ako v prípade Dvora audítorov, konkrétne: **neoprávnené výdavky, audítorský záznam, verejné obstarávanie** a, v menšej miere (v súlade s predchádzajúcimi rokmi), štátna pomoc. Touto **konvergenciou** sa potvrdzuje, že kľúčové zdroje chýb sú jasne identifikované na všetkých úrovniach rámca uistenia a naďalej sú predmetom preventívnych a nápravných opatrení. Komisia bude naďalej spolupracovať s príslušnými orgánmi zodpovednými za programy, aby im pomohla **posilniť ich kapacity na lepšie predchádzanie takýmto nezrovnalostiam a ich odhaľovanie**. Bude takisto naďalej podporovať zjednodušovanie a využívanie systémov, ktoré sú menej náchylné na chyby, najmä **zjednodušeného vykazovania nákladov** a **financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi**, a to prostredníctvom svojich špecializovaných nadnárodných sietí, ktoré umožňujú zástupcom koordinačných orgánov, riadiacich orgánov a orgánov auditu všetkých členských štátov, ako aj útvarom Komisie pracovať na vymedzovaní takýchto systémov a vymieňať si osvedčené postupy a skúsenosti.

Komisia sa napokon domnieva, že chyby uvádzané Dvorom audítorov – niekedy spôsobené tým, že riadiace orgány alebo prijímatelia úplne nepochopili **zložité** príslušné **pravidlá** a dopustili sa chýb, alebo chýbajúcou či nedostatočnou podpornou dokumentáciou – nevedú k spochybneniu **výstupov či vplyvu spolufinancovaných projektov** na zamýšľané politické ciele (pozri príklady uvedené v rámčekoch v kapitole 6 alebo v odpovediach Komisie v nasledujúcich oddieloch).

Neoprávnené náklady a projekty

Neoprávnené výdavky (**body 6.23 – 6.25**) zostávajú **najčastejším typom chýb** zistených orgánmi auditu a Komisiou. To naďalej poukazuje na **potrebu neustáleho zlepšovania** činnosti riadiacich orgánov v tejto oblasti v rámci modelu, ktorý sa stále vo väčšine prípadov zakladá na úhrade skutočných nákladov vykazovaných prijímateľmi. Bude sa to posudzovať v súvislosti s **akčným plánom**, ktorý v súčasnosti prebieha, spolu s orgánmi zodpovednými za programy, ako aj v rámci vylepšenej ponuky Komisie na budovanie kapacít pre orgány zodpovedné za programy, ktorá vychádza zo skúseností s vykonávaním a z výsledkov auditov. Vzhľadom na kľúčovú úlohu riadiacich orgánov pri predchádzaní chybám a odhaľovaní chýb a na potrebu posilniť schopnosť odhaľovania na úrovni overovaní zo strany riadiacich orgánov **Komisia tieto orgány nabáda,** aby na vykazovanie výdavkov **využívali zjednodušené vykazovanie nákladov alebo financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi**, a vyhli sa tak zložitému zdôvodňovaniu skutočných nákladov. Okrem toho prebieha neustála **analýza základných príčin chýb**, ktoré orgány zodpovedné za programy neodhalili. Takáto analýza sa zohľadňuje v rámci ročného posúdenia rizík, ktoré Komisia vypracúva pre svoje audity založené na riziku, a poskytuje sa orgánom zodpovedným za programy, aby mohli prispôsobiť svoje vlastné posúdenia rizík a audítorské prístupy. Komisia takisto vyzýva audítorské orgány, aby **podávali správy** správnym orgánom a prerokúvali s nimi svoje **podrobné výsledky auditov**. Ide najmä o chyby, ktoré sa neodhalili na prvej úrovni, s cieľom zlepšiť schopnosť prijímania preventívnych opatrení a odhaľovania na prvej úrovni, napríklad zavedením ďalších usmernení a/alebo odbornej prípravy pre zamestnancov riadiacich orgánov aj pre prijímateľov, a zodpovedajúcim spôsobom **aktualizovať posúdenia rizík**, na ktorých sa zakladajú overovania zo strany riadiacich orgánov založené na rizikách.

Komisia uznáva niektoré z chýb, ktoré Dvor audítorov v tejto súvislosti vyčíslil, nie však všetky. Napríklad v prípade nemeckej operácie v rámci ESF uvedenej v **rámčeku 6.1** (ktorá sa týkala transformácie školiacich stredísk na digitálne školiace strediská v dôsledku pandémie ochorenia COVID) Komisia nesúhlasí s rozhodnutím Dvora audítorov zamietnuť (ako neoprávnené) IT vybavenie, ktoré príjemca poskytol školiacim strediskám v množstve presahujúcom množstvo, ktoré pôvodne uviedli v odpovedi na predbežný prieskum prijímateľa, a to na základe odôvodnenia Dvora audítorov, že nepreukázal, že tieto zvýšené množstvá boli skutočne potrebné. Cieľom tejto operácie bolo nielen

poskytnúť školiacim strediskám IT vybavenie, ale aj pomôcť im určiť ich potreby, aby boli plne vybavené na nový digitálny prístup k vzdelávaniu. Preto boli v niektorých strediskách konečné objednávky vybavenia vyššie, než pôvodne odhadovali samotné strediská, zatiaľ čo v prípade iných (mimo podvzorky Dvora audítorov, ako aj v rámci nej) boli nižšie, než sa pôvodne odhadovalo. Komisia navyše konštatuje, že rovnaké zaobchádzanie so všetkými školiacimi strediskami a prispôsobenie ich vyjadrených potrieb sa zabezpečilo aj **pravidelným prehodnocovaním odhadovaných potrieb** na celkovej aj individuálnej úrovni, ktoré počas celého obdobia vykonávania operácie vykonával prijímateľ pod dohľadom riadiaceho orgánu (prostredníctvom štyroch stretnutí odborníkov a individuálneho poradenstva prispôsobeného potrebám jednotlivých školiacich stredísk). Komisia sa preto domnieva, že objednané množstvá **boli v súlade s pravidlami programu**, pretože pokrývali potreby určené prijímateľom na základe prieskumov, individuálneho poradenstva a jeho odborného posúdenia, ako aj na základe použitia algoritmu, ktorý navrhol a overil v spolupráci s univerzitným expertom.

Dostupnosť základných podporných dokumentov

V súvislosti s **bodmi 6.26 – 6.29** Komisia súhlasí, že základné dokumenty sú v súlade s článkom 72 písm. g) NSU na roky 2014 – 2020 a do skončenia **obdobia uchovávania dokumentov** potrebné na zabezpečenie primeraného audítorského záznamu výdavkov vykázaných za každú operáciu, inak nemožno dokázať oprávnenosť podporenej operácie. Komisia konštatuje, že chýbajúce podporné informácie alebo dokumentácia zostávajú **tretím najväčším zdrojom chýb**, ktoré nahlásili **orgány auditu aj audítori Komisie** v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

Informácie požadované od prijímateľov a orgánov zodpovedných za programy **by však mali** v každom prípade **zostať primerané** s prihliadnutím na vplyv a administratívne náklady na listinné žiadosti, výzvy zainteresovaných strán a úsilie v rámci vlastného programu Komisie na ďalšie zjednodušenie vykonávania fondov EÚ. Komisia v roku 2019 vytvorila spolu s orgánmi auditu **diskusný dokument s cieľom zlepšiť audítorskú dokumentáciu** a poskytnúť minimálne odporúčania pri rešpektovaní primeranosti administratívnych nákladov. Dvor audítorov to vo svojej výročnej správe za rok 2019 označil za pozitívny krok (**rámček 5.8**). Komisia odkazuje aj na svoje odpovede v súvislosti s **bodom 6.26**.

Komisia vyvíja podobné úsilie aj v súvislosti s dokumentáciou audítorského záznamu v iných oblastiach. Napríklad, pokiaľ ide o výdavky z **ESF+**, vzhľadom na zásadný význam operácií určených na podporu znevýhodnených a/alebo zraniteľných skupín v rámci cieľa sociálneho začlenenia Komisia vydala a poskytla členským štátom **metodickú poznámku o** tom, čo považuje za **primeraný a vyvážený audítorský prístup** k tejto cieľovej skupine v rámci sociálneho začlenenia. Požiadavky na audit nemôžu byť rovnaké ako v prípade iných druhov operácií a musí sa v nich zohľadňovať konkrétny kontext, v ktorom sa takéto operácie vykonávajú, pričom ich riadenie je zverené špecializovaným a odborným pracovníkom a je potrebné rešpektovať zásadu proporcionality, ako aj dôstojnosť zraniteľných skupín alebo jednotlivcov, ktorých sa takéto opatrenia týkajú. Vlastné vyhlásenia potvrdené príslušnými sociálnymi pracovníkmi môžu predstavovať dostatočný podporný dokument na úrovni overovania zo strany riadiacich orgánov (pokiaľ orgány auditu vykonávajú dodatočné kontroly v rámci svojich auditov reprezentatívnych vzoriek operácií). Komisia sa domnieva, že v niektorých prípadoch chýb, ktoré Dvor audítorov uviedol v súvislosti s chýbajúcimi základnými podpornými dokumentmi, sa dostatočne nezohľadnila takáto **špecifická situácia** ani spoľahlivosť práce špecializovaných sociálnych pracovníkov, ktorí boli v príslušných členských štátoch formálne zodpovední za tieto skupiny (pozri príklad týkajúci sa ESF+ vo Švédsku uvedený v **rámčeku 6.3**).

Vzhľadom na to bude Komisia **naďalej zvyšovať informovanosť** riadiacich orgánov o **tom, ako viesť primeraný audítorský záznam** všetkých overovaní zo strany riadiacich orgánov, ktoré vykonávajú, najmä pokiaľ ide o oprávnenosť účastníkov v danom čase.

Dodržiavanie pravidiel vnútorného trhu týkajúcich sa verejného obstarávania a štátnej pomoci

Komisia konštatuje, že pravidlá verejného obstarávania (**body 6.30 – 6.36**) naďalej predstavujú zdroj chýb, ako uvádza Dvor audítorov. Oceňuje, že **Dvor audítorov zosúladil svoj prístup** k vyčísľovaniu chýb v oblasti verejného obstarávania s usmerneniami Komisie. Tento vývoj prispieva k **väčšej konzistentnosti a proporcionalite** pri posudzovaní (**body 1.36** a **1.37** a **ilustrácia 1.14**). Komisia však konštatuje, že v tomto roku k tomuto druhu chýb významnou mierou prispievajú programy Spojeného kráľovstva v dôsledku brexitu (ako sa vysvetľuje v oddiele „*Výsledky testovania transakcií zo strany Dvora audítorov*“). Komisia nevyhnutne nesúhlasí s posúdením Dvora audítorov vo všetkých prípadoch chýb, ktoré vyčíslil v súvislosti s nedodržaním pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania (napríklad v prípade dynamického nákupného systému používaného v Spojenom kráľovstve), alebo sa domnieva, že pri posudzovaní porušenia je potrebné zohľadniť **konkrétne okolnosti**, napríklad v prípade opísanom v **rámčeku 6.4** k predĺženiu zmluvy došlo v roku 2018 z dôvodu skutočne nepredvídateľných okolností, ktoré vznikli po uzatvorení zmlúv v kontexte neistoty spôsobenej brexitom. Toto predĺženie umožnilo využiť zostávajúce prostriedky z ESF ešte pred ukončením programu Spojeného kráľovstva.

Pokiaľ ide o prípady uvádzané v rámci priameho riadenia, aspoň v dvoch prípadoch (**bod 6.32** – Česko a **bod 6.39** – CINEA) Komisia takisto nesúhlasí s tým, že došlo k porušeniu pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania v súvislosti s podstatnými zmenami pôvodnej zmluvy. V ani jednom z dvoch prípadoch nemá Komisia dostatočný právny základ na to, aby tieto zmeny vyčíslila ako chybu, a súvisiace náklady sa nikdy nevykázali na spolufinancovanie zo strany EÚ.

Komisia konštatuje, že nedodržanie pravidiel štátnej pomoci nebolo v tomto roku zdrojom vyčíslených chýb.

Zjednodušené vykazovanie nákladov

V NSU sa poskytuje možnosť **častejšieho využívania zjednodušených systémov financovania, ktoré nie sú spojené so skutočnými nákladmi,** ako je napríklad zjednodušené vykazovanie nákladov a systémy financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi (**body 6.37 – 6.38**). Na základe skúseností a toho, čo uviedol Dvor audítorov vo svojich predchádzajúcich správach, sú takéto systémy menej náchylné na chyby a Komisia ich používanie dôrazne podporuje (v rámci NSU je to dokonca povinné pre menšie operácie), pričom motivuje riadiace orgány a orgány auditu k tomu, aby takéto systémy vytvárali v rámci svojich programov.

Komisia pripúšťa, že chyby súvisiace s využívaním týchto systémov sa môžu naďalej vyskytovať, ako vyplýva z jej vlastných auditov alebo auditov vykonaných orgánmi auditu (pozri výročnú správu o činnosti EMPL za rok 2025 – prílohu 7L). To dokazuje, že zavádzanie zjednodušených systémov je potrebné **neustále monitorovať**.

Komisia však nesúhlasí so všetkými zisteniami, ktoré Dvor audítorov vyčíslil v súvislosti s metódami výpočtu zjednodušeného vykazovania nákladov. Pokiaľ ide o dva prípady paušálnych sadzieb na nepriame náklady uvedené v **rámčeku 6.6**, Komisia zdôrazňuje, že schválila prenesenie týchto paušálnych sadzieb z programového obdobia 2007 – 2013 do nasledujúcich programových období. Takáto možnosť je v NSU výslovne stanovená a odzrkadľuje sa v usmerneniach Komisie týkajúcich sa

možností zjednodušeného vykazovania nákladov. Orgány zodpovedné za programy nemajú žiadnu zákonnú povinnosť aktualizovať predtým schválené metodiky, ak sa podmienky ich uplatňovania nezmenia, hoci Komisia zastáva názor, že pravidelné úpravy skutočne predstavujú osvedčený postup (ako sa odporúča v jej usmerneniach pre takéto zjednodušené vykazovanie nákladov). V jednom prípade riadiaci orgán po audite Dvora audítorov poskytol podpornú dokumentáciu na zdôvodnenie metódy použitej v období 2007 – 2013 a uplatnenia 20 % paušálnej sadzby na nepriame náklady. Okrem toho riadiaci orgán zároveň začal vypracúvať novú štúdiu založenú na schválených účtovných závierkach 21 akreditovaných školiacich stredísk za roky 2023 a 2024, z ktorých vyplýva, že 20 % naďalej predstavuje uspokojivú paušálnu sadzbu na odhad nepriamych nákladov akreditovaných školiacich stredísk. Komisia sa domnieva, že **prvky** predložené v tejto veci **neopodstatňujú vyčíslenú nezrovnalosť**. V druhom prípade Komisia súhlasí s Dvorom audítorov, že štandardná stupnica jednotkových nákladov použitá v projekte, ktorá sa vypočítala pred 12 rokmi na základe viac ako 500 operácií vykonaných v rokoch 2007 – 2013, obsahovala nepresnosti, ktoré sa v tom čase nezistili a ktorých výška sa vypočítala na približne 4 %.

Odolnosť a hodnoty – riadené Komisiou

Pokiaľ ide o zistenia uvedené v **bode 6.39**, Komisia odkazuje na svoje odpovede v predchádzajúcom oddiele „Dodržiavanie pravidiel vnútorného trhu týkajúcich sa verejného obstarávania a štátnej pomoci“ (**body 6.30 – 6.36**) v súvislosti s chybami uvádzanými v rámci projektov podporovaných prostredníctvom *Európskej výkonnej agentúry pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA).*

Komisia nesúhlasí s pohľadom uvedeným v **rámčeku 6.7** a upozorňuje na svoje **usmernenia *„Ako spravovať paušálne granty“,*** v ktorých sa jasne uvádza, že *„konzorcium môže jednorazovú platbu použiť podľa vlastného uváženia, pokiaľ sa projekt realizuje v súlade s dohodou o grante*“. Hoci Komisia môže súhlasiť s tým, že zmena môže predstavovať osvedčený postup, nepovažuje ju za porušenie žiadnej z podmienok oprávnenosti stanovených v dohode o grante.

2. Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Posúdenie Komisie za rok 2025

Systémy riadenia a kontroly členských štátov

Komisia v príslušných **výročných správach o činnosti GR EMPL a REGIO za rok 2025** uviedla, že **systémy riadenia a kontroly** členských štátov (**body 6.40 – 6.41**) **nefungovali správne v prípade takmer 15 % programov**, a to v programovom období 2014 – 2020 aj 2021 – 2027.

V prípade všetkých týchto programov Komisia postupuje **opatrnejšie**, vykonáva **dôkladnejšie monitorovanie a úzko spolupracuje s orgánmi zodpovednými za programy s cieľom zmierniť zistené riziká**. V prípadoch, keď boli splnené kritériá na výhradu, **Komisia** zodpovedajúcim spôsobom **upravila svoje vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2025** v príslušných výročných správach o činnosti.

Výhrady sa zrušia až vtedy, keď orgány zodpovedné za programy vykonajú dostatočné nápravné opatrenia. Skutočnosť, že 25 % (v prípade GR REGIO) až 33 % (v prípade GR EMPL) vlaňajších výhrad je zrušených, svedčí o tom, že dotknuté členské štáty už skutočne prijali nápravné opatrenia, čím sa zvýšila účinnosť existujúcich systémov, v dôsledku čoho sa znížilo riziko vykázania neoprávnených výdavkov v rámci príslušných programov.

Výška neoprávnených výdavkov v účtovných závierkach v rámci politiky súdržnosti

Pokiaľ ide o pripomienku Dvora audítorov uvedenú v **bodoch 6.42 – 6.49**, zdôrazňuje sa, že v posúdení programového obdobia 2014 – 2020 sa zohľadňujú špecifické okolnosti ukončenia programu, ktoré sa vyznačujú **vysokým objemom a hodnotou výdavkov vykázaných v konečných účtovných závierkach** (**bod 6.16**). Na základe najnovšieho súboru **balíkov uisťujúcich dokumentov** predložených za obdobie 2014 – 2020 generálni riaditelia vo svojich príslušných výročných správach o činnosti konštatovali, že vo výdavkoch osvedčených Komisii v účtovných závierkach prijatých v roku 2025 rovnako ako v minulom roku pretrvávajú významné nezrovnalosti. Na stanovenie **rizika pri platbe (kľúčový ukazovateľ výkonnosti – KPI)** Komisia použila miery chybovosti vykázané členskými štátmi, ktoré boli doteraz predmetom len administratívnych kontrol, a nie „potvrdené“ miery chybovosti založené na jej úplnom cykle auditov ako v predchádzajúcich rokoch. V tom sa prejavuje skutočnosť, že približne 80 % balíkov uisťujúcich dokumentov za posledný účtovný rok obdobia 2014 – 2020 sa doručilo v roku 2026. To zároveň umožnilo vypracovať reprezentatívne posúdenie súvisiacich rizík, a to aj v prípade 20 % ukončení predložených v roku 2025. Perspektívne **umožní** komplexný **plán auditu Komisie na rok 2026** – vrátane overovaní na mieste, ak sa to bude považovať za potrebné – **posúdiť KPI** a zabezpečiť tak, aby sa všetky odchýlky odhalili a vyriešili. Týmto **dvojstupňovým procesom overovania** sa posilňuje dôvera v správnosť vykazovaných výdavkov a zároveň sa ním umožňujú včasné úpravy na základe podrobných zistení auditu.

Komisia navyše **uvádza** aj odhadovanú obozretnú **maximálnu úroveň rizika pri platbe** s cieľom zohľadniť potenciálne dodatočné riziká, pričom používa paušálne sadzby pre niektoré jednotlivé programy v závislosti od ich konkrétnej situácie. V súlade s odporúčaním Dvora audítorov ([5]) zahŕňa táto maximálna hodnota aj konzervatívny prístup s cieľom zohľadniť možné chyby vo výdavkoch, ktoré neboli predmetom auditu, napríklad keď sa vykonala len administratívna kontrola alebo keď je stále potrebná dodatočná audítorská práca v rámci prebiehajúcich námietkových konaní a/alebo takisto zohľadnenie výsledkov auditu z predchádzajúcich rokov, ktoré poukazujú na možné pretrvávajúce riziká v analyzovaných výdavkoch.

Na základe takéhoto posúdenia jednotlivých programov dokázala Komisia takisto zistiť, ktoré programy (časti programov) vykazujú **závažné nedostatky** (pozri prílohy 7.F k príslušným výročným správam o činnosti) a **v prípade ktorých sa požadovali nápravné opatrenia, a informovala** o finančných opravách prijatých v nadväznosti na odhalené nezrovnalosti z predchádzajúcich rokov.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 Komisia vzhľadom na nízky počet vykázaných transakcií prijala obozretný odhad rizika pri platbe vo výške 2 %.

Posúdenie rizík pre programy Interreg

V období 2021 – 2027 kontrolujú programy Interreg (**body 6.50 – 6.51)** príslušné orgány auditu programov na základe **jednej kontrolnej vzorky**, ktorú vyberá Komisia pre všetky zoskupené **programy ETC**. Ide o **významné zjednodušenie** a zníženie zaťaženia spojeného s auditom v rámci programov Interreg, ktoré tradične predstavujú nižšie riziká ako bežné programy, a to na základe mier chybovosti vykazovaných jednotlivými programami Interreg v priebehu obdobia 2014 – 2020. V účtovnej závierke za roky 2024 – 2025 **je celková miera chybovosti** vo vzorke iniciatívy Interreg, ktorá zahŕňa 48 programov, **nižšia ako 1 %** (podobne ako v predchádzajúcom roku), čím sa potvrdzuje nízky rizikový profil týchto programov a účinnosť spoločného audítorského prístupu.

[5] Pozri osobitnú správu Dvora audítorov 26/2021, odporúčanie 3a a preskúmanie 03/2024, záver na s. 23.

Komisia berie na vedomie chyby, ktoré zistil Dvor audítorov v troch programoch Interreg, ktoré v tomto roku kontroloval, a prijme nadväzujúce opatrenia, pokiaľ sa to bude považovať za potrebné a právne možné. Komisia bude naďalej monitorovať a posudzovať možný vplyv problémov zistených v auditoch Dvora audítorov a Komisie na svoj audítorský prístup k príslušným programom počas vykonávania v období 2021 – 2027.

3. Ukončenie programov z obdobia 2014 – 2020

Správne **lehoty na ukončenie predĺžili** spoluzákonodarcovia **do februára 2026** ([6]) s cieľom umožniť orgánom zodpovedným za programy vykonať pred vykázaním konečných výdavkov všetky opatrenia náležitej starostlivosti a všetky kontroly.

Ukončenie programov na obdobie 2014 – 2020 **pozostáva z dvoch krokov** na úrovni Komisie: **schválenie účtovnej závierky programu a súvisiacej záverečnej správy o vykonávaní** spolu s príslušnou finančnou transakciou (vyplatenie zostatku za posledný účtovný rok alebo vymáhanie prostriedkov), na čo nadväzuje **písomné potvrdenie členskému štátu, či sa všetky otázky zákonnosti a správnosti považujú za riadne vyriešené**. Až vtedy sa ukončenie považuje za dokončené.

Ako sa uvádza v NSU (EÚ) č. 1303/2013 na obdobie 2014 – 2020, schválenie účtov Komisiou sa musí odlišovať od posúdenia oprávnenosti a správnosti. Komisia preto bude naďalej **vykonávať dôkladné kontroly zákonnosti a správnosti všetkých programov**, a to aj po vyplatení zostatku (alebo vymáhaní prostriedkov) pri ukončení. Tým sa zaručí, že pred dokončením procesu ukončenia nezostane žiadna nedoriešená otázka týkajúca sa auditu. Komisia môže program definitívne ukončiť až vtedy, keď získa uistenie, že **odhadovaná celková zostatková miera chybovosti nepresahuje 2 %** za každý účtovný rok príslušného programového obdobia a že orgány zodpovedné za program primerane riešili všetky zistené nezrovnalosti a riziká. Komisia začala podávať správy o pokroku v súvislosti s ukončením obdobia 2014 – 2020 vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2025. Do konca mája 2025 sa ukončilo 73 programov REGIO a 56 programov EMPL, z ktorých bolo 21 programov REGIO a 13 programov EMPL ukončených „úplne“, t. j. aj z hľadiska zákonnosti a správnosti.

S cieľom overiť pripravenosť orgánov zodpovedných za programy na ich ukončenie Komisia v rokoch 2024 a 2025 vykonala **preventívne audity** na vzorke programov považovaných za rizikové, aby sa uistila, že dotknuté orgány včas vykonávajú všetky požadované overenia v súlade s usmerneniami Komisie o ukončovaní, a to aj s cieľom predchádzať zostávajúcim nezrovnalostiam a odstraňovať ich, ako aj do ukončenia primerane reagovať na všetky vykázané výsledky auditov. Podrobnejšie informácie o týchto auditoch sú k dispozícii v prílohách 7I k výročným správam o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2024.

Ukončenie predstavuje kľúčovú záruku v rámci uistenia v oblasti politiky súdržnosti, ktorá slúži na ochranu rozpočtu EÚ. Pri ukončení členské štáty vo februári 2026 vykázali rekordne vysokú sumu finančných opráv vo výške 6,5 miliardy EUR, čo je výrazne viac ako v predchádzajúcich rokoch. Ak vykázané zostatkové miery chybovosti stále presahujú 2 % (alebo ak Komisia na základe posúdenia balíka ukončenia programov alebo výsledkov svojich auditov prepočítala takéto miery nad 2 %), Komisia uplatní finančné opravy s cieľom zabezpečiť, aby riziká vo všetkých programoch zostali pred definitívnym ukončením programu pod hranicou významnosti. Tým sa zabezpečuje, že sa zostatkové

[6] Nariadenie (EÚ) 2024/795 – prijaté spoluzákonodarcami 29. februára 2024 –, ktorým sa zriaďuje *Platforma strategických technológií pre Európu (platforma STEP).*

riziká znížia pod hranicu významnosti ešte pred definitívnym ukončením programu a že neoprávnené výdavky sa riadne vylúčia z rozpočtu EÚ.

4. Programové obdobie 2021 – 2027

Komisia poskytuje členským štátom podporu s **cieľom posilniť ich administratívne kapacity**, **zlepšiť a urýchliť vykonávanie a** rôznymi spôsobmi **riešiť prekážky** v oblasti investícií. V uplynulých niekoľkých rokoch predložila viacero návrhov vrátane nedávno prijatého **strednodobého preskúmania politiky súdržnosti**, ktoré im pomáhajú riešiť nové priority a ktorými sa zároveň zvyšuje dostupná flexibilita a zavádzajú ďalšie opatrenia na zjednodušenie. Keďže **miera výberu projektov** v praxi dosahuje **približne 65 %** dostupného finančného krytia pre programy súdržnosti na obdobie 2021 – 2027, finančné vykonávanie sa v roku 2025 výrazne zrýchlilo a mnohé členské štáty predložili žiadosti o platbu, ktoré výrazne prekročili ich cieľ zrušenia viazanosti podľa pravidla n+3. Komisia sa domnieva, že zmeny vykonané v období 2021 – 2027 v koncepcii a nastavení systému riadenia a kontroly umožňujú **zvýšiť účinnosť kontrol** (**bod 6.12**). Od riadiacich orgánov sa teraz vyžaduje, aby sústredili svoje úsilie a zdroje na oblasti s najväčšou náchylnosťou na chyby prostredníctvom **overovania zo strany riadiacich orgánov založeného na riziku**, a to na základe obozretného posudzovania rizík, pri ktorom sa musia neustále zohľadňovať výsledky všetkých vykonaných overení a auditov. V roku 2025 sa pri väčšine programov v členských štátoch účinne uplatňovali takéto overovania založené na rizikách, zatiaľ čo pri iných programoch sa z dôvodu obozretnosti naďalej uplatňoval prístup spočívajúci v overovaní 100 % transakcií. **Auditmi** (vykonávanými orgánmi auditu a Komisiou) sa neustále overuje, či riadiace orgány účinne posudzujú riziká v rámci svojich programov a v prípade potreby vykonávajú príslušné overovania zo strany riadiacich orgánov založené na riziku, **aby sa zabezpečila vyššia efektívnosť a posilnila schopnosť odhaľovať chyby**. Okrem toho s cieľom znížiť zaťaženie spojené s auditom v prípadoch, keď doterajšie výsledky preukazujú, že systémy fungujú správne, nariadenie umožňuje programom využívať **„posilnené proporčné opatrenia“**, ktoré ponúkajú celý rad možností flexibilného prístupu a zjednodušení pri overovaniach a auditoch. Komisia môže v prípade, že dôkazy poukazujú na zhoršenie situácie, požadovať, aby členský štát v rámci príslušného(-ých) programu(-ov) opäť zaviedol plnohodnotné kontroly.

Napriek nízkej doterajšej miere plnenia už **viacročná nápravná schopnosť** funguje v rámci programov na obdobie 2021 – 2027: členské štáty už vyňali 1 miliardu EUR z ročnej účtovnej závierky na obdobie 2021 – 2027. Okrem toho sa zjednodušilo uplatňovanie čistých finančných opráv, ktoré slúžia ako motivácia na zavádzanie dôkladných kontrolných postupov. Na základe odporúčaní Dvora audítorov a ustanovení NSU Komisia teraz bezodkladne začína konania v prípadoch, keď sa zistí, že výdavky v schválených účtovných závierkach sú neoprávnené a členské štáty ich neodhalili ani nevykázali.

5. Závery správy Dvora audítorov

Komisia je presvedčená, že jej výpočty **rizika pri platbe** vrátane maximálneho rizika, v ktorých sa zohľadňujú výsledky Dvora audítorov bez extrapolácie, ale po dôkladnom posúdení, či by mohli byť ovplyvnené ďalšie programy, **predstavujú vernú prezentáciu** reality v praxi s prihliadnutím na konkrétne riziká identifikované za jednotlivé programy.

Skutočnosť, že riziko pri platbe vypočítané Komisiou bolo pre obdobie 2014 – 2020 **naďalej nad hranicou závažnosti**, hoci nedosahovalo úroveň uvádzanú Dvorom audítorov z dôvodov uvedených v predchádzajúcom oddiele II.1, však poukazuje **na pretrvávajúce problémy so zákonnosťou a správnosťou niektorých programov, ktoré si vyžadujú dôkladné monitorovanie**.

V uplynulých rokoch Komisia, aj so zohľadnením záverov a odporúčaní Dvora audítorov, výrazne **posilnila svoj systém dohľadu**, a to najmä prostredníctvom posilneného dohľadu nad orgánmi zodpovednými za programy na základe cieleného akčného plánu, na ktorom sa obe strany dohodli na konci roka 2024 s cieľom odstrániť nedostatky v schopnosti odhaľovania, ktoré zistil tak Dvor audítorov, ako aj Komisia. **Komisia** takisto **prehodnotila svoju stratégiu auditu** s cieľom vykonávať viac auditov súladu, aby mohla opätovne vykonať činnosť orgánov auditu v skoršej fáze programového obdobia, pričom do konca roka 2026 by sa mali pokryť všetky hlavné orgány auditu aspoň raz, a aby preventívne preskúmala audítorské kontrolné zoznamy, ktoré orgány auditu používajú v období 2021 – 2027.

Na úrovni orgánov auditu sa začínajú prejavovať výsledky, keďže **miera chybovosti**, **ktorú tieto orgány uviedli**, dosiahla po prvýkrát 3,9 % v prípade finančných prostriedkov GR EMPL a 3,7 % v prípade finančných prostriedkov GR REGIO, **čo svedčí o zvýšenej účinnosti**. Okrem toho sa každoročne spolu so všetkými členskými štátmi prehodnocujú bilaterálne dohodnuté akčné plány zamerané na posilnenie schopnosti odhaľovania orgánov zodpovedných za programy, čím sa zabezpečuje, že sa prípadné problémy riešia bezodkladne s cieľom zefektívniť vykonávanie. Komisia sa domnieva, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť a vysledovateľnosť overovania zo strany riadiacich orgánov založeného na rizikách. V tejto súvislosti nedávno vyhlásila aj výzvu na predkladanie ponúk zameranú na **budovanie administratívnych kapacít pre budúcu politiku súdržnosti**: riešenie chýb, problémov pri vykonávaní a nových potrieb v oblasti kapacít. Aby sa zabezpečilo, že úsilie o budovanie kapacít prinesie hmatateľné zlepšenia, je nevyhnutné prepojiť podporné služby s ponaučeniami vyplývajúcimi zo skúseností získaných pri vykonávaní a z výsledkov auditov. Analýzou základných príčin najčastejších chýb a problémov pri implementácii a ich premietnutím do priorít v oblasti budovania kapacít môže Komisia prispôsobiť a zdokonaliť svoju ponuku v oblasti budovania kapacít. Tento **prístup založený na dôkazoch** prispieva k tomu, aby nástroje, odborná príprava a usmernenia, ktoré ponúka Komisia, priamo reagovali na praktické problémy, s ktorými sa stretávajú orgány zodpovedné za programy.

Komisia zohľadnila všetky tieto **skúsenosti** a ich výsledky pri **príprave programového obdobia po roku 2027**, pričom navrhla systém platieb založený na výstupoch a na základe získaných skúseností vypracovala jednoduchší a spoľahlivejší model získavania uistenia, ktorým sa zabezpečuje zachovanie silnej úlohy dohľadu Komisie a súlad vykazovaných výdavkov s príslušnými právnymi predpismi. Cieľom je **ďalej znižovať riziko chýb** a zároveň na všetkých úrovniach zachovať správne finančné riadenie.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 6.1 – Zlepšiť výber a odôvodňovanie zjednodušeného vykazovania nákladov

Komisia by mala:

a) podporovať využívanie „štandardizovaného“ (štandardného) zjednodušeného vykazovania nákladov riadiacimi orgánmi, ktoré je stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach a v príslušných nariadeniach týkajúcich sa jednotlivých fondov;

b) pripomenúť riadiacim orgánom, že sú povinné uchovávať dokumentáciu odôvodňujúcu zjednodušené vykazovanie nákladov, ktoré zostáva v platnosti z predchádzajúcich programových období, a náležite ich aktualizovať a

c) **ďalej podporovať členské štáty pri zlepšovaní ich znalostí o zjednodušenom vykazovaní nákladov, a to podnecovaním výmeny osvedčených postupov medzi riadiacimi orgánmi, pokiaľ ide o zavedenie a uplatňovanie zjednodušeného vykazovania nákladov, s osobitným zameraním na minimalizáciu zložitosti pre prijímateľov a konečných príjemcov.**

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** odporúčanie 6.1 písm. a), b) a c).

Komisia neustále podporuje členské štáty pri prijímaní a využívaní možností zjednodušeného vykazovania nákladov prostredníctvom širokej škály iniciatív vrátane nadnárodných sietí v rámci ESF+ a REGIO zameraných na zjednodušovanie, medzinárodných seminárov a vnútroštátnych podujatí. Komisia bude prostredníctvom týchto fór a podujatí naďalej podporovať výmenu poznatkov a informácií s príslušnými orgánmi členských štátov zodpovednými za programy.

Komisia bude najmä **naďalej podporovať zjednodušovanie uľahčovaním výmeny osvedčených postupov medzi členskými štátmi**. Zjednodušenie je možné dosiahnuť rôznymi spôsobmi v závislosti od konkrétnych potrieb členského štátu. V prípade programov, ktoré majú špecifické potreby a vyžadujú si hlbšie znalosti, je možné zjednodušenie dosiahnuť vypracovaním a zavedením špecifických metodík zjednodušeného vykazovania nákladov, zatiaľ čo v prípade ostatných programov je jednoduchšie použiť štandardizované zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené v NSU a v príslušných nariadeniach týkajúcich sa jednotlivých fondov, ako aj to, ktoré Komisia prijala prostredníctvom delegovaných nariadení. **Komisia bude nabádať členské štáty, aby prispôsobovali použitie zjednodušeného vykazovania nákladov potrebám jednotlivých programov**.

Pokiaľ ide o použitie zjednodušeného vykazovania nákladov z predchádzajúcich programových období, Komisia zverejnila otázky týkajúce sa výkladu k tejto téme a v oddiele 3.2.6 usmernenia k použitiu zjednodušeného vykazovania nákladov C/2024/7467 objasnila podmienky, za ktorých je to možné. Komisia takisto naďalej podporuje osvedčený postup aktualizácie údajov použitých v starších metodikách. Tieto informácie sa ďalej poskytli členským štátom v rámci webinára k zjednodušenému vykazovaniu nákladov, ktorý 26. marca 2026 zorganizovali GR EMPL, GR REGIO a DAC, ako aj na zasadnutí expertnej skupiny pre NSU, ktoré sa konalo 17. júna 2026.

V rámci programového obdobia 2021 – 2027 **bude Komisia naďalej venovať osobitné zasadnutia používaniu zjednodušeného vykazovania nákladov**, a to vrátane použitia z predchádzajúcich programových období, pričom sa na nadchádzajúcich stretnutiach oboch nadnárodných sietí zameraných na zjednodušovanie, na medzinárodných seminároch a na vnútroštátnych podujatiach zameria na zjednodušenie postupov pre prijímateľov.

Odporúčanie 6.2 – Aktualizovať posúdenie rizika pre programy Interreg

Komisia by mala posúdiť a v prípade potreby aktualizovať svoje posúdenie rizík týkajúce sa programov Interreg, pričom by mala zohľadniť chyby, ktoré sme odhalili v tomto roku, ako aj výsledky svojich audítorských činností, a na základe toho prijať primerané opatrenia.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** odporúčanie 6.2.

Komisia bude priebežne posudzovať a v prípade potreby aktualizovať svoje posúdenie rizík pre programy Interreg na obdobie 2021 – 2027, pričom zohľadní zistené chyby. Výsledky auditov vykonaných na základe ročnej vzorky programov Interreg sa budú monitorovať s cieľom zabezpečiť, aby sa zistené riziká primerane zmiernili. Audítorský prístup stanovený na obdobie 2021 – 2027, ktorý vychádza z právneho základu odsúhlaseného spoluzákonodarcom, umožňuje zohľadniť konkrétne riziká, ktoré sa môžu zistiť počas vykonávania, a prijať opatrenia na ich zmiernenie (napríklad zvýšením počtu kontrol v rámci konkrétnych programov, ktoré sa považujú za rizikovejšie).

Komisia ďalej opätovne vykoná činnosti vykonané v rámci vzorky týkajúcej sa iniciatívy Interreg. Po získaní výsledkov ďalšej (a tretej) kontroly ich **Komisia vyhodnotí a rozhodne, či** sú potrebné **doplňujúce audítorské** činnosti.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 7: Prírodné zdroje a životné prostredie

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Okruh 3 viacročného finančného rámca (VFR) s názvom „Prírodné zdroje a životné prostredie“ zahŕňa výdavky EÚ na: i) spoločnú poľnohospodársku politiku (ďalej len „SPP“); ii) Fond na spravodlivú transformáciu; iii) námornú a rybársku politiku a iv) Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE).

V Zmluve o fungovaní Európskej únie a v právnych predpisoch v oblasti SPP sú stanovené tieto ciele SPP: i) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva; ii) zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov; iii) stabilizovať trhy; iv) zabezpečiť riadne zásobovanie a v) zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny. Okrem toho SPP podporuje investície zamerané na modernizáciu poľnohospodárstva, zvýšenie environmentálnej a klimatickej udržateľnosti a rozvoj vidieckych oblastí.

V rámci SPP na obdobie 2023 – 2027 došlo k prechodu od prístupu založeného na dodržiavaní predpisov k modelu zameranému na výkonnosť, čím sa členským štátom poskytla väčšia flexibilita pri vypracúvaní strategických plánov SPP s opatreniami prispôsobenými ich konkrétnym potrebám. V správe Komisie za rok 2025[1] o vykonávaní týchto plánov sa potvrdilo, že v roku 2024 bola v priemere prekročená väčšina environmentálnych a klimatických čiastkových cieľov stanovených v týchto strategických plánoch.

SPP funguje na základe zdieľaného riadenia, ktoré je podporované komplexným systémom riadenia a kontroly. Tento robustný a viacúrovňový rámec uistenia zahŕňa kontrolné mechanizmy na vnútroštátnej úrovni, nezávislé audity a dohľad Komisie, ako aj preskúmanie výkonnosti vykonávané každé dva roky. Úspešne sa ním zabezpečila ochrana finančných záujmov EÚ.

Komisia sa zameriava na výsledky výkonnosti a riadne fungovanie systémov správy a riadenia členských štátov, pričom zabezpečuje nielen kvalitu výsledkov výkonnosti, ale aj zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. V súlade s uvedeným postupom a na rozdiel od predchádzajúceho programového obdobia SPP 2014 – 2022 už členské štáty nie sú povinné podávať správy s podrobnými štatistikami o kontrole na úrovni prijímateľov. Namiesto toho musia podávať správy o výkonnosti politiky na základe ukazovateľov výstupov a výsledkov. Komisia preto už neuskutočňuje výpočet miery chybovosti ani rizika pri platbe za výdavky na základe strategických plánov SPP[2].

Komisia víta pomerne nižšiu odhadovanú úroveň chybovosti pri priamych platbách (okrem ekoschém), čím sa opätovne potvrdzuje dôležitá úloha integrovaného administratívneho a kontrolného systému vrátane systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS) pri predchádzaní chybám a znižovaní rizika chyby.

---

1 COM(2026) 37 EUR-Lex – 52026DC0037 – SK – EUR-Lex.

2 Komisia namiesto určenia miery chybovosti a rizika pri platbe zoskupuje výdavky v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027 do troch rizikových kategórií (nízke, stredné a vysoké riziko) na základe konečného upraveného hodnotenia systémov správy a riadenia zavedených členskými štátmi. Toto hodnotenie každoročne určujú certifikačné orgány prostredníctvom posúdení správneho fungovania zavedených systémov správy a riadenia za každú intervenciu a za každú platobnú agentúru, ktoré môže Komisia v jednotlivých prípadoch upraviť s prihliadnutím na vlastné zistenia auditu a zistenia Dvora audítorov.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

1. Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

V rámci SPP sa využíva systém plánovania, auditu a opráv, ktorý sa vzťahuje na obdobie viacerých rokov. Vítame, že Európsky dvor audítorov v **bode 7.18** a **rámčekoch 7.2** a **7.3** uznáva, že v šiestich prípadoch (týkajúcich sa pôdy, ktorá je k dispozícii) v Chorvátsku (**rámček 7.3**) a vo Francúzsku, ako aj v prípade nedodržania požiadavky na poľnohospodársku činnosť v Grécku (**rámček 7.2**) Komisia v uvedených členských štátoch identifikovala podobné zistenia v rámci svojich auditov, a to nezávisle od auditov Európskeho dvora audítorov a ešte pred nimi. V prípade týchto auditov v súčasnosti prebiehajú postupy overovania súladu a v závislosti od výsledku postupu bude riziko pre fondy kryté navrhovanou finančnou opravou v prípade, že výstupom uvedeného postupu bude potvrdenie možných závažných nedostatkov.

Uvedených šesť prípadov predstavuje mieru chybovosti 1,1 % (kategória „deklarovanie neoprávnenej pôdy“ na **ilustrácii 7.4**), čo znamená, že ak by sa tieto prípady vylúčili, odhadovaná miera chybovosti stanovená Európskym dvorom audítorov by bola o 1,1 percentuálneho bodu nižšia.

Kľúčovým prvkom kontrolného rámca pre intervencie týkajúce sa plochy a zvierat v rámci SPP je integrovaný administratívny a kontrolný systém, ktorý v roku 2025 pokrýval 66 % výdavkov SPP v rámci zdieľaného riadenia, a preto naďalej zohrával veľmi dôležitú úlohu pri zabezpečovaní finančného dohľadu.

Ako sa poznamenáva v **bode 7.20** správy Európskeho dvora audítorov, orgány členských štátov mali v 19 prípadoch vyčísliteľných chýb potrebné informácie, aby predišli chybám alebo ich opravili, čím sa odhadovaná miera chybovosti mohla znížiť o 2,4 percentuálneho bodu. Komisia aktívne podporuje členské štáty pri znižovaní počtu chýb prostredníctvom zjednodušovania pravidiel, propagácie nástrojov, ako je zjednodušené vykazovanie nákladov, a využívania technológií, ako sú údaje z družíc Sentinel systému Copernicus a systém monitorovania plôch. Ďalšími usmerneniami, budovaním kapacít a výmenou najlepších postupov sa ešte viac posilňuje predchádzanie chybám a ich odhaľovanie.

Komisia sa domnieva, že podľa jej vlastného posúdenia možno približne polovicu miery chybovosti odhadnutej Európskym dvorom audítorov pripísať chybám súvisiacim s deklarovaním neoprávnenej pôdy vrátane pôdy, ktorá je k dispozícii, a nedodržaniu agroenvironmentálnych záväzkov a záväzkov týkajúcich sa ekoschém.

Komisia nesúhlasí s posúdením Európskeho dvora audítorov v prípade dvoch transakcií, pričom pri jednej ide o chýbajúce základné podporné dokumenty, pretože podľa jej názoru existencia podporných dokumentov nie je prvkom oprávnenosti tejto konkrétnej transakcie.

Priame platby

Komisia víta záver Európskeho dvora audítorov, podľa ktorého bola úroveň chybovosti nižšia v oblasti priamych platieb (okrem ekoschém) (**bod 7.17**).

Pôda, ktorá je k dispozícii

Poľnohospodári musia splniť zákonnú podmienku, podľa ktorej musia mať pôdu k dispozícii, aby mohli poberať priame platby. Overenie tejto podmienky je dôležité na predchádzanie nezrovnalostiam a na ochranu finančných záujmov EÚ.

Už v roku 2021 vydalo GR AGRI pre členské štáty poznámku[3], v ktorej sa vychádza z nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 a rozsudku v súdnej veci C-216/19[4]. Súčasným nariadením (EÚ) 2021/2115 sa táto požiadavka nezmenila a judikatúra sa ďalej rozvinula rozsudkom v súdnej veci C-434/24[5]. V usmernení Komisie pre členské štáty sa objasňujú tieto štyri hlavné body:

- Poľnohospodár musí mať zákonné a skutočné užívacie právo k pôde, ktoré je stanovené na právnom základe podľa platného vnútroštátneho práva.
- Členské štáty by mali akceptovať akýkoľvek druh dohody alebo právneho nároku, na základe ktorého je využívanie pôdy podľa ich vnútroštátneho práva „zákonné“. Členské štáty môžu napríklad splnenie podmienky týkajúcej sa „pôdy, ktorá je k dispozícii,“ podmieniť skutočným vzťahom dohodnutým medzi užívateľom a vlastníkom pôdy, napríklad ústnou dohodou, alebo môžu vyžadovať formálnu nájomnú zmluvu.
- Možnosť predpokladať, že poľnohospodár má pôdu k dispozícii, ak sú splnené určité podmienky, patrí takisto do pôsobnosti členského štátu.
- Členské štáty majú všeobecnú povinnosť vykonávať systematické kontroly, ktoré sa neobmedzujú len na prípady zdvojených žiadostí. Členské štáty môžu rozhodnúť o rozsahu týchto kontrol so zreteľom na svoje vnútroštátne špecifiká a v súlade so zásadou proporcionality. Členské štáty môžu takisto rozhodnúť, kedy musia poľnohospodári preukázať, že majú pôdu k dispozícii: v čase podania žiadosti, počas kontrol na mieste, počas administratívnych kontrol atď.

Komisia a certifikačné orgány sa v rámci svojich auditov systematicky venujú overovaniu pôdy, ktorá je k dispozícii. Súčasťou tohto overovania je aj cielené testovanie systémov kontroly zavedených platobnými agentúrami s cieľom zabezpečiť splnenie uvedenej podmienky oprávnenosti. Pôda, ktorá je k dispozícii, sa výslovne uvádza v pracovnom dokumente Komisie o závažných nedostatkoch[6], keďže ide o aspekt, ktorý môže ohroziť finančné záujmy EÚ a ciele SPP. Z tohto dôvodu sa na tento aspekt pri testovaní kontrol uplatňuje nižšia tolerancia z hľadiska rozpätia nesprávností, čo odráža kľúčový význam tohto aspektu.

V prípade zistenia nedostatkov koná Komisia v rámci postupu overovania súladu a podľa potreby uplatňuje finančné opravy s cieľom chrániť rozpočet. Certifikačné orgány sa ďalej riadia usmernením 2 (rozpočtový rok 2025)[7], podľa ktorého majú uprednostňovať testovanie kontrol týkajúcich sa pôdy, ktorá je k dispozícii, a to popri iných vysokorizikových oblastiach, ako sú konflikty záujmov a dvojité financovanie. Tým sa zabezpečuje dôkladný dohľad a prijímanie nápravných opatrení na zmiernenie systémových rizík.

---

3 Poznámka k požiadavke na „hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, ktoré má poľnohospodár k dispozícii“.

4 Land Berlin – ECLI:EU:C:2020:1046.

5 APIA – Centrul Județean Bistrița-Năsăud – ECLI:EU:C:2026:247.

6 Pracovný dokument o identifikácii potenciálnych závažných nedostatkov na účely plnenia úlohy Riaditeľstva pre vierohodnosť a audit GR AGRI poskytovať uistenie.

7 Usmernenie o ročnom certifikačnom audite výdavkov EPZF/EPFRV, rozpočtový rok 2025.

Konkrétne členské štáty

Komisia si je vedomá dlhodobej situácie v Grécku a už niekoľko rokov ju sleduje. V minulosti sa uplatnili značné sumy finančných opráv a v súčasnosti prebiehajú nové postupy overovania súladu. Jedným z týchto postupov sa riešia nedostatky pri kontrole dodržiavania požiadavky na poľnohospodársku činnosť, na ktoré poukazuje Európsky dvor audítorov v **rámčeku 7.2**.

Ekoschémy a agroenvironmentálno-klimatické záväzky

Ekoschémy a agroenvironmentálno-klimatické opatrenia sú kľúčovými nástrojmi SPP na obdobie 2023 – 2027, pričom ich cieľom je zosúladenie poľnohospodárskych postupov s environmentálnymi a klimatickými cieľmi EÚ. Ekoschémy, zavedené ako dobrovoľný nástroj v rámci priamych platieb, odmeňujú poľnohospodárov za zavádzanie udržateľných postupov (ako je diverzifikácia plodín, zlepšovanie zdravia pôdy alebo znižovanie používania chemických vstupov), ktoré zvyšujú biodiverzitu, zlepšujú efektívnosť využívania zdrojov a podporujú sekvestráciu uhlíka. Prostredníctvom agroenvironmentálno-klimatických opatrení (v rámci rozvoja vidieka) sa zase podporujú dlhodobejšie agroekologické záväzky zamerané na riešenie výziev, ako je ochrana vôd, zachovanie habitátov a odolnosť proti zmene klímy. Oba nástroje stelesňujú dvojitý záväzok SPP v oblasti udržateľnosti a produktivity, čím zabezpečujú, že poľnohospodárstvo EÚ zostane konkurencieschopné na svetových trhoch a zároveň bude poskytovať verejné statky. Ambiciózny charakter a adaptabilita týchto schém vedú k ich vnútornej zložitosti. V záujme zabezpečenia ich účinnosti musí ich koncepcia zohľadňovať rôznorodé regionálne podmienky, štruktúry poľnohospodárskych podnikov a environmentálne priority, a to v spojení s jasnými pravidlami oprávnenosti.

Komisia berie na vedomie chyby, ktoré zistil Európsky dvor audítorov v súvislosti s ekoschémami (**bod 7.22**) a agroenvironmentálno-klimatickými záväzkami (**bod 7.24**). Ako už bolo spomenuté, tieto chyby možno pripísať vnútornej zložitosti uvedených schém. Dôvodom je to, že vzhľadom na dobrovoľný a inovatívny charakter týchto schém je potrebné prispôsobiť ich rôznorodým regionálnym podmienkam, podrobným kritériám oprávnenosti a rôznym štruktúram poľnohospodárskych podnikov. Keďže ekoschémy predstavujú nový nástroj v rámci strategických plánov SPP, pri niektorých z nich sa zaznamenali výzvy týkajúce sa vykonávania, najmä v prípadoch, keď členské štáty zaviedli nové alebo veľmi prispôsobené opatrenia. S cieľom vyriešiť tieto problémy poskytla Komisia členským štátom významnú podporu vrátane usmernení týkajúcich sa najlepších postupov v oblasti agroenvironmentálnych a klimatických záväzkov, ako aj odporúčaní, ako zlepšiť systémy kontroly. Nedávne zjednodušenie postupov pri zmene národných strategických plánov SPP umožňuje aj rýchlejšie úpravy, vďaka ktorým sa schémy stanú atraktívnejšími a zvýši sa miera súladu s požiadavkami. Na akékoľvek riziko pre fond sa naďalej reaguje prostredníctvom postupov overovania súladu, pričom cieľom prebiehajúcej spolupráce s členskými štátmi je zabezpečiť jednotné a účinné vykonávanie.

2. Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Správy GR AGRI a GR MARE o správnosti výdavkov

Členské štáty sú povinné každoročne zasielať Komisii svoje „balíky uisťujúcich dokumentov“ vrátane nových výročných správ o výkonnosti a stanoviska a správ certifikačného orgánu. Komisia používa tieto informácie, výsledky zistení svojho vlastného auditu a zistení auditu Európskeho dvora audítorov na vyvodenie záveru o uistení, pokiaľ ide o výdavky v rámci SPP.

V prípade výdavkov v rámci SPP (vrátane výdavkov založených na výkonnosti, ako aj výdavkov na základe súladu s predpismi) Komisia odhaduje, že 64 % výdavkov je v segmente s nízkym rizikom, zatiaľ čo 20 % výdavkov je v segmente so stredným rizikom a 16 % v segmente s vysokým rizikom.

Tieto výsledky nie sú priamo porovnateľné s odhadmi miery chybovosti zo strany Európskeho dvora audítorov, keďže pri klasifikácii rizík zo strany Komisie sa vychádza skôr z posúdenia fungovania systémov správy a riadenia členských štátov než zo štatistických meraní chýb. Výsledky však naďalej svedčia o vysokom stupni uistenia, čo odzrkadľuje účinnosť systémov kontroly členských štátov, a to na jednej strane vďaka zlepšenému posudzovaniu a následnému hodnoteniu týchto systémov certifikačnými orgánmi a na druhej strane vďaka opatreniam Komisie zameraným na neustálu ochranu rozpočtu EÚ.

Pokles odhadovaných výdavkov v segmente s nízkym rizikom na 64 % v roku 2025 (zo 77 % v roku 2024) odráža predovšetkým dôkladnejšiu kontrolu certifikačnými orgánmi, najmä v oblastiach výdavkov, ako sú základná podpora príjmu, viazaná podpora príjmu a ekoschémy, a nie skutočný nárast podkladových rizík. Táto úprava odráža zlepšené spôsobilosti odhaľovania a vplyv ukončenia programov rozvoja vidieka na obdobie 2014 – 2022, v rámci ktorých členské štáty urýchlili výdavky s cieľom zabezpečiť maximálne čerpanie finančných prostriedkov a zabrániť zrušeniu viazanosti. Všetky tieto faktory spolu potvrdzujú, že systémy kontroly fungujú podľa očakávaní.

GR AGRI nepretržite spolupracuje s členskými štátmi s cieľom riešiť hlavné výzvy pri vykonávaní SPP prostredníctvom rôznych opatrení na budovanie kapacít a presadzovania najlepších postupov. V prípade potreby sa začínajú postupy overovania súladu s cieľom vylúčiť z financovania z EÚ výdavky, ktoré neboli vynaložené v súlade s pravidlami EÚ, čím sa chráni rozpočet EÚ pred výdavkami, ktoré sa nemali účtovať na ťarchu rozpočtu EÚ.

Preskúmanie podávania správ o výkonnosti v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027

Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov, ktoré potvrdzujú účinnosť vlastných postupov Komisie zameraných na zabezpečenie presnosti podávania správ o výkonnosti v rámci SPP. Vítame skutočnosť, že Európsky dvor audítorov uznal, že kontroly a úpravy výdavkov vykonané Komisiou boli uplatnené správne.

Ako konštatuje Európsky dvor audítorov, od roka 2025 bol postup schvaľovania výkonnosti ukončený, a to vzhľadom na neprimeraný pomer medzi vynaloženým úsilím a dosiahnutými výsledkami v rámci tohto procesu, pričom cieľom je zároveň zjednodušiť postupy. Komisia je naďalej plne odhodlaná zachovať spoľahlivé mechanizmy uistenia v rámci SPP.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 7.1 – Spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zlepšiť kontroly pôdy, ktorá je k dispozícii

Pri plánovaní vykonávania SPP na obdobie 2028 – 2034 by Komisia mala spolupracovať s členskými štátmi na zlepšení ich systémov kontroly v záujme uistenia sa, že deklarovaná pôda je právne k dispozícii prijímateľom.

Cieľový dátum vykonania: 2027.

Komisia toto odporúčanie **akceptuje**.

Hoci systémy kontroly členských štátov musia presahovať rámec zjavných prípadov, Komisia pripomína, že Súdny dvor potvrdil diskrečnú právomoc členských štátov pri navrhovaní primeraných a účinných kontrol prispôsobených ich vnútroštátnym špecifikám.

S cieľom podporiť členské štáty Komisia pracuje na výmene najlepších postupov a príkladov toho, ako riešiť zložité situácie (napr. ak neexistuje písomná dohoda o využívaní pôdy), pričom zdôrazňuje, že kontroly musia presahovať rámec overovania zdvojených žiadostí, aby sa zabezpečila ich účinnosť bez toho, aby poľnohospodárom alebo správnym orgánom vznikla neprimeraná záťaž.

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z predchádzajúcich rokov

Komisia víta hodnotenie Európskeho dvora audítorov (**bod 7.45, príloha 7.2**), že odporúčanie 7.1 z výročnej správy za rok 2023 (ktoré sa týkalo preskúmania účinnosti vnútroštátnych opatrení na obmedzenie podpory a malo sa vykonať do konca roka 2025) bolo vykonané.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 8: MIGRÁCIA A RIADENIE HRANÍC, BEZPEČNOSŤ A OBRANA

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia bude pokračovať vo svojom úsilí v oblastiach, v ktorých boli zistené nedostatky, aby sa riziko chýb v budúcnosti znížilo.

Komisia víta závery Európskeho dvora audítorov, podľa ktorých 1. kontrolované orgány auditu vypracovali a zaviedli podrobné postupy, ktoré im umožňujú podávať správy o ich činnosti vo výročnej kontrolnej správe, a 2. kontrolované orgány auditu celkovo mali zavedené podrobné plány auditov a ich závery boli založené na kontrolných zoznamoch.

Komisia odhaduje, že celkové riziko pri platbe je pod úrovňou 2 % (**bod 8.20**). Tento odhad vychádza z kontrol a auditov, ktoré vykonala Komisia a členské štáty. Testovalo sa pritom množstvo transakcií.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

1. Správnosť transakcií

Pokiaľ ide o preskúmané transakcií, ktoré boli ovplyvnené chybami (**bod 8.11**), Komisia bude riešiť zistené problémy a v prípade potreby posilní usmernenia s cieľom znížiť počet chýb v budúcnosti.

Odpoveď na rámček 8.1

Príklady nedostatkov v postupoch udeľovania grantov

Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov a bude ich ďalej skúmať spolu s Francúzskom.

Komisia by chcela uviesť, že v nadväznosti na odporúčania vydané Európskym dvor audítorov v rokoch 2023 a 2024 sa na zasadnutí, ktoré sa konalo 27. októbra 2025, vnútroštátnym orgánom členských štátov poskytli ďalšie usmernenia týkajúce sa postupov udeľovania grantov. Osobitný dôraz sa kládol na zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania vo všetkých fázach procesu a boli predstavené najčastejšie chyby, ktoré zistil Európsky dvor audítorov. Komisia očakáva, že to bude mať vplyv na budúce výzvy organizované vnútroštátnymi orgánmi.

Príklad zmeny zákazky bez súťažného konania

Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov a bude ich ďalej skúmať spolu so Spojeným kráľovstvom.

Príklad podstatnej zmeny zmluvy o vojenskej mobilite, ktorá má vplyv na podmienky zadania zákazky

Pokiaľ ide o projekt vojenskej mobility v rámci priameho riadenia v Lotyšsku, Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov týkajúce sa zmien zmluvy. Komisia sa však domnieva, že tieto zmeny zmluvy nepredstavovali porušenie zásad transparentnosti a rovnakého zaobchádzania.

Odpoveď na rámček 8.2

Príklad nedostatočného audítorského záznamu

Komisia sa domnieva, že audítorský záznam, ktorý zachovali holandské orgány, je v súlade s usmernením pre audítorský záznam programu FAST CARE, a preto sa javí ako dostatočný na vyvodenie záverov o metóde výpočtu. Komisia sa navyše domnieva, že rozpočet EÚ nebol vystavený žiadnemu riziku. Týmto prístupom sa presadzuje proporcionalita v oblasti podávania správ, hodnotenia, riadenia a kontroly.

Príklady chýbajúcej dokumentácie opatrení týkajúcich sa konfliktu záujmov

V súvislosti s dvoma projektmi Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) v rámci zdieľaného riadenia s Francúzskom Komisia zdôrazňuje dôležitosť spoľahlivých procesných záruk (vrátane mechanizmu overovania založeného na riziku) s cieľom zabezpečiť integritu hodnotení výziev na predkladanie návrhov. Komisia v tejto súvislosti poskytla usmernenie týkajúce sa konfliktu záujmov v metodickej poznámke k posudzovaniu systémov riadenia a kontroly. Týmto usmernením sa objasňuje povinnosť oznámiť akýkoľvek potenciálny konflikt záujmov. Táto povinnosť podlieha overovaniu zo strany orgánov auditu v rámci ich systémových auditov, ako aj počas auditov Komisie (ak je to relevantné).

Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov a bude ich ďalej skúmať spolu s Francúzskom.

Príklad nedostatkov v návrhu jednorazových grantov financovaných zo strany Komisie

Akt na podporu výroby munície (ASAP) je krátkodobý nástroj, ktorý bol prijatý v rámci reakcie na núdzovú situáciu vyvolanú komplexnou vojenskou inváziou Ruska na Ukrajinu. Cieľom uvedeného aktu je zvýšiť výrobnú kapacitu v prípade munície v celej EÚ prostredníctvom podpory výrobcov výrobkov obranného priemyslu. Má sa tým umožniť urýchlená adaptácia európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB). Spoluzákonodarcovia výslovne požadujú rýchle vykonávanie programu, ako sa uvádza v odôvodneniach nariadenia. Táto naliehavosť viedla k značnému tlaku na skrátenie času určeného na prípravu a predkladanie návrhov, ako aj na prípravu a podpísanie dohôd o grante.

Komisia sa domnieva, že odhadovaný rozpočet bol dostatočne presný. Uvedené rozpočtové údaje odrážali typ informácií, ktoré boli k dispozícii v čase predloženia návrhu, a to vzhľadom na zložitosť projektu a počiatočnú fázu jeho vývoja. Komisia v rámci prípravy dohody o grante vykonala posúdenie s cieľom získať ďalšie podrobnosti o navrhovanom rozpočte a príslušných predpokladoch, aby získala primerané uistenie, pokiaľ ide o výšku nákladov potrebných na splnenie príslušných úloh.

Komisia ďalej preskúma podrobné pripomienky Európskeho dvora audítorov týkajúce sa vymedzenia výstupov a vyvodí z nich poučenie pre budúce projekty. Komisia však počas realizácie projektu získala dostatočné informácie a prístup k príslušným dokumentom v zabezpečenom prostredí, čo jej umožnilo overiť, že práce postupujú tak, aby sa dosiahli hlavné ciele zvýšenia výroby stanovené v dohode o grante.

2. Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

Posúdenie práce orgánov auditu

Odpoveď na rámček 8.3

Príklad nedostatku v práci orgánu auditu

Komisia berie na vedomie potenciálny vplyv[1] nedostatku zisteného v Česku. Uvedené riziko sa však nenaplnilo, pretože orgán auditu následne vykonal overenie a od prijímateľa získal kompletnú dokumentáciu.

Orgán auditu akceptoval toto zistenie a posilní svoje procesy audítorskej kontroly úpravou interných kontrolných zoznamov. Zároveň overí úplnosť účtovných dokladov.

Preskúmanie opatrení Komisie spojených s ukončením programov

Pokiaľ ide o odkaz na nedostatok v uzávierke programového obdobia 2014 – 2020 v prípade Spojeného kráľovstva (**bod 8.16**), ako bolo vysvetlené v odpovedi Komisie na rámček 8.1 výročnej správy za rok 2023, členský štát a Komisia sa domnievajú, že 1. v súvislosti s príslušnými sumami sa poskytli dostatočné dôkazy a 2. suma preto nebola vylúčená z konečného rozhodnutia o zúčtovaní. Komisia sa domnieva, že v uzávierke sa nevyskytol nedostatok.

3. Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Komisia pripomína, že vyhlásenie generálnych riaditeľov o vierohodnosti vychádza z preskúmania viacerých informácií z rôznych zdrojov (napríklad sebahodnotenie, kontroly *ex post*, správy Útvaru pre vnútorný audit alebo Európskeho dvora audítorov), čím sa zaručuje spoľahlivosť týchto vyhlásení v súlade s pokynmi Komisie (**bod 8.19**).

[1] Riziko neodhalenia neoprávnených výdavkov.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 8.1 – Zvýšiť informovanosť riadiacich orgánov členských štátov o ich povinnostiach

Komisia by mala prijať opatrenia na zvýšenie informovanosti riadiacich orgánov členských štátov o ich povinnostiach v súvislosti s udeľovaním grantov a verejných zákaziek, najmä pokiaľ ide o:

a) opatrenia, ktoré majú zabezpečovať, aby nedochádzalo ku konfliktu záujmov, a riadne zdokumentovanie týchto opatrení;

b) potenciálne dôsledky porušenia vnútroštátnych pravidiel alebo pravidiel EÚ týkajúcich sa zmien verejných zákaziek;

c) povinnosť prijímateľov uchovávať dostatočnú dokumentáciu na podporu vykázaných nákladov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** odporúčanie 8.1 písm. a), b) a c).

Odporúčanie 8.2 – Preskúmať postupy overovania

V prípade priamo riadených projektov by Komisia mala preskúmať a v prípade potreby posilniť kontroly s cieľom overiť, či:

a) prijímatelia prijali opatrenia na preukázanie neexistencie konfliktu záujmov a tieto opatrenia primerane zdokumentovali;

b) prijímatelia dodržiavali vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ týkajúce sa úpravy verejných zákaziek;

c) dokumentácia uchovávaná prijímateľmi je dostatočná na doloženie vykázaných nákladov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 8.2 písm. a) a chápe ho tak, že tieto postupy overovania možno vykonať aj *ex post*.

Komisia **neprijíma** čiastkové odporúčanie 8.2 písm. b), pretože nesúhlasí so zistením, ktoré sa týka podstatných úprav zákazky.

Komisia **prijíma** čiastkové odporúčanie 8.2 písm. c) a chápe ho tak, že tieto postupy overovania možno vykonať aj *ex post*.

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z predchádzajúcich rokov

(**bod 8.21** a **príloha 8.1**)

Komisia víta analýzu Európskeho dvora audítorov a potvrdenie úplného vykonania 1. jedného z dvoch odporúčaní uvedených vo výročnej správe za rok 2023 a 2. jedného z troch odporúčaní uvedených vo výročnej správe za rok 2024, ktoré sa malo vykonať do konca roka 2025.

Komisia berie na vedomie vecne správnu poznámku k **odporúčaniu 2 z roku 2023**, ktoré sa v niektorých ohľadoch vykonalo, hoci Komisia toto odporúčanie neprijala.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 9: SUSEDSTVO A SVET

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Okruh 6 rozpočtu EÚ „Susedstvo a svet“ zahŕňa viacero finančných nástrojov, a to predovšetkým Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa), Nástroj predvstupovej pomoci (IPA III), ktorý sprevádza kandidátske krajiny na ich ceste k pristúpeniu, a rozpočet na humanitárnu pomoc (HUMA), ako aj ďalšie cielené programy (napríklad Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti). Prostredníctvom nástroja NDICI – Globálna Európa sa EÚ usiluje spolupracovať s partnerskými krajinami pri prekonávaní strednodobých a dlhodobých rozvojových výziev a pri presadzovaní hodnôt a záujmov EÚ, pričom rieši naliehavé a okamžité potreby. Nástroj NDICI – Globálna Európa sa vykonáva prostredníctvom priameho riadenia (Komisiou a delegáciami EÚ v tretích krajinách) a nepriameho riadenia (subjektmi, ako sú agentúry členských štátov EÚ, medzinárodné organizácie alebo partnerské krajiny). S cieľom maximalizovať vplyv financovania z prostriedkov EÚ možno pomoc poskytovať prostredníctvom grantov, verejných zákaziek, rozpočtovej podpory, rozpočtových záruk, operácií kombinovaného financovania a finančnej pomoci. Mandátom rozpočtu na humanitárnu pomoc je záchrana a ochrana životov, prevencia a zmierňovanie ľudského utrpenia a ochrana integrity a dôstojnosti obyvateľstva postihnutého prírodnými katastrofami a krízami spôsobenými ľudskou činnosťou, a to aj v tých najťažších situáciách.

Komisia zdôrazňuje, že vykonávanie nástroja NDICI, nástroja IPA III a rozpočtu na humanitárnu pomoc sa často uskutočňuje v rizikovom, zložitom a čoraz rýchlejšie sa meniacom prostredí. Má rôznorodý charakter:

- z hľadiska geografického rozdelenia a odľahlosti pokrýva v prípade nástrojov NDICI a IPA III mnohé delegácie EÚ po celom svete,
- z hľadiska implementujúcich subjektov a partnerských krajín s odlišnými kapacitami riadenia a kontroly siaha od malých miestnych mimovládnych organizácií (MVO) až po medzinárodné organizácie a štátne agentúry,
- podpora EÚ pre prijímateľov sa poskytuje prostredníctvom rôznych spôsobov realizácie, od tradičného projektového prístupu až po inovačné formy operácií kombinovaného financovania, príspevky do globálnych nástrojov a viacodvetvovú humanitárnu pomoc.

Komisia víta pozitívne výsledky, o ktorých informoval Európsky dvor audítorov (EDA), o čom svedčí najmä skutočnosť, že odhadovaná chybovosť v okruhu 6 v porovnaní s minulým rokom výrazne klesla zo 4,9 % na 2,5 % (**bod 9.11**). Toto výrazné zníženie chybovosti vyplýva zo zlepšenia správnosti príslušných transakcií a z nepretržitého úsilia Komisie o posilnenie vlastných systémov riadenia a kontroly (ako uvádza EDA v **rámčeku 9.3**, čo poukazuje na účinné vykonávanie grantov Komisiou), ako aj o prijatie opatrení na základe odporúčaní Dvora audítorov. Komisia takisto s uspokojením berie na vedomie zlepšenie, ktoré Dvor audítorov zaznamenal v oblasti prístupu k dokumentom pri audite transakcií s medzinárodnými organizáciami. Komisia v uplynulých rokoch dôsledne sledovala prípady

obmedzeného prístupu k dokumentom a zlepšila komunikáciu s prijímateľmi finančných prostriedkov EÚ s cieľom zmierniť obmedzenia, ktoré Dvor audítorov zistil v predchádzajúcich rokoch.

Komisia zároveň riadne berie na vedomie zistenia predložené Dvorom audítorov a je odhodlaná prijať primerané nápravné opatrenia vrátane vymáhania neoprávnených výdavkov, ak to bude potrebné.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Správnosť transakcií

Komisia berie na vedomie chybovosť 2,5 %, ktorú odhadol Dvor audítorov (**bod 9.11**). Komisia bude riešiť chyby, ktoré zistil Dvor audítorov, prostredníctvom primeraných následných opatrení v spolupráci s prijímateľmi finančných prostriedkov EÚ.

V reakcii na pripomienky k správnosti kontrolovaných transakcií poskytuje Komisia vysvetlenia chýb uvedených v tejto kapitole výročnej správy Dvora audítorov.

V roku 2025 je zvyšková chybovosť, ktorú vypočítali GR INTPA, GR ENEST, GR MENA, GR ECHO a FPI, naďalej pod prahom významnosti 2 %. Hodnotenie úrovní rizika sa vykonáva podľa metodiky Komisie a uvádza sa vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2025.

Ročná chybovosť Dvora audítorov zahŕňa meranie chýb v zmluvách, ktoré môžu v nasledujúcich účtovných rokoch ešte podliehať kontrolám a opravám zo strany Komisie. Komisia prostredníctvom štúdie o zvyškovej chybovosti odhaduje chybovosť na základe reprezentatívnej vzorky uzavretých zmlúv, v súvislosti s ktorými sa už vykonali všetky kontroly, čím identifikuje chyby, ktoré mohli pri predchádzajúcich kontrolách uniknúť pozornosti. Vzhľadom na tento metodický rozdiel nemožno porovnávať chybovosť uvádzanú Dvorom audítorov a zvyškovú chybovosť uvádzanú GR INTPA, GR ENEST, GR MENA, GR ECHO a FPI v roku 2025, ktorá predstavuje prevažnú väčšinu výdavkov v rámci okruhu 6.

Odpoveď na rámček 9.1

Príklad nepriamych nákladov zahrnutých do mzdových nákladov

Komisia uznáva, že Dvor audítorov môže považovať určité náklady na zamestnancov za náklady spojené skôr so všeobecným fungovaním organizácie než s konkrétnou činnosťou. Komisia sa stotožňuje s názorom, že náklady na zamestnancov a ostatné náklady, ktoré možno jasne a výlučne priradiť k určitej činnosti, ktoré skutočne vznikli a boli riadne zaznamenané v účtovnej závierke prijímateľa (vrátane primerane rozdelených nákladov) a ktoré ešte nie sú pokryté paušálnou sadzbou na nepriame náklady/odmenu, by sa mali považovať za priame oprávnené náklady.

Odpoveď na rámček 9.2

Príklad nesprávne vypočítaných nákladov na zamestnancov

Komisia bude naďalej realizovať osvetové činnosti zamerané na MVO s cieľom zabezpečiť, aby sa prísne uplatňovali obe metódy výpočtu nákladov stanovené v príslušnej dohode na výpočet nákladov na zamestnancov na základe jednotkových nákladov.

Príklad kurzových rozdielov účtovaných v rámci projektu

Komisia vo svojich usmerňovacích dokumentoch objasní výklad platných pravidiel týkajúcich sa strát spôsobených výkyvom výmenných kurzov, aby sa zabránilo opakovanému výskytu tohto druhu chyby.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 9.1 – Zlepšiť výberové konanie na pozície expertov

Komisia by mala zabezpečiť, aby jej postup schvaľovania expertov pri zmluvách o poskytovaní služieb zahŕňal overenie, či ich odborná prax spĺňa podmienky, pokiaľ ide o dĺžku a konkrétnu oblasť.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **akceptuje** toto odporúčanie.

Postup overovania profilov kľúčových expertov je stanovený v Praktickej príručke o postupoch zadávania zákaziek pre vonkajšie činnosti Európskej únie (PRAG). Aby sa zabránilo opakovanému výskytu chýb v tejto oblasti, Komisia bude zvyšovať informovanosť o uplatňovaní tohto postupu. Komisia takisto overí, či postup schvaľovania iných ako kľúčových expertov primerane zahŕňa overenie ich profilov.

Odporúčanie 9.2 – Posilniť kontroly s cieľom zabrániť tomu, aby sa náklady na odmenu akceptovali ako priame náklady

S cieľom znížiť riziko, že budú náklady, ktoré môžu byť kryté odmenou, nesprávne akceptované ako priame náklady v mzdových výdavkoch v rámci dohôd o príspevku, by Komisia mala poskytnúť ďalšie usmernenia, ktorými sa objasní:

a) rozlišovanie priamych nákladov a odmeny a

b) potreba vylúčiť z mzdových nákladov výdavky, ktoré nie sú priamymi oprávnenými nákladmi, ale ktoré už môžu byť kryté odmenou.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 9.2 písm. a) a b).

Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Pokiaľ ide o kontrolu prijatia opatrení na základe minulých odporúčaní adresovaných Komisii v tejto kapitole (**bod 9.32, príloha 9.2**), tri odporúčania z výročnej správy za rok 2022 boli posúdené ako úplne vykonané; jedno z nich (odporúčanie 3) Komisia neakceptovala, a preto neboli prijaté žiadne opatrenia na jeho riešenie.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

ODPOVEDE EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025

KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

ODPOVEDE PARLAMENTU NA PRIPOMIENKY

Správnosť operácií

10.6. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Hoci Parlament nemá so združením Association Transport Scolaire de l'École Européenne (ATSEE) formálnu dohodu ani memorandum o porozumení, existuje jasný postup, ktorým sa zabezpečuje náležité overenie všetkých uhradených nákladov.

ATSEE predkladá zoznam žiakov, ktorí využívajú ním organizovanú školskú dopravu a ktorých rodičia uviedli, že pracujú pre Parlament. Útvar Parlamentu, ktorý sa zaoberá náhradou nákladov na vzdelanie na základe článku 3 prílohy VII k služobnému poriadku, overuje, či je rodič zamestnancom inštitúcie a či má nárok na náhradu nákladov na vzdelanie za dieťa uvedené v zozname. Akékoľvek nezrovnalosti sa oznámia združeniu ATSEE pred vystavením faktúry. Tento postup sa uplatňuje každý štvrťrok školského roka.

Ak zmena v spise zamestnanca vyžaduje opravu už vystavenej faktúry, ATSEE vystaví dobropis, ktorý sa započíta voči nasledujúcej faktúre. Doteraz nevznikli žiadne spory.

Vzhľadom na počet žiakov, ktorí navštevujú európsku školu typu I, prinášajú priame platby nákladov na dopravu značné administratívne a rozpočtové úspory.

V reakcii na obavy, ktoré vyjadril Dvor audítorov, Parlament prijme opatrenia na formalizáciu postupu v písomnom memorande o porozumení s ATSEE.

10.7. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

V súlade s článkom 1.4 pravidiel o používaní prostriedkov z rozpočtovej položky 400 nesú politické skupiny zodpovednosť voči inštitúcii za riadenie rozpočtových prostriedkov v medziach právomocí, ktoré im Predsedníctvo zverilo na účely uplatňovania týchto pravidiel. Zabezpečujú riadenie rozpočtových prostriedkov v súlade s uvedenými ustanoveniami a prijímajú primerané opatrenia, aby sa zamedzilo výdavkom, ktoré nie sú v súlade s týmito pravidlami.

Administratíva Parlamentu napriek tomu naďalej pomáhala politickým skupinám pri zlepšovaní ich vnútorného finančného riadenia tým, že v novembri 2025 zorganizovala nové školenie o verejnom obstarávaní, ktoré bolo rozšírené tak, aby zahŕňalo správne finančné riadenie a konflikty záujmov. Prispôsobené poradenstvo týkajúce sa všeobecných otázok a jednotlivých prípadov vždy poskytujú príslušné útvary Parlamentu na žiadosť politických skupín. Administratíva Parlamentu bude politickým skupinám naďalej poskytovať poradenstvo a osobitné školenia.

10.8. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

S cieľom umožniť poskytovateľovi plnenie zmluvných služieb na požadovanej úrovni je vzhľadom na technickú a organizačnú zložitosť tejto rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb potrebné dlhé obdobie postupného zavádzania, aby poskytovateľ získal potrebné znalosti o infraštruktúre IKT Parlamentu. V praxi tento nevyhnutný vzdelávací proces spočíva v období prevzatia, ktoré sa prekrýva s obdobím odovzdávania, keď prichádzajúci aj odchádzajúci dodávateľ plnia zmluvu súbežne.

Preto by bolo vhodné, aby bolo možné uzavrieť zmluvu o „dlhodobých službách“, v rámci ktorej môže verejný obstarávateľ využívať služby dodávateľa dlhšie ako štyri roky.

V dôsledku toho možno maximálne 6-ročné trvanie rámcovej zmluvy odôvodniť dlhým obdobím a tým, aké je pre dodávateľa náročné dôkladne sa oboznámiť s infraštruktúrou IKT Parlamentu, čo si vyžaduje počiatočné obdobie zavádzania a záverečné postupné odovzdávanie.

Vzhľadom na uvedené sa Parlament domnieva, že trvanie rámcovej zmluvy maximálne 6 rokov je oprávnené.

Parlament však pripúšťa, že v prípade odôvodnení poskytnutých na predĺženie trvania tejto rámcovej zmluvy je ešte čo zlepšiť. Preto budú vysvetlenia k možným budúcim rámcovým zmluvám s trvaním dlhším ako štyri roky podrobnejšie.

10.9. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa nájomnej zmluvy so zastúpením Európskej komisie o prenájme priestorov v Madride.

Parlament od postupu skúmaného v roku 2011 ešte posilnil svoj vnútorný rámec upravujúci zmluvy o nehnuteľnostiach, ktoré boli vyrokované po prieskume miestneho trhu.

Prijali sa osobitné písomné usmernenia a posilnili sa požiadavky na dokumentáciu, aby sa zabezpečilo systematickejšie zaznamenávanie rôznych fáz rokovacích konaní týkajúcich sa zákaziek na nehnuteľnosti.

Parlament je naďalej plne odhodlaný zabezpečovať súlad s nariadením o rozpočtových pravidlách, ako aj správne finančné riadenie finančných prostriedkov Únie.

10.26. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Administratíva Parlamentu je toho názoru, že súčasný regulačný rámec už jednoznačne stanovuje zodpovednosť politických skupín za zabezpečenie účinného uplatňovania vnútorných pravidiel a dodržiavanie postupov verejného obstarávania. Administratíva Parlamentu opätovne potvrdzuje, že je pripravená podporiť konzistentné vykonávanie uplatniteľného rámca, v prípade potreby aj prostredníctvom usmernení, školení a ad hoc vysvetlení.

ODPOVEĎ RADY EURÓPSKEJ ÚNIE
K VÝROČNEJ SPRÁVE EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025
KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA, BOD 10.10

Po troch neúspešných pokusoch o prijatie uchádzača so špecifickým IT profilom podľa kaskádovej rámcovej zmluvy sa rozhodlo o odstránení jedného z preddefinovaných kritérií použitých na výpočet rokov praxe s cieľom zabezpečiť štvrtého uchádzača s profilom na požadovanej úrovni skúseností. Toto rozhodnutie bolo pre inštitúciu ekonomicky výhodné, keďže alternatívny spôsob zabezpečenia uchádzača by znamenal iný profil s vyššími nákladmi. Týmto rozhodnutím sa takisto zabezpečilo, že sa mohla vykonať naliehavá a zložitá práca, čím sa uprednostnila širšia zásada správneho finančného riadenia a výkonnosti.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025, KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia berie na vedomie záver Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“), že odhadovaná chybovosť vo výdavkoch v rámci okruhu 7 „Európska verejná správa“ zostáva pod prahom významnosti. Komisia sa domnieva, že jej systémy kontroly a dohľadu poskytli primerané uistenie, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

Niekoľko pripomienok sa týka procesných otázok verejného obstarávania, ktoré nevedú k skutočnej finančnej strate pre rozpočet EÚ. Komisia uvádza ďalšie súvislosti a vysvetlenia v podrobných odpovediach ďalej v texte.

Komisia sa naďalej zaväzuje k správnemu finančnému riadeniu a zavádza opatrenia s cieľom upevniť riadenie verejného obstarávania, posilniť monitorovanie procesov súvisiacich s dôchodkami a ďalej zlepšiť svoje mechanizmy vnútornej kontroly.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Správnosť transakcií

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa neexistencie písomného zmluvného rámca na úhradu nákladov na dopravu v Luxemburgu (**bod 10.6**), Komisia by chcela pripomenúť, že uplatňuje rozhodnutie C(2013) 8971, ktorým sa stanovujú všeobecné vykonávacie ustanovenia týkajúce sa poskytovania príspevku na vzdelanie. V článku 4 ods. 2 rozhodnutia sa stanovujú podmienky pre výpočet nákladov na žiaka.

Komisia by chcela zdôrazniť najmä dve skutočnosti. Po prvé, združenia rodičov vystavujú faktúry každej inštitúcii alebo agentúre EÚ samostatne. Po druhé, Úrad Komisie pre správu a úhradu individuálnych nárokov (ďalej len „PMO“) spravuje len faktúry združení rodičov, ktoré sa týkajú zamestnancov Komisie. Komisia kontroluje zoznamy poskytnuté združeniami rodičov porovnaním so svojimi internými zdrojmi údajov (Sysper) s cieľom zistiť nárok na príspevok na vzdelávanie. Tieto kontroly a *posteriori* vedú k finančným opravám v následných faktúrach predkladaných združeniami rodičov (v Luxemburgu aj v Bruseli). Tento systém doteraz fungoval dobre a bez akýchkoľvek sporov. Riziko, na ktoré upozornil Dvor audítorov, sa preto z pohľadu Komisie zatiaľ neprejavilo. Komisia však považuje za užitočné formalizovať tento postup v písomnom memorande o porozumení so združením Association Transports de l'École Européenne (ATSEE); prebiehajú diskusie s inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Európskej únie so sídlom v Luxemburgu s cieľom zabezpečiť koordinovaný prístup.

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa neoprávneného vyplatenia príspevku na presídlenie dôchodcovi (**bod 10.13**), Komisia uznáva chybu, ktorú zistil Dvor audítorov v súvislosti s jednou transakciou.

Odvtedy sa preventívne kontroly posilnili prostredníctvom zvyšovania informovanosti a vylepšeného kontrolného zoznamu.

Komisia považuje zistenia týkajúce sa disponibility nevyhnutnej dokumentácie (**bod 10.14**) a podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk (**bod 10.17**) za procesné otázky. Chcela by poukázať na to, že sa prijímajú potrebné opatrenia na ďalšie zlepšenie postupu verejného obstarávania budov. Štandardným vybavovaním spisov týkajúcich sa nehnuteľností sa teraz zabezpečuje dokumentovanie krokov v oblasti prieskumu, riadenia a overovania. Treba zdôrazniť, že tieto procesné otázky nevedú k skutočnej finančnej strate a nespôsobujú žiadnu merateľnú škodu pre rozpočet EÚ.

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa transakcie súvisiacej s verejným obstarávaním budovy, za ktoré je zodpovedný Európsky parlament (**body 10.9** a **10.19**), Komisia považuje za dôležité rozlišovať medzi minulými procesnými nedostatkami a posúdením zákonnosti a správnosti tejto konkrétnej platby. Platobná transakcia z roku 2025 sa zrealizovala v plnom súlade s príslušnou nájomnou zmluvou, platnými zmluvnými záväzkami a prevládajúcimi trhovými podmienkami.

Komisia nemala v žiadnej fáze možnosť napraviť ani prehodnotiť nedostatky súvisiace s postupom verejného obstarávania, ktoré bolo mimo jej zodpovednosti a kontroly.

V rámci systémov vnútornej kontroly Komisie sa identifikovalo a riešilo zistenie týkajúce sa používania rokovacieho konania (**bod 10.15**). Komisia túto skutočnosť zistila a oznámila nezávisle od Dvora audítorov a zahrnula ju do výročnej správy o činnosti Úradu Komisie pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli za rok 2025. Skutočnosť, že sa tento problém zistil a riešil interne, svedčí o účinnom fungovaní systémov vnútornej kontroly Komisie. Pokiaľ ide o zistenie týkajúce sa revízie cien (**bod 10.16**), Komisia konštatuje, že doložka rámcovej zmluvy o revízii cien bola objektívna, transparentná a overiteľná – ako sa vyžaduje v nariadení o rozpočtových pravidlách. Komisia sa preto s posúdením Dvora audítorov nestotožňuje.

Zistenie v **bode 10.18** vyplýva z preskúmania transakcie zrealizovanej Dvorom audítorov. Týka sa dĺžky predĺženého trvania rámcovej zmluvy, ktorú spravuje Komisia. Táto rámcová zmluva už bola predmetom rovnakej pripomienky vo výročnej správe Dvora audítorov za rok 2024 (v **bode 10.16**). Komisia opakuje, že právna norma (stanovená nariadením o rozpočtových pravidlách) týkajúca sa prekročenia štvorročného limitu bola riadne odôvodnená, ako aj v plnej miere a preukázateľne splnená. Odôvodnenie predĺženia trvania rámcovej zmluvy nad rámec štyroch rokov uvedené v súťažných podkladoch je komplexné, zámerné a primerané. Cieľom predĺženého trvania zmluvy bolo vytvoriť priaznivé podmienky pre účinnú hospodársku súťaž, ako to potvrdzujú ustanovenia súťažných podkladov a výsledok konania, a zabezpečiť kontinuitu kritických infraštruktúr. V nariadení o rozpočtových pravidlách sa vyžaduje odôvodnenie rámcových zmlúv presahujúcich štyri roky, nevyžaduje sa v ňom však odôvodnenie pre každý ďalší rok nad rámec štvorročného limitu. Vyčíslená chybovosť neodráža skutočnú finančnú stratu a nemeria skutočnú škodu.

2. Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa identifikácie citlivých funkcií v rámci PMO [bod **10.22 písm. a)**], citlivé funkcie boli identifikované vo všetkých oddeleniach v rámci PMO. Toto posúdenie však treba prehodnotiť, a to najmä vzhľadom na technologický vývoj a zabudované kontrolné mechanizmy. V prípade jedného oddelenia sa toto preskúmanie už dokončilo a v prípade druhého oddelenia sa blíži k dokončeniu. Ide o priebežný proces, ktorý sa bude týkať všetkých oddelení úradu PMO.

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa stratégie boja proti podvodom a súvisiaceho akčného plánu [**bod 10.22 písm. b)**], do návrhu stratégie boja proti podvodom sa zapracovali pripomienky a odporúčania predložené úradom OLAF a v súčasnosti prebieha jeho partnerské preskúmanie.

Pokiaľ ide o pripomienky týkajúce sa automatizovaných kontrol oprávnenosti dôchodcov na ďalšie vyplácanie dôchodkov, a to vrátane monitorovania záznamov o dôkaze o žití a vyhlásení o žití (**bod 10.23**), Komisia zdôrazňuje svoj záväzok posilniť postupy na zabezpečenie súladu a postupy monitorovania v rámci úradu PMO. V súčasnosti prebieha rozsiahla činnosť (týkajúca sa takmer 600 dôchodcov) zameraná na overovanie a monitorovanie chýbajúcich záznamov o dôkaze o žití. Pripravuje sa formálny postup na spracovanie vyhlásení o žití a totožnosti dôchodcov. Pre informáciu uvádzame, že proces preskúmania prístupových práv bol dokončený a zodpovedné útvary ho budú vykonávať každý rok.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 10.1 – Posilniť kontroly na overenie oprávnenosti dôchodcov na ďalšie vyplácanie dôchodkov

Úrad PMO by mal:

a) posilniť svoje postupy monitorovania s cieľom identifikovať a sledovať chýbajúce záznamy dôchodcov o dôkaze o žití a

b) zaviesť oficiálne postupy na spracovanie vyhlásení o žití vo svojom informačnom systéme a na overovanie totožnosti dôchodcov.

Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2027

Komisia **akceptuje** odporúčanie 10.1 písm. a). Komisia posilňuje postupy na zabezpečenie súladu a postupy monitorovania v rámci úradu PMO. V súčasnosti prebieha rozsiahla činnosť (týkajúca sa takmer 600 dôchodcov) s cieľom overiť a monitorovať chýbajúce záznamy o dôkaze o žití.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 10.1 písm. b). Pripravuje sa formálny postup na spracovanie vyhlásení o žití a overovanie totožnosti dôchodcov.

Tieto opatrenia sú súčasťou širších snáh Komisie o posilnenie postupov na zabezpečenie súladu a postupov monitorovania v rámci úradu PMO.

ODPOVEDE SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

10.6.

Pokiaľ ide o pripomienku týkajúcu sa neexistencie písomného zmluvného rámca pre úhradu nákladov na dopravu v Luxembursku (bod 10.6.), Súdny dvor Európskej únie by rád pripomenul, že existujúci všeobecný rámec pre Súdny dvor EÚ, ktorý sa za posledných 20 rokov nezmenil, vychádza z rozhodnutia administratívneho výboru Súdneho dvora EÚ z 12. mája 2004, ktorým sa stanovujú všeobecné vykonávacie ustanovenia týkajúce sa článku 3 prílohy VII k služobnému poriadku (ďalej len „rozhodnutie“).

Konkrétne školská doprava organizovaná združením rodičov (ATSEE) je upravená v článku 4 ods. 2 tohto rozhodnutia, ktorý administratíva Súdneho dvora EÚ vždy považovala za právny základ pre tieto platby. Pokiaľ je nám známe, situácia je rovnaká aj v prípade ostatných inštitúcií EÚ, ktoré prijali podobné vykonávacie rozhodnutia.

Existujúci postup sa opiera o pragmatický mechanizmus, v ktorom administratívy inštitúcií EÚ konajú ako sprostredkovatelia medzi svojimi zamestnancami a združením ATSEE. V súčasnom systéme sa platby jednotlivých inštitúcií v prospech združenia ATSEE vykonávajú v mene ich zamestnancov na základe nimi predložených vyhlásení o vzdelávaní. Inými slovami, platby Súdneho dvora v prospech združenia ATSEE sú podľa nášho názoru jednoducho platbami vykonávanými (nepriamo) rodičom na základe článku 3 prílohy VII k služobnému poriadku.

Súdny dvor EÚ porovnáva zoznamy poskytnuté združením ATSEE so svojimi internými zdrojmi údajov (Sysper) s cieľom určiť oprávnenosť nároku na príspevok na vzdelanie. Tieto kontroly *a posteriori* vedú k finančným opravám v následných faktúrach predložených združením ATSEE. Napriek neexistencii formálnej dohody so združením ATSEE nemal Súdny dvor EÚ doteraz žiadny spor ani ťažkosti s riešením chýb vo fakturácii.

Súdny dvor EÚ však považuje za užitočné formalizovať postup v písomnom memorande o porozumení so združením ATSEE, aby sa jasnejšie vymedzili povinnosti všetkých zainteresovaných strán; v súčasnosti prebiehajú diskusie s ostatnými inštitúciami EÚ so sídlom v Luxemburgu s cieľom zabezpečiť koordinovaný prístup.

ODPOVEDE EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025

KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

Body 10.5, 10.18 a 10.20

Administratíva EDA neriadila postup verejného obstarávania pre túto rámcovú zmluvu.

Zmluva sa vzťahuje na vybavenie a odborné služby podporujúce kritickú infraštruktúru IKT organizácie, v ktorej je nevyhnutná kontinuita, stabilita a dlhodobá podpora. Príslušné technológie nie sú štandardnými komoditnými produktmi, ale kľúčovými zložkami prevádzkovo kritických systémov, ktorých nahradenie alebo migrácia so sebou prináša významné technické, prevádzkové a finančné riziká.

V tejto súvislosti by nahradenie takýchto technológií každé štyri roky mohlo byť neprimerané. EDA má obmedzené rozpočtové či ľudské zdroje na vykonávanie opakujúcich sa rozsiahlych technologických obnov tohto charakteru. Takýto prístup by viedol k značným nákladom na prechod, zvýšil by prevádzkové riziká a potenciálne by ohrozil kontinuitu základných služieb.

Rovnaké úvahy platia pre odborné služby, ktoré sú predmetom zmluvy. Vzhľadom na obmedzený počet interných podporných zamestnancov je nevyhnutné zachovať kontinuitu odborných znalostí a vedomostí o technickom prostredí. Časté zmeny dodávateľov by viedli k strate znalostí, dodatočnému prijímaniu do zamestnania a úsiliu v oblasti odbornej prípravy, ako aj k zvýšenému operačnému riziku.

Zohľadniť sa musí aj štruktúra trhu pre príslušné riešenia. Predĺžené trvanie môže zabezpečiť dostatočný záujem trhu a primeranú účasť, bez ktorej by sa mohla znížiť dostupnosť technických riešení a špecializovaných podporných služieb potrebných na udržanie kritickej infraštruktúry.

Okrem toho rámcová zmluva nezaručovala žiadnu obchodnú činnosť pre dodávateľov, keďže väčšina akvizícií naďalej podliehala opätovnému otvoreniu súťaže. Predĺžené trvanie preto neprinieslo výhradné postavenie na trhu žiadnemu dodávateľovi, ale skôr zabezpečilo kontinuitu súťažného obstarávania.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 11: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Európska komisia berie na vedomie kapitolu 11 správy Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

V roku 2025 Komisia posúdila 37 žiadostí o platbu, ktoré sa týkali 1 174 míľnikov a cieľov, pričom sa zistilo, že 11 z nich nebolo uspokojivo splnených. Vyplatila 87,3 miliardy EUR v grantoch a úveroch na základe 1 163 uspokojivo splnených míľnikov a cieľov vrátane troch, ktoré súviseli so zrušením pozastavení vydaných v roku 2025. Dvor audítorov preskúmal 420 míľnikov a cieľov, ktoré sa týkali všetkých grantových platieb. V rámci nich identifikoval zistenia „s finančným vplyvom“ len v prípade 16 míľnikov a cieľov, ktoré sa týkali deviatich platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti deviatim členským štátom. V prípade ostatných 404 kontrolovaných míľnikov a cieľov, ktoré predstavujú 96 % kontrolovaného súboru, Dvor audítorov nezistil žiadne problémy s financovaním.

Pokiaľ ide o dodržiavanie podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti, Komisia konštatuje, že 16 zistení Dvora audítorov s finančným vplyvom (**bod 11.11**) predstavuje 1,5 % všetkých míľnikov a cieľov týkajúcich sa grantov, ktoré Komisia posúdila v roku 2025.

Desať zistení Dvora audítorov, v ktorých Dvor audítorov nesúhlasí s posúdením „uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov“ zo strany Komisie je spôsobených rozdielmi buď vo výklade právnych požiadaviek stanovených Radou alebo dôkazov poskytnutých príslušným členským štátom na preukázanie splnenia požiadaviek, pričom tieto rozdiely sú špecifické pre jednotlivé prípady. Komisia dôkladne posúdila analýzy a závery Dvora audítorov pre každý prípad a trvá na svojom stanovisku, že míľniky a ciele boli uspokojivo splnené pri takmer všetkých prípadoch, ktoré kladne posúdila v roku 2025. Pokiaľ ide o jeden z míľnikov, Komisia na základe skutočností zistených Dvorom audítorov zaslala príslušnému členskému štátu návrh revíznej správy, v ktorom požiadala o dodatočné informácie a dôkazy o uspokojivom splnení tohto míľnika v súlade s článkom 12 dohody o financovaní v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia na základe dodatočných dôkazov poskytnutých daným členským štátom usudzuje, že tento míľnik bol uspokojivo splnený. V tejto súvislosti Komisia ďakuje Dvoru audítorov za dôkladnú analýzu. Komisia ďalej konštatuje, že keby súhlasila so zisteniami Dvora audítorov, v niektorých prípadoch by svoju zverejnenú metodiku pre pozastavenia[1] uplatnila odlišne, aby v plnej miere zohľadnila pokrok vo vykonávaní a/alebo význam opatrenia.

Zvyšné štyri zistenia Dvora audítorov týkajúce sa obdobia oprávnenosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a dve zistenia Dvora audítorov týkajúce sa „dvojitého financovania“ vychádzajú z rozdielov vo výklade právnych ustanovení nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Tieto rozdiely vo výklade viedli k podobným zisteniam Dvora audítorov v predchádzajúcich rokoch a predpokladá sa, že tento trend bude pokračovať počas celého trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V nadväznosti na odporúčania Dvora audítorov Komisia uverejnila usmernenie o dvojitom financovaní

[1] COM(2023) 99 final z 21.2.2023: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania – Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ.

a oprávnenosti[2]. Napriek tomu Dvor audítorov vykladá obe otázky (dvojité financovanie a oprávnenosť) odlišne od Komisie a členských štátov. Komisia trvá na tom, že jej výklad právnych ustanovení je plne v súlade s platným právnym rámcom, a konštatuje, že vzhľadom na to, že platnosť Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa končí v decembri 2026, nemôže v tejto fáze vykonávania existujúce rozdiely vyriešiť. Okrem toho pripomína, že podľa jej názoru zistenia týkajúce sa otázok oprávnenosti nemajú vplyv na zákonnosť a správnosť platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Ako sa uvádza v odpovedi Komisie na výročné správy Dvora audítorov za roky 2022, 2023 a 2024, po posúdení oprávnenosti opatrení Komisiou počas posudzovania plánov obnovy a odolnosti Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Rady rozhodne, či opatrenie je alebo nie je oprávnené. Komisia nemôže vo fáze platby zrušiť rozhodnutie Rady o tom, či je opatrenie oprávnené alebo nie. Komisia pripomína, že overuje, či sú dôkazy v súlade s koncepciou dátumu začiatku oprávnenosti, ktorú uplatňuje ona sama aj členské štáty, potvrdzuje však, že neoveruje súlad s výkladom Dvora audítorov.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch Dvor audítorov uvádza, že zistil „nedostatky“ v súvislosti s predbežným posúdením Komisie (**bod 11.22**), dokumentáciou členských štátov pri predkladaní žiadostí o platbu (**bod 11.38**) a koncepciou opatrení vo vykonávacom rozhodnutí Rady (**bod 11.51**). Komisia konštatuje, že Dvor audítorov často uvádza viacero zistení vychádzajúcich z jedného prípadu. Ide napríklad o zistenie, že cieľ nebol uspokojivo dosiahnutý, a keďže Komisia dospela k odlišnému záveru, Dvor audítorov uvádza aj „nedostatok v posúdení Komisie“. Komisia ďalej konštatuje, že v prípade viac ako polovice míľnikov alebo cieľov, pri ktorých Dvor audítorov zistil problémy, uvádza dve alebo viaceré zistenia. Komisia sa preto domnieva, že skôr než celkový počet zistení predstavuje presnejší ukazovateľ počtu rôznych problémov počet míľnikov a cieľov, v súvislosti s ktorými Dvor audítorov identifikuje zistenia, keďže toho istého míľnika alebo cieľa sa môžu týkať viaceré zistenia.

Komisia víta, že Dvor audítorov uznal pokrok dosiahnutý pri plnení odporúčaní vyplývajúcich z auditu. Tento výsledok sa podarilo dosiahnuť vďaka jasne definovanej metodike, nepretržitej a úzkej spolupráci s členskými štátmi, ako aj dôslednej následnej kontrole vykonávanej Komisiou. Záverečná fáza a ukončenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti neznamenajú koniec sledovania plnenia odporúčaní vyplývajúcich z auditu; Komisia bude počas tohto obdobia skôr naďalej dôsledne dohliadať na ich vykonávanie, pričom oznámila, že jej audítorská činnosť týkajúca sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude pokračovať aj v roku 2027 a neskôr.

Pokiaľ ide o systémy kontroly členských štátov na zabezpečenie dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci, Komisia konštatuje, že Dvor audítorov zistil niekoľko individuálnych nezrovnalostí v postupoch verejného obstarávania a v postupoch týkajúcich sa štátnej pomoci. Komisia určí primeranú kontrolu prijatia opatrení v súvislosti s týmito zisteniami, pokiaľ ide o príslušné členské štáty. Tieto nezrovnalosti však nevedú k pochybnostiam o zákonnosti a správnosti platieb, keďže vyplácanie platieb na úrovni EÚ členským štátom je výlučne podmienené uspokojivým splnením príslušných míľnikov a cieľov. Najmä pokiaľ ide o štátnu pomoc, Komisia nesúhlasí s výkladom Dvora audítorov, podľa ktorého došlo v Dánsku k porušeniu nariadenia o pomoci *de minimis*. Pokiaľ ide o iný členský štát (Francúzsko), Komisia chápe, že zistenia Dvora audítorov majú procesnú povahu (napr. neexistuje audítorský záznam) (**bod 11.37**). Komisia všeobecnejšie pripomína, že pokiaľ ide o štátnu pomoc, členské štáty naďalej nesú zodpovednosť za zabezpečenie súladu s platnými pravidlami, pričom by mali oznamovať Komisii všetky opatrenia štátnej pomoci, na ktoré sa nevzťahujú nariadenia o výnimkách zo štátnej pomoci.

Dvor audítorov takisto informuje o novej pracovnej línii zameranej na analýzu zmeny vykonávacích rozhodnutí Rady. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa stanovuje, že členský štát môže požiadať o zmenu vykonávacích rozhodnutí Rady, ak *„nie je schopný zrealizovať plán obnovy*

[2] COM(2024) 474, príloha II *„Oprávnenosť opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – dátum začatia oprávnených opatrení“* a príloha IV *„Koncepcia dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti“*.

a odolnosti vrátane príslušných míľnikov a cieľov, či už sčasti alebo úplne“[3], t. j. s cieľom vyriešiť problémy súvisiace s vykonávaním. Komisia posudzuje každú žiadosť na základe podrobnej analýzy v súlade s kritériami stanovenými v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti[4]. V prípade kladného posúdenia Komisia uverejní návrh nového vykonávacieho rozhodnutia na posúdenie Radou, ktorá prijme konečné rozhodnutie. V súlade s legislatívnym zámerom, podľa ktorého by mali byť míľniky a ciele dosiahnuteľné, môžu členské štáty napríklad požiadať o zúženie rozsahu opatrenia a o pomerné zníženie odhadovaných nákladov (pokiaľ celkové odhadované náklady naďalej zodpovedajú prideleným prostriedkom), alebo o odstránenie zbytočných priebežných míľnikov s cieľom znížiť administratívnu záťaž. Komisia síce berie na vedomie obavy Dvora audítorov týkajúce sa vnútorného vedenia záznamov, domnieva sa však, že všetky zmeny prebehli v súlade s právnym základom.

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov nevydáva ďalšie odporúčania týkajúce sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vzhľadom na to, že jeho platnosť sa končí v decembri 2026 (**bod 11.62**), a víta tento pragmatický prístup. Pokiaľ ide o odporúčania uvedené vo výročných správach Dvora audítorov za roky 2022, 2023 a 2024, Komisia sa domnieva, že všetky odporúčania boli splnené v rozsahu, v akom ich prijala vo svojich pôvodných odpovediach.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Posúdenie súladu s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti

Splnenie míľnikov a cieľov

Aby členský štát dostal platbu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, musí splniť súbor vopred stanovených míľnikov (kvalitatívnych ukazovateľov) a cieľov (kvantitatívnych ukazovateľov), ktorými sa meria pokrok pri realizácii reforiem a investícií uvedených v pláne obnovy a odolnosti. Nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa ukladá Komisii povinnosť posúdiť, či bol každý míľnik a cieľ „uspokojivo splnený“. Vo februári 2023 Komisia uverejnila rámec, v ktorom stanovuje, ako posudzuje, či bol určitý míľnik alebo cieľ uspokojivo splnený v súlade s právnym základom[5]. Pri každom míľniku alebo cieli Komisia preskúma všetky dôkazy poskytnuté členským štátom a svoju analýzu uvedie vo verejnom „predbežnom posúdení“[6]. Pred prijatím rozhodnutia Komisie a uskutočnením platby Komisia dostane stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru a stanovisko špecializovaného výboru odborníkov z členských štátov k predbežnému posúdeniu[7]. S odvolaním sa na **bod 11.13** až **bod 11.14** sa Komisia preto domnieva, že každé rozhodnutie o platbe je transparentné a podlieha prísnej kontrole.

---

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, článok 21 ods. 1.

[4] Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, článok 22 a príloha V.

[5] COM(2023) 99, príloha I, Rámec na posudzovanie míľnikov a cieľov podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

[6] Celá dokumentácia je k dispozícii prostredníctvom webových sídiel Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre jednotlivé krajiny; https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_sk.

[7] Výbor pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti; všetky dokumenty zo zasadnutí sú k dispozícii na adrese https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C102400/consult?lang=sk.

Zo 420 míľnikov a cieľov, ktoré Dvor audítorov kontroloval, dospel v 10 prípadoch k inému názoru ako Komisia. Vo všetkých týchto prípadoch bol tento názor rovnako ako v predchádzajúcich rokoch výsledkom buď odlišného výkladu požiadaviek, alebo odlišného výkladu toho, či sa predloženými dôkazmi preukázalo splnenie týchto požiadaviek.

V súvislosti so splnením poľského míľnika B5G „Nadobudnutie účinnosti nariadenia, ktorým sa stanovujú normy kvality pre palivá z tuhej biomasy“ (**rámček 11.1**) sa Komisia domnievala, že na splnenie míľnika B5G bolo potrebné nadobudnutie účinnosti nariadenia, ktorým sa stanovia normy kvality pre drevené pelety a drevené brikety (a nie pre celú biomasu určenú na použitie v domácnostiach; s vylúčením najmä predpisov týkajúcich sa boja proti smogu). Takýto výklad je okrem iných faktorov podporený aj opisom opatrenia vo vykonávacom rozhodnutí Rady, dôkazmi, ktoré existovali ešte pred prijatím pôvodného plánu obnovy a odolnosti, ako aj skutočnosťou, že v čase vypracovania plánu obnovy a odolnosti chýbali v poľskom právnom rámci primerané normy kvality pre drevené pelety. Pre ostatné druhy palív z tuhej biomasy už naopak existovali primerané normy kvality, medzi ktoré patrili najmä regionálne predpisy týkajúce sa boja proti smogu. Na základe uvedených skutočností sa Komisia nestotožňuje s názorom Dvora audítorov, že tento míľnik nebol uspokojivo splnený. Komisia okrem toho konštatuje, že ak by sa prijal výklad Dvora audítorov týkajúci sa požiadaviek na míľniky (podľa ktorého malo splnenie míľnika zahŕňať aj iné druhy tuhej biomasy, ako napríklad palivové drevo), opatrenie by sa nepovažovalo za neuspokojivo splnené, ale za neoprávnené na podporu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Dôvodom je skutočnosť, že takéto normy kvality boli v Poľsku prijaté a zavedené pred 1. februárom 2020.

Pokiaľ ide o dva poľské míľniky v oblasti súdnictva (**bod 11.14**), Komisia trvá na svojich odpovediach na výročnú správu Dvora audítorov za rok 2024[8]. Komisia konštatuje, že finančné prostriedky na tieto míľniky vyplatila už v roku 2024. Dvor audítorov vo svojej výročnej správe za rok 2025 prináša aktuálne informácie o tomto prípade z roku 2024, na základe informácií, ktoré má k dispozícii, však stále nedospel k žiadnemu záveru. Komisia konštatuje, že Dvor audítorov pred vypracovaním záverov čaká na budúce rozhodnutia Európskeho súdneho dvora. Komisia konštatuje, že v roku 2024 musela posúdiť nezávislosť a nestrannosť poľskej Komory pre profesijnú zodpovednosť na základe judikatúry platnej v čase posudzovania a pri určovaní, či boli míľniky uspokojivo splnené, nemohla zohľadniť rozsudky vynesené o niekoľko rokov neskôr. Komisia naďalej trvá na svojom posúdení míľnikov, ako je vysvetlené v príslušnom predbežnom posúdení[9].

Obdobie oprávnenosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Pokiaľ ide o štyri zistenia týkajúce sa obdobia oprávnenosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako to uvádza aj Dvor audítorov (**bod 11.15** až **bod 11.17**), medzi Komisiou a členskými štátmi na jednej strane a Dvorom audítorov na strane druhej pretrvávajú rozdiely vo výklade pojmu „začiatok“ opatrenia. V tejto súvislosti Komisia odkazuje na svoje odpovede na výročné správy Dvora audítorov za roky 2023 a 2024[10].

Komisia v októbri 2024 v reakcii na predchádzajúce odporúčanie Dvora audítorov[11] uverejnila dodatočné usmernenie[12], v ktorom uviedla dva testy, ktoré uplatnila s cieľom zabezpečiť konzistentný prístup: 1. *„Začalo sa vykonávanie navrhovaného opatrenia až 1. februára 2020 alebo po tomto dátume?“* a 2. *„Začali sa náklady vzniknuté v súvislosti s týmto vykonávaním vynakladať až*

[8] Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2024, strany 485 – 486.

[9] Pozri kladné predbežné posúdenie uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov týkajúce sa prvej žiadosti o platbu, ktorú predložilo Poľsko 15. decembra 2023, postúpené Hospodárskemu a finančnému výboru Európskou komisiou (52bd45c7-da37-4ba0-b623-95da8cdad7f9_en).

[10] Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2023, strana 485.

[11] Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2023, strana 491.

[12] COM(2024) 474, príloha II: *„Oprávnenosť opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – dátum začatia oprávnených opatrení“*.

1. februára 2020 alebo po tomto dátume? Konkrétne, sú všetky náklady zaznamenané [podľa európskeho systému účtov (ESA2010)] po 1. februári 2020?". Komisia konštatuje, že opatrenia, v prípade ktorých Dvor audítorov uvádza tento typ zistení, spĺňajú obidva testy.

Dvojité financovanie

Ako sa uvádza v odpovedi na výročné správy Dvora audítorov za roky 2022 a 2024[13] a v odpovedi na osobitnú správu Dvora audítorov venovanú tejto téme, Dvor audítorov uplatňuje inú koncepciu „dvojitého financovania" ako Komisia a členské štáty. Dvor audítorov sa domnieva, že *„dvojité financovanie [sa] môže vyskytnúť, keď sa tie isté príslušné náklady na míľnik alebo cieľ financujú dvakrát a/alebo keď sa tie isté výstupy vykazujú, a teda financujú dvakrát"* (**bod 11.19**). Komisia sa naopak riadi koncepciou dvojitého financovania stanovenou v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, podľa ktorej *„podpora v rámci mechanizmu dopĺňa podporu poskytovanú v rámci iných programov a nástrojov Únie. Reformy a investičné projekty môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady*." To znamená, že podpora EÚ na jedno opatrenie môže pochádzať z viacerých nástrojov za predpokladu, že *„nepokrývajú rovnaké náklady"*. Z tohto hľadiska je v nariadení o rozpočtových pravidlách aj v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti pojem dvojitého financovania spojený s nákladmi. Komisia poskytla usmernenie[14], v ktorom vysvetľuje, ako uplatňovať koncepciu dvojitého financovania založenú na nákladoch z hľadiska logiky vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na základe výkonnosti.

Komisia takisto pripomína, že zahrnutie reforiem, ktoré väčšinou nevedú k vzniku nijakých nákladov, do plánov obnovy a odolnosti je základnou podmienkou kladného posúdenia týchto plánov, a teda sa v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti explicitne stanovuje a dokonca požaduje. Vo viacerých odôvodneniach nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sú uvedené možné reformné opatrenia, ktoré pravdepodobne nebudú mať žiadne priame náklady, ako sú reformy na posilnenie sociálneho dialógu alebo minimalizáciu administratívnej záťaže, čím sa objasňuje, že Parlament a Rada očakávali a dokonca vyžadovali, aby sa opatrenia s nulovými nákladmi zahrnuli do plánov obnovy a odolnosti. Keďže s vykonávaním týchto reforiem sa často nespájajú žiadne náklady, členský štát v odhade nákladov predkladanom počas prípravy plánu obnovy a odolnosti deklaruje „nulové náklady". Dvor audítorov v rámci svojej koncepcie považuje takéto opatrenia, ktoré sa členské štáty zaviazali vykonať z iných zdrojov ako z finančných prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, za „financované" alebo za „dvojito financované", ak na ne prispievajú iné fondy EÚ.

Táto problematika je ilustrovaná zistením týkajúcim sa „dvojitého financovania", o ktorom Dvor audítorov informuje v súvislosti s lotyšským míľnikom č. 144 *„Zavedenie mapovania ľudských zdrojov v oblasti zdravotnej starostlivosti"* (**rámček 11.2**). Hoci Dvor audítorov uvádza, že *„mapovanie ľudských zdrojov v zdravotníctve už bolo v plnom rozsahu financované v rámci Nástroja technickej podpory EÚ"*, Komisia sa domnieva, že v tomto prípade nemôže podľa definície dôjsť k dvojitému financovaniu, keďže členský štát neuviedol žiadne náklady súvisiace s týmto míľnikom. Navyše z Nástroja technickej podpory sa členskému štátu neposkytujú finančné prostriedky, ale sa vyžaduje, aby členský štát poskytol personál a zdroje na podporu realizácie projektu. Z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa preto v žiadnom prípade nemohli pokryť rovnaké náklady ako z Nástroja technickej podpory. Komisia navyše konštatuje, že bez ohľadu na akúkoľvek poskytnutú podporu sa samotným Nástrojom technickej podpory nedá zaručiť „prijatie" takejto stratégie, ktoré závisí od opatrení a podpory poskytnutých vnútroštátnymi orgánmi.

[13] Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2022, strana 453; odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2024, strana 486.

[14] COM(2024) 474, príloha IV *„Koncepcia dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti"*.

2. Preskúmanie vybraných systémov monitorovania a kontroly

Nedostatky súvisiace s posudzovaním žiadostí o platbu

Dvor audítorov zaznamenal 40 prípadov „nedostatkov v posúdení Komisiou“ (**bod 11.22**). Týkajú sa širokého spektra zistení, ktoré zahŕňajú napríklad chýbajúcu špecifickú dokumentáciu alebo skutočnosť, že Komisia konkrétne nepreverila určitý prvok, ktorý by podľa Dvora audítorov mal byť skontrolovaný. Komisia uznáva niektoré z týchto zistení, s väčšinou z nich však nesúhlasí.

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov identifikoval 12 nahlásených „nedostatkov v posúdení Komisiou“ (**bod 11.22**) súvisiacich so zisteniami s finančným vplyvom. V prípadoch, keď Dvor audítorov usúdi, že určitý míľnik alebo cieľ splnený nebol, a Komisia dospela k odlišnému záveru, Dvor audítorov tento záver takisto uvádza ako „nedostatok“. Komisia takisto konštatuje, že v niektorých prípadoch Dvor audítorov v súvislosti s jedným míľnikom alebo cieľom uvádza viacero nedostatkov bez finančného vplyvu [napr. „nejasne vymedzený míľnik alebo cieľ“ (**bod 11.53**) spolu s „nedostatkom v posúdení Komisiou“]. Komisia sa preto domnieva, že počet míľnikov a cieľov, v súvislosti s ktorými Dvor audítorov identifikuje zistenia, predstavuje presnejší ukazovateľ počtu rôznych problémov než celkový počet zistení.

Pokiaľ ide o príklad cyperského cieľa č. 193 „Zníženie počtu nevybavených prípadov týkajúcich sa vydania listu vlastníctva buď vydaním listov vlastníctva, alebo zamietnutím prípadu“ (**rámček 11.3**), Dvor audítorov sa domnieva, že Komisia mala vykonať ďalšie overenia. Komisia však konštatuje, že jej posúdenie bolo primerané, a poukazuje na to, že Dvor audítorov si vyžiadal a preskúmal primárne dôkazy na základe výberu vzorky a nezistil žiadne odchýlky, čím potvrdil posúdenie uspokojivého splnenia.

Dvor audítorov takisto uvádza štyri „nedostatky v žiadostiach o platbu“, keďže sa domnieva, že vyhlásenia riadiaceho subjektu obsahovali čiastočne nepresné informácie (**bod 11.38**). Komisia berie tieto zistenia na vedomie, nesúhlasí však so všetkými prípadmi a pripomína, že vnútroštátne orgány predkladajú vyhlásenie riadiaceho subjektu na základe vlastného posúdenia a informácií, ktoré mali k dispozícii v čase predloženia. Komisia pripomína, že k vyhláseniu riadiaceho subjektu je pripojená rozsiahla dokumentácia, a preto toto vyhlásenie nemusí obsahovať každú informáciu, a že prostredníctvom procesu posudzovania majú riadiace orgány dostatočnú možnosť poskytnúť akékoľvek doplňujúce informácie alebo vysvetlenia a Komisia má dostatočnú možnosť o ne požiadať. Komisia sa domnieva, že vo všetkých prípadoch, ktoré Dvor audítorov zistil a v ktorých sa príslušné informácie vo vyhlásení riadiaceho subjektu nenachádzali ako výhrada, boli tieto informácie uvedené v kompletnej dokumentácii k žiadosti o platbu.

Odporúčania Komisie vyplývajúce z auditu

Dvor audítorov uznáva pokrok, ktorý Komisia dosiahla pri plnení odporúčaní vyplývajúcich z auditu (**bod 11.26**), konštatuje však, že niektoré „kritické“ a „veľmi dôležité“ odporúčania zostávajú nesplnené aj v poslednom roku vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Od spustenia tohto nástroja vydala Komisia vo všetkých 27 členských štátoch viac ako 2 700 odporúčaní vyplývajúcich z auditu. Do 28. mája 2026 Komisia už uzavrela alebo predbežne posúdila ako uzavretú prevažnú väčšinu z nich (91 %). Tento výsledok bol dosiahnutý vďaka jasne definovanej metodike. Komisia uplatňuje konzervatívny prístup a odporúčania vyplývajúce z auditu uzatvára iba v prípade, ak členský štát predloží dostatočné, spoľahlivé a primerané dôkazy o ich vykonaní. Tento výsledok sa dosiahol aj vďaka nepretržitej a úzkej spolupráci s členskými štátmi, ako aj dôslednému monitorovaniu Komisiou. To svedčí o hmatateľnom pokroku, ktorý sa dosiahol v systémoch vnútornej kontroly členských štátov.

Komisia bude naďalej pozorne sledovať plnenie svojich odporúčaní vydaných po 31. decembri 2026, ako aj tých, ktoré boli vydané pred týmto dátumom a ktoré zostávajú nesplnené[15]. Bude takisto naďalej uplatňovať svoje práva na vymáhanie finančných prostriedkov v prípadoch uvedených v rámci „Zníženia a vymáhania finančných prostriedkov na základe Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti“[16]. Dvor audítorov uvádza údaje o počte nesplnených „kritických“ a „veľmi dôležitých“ odporúčaní v 37 vybraných záverečných audítorských správach vydaných v období od spustenia nástroja do koncového dátumu 11. mája 2026 (**ilustrácia 11.4**). V tejto súvislosti Komisia zdôrazňuje, že z celkového počtu 448 odporúčaní týkajúcich sa „kritických“ a „veľmi dôležitých“ zistení, ktoré boli uvedené v týchto vybraných záverečných audítorských správach, zostáva „nesplnených“ len 25, čo predstavuje 5,6 % z tohto celkového počtu. Z nich pri deviatich odporúčaniach ešte neuplynula lehota, v ktorej mal členský štát predložiť odpoveď. V ostatných prípadoch boli odpovede členských štátov predložené. Pri 12 odporúčaniach sa prípady považujú za uzavreté a v súčasnosti sa pripravujú listy s informáciami o následných krokoch. Pokiaľ ide o zvyšné štyri odporúčania, Komisia dôkladne sleduje príslušné prípady, aby zabezpečila splnenie nápravných opatrení.

Pokiaľ ide o dve odporúčania vyplývajúce z auditu, ktoré Dvor audítorov považuje za uzavreté bez dostatočných dôkazov (**bod 11.28**), v závere Dvora audítorov sa nezohľadňuje celý rozsah dôkazovej základne, ktorú Komisia použila na uzavretie týchto dvoch odporúčaní vyplývajúcich z auditu. Komisia pripomína, že uzavretie odporúčania nevychádza len z dôkazov, ktoré členský štát predložil v rámci formálneho procesu následnej kontroly; v súlade so štandardnou audítorskou praxou Komisia zohľadňuje aj informácie z iných auditov, súhrny auditov a údaje dostupné prostredníctvom IT nástrojov, ako je Arachne.

Účinnosť systémov kontroly členských štátov

Komisia víta uznanie Dvora audítorov, že míľniky v oblasti auditu a kontroly predstavujú pozitívny krok smerom k posilneniu systémov kontroly členských štátov. Komisia však nesúhlasí s tvrdením, že *„[n]edostatky v systémoch kontroly členských štátov, ktorých druhá alebo následná platba bola podmienená dosiahnutím míľnikov pre kontroly, predstavujú riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ, kým nie sú dosiahnuté, čo môže mať vplyv na správnosť výdavkov“* (**bod 11.31**). Komisia systematicky prehodnocuje primeranosť kontrolných systémov navrhovaných členskými štátmi na základe kritéria 2.10 prílohy V k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti vždy, keď členské štáty predložia žiadosti o revíziu svojich plánov obnovy a odolnosti. V rámci dynamického monitorovania sa to vykonáva na základe informácií poskytnutých členskými štátmi, doplnených o ďalšie dôkazy získané Komisiou vrátane kontrolných zistení. Komisia sa domnieva, že prostredníctvom svojej čoraz intenzívnejšej audítorskej práce odhalila špecifické nedostatky, ktoré možno odstrániť zavedením míľnika v oblasti auditu a kontroly bez toho, aby sa spochybnila primeranosť systémov kontroly členských štátov. V tejto súvislosti sa hlavná pozornosť v rámci míľnikov v oblasti auditu a kontroly zameriava na opatrenia, ktoré má členský štát zaviesť s cieľom vyriešiť príslušné kontrolné zistenia. Následné zlepšenia vnútroštátnych systémov kontroly členskými štátmi potom ďalej posilnili úroveň uistenia. Zavedenie míľnikov v oblasti auditu a kontroly by sa preto nemalo vykladať tak, že kontrolné systémy členských štátov dovtedy na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vhodné neboli. Komisia navyše pripomína, že správnosť výdavkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa posudzuje výlučne na základe uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov, ktoré podlieha *ex ante* aj *ex post* kontrolám.

Dvor audítorov poukazuje na „pretrvávajúce nedostatky“ v kontrolných systémoch štyroch členských štátov v období, keď konkrétne odporúčania Komisie vyplývajúce z auditu adresované týmto členským štátom zostali nesplnené (**bod 11.32**). Komisia konštatuje, že oznámené kontrolné zistenia a odporúčania vyplývajúce z auditu sa týkajú skôr nedostatkov vo vykonávaní kontrolných mechanizmov ako podoby systému vnútornej kontroly členského štátu. Tieto zistenia členské štáty riadne prijali a Komisia v rámci

[15] C(2026) 2647, „*Usmernenia pre členské štáty o operačných aspektoch súvisiacich so záverečnou fázou a s ukončením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti*“ (oddiel 6.3).
[16] Oznámenie Komisie C/2024/4990 – Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti, príloha IV.

kontroly prijatia opatrení po audite posúdila, že všetky odporúčania boli primerane splnené. Komisia sa domnieva, že žiadnym z týchto kontrolných zistení sa nespochybnili celkové záruky, ktoré poskytujú kontrolné systémy týchto členských štátov, a preto sa tým neopodstatňovalo zavedenie míľnika v oblasti auditu a kontroly. Komisia preto trvá na tom, že platby týmto členským štátom boli realizované pri zavedených primeraných kontrolných mechanizmoch.

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov v rámci svojich audítorských činností identifikoval viacero možných nezrovnalostí v postupoch verejného obstarávania v dvoch členských štátoch a možné nezrovnalosti v súvislosti s postupmi v oblasti štátnej pomoci v troch členských štátoch. Komisia určí primeranú kontrolu prijatia opatrení v súvislosti s týmito zisteniami, pokiaľ ide o príslušné členské štáty. Tieto prípady však nemajú vplyv na zákonnosť ani správnosť súvisiacich platieb, keďže vyplácanie finančných prostriedkov sa zakladá výlučne na uspokojivom splnení príslušných míľnikov a cieľov. Komisia rozšírila rozsah svojich auditov v nadväznosti na výročnú správu Dvora audítorov za rok 2023 a aktualizovala svoju stratégiu auditu s cieľom vo všetkých druhoch auditov systematicky overovať, či si členské štáty plnia svoju povinnosť podľa článku 22 ods. 2 písm. a) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. To v príslušných prípadoch zahŕňa overenie toho, či členské štáty pravidelne kontrolujú, či sa poskytnuté finančné prostriedky riadne využívajú v súlade so všetkými platnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami, najmä v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, vrátane účinnosti takýchto kontrol. Tieto overovania sa vykonali s využitím zdokonaleného súboru nástrojov Komisie vrátane komplexných kontrolných zoznamov.

3. Zmeny vykonávacieho rozhodnutia Rady

V rámci osobitnej časti tohtoročného procesu vypracovania vyhlásenia o vierohodnosti Dvor audítorov analyzoval zmeny vykonávacieho rozhodnutia Rady a preskúmal 32 zmien týkajúcich sa míľnikov a cieľov v ôsmich členských štátoch (**bod 11.9**). Komisia pripomína, že nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti umožňuje každému členskému štátu požiadať o zmenu alebo nahradenie vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa schvaľuje národný plán obnovy a odolnosti, ak *„nie je schopný zrealizovať plán obnovy a odolnosti vrátane príslušných míľnikov a cieľov, či už sčasti alebo úplne“*[17]. Komisia si uvedomuje, že o rozsahu auditu rozhoduje výlučne Dvor audítorov, a konštatuje, že rozsah auditu sa vzťahuje iba na zmeny míľnikov a cieľov, v súvislosti s ktorými došlo k vyplateniu prostriedkov. Rozsah auditu sa teda nevzťahuje na prípady, v ktorých Komisia nenavrhla Rade zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady, hoci aj tieto prípady sú pre akékoľvek závery týkajúce sa vzájomného pôsobenia medzi zmenami vykonávacieho rozhodnutia Rady a žiadosťami o platbu rovnako relevantné. Z tohto rozsahu auditu vyplývajú príslušné závery, a to najmä konštatovanie, že sa tým *„znižuje účinnosť finančnej páky EÚ a vysiela sa signál, že neuspokojivému splneniu sa dá vyhnúť zmenou vykonávacieho rozhodnutia Rady s cieľom uvoľniť platbu“* (**bod 11.42**). Komisia tento názor nezdieľa a poukazuje na výslovné právne ustanovenie, podľa ktorého je revízia oprávnená v prípade, ak je míľnik alebo cieľ *„už nezrealizovateľný“*. Komisia preto poznamenáva, že spoluzákonodarcovia sa výslovne rozhodli umožniť revíziu míľnikov a cieľov v prípade, ak ich splneniu bránia objektívne okolnosti, za predpokladu, že plán obnovy a odolnosti naďalej celkovo spĺňa všetky ostatné kritériá.

Pokiaľ ide o zistenia Dvora audítorov týkajúce sa odôvodnenia a dôkazov o objektívnych okolnostiach (**bod 11.43**, **bod 11.44**) Dvor audítorov konštatuje, že Komisia poskytla usmernenia k zmenám v rokoch 2023, 2024 (**bod 11.43**) a 2025 (**bod 11.39**). Hoci tieto usmernenia predstavujú rámec, posúdenie je aj naďalej potrebné vykonávať v každom jednotlivom prípade individuálne vzhľadom na rozmanitosť možných objektívnych okolností, na základe ktorých môže byť revízia odôvodnená. Keďže jej posúdenia zahŕňajú kvalitatívne hodnotenia, Komisia pripúšťa, že Dvor audítorov môže mať odlišný názor na odôvodnenia a dôkazy predložené členskými štátmi. Komisia však trvá na tom, že jej posúdenia boli správne a vychádzali z dokumentácie, ako aj z podrobných diskusií s členskými štátmi. Komisia vo svojich návrhoch na zmenu vykonávacích rozhodnutí Rady transparentne uviedla dôvody svojho stanoviska.

[17] Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, článok 21 ods. 1.

Komisia berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že niektorými zmenami sa z plánu obnovy a odolnosti vyňali časti konkrétnych fáz opatrenia (**bod 11.45**), konštatuje však, že takéto zmeny sú v súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ako už bolo vysvetlené. Komisia poznamenáva, že posudzuje, či revidovaný plán obnovy a odolnosti spĺňa hodnotiace kritériá stanovené v nariadení, a výsledky tohto posúdenia zapracováva do svojich návrhov revidovaného vykonávacieho rozhodnutia Rady. Týmto transparentným prístupom sa preukazuje, ako Komisia zabezpečuje, aby boli všetky zmeny vykonávané spôsobom, ktorým sa zaručuje dodržiavanie nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Ak v dôsledku zmien rozsahu opatrenia klesnú celkové odhadované náklady na plán obnovy a odolnosti pod úroveň finančného príspevku prideleného členskému štátu, Komisia vyžaduje, aby tento členský štát buď primerane navýšil rozsah iného opatrenia, alebo znížil výšku požadovaného finančného príspevku. V súlade s usmernením Komisie, podľa ktorého „[a]k sa zmena týka iba rozsahu opatrenia, revízia odhadovaných nákladov by sa mala uskutočniť na pomernom základe“, takáto zmena nevyžaduje nové odôvodnenie odhadovaných nákladov[18].

Ak členské štáty zahrnú do svojho plánu obnovy a odolnosti reformu s odhadovanými nákladmi vo výške nula EUR, finančný príspevok sa tým ani nezvýši, ani nezníži. Komisia teda potvrdzuje zistenie Dvora audítorov (**bod 11.48**), že zmena takéhoto opatrenia nemá priame finančné dôsledky, čo vyplýva z právneho základu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia však zohľadňuje vplyv takejto zmeny na plán obnovy a odolnosti ako celok, a to najmä z hľadiska súladu so všetkými zákonne stanovenými kritériami posudzovania. V tejto súvislosti Komisia dôrazne odmieta tvrdenie Dvora audítorov, že zmeny opatrení s nulovými nákladmi *„môžu oslabiť motiváciu zachovať pôvodný rozsah a ambície reforiem“*, keďže nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa zaviedli prísne záruky – ktoré Komisia a Rada uplatňujú transparentným a verejne dostupným spôsobom –, s cieľom zabezpečiť, aby sa všetkými plánmi obnovy a odolnosti vrátane ich reforiem vždy dodržiaval právny rámec Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Tento bod možno dobre znázorniť na príklade írskej reformy 2.7 „Riešenie digitálnej priepasti a posilňovanie digitálnych zručností“ (**rámček 11.5**). Ako jeden zo štyroch pilierov reformy, ktorá bola v plnej miere financovaná a realizovaná z vnútroštátnych zdrojov, sa Írsko zaviazalo prijať opatrenia na zvýšenie počtu absolventov v oblasti IKT, a spočiatku stanovilo cieľ na meranie *vplyvu* tohto opatrenia. Vzhľadom na to, že tento cieľ bol súčasťou nekritickej reformy s nulovými nákladmi, Írsko požiadalo o možnosť upraviť daný cieľ tak, aby bolo možné zaviesť lepšiu alternatívu, ktorá by umožnila znížiť administratívnu záťaž a zároveň dosiahnuť ciele príslušného opatrenia. Komisia navrhla zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady v súlade so žiadosťou Írska a Rada s tým súhlasila. Hoci sa touto zmenou znížil cieľ, ktorým sa meral vplyv reformy (o 12 %), nemení sa tým cieľ politiky ani jeho plnenie členským štátom, t. j. vykonávanie reforiem v oblasti digitálnych zručností. Tak pred revíziou, ako aj po nej sú všetci študenti naďalej plne financovaní zo štátnych prostriedkov, a preto táto zmena na finančné prostriedky vyčlenené v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vplyv nemala.

4. Návrh opatrení, míľnikov a cieľov

Dvor audítorov rovnako ako v predchádzajúcich rokoch[19] uvádza, že míľniky a ciele by sa mali *„vzťahovať na všetky hlavné prvky príslušnej reformy alebo investície, najmä na jej dokončenie“* (**bod 11.50**). Komisia uznáva, že zabezpečenie dobrého pokrytia reforiem a investícií míľnikmi a cieľmi je kľúčom k meraniu ich pokroku, a zastáva názor, že to platí pre všetky plány obnovy

[18] C/2024/4618, oddiel II.IV.
[19] Výročná správa Dvora audítorov za rok 2024, bod 11.51, výročná správa Dvora audítorov za rok 2023, bod 11.45.

a odolnosti. Pripomína však, že v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sú míľniky a ciele výslovne vymedzené ako „miery pokroku“[20].

V súvislosti s príkladom švédskeho míľnika v oblasti auditu a kontroly č. 41 „*M 1: Rozhodnutia vlády, ktorými sa zabezpečuje účinné a efektívne vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane zavedenia audítorských a kontrolných mechanizmov*“ (**rámček 11.6**) Komisia pripomína, že cieľmi míľnikov v oblasti auditu a kontroly je odstrániť nedostatky v koncepcii kontrolných mechanizmov stanovených v plánoch obnovy a odolnosti, aby sa zabezpečilo dodržiavanie článku 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Komisia zaviedla tento míľnik zameraný na návrh a zavedenie potrebného kontrolného systému na vnútroštátnej úrovni vo Švédsku a zároveň požadovala, aby bol zavedený jasný rámec, ktorým by sa ukladali právne povinnosti všetkým vykonávacím orgánom v rámci švédskeho vnútroštátneho kontrolného systému. Otázky súvisiace s vykonávaním týchto opatrení na úrovni jednotlivých vykonávacích orgánov, ktoré v žiadnom prípade nespôsobujú ohrozenie celkového systému kontroly v danej krajine, sa následne sledujú a preskúmavajú prostredníctvom dôkladných audítorských činností Komisie, a to aj prostredníctvom kontrol priamo na mieste. Týmto prístupom, ktorým sa zaisťuje ochrana finančných záujmov „zhora nadol“ prostredníctvom míľnikov v oblasti auditu a kontroly a „zdola nahor“ prostredníctvom podrobnej kontroly jednotlivých vykonávacích orgánov, sa zaručuje efektívny a komplexný prístup k ochrane finančných záujmov Únie, na rozdiel od časovo ohraničeného a na dokumentoch založeného procesu žiadostí o platbu.

5. Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadení výkonnosti

Vo výročnej správe o činnosti GR pre hospodárske a finančné záležitosti (**bod 11.54** až **bod 11.59**) sa opisuje, ako Komisia získala uistenie o i) zákonnosti a správnosti platieb; ii) systémoch členských štátov týkajúcich sa verejného obstarávania a štátnej pomoci a iii) opravách v súlade s článkom 22 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, pričom sa transparentne uvedie úroveň rizika, s ktorou sa v súvislosti s každou z týchto otázok v jednotlivých členských štátoch počíta. Počas celého roka 2025 vykonala Komisia väčší počet *ex-ante* a *ex-post* kontrol týkajúcich sa platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ako v ktoromkoľvek predchádzajúcom roku. Pri určovaní primeranej úrovne rizika sa výsledky týchto kontrol zohľadňujú spolu s činnosťou Dvora audítorov a úradu OLAF.

V súlade s predchádzajúcimi odporúčaniami Dvora audítorov Komisia aktualizovala svoju metodiku posudzovania rizík z hľadiska významnosti počas celého obdobia trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti[21]. Súčasťou bolo zohľadňovanie predbežných správ z auditov ešte pred dokončením prác, pričom Komisia víta skutočnosť, že Dvor audítorov uznal, že tento prístup jej umožňuje zohľadniť všetky dostupné informácie (**bod 11.56**). Komisia sa domnieva, že výhody, ktoré z hľadiska transparentnosti rizík prináša zohľadnenie najnovších dostupných informácií, prevažujú nad nevýhodami, ktoré z toho môžu plynúť.

Komisia sa domnieva, že výsledky vyplývajúce z revidovanej metodiky posudzovania rizika poskytujú primerané uistenie, pokiaľ ide o úroveň rizika priradenú jednotlivým členským štátom. V tomto ohľade Komisia rovnako ako v predchádzajúcich rokoch nesúhlasí s tvrdením Dvora audítorov, že tento prístup pravdepodobne podhodnocuje úroveň rizika.

[20] Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, článok 2 ods. 4: „‚míľniky a ciele‘ sú miery pokroku pri vykonávaní reformy alebo implementácii investície, pričom míľniky predstavujú kvalitatívne výsledky a ciele kvantitatívne výsledky“. Pozri aj odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2024, strana 493.

[21] Pozri prílohu 5 k výročnej správe o činnosti GR pre hospodárske a finančné záležitosti za roky 2024 a 2025.

6. Odporúčania

Počas celého obdobia vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisia vo svojej spolupráci s Dvorom audítorov zachovávala konštruktívny a proaktívny prístup. Prijala väčšinu odporúčaní Dvora audítorov vyplývajúcich z auditov týkajúcich sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a bude naďalej posilňovať svoj kontrolný rámec na základe zistení a odporúčaní Dvora audítorov až do ukončenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia berie na vedomie, že Európsky dvor audítorov nevydáva ďalšie odporúčania, keďže platnosť Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa skončí do decembra 2026 (**bod 11.62**), a víta tento pragmatický prístup. Návrhy Komisie týkajúce sa viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2028 – 2034 vychádzajú z poznatkov získaných z programov realizovaných v rámci súčasného VFR, ako aj z odporúčaní vydaných Dvorom audítorov. Komisia náležite vzala na vedomie stanoviská Dvora audítorov k svojim návrhom.

Z deviatich odporúčaní uvedených vo výročných správach Dvora audítorov za roky 2022, 2023 a 2024 Komisia prijala alebo čiastočne prijala sedem. Komisia sa domnieva, že v súlade so svojimi pôvodnými odpoveďami v plnej miere vykonala prijaté body všetkých siedmich odporúčaní.

Komisia poznamenáva, že Dvor audítorov posudzuje úroveň plnenia vzhľadom na sformulované odporúčanie, a to bez ohľadu na to, či ho Komisia prijala v plnej miere alebo nie. Na druhej strane Komisia hodnotí úroveň vykonania na základe záväzku, ktorý prijala v odpovediach na osobitné správy. Preto v niektorých prípadoch Dvor audítorov považuje odporúčania za splnené len čiastočne, zatiaľ čo Komisia ich považuje za splnené úplne.

Komisia berie na vedomie posúdenie odporúčania č. 3, ktoré Dvor audítorov uviedol vo svojej výročnej správe za rok 2023. Komisia sa však domnieva, že bol prijatý komplexný súbor opatrení s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty bezodkladne prijali nápravné opatrenia na odstránenie zostávajúcich nedostatkov v kontrolných systémoch, a to aj v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci. Medzi tieto opatrenia patria komplexné kontroly vo všetkých typoch auditov, zavedenie míľnikov v oblasti auditu a kontroly v prípadoch, keď sa zistia systémové nedostatky, a dôsledné sledovanie krokov nadväzujúcich na odporúčania vyplývajúce z auditov.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

ODPOVEDE EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025

KAPITOLA 12: KONTROLA PRIJATIA OPATRENÍ NA ZÁKLADE ODPORÚČANÍ PREDLOŽENÝCH V NAŠICH OSOBITNÝCH SPRÁVACH Z ROKU 2022

ODPOVEDE PARLAMENTU NA KONTROLU PRIJATIA OPATRENÍ NA ZÁKLADE OSOBITNEJ SPRÁVY 18/2022: „Inštitúcie EÚ a COVID-19 – Reagovali rýchlo, ale pretrvávajú výzvy, aby sa čo najlepšie využili inovácie a pružnosť iniciované krízou“

Príloha 12.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ za rok 2022 – iné kontrolované subjekty

Parlament berie na vedomie analýzu pokroku dosiahnutého pri vykonávaní odporúčaní Dvora audítorov.

Po pandémii COVID-19 Parlament nezaviedol komplexný nový spôsob práce, ktorý ovplyvňuje jeho politiku v oblasti budov. Skôr posilnil svoju existujúcu stratégiu a zároveň zachoval svoj súčasný fond budov. Tento model uprednostňuje celkovú optimalizáciu existujúcich aktív, a preto nemá žiadny osobitný vplyv na rozpočet politiky v oblasti budov.

Je nevyhnutné, aby Parlament poskytoval priamu, osobnú a nepretržitú podporu poslancom Európskeho parlamentu pri výkone ich každodenných povinností. To si vyžaduje trvalú pomoc na mieste, služby na mieste, bezpečné zasadacie priestory a neustálu prevádzkovú kontinuitu, čo sú faktory, ktoré ovplyvňujú prístup Parlamentu k správe kancelárskych budov potrebných pre jeho zamestnancov a ktoré určujú jeho potreby v oblasti infraštruktúry. Rozpočtové zisky sú preto obmedzené, zatiaľ čo vplyv práce na diaľku na životné prostredie je značný.

Parlament sa preto domnieva, že odporúčanie 3c sa naň nevzťahuje.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – KAPITOLA 12: Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v osobitných správach EDA z roku 2022

Pokiaľ ide o odporúčania Európskeho dvora audítorov (EDA) určené Komisii (**body 12.6 – 12.10**), **Komisia pokladá za mimoriadne dôležité vykonať všetky prijaté odporúčania.** Komisia sleduje opatrenia, ktoré sa zaviazala vykonať a ktoré patria do jej mandátu. EDA posudzuje úroveň vykonania vzhľadom na sformulované odporúčanie, a to bez ohľadu na to, či ho Komisia prijala v plnej miere alebo nie. Komisia na druhej strane posudzuje úroveň vykonania na základe záväzku, ktorý prijala v odpovediach na osobitné správy. V niektorých prípadoch teda EDA považuje odporúčania za vykonané iba čiastočne, zatiaľ čo Komisia ich považuje za vykonané v plnej miere.

Komisia v tomto kontexte berie na vedomie posúdenie EDA, že **vykonanie odporúčaní určených Komisii dosiahlo úroveň** 74 % odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov (mierny pokles v porovnaní so 77 % v prípade prijímania opatrení na základe odporúčaní EDA z roku 2021) (**bod 12.6**). Komisia potvrdzuje, že pri posúdení rozsahu, v akom boli odporúčania vykonané, môžu byť rozdiely (**bod 12.8**). Zatiaľ čo Komisia určuje, kedy je odporúčanie v plnej miere vyriešené, naďalej je odhodlaná zabezpečovať, aby sa účinne plnili príslušné ciele všetkých odporúčaní.

Pokiaľ ide vo všeobecnosti o úroveň prijatia odporúčaní, podiel odporúčaní, ktoré neboli prijaté, sa v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 mierne zvýšil (približne štyri percentá vydaných odporúčaní v roku 2022 oproti dvom percentám v roku 2021). Komisia v roku 2022 čiastočne prijala deväť percent odporúčaní EDA. **Neprijatie alebo čiastočné prijatie odporúčaní** môže mať niekoľko dôvodov, napríklad: i) obmedzenia vyplývajúce z existujúceho regulačného rámca a/alebo problém predvídať budúce právne predpisy EÚ; ii) rozdelenie úloh a právomocí (vrátane dohôd o povinnostiach a zodpovednosti) medzi rôznymi inštitúciami, orgánmi, členskými štátmi a zainteresovanými stranami EÚ; iii) komplementárnosť s politikami, právnymi predpismi a programami; iv) posúdenie Komisie týkajúce sa uskutočniteľnosti odporúčaní a/alebo zdrojov a časových dôsledkov.

Pokiaľ ide o **včasné vykonanie odporúčaní** (**bod 12.18**), Komisia víta záver EDA, že podiel odporúčaní, ktoré Komisia vykonala včas, sa tento rok ďalej zvyšoval. Komisia v tomto kontexte podotýka, že včasnosť prijatia následných opatrení treba vnímať aj v spojení s úrovňou prijatia odporúčaní. Komisia je naďalej plne odhodlaná vykonať všetky prijaté odporúčania v časových rámcoch stanovených v osobitných správach EDA. To však neplatí v prípade odporúčaní, ktoré Komisia najprv neprijala, a to z dôvodov uvedených v uverejnených odpovediach na príslušnú osobitnú správu.

V niektorých prípadoch si následné opatrenia môžu vyžadovať viac času, než sa pôvodne očakávalo, vzhľadom na zložitosť opatrení, legislatívny alebo politický vývoj, obmedzené zdroje, vonkajšie faktory alebo potrebu zapojiť ďalšie inštitúcie alebo subjekty. Skutočnosť, že odporúčanie nie je v plnej miere vykonané do pôvodne očakávaného dátumu ukončenia, neznamená, že sa toto odporúčanie nevykoná neskôr. Vývoj okolností alebo zmeny v politike či politickom kontexte môžu zvyčajne viesť k zmene priorít opatrení.

V prílohe sa uvádzajú odpovede Komisie na 53 odporúčaní, ktoré sú podľa posúdenia EDA vykonané v niektorých ohľadoch alebo ešte neboli vykonané. Spomedzi nich Komisia sedem odporúčaní neprijala, 33 odporúčaní považuje za vykonaných a v prípade 13 odporúčaní, ktoré na konci mája 2026 ešte neboli uzavreté, naďalej prijíma následné opatrenia.

Príloha – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2022 – Európska komisia

Osobitná správa 01/2022: Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 75. Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) odporúčanie 2 písm. b) čiastočne prijali a zastávajú názor, že v súvislosti s prvkami, ktoré boli prijaté, je vykonané.

Komisia považuje financovanie projektov za najvhodnejšiu formu financovania organizácií občianskej spoločnosti (OOS) vzhľadom na to, že organizačná alebo základná podpora je vo svojej podstate riziková, keďže vytvára závislosť. V rámci opatrení v oblasti právneho štátu sa financovanie OOS náležite berie do úvahy. V programovom rámci Nástroja predvstupovej pomoci (IPA) III sa podpora občianskej spoločnosti a médií považuje za jednu z priorít na účely zlepšenia demokracie a právneho štátu. Komisia zastáva názor, že kľúčovým faktorom na to, aby sa dosiahol pokrok v oblasti právneho štátu v prípade prijímateľov, na ktorých sa zameriava nástroj IPA, je podpora aktívnej úlohy OOS v rámci tvorby politík a rozhodovania, podpory dobrej správy vecí verejných, protikorupčných snáh, uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, ochrany ľudských práv a v rámci ich úlohy subjektov vykonávajúcich dohľad. Komisia napríklad poskytuje finančnú podporu projektom, ktoré realizujú OOS aktívne v oblasti boja proti korupcii. Táto podpora v súčasnosti zahŕňa projekty zamerané na vytváranie nástrojov na regionálne referenčné porovnávanie s cieľom odhaľovať korupciu. V súlade s odporúčaniami vydanými EDA sa v rámci programu v oblasti občianskej spoločnosti pre viaceré krajiny ponúkala významná podpora na rozvoj občianskej spoločnosti v regióne (218,5 milióna EUR v rokoch 2021 – 2023). V rámci programu IPA III bola v apríli 2022 vyhlásená regionálna výzva na predkladanie návrhov pre občiansku spoločnosť s osobitnou časťou zameranou na dobrú správu vecí verejných, právny štát a boj proti korupcii. Ďalšia výzva bola vyhlásená v roku 2024, pričom sa takisto zameriavala na relevantné témy, ako je sloboda médií a sloboda prejavu, prostredie podporujúce OOS a zapojenie občanov, ako aj dobrá správa vecí verejných a hospodársky rozvoj. Komisia v nadväznosti na rozsiahlu konzultáciu s občianskou spoločnosťou na západnom Balkáne v júni 2022 revidovala svoje usmernenia s názvom *Guidelines for EU Support to Civil Society in the Enlargement Region* (Usmernenia o podpore občianskej spoločnosti zo strany EÚ v regióne rozširovania). Usmernenia sú založené na spoľahlivom súbore noriem, najmä na *acquis* EÚ v oblasti právneho štátu (kapitola 23 „Súdnictvo a základné práva“ a kapitola 24 „Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť“). Okrem toho sú v súlade s odporúčaniami, so stanoviskami a s usmerneniami prijatými medzinárodnými organizáciami a medzivládnymi fórami.

Financovanie OOS a organizácií médií sa v rámci programu IPA III výrazne zvýšilo. Komisia prijala kroky zamerané na poskytovanie „základného financovania“ v prípadoch, keď to bolo identifikované ako relevantné a možné. Očakáva sa ďalší pokrok v tomto smere. Komisia prostredníctvom strategických partnerstiev skúma spôsoby, ako zabezpečiť kontinuitu a dlhodobú perspektívu, pokiaľ ide o činnosti nezávislých OOS, sietí a organizácií médií v regióne, obzvlášť v krajinách, kde občiansky priestor upadá. Komisia okrem toho v súčasnosti zosúlaďuje svoju podporu OOS so stratégiou EÚ pre občiansku spoločnosť. Komisia napokon naďalej zintenzívňuje svoju úlohu koordinátora darcov s cieľom zamerať pomoc na OOS a médiá v záujme odvrátenia hrozby zmenšujúceho sa občianskeho priestoru.

Hoci ESVČ nie je súčasťou procesu programovania, vykonávania ani monitorovania výsledkov týkajúceho sa finančnej podpory v rámci nástroja IPA, na ktorú sa zameriavala správa EDA, ESVČ poskytuje: a) podporu prostredníctvom politických správ o význame občianskej spoločnosti a médií pri riešení otázok právneho štátu; b) podporu OOS a médiám v boji proti dezinformáciám (v súlade

s *akčným plánom EÚ proti dezinformáciám a akčným plánom pre európsku demokraciu*) a c) informácie OOS a médiám na západnom Balkáne o angažovanosti EÚ vrátane procesu integrácie do EÚ.

Osobitná správa 02/2022: Energetická efektívnosť v podnikoch – Určité úspory energie, ale nedostatky v plánovaní a vo výbere projektov

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 125. Komisia toto odporúčanie neprijala.

Komisia vo svojom posúdení programov na obdobie 2021 – 2027 zohľadnila, či plánované financovanie energetickej efektívnosti môže priniesť najlepšiu možnú pridanú hodnotu, a to v súlade s cieľmi a prioritami EÚ, ako aj celoštátnymi, regionálnymi a miestnymi potrebami a obmedzeniami. Takisto posúdila splnenie „základnej podmienky" súvisiacej s národnými energetickými a klimatickými plánmi.

Osobitná správa 03/2022: Zavádzanie sietí 5G v EÚ: oneskorenie v zavádzaní sietí, pričom bezpečnostné otázky zostávajú nevyriešené

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 83. Komisia v nadväznosti na verejnú konzultáciu týkajúcu sa druhého návrhu metodiky *Methodology for Mapping Quality of Service in 5G Networks* (Metodika mapovania kvality služby sietí 5G) podstatne pokročila vo vypracúvaní spoločnej metodiky EÚ na podporu budúceho zavádzania nových kľúčových ukazovateľov výkonnosti, pokiaľ ide o kvalitu služby 5G, a podávania správ o týchto ukazovateľoch v rámci digitálneho desaťročia. Na základe výsledkov postupu verejnej konzultácie a komunikácie s Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie a členskými štátmi sa pozornosť v rámci prác od začiatku roka 2026 presunula na technické konzultácie s príslušnými predajcami rádiových zariadení a nástrojov na plánovanie siete s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné metodiku zaviesť do praxe prostredníctvom existujúcich nástrojov prevádzkovateľov pri súčasnom zachovaní porovnateľnosti, proporcionality a kontrolovateľnosti vo všetkých členských štátoch. Cieľom týchto prác je upustiť od existujúceho prístupu zameraného iba na pokrytie signálom prostredníctvom umožnenia harmonizovaných ukazovateľov kvality služby 5G, ktoré sa budú v budúcnosti oznamovať na základe spoločnej metodiky. Nový rámec predovšetkým vychádza z ukazovateľov založených na prahových hodnotách, ktoré sú odvodené z harmonizovaných výstupov v rámci spoločného referenčného scenára špičky a referenčných profilov používateľských zariadení, aby sa výsledky mohli konzistentne spájať, oznamovať a overovať na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ a pritom sa predišlo neprimeranému zaťaženiu v oblasti oznamovania, umelým modelovým domnienkam a zbytočnému zverejňovaniu obchodne citlivých údajov.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. c), bod 91. O potrebe špecifikovať vynútiteľné požiadavky sa diskutovalo v skupine pre spoluprácu v oblasti sietí a informačných systémov. Zistenia boli začlenené do správy s názvom *Second report on Member States' progress in implementing the EU Toolbox on 5G Cybersecurity* (Druhá správa o pokroku členských štátov pri vykonávaní súboru nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť 5G) v rámci oddielu 4 „Vykonávanie odporúčaní Európskeho dvora audítorov" (s. 21 – 22). Komisia navyše vo svojom oznámení z 15. júna 2023 o vykonávaní súboru nástrojov [C(2023) 4049 final] oznámila, že v rámci svojej korporačnej politiky kybernetickej bezpečnosti a v rámci uplatňovania súboru nástrojov EÚ prijme opatrenia, aby zabránila vystaveniu svojej korporačnej komunikácie mobilným sieťam, ktoré ako dodávateľov využívajú vysokorizikových predajcov. Súčasťou týchto opatrení je to, že sa nezaobstarávajú nové služby pripojenia, ktoré sa spoliehajú na zariadenia týchto poskytovateľov, v súlade s príslušnými bezpečnostnými

podmienkami. Komisia toto rozhodnutie v súlade so svojimi právomocami podľa príslušných pravidiel riadenia vykonáva aj vo všetkých relevantných programoch a nástrojoch financovania EÚ.

Komisia takisto navrhla legislatívny rámec pre bezpečnosť dodávateľských reťazcov informačných a komunikačných technológií (IKT) vrátane sietí 5G v súlade s odporúčaním EDA iniciovať právne predpisy v oblasti kybernetickej bezpečnosti 5G. Navrhovaný akt o kybernetickej bezpečnosti 2 uverejnený 20. januára 2026 stanovuje dôveryhodný rámec pre dodávateľské reťazce IKT s cieľom reagovať na strategické, iné ako technické riziká v dodávateľských reťazcoch IKT. Predovšetkým v prípade sietí 5G sa v navrhovanom akte o kybernetickej bezpečnosti 2 stanovuje zákaz používania komponentov IKT od vysokorizikových dodávateľov v kľúčových aktívach IKT. Keď akt o kybernetickej bezpečnosti a príslušný vykonávací akt, ktorým sa tretie krajiny určujú ako krajiny, ktoré vzbudzujú obavy z hľadiska kybernetickej bezpečnosti, a ktorým sa stanovuje zoznam vysokorizikových dodávateľov, nadobudnú účinnosť, prevádzkovatelia mobilných sietí budú mať 36 mesiacov na postupné vyradenie zariadení od vysokorizikových dodávateľov v kľúčových aktívach IKT. Prostredníctvom návrhu Komisie sa odporúčanie v oblasti súboru nástrojov 5G týkajúce sa vysokorizikových dodávateľov zmení na záväznú požiadavku. Vykonávacie akty budú prijaté po nadobudnutí účinnosti aktu o kybernetickej bezpečnosti 2.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 93. Odporúčanie sa riešilo v druhej správe o pokroku pri vykonávaní súboru nástrojov 5G, ktorá bola uverejnená 15. júna 2023. Súbor nástrojov zahŕňa informácie o tom, ako členské štáty pristupujú k nákladom prevádzkovateľov mobilných sietí na výmenu zariadení 5G zakúpených od vysokorizikových dodávateľov, v oddiele 2.1.3 týkajúcom sa obmedzení vysokorizikových dodávateľov. Uvádza sa tam, že v 12 členských štátoch sa v právnych rámcoch, ktoré boli prijaté alebo navrhnuté, vymedzujú prechodné obdobia buď s konkrétnymi dátumami (napr. 2025), alebo s počtom rokov po nadobudnutí účinnosti opatrení, vďaka čomu majú prevádzkovatelia mobilných sietí čas na výmenu zariadení od vysokorizikových dodávateľov.

V posúdení vplyvu revidovaného aktu o kybernetickej bezpečnosti sa uvádzajú informácie o hospodárskych nákladoch prevádzkovateľov mobilných sietí na výmenu zariadení 5G od vysokorizikových dodávateľov. V posúdení vplyvu sa takisto riešia strategické riziká vyplývajúce z prítomnosti vysokorizikových dodávateľov, s ktorými sa spájajú náklady týkajúce sa bezpečnosti EÚ.

Osobitná správa 04/2022: Investičné fondy: opatreniami EÚ sa zatiaľ nevytvoril skutočný jednotný trh v prospech investorov

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 129. Komisia odporúčanie 1 písm. a) neprijala.

Komisia sa domnieva, že celkový právny rámec EÚ pre správu aktív je vhodný a účinný pri dosahovaní sledovaných cieľov účinného vnútorného trhu. Pravidelne sa reviduje s cieľom identifikovať a riešiť nedostatky. Preskúmanie smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov a nariadenia o európskych dlhodobých investičných fondoch sa uskutočnilo v rokoch 2022 – 2023 s cieľom zosúladiť ich s vývojom trhu a odvetvovými postupmi dohodnutými Parlamentom a Radou. Nadobudli účinnosť a v súčasnosti sú k nim pripojené potrebné vykonávacie opatrenia. Účinky navrhovaných legislatívnych zmien je potrebné sledovať a hodnotiť v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie. Komisia sa domnieva, že ďalšie hodnotenie týchto zmien rámca správy aktív EÚ bude možné a primerané najskôr až päť rokov po finalizácii transpozície.

Komisia navyše 4. decembra 2025 prijala návrh na zlepšenie fungovania sektora správy aktív a jeho trhovej integrácie v celej EÚ (návrh týkajúci sa únie úspor a investícií a balíka predpisov v oblasti integrácie trhu a dohľadu) odstránením prekážok vyplývajúcich z práva Únie aj z vnútroštátneho

práva prostredníctvom zmien smernice o podnikoch kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov, smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov a nariadenia o cezhraničnej distribúcii fondov. Návrhom sa zefektívňuje cezhraničné poskytovanie finančných prostriedkov, uľahčujú sa operácie pre správcov aktív, vytvára sa depozitný pas a Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) sa poskytujú posilnené právomoci v oblasti konvergencie. Komisia vzhľadom na široké a ambiciózne odstraňovanie prekážok zastáva názor, že v návrhu sa riešia štrukturálne faktory koncentrácie sídiel a posilňujú sa právomoci ESMA v oblasti konvergencie dohľadu. V súčasnosti o ňom rokujú Parlament a Rada.

Komisia napokon v súčasnosti pracuje na prijatí iniciatívy EÚ v oblasti fondov rizikového a rastového kapitálu. Cieľom tejto iniciatívy je zlepšiť prevádzkové podmienky správcov fondov rizikového a rastového kapitálu EÚ, ako aj zvýšiť ich konkurencieschopnosť v záujme ďalšej podpory hospodárstva EÚ a inovačných spoločností. Iniciatíva by mohla priniesť zjednodušený, primeranejší a nákladovo efektívnejší súbor pravidiel s cieľom pomôcť správcom fondov rizikového a rastového kapitálu EÚ pôsobiť a dosiahnuť väčšiu veľkosť, čím by sa posilnilo financovanie dostupné v EÚ. V závislosti od výsledku prebiehajúcich politických prác, posúdenia vplyvu a ďalších faktorov môže reforma viesť k technickým zmenám smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov, najmä pokiaľ ide o pôsobenie správcov alternatívnych investičných fondov nedosahujúcich hraničnú hodnotu a malých a stredných správcov alternatívnych investičných fondov s licenciou podľa tejto smernice, ako aj k technickým zlepšeniam nariadenia o európskych fondoch rizikového kapitálu.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 129. Komisia odporúčanie 1 písm. b) čiastočne prijala a vykonala viacero príslušných opatrení na riešenie odporúčania EDA.

Ako sa zdôrazňuje v odpovedi na odporúčanie 1 písm. a), Komisia 4. decembra 2025 prijala návrh týkajúci sa únie úspor a investícií a balíka predpisov v oblasti integrácie trhu a dohľadu. Činnosti v oblasti merania a monitorovania výkonnosti presahujú nevyhnutne obmedzený súbor ukazovateľov v pláne riadenia GR FISMA. Komisia každoročne uverejňuje zoznam ukazovateľov v záujme sledovania vývoja kapitálových trhov a monitorovania pokroku pri plnení cieľov únie kapitálových trhov, ktoré okrem iného zahŕňajú ukazovatele týkajúce sa investičných fondov. Revíziou smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov a pravidiel podávania správ na účely dohľadu týkajúcich sa kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov podľa smernice (EÚ) 2024/927 sa okrem toho od roku 2027 zlepší dostupnosť a kvalita údajov o investičných fondoch a ich správcoch, čím sa uľahčí monitorovania výkonnosti týchto účastníkov trhu.

ESMA navyše vykonáva priebežné posúdenia a monitorovanie rizika pre sektor investičných fondov, ktoré sa uverejňujú v sérii správ, ako sú správy o trendoch, rizikách a zraniteľnostiach, prehľad rizík a séria správ o trhu. ESMA v tomto kontexte vypracúva dokument s názvom Štrukturálne trhové ukazovatele trendov, rizík a zraniteľnosti, v ktorom sa uvádzajú štrukturálne ukazovatele týkajúce sa investičných fondov pre Európsky hospodársky priestor, EÚ a podľa členských štátov, ako aj údaje z registrov, ktoré vedie ESMA. Komisia teda po preskúmaní rámca zastáva názor, že súčasný súbor ukazovateľov a spôsobov uverejňovania predstavuje vhodný rámec.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 134. Komisia odporúčanie 3 písm. a) čiastočne prijala a zastáva názor, že v súvislosti s aspektmi, ktoré boli prijaté, je vykonané. Komisia 24. mája 2023 uverejnila svoj návrh týkajúci sa retailovej investičnej stratégie s cieľom posilniť retailových investorov a zabezpečiť, aby boli primerane chránení a aby sa povzbudzovali v investovaní na kapitálových trhoch. Stratégia sa vzťahuje na široké spektrum tém vrátane riešenia potenciálnych konfliktov záujmov finančných sprostredkovateľov na základe stimulov. Parlament a Rada 18. decembra 2025 dospeli k predbežnej politickej dohode.

V rámci tejto dohody sa zavádzajú opatrenia na zvýšenie dôvery retailových investorov a zlepšenie spôsobu, akým interagujú s finančnými trhmi, najmä prostredníctvom:

- posilnenia pravidiel týkajúcich sa koncepcie produktov s cieľom zabezpečiť, aby sa retailovým investorom neponúkali ani nepredávali produkty, ktoré neponúkajú dobrý pomer ceny a hodnoty,
- pomoci pri zmierňovaní potenciálnych konfliktov záujmov pri distribúcii investičných produktov zavedením prísnejších záruk a transparentnosti v prípadoch, keď sú stimuly povolené, a to okrem iného prostredníctvom testu stimulov,
- uľahčenia prístupu retailových investorov k široko diverzifikovaným a nákladovo efektívnym produktom, ktoré nie sú zložité,
- poskytnutia jasných štandardizovaných informácií o investičných produktoch retailovým investorom a aktualizácie pravidiel poskytovania informácií pre digitálny vek,
- podpory využívania štandardnej terminológie a prezentácie nákladov, aby boli transparentné a porovnateľné, čím sa investorom pomáha posúdiť hodnotu produktu,
- zabezpečenia, aby všetci retailoví klienti dostávali ročný súhrn investičnej výkonnosti svojho portfólia,
- ochrany retailových investorov pred zavádzajúcim marketingom zabezpečením, aby spoločnosti v plnej miere zodpovedali za marketingové oznámenia vrátane tých, ktoré sú šírené prostredníctvom sociálnych médií, celebrít alebo iných tretích strán, ktorým tieto spoločnosti poskytujú odplatu alebo motiváciu,
- zníženia administratívnej záťaže a zlepšenia prístupnosti produktov a služieb pre sofistikovaných retailových investorov tak, aby boli kritériá oprávnenosti na získanie postavenia profesionálneho investora primeranejšie,
- zintenzívnenia spolupráce orgánov EÚ a vnútroštátnych orgánov v oblasti dohľadu s cieľom umožniť riadne a účinné uplatňovanie pravidiel v celej EÚ a riešiť podvody a profesijné pochybenia.

Očakáva sa, že retailová investičná stratégia po formálnom prijatí predbežnej dohody Parlamentom a Radou posilní ochranu retailových investorov a zlepší prístup retailových investorov na kapitálové trhy.

Osobitná správa 06/2022: Práva duševného vlastníctva EÚ – Ochrana nie je úplne dokonalá

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 96. Komisia na riešenie odporúčania EDA prijala viacero opatrení. Prepracovaná smernica (EÚ) 2024/2823 z 23. októbra 2024 o právnej ochrane dizajnov a nariadenie (EÚ) 2024/2822 z 23. októbra 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2246/2002 o poplatkoch splatných Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo, nadobudli účinnosť 9. decembra 2024.

Pokiaľ ide o právne predpisy EÚ v oblasti ochranných známok, v článku 16 ods. 3 prepracovanej smernice aj v novom článku 19 ods. 3 nariadenia (ES) č. 6/2002 o dizajnoch EÚ zmeneného nariadením (EÚ) 2024/2822 sa teraz rozsah práv vyplývajúcich zo zapísaných dizajnov rozšíril s cieľom bojovať proti falšovanému tovaru, ktorý prechádza cez EÚ alebo sa nachádza v inej colnej situácii. Zatiaľ čo prepracovanú smernicu členské štáty stále musia transponovať, a to do 9. decembra 2027, ustanovenie v novom článku 19 ods. 3 nariadenia o dizajnoch EÚ v znení zmien sa už uplatňuje, a to od 1. mája 2025. Pokiaľ ide o intervenčnú prahovú hodnotu a vymedzenie malých zásielok, Komisia v septembri 2022 v nadväznosti na dôkladnú analýzu predložila návrh na preskúmanie vymedzenia malých zásielok [prostredníctvom delegovaného aktu, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) č. 608/2013] colným orgánom členských štátov, držiteľom práv a zástupcom na vyjadrenie

stanoviska. Vzhľadom na obavy a pochybnosti nastolené v súvislosti so zvýšením prahových hodnôt zo strany colných orgánov členských štátov aj držiteľov práv sa Komisia rozhodla tento návrh vziať späť. Niektoré členské štáty sa vyslovili za radikálnejšiu zmenu postupu v prípade malých zásielok, než je len zvýšenie prahových hodnôt množstiev. Postup v prípade malých zásielok je súčasťou prebiehajúceho hodnotenia nariadenia (EÚ) č. 608/2013. Intervenčné prahové hodnoty sa v súčasnom nariadení nestanovujú, ale sú súčasťou uvedeného hodnotenia.

Odpoveď na odporúčanie 2, bod 97. Komisia na riešenie odporúčania EDA prijala viaceré opatrenia a zastáva názor, že vykonávanie tohto odporúčania prebieha. Postup hodnotenia na základe článku 210 nariadenia o ochrannej známke Európskej únie začala v roku 2022. Externý dodávateľ vypracoval štúdiu na podporu hodnotenia, ktorú Komisia akceptovala 17. novembra 2024 pred prijatím rozhodnutia o jej uverejnení. Štúdia sa zameriava na hodnotenie zmien zavedených do nariadenia o ochrannej známke Európskej únie od roku 2017, ako aj na celkovú účinnosť a nákladovú efektívnosť postupu udeľovania ochrannej známky EÚ. V rámci tohto postupu sa vykonávajú aj analytické činnosti, na ktorých je založené posúdenie mechanizmov správy a riadenia a prvkov týkajúcich sa rámca poplatkov. Komisia v súčasnosti vypracúva pracovný dokument útvarov Komisie o hodnotení nariadenia o ochrannej známke Európskej únie, ako sa vyžaduje v článku 210 tohto nariadenia, pričom základom posúdenia je podporná štúdia. Na základe spätnej väzby používateľov systému ochranných známok a členských štátov navyše Komisia pravdepodobne zváži, že do hodnotenia zahrnie niektoré hmotnoprávne ustanovenia nariadenia o ochrannej známke Európskej únie. Uvedené je v duchu zjednodušenia, aby boli vo výsledkoch hodnotenia zohľadnené všetky možné uhly na účely potenciálneho preskúmania nariadenia o ochrannej známke Európskej únie.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. a), bod 101. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere.

Komisia spoločne s deviatimi dobrovoľne zúčastnenými členskými štátmi vytvorila podskupinu colnej expertnej skupiny pre colné kontroly a riadenie rizík s cieľom vypracovať spoločné kritériá rizika na účely práv duševného vlastníctva a zistiť, či by sa dali efektívne a účinne zaviesť. Podskupina vypracovala návrh právneho textu (vykonávacieho rozhodnutia Komisie a príslušných príloh) a otestovala ho v dvoch pilotných projektoch, pričom v jednom sa využívali historické údaje a v druhom údaje v reálnom čase a kontroly boli založené na prípadoch pozitívnej lustrácie na základe navrhovaných ukazovateľov rizika v rámci návrhu spoločných kritérií rizika. Výsledky týchto dvoch pilotných projektov, najmä toho, v rámci ktorého sa colné kontroly vykonávali vo vzťahu k dovozným vyhláseniam v reálnom čase, však boli sklamaním a k veľkému počtu zaistení neviedli. Jedným z dôvodov uvádzaných členskými štátmi bolo, že platnosť ukazovateľov rizika identifikovaných na účely práv duševného vlastníctva nemožno potvrdiť, čo znamená, že tieto ukazovatele rizika nie sú dostatočne vyspelé na to, aby sa začlenili do záväzných spoločných kritérií rizika.

Na základe výsledkov doterajšej práce podskupina dospela k záveru, že pristúpiť k zavedeniu záväzných spoločných kritérií rizika by bolo nateraz predčasné. Členské štáty však uznali potrebu zlepšiť riadenie rizík na európskej úrovni. Navrhlo sa teda otestovať využívanie konsolidovaných zoznamov údajov spojených s rizikom v oblasti práv duševného vlastníctva tak, že sa členským štátom umožní zhromažďovať a začleňovať tieto zoznamy do svojho systému riadenia rizík (napr. v prípade negatívne známych prevádzkovateľov) bez toho, aby sa vytvárala povinnosť členských štátov využívať zoznamy na účely kontrol. Tieto zoznamy by sa mali začleniť do spoločného systému riadenia rizík (CRMS 2). K tvorbe zoznamu prispejú všetky členské štáty, zatiaľ čo Komisia bude zodpovedať za konsolidáciu vstupných údajov do spoločného zoznamu pre všetky členské štáty. Toto riešenie bude dočasným opatrením až do zavedenia vylepšeného spoločného prístupu k riadeniu rizík v rámci balíka prebiehajúcich colných reforiem, najmä prostredníctvom Colného dátového centra.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. c), bod 101. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere.

Komisia prostredníctvom colnej expertnej skupiny pripomína členským štátom, že v konkrétnej lehote musia svoje údaje týkajúce sa zaistenia v oblasti práv duševného vlastníctva zaznamenávať do informačného systému proti falšovaniu a pirátstvu (databáza COPIS), pričom zároveň zdôrazňuje požadovanú kvalitu oznamovaných údajov.

Komisia si na konci roka 2024 na podporu hodnotenia nariadenia č. 608/2013 objednala externú štúdiu, ktorá bola nedávno dokončená. V štúdii sa uvádza otázka načasovania podávania správ. Táto téma sa bude riešiť aj v rámci hodnotenia vykonávania nariadenia (EÚ) č. 608/2013 zo strany Komisie s cieľom posúdiť, či by sa záväznou lehotou na podávanie správ zlepšila jeho kvalita a načasovanie.

Osobitná správa 07/2022: Nástroje internacionalizácie MSP: vysoký počet podporných opatrení, ktoré však nie sú v plnej miere súdržné ani koordinované

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 90. Pokiaľ ide o projekty v rámci iniciatívy Startup Europe, ktoré riadi Európska rada pre inovácie a ktoré sú takisto priamo prepojené s digitálnou politikou GR Connect, vypracované ukazovatele sa týkajú:

- počtu startupov podporených ekosystémom vytvoreným v rámci projektu,
- počtu pracovných miest vytvorených startupmi podporenými ekosystémom iniciatívy Startup Europe,
- činností zorganizovaných počas trvania projektu s cieľom pokračovať po jeho ukončení.

Komisia navyše spolupracuje s EIC s cieľom podporiť jej prácu pri monitorovaní projektov iniciatívy Startup Europe. To zahŕňa podávanie správ o projektoch a výstupoch, sledovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ako aj priebežné a záverečné preskúmanie, ktoré organizuje EIC.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 90. V rámci hodnotiacich a výberových kritérií programu Horizont Európa sa uprednostňujú projekty, ktoré najlepšie spĺňajú tri relevantné kritériá na vyhodnotenie návrhov, ktorými sú: excelentnosť, vplyv a kvalita a efektívnosť vykonávania (podľa článku 28 ods. 1 nariadenia o programe Horizont Európa). Týmito tromi kritériami na vyhodnotenie návrhov sa zabezpečuje, aby boli projekty prínosom a mali najväčší vplyv, pokiaľ ide o: i) zväčšenie trhovej stopy európskych startupov v rámci strategických digitálnych technológií a inovácií v oblasti špičkových technológií; ii) prepojenie startupov s miestnymi a európskymi ekosystémami, komunitami a potenciálnymi novými trhmi a iii) zväčšenie schopnosti spájať technologické riešenia a špičkové technologické startupy s investičnými a rastovými príležitosťami. Tým sa zabezpečí, aby sa v rámci financovaných projektoch spájali tie startupy, ktoré najviac prispievajú k rastu a pracovným miestam. Komisia vo výzvach na predkladanie návrhov týkajúcich sa iniciatívy Startup Europe zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa v návrhu projektu uvádzalo, ako startupom pomôže v plnej miere uvoľniť a rozvinúť ich potenciál a konkurencieschopnosť.

Osobitná správa 08/2022: Podpora konkurencieschopnosti MSP z EFRR – Nedostatky v návrhu znižujú účinnosť financovania

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 80. Komisia odporúčanie 2 písm. a) neprijala.

Komisia súhlasí, že výberové kritériá by mali byť primerane ambiciózne, no nesúhlasí, že súťažné výzvy sú vždy vhodnou štandardnou možnosťou na podporu malých a stredných podnikov. Právny

základ ponecháva riadiacim orgánom voľnosť pri výbere akéhokoľvek výberového konania, ktoré považujú za najvhodnejšie na dosiahnutie maximálneho prínosu financovania Únie vzhľadom na každú situáciu, program alebo ich obvyklé administratívne postupy. Riadiace orgány si môžu vybrať medzi súťažnými a nesúťažnými výzvami [porovnaj odôvodnenie 60 nariadenia (EÚ) 2021/1060] v každom individuálnom prípade pri zohľadnení výhod a nevýhod oboch metód.

Osobitná správa 09/2022: Výdavky v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020 – Neboli také vysoké, ako boli vykázané

Odpoveď na odporúčanie 1, bod 58. Komisia sa dôsledne zameriava na meranie príspevkov spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) čo najspoľahlivejším a vedecky podloženým spôsobom, pričom zároveň prihliada na to, že metodika sa musí jednoducho vykonávať a malo by sa zabrániť neprimeranej administratívnej záťaži. V januári 2026 Komisia uverejnila štúdiu o sledovaní rozpočtu v súvislosti s príspevkom spoločnej poľnohospodárskej politiky k zmene klímy. Na základe súčasnej metodiky sledovania sa odhaduje pozitívny príspevok v oblasti klímy, ktorý je vo všeobecnosti v súlade s váhovými koeficientmi stanovenými v článku 100 nariadenia (EÚ) 2021/2115, najmä pokiaľ ide o priame platby a oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami.

Na ďalšie programové obdobie sú váhové koeficienty na úrovni 40 % a 100 %, ktoré sa v súčasnosti plánujú použiť v prípade oblastí intervencie spojených s poľnohospodárstvom, najlepšie zosúladené s pozitívnymi príspevkami výdavkov SPP, ktoré boli určené na základe novej metodiky podľa štúdie. Zistenia štúdie vo všeobecnosti podporujú novú metodiku uvedenú v navrhovanom nariadení o výkonnosti.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 60. Komisia toto odporúčanie neprijala.

Vo všetkých základných aktoch rozpočtových programov EÚ sa stanovuje súlad s vhodnou a prispôsobenou verziou zásady „nespôsobovať významnú škodu“ a v európskom právnom predpise v oblasti klímy sa vyžaduje, aby Komisia pred prijatím každého návrhu opatrenia alebo legislatívneho návrhu (vrátane rozpočtových návrhov) posúdila daný návrh z hľadiska jeho súladu s cieľom EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a s cieľmi EÚ v oblasti klímy do rokov 2030 a 2040. Komisia sa preto domnieva, že by nebolo relevantné rozšíriť metodiku zohľadňovania problematiky klímy tak, aby zahŕňala negatívny vplyv, ako navrhuje EDA, a to aj vzhľadom na dodatočnú záťaž, ktorá by tým vznikla pre všetkých príslušných aktérov.

Odpoveď na odporúčanie 3, bod 63. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere.

Komisia prijala viaceré kroky zamerané na podávanie správ o vplyve rozpočtu EÚ na ciele v oblasti klímy vo výročných správach o riadení a výkonnosti za roky 2023 a 2024. Za tieto roky sa v týchto správach uvádzajú informácie o úsporách v oblasti energetickej efektívnosti za rok v prípade súkromných a verejných budov, emisiách CO_2, ktorým sa za rok zabránilo, a inštalovanej kapacite energie z obnoviteľných zdrojov a zhŕňajú sa výsledky z rôznych rozpočtových programov EÚ. Neexistencia harmonizovaných ukazovateľov, ktoré by sa dali zhrnúť, vo všetkých rozpočtových programoch však Komisii bráni rozšíriť rozsah tohto monitorovania vplyvu.

V návrhu nariadenia o výkonnosti na účely viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034 sa stanovuje rámec výkonnosti na účely monitorovania výdavkov a výkonnosti vo všetkých rozpočtových programoch a činnostiach EÚ. Súčasťou tohto rámca je spoločný zoznam oblastí intervencie a ukazovateľov vo forme koeficientov s cieľom umožniť monitorovanie výdavkov a výkonnosti v súvislosti so zmiernením zmeny klímy a s adaptáciou na zmenu klímy. Pokiaľ ide o zmiernenie zmeny klímy, kľúčovým ukazovateľom sú emisie skleníkových plynov, ktorým sa zabránilo, pričom

tento ukazovateľ bol zahrnutý do príslušných oblastí intervencie a umožní, aby sa tento dôležitý výsledok zhrnul naprieč celým rozpočtom EÚ.

Osobitná správa 10/2022: Iniciatíva Leader a miestny rozvoj vedený komunitou uľahčuje zapojenie na miestnej úrovni, dodatočné prínosy však stále nie sú dostatočne preukázané

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. e), bod 84. Komisia toto odporúčanie čiastočne prijala s výhradou jeho uskutočniteľnosti z hľadiska zberu údajov a existencie spoločného vymedzenia zákonom stanovených úloh.

Komisia so svojím dodávateľom preskúmala možnosť posúdiť používanie finančných prostriedkov iniciatívy LEADER na financovanie zákonom stanovených úloh orgánov EÚ, celoštátnych, regionálnych či miestnych orgánov v rámci podpornej hodnotiacej štúdie nákladov a prínosov vykonávania iniciatívy LEADER, ktorá bola uverejnená 9. novembra 2023. Z preskúmania vyplynulo, že analýza zákonom stanovených úloh nie je uskutočniteľná z dôvodu neexistencie spoločného vymedzenia a chápania toho, čo patrí do rámca zákonom stanovených úloh, ako aj z dôvodu nedostupnosti údajov na účely takejto analýzy. Komisia preto zastáva názor, že v prípade časti odporúčania, ktorú prijala, náležité následné opatrenia vykonala, pretože preskúmala uskutočniteľnosť vykonania takejto analýzy a potom dospela k záveru, že uskutočniteľné nie je.

Odpoveď na odporúčanie 2, bod 84. Komisia na riešenie odporúčania EDA prijala viacero opatrení.

V rámci hodnotenia *The ex-post evaluation of the European Regional Development Fund (ERDF) and the Cohesion Fund for the 2014-2020 programming period* [*Ex post* hodnotenie Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu za programové obdobie 2014 – 2020] (pracovný dokument útvarov Komisie a zhrnutie) sa našli dôkazy o tom, že riadiace orgány prispôsobovali opatrenia miestnemu kontextu a že podpora bola do značnej miery relevantná z hľadiska uspokojovania pokračujúcich a nových potrieb prijímateľov v priebehu programového obdobia. Zistilo sa, že integrované územné nástroje, ako sú integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou, sú vo všeobecnosti účinné pri uplatňovaní územného pohľadu v záujme zacielenia zdrojov z EFRR a pri podpore viacúrovňovej správy a integrovaného multiodvetvového prístupu k vypracúvaniu územných stratégií.

Štúdia územných nástrojov prispievajúca k *ex post* hodnoteniu programov politiky súdržnosti financovaných z EFRR za roky 2014 – 2020 mala byť uverejnená v roku 2025. Miestny rozvoj vedený komunitou vychádzal z prístupu iniciatívy LEADER k rozvoju vidieka, v rámci ktorého miestne akčné skupiny (MAS) zabezpečujú vedenie miestneho rozvoja zdola nahor. Zatiaľ čo využitie iniciatívy LEADER financovanej z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka je pre všetky členské štáty povinné, využitie iných fondov vrátane fondov politiky súdržnosti je dobrovoľné. Veľká väčšina MAS v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou (574) bola vidiecka a všetky už pôsobili ako MAS v rámci iniciatívy LEADER aspoň v jednom predchádzajúcom programovom období.

Jedným z najdôležitejších faktorov motivujúcich MAS k prijatiu miestneho rozvoja vedeného komunitou bola predchádzajúca kladná skúsenosť s iniciatívou LEADER v rokoch 2007 – 2013, ktorá zahŕňala existenciu účinných štruktúr vykonávania aj skúsené tímy, ktoré chceli pokračovať vo svojej práci. V prípade miestneho rozvoja vedeného komunitou vo vidieckych oblastiach bola uľahčená súdržnosť, keďže MAS mohli vychádzať zo svojich skúseností s vytváraním strategických rámcov na účely iniciatívy LEADER v skorších programových obdobiach (Inforegio – Hodnotenia programového obdobia 2014 – 2020).

V pracovnom dokumente útvarov Komisie týkajúcom sa *ex post* hodnotenia Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) za programové obdobie 2014 – 2020 sa konštatovalo, že do miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorý bol financovaný z ENRF, sa účinne zapájali miestne zainteresované strany prostredníctvom miestnych akčných skupín v oblasti rybárstva, čím sa podporoval inkluzívny rozvoj a budovala sa miestna kapacita. Napriek pomerne skromným rozpočtom sa podporilo viac než 14 000 projektov, vytvorili sa pracovné miesta, podniky a partnerstvá a zároveň sa podporovala udržateľnosť a inovácie. Prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou sa posilnila úloha rybárstva v miestnom hospodárstve a prispelo sa k priblíženiu politík EÚ k pobrežným komunitám. Hodnotiaci pracovný dokument útvarov Komisie sa uverejní v druhom štvrťroku 2026, takže očakávaný dátum ukončenia sa náležite revidoval.

Osobitná správa 11/2022: Ochrana rozpočtu EÚ – Čierne listiny treba využívať lepšie

Odpoveď na odporúčanie 2 ods. 2, bod 93. Komisia v rámci správnej rady Komisie začala vykonávať inštitucionálny dohľad nad účinným fungovaním systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia EÚ (EDES). To zahŕňalo najmä následné opatrenia v nadväznosti na správy a odporúčania Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) týkajúce sa včasného odhaľovania rizika alebo vylúčenia a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania výboru.

Komisia takisto zabezpečuje inštitucionálny dohľad nad prebiehajúcimi vyšetrovaniami Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskej prokuratúry[1], pričom v plnej miere plní možné požiadavky na dôvernosť. Úlohy zodpovedného povoľujúceho úradníka a výboru EDES pri harmonizácii reakcie na situácie vyžadujúce si vylúčenie musia zostať nedotknuté.

Pokiaľ ide o využívanie dostupných zdrojov údajov na identifikáciu prípadov vylúčenia, Komisia preskúma možnosť dohľadu nad činnosťou zodpovedného povoľujúceho úradníka, keď sa v príslušných databázach zaznamenávajú informácie o možných prípadoch vylúčenia. Pokiaľ ide o údaje zo systému riadenia nezrovnalostí (IMS), záznamy sa poskytujú, keď zodpovedný povoľujúci úradník zaznamená pozitívnu lustráciu v systéme a vyžiada si ďalšie informácie.

Komisia takisto podotýka, že na rozdiel od správ úradu OLAF alebo oznámení Európskej prokuratúry, v ktorých sa často odporúča prijatie opatrenia systému EDES, v rámci ostatných uvedených zdrojov údajov (IMS, konečné výsledky auditov, rozhodnutia o hospodárskej súťaži a oznámenia implementujúcich partnerov) sa z ich povahy prijatie takéhoto opatrenia neodporúča, takže si monitorovanie na úrovni organizácie vo svojej podstate nevyžadujú. V súlade s decentralizovanou povahou rozpočtu EÚ musí zodpovedný povoľujúci úradník overiť, či príslušný subjekt predstavuje riziko pre rozpočet EÚ a či si toto riziko vyžaduje opatrenie systému EDES. Komisia neustále dohliada na vykonávanie odporúčaní výboru EDES.

Odpoveď na odporúčanie 2 ods. 3, bod 93. Komisia odporúčanie 2 ods. 3 čiastočne prijala a zastáva názor, že v súvislosti s časťami, ktoré boli prijaté, je vykonané.

Komisia sa nespolieha len na čestné vyhlásenia. Okrem overovania takýchto vyhlásení Komisia stanovuje určité *ex post* záruky. Komisia predovšetkým vyžaduje, aby zodpovedný povoľujúci úradník pred podpisom zmluvy overil údaje v databáze EDES, a to vo všetkých fázach postupov. *Ex post* kontroly sa zabezpečujú aj prostredníctvom toho, že pred uskutočnením platieb sa v systéme ABAC

[1] Odkaz na „prebiehajúce vyšetrovania úradu OLAF“ by sa mal chápať ako odkaz na ochranné administratívne opatrenia na ochranu finančných záujmov Únie, ako sa opisujú v článku 7 ods. 6 nariadenia č. 883/2013 (nariadenie o úrade OLAF).

objavia varovania o zablokovaní súvisiace s vylúčenými subjektmi. Systém takisto zodpovedných povoľujúcich úradníkov upozorní, ak sa v systéme EDES zaeviduje včasné odhalenie. Povoľujúci úradníci tak môžu byť v priebehu plnenia zmluvy informovaní o záležitostiach týkajúcich sa protistrán EÚ, s ktorými majú prebiehajúci zmluvný vzťah.

Komisia však preskúma možnosť vytvorenia jednotného kontaktného miesta pre orgány členských štátov s cieľom čerpať z relevantných dostupných údajov zo systému EDES, z nástroja Arachne a údajov súvisiacich so systémom SUMMA (aplikácia nahrádzajúca systém ABAC ako ústredný finančný informačný systém), aby sa zabezpečila maximálna ochrana rozpočtu EÚ prostredníctvom prepojenia, prenosu údajov a nástrojov a techník založených na umelej inteligencii. Komisia v tejto súvislosti vyvinula webovú službu s cieľom pomôcť systémom externých organizácií, ako sú systémy implementujúcich partnerov a členských štátov, získať prístup k databáze EDES. Z toho vyplýva, že prepojenia s inými systémami sa vyvíjajú a budú sa postupne rozširovať na ďalšie nástroje a platformy. Komisia okrem toho plánuje budúce prepojenie s nástrojom Arachne+, vďaka čomu sa ďalej zlepšia schopnosti systému.

Odpoveď na odporúčanie 2 ods. 4, bod 93. Komisia naďalej aktualizuje svoje inštitucionálne usmernenia týkajúce sa systému EDES a vypracovala *ad hoc* usmernenia riešiace špecifické situácie (t. j. využívanie správ úradu OLAF, vplyv rozhodnutí o vylúčení na existujúce právne záväzky) s cieľom maximalizovať účinnosť postupov v systéme EDES, pričom vypracuje ďalšie usmernenia týkajúce sa používania systému EDES.

Odpoveď na odporúčanie 2 ods. 5, bod 93. Komisia bude naďalej zlepšovať informovanosť o systéme EDES, a to aj v rámci iných inštitúcií a orgánov EÚ, orgánov členských štátov a implementujúcich partnerov. Komisia sa usiluje zvyšovať informovať o systéme EDES prostredníctvom rôznych opatrení vrátane organizácie jednodňového seminára pre všetky odbory Komisie, komunikácie s inými inštitúciami, úradmi, orgánmi a agentúrami, článkov na intranete Komisie a *ad hoc* odbornej prípravy pre rôzne publikum. Orgánom členských štátov sa včas poskytne odborná príprava týkajúca sa uplatňovania systému na zdieľané riadenie, ktorá bude určená pre fondy a programy financované od januára 2028. Pokiaľ ide o spoluprácu s implementujúcimi partnermi, Komisia by chcela zdôrazniť, že prostredníctvom existujúcich dohôd sa už zabezpečuje vysoká úroveň ochrany rozpočtu EÚ bez toho, aby to zahŕňalo povinné používanie systému EDES. Podľa článku 157 nariadenia o rozpočtových pravidlách musia implementujúci partneri zabezpečiť rovnocennú úroveň ochrany.

Komisia preto považuje toto odporúčanie za vykonané.

Odpoveď na odporúčanie 3, bod 95. Komisia zastáva názor, že toto odporúčanie je vykonané a výlučne na administratívnu autonómiu partnerov sa nespolieha.

Zatiaľ čo nepriame riadenie je založené na spoliehaní sa na systémy, pravidlá a postupy implementujúcich partnerov, finančné prostriedky sa týmto partnerom zverujú až potom, ako sa v rámci *ex ante* posúdenia potvrdí, že ich systémy dokážu odhaliť a riešiť situácie vyžadujúce si vylúčenie (v súlade s článkom 138 nariadenia o rozpočtových pravidlách), nezrovnalosti a podvody. Ak sú systémy čiastočne v súlade, Komisia uplatní cielené opatrenia v oblasti dohľadu s cieľom chrániť finančné záujmy EÚ. Vďaka vzoru dohody o príspevku sa navyše ďalej zakotvujú vynútiteľné ustanovenia týkajúce sa vylúčenia z prístupu k financovaniu (článok 20 všeobecných podmienok dohody o príspevku) a všeobecné povinnosti podávania správ. Tieto povinnosti zahŕňajú povinnosť bezodkladne Komisii oznamovať prípady preukázaných podvodov a nezrovnalostí a následné opatrenia prijaté v nadväznosti na ne, ako aj akékoľvek informácie o prípadoch podozrenia z podvodov, korupcie alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy EÚ (článok 2.6 všeobecných podmienok dohody o príspevku). Tieto informácie môže Európska komisia použiť na účely systému EDES. Podľa článkov 11 a 12 všeobecných podmienok dohody

o príspevku si navyše Komisia vyhradzuje právo pozastaviť plynutie lehoty na platbu/platnosti dohody o príspevku alebo túto dohodu ukončiť, ak dôjde k porušeniu podstatných záväzkov (ako sú záväzky v článkoch 2 a 20), čím sa zabezpečuje zodpovednosť a monitorovanie. Rámec je teda založený na dvoch kľúčových prvkoch: po prvé na spoliehaní sa na vopred posúdené systémy hodnotené na základe posúdenia pilierov a po druhé na striktných zmluvných záväzkoch a mechanizmoch presadzovania. Pokiaľ ide o opatrenia v oblasti humanitárnej pomoci, odkazy na konkrétne články dohody o príspevku zodpovedajú rovnocenným ustanoveniam obsiahnutým v dohode o príspevku v oblasti humanitárnej pomoci.

Odpoveď na odporúčanie 5 ods. 3, bod 97. Komisia bude naďalej vyvíjať integrovaný informačný systém na účely nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (Arachne), ktorý sprístupnila orgánom členských štátov plniacim rozpočet EÚ. Tento vývoj bude zahŕňať nové prvky a funkcie, ako je *ex ante* modul, vývoj v rámci SPP a nové ukazovatele rizika s cieľom zohľadniť údaje o skutočnom vlastníctve.

Komisia sa takisto zameria na zlepšenie používateľskej ústretovosti systému a v rozsahu, v akom členské štáty sprístupňujú vnútroštátne údaje, na jeho interoperabilitu s inými zdrojmi údajov EÚ a vnútroštátnych údajov, ktoré sú relevantné pre plnenie rozpočtu EÚ. Nariadenie (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), predstavuje právny základ a zavádzajú sa ním komplexné opatrenia na účely modernizovaného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (Arachne+) s cieľom lepšie chrániť finančné záujmy EÚ od roku 2028 (na základe skúseností s predchádzajúcim nástrojom Arachne). Nový nástroj sa bude uplatňovať na všetky spôsoby riadenia a bude založený na modernej IT architektúre využívajúcej najmä interoperabilitu a umelú inteligenciu (AI). Hoci je používanie budúceho nástroja v súčasnosti dobrovoľné, inštitúcie a orgány EÚ, členské štáty a subjekty plniace rozpočet EÚ budú od roku 2028 povinné zadávať do nástroja relevantné údaje. V spoločnom vyhlásení zo 7. decembra 2023 sa Komisia, Rada a Parlament zaviazali preskúmať a znovu prediskutovať povinné používanie nástroja na účely viacročných finančných rámcov po roku 2027 na základe posúdenia pripravenosti nástroja do konca roku 2027 zo strany Komisie.

Odpoveď na odporúčanie 5 ods. 4, bod 97. Komisia zodpovedá za sprístupňovanie rozhodnutí EÚ o vylúčení v databáze EDES a usiluje sa nástroj čo najviac propagovať. Naďalej podporuje využívanie integrovaného informačného systému Arachne+ na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika prostredníctvom špecializovaných kurzov odbornej prípravy, prítomnosti na konferenciách, pracovnej skupiny Komisie a expertnej skupiny členských štátov. Expertná skupina Komisie bola zriadená rozhodnutím Komisie C(2024) 7889 z 20. novembra 2024 s cieľom nadviazať úzku a nepretržitú spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi so zameraním na štyri hlavné kritériá posudzovania pripravenosti, t. j. ukazovatele rizika, interoperabilitu, ochranu údajov a AI. Členmi skupiny sú zástupcovia členských štátov z oblasti financií, auditu, správy údajov alebo vývoja IT. Zástupcovia EDA vystupujú ako pozorovatelia.

Odpoveď na odporúčanie 5 ods. 5, bod 97. Komisia v kontexte prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách predložila návrh v súlade s týmto špecifickým čiastkovým odporúčaním. Pokiaľ teda ide o údaje EÚ, toto čiastkové odporúčanie možno považovať za vykonané k dátumu nadobudnutia účinnosti prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách (k 30. septembru 2024).

Osobitná správa 12/2022: Trvalosť v oblasti rozvoja vidieka – Väčšina projektov ostáva počas stanoveného obdobia funkčná, dajú sa však dosiahnuť aj dlhodobejšie výsledky

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 70. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané.

Komisia 14. decembra 2023 usporiadala seminár siete SPP EÚ o trvalosti investícií (sieť SPP EÚ) pre členské štáty, prijímateľov a hodnotiteľov. Cieľom seminára bolo okrem iného identifikovať relevantné prístupy k posudzovaniu pokračujúceho fungovania projektov financovaných EÚ a zdroje informácií o tomto posudzovaní.

Správy s najdôležitejšími informáciami sú dostupné na špecializovanom webovom sídle: Správa s najdôležitejšími informáciami – Seminár o trvalosti investícií. Komisia prezentovala výsledok seminára vrátane najlepších postupov členských štátov na zasadnutí expertnej skupiny pre vykonávanie nariadenia o strategických plánoch SPP 28. júna 2024. V nadväznosti na zasadnutie expertnej skupiny Komisia 4. decembra 2024 poskytla členským štátom dokument, v ktorom bol zhrnutý výsledok seminára siete SPP EÚ o trvalosti investícií konaného 14. decembra 2023 a písomné príspevky členských štátov k otázkam na diskusiu.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 70. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané.

Na základe výsledkov seminára siete SPP EÚ o trvalosti investícií, ktorý sa konal 14. decembra 2023 (Správa s najdôležitejšími informáciami – Seminár o trvalosti investícií | sieť SPP EÚ) Komisia identifikovala výzvy a rizikové faktúry v súvislosti s trvalosťou investícií a poskytla výsledok seminára členským štátom počas zasadnutia expertnej skupiny pre vykonávanie nariadenia o strategických plánoch SPP 28. júna 2024. V nadväznosti na zasadnutie expertnej skupiny Komisia 4. decembra 2024 poskytla členským štátom dokument, v ktorom bol zhrnutý výsledok seminára siete SPP EÚ o trvalosti investícií konaného 14. decembra 2023 vrátane rizikových faktorov a písomné príspevky členských štátov k otázkam na diskusiu.

Osobitná správa 13/2022: Voľný pohyb v EÚ počas pandémie COVID-19 – Obmedzený dohľad nad kontrolami na vnútorných hraniciach a nekoordinované opatrenia členských štátov

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. e), bod 80. Komisia odporúčanie 1 písm. e) neprijala.

Komisia prijala kroky na zlepšenie súčasných právnych predpisov, konkrétnejšie tak, že navrhla rozsiahle zmeny Kódexu schengenských hraníc, ktoré nadobudli účinnosť v júli 2024. Revidovaný Kódex schengenských hraníc zahŕňa okrem iného hranicu pre členské štáty na preukázanie primeranosti a nevyhnutnosti kontrol na vnútorných hraniciach, ktorá je tým vyššia, čím dlhšie tieto kontroly trvajú, ako aj vzory oznámení a *ex post* správ, vďaka čomu sa už zlepšila ich kvalita. Potrebné vykonávacie akty, v ktorých sa stanovuje jednotný formát oznámení a *ex post* správy, boli prijaté.

Odporúčanie 1 písm. e) sa neprijalo, pretože sa v ňom odporúča, aby Komisia iniciovala konanie na presadenie práva. To zasahuje do voľnej úvahy Komisie, pokiaľ ide o jej politiku presadzovania a o to, či a kedy začne postup v prípade nesplnenia povinnosti alebo predloží vec Súdnemu dvoru. Uvedené sa podrobnejšie vysvetľuje aj v oznámení s názvom Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva.

Osobitná správa 14/2022: Reakcia Komisie na podvody v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky – Čas na prehĺbenie prehľadu

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. c), bod 112. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané.

Komisia od 25 členských štátov zhromaždila informácie o nových technológiách vrátane AI a ich použití v operáciách v oblasti boja proti podvodom. Uvedené sa uskutočnilo prostredníctvom dotazníka, ktorý bol súčasťou štúdie vykonanej externým dodávateľom s cieľom prispôsobiť horizontálne posúdenie rizika podvodov v rámci SPP. Z anonymizovanej analýzy odpovedí vyplynulo rozšírené používanie nástroja Arachne, systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov a systému monitorovania plôch ako hlavných nástrojov na boj proti podvodom. V rámci odpovedí sa takisto uvádzal softvér založený na AI používaný na rozpoznávanie a analýzu fotografií so zemepisným označením a pilotný projekt v oblasti softvéru AI použitý na posudzovanie v rámci včasného preverovania žiadostí.

Zhrnutie odpovedí členských štátov sa prezentovalo na 18. konferencii platobných agentúr v Bruseli 7. októbra 2025. Prezentácia umožnila diskusiu a podporila výmenu najlepších postupov, pokiaľ ide o používanie nástrojov AI v oblasti predchádzania podvodom.

V kontexte opatrenia 12 stratégie Komisie pre boj proti podvodom sa v rámci Programu EÚ pre boj proti podvodom, ktorý riadi úrad OLAF, pomáha orgánom členských štátov vytvárať a zlepšovať nástroje založené na AI alebo súvisiace s AI. V rámci výzvy zameranej na technickú pomoc na rok 2024 sa napríklad orgánom členských štátov poskytli viaceré granty na nákup softvéru na vývoj inteligencie a na systémy na analýzu údajov založené na AI. Úrad OLAF okrem toho komunikuje s členskými štátmi v rámci technickej iniciatívy, ktorá zahŕňa preventívne aj vyšetrovacie aspekty boja proti podvodom, pričom strategickým cieľom je vytvoriť „digitálny súbor nástrojov na boj proti podvodom“. Iniciatíva sa zameriavala na tri hlavné pracovné oblasti:

- používanie AI na účely vyšetrovania,
- analytické metódy na účely proaktívneho odhaľovania podvodov na základe údajov a
- prepájanie rôznych zdrojov údajov.

V máji 2025 na konci trojdňového seminára účastníci z členských štátov a aktérov boja proti podvodom v rámci Európskej komisie predložili tri mandáty s výstupmi (riešenia ako nástroje AI a pokyny pre AI, ktoré sa zaradia do súboru nástrojov). V júni 2026 sa členské štáty a aktéri boja proti podvodom EÚ schádzajú pri príležitosti druhého seminára o digitálnych nástrojoch na boj proti podvodom s cieľom preskúmať pokrok pri uskutočňovaní mandátov prijatých v máji 2025 a diskutovať o nových projektoch.

Osobitná správa 15/2022: Opatrenia na rozšírenie účasti na programe Horizont 2020 boli dobre navrhnuté, ale udržateľná zmena bude závisieť najmä od úsilia vnútroštátnych orgánov

Odpoveď na odporúčanie 3, bod 94. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Komisia prijala oznámenie o synergiách medzi programom Horizont Európa a programami EFRR, ktoré bolo uverejnené v úradnom vestníku 4. novembra 2022 [EUR-Lex – 52022XC1104(02) – SK – EUR-Lex].

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. c), bod 96. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané.

Všetci prijímatelia projektov sú povinní oznamovať svoje úspechy a výsledky projektu, pričom tieto informácie sú potom ľahko a neobmedzene dostupné na verejne prístupnej platforme Európskej komisie s názvom Informačná služba Spoločenstva pre výskum a vývoj (CORDIS). Okrem toho bola v rámci pracovného programu Horizont Európa na roky 2023 – 2024 (s. 37) vyhlásená osobitná nová výzva, ktorá sa obzvlášť zameriavala na akcie na rozšírenie účasti, s názvom Nástroj na podporu šírenia a využívania vedomostí (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05). Výzva bola uzavretá 28. septembra 2023. Víťaz vybraný spomedzi deviatich oprávnených návrhov pomôže prijímateľom v rámci akcií na rozšírenie účasti pri rozsiahlejšom šírení ich výsledkov. Ďalšou činnosťou, ktorá sa

pripravuje v spolupráci s Výkonnou agentúrou pre výskum, sa vytvorí diverzifikovanejší, hlbší a cielený prístup k príkladom úspechov. Prebiehajúce projekty sa budú analyzovať špecificky s cieľom vybrať konkrétne príklady úspechov, ktoré sa potom budú oznamovať rôznymi menej zvyčajnými spôsobmi (t. j. prostredníctvom svedectiev zainteresovaných strán, prezentácií nielen zo strany prijímateľov projektov, ale aj zo strany spoločnosti alebo správnych orgánov), aby sa ich úspechy a vplyv na spoločnosť demonštrovali širšiemu publiku.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. a), bod 99. Komisia zastáva názor, že odporúčanie 5 písm. a) zamerané na zlepšenie monitorovania opatrení na rozšírenie účasti bolo vyriešené.

Pokiaľ ide o vytváranie tímov – kľúčovú akciu, ktorou sa podporuje budovanie kapacít s doplňujúcim financovaním z iných zdrojov –, od koordinátorov sa vyžaduje, aby dokumentovali pokrok na základe viacerých kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré sú zhrnuté v správe Výkonnej agentúry pre výskum o vykonávaní vytvárania tímov. Pokiaľ ide o ďalšie nástroje na rozširovanie účasti, kľúčové ukazovatele výkonnosti sú stanovené na úrovni dohôd o grante s cieľom zohľadniť vlastnosti rôznych akcií.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. b), bod 99. Komisia a Výkonná agentúra pre výskum sledujú štatistiky (napr. pre koľko projektov rozširovania účasti boli prínosom iné akcie na rozšírenie účasti), pokračujú s každoročnými prieskumami (ktoré zahŕňajú aj projekty, ktoré boli ukončené) a uverejňujú príklady úspechu, v ktorých sa vyzdvihujú ukončené projekty. V rámci časti pracovného programu Horizont Európa na roky 2026 – 2027 týkajúcej sa rozširovania účasti (WIDERA) sa vyhlasuje nová výzva – Vytváranie tímov pre synergie – ako akcia v oblasti synergií pre existujúce centrá excelentnosti zamerané na vytváranie tímov, ktoré boli financované v rámci predchádzajúcich výziev v oblasti vytvárania projektov. Napokon v prípade vytvárania tímov sa koordinátori všetkých ukončených a prebiehajúcich projektov vytvárania tímov zúčastňujú na klube vytvárania tímov s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a skúsenosti.

Osobitná správa 19/2022: Obstarávanie vakcín proti ochoreniu COVID-19 Európskou úniou – Po počiatočných výzvach sa zabezpečil dostatočný počet dávok, no výkonnosť procesu nebola dostatočne posúdená

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 81. V nariadení o rámci pre núdzové situácie prijatom v roku 2022 sa stanovuje právny rámec obstarávania zdravotníckych protiopatrení na európskej úrovni v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia. Preskúmanie tohto nariadenia, ktoré sa stanovuje v jeho článku 16, sa zatiaľ neuskutočnilo, pretože nariadenie sa doteraz neaktivovalo. Komisia však v priebehu času posudzovala riziká spojené s prístupom k obstarávaniu a vypracúva špecializovaný dokument, v ktorom budú zhrnuté kroky prijaté na účely posúdenia rizika týkajúceho sa prístupu k obstarávaniu. Komisia tento dokument sfinalizovala 27. mája 2026 a odporúčanie preto považuje za vykonané.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 81. Očakávaný dátum ukončenia bol v prípade tohto odporúčania revidovaný na 31. december 2026, keďže stresové testovanie usmernení pre krízové obstarávanie si vyžaduje, aby boli tieto usmernenia najprv vypracované a schválené, čo sa v súčasnosti plánuje na koniec prvého polroka 2026.

Komisia bude môcť efektívne pripraviť stresový test až potom, ako budú prijaté konečné usmernenia. Takisto treba podotknúť, že v súlade s usmerneniami a zmluvnými záväzkami zvyčajne trvá navrhnutie, plánovanie a vykonanie takýchto cvičení najmenej šesť mesiacov. Komisia v súčasnosti vykonala všetky potrebné predbežné práce s cieľom zabezpečiť včasné usporiadanie stresového testu.

Cvičenie bolo zahrnuté do plánu cvičení Komisie. Je uzavretá zmluva na zabezpečenie potrebnej externej podpory, pokiaľ ide o vytváranie a logistiku cvičenia.

Osobitná správa 20/2022: Opatrenia EÚ na boj proti nezákonnému rybolovu – Kontrolné systémy existujú, ale sú oslabené nerovnomernými kontrolami a sankciami zo strany členských štátov

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 98. Zmeny nariadenia Komisie (ES) č. 1010/2009 o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove, ktoré boli prijaté 22. novembra 2023, zahŕňali povinné uplatňovanie kritériá rizika určených na úrovni EÚ.

Komisia v spolupráci s členskými štátmi a s Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva naďalej pracuje na identifikácii automatizovaných upozornení na riziká a vývoji IT týkajúcom sa týchto upozornení, ako aj na automatizácii niektorých kontrol v kontexte systému CATCH (informačný systém osvedčovania úlovkov). Revidované kritériá rizika sa zohľadnili vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2025/1522, na základe ktorého sa stali pre členské štáty povinnými. Komisia v súčasnosti pracuje na vytvorení nových usmernení ku kontrolám a overovaniam, ktoré sa členským štátom poskytnú v roku 2026.

Pokiaľ ide o dvojročné správy členských štátov o vykonávaní nariadenia Komisie (ES) č. 1010/2009 [článok 55 nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008], Komisia analyzovala, akým spôsobom v rokoch 2018 – 2021 uplatňovalo kritériá rizika takmer všetkých 27 členských štátov a členským štátom vydala odporúčania (prostredníctvom nadväzujúcich listov). Analýza za obdobie 2022 – 2023 v súčasnosti prebieha a bude dokončená v roku 2026. Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2025/1522 sa takisto mení článok 32 nariadenia Komisie (ES) č. 1010/2009 obsahujúci oznamovaciu povinnosť a hodnotenie, ktoré okrem iného zahŕňajú riziká identifikované na základe uplatňovania kritérií Únie a výsledky overovaní vykonaných s cieľom riešiť tieto riziká. Uvedené sa musí oznamovať každé dva roky v dvojročných správach členských štátov. Oznámenie vlastnej situácie členských štátov v rámci dvojročných správ, ktoré sa predložia v roku 2028 (za obdobie 2026 – 2027), Komisii umožní monitorovať, či sa kontroly a overovania zamerali na revidované kritériá rizika. Pred rokom 2028 by sa však v prípade potreby mohli vykonať cielené kontroly využívania overovania v prípade upozornení založených na ukazovateľoch rizika v systéme CATCH.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. c), bod 98. Komisia odporúčanie 1 písm. c) čiastočne prijala.

Pokiaľ ide o dvojročné správy členských štátov o vykonávaní nariadenia Komisie (ES) č. 1010/2009 [článok 55 nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008], Komisia analyzovala, akým spôsobom v rokoch 2018 – 2021 uplatňovalo kontroly a overovania takmer všetkých 27 členských štátov a zaslala nadväzujúce listy. Analýza za obdobie 2022 – 2023 v súčasnosti prebieha a bude dokončená v roku 2026. V roku 2025 bol začatý jeden postup v prípade nesplnenia povinnosti proti jednému členskému štátu za to, že nevykonal povinné overovanie zásielok produktov rybolovu z tretích krajín. Komisia v súčasnosti analyzuje doplňujúce informácie poskytnuté dotknutým členským štátom a rozhodne o ďalších krokoch.

Osobitná správa 21/2022: Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou – Celkovo primerané, ale riziká pri vykonávaní pretrvávajú

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 113. Od prijatia odporúčania zameraného na vylepšenie postupov posudzovania národných plánov obnovy a odolnosti Komisia aktualizovala svoje usmernenia pre členské štáty a svoju internú dokumentáciu. Tým sa zabezpečuje jednotný súbor

kritérií posudzovania plánov a ich revízií. Komisia uznáva, že vzhľadom na rozdiely medzi plánmi z hľadiska ich podstaty, rozsahu a osobitostí má posúdenie nevyhnutne silný kvalitatívny rozmer v závislosti od špecifického kontextu a harmonogramu každej revízie a nemožno ho v plnej miere štandardizovať. Jednotnosť a náležitý postup sa zabezpečujú prostredníctvom interného usmernenia týkajúceho sa postupu a faktorov v prípade každého kritéria posudzovania, horizontálnych právnych a politických preskúmaní a dôkladného konzultačného postupu v rámci Komisie.

Komisia takisto pripomína, že konečné rozhodnutie o prijatí revidovaného plánu prináleží Rade. Komisia preto zastáva názor, že odporúčanie vykonala zamýšľaným spôsobom, pričom v najväčšej možnej miere zabezpečila štandardizovaný a spravodlivý postup.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 113. Komisia vedie o svojich posúdeniach národných plánov dôsledné záznamy a v posledných rokoch neustále zlepšovala svoje interné vedenie záznamov, usmernenia aj odbornú prípravu. S cieľom zabezpečiť transparentnosť procesu uverejňuje svoju analýzu v pracovných dokumentoch útvarov Komisie a v odôvodneniach svojich návrhov vykonávacích rozhodnutí Rady o schválení posúdenia plánov obnovy a odolnosti vždy, keď predkladá takýto návrh.

Komisia pripomína, že všetkých 27 plánov obnovy a odolnosti je jedinečných a každá revízia je veľmi špecifická v rozsahu od malých technických opráv po veľké podstatné zmeny. Vedenie záznamov a presný proces sa preto nevyhnutne do istej miery líšia. Komisia napriek tomu zastáva názor, že jej proces je štruktúrovaný, dôsledný a dobre zdokumentovaný, a domnieva sa, že doteraz bola vždy schopná preukázať dôvody svojich posúdení. Komisia preto zastáva názor, že odporúčanie v uskutočniteľnom rozsahu náležite vykonala.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 116. Komisia víta potvrdenie EDA, že členské štáty vo svojich výročných správach o pokroku podávajú správu o príspevku opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k vykonávaniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny a že Komisia takisto uvádza tieto informácie v správach o krajine uverejnených na účely európskeho semestra. Komisia pripomína, že európsky semester nie je nástrojom na monitorovanie ani vykonávanie RRF, ale nezávislým politickým nástrojom s presným právnym účelom. Správy o krajiny v rámci európskeho semestra sú predovšetkým prispôsobené tak, aby sa v nich uvádzala analýza špecifických hospodárskych okolností jednotlivých členských štátov a toho, ako sa riešili odporúčania pre jednotlivé krajiny. Komisia sa usiluje zosúladiť tieto dva postupy prostredníctvom štandardizovaného podávania správ a zosúladenia harmonogramov podávania správ a zabezpečuje, aby sa v dokumentoch semestra v relevantnej a uskutočniteľnej miere uvádzal aj príspevok opatrení RRF. Komisia napriek tomu pripomína, že referenčný bod na účely podávania správ v rámci európskeho semestra predstavujú špecifické ciele semestra, a teda odporúčania pre jednotlivé krajiny a nie opatrenia RRF. Úroveň podrobností, s akou sa odkazuje na opatrenia RRF, teda závisí od širšieho politického a investičného kontextu v jednotlivých členských štátoch.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. b), bod 119. Zatiaľ čo Komisia pripomína, že národné plány obnovy a odolnosti predkladajú členské štáty a prijíma ich Rada, víta uznanie svojej snahy o zlepšenie a objasnenie míľnikov a cieľov zo strany EDA.

Komisia potvrdzuje, že systematicky skúma jasnosť a formuláciu míľnikov a cieľov, ktoré sa revidujú, no podotýka, že to závisí od toho, či sa reviduje konkrétny míľnik alebo cieľ. Okrem toho podotýka, že 26 členských štátov koncom roka 2025 a začiatkom roka 2026 dôkladne revidovalo svoje plány obnovy a odolnosti s cieľom zabezpečiť včasné splnenie míľnikov a cieľov v roku 2026, ktorý je posledným rokom vykonávania RRF. Komisia v tomto kontexte uplatňuje ešte prísnejší prístup, pričom preskúmava všetky míľniky a ciele, ktoré sa ešte neposúdili, a spolupracuje s členskými štátmi s cieľom ďalej zvýšiť jasnosť pri vypracúvaní a jednotnosť plánov obnovy a odolnosti v možnej

a relevantnej miere vzhľadom na rôznorodosť národných plánov obnovy a odolnosti, konkrétnych reforiem a investícií a vnútroštátnych administratívnych zvyklostí a postupov.

Osobitná správa 22/2022: Podpora EÚ pre uhoľné regióny – Obmedzené zameranie na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu

Odpoveď na odporúčanie 2, bod 63. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané.

Nariadenie (EÚ) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky (nariadenie EÚ o metáne) bolo uverejnené 15. júla 2024 a účinnosť nadobudlo 4. augusta 2024. Kapitola 4 oddiel III sa vzťahuje na emisie metánu zo zatvorených hlbinných uhoľných baní a z opustených hlbinných uhoľných baní.

Pokiaľ ide o vykazovanie a meranie, v článku 25 sa členským štátom ukladá povinnosť do 5. augusta 2025 vykonať a sprístupniť verejnosti inventúru všetkých zatvorených hlbinných uhoľných baní a opustených hlbinných uhoľných baní, ktoré sa nachádzajú na ich území alebo podliehajú ich právomoci, ktorých prevádzka sa ukončila po 3. auguste 1954. Takisto sa v ňom vyžaduje, aby prevádzkovatelia baní alebo členské štáty od 5. mája 2026 predkladali výročné správy zahŕňajúce emisie metánu na úrovni zdroja z predchádzajúceho kalendárneho roku pre všetky zatvorené hlbinné uhoľné bane a opustené hlbinné uhoľné bane zahrnuté do inventúry. Príslušné orgány musia tieto správy sprístupniť verejnosti a Európskej komisii.

Pokiaľ ide o zmierňovanie, v článku 26 sa členským štátom ukladá povinnosť vypracovať a vykonávať plán zmierňovania s cieľom riešiť emisie metánu zo zatvorených hlbinných uhoľných baní a opustených hlbinných uhoľných baní, ktorých prevádzka sa ukončila po 3. auguste 1954. Plán zmierňovania sa musí príslušným orgánom predložiť do 5. februára 2027. Článok 26 takisto zahŕňa ustanovenia zakazujúce odfukovanie a flérovanie od roku 2030 s výnimkami povolenými v prípadoch, keď využívanie metánu alebo zmierňovanie emisií metánu nie je technicky uskutočniteľné alebo predstavuje riziko ohrozenia environmentálnej bezpečnosti/bezpečnosti ľudí alebo zdravia. V takých prípadoch majú zodpovedné strany povinnosť príslušným orgánom oznámiť a preukázať nevyhnutnosť odfukovania alebo flérovania. Súčasťou článku 26 sú aj ustanovenia týkajúce sa alternatívneho využitia zatvorených hlbinných uhoľných baní a opustených hlbinných uhoľných baní, s ktorým sa spája osobitný povoľovací postup vyžadujúci monitorovanie emisií metánu a zabránenie týmto emisiám.

Z hľadiska zberu a výmeny osvedčených postupov má Komisia podľa článku 5 ods. 3 povinnosť zriadiť sieť príslušných orgánov, pričom prijme potrebné opatrenia na výmenu informácií, najmä o monitorovaní, regulácii a dodržiavaní pravidiel, ako aj na výmenu najlepších postupov s cieľom posilniť spoluprácu a umožniť konzultácie.

Komisia zriadila špecializovanú expertnú skupinu. Od apríla 2025 do apríla 2026 sa uskutočnilo päť plenárnych zasadnutí a viacero zasadnutí pracovnej skupiny, na ktorých sa zúčastnili členské štáty a príslušné orgány. Zber a výmena osvedčených postupov vrátane tých, ktoré sa týkajú merania a riadenia emisií metánu zo zatvorených alebo opustených uhoľných baní, sa uvedú do praxe prostredníctvom práce expertnej skupiny. Komisia prezentovala osobitnú správu Európskeho dvora audítorov (EDA) 22/2022 so zameraním na „odporúčanie 2“ a súvisiacu odpoveď Komisie, ktoré boli obe relevantné na účely nariadenia o metáne a práce expertnej skupiny. Komisia takisto opísala následný postup preskúmania a predložila svoju odpoveď (25. 6. 2025) aj predbežné zistenia EDA. Expertná skupina potom schválila návrh Komisie zaradiť do programu budúceho zasadnutia siete

príslušných orgánov bod týkajúci sa výmeny osvedčených postupov v súvislosti s meraním a riadením emisií metánu zo zatvorených alebo opustených uhoľných baní. Dátum tohto zasadnutia sa určí v súlade s požiadavkami v článku 26 nariadenia EÚ o metáne.

Osobitná správa 23/2022: Synergie medzi programom Horizont 2020 a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi – Ich celý potenciál zostáva nevyužitý

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 83. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. Vykonávanie podporuje spoločenstvo praxe pre známku excelentnosti, v ktorom sa spájajú celoštátne/regionálne orgány a financujúce orgány s cieľom vymieňať si skúsenosti, prijímať usmernenia od odborov Komisie a posilňovať partnerské učenie. Funguje prostredníctvom zasadnutí, ktorým predsedá Komisia, webového sídla a platformy na objasnenie uplatniteľných pravidiel a výmenu osvedčených postupov. Programy zasadnutí zahŕňajú aj širšie politické témy týkajúce sa synergií.

V rokoch 2023 – 2024 došlo v oblasti výmeny údajov o projektoch so známkou excelentnosti k významnému pokroku v dvoch smeroch. Po prvé išlo o prehľad známky excelentnosti Európskej rady pre inovácie (EIC) pre oprávnených externých používateľov, ktorý začal fungovať v decembri 2023. Druhý modul prehľadu spustený 25. novembra 2024 používateľom umožňuje poskytovať spätnú väzbu vo forme informácií o celoštátnej/regionálnej finančnej podpore poskytnutej projektom so známkou excelentnosti EIC, čo umožňuje monitorovanie vykonávania členských štátov. Zmysluplné monitorovanie si vyžaduje rozsiahlejšie využívanie; v súčasnosti je zaregistrovaných 100 používateľov z 22 krajín.

Prehľad programu Horizont Európa bol vylepšený pomocou súhrnných údajov týkajúcich sa iných druhov podobných známkam excelentnosti (napr. MSCA-PF[2], ERC-PoC[3]), v ktorých možno vyhľadávať podľa členského štátu a regiónu, s cieľom pomôcť financujúcim subjektom navrhnúť schémy podpory. Podskupina fóra európskeho výskumného priestoru (EVP) pre „prístup k excelentnosti“ (akcia EVP 16), ktorá bola podporená prieskumom a odbornou správou uverejnenou začiatkom roka 2025, uľahčila synergie medzi orgánmi v oblasti výskumu a inovácií a súdržnosti a medzi programom Horizont Európa a EFRR. Nástroj CORTEX[4] v súčasnosti zahŕňa 37 programov systému eGrants, čo umožňuje identifikáciu tematických synergií prostredníctvom hĺbkovej analýzy údajov z rôznych tém. Komisia takisto využila zintenzívnenie výsledkov programu Horizont s cieľom analyzovať akcie v oblasti synergií oznámené žiadateľmi, pričom vypracovala správu a súbory údajov.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 89. Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané včas a v plnej miere.

Komisia s cieľom zlepšiť nadväzujúce synergie vytvorila súbor rôznych doplňujúcich iniciatív.

[2] https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/actions/postdoctoral-fellowships.

[3] https://erc.europa.eu/apply-grant/proof-concept.

[4] Nástroj na hĺbkovú analýzu údajov CORTEX je interná platforma na analýzu údajov vytvorená Spoločným výskumným centrom Európskej komisie (JRC). Je určený na podporu tvorby politík a využíva spracúvanie prirodzeného jazyka na získavanie údajov z grantov EÚ a výskumných návrhov s cieľom pomôcť analytikom sledovať politický vplyv.

Po prvé Komisia rozšírila rozsah platformy pre výsledky programu Horizont (Portál EÚ pre financovanie a ponuky/SEDIA: jednotná oblasť elektronickej výmeny údajov) s cieľom zahrnúť doň kľúčové využiteľné výsledky projektov rámcového programu pre výskum a inováciu nielen z RP7, ale aj z programu Horizont 2020 a zo súčasného programu Horizont Európa (vrátane znalostných a inovačných spoločenstiev EIT), z Európskeho námorného a rybárskeho fondu, Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu, Výskumného fondu pre uhlie a oceľ a nedávno aj Inovačného fondu. Tieto „profily“ využiteľných výsledkov ponúkajú množstvo informácií o hlavnom výsledku a potrebách tých, ktorí ho vlastnia. Možno v nich vyhľadávať na základe regiónu (kód NUTS2) na platforme pre výsledky programu Horizont. Prijímatelia prostriedkov z EFRR teda môžu rýchlo identifikovať výsledky projektov vo svojom regióne a priamo kontaktovať subjekty, ktoré k výsledku prispeli, s cieľom preskúmať možnosti spolupráce.

Po druhé bola vyhlásená výzva v rámci časti pracovného programu Horizont Európa týkajúcej sa rozširovania účasti (WIDERA 2023 – 2024) s názvom Nástroj na podporu šírenia a využívania vedomostí (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05-01) s orientačným rozpočtom 5 miliónov EUR. Bola uzavretá 28. septembra 2023 a v súčasnosti sa vyhodnocuje. Hlavným cieľom tohto nástroja na podporu šírenia a využívania vedomostí je zabezpečenie:

- posilneného šírenia a využívania kapacít, a to aj prostredníctvom lepšieho chápania stratégie Komisie v oblasti šírenia a využívania, ktoré môže ponúknuť prijímateľom vyžadujúcim akcie na rozšírenie účasti,
- podpory pre prijímateľov pri šírení a využívaní výsledkov prostredníctvom trhovo orientovaného prístupu,
- vylepšených zručností a vedomostí v oblasti šírenia a využívania, prenosu vedomostí a správy duševného vlastníctva s cieľom umožniť výskumníkom a riadiacim pracovníkom prijímateľov v prípade akcií na rozšírenie účasti splniť svoje povinnosti podľa dohody o grante v rámci programu Horizont Európa aj po ukončení projektu.

Táto akcia by mala prijímateľom pomôcť lepšie chápať, ako majú plniť svoje záväzky v oblasti šírenia a využívania v rámci programov Horizont Európa a Horizont 2020, a vyhľadávať príležitosti v rámci iných programov financovania EÚ, obzvlášť v rámci politiky súdržnosti (napr. EFRR, ESF+), ako aj RRF. Akciou by sa takisto mali nielen rozšíriť vedomosti prijímateľov o nástrojoch na rozvíjanie ich činností v oblasti šírenia a využívania (vrátane nástrojov ponúkaných Komisiou na podporu v tejto oblasti, ako je platforma pre výsledky programu Horizont, zintenzívnenie výsledkov programu Horizont), ale takisto by mala prijímateľom pomôcť účinne využívať sociálne médiá a inovačné komunikačné kanály, práva duševného vlastníctva (napr. Poradenské centrum pre práva duševného vlastníctva, služba IP Scan, IP voucher, výbor pre výskum v oblasti zdravia atď.) a otvorené údaje.

Osobitná správa 24/2022: Opatrenia v oblasti elektronickej verejnej správy zamerané na podniky – Opatrenia Komisie vykonané, ale dostupnosť elektronických služieb sa v rámci EÚ stále líši

Odpoveď na odporúčanie 2, bod 97. Akt o interoperabilnej Európe nadobudol účinnosť 11. apríla 2024, pričom stanovil základ plynulých cezhraničných digitálnych verejných služieb. Cieľom tohto právneho predpisu je takisto zlepšiť koordináciu experimentovania a inovácií vo verejnom sektore a podporuje sa ním zdieľanie a opätovné používanie riešení interoperability.

Digitalizácia verejných služieb je predmetom správ o stave digitálneho desaťročia 2023 a 2024, v ktorých sa využívajú rôzne zdroje údajov vrátane porovnávacej správy o elektronickej verejnej správe, v ktorej sa monitorovala digitalizácia verejných služieb Európy v roku 2023. Správa z roku 2024 odporúča „podporu šírenia digitálnych technológií v spoločnosti a regiónoch, najmä rozvojom

spolupráce a súčinnosti medzi európskymi aktérmi na miestnej úrovni“. Na tento účel je kľúčová práca európskych centier digitálnych inovácií (EDIH). Špecializovaná pracovná skupina EDIH AI4PA doteraz zabezpečila viac než 12 webinárov a 2 osobné stretnutia s cieľom výmeny najlepších postupov v oblasti využívania AI vo verejnom sektore. Komisia takisto podporuje inkubátor GovTech4All, v ktorom sa spája 29 organizácií z 20 krajín s cieľom inovovať a zlepšovať digitálne verejné služby prostredníctvom pilotných projektov. Komisia okrem toho v decembri 2024 prijala oficiálnu žiadosť o zriadenie Konzorcia pre európsku digitálnu infraštruktúru (EDIC) pre inovačné rozsiahle prepojené služby transformácie verejnej správy, ktoré bude vyvíjať, podporovať a zavádzať riešenia v oblasti digitálnej verejnej správy. Toto EDIC vedie Grécko, ku ktorému boli pôvodne pripojené Chorvátsko, Maďarsko a Poľsko. Prostredníctvom 12-mesačného koordinačného a podporného opatrenia sa doň zapoja ďalšie členské štáty a ďalšiu podporu získa ako viacnárodný projekt v rámci pracovného programu DIGITAL na roky 2025 – 2027 (rozpočtový riadok IOP, 6 miliónov EUR).

Komisia napokon aktívne podporuje príklady a riešenia digitálnej verejnej správy prostredníctvom rôznych webinárov a každoročného významného podujatia SEMIC, ako aj prostredníctvom monitorovacích stredísk a súvisiacich spoločenstiev, ako sú monitorovacie stredisko pre softvér s otvoreným zdrojom a stredisko pre monitorovanie technológií vo verejnom sektore.

Bol spustený portál interoperabilnej Európy. Na portáli možno nájsť Akadémiu interoperabilnej Európy, ktorá už ponúka 33 bezplatných kurzov elektronického učenia sa s cieľom zlepšiť vedomosti zamestnancov verejného sektora o digitálnej verejnej správe. Na portáli sa takisto nachádzajú riešenia interoperability a tento katalóg sa bude v budúcnosti rozširovať. Komisia v súčasnosti pracuje na vytvorení spoločenstva pre interoperabilnú Európu. Súčasťou webinárov a zasadnutí pracovnej skupiny EDIH (AI4PA) boli informácie o právnych predpisoch EÚ a riešeniach v oblasti digitálnej verejnej správy a podporovala sa relevantná odborná príprava.

Osobitná správa 25/2022: Overovanie hrubého národného dôchodku na účely financovania rozpočtu EÚ. Riziká pri zostavovaní údajov sú celkovo dobre pokryté, ale existuje priestor na lepšie stanovenie priorít opatrení

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 106. Eurostat na účely overovacieho cyklu hrubého národného dôchodku (HND) za roky 2025 – 2029 identifikoval tieto prierezové otázky, ktoré treba overiť prostredníctvom porovnania medzi krajinami vo všetkých členských štátoch:

- metóda zamestnanosti – porovnania medzi údajmi o zamestnanosti podľa demografických zdrojov a zamestnanosťou, na ktorej sú založené odhady hrubého domáceho produktu (HDP)/HND,
- vyrovnávanie HDP v tabuľkách dodávok a použitia,
- daň z pridanej hodnoty (DPH), ktorá nebola vybraná, a teoretické výpočty DPH.

Eurostat tieto prierezové otázky automaticky považuje za vysokorizikové vo všetkých krajinách. Eurostat analyzoval, či v rámci práce treba stanoviť priority. Vzhľadom na zložitosť a význam všetkých troch oblastí identifikovaných na účely porovnania medzi krajinami Eurostat zastáva názor, že žiadna z týchto otázok by sa nemala uprednostniť (z hľadiska plánovaného poradia kontrol) pred ostatnými dvomi. Znamená, to, že tri porovnania medzi krajinami sa vykonajú súbežne [ako sa konštatovalo v dokumente *Outline of the verification model for GNI for own resource purposes* (Prehľad modelu overovania HND na účely vlastných zdrojov)]. Prierezové otázky identifikované na účely overovacieho cyklu HND za roky 2025 – 2029 (ako aj závery o stanovení priorít v rámci týchto otázok) sú súčasťou týchto rámcových dokumentov vzťahujúcich sa na tento cyklus:

- prehľad modelu overovania HND na účely vlastných zdrojov,
- model posudzovania rizika na overovanie HND na účely vlastných zdrojov.

Tieto dokumenty boli prezentované a schválené expertnou skupinou pre HND v apríli 2025. Treba podotknúť, že Eurostat vykonal v cykle za roky 2016 – 2019 16 porovnaní medzi krajinami a v cykle za roky 2020 – 2024 dve.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 107. Eurostat podľa potreby naďalej poskytuje náležité vysvetlenia k obdobiam, na ktoré sa vzťahujú výhrady. Výhrady vyplývajúce z overovacieho cyklu HND za roky 2020 – 2024 sa vo všeobecnosti uplatňujú na obdobie od roku 2018. V obmedzených prípadoch, keď sa výhrady uplatňujú na kratšie obdobie, je to vysvetlené okolnosťami uvedenými v prílohe k príslušným výhradám pripojenej k listu stanovujúcemu výhrady. Eurostat bude naďalej uplatňovať tento prístup počas cyklu za roky 2025 – 2029.

Osobitná správa 26/2022: Európska štatistika – Potenciál na ďalšie zlepšenie kvality

Odpoveď na odporúčanie 1, bod 92. Komisia zastáva názor, že odporúčanie sa čiastočne vykonalo v súlade s odpoveďou Komisie na osobitnú správu.
Komisia vo svojej odpovedi súhlasila, že sa v spolupráci s Európskym poradným výborom pre štatistiku (ESAC) zameria na činnosti a spôsoby práce ESAC s cieľom posilniť jeho inkluzívnosť. Komisia potom s ESAC diskutovala o spôsoboch, ako zvýšiť jeho inkluzívnosť v záujme lepšieho plnenia potrieb používateľov. Na základe toho bol spoločne s ESAC prijatý prístup spočívajúci v organizácii pravidelných seminárov, na ktorých sa stretnú členovia Európskeho štatistického systému (ESS), ESAC, vnútroštátne rady používateľov a iné zainteresované strany. Tento prístup, ktorý sa začal uplatňovať v novembri 2023, má podporu ESAC a posilňuje sa ním inklúzia používateľov.

Komisia na druhej strane neprijala tú časť odporúčania, v ktorej sa uvádza, že zastúpenie všetkých používateľov v ESAC nie je dostatočne vyvážené alebo účinné, a zastáva názor, že súčasný postup výberu členov ESAC je primeraný. Zloženie ESAC a postup vymenovania jeho členov sa upravujú v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 234/2008/ES. Po prvé podľa článku 4 ods. 1 písm. b) tohto rozhodnutia 11 členov z 24 vymenúvajú priamo inštitúcie a subjekty, ku ktorým patria, uvedené v danom článku vrátane Európskeho parlamentu a títo členovia zastupujú tieto inštitúcie a subjekty. Už tým sa zabezpečuje široké zastúpenie používateľov. Po druhé v súlade s postupom stanoveným v článku 4 ods. 1 písm. a) sa Komisia usiluje vybrať 12 vysokokvalifikovaných osôb, ktoré sú na základe svojich kvalifikácií spôsobilé pochopiť, zhrnúť a vyjadriť potreby v oblasti štatistických informácií rôznych kategórií používateľov, respondentov a iných zainteresovaných strán (vrátane vedeckej komunity, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti) počas diskusií v rámci ESAC a pri vypracúvaní stanovísk ESAC. Vzhľadom na to, že tieto kategórie zainteresovaných strán sú menej štruktúrované ako napríklad inštitúcie a subjekty uvedené v článku 4 ods. 1 písm. b), týchto 12 členov môže vyjadriť tieto potreby v oblasti štatistických informácií iba osobne a nie na základe nejakej formy mandátu.

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. a), bod 100. Komisia odporúčanie 4 písm. a) neprijala, pretože prax Eurostatu, pokiaľ ide o prístup pred zverejnením, je v súlade s kódexom postupov a bude sa uplatňovať.

Odpoveď na odporúčanie 5, bod 103. Komisia odporúčanie 5 neprijala.

V súlade s rozhodnutím č. 235/2008, ktorým sa zriaďuje Európske poradné grémium pre riadenie v oblasti štatistiky (ESGAB), je účelom ESGAB poskytovať nezávislý prehľad o Európskom štatistickom systéme v súvislosti s vykonávaním Kódexu postupov pre európsku štatistiku. V rámci partnerských preskúmaní sa na posudzovanie dodržiavania kódexu postupov Eurostatom a Európskym štatistickým systémom používa transparentná metodika. Komisia zastáva názor, že ESGAB má rozsiahle právomoci konať a vyjadrovať svoje názory na partnerské preskúmania.

ODPOVEDE EURÓPSKEHO ORGÁNU PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY NA KAPITOLU 12 VÝROČNEJ SPRÁVY EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025: OPATRENIA PRIJATÉ V NADVÄZNOSTI NA ODPORÚČANIA UVEDENÉ V NAŠICH OSOBITNÝCH SPRÁVACH Z ROKU 2022“

Odpovede na správu SR 04/2022: „Investičné fondy – opatreniami EÚ sa zatiaľ nevytvoril skutočný jednotný trh v prospech investorov“

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. c):

ESMA víta uznanie jeho dôležitého úsilia o prepracovanie svojich kľúčových ukazovateľov výkonnosti so zameraním na výsledky dosiahnuté pri zmierňovaní rizík v celej EÚ, ako aj o zmapovanie postupov a zistení v oblasti dohľadu v súvislosti s niektorými z jeho najdôležitejších nástrojov konvergencie, čo pomôže ESMA pri tvorbe podrobných názorov na účinnosť a konzistentnosť činností dohľadu príslušných vnútroštátnych orgánov v oblasti kľúčových tém investičných fondov.

Tieto snahy sú v súlade so záväzkom ESMA reagovať na odporúčania Dvora audítorov prostredníctvom prístupu založeného na riziku s cieľom zabezpečiť účinné využívanie zdrojov, a to s ohľadom na organizačné mandáty ESMA, jeho legislatívnu a operačnú pôsobnosť, ako aj na to, čo je v rámci týchto hraníc reálne dosiahnuteľné.

Uprednostňovaním činností v oblasti konvergencie a nadväzujúcich opatrení týkajúcich sa rizík v oblasti dohľadu s najvyšším potenciálnym vplyvom na ochranu investorov, riadne fungujúce trhy a finančnú stabilitu – a nie na akýkoľvek prvok potenciálnej rozdielnosti – sa ESMA zameriava na podporu účinného dohľadu s konzistentne vysokokvalitnými výsledkami (ktoré možno dosiahnuť prostredníctvom rôznych prístupov vhodných pre kontext každého orgánu).

Na základe doteraz vyvinutých systémov bude ESMA naďalej hľadať nové spôsoby ďalšieho monitorovania rozdielnych postupov a nápravných opatrení v rámci širšieho

súboru tém a nástrojov. V tejto súvislosti ESMA víta, že sa od legislatívnych návrhov Európskej komisie v rámci únie úspor a investícií skutočne očakáva, že podporia štrukturálne zmeny v nastavení konvergencie v oblasti investičných fondov a súvisiacich nástrojov, ktoré má ESMA k dispozícii, čo umožní získať informovanejšie poznatky o postupoch a rozhodnutiach príslušných vnútroštátnych orgánov v oblasti dohľadu v praxi a lepšie mapovať, monitorovať a znižovať skutočné rozdiely na základe prístupu založeného na riziku, napr. s vyššou kontrolou najväčších cezhraničných spoločností.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c):

Rozhodnutie o vývoji nástroja na porovnávanie nákladov je v rukách zákonodarcov.

Odpoveď na odporúčanie 4:

ESMA víta uznanie jeho merateľného pokroku smerom k budovaniu koherentnej architektúry stresového testovania v celom sektore investičných fondov, ako aj úsilie o ďalšie činnosti v oblasti finančnej stability, ako sú napríklad limity obmedzujúce úroveň pákového efektu podľa článku 25 smernice o správcoch AIF a pákový efekt v PKIPCP.

Ako uznáva Dvor audítorov, ďalší rozvoj rámca pre stresové testovanie na úrovni celého systému je súčasťou konzultácií Komisie o makroprudenciálnom rámci pre nebankové finančné inštitúcie. ESMA medzitým prispieva k práci výboru ESRB v oblasti stresového testovania na úrovni celého systému. ESMA sa tiež zaoberá problémami súvisiacimi s fragmentáciou údajov, a to prostredníctvom práce na integrovanom podávaní správ v rámci revízie AIFMD a UCITS. Práca napreduje v súlade s harmonogramami stanovenými Európskou komisiou.

Výročná správa o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2025

Obsah

Strana

Výročná správa o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2025 551

Odpovede Európskej komisie 587

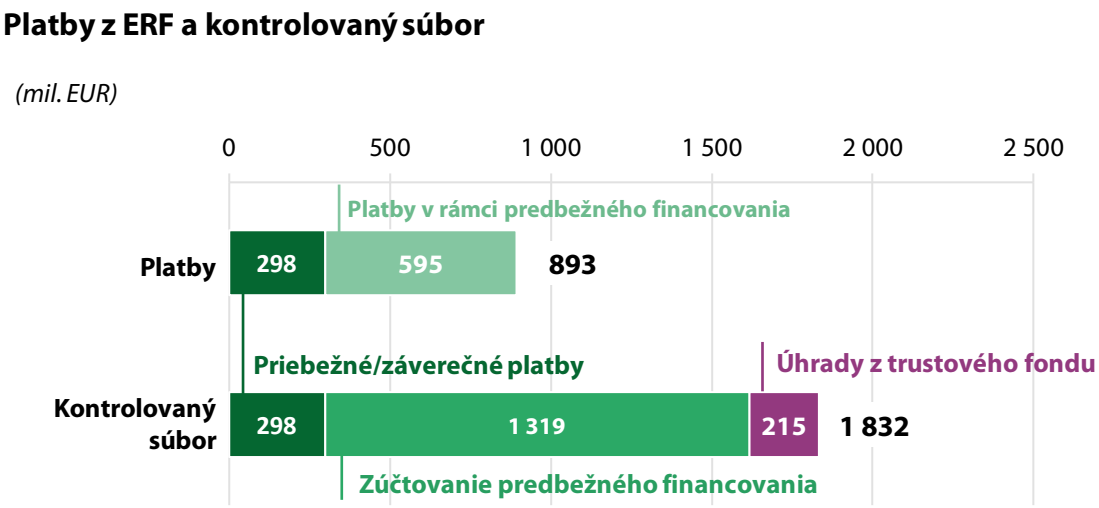
Obsah

	Body
Úvod	01 – 06
Stručný opis	02 – 06
Finančné plnenie 9., 10. a 11. ERF	07 – 09
Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu týkajúce sa 9., 10. a 11. ERF – správa nezávislého audítora	I. – 40
Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti	10 – 14
Rozsah auditu a audítorský prístup	10 – 14
Spoľahlivosť účtovnej závierky	15 – 17
Správnosť transakcií	18 – 40
Príjmy	18
Výdavky	19 – 33
Preskúmanie výročnej správy o činnosti GR INTPA za rok 2025	34 – 35
Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2025	36 – 40
Posúdenie výsledkov projektov počas našich audítorských návštev	41 – 42
Záver a odporúčania	43 – 46
Záver	43 – 44
Odporúčania	45 – 46
Prílohy	
Príloha I – Platby z ERF hlavným prijímateľským krajinám: Afrika, Tichomorie a Karibik	
Príloha II – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní	

Úvod

01 V tejto výročnej správe sú uvedené naše zistenia týkajúce sa 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF). Na ***ilustrácii 1*** sa nachádza prehľad činností a výdavkov v tejto oblasti v roku 2025. Náš kontrolovaný súbor za rok 2025 (1 832 mil. EUR) predstavoval viac ako dvojnásobok sumy platieb uskutočnených počas roka (893 mil. EUR), a to najmä v dôsledku zúčtovaných súm predbežného financovania.

Ilustrácia 1 – Európske rozvojové fondy: finančný prehľad za rok 2025

Zdroj: EDA na základe ročnej účtovnej závierky 9., 10. a 11. ERF za rok 2025.

Stručný opis

02 ERF boli od roku 1959 až do konca roka 2020 hlavným nástrojom financovania pomoci Európskej únie na rozvojovú spoluprácu s africkými, karibskými a tichomorskými (AKT) štátmi a *zámorskými krajinami a územiami (ZKÚ)*. Hlavným cieľom ERF je znížiť a v konečnom dôsledku odstrániť chudobu v súlade s prvoradým cieľom rozvojovej spolupráce stanoveným v článku 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

03 Vo VFR na obdobie 2021 – 2027 bola rozvojová spolupráca s krajinami AKT začlenená do Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa ako súčasť všeobecného rozpočtu EÚ a spolupráca so ZKÚ bola začlenená do rozhodnutia o pridružení zámoria vrátane Grónska. 9., 10. a 11. ERF však nie sú začlenené do všeobecného rozpočtu EÚ a naďalej sa budú až do ich *ukončenia* vykonávať a vykazovať samostatne. Preto vykonávame samostatný audit a vydávame samostatnú správu.

04 ERF sa implementujú v náročnom geopolitickom a organizačnom prostredí. Ich činnosti sa vykonávajú v rôznych regiónoch s odlišnými právnymi a inštitucionálnymi rámcami, čo si vyžaduje schopnosť prispôsobiť sa rozličným regulačným a operačným podmienkam. Sú pre ne príznačné nasledujúce aspekty:

a) Sú priamo financované z príspevkov členských štátov a Spojeného kráľovstva. Tieto príspevky sú založené na kvótach alebo tzv. kľúčoch na určenie príspevkov.

b) Spravuje ich Komisia, mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ, a Európska investičná banka.

c) Z dôvodu medzivládnej povahy ERF zohráva Európsky parlament obmedzenejšiu úlohu v ich fungovaní ako pri nástrojoch rozvojovej spolupráce financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ. Európsky parlament je napriek tomu orgánom udeľujúcim *absolutórium*, s výnimkou investičného nástroja, ktorý riadi Európska investičná banka.

d) Na ERF sa nevzťahuje zásada *ročnej platnosti* rozpočtu. Dohody o ERF sa zvyčajne uzatvárali na *záväzné* obdobie 5 až 7 rokov a platby možno uhrádzať v priebehu omnoho dlhšieho obdobia, keďže vnútorné dohody, ktorými boli zriadené ERF[1], zostanú v platnosti tak dlho, ako to bude potrebné na vykonanie všetkých operácií v plnej miere.

05 ERF spravuje takmer výhradne Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA). Malú časť (1 % v roku 2025) platieb ERF riadilo Generálne riaditeľstvo pre Blízky východ, severnú Afriku a Perzský záliv (GR MENA).

06 Výdavky, o ktorých sa hovorí v tejto správe, sa týkajú podpory poskytnutej v 76 krajinách (pozri hlavné prijímateľské krajiny v ***prílohe I***) prostredníctvom rôznych metód, ako sú zákazky na práce, tovar alebo služby, *granty, programové odhady*, *dohody o delegovaní/príspevku* uzatvorené so subjektmi, ktoré boli podrobené *posúdeniu pilierov* (napr. medzinárodné organizácie a agentúry členských štátov EÚ) a *rozpočtová podpora*.

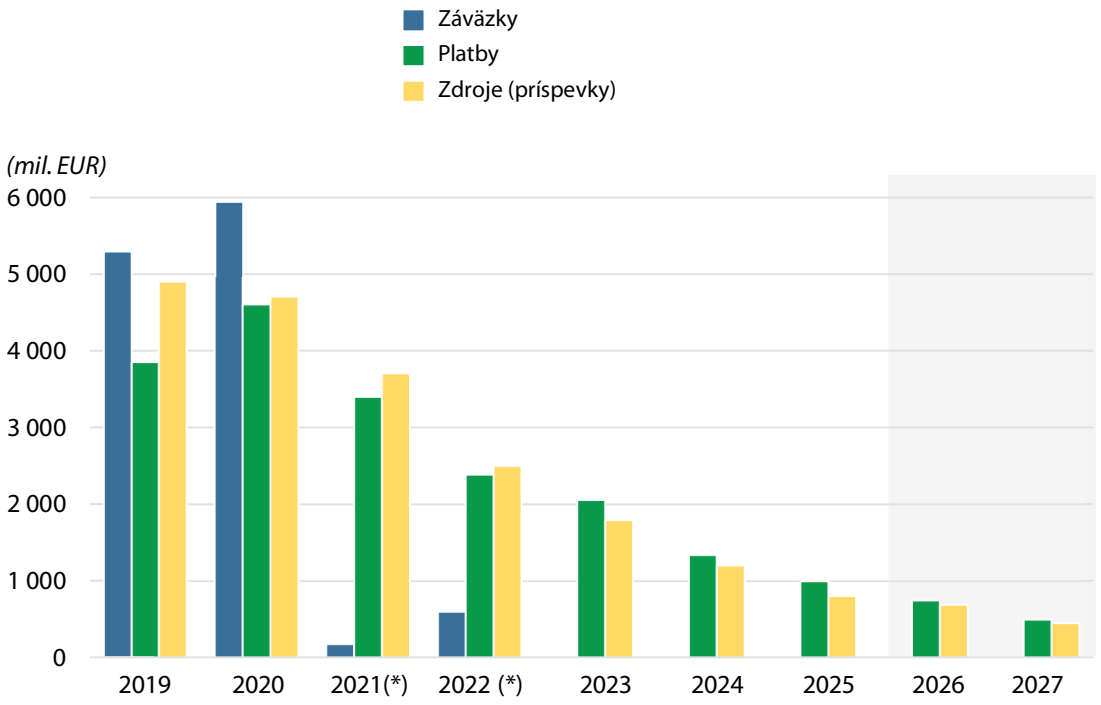
[1] Článok 14 ods. 3 vnútornej dohody, ktorou sa zriaďuje 11. ERF, článok 13 ods. 3 vnútornej dohody, ktorou sa zriaďuje 10. ERF, a článok 35 ods. 3 vnútornej dohody, ktorou sa zriaďuje 9. ERF.

Finančné plnenie 9., 10. a 11. ERF

07 Výška rozpočtových prostriedkov v 9. ERF (2000 – 2007) bola 13,8 mld. EUR a v 10. ERF (2008 – 2013) 22,7 mld. EUR. Celková výška prostriedkov v 11. ERF je 30,5 mld. EUR, z ktorých suma vo výške 29,1 mld. EUR je pridelená krajinám AKT a suma vo výške 0,4 mld. EUR zámorským krajinám a územiam, pričom administratívne náklady predstavujú 1 mld. EUR.

08 Zdroje ERF (t. j. príspevky členských štátov EÚ a Spojeného kráľovstva) postupne klesajú od roku 2019 a platby od roku 2020. Od roku 2023 neboli prijaté žiadne nové záväzky. Očakáva sa, že platby budú naďalej klesať až na 0,5 mld. EUR v roku 2027 (***ilustrácia 2***).

Ilustrácia 2 – Vývoj záväzkov, platieb a zdrojov (príspevkov) ERF vrátane prognóz na roky 2026 a 2027

(*) Keďže termín stanovený v doložke o ukončení platnosti 11. ERF uplynul 31. 12. 2020, až na niekoľko výnimiek z rokov 2021 a 2022 neexistujú žiadne nové záväzky. Týmito výnimočnými záväzkami sú:
1) spätné toky v rámci investičného nástroja AKT z operácií vykonávaných v rámci 9., 10. a 11. ERF
2) opätovné použitie rezervy 10. a 11. ERF podľa rozhodnutia Rady 2022/1223

Zdroj: Na základe výročných správ EDA za roky 2020 – 2024, rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/1223 a dokumentu COM(2025) 563 final.

09 Na ***ilustrácii 3*** je znázornené využívanie prostriedkov ERF v roku 2025, ako aj kumulatívne za 9., 10. a 11. ERF.

Ilustrácia 3 – Využívanie zdrojov ERF k 31. decembru 2025

(mil. EUR)

	Stav na konci roka 2024		*Plnenie rozpočtu počas rozpočtového roka 2025* (čisté záväzky po zrušení viazanosti/čisté platby po vymáhaní)				*Stav na konci roka 2025*				
	Celková suma (zaokrúhlená)	Miera plnenia (% zdrojov)	*9. ERF[3]*	*10. ERF*	*11. ERF*	*Celková suma (zaokrúhlená)*	*9. ERF*	*10. ERF*	*11. ERF*	*Celková suma (zaokrúhlená)*	*Miera plnenia (% zdrojov)*
A – ZDROJE[1,2]	**65 943**		***0***	***–95***	***75***	***–20***	***15 238***	***20 959***	***29 726***	***65 923***	
B – VYUŽITIE											
1. Globálne záväzky (rozhodnutia o financovaní)	***65 053***	**98,7 %**	***–1***	***–69***	***–285***	***–354***	***15 237***	***20 937***	***28 525***	***64 699***	**98,1 %**
2. Individuálne záväzky (individuálne zmluvy)	***64 646***	**98,0 %**	***0***	***–62***	***–160***	***–223***	***15 237***	***20 902***	***28 284***	***64 423***	**97,7 %**
3. Platby	***60 834***	**92,3 %**	***0***	***65***	***828***	***893***	***15 221***	***20 705***	***25 800***	***61 726***	**93,6 %**
C – Neuhradené záväzky (B1 – B3)	**4 219**	**6,4 %**					***16***	***231***	***2 724***	***2 972***	**4,5 %**
D – Disponibilný zostatok (A – B1)[3]	**890**	**1,3 %**					***1***	***22***	***1 201***	***1 224***	**1,9 %**

1 Vrátane počiatočných pridelených prostriedkov do 9., 10. a 11. ERF, spolufinancovania, úroku, ostatných zdrojov a prevodov z predchádzajúcich ERF.

2 Záporné sumy zodpovedajú zrušeniu záväzkov.

3 Disponibilný zostatok zahŕňa tzv. nemobilizovateľnú rezervu (kredity, ktoré sa nemôžu použiť bez jednomyseľného rozhodnutia Rady).

Zdroj: EDA na základe ročnej účtovnej závierky 9., 10. a 11. ERF za rok 2025 a dodatočných informácií, ktoré poskytla Komisia. Uvedené údaje nezahŕňajú časť ERF, ktorú spravuje Európska investičná banka.

Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu týkajúce sa 9., 10. a 11. ERF – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

a) ročnú účtovnú závierku 9., 10. a 11. ERF, ktorá obsahuje súvahu, výkaz ziskov a strát, výkaz peňažných tokov, výkaz zmien čistých aktív, poznámky k finančným výkazom a správu o finančnej implementácii za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2025 a ktorá bola schválená dňa 22. júna 2026;

b) zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, ktorých finančné riadenie patrí do právomoci Komisie[2].

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že ročná účtovná závierka 9., 10. a 11. ERF za rok končiaci sa 31. decembra 2025 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu ERF k 31. decembru 2025, ako aj výsledky transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na ERF, a účtovnými pravidlami založenými na medzinárodne prijatých účtovných štandardoch pre verejný sektor.

[2] V súlade s článkami 43, 48 až 50 a 58 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. ERF, sa toto vyhlásenie o vierohodnosti nevzťahuje na zdroje ERF, ktoré spravuje EIB.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

III. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov

IV. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočnosti opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov sú výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2025 významne ovplyvnené chybami.

Základ pre vyjadrenie stanoviska

V. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) a etickými kódexmi IFAC a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódexov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. Dodržali sme aj požiadavky týkajúce sa nezávislosti a splnili si etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy na vyjadrenie stanoviska.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov

VI. Náš celkový odhad chybovosti výdavkov schválených v účtovnej závierke 9., 10., a 11. ERF za rok končiaci sa 31. decembra 2025 je 10,5 %. Účinky chýb, ktoré sme zistili, sú teda vo výdavkoch schválených za daný rok významné aj rozšírené.

Hlavné záležitosti z hľadiska auditu

VII. Hlavné záležitosti z hľadiska auditu sú tie, ktoré boli podľa nášho odborného úsudku najvýznamnejšie v rámci auditu finančných výkazov za príslušné obdobie. Týmto záležitostiam sme sa venovali v kontexte nášho auditu finančných výkazov ako celku a pri formulovaní stanoviska k týmto výkazom, no osobitné stanovisko k týmto záležitostiam nevyjadrujeme.

Časovo rozlíšené náklady

VIII. Posudzovali sme časovo rozlíšené náklady uvedené v účtovnej závierke, ktoré sú vo veľkej miere odhadom. Na konci roka 2025 Komisia odhadovala, že oprávnené výdavky, ktoré vznikli, ale prijímatelia ich ešte nevykázali, predstavovali 3 195 mil. EUR (na konci roka 2024: 3 885 mil. EUR).

IX. Preskúmali sme výpočet týchto odhadov výdavkov budúcich období a preverili vzorku 20 individuálnych platieb v rámci predbežného financovania a 19 faktúr, ktoré boli zaznamenané, ale ešte neboli skontrolované, s cieľom posúdiť riziko nesprávnosti súm časovo rozlíšených nákladov. Na základe vykonanej práce sme dospeli k záveru, že časovo rozlíšené náklady v konečnej účtovnej závierke boli primerané.

Ďalšie pripomienky

Zmena metodiky na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní

X. Od tohto roku sme upravili metodiku vyčíslenia vplyvu chýb súvisiacich s verejným obstarávaním. Aktualizovaný prístup je v súlade s metodikou, ktorú Komisia uplatňuje v kontexte výdavkových programov v zdieľanom riadení v rámci všeobecného rozpočtu. Odhadovaný vplyv tejto zmeny opisujeme v bode 33 tejto výročnej správy.

Povinnosti vedenia (Komisie)

XI. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a s nariadením o rozpočtových pravidlách pre 11. ERF vedenie zodpovedá za vyhotovenie a predloženie ročnej účtovnej závierky ERF na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku podvodu alebo chyby. Vedenie nesie konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií zaznamenaných v účtovnej závierke ERF.

XII. Pri vyhotovovaní účtovnej závierky ERF je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti ERF zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa subjekt zrušiť alebo ukončiť jeho činnosť, prípadne ak nemá inú reálnu možnosť, ako to urobiť.

XIII. Vedenie zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva ERF.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky ERF a príslušných transakcií

XIV. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v účtovnej závierke ERF nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite odhalili všetky významné nesprávnosti či porušenia pravidiel. Nesprávnosti a porušenia pravidiel môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene očakávať, že jednotlivo alebo súhrnne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto účtovnej závierky ERF.

XV. V súvislosti s príjmami preverujeme všetky príspevky členských štátov a vzorku ďalších druhov príjmových transakcií.

XVI. V súvislosti s výdavkami preverujeme platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa vzťahuje na všetky kategórie platieb (okrem záloh) v momente, keď sa uhrádzajú. Zálohové platby sa skúmajú, keď príjemca prostriedkov poskytne dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schváli zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XVII. Uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v účtovnej závierke ERF, ako aj riziko významného porušenia požiadaviek právneho rámca ERF pri príslušných transakciách, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. V reakcii na tieto riziká navrhujeme a vykonávame audítorské postupy a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ pre vyjadrenie nášho stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa odhaľujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. Riziko, že sa neodhalia, je preto v takýchto prípadoch väčšie,

- oboznamujeme sa s vnútornou kontrolou, ktorá je relevantná pre audit. Nerobíme to preto, aby sme dospeli k stanovisku o účinnosti tejto vnútornej kontroly, ale aby sme mohli navrhnúť vhodné audítorské postupy,

- hodnotíme vhodnosť účtovných postupov používaných vedením a primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich údajov zverejnených vedením,

- vyslovujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov posudzujeme aj to, či existuje významná neistota v podobe udalostí alebo okolností, ktoré môžu vyvolať vážne pochybnosti o schopnosti ERF naďalej nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní upozorniť vo svojej správe na príslušné informácie zverejnené v účtovnej závierke ERF alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sa zakladajú na audítorských dôkazoch, ktoré sme získali do dátumu našej správy. Udalosti či okolnosti, ktoré nastanú v budúcnosti, však môžu viesť k tomu, že ERF prestanú pokračovať v činnosti,

- hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah ročnej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti.

XVIII. S vedením komunikujeme o záležitostiach, ako je plánovaný rozsah a načasovanie auditu, a o významných kontrolných zisteniach vrátane zistení o závažných nedostatkoch vo vnútornej kontrole.

XIX. Zo záležitostí, ktoré sme prediskutovali s Komisiou, vyberieme tie, ktoré boli pri audite účtovnej závierky ERF najvýznamnejšie a ktoré teda za súčasné obdobie predstavujú hlavné záležitosti z hľadiska auditu. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak ich zverejnenie nie je zakázané v zákone alebo právnom predpise alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch usúdime, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno odôvodnene predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia vo verejnom záujme.

2. júla 2026

Tony Murphy
predseda

Európsky dvor audítorov

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti

Rozsah auditu a audítorský prístup

10 V ***prílohe 1.1*** k našej výročnej správe o plnení rozpočtu za rozpočtový rok 2025 je opísaný náš audítorský prístup a metódy, ktoré sa vzťahujú aj na audit ERF.

11 Naše pripomienky k spoľahlivosti účtovnej závierky ERF sa týkajú finančných výkazov[3] 9., 10. a 11. ERF schválených Komisiou[4], ktoré sme prijali spolu s vyhlásením účtovníka 18. júna 2026. Testovali sme sumy a zverejnené údaje a posudzovali sme uplatnené účtovné zásady, ako aj významné odhady, ktoré uskutočnila Komisia, a celkovú prezentáciu účtovnej závierky.

12 Na účely auditu správnosti *transakcií* sme preskúmali vzorku 85 transakcií, ktoré reprezentujú celé spektrum výdavkov v rámci ERF. Všetkých 85 transakcií realizovalo GR INTPA. Vzorku tvorilo 14 transakcií týkajúcich sa *núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku*, 56 transakcií schválených 15 delegáciami EÚ[5] a 15 transakcií schválených ústredím Komisie. Ak sme v transakciách zistili *chyby*, analyzovali sme ich základné príčiny, aby sme identifikovali nedostatky. V prípade transakcií kontrolovaných na mieste sme okrem toho vykonali posúdenia *výkonnosti*, ak to bolo možné a relevantné.

13 Za rok 2025 sme preskúmali aj:

a) všetky príspevky členských štátov;

b) systémy používané v GR INTPA a delegáciách EÚ na účely: i) *ex ante* kontrol vykonávaných zamestnancami Komisie a externými audítormi (najatými Komisiou alebo prijímateľmi) pred uhradením platieb, ii) monitorovania a dohľadu, najmä následnej kontroly externých auditov a štúdie o *zvyškovej chybovosti*;

c) informácie o správnosti vo *výročnej správe o činnosti (VSČ)* GR INTPA, jednotnosť metód na odhad súm vystavených riziku, budúcich opráv a vymožených súm a ich začlenenie do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti*;

d) následné opatrenia prijaté na základe našich predchádzajúcich odporúčaní.

---

[3] Článok 39 nariadenia (EÚ) 2018/1877.

[4] Článok 38 nariadenia (EÚ) 2018/1877.

[5] Africká únia, Kamerun, Čad, Konžská demokratická republika, Etiópia, Madagaskar, Mali, Maurícius, Mozambik, Nigéria, Rwanda, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambia.

14 Väčšinu nástrojov vonkajšej pomoci financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ a z ERF vykonáva GR INTPA. Naše pripomienky k výročnej správe o činnosti sa týkajú celej oblasti zodpovednosti GR INTPA, nielen ERF.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

15 Zistili sme, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

16 Do 31. decembra 2025 nebola účtovná závierka 9. ERF (2000 – 2007) ešte ukončená – 18 rokov po doložke o ukončení platnosti z roku 2007, ktorá bráni Komisii podpisovať nové záväzky. To poukazuje na zložitosť a dlhé trvanie *programov* ERF. V rámci 9. ERF stále prebiehajú ešte štyri zmluvy.

17 Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zistili, že niektoré platby v rámci predbežného financovania zostali dlhodobo nezúčtované. Suma vo výške 448 mil. EUR zostala nezúčtovaná viac ako desať rokov. Tieto platby predbežného financovania sa týkali najmä dvoch dlhodobých zmlúv v rámci Trustového fondu EÚ a Afriky pre infraštruktúru (EU-AITF), ktoré zostanú aktívne do roku 2030 a každý rok sa zúčtuje len zlomok starého predbežného financovania EU-AITF.

Správnosť transakcií

Príjmy

18 Príjmové transakcie neboli poznačené významnou chybovosťou.

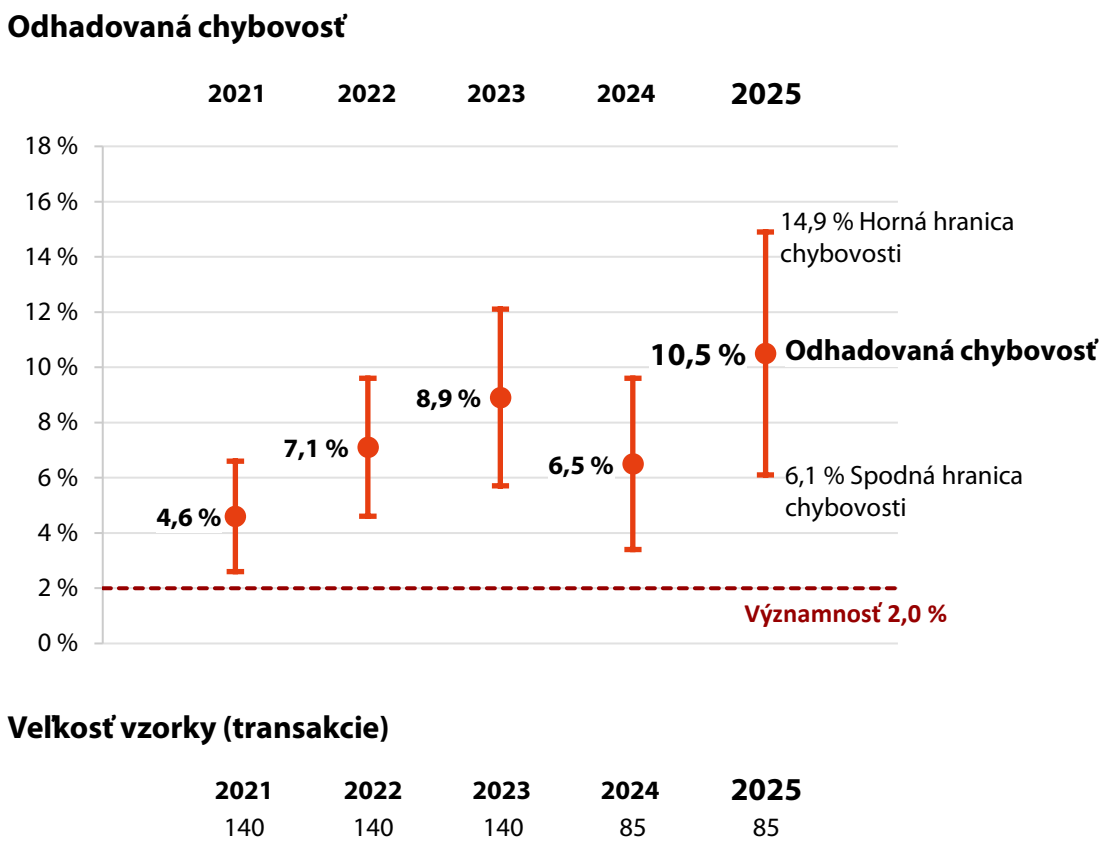
Výdavky

19 Z 85 transakcií, ktoré sme preskúmali, 47 (55,3 %) obsahovalo chyby. Na základe 39 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 10,5 % (***ilustrácia 4***). Minulý rok pri rovnakej veľkosti vzorky 85 transakcií obsahovalo chyby 34 (40,0 %) transakcií a vyčíslili sme 27 chýb.

20 Tento rok sme zistili výrazný nárast chýb súvisiacich s chýbajúcimi podpornými dokumentmi, ktoré mali najväčší podiel na *odhadovanej chybovosti* – 3,4 percentuálneho bodu. Tieto chyby vznikajú, ak v čase auditu nie je možné predložiť podpornú dokumentáciu k vykázaným výdavkom. Dlhé obdobia vykonávania programov ERF a oneskorenia pri uzatváraní zmlúv zvyšujú pravdepodobnosť, že podporná dokumentácia nebude po čase ľahko dostupná.

21 Navyše vzhľadom na to, že vykonávanie ERF sa blíži ku koncu, zostávajúce výdavky sa čoraz viac sústreďujú v prípadoch, ktoré Komisia ešte nezúčtovala a u ktorých je pravdepodobnejšie, že budú ovplyvnené oneskoreniami, budú zložitejšie alebo sa v nich vyskytnú nevyriešené otázky, takže je pravdepodobnejšie, že budú obsahovať chyby.

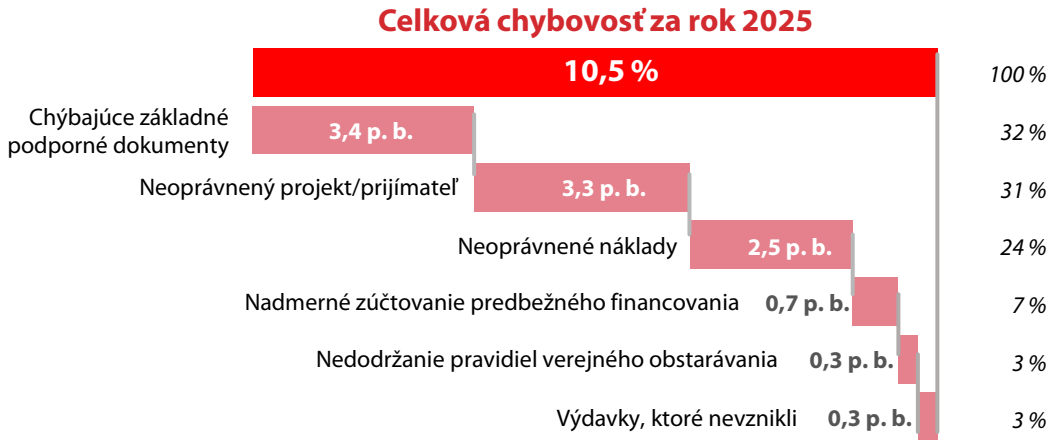
Ilustrácia 4 – Výsledky testovania transakcií

Zdroj: EDA.

22 Na ***ilustrácii 5*** je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2025 podľa typu chýb.

Ilustrácia 5 – Podiel jednotlivých typov chýb na odhadovanej chybovosti

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

23 Pri neoprávnených projektoch a prijímateľoch sme tiež zistili chyby spojené s postupným ukončovaním ERF. V dvoch prípadoch Komisia použila dohody o financovaní na financovanie činností, ktoré nie sú v týchto dohodách stanovené. Stalo sa tak v situácii, keď doložka o ukončení platnosti ERF neumožňovala zmeny ani nové záväzky v rámci príslušných dohôd o financovaní.

24 Jedným z hlavných typov zistených neoprávnených nákladov je tzv. kaskádové vykazovanie nepriamych nákladov účtovaných Únii (t. j. nepriame náklady subdodávateľských organizácií boli vykázané ako súčasť *priamych nákladov* prijímateľa, a nad rámec nepriamych nákladov, ktoré už prijímateľ vyúčtoval). Tento rok sme zistili tri takéto prípady, ktoré mali na odhadovanej chybovosti podiel 0,2 percentuálneho bodu. V kapitole 9 výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rok 2024 sme uviedli odporúčanie týkajúce sa kaskádovej štruktúry vykonávania.

25 V ***rámčeku 1*** sú uvedené príklady chýb, ktoré sme vyčíslili.

Rámček 1

Príklad chýbajúcich základných podporných dokumentov

Komisia podpísala dohodu o grante s ministerstvom zdravotníctva v jednej krajine severnej Afriky na podporu rozvoja a správy licenčných skúšok pre zdravotníckych pracovníkov. Celkové oprávnené náklady na toto opatrenie boli 0,7 mil. EUR s príspevkom EÚ vo výške 0,6 mil. EUR.

Kontrolovali sme platby uhradené expertom zapojeným do stanovovania noriem a prípravy licenčných skúšok a dohľadu nad nimi. Títo experti boli najímaní prostredníctvom zmlúv o poskytovaní služieb, v ktorých sa stanovovalo ich celkové obdobie zamestnania, povinnosti a odmena.

Nedostali sme podporné dôkazy, ktoré by preukazovali, že experti splnili svoje zmluvné povinnosti počas obdobia, za ktoré boli odmeňovaní. Konkrétne sme nezískali kľúčové dokumenty, ako sú výstupy požadované v zmluvách.

Keďže sme nedokázali získať uistenie, že tieto náklady boli primerane doložené a odôvodnené, vyhodnotili sme ich ako neoprávnené.

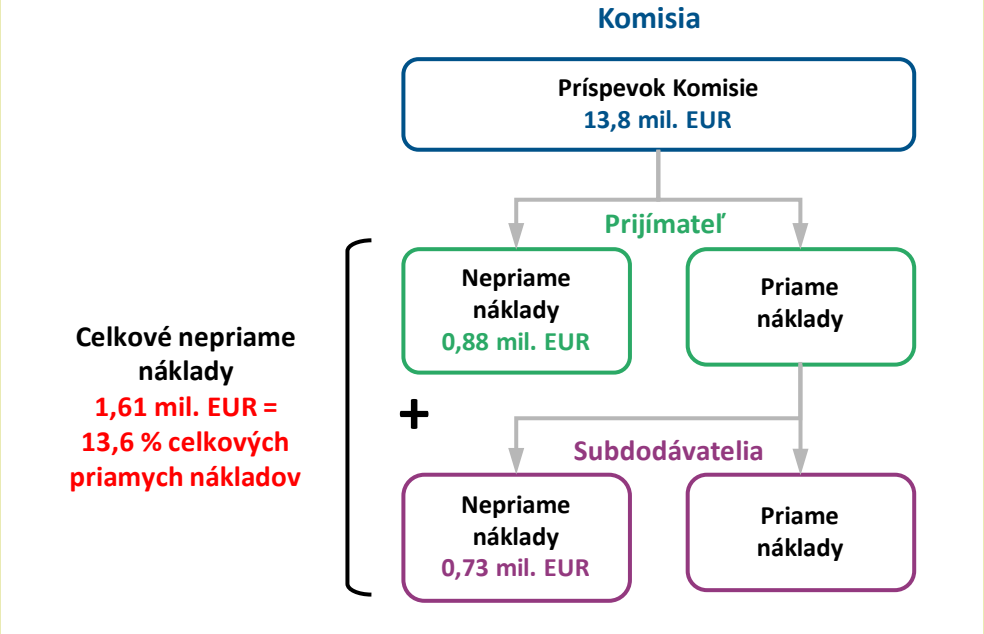
Príklad neoprávnených nepriamych nákladov vykázaných ako priame – kaskádové vykazovanie nákladov

Skontrolovali sme platbu uhradenú na základe dohody o príspevku podpísanej s rozvojovou agentúrou členského štátu EÚ a realizovanej prostredníctvom *nepriameho riadenia*. Celkové náklady na opatrenie predstavovali 13,8 mil. EUR a v plnej miere ich financovala EÚ.

Kontrolovaná transakcia bola založená na záverečnej finančnej správe za celé obdobie vykonávania od septembra 2019 do júna 2023.

Agentúra vykázala nepriame náklady vo výške 0,88 mil. EUR, vypočítané na základe zmluvne dohodnutej maximálnej paušálnej sadzby vo výške 7 % priamych nákladov. Pri audite sme však zistili aj kaskádové vykazovanie nepriamych nákladov. Rozvojová agentúra zadala realizáciu časti opatrenia iným organizáciám a nepriame náklady týchto organizácií zahrnula do svojich vykázaných priamych nákladov.

Agentúra vo svojej finančnej správe predloženej Komisii skonsolidovala finančné správy týchto organizácií a všetky ich výdavky vykázala ako priame náklady. Vlastné správy týchto organizácií však zahŕňali nepriame náklady vo výške 0,73 mil. EUR. Po pripočítaní tejto sumy k sume 0,88 mil. EUR predstavujú nepriame náklady 1,61 mil. EUR (13,6 % priamych nákladov), čo je výrazne viac ako zmluvne dohodnutý limit 7 %. Tieto dodatočné náklady považujeme za neoprávnené.

Príklad vážneho nedodržania pravidiel *verejného obstarávania*: neoprávnené priame zadanie zákazky na poradenské služby

Komisia podpísala dohodu o príspevku s organizáciou podrobenou posúdeniu pilierov na podporu vykonávania programu zameraného na konsolidáciu demokracie v jednej africkej krajine. Celkové oprávnené náklady na toto opatrenie predstavovali 1,5 mil. EUR, ktoré v plnej miere financovala EÚ.

V rámci nášho auditu sme preskúmali zmluvu o poradenských službách na produkciu audiovizuálneho obsahu a využívanie obrazu a mena konzultanta pri komunikačných činnostiach súvisiacich s regionálnymi voľbami v roku 2023. Hodnota zákazky bola 0,01 mil. EUR a zákazka bola udelená priamo namiesto súťažného konania, ktoré by zahŕňalo aspoň tri cenové ponuky tak, ako sa vyžaduje v platných pravidlách verejného obstarávania.

Poskytnuté odôvodnenie použitia priameho zadania zákazky uspokojivo nepreukázalo, že služby mohol poskytnúť len jeden dodávateľ. Organizácia podrobená posúdeniu pilierov navyše schválila použitie postupu priameho zadania po tom, ako už bola zákazka zadaná.

Keďže verejné obstarávanie nebolo v súlade s platnými pravidlami, súvisiace výdavky považujeme za neoprávnené.

Príklad neoprávnených nákladov na zamestnancov účtovaných v rámci projektu

Komisia podpísala dohodu o príspevku s medzinárodnou organizáciou na realizáciu opatrenia na rozvoj využívania digitálnych finančných služieb (ako sú elektronické platobné systémy). Toto opatrenie sa vykonávalo v rámci nepriameho riadenia s príspevkom EÚ vo výške 14,4 mil. EUR.

V rámci nášho auditu sme preskúmali výdavky vykázané v priebežnej finančnej správe ako priame náklady na zamestnancov. Okrem základného platu a oprávnených príspevkov zahŕňali kontrolované náklady aj niekoľko mzdových zložiek, ako sú odborná príprava, IT služby, bezpečnostné poplatky a poplatky za správu miezd.

Tieto zložky súvisia skôr so všeobecným fungovaním organizácie než s vykonávaním opatrenia. Takéto náklady sa považujú za nepriame náklady alebo *rezervy* a nie sú oprávnené ako priame náklady.

Považujeme ich preto za neoprávnené.

26 Z 31 transakcií týkajúcich sa zmlúv v rámci nepriameho riadenia so subjektmi podrobenými posúdeniu pilierov (medzinárodné organizácie a štátne agentúry) bolo 17 ovplyvnených *vyčísliteľnými chybami*, čo k odhadovanej chybovosti prispelo 3,0 percentuálneho bodu. V prípade takýchto zmlúv Komisia akceptuje výdavky na základe finančnej správy a vyhlásenia riadiaceho subjektu. Vyhlásenie riadiaceho subjektu je vlastné vyhlásenie organizácie podrobenej posúdeniu pilierov, v ktorom sa potvrdzuje, že poskytnuté finančné informácie sú riadne predložené, úplné a presné a v súlade so záväzkami stanovenými v zmluve.

27 Tento rok nám medzinárodné organizácie poskytli úplný prístup k dokumentom, ktoré mali k dispozícii na podporu kontrolovaných transakcií. Ide o zlepšenie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, keď bol prístup obmedzený na dočasné nahliadnutie do elektronickej verzie dokumentu vo formáte určenom len na čítanie bez toho, aby nám boli dokumenty zaslané, čo sťažovalo plánovanie, vykonávanie a kontrolu kvality auditu. Minulý rok sme odporučili, aby Komisia podnikla ďalšie kroky s cieľom zabezpečiť, aby medzinárodné organizácie poskytovali EDA úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie jeho úlohy v súlade so ZFEÚ, a konkrétne zaistiť, aby boli zmluvné dojednania s medzinárodnými organizáciami jasné a aby sa v nich v plnej miere rešpektovalo právo EDA dostať na jeho žiadosť akýkoľvek dokument alebo informácie potrebné na výkon jeho audítorských funkcií[6]. Túto záležitosť budeme naďalej monitorovať a informovať o nej.

28 Zistili sme, že finančné správy vypracované medzinárodnými organizáciami a štátnymi agentúrami sa líšili, pokiaľ ide o mieru podrobností a kvalitu. Nie vždy obsahovali dostatočné informácie, ktoré by Komisii umožnili v čase zúčtovania odhaliť neoprávnené výdavky alebo chyby. Jedným z dôvodov je, že rozpočty stanovené v príslušných dohodách o príspevku a *dohodách o delegovaní* neboli dostatočne podrobné na to, aby umožňovali účinné monitorovanie výdavkov.

29 Zistili sme, že jedna transakcia bola ovplyvnená nadmerným zúčtovaním predbežného financovania vyplateného subjektu podrobenému posúdeniu pilierov. Táto transakcia mala na odhadovanej chybovosti podiel 0,7 percentuálneho bodu. V tomto prípade Komisia akceptovala finančnú správu obsahujúcu zálohové platby, ktoré nepredstavujú vynaložené náklady, a preto sú neoprávnené. Vo výročnej správe za rok 2023 sme odporučili, aby Komisia zaviedla dostatočné kontroly na zmiernenie rizika zúčtovania neoprávnených súm vyplatených subjektom podrobeným posúdeniu pilierov. Komisia súhlasila, že toto odporúčanie vykoná do konca roka 2025. Toto odporúčanie považujeme za vykonané vo väčšine ohľadov (***príloha II***).

30 V prípade 15 chýb z 39, ktoré sme vyčíslili, mala Komisia dostatok informácií, aby im predišla alebo ich odhalila a napravila pred schválením výdavkov. Ak by Komisia riadne využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii, odhadovaná chybovosť by bola o 6,1 percentuálneho bodu nižšia.

---

[6] Bod 8.13 a odporúčanie 8.1 z výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rok 2024.

31 Zistili sme aj 13 prípadov nedodržania právnych a finančných *ustanovení*, ktoré však nemali priamy finančný *vplyv* na rozpočet EÚ. Tieto chyby, ktoré neboli vyčísliteľné, sa týkali napríklad nedodržania zmluvných požiadaviek týkajúcich sa overovania výdavkov (pozri ***rámček 2***).

Rámček 2

Príklad správy o overení výdavkov, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu

Kontrolovali sme platbu uhradenú na základe zmluvy o poskytovaní služieb, ktorú Komisia uzavrela v celkovej výške 0,2 mil. EUR. Podľa zmluvy bola žiadosť dodávateľa o platbu podmienená predložením správy o overení výdavkov Komisii vypracovanej externou audítorskou firmou. Správa obsahovala záver, že vykázané výdavky boli zákonné a správne.

Pri našom audite sme však zistili, že správa o overení výdavkov nespĺňala požiadavky kvality stanovené Komisiou v zadávacích podmienkach. Konkrétne sme našli niekoľko nedostatkov, ktoré mali vplyv na spoľahlivosť správy: zistili sme nezrovnalosti v práci na overovaní, nesprávne súčty a číselné nepresnosti, ako aj odkazy na predbežné financovanie, hoci žiadne predbežné financovanie poskytnuté nebolo. Aj v prílohách k správe sa vyskytovali nesprávne údaje a niekoľko chýb týkajúcich sa vykazovaného obdobia.

Tieto závažné nedostatky vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o presnosť vykonaných postupov a spoľahlivosť záverov, ku ktorým dospeli externí audítori. Komisia napriek týmto nedostatkom správu o overení prijala.

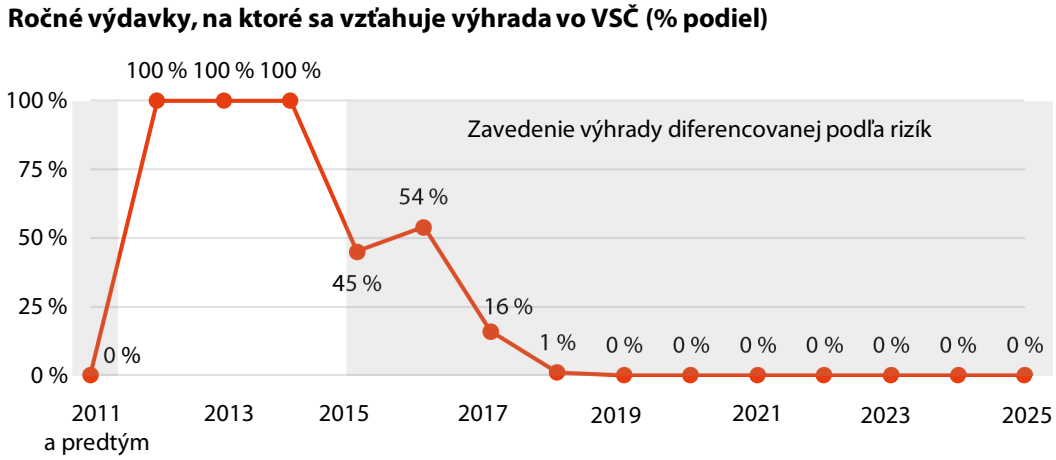
32 V priebehu rokov sme v dvoch výdavkových oblastiach neustále nachádzali menší počet chýb, ktorý súvisel so špecifickými platobnými podmienkami v týchto oblastiach. Týmito oblasťami sú: i) rozpočtová podpora a ii) projekty, pri ktorých sa uplatňuje tzv. *konceptuálny prístup*. V roku 2025 sme skontrolovali tri transakcie, pri ktorých sa uplatňoval tzv. *konceptuálny prístup*. Naša vzorka neobsahovala žiadne transakcie rozpočtovej podpory. Podrobnejšie informácie o rozpočtovej podpore a konceptuálnom prístupe sa uvádzajú v bodoch ***9.20*** – ***9.21*** v ***kapitole 9*** našej výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025.

33 Od roku 2025 uplatňujeme metodiku na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní, ktorá je zosúladená s metodikou, ktorú používa Komisia v oblastiach politiky v rámci zdieľaného riadenia (pozri bod ***1.36*** a bod ***30 prílohy 1.1*** k našej výročnej správe o plnení rozpočtu za rok 2025). Ak by sme uplatnili našu predchádzajúcu metodiku, odhadovaná chybovosť by bola o 0,1 percentuálneho bodu nižšia.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti GR INTPA za rok 2025

34 *Vyhlásenie o vierohodnosti* generálneho riaditeľa vo výročnej správe o činnosti GR INTPA za rok 2025 neobsahuje žiadne *výhrady*. Na ***ilustrácii 6*** je zobrazený rozsah výhrad uvedených vo výročných správach o činnosti za každý rok v období 2011 až 2025. Od roku 2019 neboli vznesené žiadne výhrady.

Ilustrácia 6 – Výhrady uvedené vo výročnej správe o činnosti GR INTPA za roky 2011 až 2025

Zdroj: EDA na základe údajov z výročných správ o činnosti GR INTPA, 2011 – 2025.

35 GR INTPA odhaduje celkovú sumu vystavenú *riziku pri platbe* na 69,2 mil. EUR (1,12 % výdavkov v roku 2025) a celkovú sumu vystavenú riziku pri ukončení na 60,2 mil. EUR (0,97 % výdavkov v roku 2025). GR INTPA na základe priemerných historických údajov odhaduje, že zo sumy vystavenej riziku pri platbe bude v nasledujúcich rokoch jeho kontrolami opravených 9,0 mil. EUR (13,0 %) (táto suma sa označuje ako *„nápravná schopnosť“*). Komisia vykázala, že v skutočnosti sa v roku 2025 vymohlo 15,7 mil. EUR. Po otestovaní 78,3 % tejto sumy (12,3 mil. EUR) sme zistili, že suma vo výške 0,4 mil. EUR nemala byť vykázaná ako realizovaná nápravná schopnosť.

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2025

36 V roku 2025 vypracoval externý dodávateľ pre GR INTPA štrnástu štúdiu o zvyškovej chybovosti. Štúdia o zvyškovej chybovosti vychádza z metodiky a príručky o zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR INTPA. Účelom štúdie je odhadnúť mieru tých chýb, ktoré unikli všetkým riadiacim kontrolám GR INTPA v celej oblasti jeho zodpovednosti, a dospieť tak k záveru o *účinnosti* týchto kontrol. Štúdia je významný prvok pre *vyhlásenie* generálneho riaditeľa *o vierohodnosti* a zohľadňuje sa v rámci informácií o správnosti v oblasti *vonkajšej činnosti*, ktoré sa uverejňujú vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.

37 V predchádzajúcich výročných správach[7] o ERF sme už opísali limity týchto štúdií, ktoré mohli prispieť k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti, a v roku 2022 sme odporučili zlepšiť metodiku používanú pri vypracúvaní štúdie o zvyškovej chybovosti tak, aby sa položky s vysokou hodnotou extrapolovali správne. V štúdii o zvyškovej chybovosti za rok 2025 GR INTPA použilo vzorku 190 transakcií, z ktorých 14 bolo preskúmaných na mieste (5,79 %). Podľa odhadu uvedeného v štúdii bola celková zvyšková chybovosť 0,56 %. Už desiaty rok po sebe bola zvyšková chybovosť pod 2 % *prahom významnosti* stanoveným Komisiou.

38 V roku 2025 Komisia po prvýkrát uplatnila novú metodiku zvyškovej chybovosti. Novou metodikou sa zavádzajú zmeny, okrem iného s cieľom objasniť spôsob, akým sa zaobchádza s položkami s vysokou hodnotou, a možnosť spoliehať sa v plnej miere na výsledky riadiacich kontrol a práce iných audítorov sa obmedzuje na 10 % testovaných transakcií. Zavedenie týchto zmien sa potvrdilo aj pri našom audite: v roku 2025 sa na základe práce iných audítorov overovalo len 10 % testovaných transakcií a položky vysokej hodnoty boli extrapolované správne. Určité nedostatky však pretrvávajú. Opisujeme ich v nasledujúcich bodoch.

39 Nová metodika, ktorá sa označuje ako „optimálne prideľovanie“, zahŕňa zníženie veľkosti vzorky zo 480 na 190 transakcií. Vyžaduje si, aby boli k dispozícii spoľahlivé údaje o minulých chybách v kontrolovanom súbore. Vzhľadom na limity štúdií o zvyškovej chybovosti, o ktorých sme informovali v predchádzajúcich rokoch, existuje riziko, že táto podmienka nebude úplne splnená. Ak dostupné údaje nebudú dostatočne spoľahlivé, odrazí sa to vo vzorke, čo by znamenalo riziko, že oblasti s vyšším rizikom nebudú dostatočne pokryté. Tým by sa znížila účinnosť audítorského procesu pri odhaľovaní chýb.

---

[7] Výročné správy o ERF za roky 2017, 2018, 2019 a 2020.

40 Štúdia o zvyškovej chybovosti je podobne ako v predchádzajúcich rokoch zameraná len na ukončené zmluvy, no GR INTPA vypláca väčšinu platieb na základe prebiehajúcich zmlúv. To prispieva k odlišnému výpočtu odhadovanej chybovosti v porovnaní s EDA. Vo výročnej správe o plnení rozpočtu EÚ za rok 2024 sme uviedli rôzne dôvody, prečo je chybovosť stanovená Komisiou vo všeobecnosti nižšia ako nami odhadovaná chybovosť. EDA je predovšetkým povinný informovať o všetkých prípadoch *nezrovnalostí* bez ohľadu na to, či sa môže uplatniť *finančná oprava*. Naopak Komisia sa zameriava na prípady nezrovnalostí, v ktorých vidí právne dôvody na vymáhanie príslušných súm.

Posúdenie výsledkov projektov počas našich audítorských návštev

41 V rámci našich audítorských návštev sme posudzovali aj výsledky projektov, ktoré boli dokončené alebo takmer dokončené. Naším cieľom bolo predložiť pripomienky k aspektom *výkonnosti*, ktoré presahujú rámec správnosti transakcií. Súčasťou nášho posúdenia bolo preskúmanie ukazovateľov *výstupov* a účinkov, ako aj výsledkov projektov.

42 Výsledky našich kontrol boli rôzne. V niektorých prípadoch bolo financovanie využité účinne a prispelo k dosiahnutiu cieľov projektu (pozri ***rámček 3***). Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch[8] sme však zistili aj prípady, keď projekty EÚ nedosiahli zamýšľané ciele (pozri ***rámček 4***). Zaznamenali sme najmä oneskorenia pri realizácii, nedostatky v plánovaní a návrhu a nedostatky v kvalite prác vrátane náznakov predčasného poškodenia. Tieto problémy vyvolávajú obavy o účinnosť a udržateľnosť podpory EÚ, ako aj o kvalitu dohľadu nad projektmi.

[8] Výročné správy o ERF za roky 2022, 2023 a 2024.

Rámček 3

Príklad úspešnej realizácie projektu

Komisia podporila projekt v severozápadnej Afrike, ktorého cieľom bolo vytvoriť z vidieckeho sektora kľúčovú hnaciu silu miestneho hospodárstva, vytvárať dôstojné pracovné miesta a blahobyt a podporovať udržateľné riadenie prírodných zdrojov. Projekt bol dokončený v roku 2025.

V rámci nášho auditu sme navštívili základné školy, skontrolovali vidiecke prístupové cesty, priehrady a mosty postavené alebo zrenovované v rámci projektu. Školy, ktoré sme navštívili, boli plne funkčné a učitelia a žiaci sa zapájali do aktivít v triede. Renovované vidiecke cesty využívali motocyklisti a vozidlá prepravujúce poľnohospodárske a komerčné produkty. Priehrady a mosty, ktoré sme si prezreli, zlepšili prístup do dedín, ktoré predtým čelili záplavám.

Celkovo projekt priniesol plánované výstupy, čím prispel k zlepšeniu miestnej infraštruktúry a zvýšeniu kapacity miestnych orgánov účinne riadiť projektové činnosti.

Fotografia 1 – Kontrola renovovanej vidieckej prístupovej cesty na mieste

Zdroj: EDA.

Rámček 4

Príklad oneskorených prác na vidieckej ceste s náznakmi predčasného poškodenia

Kontrolovali sme prebiehajúci projekt výstavby vidieckych ciest v juhovýchodnej Afrike, ktorého dokončenie bolo pôvodne naplánované na polovicu roka 2025.

Pri našich fyzických kontrolách niekoľkých cestných úsekov sa zistilo, že niektoré časti vozovky nespĺňali stanovené špecifikácie týkajúce sa hrúbky a šírky, zatiaľ čo niektoré odvodňovacie štruktúry už vykazovali známky predčasného poškodenia a boli znovu zaplnené pieskom.

Projekt výrazne meškal a v jeho plánovaní a navrhovaní boli nedostatky. Nedostatky projektu ovplyvňujú jednak kvalitu prác, ako aj schopnosť dokončenej infraštruktúry zaistiť pre používateľov udržateľné prínosy.

Ilustrácia 2 – Skúška vrtom na mieste preukazujúca nesúlad medzi skutočnou hrúbkou cesty a technickými špecifikáciami

Zdroj: EDA.

Záver a odporúčania

Záver

43 Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že účtovná závierka ERF za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2025 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk ich finančnú situáciu, výsledky transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za daný rok v súlade s ustanoveniami *nariadenia o rozpočtových pravidlách* ERF a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

44 Z audítorských dôkazov celkovo vyplýva, že za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2025:

a) chybovosť v príjmoch ERF nebola významná;

b) platobné transakcie ERF boli ovplyvnené významnou chybovosťou (body ***19*** – ***29***). Na základe nášho testovania transakcií chybovosť odhadujeme na 10,5 %.

Odporúčania

45 V ***prílohe II*** uvádzame zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili v našich predchádzajúcich výročných správach. Preskúmali sme šesť odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2022. Komisia vykonala tri odporúčania v plnej miere a jedno vo väčšine ohľadov.

46 Preskúmali sme aj tri odporúčania z našej výročnej správy za rok 2023, ktoré mali byť dokončené do konca roka 2024 alebo 2025. Komisia vykonala jedno odporúčanie z roku 2023 v plnej miere a dve vo väčšine ohľadov (***príloha II***). Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2025 odporúčame:

Odporúčanie 1 – Sfinalizovať ukončenie 9. ERF

Komisia by mala prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie ukončenia 9. ERF vrátane finalizácie zostávajúcich zmlúv a zúčtovania súvisiacich účtovných zostatkov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

Odporúčanie 2 – Zabezpečiť kvalitu správ o overovaní zmluvných výdavkov

Komisia by mala zabezpečiť, aby zmluvné overovanie výdavkov malo očakávanú kvalitu a aby sa vykonávalo jednotne a v súlade s platnými usmerneniami. Na dosiahnutie tohto cieľa by mala:

a) zlepšiť monitorovanie externých audítorov, s ktorými boli uzavreté zmluvy, a správ o overení výdavkov, ktoré vypracúvajú;

b) v prípade zistenia nedostatkov včas prijať vhodné nápravné opatrenia.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Odporúčanie 3 – Posilniť požiadavky týkajúce sa finančného vykazovania pre subjekty podrobené posúdeniu pilierov

S cieľom posilniť finančné výkazníctvo subjektov podrobených posúdeniu pilierov by Komisia mala:

a) zabezpečiť, aby rozdelenie rozpočtu pri dohodách o príspevku a delegovaní, ktoré boli uzavreté so subjektmi podrobenými posúdeniu pilierov, bolo dostatočne podrobné na to, aby umožnilo účinné monitorovanie výdavkov;

b) stanoviť minimálne požiadavky na finančné vykazovanie s cieľom poskytnúť primerané informácie na overenie výdavkov pred zúčtovaním.

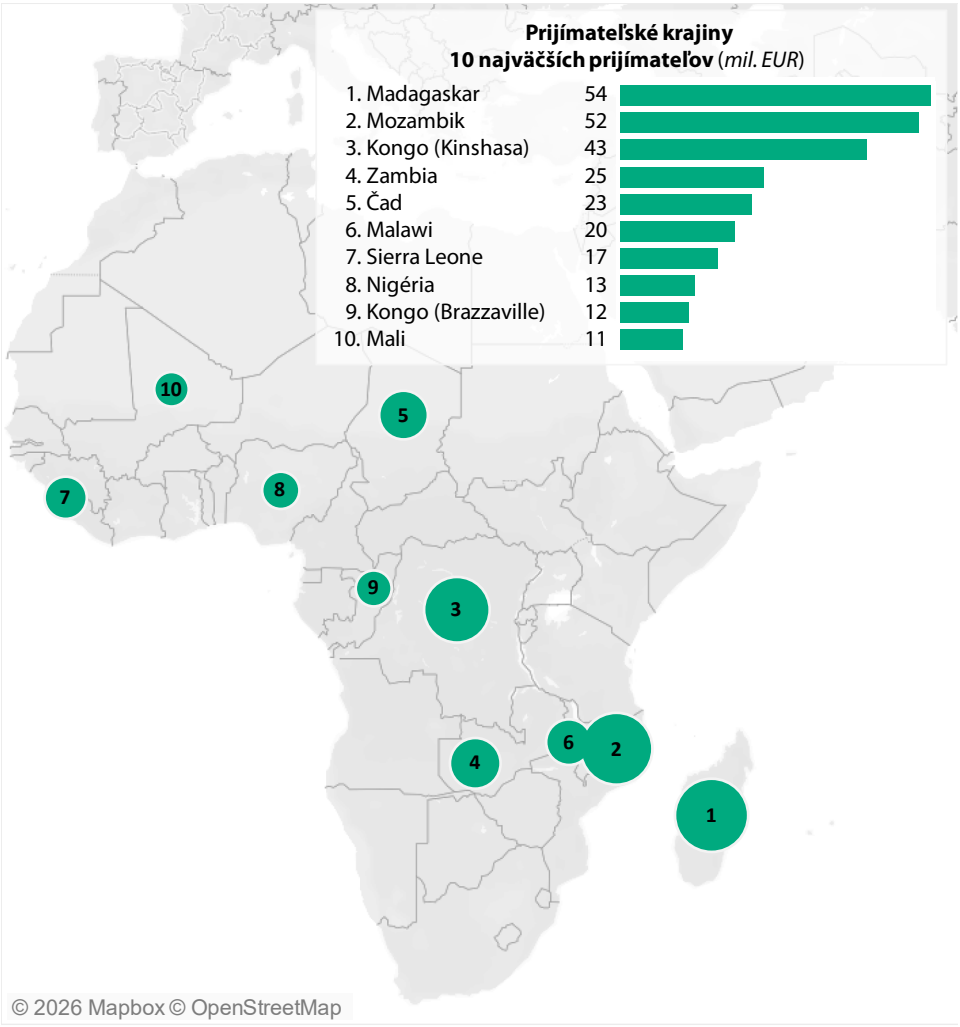
Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027

Prílohy

Príloha I – Platby z ERF hlavným prijímateľským krajinám: Afrika, Tichomorie a Karibik

Platby z Európskeho rozvojového fondu v roku 2025 – Afrika

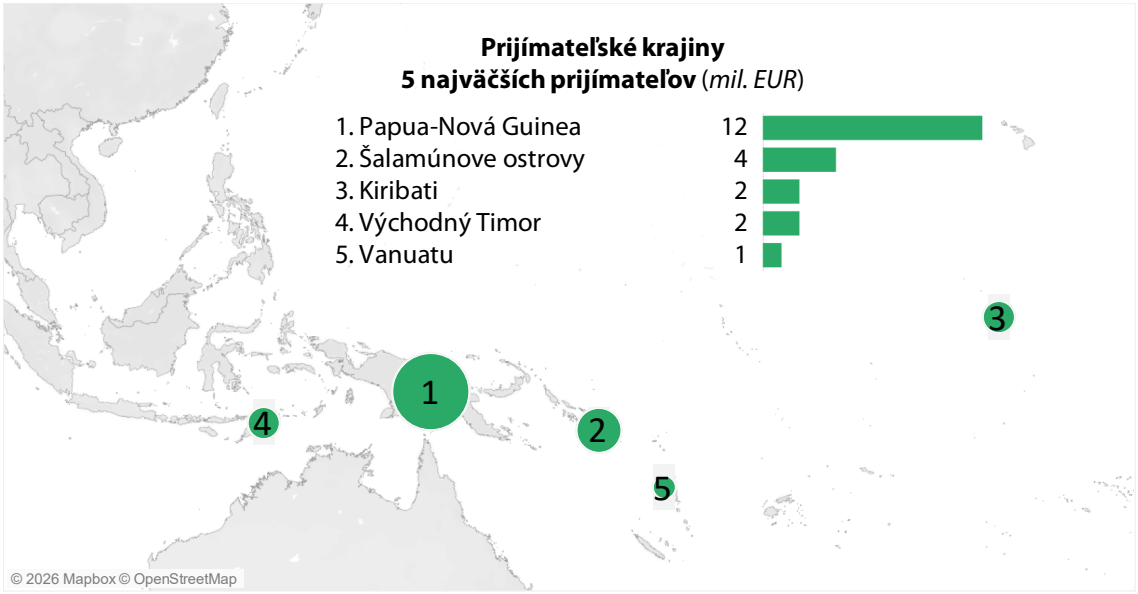
Platby z Európskeho rozvojového fondu – Afrika

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Senegal	141	Somálsko	219	Mozambik	104	Mozambik	80	Eritrea	90
Burkina Faso	141	Kongo (Kinshasa)	109	Sudán	100	Madagaskar	73	Mozambik	64
Benin	116	Tanzánia	101	Uganda	60	Tanzánia	67	Zambia	61
Mozambik	114	Uganda	84	Kongo (Kinshasa)	57	Kongo (Kinshasa)	57	Kongo (Kinshasa)	55
Nigéria	104	Niger	81	Zambia	56	Keňa	57	Madagaskar	40
Niger	104	Malawi	79	Malawi	51	Stredoafrická republika	55	Tanzánia	34
Ghana	100	Mozambik	74	Čad	48	Zambia	55	Malawi	29
Čad	95	Sudán	70	Tanzánia	48	Niger	53	Keňa	24
Kongo (Kinshasa)	93	Nigéria	66	Burundi	48	Uganda	43	Čad	24
Uganda	90	Keňa	65	Keňa	48	Eritrea	40	Angola	21

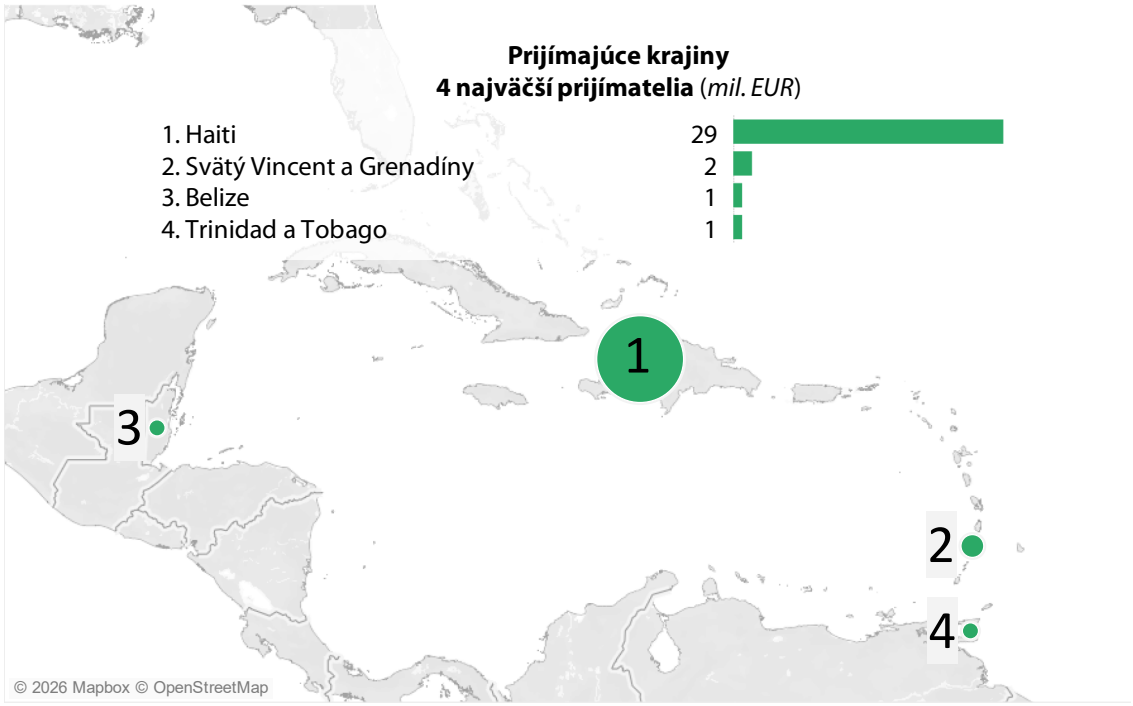
Platby z Európskeho rozvojového fondu – Tichomorie

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Východný Timor	19	Papua-Nová Guinea	29	Papua-Nová Guinea	23	Papua-Nová Guinea	24	Papua-Nová Guinea	13
Vanuatu	12	Východný Timor	9	Východný Timor	11	Východný Timor	7	Vanuatu	3
Fidži	11	Vanuatu	6	Fidži	5	Fidži	7	Kiribati	2
Papua-Nová Guinea	10	Fidži	5	Vanuatu	4	Vanuatu	5	Mikronézia	2
Šalamúnove ostrovy	8	Marshallove ostrovy	3	Kiribati	4	Kiribati	3	Východný Timor	2

Platby z Európskeho rozvojového fondu – Karibik

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Haiti	76	Haiti	47	Haiti	18	Haiti	19	Haiti	20
Jamajka	23	Jamajka	11	Jamajka	7	Surinam	6	Jamajka	4
Dominikánska republika	15	Guyana	8	Dominikánska republika	6	Belize	4	Trinidad a Tobago	3
Guyana	10	Belize	7	Belize	3	Dominikánska republika	4	Belize	1
Surinam	3	Dominikánska republika	6	Dominika	3	Jamajka	3	Dominikánska republika	1

Príloha II – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	**Odporúčanie 1:** Skontrolovať, či sa všetky účtovné zostatky uzavretých ERF zúčtujú včas a či sa informácie v ročnej účtovnej závierke včas aktualizujú. Termín: s dostatočným predstihom pred vypracovaním účtovnej závierky za rok 2023.			
	Odporúčanie 2: Skontrolovať, či sa predbežné financovanie a faktúry včas zúčtujú. Termín: koniec roka 2024.			V roku 2024 GR INTPA vykonalo analýzu rizík týkajúcu sa rozpočtových rizík a vydalo pokyny zamerané na ďalšie zníženie sumy starého predbežného financovania, ktoré ešte nebolo zúčtované. Hoci tieto opatrenia preukazujú jasný zámer riešiť toto odporúčanie, zistili sme, že niektoré platby v rámci predbežného financovania zostali dlhodobo nezúčtované. Suma vo výške 448 mil. EUR zostala nezúčtovaná viac ako desať rokov.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 3: Prijať vhodné opatrenia na zlepšenie kontrolných systémov delegácií EÚ tak, aby sa sumy, ktoré ešte neboli uhradené, ale nárokovali sa ako vzniknuté náklady, identifikovali pred uskutočnením platieb alebo zúčtovaním výdavkov. Termín: koniec roka 2024.			Komisia v súčasnosti preskúmava svoju stratégiu kontroly. Jedným z očakávaných výsledkov je lepšie usmernenie k finančnému vykazovaniu, ale aj zlepšené *ex ante* kontroly s cieľom lepšie predchádzať chybám (vrátane nadmerného zúčtovania). Akčný plán navrhnutý Komisiou na riešenie zraniteľných miest pri nadmernom zúčtovaní predbežného financovania však ešte nie je dokončený a termín na jeho dokončenie je december 2026.
	Odporúčanie 4: Pripomenúť prijímateľom projektov EÚ, že musia dodržiavať zmluvné podmienky týkajúce sa oprávnenosti DPH a vykonať potrebné kontroly s cieľom zabezpečiť, aby sa odpočítateľná DPH neúčtovala na projekty. Termín: koniec roka 2024.			
	Odporúčanie 5: Zohľadniť všetky dostupné technické a finančné informácie s cieľom predísť chybám alebo ich odhaliť a opraviť pred schválením výdavkov. Termín: koniec roka 2024.			Komisia skúma svoju stratégiu kontroly a s podporou konzultačnej spoločnosti začala v roku 2024 realizovať štúdiu s cieľom preskúmať *efektívnosť* a účinnosť súčasných kontrol a spôsoby ich zlepšenia. GR INTPA prešlo na štruktúrovaný systém na identifikáciu a sledovanie systémových zistení auditov u implementujúcich partnerov, ale opakujúce sa zistenia naznačujú, že riešenie týchto problémov stále prebieha.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6: Zlepšiť metodiku používanú v štúdii o zvyškovej chybovosti s cieľom zabezpečiť, aby sa prvky s vysokou hodnotou správne extrapolovali, a skontrolovať, či ju dodávateľ správne uplatňuje. Termín: koniec roka 2024.			Komisia toto odporúčanie neprijala. V máji 2024 sa však po preskúmaní kontrolnej stratégie GR INTPA opätovne posúdila metodika zvyškovej chybovosti a objasnila sa metodika extrapolácie položiek s vysokou hodnotou. Nová metodika zvyškovej chybovosti začala platiť v roku 2025. Odvtedy sú položky s vysokou hodnotou extrapolované správne.
2023	**Odporúčanie 1:** Pri výpočte odhadov rozdelenia účtovných období počas prípravy predbežnej účtovnej závierky zohľadňovať zmeny v zmluvách, ku ktorým došlo po skončení obdobia vykazovania. Termín: od účtovnej závierky za rok 2024.			
	Odporúčanie 2: Uplatňovať dôkladnejšie kontroly, aby sa predišlo chybám, keď sa zálohové platby vykazujú ako vzniknuté náklady, nepriame náklady vykazujú ako priame náklady, a chybám s neoprávnenou DPH. Termín: koniec roka 2025.			Komisia dosiahla významný pokrok pri posilňovaní regulačného a procesného rámca s cieľom zabrániť chybám súvisiacim s neoprávnenou DPH a nesprávnou klasifikáciou nákladov. Zatiaľ však nezabezpečila jednotné uplatňovanie revidovaného kontrolného zoznamu pre predbežné zúčtovanie vo všetkých útvaroch. Nezabezpečila ani to, aby projektoví úradníci absolvovali primeranú odbornú prípravu o nových požiadavkách „rýchleho riešenia“ týkajúcich sa oprávnenosti nákladov.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Posúdenie EDA týkajúce sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 3: Pri zúčtovaní predbežného financovania vyplateného organizáciám hodnoteným v rámci piliera posilniť kontroly s cieľom identifikovať a vylúčiť predbežné financovanie vykázané vo finančných správach ako vzniknuté výdavky. Termín: koniec roka 2025.			Komisia vynaložila chvályhodné úsilie na informovanie subjektov, ktoré boli podrobené posúdeniu pilierov, o rizikách zúčtovania predbežného financovania na základe viazaných výdavkov. No opakujúce sa zistenia naznačujú, že riešenie týchto problémov stále prebieha.

Zdroj: EDA.

Odpovede Európskej komisie na výročnú správu o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2025

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2025 – VÝROČNÁ SPRÁVA O AKTIVITÁCH FINANCOVANÝCH Z 9., 10. a 11. EURÓPSKEHO ROZVOJOVÉHO FONDU ZA ROZPOČTOVÝ ROK 2025

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta správu Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“), berie na vedomie zistenia, ktoré sú v nej uvedené, a zaväzuje sa v prípade potreby vykonať vhodné nápravné opatrenia. Komisia berie na vedomie záver Dvora audítorov, že účtovná závierka Európskych rozvojových fondov (ďalej len „ERF“) vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk ich finančnú situáciu a že v príjmoch sa nevyskytujú významné chyby. Pokiaľ ide o odhadovanú chybovosť, Komisia by chcela zdôrazniť, že nesúhlasí so všetkými zisteniami Dvora audítorov – najmä v súvislosti s nadmerným zúčtovaním a tzv. kaskádovým vykazovaním nepriamych nákladov. Komisia zintenzívňuje svoje úsilie zamerané na riešenie týchto problémov a na ďalšie znižovanie chybovosti v budúcnosti, a to aj posilňovaním usmerňovania implementujúcich partnerov a dohľadu nad nimi a zlepšovaním včasnej dostupnosti dokumentácie. Komisia by chcela zdôrazniť, že vynakladá všetko úsilie na to, aby fondy ERF uzavrela čo najskôr.

Komisia víta skutočnosť, že Dvor audítorov uznal pozitívny vývoj, napríklad lepší prístup k podporným dokumentom medzinárodných organizácií a pokrok dosiahnutý pri plnení odporúčaní z predchádzajúcich výročných správ. Komisia takisto berie na vedomie príklady úspešných projektov financovaných z fondov ERF, ktoré Dvor audítorov uviedol, a naďalej dôkladne monitoruje realizáciu projektov financovaných z prostriedkov EÚ. Komisia sa zaväzuje prijať nápravné opatrenia v prípadoch, keď implementujúci partneri nesplnia svoje povinnosti, a vyvodiť ponaučenia z prípadov, v ktorých výsledky úplne nesplnili očakávania.

Komisia chce zdôrazniť, že implementácia fondov ERF sa uskutočňuje v rizikovom, zložitom a čoraz rýchlejšie sa vyvíjajúcom prostredí, ktorého súčasťou je aj eskalácia globálnych konfliktov a nestabilita. Má rôznorodý charakter z hľadiska:

- geografického rozdelenia – pokrýva mnohé odlišné delegácie EÚ po celom svete,
- implementujúcich subjektov a partnerských krajín s rôznymi kapacitami riadenia a kontroly, od malých miestnych MVO až po medzinárodné organizácie a štátne agentúry, a
- metód poskytovania pomoci vrátane tradičných projektov, rozpočtovej podpory, programov na podporu sektorových politík, príspevkov ku globálnym nástrojom, kombinovaného financovania, rozpočtových záruk a iných metód implementácie pomoci.

Komisia okrem toho čelí problémom pri prideľovaní zamestnancov delegáciám v krajinách v ťažkostiach, ako aj nedostatku špecializovaných odborníkov v delegáciách Európskej únie aj v ústredí. Komisia prijíma všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie úplnej a efektívnej implementácie fondov ERF v súlade s existujúcim právnym a finančným rámcom. Naďalej prispôsobuje a zdokonaľuje svoje postupy s cieľom ešte viac znížiť riziko chýb, pričom prihliada okrem iného na výsledky vyhlásenia Dvora audítorov o vierohodnosti, ako aj na jeho odporúčania týkajúce sa preventívnych a nápravných kontrol. Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodné partnerstvá (ďalej len „GR INTPA“) konkrétne dokončilo preskúmanie stratégie kontroly a začalo plniť kľúčové

odporúčania, najmä pokiaľ ide o vypracovanie prehľadu profilov rizík na meranie súladu partnerov s finančnými a prevádzkovými štandardmi, prístup k dokumentom a posilnenie *ex post* kontrol.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Spoľahlivosť účtovnej závierky

Pokiaľ ide o pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa 9. ERF, ktorá sa uvádza v **bode 16**, Komisia by chcela objasniť, že tento fond bude uzavretý do konca roka 2026 v súlade s odporúčaním 1, ktoré Komisia akceptovala.

2. Správnosť transakcií

Výdavky

Komisia berie na vedomie zistenie Dvora audítorov týkajúce sa použitia dvoch dohôd o financovaní v čase postupného ukončovania ERF, keď doložka o ukončení platnosti neumožňovala ďalšie zmeny ani nové záväzky, ako sa uvádza v **bode 23** správy. Komisia však chce zdôrazniť, že príslušné monitorovacie operácie a operácie v oblasti zásobovania vodou sa vykonali podľa plánu. Komisia si z tohto prípadu vezme ponaučenie s cieľom posilniť riadenie budúcich období postupného ukončovania.

Komisia si je vedomá otázky, ktorú nastolil Dvor audítorov v súvislosti s tzv. kaskádovým vykazovaním nepriamych nákladov (pozri rámček 1 a **bod 24** správy). Komisia však túto situáciu nepovažuje za chybu, keďže zaobchádzanie s nepriamymi nákladmi je v súlade s ustanoveniami príručky Komisie k dohode o príspevku. Vzhľadom na spoločnú pozíciu uplatňovanú vo všetkých útvaroch Komisie preto Komisia neakceptovala súvisiace odporúčanie uvedené v kapitole 9 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2024.

Pokiaľ ide o **bod 28**, Komisia by chcela poukázať na to, že v rámci preskúmania stratégie kontroly, ktoré vykonalo GR INTPA, rôzne GR RELEX vypracovali a prediskutovali návrhy na zlepšenie usmernení a štandardizácie s cieľom zabezpečiť dostatočnú podrobnosť rozpočtov. V nadväznosti na to realizuje GR INTPA pilotný projekt zameraný na uplatňovanie štandardizovaného formátu rozpočtu vzájomne odsúhlaseného na úrovni jednotlivých subjektov s dodatočnými požiadavkami na poskytovanie ďalších rozpočtových údajov uvedených v prílohe I k dohode o príspevku. Tento pilotný projekt bude slúžiť ako základ pre rozšírenie objasnenia a štandardizácie očakávaní na ďalšie subjekty pôsobiace v oblasti nepriameho riadenia.

Komisia sa domnieva, že chyby spôsobené nadmerným zúčtovaním (pozri **bod 29** správy) (praktika, pri ktorej sa nevzniknuté výdavky vykazujú v účtovnej závierke ako vzniknuté výdavky) majú dočasný charakter, keďže v zásade po konečných zúčtovaniach už nebudú existovať. Komisia ďalej konštatuje, že v záujme zníženia počtu týchto dočasných chýb požiadala svojich partnerov, aby preskúmali svoje vzory výkazov tak, aby sa uľahčila identifikácia vzniknutých výdavkov. Komisia priznáva zistené chyby. Chcela by však vyzdvihnúť, že v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa podiel tohto druhu chýb výrazne znížil (zo 40 % v roku 2023 a 14 % v roku 2024 na iba 6 % v roku 2025), a to vďaka zavedeniu dodatočných kontrol.

Komisia by chcela zdôrazniť, že väčšina chýb uvedených v **bode 30** sa vyskytuje na úrovni prijímateľov finančných prostriedkov EÚ, najmä tých, ktorí fungujú v rámci nepriameho riadenia. Komisia nedokáže takéto chyby ľahko odhaliť. Tieto otázky rieši prostredníctvom pravidelných stretnutí so svojimi partnermi.

Odpoveď na rámček 1

Príklad neoprávnených nepriamych nákladov vykázaných ako priame – kaskádové vykazovanie nákladov

Komisia vždy zastávala stanovisko, že pri nepriamom riadení so subjektmi podrobenými posúdeniu pilierov sa nepriame náklady vykázané prijímateľmi grantov majú započítať ako priame náklady organizácie/partnera podrobeného posúdeniu pilierov. V príručke Komisie k dohode o príspevku sa stanovuje, že „nepriame náklady, ktoré vykážu prijímatelia grantov udelených organizáciou a/alebo jej partnermi, sa majú pokryť z priamych oprávnených nákladov na opatrenie, a nie z odmeny“. Tento výklad sa vzťahuje na všetky útvary Komisie.

Príklad neoprávnených nákladov účtovaných v rámci projektu

Komisia uznáva, že Dvor audítorov môže považovať určité náklady na zamestnancov za náklady spojené skôr so všeobecným fungovaním organizácie než s konkrétnym opatrením. Komisia sa stotožňuje s názorom, že náklady na zamestnancov a ostatné náklady, ktoré možno jasne a výlučne priradiť k danému opatreniu, ktoré skutočne vznikli, boli riadne zaevidované v účtovnej závierke prijímateľa (vrátane primerane rozdelených nákladov) a ešte neboli pokryté paušálnou sadzbou na nepriame náklady/odmenu, by sa mali považovať za priame oprávnené náklady.

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2025

Komisia pripomína, že odhadovanou chybovosťou uvádzanou Dvorom audítorov sa merajú okrem iného chyby v zmluvách, ktoré môžu byť predmetom kontrol a opráv zo strany Komisie aj v nasledujúcich účtovných rokoch. Na základe štúdie o zvyškovej chybovosti, ktorá vychádza z reprezentatívnej vzorky ukončených zmlúv, Komisia odhadla za rok 2025 celkovú zvyškovú chybovosť na 0,56 %, čo je už desiaty rok po sebe pod 2 % prahom významnosti, a sumu vystavenú riziku pri ukončení na 0,97 % výdavkov. Odhadovaná chybovosť uvádzaná Dvorom audítorov a zvyšková chybovosť uvádzaná Komisiou v súvislosti s výdavkami fondov ERF preto nie sú priamo porovnateľné, a to čiastočne z dôvodu metodických rozdielov a preto, že zvyšková chybovosť je zameraná na ukončené zmluvy a mnoho problémov by už v čase ich ukončenia bolo vyriešených. Komisia bude naďalej používať oba súbory výsledkov na ďalšie posilnenie svojich kontrolných systémov a nápravnej schopnosti.

Štúdia o zvyškovej chybovosti je dôležitým základom pre vyhlásenie generálneho riaditeľa GR INTPA o vierohodnosti. Nie je to však jediný zdroj vierohodnosti. GR INTPA má komplexný rámec vnútornej kontroly a stratégiu kontroly, ktoré pokrývajú celý cyklus vykonávania. Všetky aspekty rámca kontroly slúžia ako základné piliere jeho vierohodnosti, ktorá sa oznamuje vo výročnej správe o činnosti. Výročná správa o činnosti tvorí základ informácií o správnosti uvádzaných vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.

Komisia uznáva obmedzenia z hľadiska kontrol stanovené vo finančnej a administratívnej rámcovej dohode (FAFA) s OSN a hľadá realizovateľné riešenia, ktoré by boli prijateľné pre obe strany. Ako uznal Dvor audítorov, Komisia už istý čas pracuje na zdokonalení metodiky zvyškovej chybovosti s cieľom zohľadniť niektoré pripomienky, ktoré Dvor audítorov v minulosti predložil, konkrétne pokiaľ ide o zaobchádzanie s položkami s vysokou hodnotou a obmedzenie spoliehania sa na predchádzajúce kontrolné činnosti.

3. Posúdenie výsledkov projektov počas audítorských návštev Dvora audítorov

Komisia víta príklad úspešnej realizácie projektu, ktorý sa uvádza v rámčeku 3 správy. Komisia zároveň berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov uvedenú v rámčeku 4 správy, ktorá sa týka miestnej odchýlky v hrúbke a šírke štrkovej vrstvy. Následnými kontrolami Komisie sa potvrdilo, že ostatné časti celkových prác sú v súlade s návrhom. Komisia takisto uznáva, že miestne odchýlky, na ktoré poukázal Dvor audítorov, mali byť lepšie zohľadnené v dokumentácii k osvedčeniam o priebežných platbách, a prijala opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v budúcich osvedčeniach o pokroku takéto odchýlky špecifické pre danú lokalitu jasne zaznamenávali a odôvodňovali.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 1 – Dokončiť ukončenie 9. ERF

Komisia by mala prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie ukončenia 9. ERF vrátane finalizácie zostávajúcich zmlúv a zúčtovania súvisiacich účtovných zostatkov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 1.

Odporúčanie 2 – Zabezpečiť kvalitu správ o overovaní zmluvných výdavkov

Komisia by mala zabezpečiť, aby zmluvné overovanie výdavkov malo očakávanú kvalitu a aby sa vykonávalo jednotne a v súlade s platnými usmerneniami. Na dosiahnutie tohto cieľa by mala:

a) zlepšiť monitorovanie externých audítorov, s ktorými boli uzavreté zmluvy, a správ o overení výdavkov, ktoré vypracúvajú, a

b) v prípade zistenia nedostatkov včas prijať vhodné nápravné opatrenia.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 2 písm. a) a b).

Komisia už prijíma opatrenia na zabezpečenie očakávanej kvality správ o overovaní zmluvných výdavkov, pričom v prípade potreby vykonáva nápravné opatrenia.

Odporúčanie 3 – Posilniť požiadavky týkajúce sa finančného vykazovania pre subjekty podrobené posúdeniu pilierov

S cieľom posilniť finančné vykazovanie subjektov podrobených posúdeniu pilierov by Komisia mala:

a) zabezpečiť, aby rozpočtový prehľad dohôd o príspevku a delegovaní, ktoré boli uzavreté so subjektmi podrobenými posúdeniu pilierov, bol dostatočne podrobný na to, aby umožnil účinné monitorovanie výdavkov, a

b) stanoviť minimálne požiadavky na finančné vykazovanie s cieľom poskytnúť primerané informácie na overenie výdavkov pred zúčtovaním.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **akceptuje** odporúčanie 3 písm. a) a b).

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2026

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v rozhodnutí EDA č. 6/2019 o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencii *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)*. Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky použitia takéhoto obsahu.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Kapitola 2:

- Ilustrácia 2.17:
  Vytvoril EDA pomocou © RAWGraphs: A Visualisation Platform to Create Open Outputs. Všetky práva vyhradené.
- Ilustrácia 2.18:
  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 3:

- Ilustrácie 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 a príloha 3.1:
  Pri vytváraní týchto ilustrácii boli použité ikony z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 4:

- Ilustrácia 4.4:
  Vytvoril Eurostat a upravil EDA.
  Administratívne hranice: © EuroGeographics © OpenStreetMap s licenciou *Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA)*
  Kartografia: Eurostat – IMAGE, 03/2026.

Kapitola 6:

- Ilustrácia 6.2:
  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- Ilustrácia 6.5:
  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- Príloha 6.1 mapa:
  Vytvoril EDA pomocou platformy Tableau © 2026 Salesforce, Inc. a príslušných poskytovateľov licencií. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 7:

- Ilustrácie 7.2 a 7.5:
  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- Rámček 7.3 mapa:
  Vytvoril Eurostat a upravil EDA.
  Administratívne hranice: © EuroGeographics © OpenStreetMap s licenciou *Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA)*
  Kartografia: Eurostat – GISCO, 06/2026.

Kapitola 9:

- Príloha 9.1:
  Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou *Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license (CC BY-SA)*.

Kapitola 11:

- Príloha – ilustrácia 11.1:

  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony   a z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

  Použité koliesko upravil EDA, © **By Ramziia –** stock.adobe.com
- Príloha – ilustrácia 11.2:

  Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použíté ikony a z webovej stránky Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 12:

- Rámček 12.1 fotografia: © Proxima Studio, stock.adobe.com.
- Rámček 12.2 fotografia: © WrightStudio, stock.adobe.com.

ERF:

- Príloha I:
  Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou *Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license (CC BY-SA)*.

Politika EDA týkajúca sa použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa poskytujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-849-7822-9	ISSN 2600-1713	doi:10.2865/4759188	QJ-01-26-030-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, výročné správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2025
a o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu
za rozpočtový rok 2025, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026.

Vo výročnej správe uvádzame svoje stanovisko k tomu, či je ročná účtovná závierka EÚ spoľahlivá a či sú príslušné príjmové a výdavkové transakcie v súlade s platnými pravidlami a nariadeniami. Obsahuje aj našu analýzu rozpočtového a finančného riadenia a aspektov výkonnosti pri plnení rozpočtu EÚ.

CURIA RATIONUM
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie